ΟΡΘΩΣ · ΚΑΙ · ΛΟΞΙΩΣ

HOMERI
ODYSSEA

Joseph Carey Mlowmine

Proprietà di Carlo Balzi 1884

HOMERI

POETAE CLARISSIMI ODYSSEA, ANDREA DIUO Iustinopolitano interprete, ad uerbum translata.

EIUSDEM BATRACHOMIOMAchia, id est, Ranarum & murium pugna, Aldo Manutio Romano interprete.

EIUSDEM HYMNI DEORUM. XXXII. Georgio Dartona Cretense interprete.

VENETIIS.

AD LECTOREM.

QVAM In excudenda Homeri Iliade latina diligentiam antea adhibuimus, eandem nunc etiam præstitimus in imprimenda Odyssea, itaq; quod ad singulas chartas earumq; numeros, paginas & uersus attinet, eadem hic omnia sunt, atq; in Homero græco ex æditione Aldina. Quod ideo à nobis factum est, ut qui poëtam hunc græcum legent eundem etiam habeant latinum ita excusum, ut uno intuitu omnia in utroq; uidere poßint.

ARGVMENTVM. A. HOMERI ODYSSEAE.

Deorum concilium fit de Vlyſſe in Ithacam mittendo a Calypſus inſula. Poſt quod Minerua in Ithacam venit ad Telemachum ſimilis Mentæ regi Taphiorum. Facto autem colloquio cum admonuiſſet Minerua Telemachum, propter patris inquiſitionẽ, ire in Pylum quidem ad Neſtorem, in Spartam autem ad Menelaum, diſcedit indicium dans quod dea eſſet: & Procorum fit conuiuium.

ODYSSEA HOMERI

ANDREA DIVO IVSTINOPOlitano interprete, ad uerbum translata.

ODYSSEAE. A. HOMERI COMPOSITIONIS.

Alpha, Deorum concilium: Vlyſſeæ Palladi confidentia.

VIRVM mihi dic muſa multiſciũ, qui ualde multum
Errauit, ex quo Troiæ ſacram urbẽ depopulatus eſt:
Multorum autem uirorum uidit urbes, & mentem cognouit,
Multos autẽ hic in mari paſſus eſt dolores, ſuo in aĩo,
Liberans propriamq; animam, & reditum ſociorum.
Sed neq; ſic ſocios liberauit, cupiens quamuis:
Ipſorum enim proprijs ſtultitijs perierunt. Malorum ſuorum homo ſibi cauſa.
Fatui qui boues Hyperionide Solis
Comederunt: ſed hic his abſtulit reditus diem.
Horum à quauis parte Dea filia Iouis dic & nobis,
Tunc alij quidem omnes quotquot fugerunt altã ſtragẽ
Domi erant, bellumq; qui fugerant & mare:

Hunc autem solum reditu carentem & uxore
Nympha ueneranda detinebat Calypsô magna dearũ,
In speluncis concauis, cupiens maritum esse.
Sed cum iam tempus uenit circum uoluentibus annis,
In quo illi neuerant dij domum redire
Neptunus solus Deorum Vlyssi infensus. In Ithacam. neq; tunc fugerat certamina,
Et inter suos amicos, Dij autem miserti sunt omnes,
Præter Neptunum, hic autem omnino irascebatur
Diuino Vlyßi, priusquam in suam terrã perueniret.
Sed hic Aethiopas adierat procul existentes,
Aethiopas, qui bifariã diuisi sunt extremi hominum:
Hi quidẽ ad occidentem Solem, illi autem ad orientem.
Occursurus taurorumq; & agnorum sacrificio,
Ibi hic delectabatur conuiuio aßidens, sed alij
Iouis in ædibus olympij frequentes erant.
His autem uerba incepit. Pater hominumq; Dearũq;.
Recordatus est enim in animo strenui Aegisthi,
Quẽ iã Agamẽnonides longè inclytus ĩterfecit orestes.
Iouis verba in deorũ concilio. Huius hic recordatus uerba immortalibus fecit.
Papè, qualiter iam deos homines culpantur,
Ex nobis enim dicunt mala esse: sed hi ipsi
Suis improbitatibus præter fatum dolores habent.
Iniuste in malis deos accusamus. Sicut et nũc Aegisthus præter fatũ Agamẽnonis Atride
Duxit uxorem desponsatam, & hũc interfecit redeuntẽ
Sciens grauem cladem, quoniam illi prædiximus nos
Mercurium mittentes internunciũ Argi interfectorẽ,
Ne ipsum interficeret, neq; ambiret coniugem eius:
Ex Oreste enim ultio erit atridæ
Cum pubes fuerit, & suam desyderauerit terram.
Sic dixit Mercurius, sed non menti Aegisthi
Persuasit bene consulens: nũc ãt simul omnia persoluit.

Huic autem respondit postea Dea cæsia Minerua.
O pates noster Saturnie supreme Regum, Minerua pro Vlysse intercedit.
Et ualde ille decenti iacet morte:
Vtinam periret & alius quicunq; talia facit.
Sed mihi propter Vlyssem prudentem cruciatur cor
Infelicem, qui diu procul ab amicis dolores patitur
In insula circunflua, ubi umbilicus sst maris,
Insula nemorosa, Dea autem indomibus habitat
Athlantis filia prudentis, qui maris
Totius gurgites nouit: habet autem columnas ipse
Longas, quæ teramq; & cælum utrinque sustinent.
Huius filia infelicem lamentantem detinent:
Semper autem mollibus & blandis uerbis
Demulcet, ut Ithacæ obliuiscatur. sed Vlysses
Cupiens uel fumum exilientem uidere
Suæ terræ, mori cupit: neq; tibi
Curat charum cor olympie, an non Vlysses
Argiuornm apud naues gratificabatur sacra faciens
Troia in lata? cur ei tantum irasceris Iupiter?
Hãc ãt, respondens, allocutus est nubigrega Iupiter. Iupiter Mineruam
Filia mea quale te uerbum fugit septum dentium?
Quomodo Vlyßis ego diuini obliuiscar?
Qui mẽte quidẽ superat mortales, abundeq́; sacra Dijs
Immortalibus dedit, qui cælum latum habitant.
Sed Neptunus terram continens rigide semper
Cyclopis gratia iratus est, quem oculo excæcauit
Dijs parem Polyphemum, cuius robur est maximum Polyphemus Neptuni filius.
Inter oẽs Cyclopas. Thoosa ãt ipsũ peperit Nympha
Phorcynis filia maris profundi principis,
In speluncis concauis Neptuno mixta:
Ex hoc tempore Vlyssem Neptunus quatiens terram

Non interficit quidem, errare aũt facit à patria terra.
Sed agite nos decernamus omnes
De reditu ut ueniat, Neptunus autem remittet
Suam iram: non enim poterit contra omnes
Immortales inuitis Dijs contendere ſolus.
Huic ãt reſpõdit Dea glaucos oculos hñs Minerua:
O pater noſter Saturnie ſumme regnantium,
Si nunc hoc gratum beatis Dijs
Redire Vlyſſem prudentem ſuam domum,
Mercurium quidem ſanè internuntium Argicidam
Inſulam in Ogygiam concitemus, ut uelociſsime
Nymphæ pulchricomæ dicat uerax conſilium,
Reditum Vlyſsis prudentis, ut redeat.
Sed ego in Ithacam ibo, ut eius filium
Magis excitem, & ei uires in mentibus ponam
Ad concilium uocantem crinitos Achiuos
Omnibus Procis renunciare, qui eius ſemper
Oues frequẽtes iugulãt, et curuãtes pedes, tortisq́; cor
Mittã ãt in Spartãq; & Pylũ littoralẽ, (nibus boues.
Reditum ſciſcitaturum patris chari, ſicubi audierit:
Et ut ipſum gloria bona inter homines habeat.
Sic locuta, ſub pedibus ligauit pulchra talaria
Immortalia, aurea: quæ ipsã portabãt, & ſupra mare,
Et in magnam terram ſimul cum flamine uenti.
Accepit autem fortem haſtam præmunitam acuto ære,
Grauem magnam, ſolidam, qua domat acies uirorum
Heroum, quibus iraſcitur ipſa potentẽ patrem habẽs.
Venit autem ab Olympi uerticibus ruens,
Stetit autem Ithacæ in populo in ueſtibulis Vliſsis
Liminis atrij: manu autem tenebat ferratam haſtam,
Aſsimilata hoſpiti Tapiorum duci Mentæ:

Inuenit autem Procos contumaces,qui quidem ſanè
Talis ante ianuas animum oblectabant
Sedentes in pellibus boum,quos interfecerant ipſi:
Præcones autem ipſis & prompti miniſtri
Hi quidem uinum miſcebāt in crateribus et aquā debāt
Illi autem rurſus ſpongijs perforatis menſas
Abſtergebāt,et āte ipſos ponebāt,et carnes multas diu-
Hāc āt lōge prius uidit Telēachus diuina ſpecie prædi-
Sedebat enim inter Procos charū cruciatus cor, (tus:
Volutans patrem bonum in mentibus ſicunde ueniens
Procorum quidem diſsipationem in domibus faceret,
Honorē āt ipſe hēret, & poſſeſsionibus ſuis īperaret. Minerua Mētis regis hitū mētita a telemacho hoſpitio excipitur.
Hæc cogitans cum Procis ſedens uidit Mineruam:
Iuit autem recta ad ueſtibulū, & indignatus eſt animo
Hoſpitem diu in ueſtibulis ſtare:propè autem ſtans
Manum cepit dextram, & præhendit ferratam haſtam:
Et ipſum alloquens uerba pennata dixit
Salue hoſpes,apud nos hoſpitio accipieris,ſed poſtea
Cœna ſaturatus loquaris qua re tibi opus eſt.
Sic locutus præibat, & ſequebatur Pallas Minerua,
Hi autem cum iam intra erant domum altam,
Haſtam quidem poſuit ferens ad columnam longam Haſta Mineruę.
Intra armamentarium politum,ubi aliæ
Haſte Vlyſsis ærumnoſi ſtabant multe.
Ipſam āt in ſede ſedere fecit ducēs ſubtus tapetē extē-
Pulchrū,uariū:ſub pedibus aūt ſcabellum erat. (dens
Iuxta aūt ipſe poſuit triclinium uariū ſeorsū ab alijs
Procis,ne hoſpes contriſtatus tumultu,
Cœnam faſtidiret inter ſuperbos accedens,
Et ut ipſam de patre profecto interrogaret.
Aquam autem famula gutturnio infudit ferens Proci Penelopes epulantur.

Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete
Ad lauandum: iuxta autem politam extendit menſam,
Panem autem uerecunda proma appoſuit ferens,
Obſonia multa apponens gratificans ex præſentibus.
Structor autem carnium lances appoſuit attollens
Variarum, apud autem ipſos aurea pocula.
Præco autē ipſos frequēter percurrebat uinum fundens.
Ingreßi ſunt autem Proci ſuperbi, qui quidem poſtea
Per ordinem ſederunt per triclinia & ſedes.
His autem præcones aquam in manus fuderunt:
Panem autem ancillæ acceruabant in caniſtris.
Hi aūt in cibos paratos appoſitos manus immiſerunt:
Iuuenes autem crateras coronauerunt potu.
Sed poſtquam potus & cibi deſyderium exemerunt
Proci, his in mentibus alia curæ erant,
Cantusq;, ſaltatioq;: hæ enim appendices ſunt conuiuij.
Phemio cãtor. *Præco autem in manibus citharam perpulchram poſuit*
Phemio, qui canebat apud Procos neceßitate.
Telemachi et Minerue hoſpitis colloquium. *Sanè hic canens prælusit pulchrum canere.*
Sed Telemachus allocutus eſt cæſiam Mineruam,
Propè tenens caput, ut non audirent alij.
Hoſpes amice, etiā ſi mihi ſuccenſuris quodcunq; dixero,
His quidem hæc curæ ſunt cithara & cantus
Facile, ſiquidem alienā ſubſtantiam impunem comedunt
Viri, cuius iam alicubi alba oſſa putreſcunt imbre
Iacentia in terra, uel in mari unda uoluit,
Si illum in Ithacam uiderent redeuntem,
Omnes optarent leuiores pedibus eſſe,
Quàm ditiores auriq; ueſtisq;
Nūc āt hic qdē ſic perijt mala morte, neq; aliqua nobis
Spes, etiam ſi aliquis terreſtrium hominum

Dicit uenturum: huius autem perijs reditus dies,
Sed age mihi hoc dic, & uerè narrato.
Quis? unde uenis uirorum? ubi tibi ciuitas, & parentes
Quali autem naui uenisti? quomodo autem te nautæ
Duxerunt in Ithacam? qui esse dicuntmr?
Non enim te pedestrem puto huc peruenisse.
Et mihi hoc dic uerum, ut bene sciam
An recens accedis? an & paternus es
Hospes? quoniam multi uenerunt uiri nostram domum
Alij, quoniam & ille conuersabatur cum hominibus.
Hunc rursus allocuta est cæsia Minerua.
Tibi ego hæc ualde uerè dicam.
Mentes Anchiali prudentis glorior esse
Filius, sed Taphijs nauticis impero.
Nunc autem sic cnm naui deueni & socijs.
Nauigans nigrum mare ad alienigenas homines,
Ad Temesim æris gratia: duco autem nigrum ferrum,
Nauis aũt mihi ipsa constitit in agro seorsum ab urbe,
In portu Rhethro sub Neio nemoroso.
Hospites uero inter nos patrij gloriamur esse
Ab initio, si senem interrogaueris adiens
Laërtem heroam, quem non amplius dicunt ad urbem
Venire, sed longè in agro detrimenta pati,
Vetula cum ministra, quæ ipsi cibumq; potumq;
Apponit quandocunq; ipsum labor in membris cepit.
Serpentem per culturã fertilẽ uineæ producẽtis uinum.
Hunc aũt ueni, iam enim ipsum dixerunt peregre esse
Tuum Patrem, cæterum huic Dei impediunt uiam:
Nõ enim adhuc mortuus est iu terra diuus Vlysses,
Sed adhuc uiuus continetur in lato ponto,
In insula circonflua: Morosi autem ipsum uiri detinent

Agrestes, qui illum retinent inuitum.
Sed nunc ego tibi uaticinabor, sicut in animum
Immortales inijciunt, & sic perfectum iri puto,
Neq; uates existens, neq; auguriorum clare peritus
Non amplius diu dilecta à patria terra
Aberit, neq; si ferrea uincula tenerent,
Cogitabit ut redeat, quoniam artificiosus est.
Sed age mihi hoc dicas, & uerè recenseas,
Si iam ex ipso tantus filius es Vlysse,
Vehementer enim capite & oculis pulchris similis es
Illi, quoniam sic commiscebantur inuicem,
Antequam is ad Troiam ascendisset, quo alij
Argiuorum optimi iuerunt cauatis in nauibus:
Ex illo neq; Vlyssem ego uidi, neq; me ille.
Hanc rursus Telemachus sapiẽs cõtra allocutus ẽ.
Tibi ego Hospes ualde uerè dicam.
Vix suus cuique notus ẽ pater. Mater quidem me dicit huius esse sed ego
Nescio: nondũ enim aliquis suum genitorẽ ipse nouit.
Quam ego debebam fortunati alicuius esse filius
Viri, quem in possessionibus suis senectus inueniret.
Nunc aũt qui miserimus factus est mortaliũ hominũ,
Ex hoc me dicũt genitũ esse, qñqdẽ tu me hoc ĩterrogas.
Hũc ãt rursus allocuta ẽ Dea cæsia Minerua
Non certe progeniem Dei ignobilem in postremum
Posuerunt, siquidem te talem genuit Penelope.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
Q.đ cõuiuiũ? q ãt cõuẽtus hic ẽ: cur ãt tibi necesse est?
Conuiuiũ? an nuptiæ? quoniã non symbolum hæc sunt.
Quam mihi iniuriam inferentes insolenter uidentur
Conuiuari in domo: accusaret uir
Turpia multa uidens, quicunq; sapiens accederet.

Huic ãt rurſus Telemachus prudẽs cõtra effatus ẽ.
Hoſpes, quando hæc me interrogas, & ueſtigas,
Debebat quidem, olim Domus hæc diues inculpabilis,
Eſſe donec etiam ille uir peregere erat,
Nunc autem aliter uoluerunt Deij mala conſultantes,
Qui illum quidem ignobilem fecerunt ſupra omnes
Homines: quoniam non mortuo ſic dolorem,
Sic cum ſuis ſocijs occiſus eſſet Troianorũ in populo,
Vel amicorum in manibus, poſtquam bellum confecit.
Ob id ipſi ſepulchrum feciſſent omnes Achiui,
Atq; etiã ſuo filio magna gloria perueniſſet ĩpoſterũ.
Nunc autem ipſum ſine gloria Harpyiæ ſuſtulerunt.
Perijt ĩcognitus, et nõ auditus: mihi ãt dolores luctusq́;
Dereliquit: neq; item illum lugens deploro
Solũ, quoniã mihi alios Dei malos dolores intulerunt.
Quotquot enim inſulis imperant optimates
Dulichioq́;, Samæq; & nemoroſæ Zacintho,
Quotq́; aſperæ Ithacæ imperant,
Tot matrẽ meam ambiunt, exhauriunt autem domuũ:
Hæc neq; negat odioſas nuptias, neq; finem
Facere poteſt, illi autem conſumunt edentes
Domum meam, celeriter certe & me trucidabũt ipſũ.
Hũc ãt grauiter cõmiſerata allocuta ẽ Pallas Miner
Heu uerè iandiu abſentis Vlyßis (ua.
Indiges, qui in Procos impudentes manus immittat.
Si enim nunc ueniens Domus in primis ianuis
Staret habens galeam, & ſcutum, & duas haſtas,
Talis exiſtens, qualem ipſum ab initio cognoui
Domi noſtre bibentemq́;, gaudentemq́;,
Ex Ephyra uenientem ab Ilo Mermeridæ,
Iuerat enim eò ueloci in naui Vlyſſes

Pharmacum homicidam quærens,ut ei esset
Sagittas quo ungeret ære cõglutinatas: sed is q̃dẽ nõ ipsi
Dedit,quoniam Deos uerebatur semper existentes.
Sed pater ipsi dedit meus:(diligebat enim ualde)
Talis existens cum procis conuersaretur Vlysses,
Oẽs cito morituri essent,amarasq; haberent nuptias.
Sed sanè hæc deorum in genibus sita sunt,
An rediens ulsciscatur,necnè,
Suis in ædibus.te autem considerare iubeo
Vt procos expellas ex ædibus.
Eia age nunc intellige,& meam cura orationem
Cras in concione uocans Heroas Achiuos:
Sermonem dicito omnibus:Dei autem testes adsunto.
Procos quidem ad sua dispergi iube.
Matrem uero,si ipsi animus appetit nubere,
Rursus eat ad ædes patris ualde potentis:
Hi autem nuptias perficient,& præparabunt sponsalia
Multa ualde,quod decet charam in filiam sequi.
Te autem ipsum prudenter admonebo si parueris,
Nauem parans remigibus uiginti quæ sit optima,
Vade auditurus de patre diu absente,
Si aliquis tibi dixerit Mortaliũ,uel famam audiueris
Ex Ioue,quæ maxime ferit gloriam hominibus.
Primũ quidẽ in,Pylũ uade,et interroga Nestorẽ diuinũ:
Inde autem in sparten ad flauum Menelaum:
Hic.n.ultimus regressus est Achiuorũ æreã loricã hñtiũ.
Siquidem Patris uitam & reditum audiueris,
Certe licet oppressus,adhuc tolerabis annum:
Si autem mortuum audiueris,neq; existentem,
Reuersus deinceps charam in patriam terram,
Sepulchrumq; ei excita,& exequias præbeto

Mineruaiu bet Telema chũ inuesti gare patrẽ.

Multas ualde quot par est, & uiro matrem dato.
Sed postquam iam hæc perfeceris q́;, atq; absolueris,
Considerato postea in mente & in animo,
Quomodo Procos in domibus tuis
Occidas, uel dolo, uel palàm: neq; amplius te decet
Infantiam sapere: quoniam non amplius talis es.
An non audis qualem gloriam accepit diuinus Orestes
Omnibus ab hominibus, quoniam interfecit patricidam
Aegisthum dolosum, qui eius patrem inclytum occidit.
Et tu amice (ualde enim te uideo bonumq́; magnumq́;)
Fortis sis ut aliquis te, & apud posteros laudent.
Sed ego ad nauem uelocem nunc ibo,
Et socios, qui me ualde ægre ferunt expectantes:
Tibi autem ipsi sic curæ, & meorũ curã habeas uerborũ.
Hanc rursus Telemachus prudens cõtrà allocutus est.
Hospes quidem hæc amica sapiens dicis
Tanquã Pater suo filio, & nunquam obliuiscar ipsorum
Sed age nunc expectabis accelerans licet uiam,
Vt lotusq́; delectatusq́; charum in corde
Donum habens ad nauem eas gaudens in animo:
Pretiosum ualde pulchrum quod repositum erit
Ex me, cuiusmodi amici Hospites Hospitibus dant.
Huic respondit postea Dea cæsia Minerua.
Ne me ad huc nunc detineas cupientem uiæ:
Donum autẽ quod mihi dare dilectum cor iubet,
Rursus redeunti dabis domum ferre,
Et ualde pulchrũ accipiẽs, tibi aũt dignũ erit remunera(tione.
Hæc quidem sic effata abijt cæsia Minera:
Et Auis tanquam Anopæa euolauit: huic uero in animo
Posuit robur & audaciã, meminisseq́; fecit ipsum patris
Magis etiam quàm antea, hic uero mentibus suis cogitãs

Telemachi in loquẽdo uerecũdia.

Obſtupuit animo:putauit enim Deum eſſe,

Phemius canit reditū Achgorū.

Statim autem Procos adiuit ſimilis Deo uir.
His autē cantor canebat ualde inclytus,qui cū ſilentio
Sedebant audientes.is Achiuorum reditum canebat
Lugubrem,quem ex Troia iuſsit Pallas Minerua.
Huius ex penetralibus mentibus audiuit diuinū cantū
Filia Icarij prudens Penelope,
Ex ſcalisq; altis deſcendit ſuæ domus,
Non ſola,ſimul hanc & famulæ duæ ſequebantur:
Quæ quādo iā ad Procos uenit diuina inter mulieres,
Stetit ad limen Aulæ affabrè factæ,
Ante genas habens pulchras uittas.
Famula autem ei ſedula utrinq; aſtitit.
Lachrymans autē poſtea allocutus eſt diuinū cantorē,

Penelope Phemio.

Phemie,multa enim alia hominum mulcimenta noſti,
Geſta uirorumq; deorumq;,quæ laudant Cantores,
Horum aliquod ipſis cane aſsidens:iſti autem cū ſilētio
Vinum bibant:ab hoc autem deſiſte cantu
Lugubri,qui mihi ſemper in pectoribus charum cor
Solicitat,quoniā ad me maxīe pueīt dolor ītolerabilis,
Tale enim caput deſydero recordans ſemper
Viri,cuius gloria alta ī Græcia et media Peloponeſſo.
Hāc rurſus Telemachus prudēs cōtra allocutus eſt.

Telemachus Penelope matri.

Mater mea cur agreſers amabilem cantorem?
Delectare ī qbuſcūq; ubi ipſius aīus mouetur,nequaq̄
Authores,ſed Iupiter in cauſa,qui dat (cātores
Viris inuentoribus,ſicut uult,unicuiq;.
Huic non accuſatio Danaorum malum fatum canere;
Hunc enim cantum magis laudant homines,
Qui audientibus nouiſsimus ſit:
Tibi autem non ægre ferat cor & animus audire.

Non enim Vlysses solus amisit reditus diem,
In Troia multi etiam alij uiri periere.
Sed in domum iens tuijpsius opera cures,
Telamq; columq;, & ancillis iube
Opus adire: oratio autem uiris curæ erit
Omnibus, maxime autē mihi. huius. n. impiū ē in domo.
Hæc quidem admirata rursus domum ascendit,
Filij enim orationem prudentem immisit in animum,
Ad penetralia autem ascendens cum ancillis fœminis
Flebat postea Vlyssē dilectū Maritū, donec ei somnum
Dulcem in palpebras immisit cæsia Minerua.
Proci autem obstrepebant per domum opacam,
Omnes autem uolebant in lectis discumbere.
His autem Telemachus prudens orsus est sermonem.
Matris meæ Proci maximam iniuriam inferentes, Telemachus Procos iubet domo excedere.
Nunc quidem conuiuantes delectemur, neq; clamor
Esto, quoniam hoc bonum audire est cantorem
Talem, qualis hic est deis similis uoce:
Mane autem ad contionem sedebimus euntes
Omnes, ut uobis uerba intrepide faciam
Exite ex ædibus: alias autem curate epulas,
Vestras possessiones comedentes, alternantes p domos.
Si autem uobis uidetur hoc honestius & melius
Esse, uiri unius uictum impunem consumere,
Consumite, ego autem Deos inuocabo sempiternos,
Si unquā Iupiter dabit uicissim puniēda facta fieri,
Impunes postea intra domos pereatis.
Sic dixit. Hi omnes mordicus labra tenentes
Telemachum admirabantur, qui audacter locutus est.
Hunc item Antinous allocutus est Eupithei filius.
Telemache certe ualde te docent Dij ipsi Antinous Telemacho

Altiloquum esse, & audacter loqui.
Ne te in circumflua Ithaca Regem Saturnius
Faciat, quod proli paternum est.
Hũc rursus Telemachus prudens cõtra allocutus est.
Antinoë licet me admiraberis quodcunq; dicam,
Et hoc uellem Ioue dante adipisci.
An dicis hoc pessimum inter homines fieri?
Non enim malum regnare statimq; illi domus
Diues est, & honoratior ipse.
Sed Reges achiuorum sunt, & alij
Multi in circumflua Ithaca Iuuenes & senes.
Horum aliquis hoc habebit quando quidẽ mortuus est
Sed ego domus rex ero nostræ, (*Dius Vlysses.*
Et seruorum, quos mihi dedit ex præda Dius Vlysses.
Eurymachus. Telemacho.
Hũc itẽ Eurymachus Polybi filius cõtra allocutus ẽ.
Telemache, hæc deorum in genibus posita sunt,
Qui in circunflua Ithaca regnabit Achiuorum:
Possessiones aũt ipse habeas, et domibus tuis imperes.
Non enim is ueniat uir qui te inuito per uim
Possessiones uastauerit in Ithaca adhuc habitata.
Sed uolo te optime de hospite interrogare.
Vnde hic uir, ex qua autem dicit esse
Terra, ubi & ipsius genus & patria terra:
An tibi nuntium patris ferat uenientis,
An suam ipsius utilitatem desyderans huc uenit.
Quomodo surgens statim abijt, neque passus est
Cognosci: non enim Malo in uultu similis uidebatur.
Telemachus. Eurymacho.
Hũc rursus Telemachus prudens cõtra allocutus est.
Eurymache, reditus perijt Patris mei:
Non itaque nuncios integrrogo sicunde ueniat,
Neque uaticinium curo, quod nescio, quem Mater

In domum

In domum cum uocaſſet uatem interrogauit.
Hoſpes autem hic meus paternus ex Tapho eſt,
Mentes Anchiali prudentis gloriatur eſſe filius:
Sed Taphijs amatoribus remigij imperat.
Sic dixit Telemachus: in aĩo ãt ĩmortalẽ Deã cogno
Hi ad ſaltatoremq; & ſuauem cantum (uit.
Conuerſi gaudebãt: expectabant aũt heſperũ aduenire.
His autem gaudentibus nigra ueſpera aduenit.
Tunc dormidurientes iuerunt domum unuſquiſque.
Telemachus autẽ, ubi eius thalamus perpulchri atrij
Altus ædificatus erat conſpicuo in loco,
Illuc iuit, in lectum multa in animo uerſans.
Huic ſimul accenſas faces portabat grata ſciens
Euryclea Opis filia Piſeronide,
Quam olim Laërtes emit poſſeßionibus ſuis
In pubertate adhuc exñtẽ, uiginti ãt boũ pretiũ dedit.
Aequé aũt ipsã ſapiẽtẽ uxorẽ honorauit in domibus.
Lecto aũt nũquã mixtus eſt: irã nãq; fugiebat uxoris.
Hæc ipſi ſimul ardẽtes faces ferebat: & ipſum maxime
Præter cæteras ancillas diligebat: et nutriuit paruulũ
Aperuit autẽ ianuas thalami affabre facti, (exñtẽ.
Sedit autem in lecto, mollemq; exiuit ueſtem,
Et hanc uetulæ prudentis iniecit manibus,
Quæ hanc plicans & curans ueſtem
Clauo appendens iuxta perforatos lectos
Perrexit aũt ire ex thalamo, ianuamq; traxit annulo
Argenteo, obicem uero extendit loro.
Tunc hic per totam noctem coopertus ouis pelle
Voluebat animo iter quod dixit Minerua.

Euryclea nutrix.

ODYSSEAE ARGVMENTVM. B. HOMERI COMPOSITIONIS.

Congregans concilium Telemachus præcipit Procis exire domo Vlyssis. Accipiens autem ab Euryclea ad peregrinationem necessaria, a Minerua autem sociosq; & nauem in nauigationem exit Sole occidente.

ODYSSEAE. B. HOMERI COMPOSITIONIS.

B. *Concionem habet, uiatica Vetulæ, nauigationem cum Minerua.*

QVANDO *autem diluculum generans apparuit rosea Aurora,*
Surrexit ex lecto Vlyßis dilectus filius;
Vestem indutus, ensem autem acutum circumposuit humero,
Sub pedibus uero pulchris ligauit bona calciamenta.
Perrexit autem ire ex thalamo Deo similis contra.
Statim autem præconibus canoris iußit
Vocare ad concionem capite crinitos Achiuos.
Conuocantur Achiui. *Hi quidem uocarunt, hi aũt cõgregati sunt ualde cito.*
Sed postq̃ cõgregati sunt, simulq; coadunati fuerunt.
Perrexit ire in concionẽ: manu aũt tenebat æreã hastã,
Non solus: simul hunc duo canes ueloces sequebantur:
Diuinam autem hunc gratiam infudit Minerua.
Hunc omnis populus aduenientem admirabatur.
Sedit autem in patris sede, cesserunt autem senes:
Inter hos deinde Heros Aegyptius cepit concionari,
Heros Aegyptius. *Qui iam senectute incuruus erat, & multa sciebat.*

Etenim huius dilectus filius cum diuino Vlysse
Ad troiã bonos equos producẽtẽ iuit cõcauis ĩ nauibus
Antiphus pugnax: hunc ferus interfecit Cyclops
In spelunca concaua, ultimam autem parauit cœnam.
Tres autem ipsi alij erant, & cũ Procis cõuersabatur
Eurynomus: duo aũt semper curabãt paterna opera.
Sed neq; sic huius oblitus est lugens & dolens.
His hic lachrymans concionatus est, & inter locutus:
Audite me nunc Ithacenses quod dicam.
Nunquam nostrũ concilium factum est, neq; consessus
Ex quo Vlysses diuinus iuit cauatis in nauibus.
Nũc aũt quisnã sic coegit? in quẽ neceßitas tãta uenit?
Vel iuuenum uirorum, uel qui maiores natu sunt?
An aliquid nuncium exercitus audiuit uenientis?
Quod nobis aperte dicat quando prior audiuerit?
An aliquid populare aliud dicit & concionatur?
Bonus mihi uidetur esse adiutor: utinam ei ipsi
Iupiter perficiat quodcunq; mentibus suis cogitat.
Sic dixit. Lætabatur ãt laude Vlyßis dilectus filius. Pisenor pco Telemachus cõcionatur, et suã fortunam Achęis exponit.
Neq; igitur diu sedit: promptus autem fuit concionari.
Stetit aũt in medio cõcilio: sceptrũ ãt sibi iniecit manu
Præco Pisenor prudentia consilia sciens
Primum: postea senem accedens allocutus est.
O senex nõ longe hic uir, celeriter autem scies ipse:
Etenim populum cõgregaui: maxime aũt me dolor in-
Neq; aliquẽ nuntiũ exercitus audiui ueniẽtis (uadit.
Quod uobis manifeste dicã, quando prior audiuerim,
Neque aliquid populare aliud dico, neq; concionor.
Sed meã ipsius neceßitatẽ, qđ mihi malũ ĩcidit in domo
Bifariã, Primũ quidem Patrem bonũ amisi, qui quõdã ĩ
Ipsos regnauit, Pater ãt ualde benignus erat. (ter uos

Nūc aūt rurſus & multo maius, qđ iā cit ◦ domo oēm
Funditus uaſtabit:uitam autem omnino deſtruet.
Ad Matrem meam Proci ui uenerunt nolentem.
Horum uirorum dilecti filij qui hic ſunt optimates,
Qui patris quidem in domum timent ire
Icarij,ut ipſe dotet filiam.
Det autem cui uelit: & ipſi gratificatus ueniat.
Hi uero ad noſtram uenientes diebus omnibus
Boues mactantes, & oues, & pingues capras,
Conuiuantur magnificè,bibuntq; nigrum uinum
Incaſſum:hæc autem multa abſumuntur.nō.n.adeſt uir
Qualis Vlyſſes fuit damnum à domo propulſare.
Nos aūt nō tales ſumus ut repellamus certe,et poſtea
Imbellesq; ſumus, & non docti fortitudinem,
Saneq; expellerem ſi mihi uires adeſſent.
Nō.n.hucusq; tolerabilia opa facta ſunt, neq; itē bene
Domus mea deſtructa eſt:reprehendamini & ipſi,
Alios uereamini circumuicinos homines
Qui circum habitant.Deorum autem timete iram,
Ne conuertant irati mala opera.
Supplico, & per Iouem cæleſtem, & Themin Deam,
Quæ uirorum concilia & ſoluit, & ſedere facit:
Abſtinete amici: & me ſolum ſinite dolore graui
Confici:niſi Pater meus bonus Vlyſſes
Iratus mala fecit fortibus Achiuis.
Hæc mihi rependentes mala facitis irati
Hos concitantes:mihi autem Lucrum ſit
Vos comedere opesq; prouentumq;,
Si & uos comedatis.forſan olim ultio erit:
Tandiu enim in ciuitate non ſeiungemur colloquio
Bona noſtra repetentes,donec omnia reddantur.

Nunc autem mihi frustra dolores inijcitis in animum.
Sic dixit iratus: sceptrũ aũt iecit in terrã, (lũ oẽm.
Lachrymarũ fontes emittẽs: misericordia ãt cepit popu
Tunc alij quidẽ oẽs cũ silẽtio erãt, neq; aliquis poterat
Telemacho uerbis respondere grauibus.
Antinous autem ipsum solus respondens allocutus est. Antinoi re spõsio et re censet Pene lopes dolos
Telemache altiloque iræ incontinens quid dixisti
Nos dedecorans, uis autem ignominiam afferre.
Tibi uero nequaquam Proci Achiuorũ in causa sunt:
Sed dilecta Mater, quæ astutias scit.
Iam.n.tertius est annus, cito & aderit quartus,
Ex quo angit animum in pectoribus græcorum,
Omnes quidẽ sperare facit, & promittit uiro unicuiq; Penelopes erga ꝓcos doli.
Nuncios præmittens. mens autem eius alia cogitat:
Et dolum hunc alium in mentibus excogitauit,
Statuens magnam telam in ædibus texebat,
Tenuem & immensam: statim autem nos allocuta est.
Iuuenes mihi Proci, quoniã mortuus ẽ Diuus Vlysses,
Manete urgentes meas nuptias donec uestem
Perfecero, ne mihi uana fila perdantur,
Laerti heroi funebrem quando ipsum
Parca perniciosa abstulerit aspera morte,
Nequa me in populo Achearum repræhendat,
Si sine ueste iaceat multa poßidens.
Sic dixit. nobis autẽ rursus persuasus est aius uirilis.
Tunc & interdiu quidem texebat magnam telam,
Nocte autem dissoluebat postquam faces apposuerat:
Sic triennium quidem iuit dolo, & suasit achiucs.
Sed quãdo quartus uenit annus & aduẽtarũt tẽpora
Et tũc iã quædã dixit mulierũ q̃ manifeste cognouerat,
Et hanc soluentem inuenimus pulchram telam.

Sic hoc quidem perfecit, & uolēs propter necessitatē.
Tibi autem sic Proci respondent, ut scias
Ipse tuo in animo, sciant & omnes achiui.
Matrem tuam remitte, iube & ipsam nubere
Huic cuicunq; Pater iubet, & placet ipsi.
Si autem etiam auget multo tēpore filios achiuorum,
Et concipiens animo quæ ipsi dedit Minerua
Operaq; callere perpulchra, & mentes bonas,
Astutiasq; quales nōdū aliquā audimus neq; antiquarū
Harū qua antea fuerūt pulchroscrines hītes Acheæ,
Tiroq;, Alcmeneq; pulchricomaq; Mycene,
Harum nulla similes intellectus Penelope
Sciuit: sed quidem hoc utile non intellexit
Tandiu enim uiaticumq; tuum & possessiones edent,
Quandiu illa hunc habuerit animum, quem ei nunc
In pectoribus ponunt Dij: magna quidem gloria ipsi
Estq;, sed tibi desyderium multi uiatici.
Nos autem neq; ad opera prius ibimus, neq; alio,
Quàm ipsa nupserit archiuorum cui uoluerit.

Telemachus Antinoo.

Hūc rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus est
Antinoe, nō licet domibus inuitā expellere (terrarū
Quæ me peperit, quæ me nutriuit: Pater āt meus alibi
Viuit, uel mortuus est, malum autē me multa reddere
Icario si ipse ego Matrem expulero.
Ex Patre enim mala patiar: alia autem fortuna
Dabit, quoniam Mater odiosas imprecabitur Erinnes
Domo abiens. repræhensio autem mihi ab hominibus
Erit, quare non hoc ego unquam uerbum dicam.
Vester autem siquidem animus indignabitur istis
Exite ex meis ædibus, alie autem curate conuiuia,
Vestras possessiones edētes, alternātes inuicē p domos.

Si autem uobis uidetur hoc ſatius & melius
Eſſe uiri unius uiaticum impunem perdere,
Perdite,ego autem Deos inuocabo ſempiternos.
Si Iupiter dabit uiciſsim punienda opera fieri,
Impunes poſtea domos intra pereatis.
Sic dixit Telemachus.Huic aũt Aquilas late aſpiciẽs
Ex alto uertice montis præmiſit uolare, (Iupiter Augurium.
Hæ interim uolabant cum aura uenti
Propinquæ inuicem extendentes alas.
Sed quando ad medium concilij illuſtris peruenere,
Tunc circumuolutæ concuſſerunt pennas multas,
Et inſpexerũt omniũ capita:augurabantur autẽ cædẽ,
Lucrantes autem unguibus maxillas circumq; collum
Dextræ ĩpetũ fecerũt ꝑ domos et per ciuitatẽ ipſorum.
Stupuerunt autem,aues poſtquam uiderunt oculis:
Voluebant autem animo quæ perfici debebant.
Inter hos autem uerba fecit ſenex Heros Alitherſes Alitherſes
Maſtorides.hic.n.ſolus ex cœtu coetaneorum curauit vates.
Aues cognoſcere,& uaticinia loqui,
Qui ipſis bene ſentiẽs cõcionatus eſt,& interlocutus.
Audite iam nunc me Ithacenſes quicquid dicam.
Procis autem maxime ſignificans hæc dico.
In hos.n.magna calamitas uoluitur:non.n.Vlyſſes
Diu longe ab amicis ſuis erit:ſed iam
Prope exiſtens his cædem & mortem parat
Omnibus,multis & alijs damnum erit,
Qui habitamus Ithacã ad meridiẽ ſitã:ſed multo prius
Conſultemus ut pacificemus,& ipſi
Pacificemini:etenim uobis ſtatim hoc melius eſt.
Non enim ignarus uaticinor ſed bene ſciens.
Etenim illi dico perfectum iri omnia

Quẽadmodum ipsi dicebam quando Troiam adiuerunt
Argiui,cnm autem ipsis iuit prudens Vlysses.
Dixi multa mala passurũ,amissurumq́; omnes socios.
Ignotum omnibus uigesimo anno
Domum uenturum.hæc iam nunc omnia absoluuntur.

Eurymachus uaticiniũ abdicat.

Huic rursus Eurymachus Polybi filius cõtra locu-
O Senex age nunc uaticinare tuis filijs (tus est.
Domum iens,ne aliquod malum patiantur in futurum.
Hæc autem ergo te multo melior uaticinari.
Aues autem & multæ sub splendore solis
Eunt:neque omnes diuinæ.sed Vlysses
Perijt:sic & tu perijsse cum illo
Debueras:non utiq; tot uaticinans concionatus esses:
Neque Telemacho irato sic persuaderes,
Tuæ domi donum expectans si præbuerit.
Sed tibi dico,(hoc & perfectum erit,)
Si iuniorem uirum antiquaq́; multaq́; sciens
Decipiens uerbis impuleris irasci,
Ipsi quidem primum grauius erlt:
Facere tamen nequicquam poterit gratia horum:
Tibi autem Senex pœnam ingeremus,quam in animo
Quorundam ægreferes:grauis autem tibi erit dolor.
Talemachum autem in omnibus ego admonebo ipse,
Matrem suam ad Patris domum iubeat abire:
Hi & nuptias facient,& præparabunt sponsalia
Multa ualde quot par est dilecta in filia sequi.
Non enim prius desituros puto filios Achiuorum
Ab ambitiõe cõiugij difficili : qm̃ neq; aliquẽ timemus
Neq; utiq; Telemachũ ualde q̃uis eloquẽtẽ exñtẽ, (tñ
Neq; uaticinium curamus,quod tu senex
Loqueris imperfectum:es autem odio etiam magis.

Opes aũt rursus male comedẽtur,neq; unquã æquales
Erunt,quousq; hæc demoratur græcos
In suis nuptijs.nos aũt rursus admißi diebus omnibus
De uirtute contendimus:neque ad alias
Imus,quas æquum ducere est unicuique.
Hunc rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est.
Eurimache,& alij quotquot estis Proci illustres,
Hæc quidem non uos amplius rogo, neque concionor:
Iam enim hæc sciunt Dij,& omnes Achiui.
Sed age mihi date nauem uelocem,& uiginti socios,
Qui mihi hic & hic secent uiam.
Vado enim ad spartamq; & ad Pylum arenosam
Reditum sciscitaturus Patris diu absentis:
Si quis mihi dicat hominum,uel uocem audiam
Ex Ioue quæ maxime affert gloriam hominibus,
Siquidem Patris uitam & reditum audiuero,
Certe uexatus etiam tolerare annum:
Si autem mortuum audiuero, neq; amplius existẽtem,
Rediens autem postea dilectam in patriam terram
Tumulum ei excitabo,& exequias faciam
Multas ualde quot decet,& uiro Matrem dabo.
Certe hic sic fatus sedit:his autem surrexit
Mentor,qui Vlyßis nobilis fuit socius,
Et ipsi iens ad naues commisit domum totam,
Obedireq́; Seni.& rata omnia seruare:
Qui ipsis bene sentiens cõcionatus ẽ,& interlocutus.
Audite iam nunc me Itacenses quod dicam,
Nullus amplius prudens,bonus,& clemens esto
Sceptriger Rex,neq; mentibus iusta sciens,
Sed semper difficilisq; sic & iniqua faciat,
Quia nullus meminit Vlyßis diuini

Telemachus procis.

Mentor Telemachum tueri studet.

Ex populis quibus impauit. Pater aũt ualde clemẽs fuit
Sed certe Procos superbos nequaquam odi
Facere opera uiolenta prauis cogitationibus mentis.
Propria enim deponentes capita comedunt uiolenter
Domum Vlyßis: hunc non amplius dicunt redire.
Nunc uero alij populo succenseo qualiter omnes
Sedetis taciti: sed neq; improperantes uerbis
Paucos Procos prohibetis multi existentes.

Liocritus Mentori.

Huic autem Euenorides Liocritus contra locutus ẽ.
Mentor maledice mente stolida quale dixisti:
Nos impellens sedare: difficile autem
Cum uiris & pluribus pugnare pro cibo.
Si.n. Vlysses Ithacensis ipse adueniens
Conuiuantes in domo sua Procos Illustres
Expellere domo cogitaret in animo,
Non ipsi lætaretur uxor ualde desiderans
Venientem, sed suam ineuitabilem mortem adiret,
Si pluribus pugnaret: tu autem non ut decuit, dixisti
Sed age populi qdẽ dispgamini ad opera unusquisq;.
Huic autem suadeat Mentor uiam & Alitherses,
Qui ei à principio paternij sunt socij.
Sed puto & diu sedens nuncios
Audiet in Ithaca: absoluet autem uiam nunquã hanc.
Sic dixit. soluit autem concionem citam.
Hi quidem sparsi sunt suas ad domos unusquisq;:
Proci autem ad domos iuerunt diuini Vlyßis,
Telemachus autem seorsum iens ad littus maris,

Telemachus Mineruã precatur.

Manus lotus in spumoso mari precatur Mineruam.
Audi me qui externus Deus uenisti nostram domum,
Et me in naui iußisti ad nigrum Mare
Reditum sciscitaturum Patris diu absentis

Venire.hæc autem omnia demorantur Achiui,
Proci autem maxime male superbientes.
Sic dixit precatus,de proxio aūt ad ipsū uenit Mi- Mineruæ sub Mētoris personaliter properare hortat.
Mentori aßimilata & corpore & uoce (nerua
Et ipsum compellans uerba uelocia dixit.
Telemache,neq; in futurum malus eris,neq; īprudēs,
Si iam tibi tui Patris instilatum est robur bonum,
Talis ille erat peragere opusq; uerbumq;:
Nec tibi postea uana uia erit,neq; imperfecta.
Si autem illius non ex filius & Penelopes,
Non te posthac spero perfecturum quæ cogitas.
„ PAVCI enim filij similes patri sunt, Perpauci filii assimilātur patri.
Plures peiores,pauci autem patre meliores.
Sed quoniā neq; in futurū malus eris, neq; imprudens,
Neq; te omnino prudentia Vlyßis deseruit,
Spes tibi posthac absoluere hæc opera.
Ob id nunc Procorum quidem sine consiliumq; mētēq;
Insipientium,quoniam non sapientes neq; iusti,
Neq; etiam sciunt mortem & parcam nigram,
Quæ iam ipsis prope est uno die omnes perdere.
Tibi autem uia non diu aberit quam tu cogitas,
Talis enim tibi socius ego paternus sum,
Qui tibi nauem uelocem paro,& simul sequar ipse.
Sed tu quidē ad ædes profectus cum Procis cōuersare:
Para uiatica,& uasibus coapta omnia,
Vinum in amphoris,& farinas nutrimentū uirorum Farina ē medulla uirorū
Pellibus in solidis:ego autem in populo socios
Statim uoluntarios colligam:sunt autem naues
Multæ in circunflua Ithaca nouæ & ueteres:
Harum quidem tibi inspiciam quæ optima:
Statim autem parantes immitemus ad latum pontū.

Sic dixit Minerua filia Iouis:neque diu
Telemachus permansit postquam Dei audiuit uocem.
Perrexit autem ire ad domum charo turbatus corde,
Inuenit autem Procos superbos in ædibus
Capras excoriãtes,suillosq; pingues torrẽtes in atrio
Antinous Telemacho — Antinous autem rectà ridens iuit ad Telemachum,
Et tetigit illum manu,uerbumq; dixit,& cõpellauit.
Telemache altiloque iræ intolerabilis,neq; tibi aliud
In pectoribus malum curæ sit,opusq; uerbumq;:
Sed ualde comedamus & bibamus sicut antea.
Hæc autem tibi ualde omnia peragent Achiui,
Nauem & delectos remiges ut citius eas
In Pylum diuinam ad inclyti Patris inquisitionem.
Respondet Telemachus. — Hũc ãt rursus Telemachus prudẽs contra allocutus ẽ.
Antinoë non aliquo modo est superbis uobiscum
Conuiuari inuitum,& lætari tacitum.
An non satis qđ' antea cõsumpsistis multas & bonas
Res meas,Proci:ego autem adhuc paruus eram:
Nũc ãt quãdo iã magnus sum,& aliorũ uerbũ audiẽs
Sapio,& iam mihi augetur intus animus:
Minæ Telemachi aduersus procos. — Tentabo,ut uobis malam mortem immittam,
Vel ad Pylum iens,uel hic hoc in populo.
Eo quidem,neque uana uia erit quam dico,
Mercator non enim nauis ductor,neque remigum
Fio,ut uobis uisum est utile esse.
Dixit:& ex manu manum euulsit Antinoi
cauilla procorum i Telemachum nauigaturum. — Facile.Proci autem in domo conuiuium curabant.
Hi autem cauillabant,& cõuiciabantur uerbis.
Sic autem aliquis dixit Iuuenum superborum:
Certe ualde Telemachus cædẽ nobis meditatur,
Vel aliquos ex Pylo ducet adiutores harenosa,

Vel etiam ex Sparta, quoniam festinat ualde,
Vel & in Ephyrem uult lætam terram
Proficisci, ut illinc perniciosa medicamenta ferat.
Immittat autem in craterem, & nos omnes perdat.
Alius autem rursus dixit Iuuenum superborum
Quis autem scit an & ipse profectus concaua in naui
Longe ab amicis pereat, errans sicut Vlysses.
Sic et magis augeat laborem nobis:
Possessiones enim omnes diuideremus: domos autem
Huius Matri daremus hẽre: et qcũq; ĩ uxorẽ duceret.
Sic dixerũt. Hic ãt in profundũ prõptuariũ descẽdit
Latũ ubi accumulatũ aurũ & æs positũ erat, (Patris
Vestisq; in loculis, satisq; odoriferum oleum:
Intus autem dolia uini ueteris dulcis potus
Erant, purum diuinum potum intus continentes,
Ex ordine apud parietem coaptata, si unquã Vlysses
Domum rediret & dolores multos passus.
Obuallate autem ianuæ prudenter compactæ.
Bifores: intus aũt Mulier proma noctesq; & dies
Erat, quæ omnia seruabat mentis multa peritia
Euryclea Opis filia Pisenoridæ.
Hũc tũc Telemachus allocutus est in cubiculũ uocans. Telemachus Eurycleę nutrici
Obstetrix, age iam mihi uinum in amphoris hauri
Dulce, quodcunq; post hoc dulcius, quod tu seruas
Illum sperans infelicem sicunde ueniat
Generosus Vlysses, mortem & fata fugiens,
Duodecim autem imple, & operculis apta omnia,
Mihi autem farinas immite bene consutis utris, Viaticum paratur nauigaturo Telemacho.
Viginti autem sint mensuræ molitæ farinæ cibi.
Ipsa autem sola scias: et hæc simul oĩa præparata sint.
Vespertinus enim ego tollam, quando iam

Mater in penetralia ascẽderit, lectiq; curam habuerit:
Vado.n ad Spartem & ad Pylum harenosam,
Reditum sciscitaturus Patris dilecti sicubi audiam.

Eurycleа respondet.

Sic dixit. Fleuit autem dilecta nutrix Eurycleа,
Et lugens uerba pennata dixit.
Cur autem tibi chare fili in mentes hæc cogitatio
Venit, quo autem uis ire ad multam terram
Solus existẽs charißimus, hic aũt perijt longe à patria
Nobilis Vlysses alieno in populo.
Hi aũt tibi statim eunti mala consultabunt in futurum
Vt dolo pereas: hæc autem omnia sibi diuident.
Sed mane hic inter tuos sedens, neq; te oportet.
Pontum ad indomitum mala pati neq; errare.

Solatur Telemachus Eurycleam.

Hanc rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est.
Confide obstetrix, quoniã non sine Deo hoc consilium.
Sed iura non Matri dilectæ hæc dicturam
Ante, quando undecimaq; duodecimaq; dies fuerit,
Quam ipsa cupiet, & profectum audiet,
Ne flens corpus pulchrum lædat.
Sic dixit. Anus ãt Deorũ magnũ iusiurãdũ iurauit:
Sed postquam iurauitq; perfecitq; iusiurandum
Statim postea ipsi uinum in amphoris hausit,
Sibiq; farinas infudit in bene consutas pelles.
Telemachus ãt in ædes ueniens cũ Procis cõuesabatur.
Tunc rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua,
Telemacho autem similis in ciuitate ibat paßim,
Et unicuiq; uiro aßistens faciebat uerba:
Vespertinos autem in nauem uelocem cõgregari iußit.
Hæc rursus Phronij prudentem Phædmium filium
Petebat nauem celerem, hic autẽ ei prõptus promisit.
Occidebat Sol, inumbrabanturq; omnes uiæ.

Et tūc nauem celerē in mare deduxit: omnia aūt ī ipsa
Armamenta posuit, quæ naues bene tabulatæ portant:
Statuit aūt in ultima parte portus, circū aūt boni socij
Simul cōgregati sunt, Dea aūt hortata est unumquēq;.
Tunc alia cogitauit Dea cæsia Minerua.
Perrexit autem ire ad ædes Vlyßis diuini.
Tunc Procis dulcem somnum infudit:
Errare aūt fecit bibentes: manibus autem eiecit pocula
Hi autem cubitum iuerunt per urbem, neq; item diu
Sederunt, quoniam ipsis somnus in palpebras cadebat:
Sed Telemachum allocuta est cæsia Minerua
Euocans ex ædibus bene habitatis,
Mentori aßimilata & corpore & uoce. Mineruæ sollicitudo.
Telemache iam tibi fortes socij
Sedent remiges tuum expectantes discessum:
Sed eamus, ne multum differamus uiam.
Sic locuta ante ibat Pallas Minerua
Velociter, hic autem deinceps post uestigia ibat Deæ.
Sed postquam ad nauem deuenerunt & mare.
Inuenere postea in littore crinitos socios:
His autem & dixit sacra uis Telemachi.
Venite amici, uiatica portemus: omnia enim nunc Telemachus socijs.
Congregata in domo: mater autem mea nihil scit.
Neq; aliæ seruæ: una autem sola uerbum audiuit.
Sic dicens præiuit: hi autem simul secuti sunt,
Hi autem simul omnia portantes ad elegantem nauim
Deposuerunt, sicut iußit Vlyßis dilectus filius.
Telemachus aūt nauim cōscēdit: præerat aūt Minerua:
Nauis autem in pupi sedit, & iuxta ipsam
Sedit Telemachus, hi autem funes soluerunt:
Et ipsi euntes in transtris sedebant:

His aũt impellẽtẽ prosperũ uentũ ĩmisit cæsia Minerua
Purum Zephirum resonantem ad cæruleum pontum.
Telemachus autem socios hortatus iußit
Arma capescere, hi autem hortanti auscultauerunt.
Malum autem abiegnum concauum intra tabulatum
Statuerunt eleuantes, rudentibus autem ligauerunt:
Traxerunt autem uela alba tortis rudentibus.
Inflauit autem uẽtus medium uelum: circum autẽ unda
Carinam cærulea ualde resonabat naui eunte.
Hæc autem currebat per undam sulcaus uiam:
Ligantes autẽ armamenta uelocem supra nauim nigrã
Statuerunt crateras coronatas uino:
Libauerũt autẽ immortalibus Deis semper existẽtibus
Et omnium maxime Ioui cæsiæ filiæ.
Noctu sanè hæc, & die transibat per uiam.

Telemachus nauigat Pylum.

ARGVMENTVM. Γ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Telemachum euntem cum Minerua hospitatur Nestor: et narrat ipsi quę acciderunt gręcis: et ex Troia nauigationem. Audiẽs autem ea quę acciderant circa Procos, et cognoscens Mineruam in abeundo, sacrificium ipsi peragit. Accipiens autem Telemachus currum cum Pisistrato Nestoris filio, in Spartam abiit: nocte autem superueniente hospitantur a Diocle apud Pheras.

ODYSSEAE. Γ. HOMERI COMPOSITIONIS.

In Γ. Nestor suscepit. Abijt autem hic cum filio. Dea autem uolauit.

SOL

Sol autem exiliit relinquens per pulchrum stagnum
Cælum ad solidum, ut immortalibus appareret,
Et mortalibus hominibus ad alentem Terram.
Hi autem Pylum Nelei bene ædificatam urbem
Peruenerunt: hi autem ni littore maris sacra faciebant
Tauros totos nigros Neptuno cæruleo capillicio.
Nouem autem sedes erant, quingenti autem in unaquaq;
Sedebant, & ante habebant in unaquaq; nouem tauros.
Tunc hi intestina comedebãt: Deo autẽ ilia cõburebant.
Hi autẽ recta subiere portũ & uela nauis æqualis
Cõtraxerũt eleuãtes: hãc ãt firmauerũt, et exiuerũt ipsi.
At uero Telemachus è naui descendit: præerat aũt Mi=
Hunc prior allocuta est Dea cæsia Minerua (nerua. Minerua Telemacho.
Telemache nõ qdẽ tibi opus ẽ amplius uerecũdia, neq;
Huius.n.gratia & pontũ nauigasti ut discas (minimũ:
Patrem ubi occultet terra, & quam mortem secutus est.
Sed age nunc rectà uade ad Nestorem bellicosum,
Vt scimus quod consilium in pectoribus occultat:
Roges autem ipsum ut uera dicat:
Mendacium autem non dicet, ualde enim prudens est.
Hanc rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est. Telemachus Mineruæ.
Mentor quomodo ibo, & quomodo salutabo ipsum,
Nondum uerbis sum exercitus prudentibus.
PVDOR autẽ Iuuenem, uirum Seniorem interrogare.
Hunc rursus allocuta est Dea cæsia Minerua.
Telemache alia quidem ipse in mentibus tuis cogitabis,
Alia autem & Deus suggeret: non enim puto
Te Deorum sine uoluntate genitum esse, nutritumq;,

Sic locuta præibat Pallas Minerua
Cito,hic deinde poſt ueſtigia ibat Deæ:
Peruenerunt autẽ ad Pyliorum uirorũ cœtum & ſedes:
Vbi Neſtor ſedebat cum filiis,circum autẽ amici (bãt.
Conuiuium præparãtes carnes aſſabant, aliasq; trãsfige=
Hi igitur poſtquam hoſpites uiderũt,cõgregati uenerunt
Manibusq; ſalutauere,& ſedere iuſſerunt. (omnes,
Primus Neſtorides Piſiſtratus iuxta accedens
Amborum præhendit manũ,& ſedere fecit ad cõuiuium
Pellibus in mollibus ſupra arenas marinas,
Apudq; fratrem Thraſymedem,& Patrem ſuum.
Dedit autem uiſcerum partes,& uinum infudit
Aureo in poculo,honorans autem allocutus eſt
Pallada Mineruam filiam Iouis ægida habentis.
Supplica nunc ò hoſpes Neptuno regi,
Huius enim in epulas incidiſtis hunc uenientes:
Sed poſtq̃ libaueriſq; & ſupplicaueris ſicut iuſtum eſt,
Dato & huic poſtea poculum dulcis uini
Libare,quoniam & hunc puto immortalibus
„ Vota facere.OMNES aũt Deorũ ope indigẽt hoĩes,
Sed iunior eſt,& coæuitas mihi cum illo,
Huius gratia tibi priori dabo aureum poculum.
Sic fatus,in manibus poſuit poculum dulcis uini.
Gaudebat autem Minerua prudenti uiro & iuſto,
Quoniam ei priori dedit aureum poculum.
Statim autem precata eſt multum Neptunum Regem.
Audi Neptune terram continens,neq; oderis
Nobis ſupplicantibus perficere hæc opera.
Neſtori quidem primum & filijs gloriam præbe,
Sed poſtea alijs da gratam retributionem
Omnibus Pylijs inclytæ hecatombæ:

Recipiũtur hoſpitio. Piſiſtrati erga peregrinos humanitas.

Da itẽ Telemachũ & me postq̃ perfecerimus, reuerti,
Quorum gratia huc uenimus ueloci cum naui nigra.
Sic Postea supplicabat, & ipsa omnia perficiebat.
Dedit autem Telemacho pulchrum poculum rotundum.
Sic autem eodem modo supplicauit Vlyßis dilectus filius.
Hi autẽ postquã asseuerũt carnes exteriores, et extraxe=
Partes diuidentes comedebant lautas epulas. (runt
Sed postquam potus & cibi desiderium extinxerunt,
His uerba orsus est strenuus eques Nestor.
Nunc iam melius est scrutari & interrogare
Hospites qui sunt, postquam sunt oblectati cibo.
O' hospites qui estis? unde nauigatis humidas uias? Nestor aduenis.
An propter aliquam utilitatem? an incassum erratis?
Tanquam prædones super mare, qui erant
Animas apponentes, malum alienigenis ferentes.
Hunc rursus Telemachus prudens cõtra allocutus est.
Confisus, ipsa enim in mentibus audaciam Minerua
Posuit, ut ipsum de Patre absente interrogaret.
O' Nestor Neleide ingens decus Achiuorum, Telemachus respõdet et interrogat Nestorem de Vlysse.
Interrogas unde sumus? ego autem & tibi dicam:
Nos ex Ithaca sita sub monte Neio uenimus:
Negotium autẽ hoc proprium, nõ publicum, quid dicam.
Patris mei gloriam latam uenio sicubi audiam
Diuini Vlyßis prudentis, quem olim dicunt
Tecum pugnantem Troianorum urbem destruxisse,
Alios quidẽ enim oẽs quotquot cũ Troianis pugnabant,
Audiuimus ubi unusquisq; perijt perniciosa morte:
Illius autẽ rursus & mortẽ inauditam posuit Saturnius.
Non enim aliquis potest manifestè dicere quando perijt,
Siue hic incontinenti occisus est ab hominibus inimicis,
Siue & in pelago in undis amphitrites:

Huius gratia nunc ad tua genua accedo, ſi uelis
Illius pernicioſam mortem dicere ſicubi uidiſti
Oculis tuis: uel alius ſermonem audiuiſti
Errantis: ualde enim ipſum infelicem peperit Mater.
Neq; in aliquo me ueritus aſsẽtare, neq; miſericordia du=
Sed uerè mihi dicas, quomodo obuius fuiſti uiſui, (ctus,
Suplico ſi quando tibi Pater meus bonus Vlyſſes
Vel uerbum, uel item opus pollicitus perfecit
In populo Troianorũ, ubi paſsi eſtis calamitates Achiui.
Horum nunc in gratiam meam recordare, & uera fare.

Neſtor Telemacho.

Huic reſpondit poſtea ſtrenuus eques Neſtor.
O amice, quoniã mihi memoraſti calamitatem, quã in illo
Populo ſuſtinuimus iram nõ cohibẽtes filij Achiuorum,
Tum quæcunq; cum nauibus ſuper tetrum pontum
Errantes circa prædam ubi imperauit Achilles,
Tũ quæcunq; & circa ciuitatem magnam Priami regis
Pugnãdo ſubiuimus, ubi et poſtea interfecti ſunt q̃cunq;
Vbi quidẽ Aiax iacet Martialis, ubi & Achilles (optimi,
Vbi & Patroclus Deis conſultor ſimilis,
Vbi & meus dilectus filius unà fortis & illusſtris
Antilochus, in currendo celer & bellator:
Aliáq; multa ad hæc paſsi ſumus mala, quis illa
Omnia commemoraret ex mortalibus hominibus?
Neq; ſi per quinquẽniũ et ſexenniũ apud nos cõmoratus
Interrogares q̃cũq; illic paſsi ſunt mala illuſtres Achiui:
Prius moleſtia affectus in tuam patriã terrã reuerteris:
Nouennium enim ipſis mala machinati ſumus, tentãtes
Omnibus dolis: uix autem perfecit Saturnius.
Tunc nullus unquam conſilio ſimilis eſſe contra
Potuit: quoniam ualde multum uincebat diuinus Vlyſſes
Omnibus dolis Pater tuus: ſi uere

Illius filius es: admiratio me habet intuentem.
Etenim uerba similia sunt: neq; diceres
Virum iuniorem adeo concinna fari.
Hic quidem donec ego & diuinus Vlysses
Nunquã in concione bifariã locuti sumus, neq; in cõsilio,
Sed unum animum habentes, mente & prudenti consilio
Consulebamus Argiuis, ut perquam optima fierent.
Sed postquam Priami urbem destruximus altam,
Conscendimus naues: Deus autem dispersit Achiuos.
Et tunc Iupiter lugubrem in mentibus cogitauit reditũ — De græcorũ dissidio.
Argiuis, quoniam non prudentes, neq; iusti
Oẽs erãt: pp hoc ipsorũ multi malã mortẽ cõsecuti sunt,
Ob iram perniciosam Mineruæ potentẽ patrem habẽtis,
Quæ contentionem inter Atridas ambos posuit.
Hi autem uocantes in concionem omnes Græcos
In uanum, sed non prout decuerat Sole occidente.
Hi autem uenerunt uino grauati filij Achiuorum:
Verba fecere, cuius gratia populum congregauerunt.
Tunc Menelaus iussit omnes Græcos
Reditus reminisci in lata dorsa maris:
Neque Agamemnoni omnino placuit: uolebat enim
Populum retinere, facereq; sacras hecatombas,
Vt Mineruæ graui ire mederetur.
Imprudens, neq; hoc uidebat quod non persuasurus erat.
NON ENIM statim Deorũ uertitur mẽs semp existẽtiũ
Sic hi quidem grauibus retribuẽtes uerbis
Steterunt: hi autem surrexerunt fortes Achiui
Tumultu magno: bifariam autem ipsis placuit consilium.
Nocte quidem quieuimus grauia mentibus uoluentes
Inuicem: Iupiter enim parabat damna mala.
Mane autem quidem naues traximus in mare humidũ,

Resq́; imposuimus profundas Zonas habentes mulieres.
Discors navigatio græcorum.
Dimidij autem populi retenti sunt manentes
Ibi apud Atridem Agamemnona pastorem populorum.
Dimidij aũt cõscendẽtes remigauimus: hæ aũt ualde uelociter
Nauigabãt. strauit aũt Deus mõstruosum põtũ.
In Tenendum autem uenientes sacrificauimus sacra Deis
Domum cupiẽtes. Iupiter autẽ nondum curabat reditum
Infestus, qui contentionẽ concitauit malã secundo iterũ.
Hi qdẽ auertẽtes ascẽderũt naues remis utrinq; impulsas
Qui circa Vlyssem reant Regem scientificũ uarij cõsilij,
Rursus Ad Atridem Agamemnona grata ferentes.
Sed ego cum nauibus cõgregatis quæ me sequæbantur
Fugi, quoniã cognoscebã ꝙ iam mala meditabatur Deus:
Fugit & Tydei filius bellicosus, excitauit & socios.
Serò autem ad nos uenit flauus Menelaus:
In Lesbo autẽ offendit longã nauigationẽ aĩo molientes,
An supra Chium iremus asperam
Ad insulam Psyriam ipsam à sinistris habentes,
An sub Chio ad uentosum Mimanta.
Rogauimus autem Deũ ostendere signum. sed hic nobis
Ostendit, & iußit pelagus medium in Euboëam
Sulcare, ut quam celerrime infortunium fugeremus.
Cœpit aũt stridulus uẽtus spirare: hæ aũt ualde uelociter
Piscosas uias percurrerunt, & ad Gærestum
Nocturnæ deductæ sunt. Neptuno autem taurorum
Multa fœmora imposuimus, pelagus magnum mensi.
Quartus dies erat, quando in Argis naues æquales
Tytidæ socij Diomedis bellicosi
Constitere: sed ego Pylũ uersus cursnm tenui: nec unquã
Ventus, postquã primum Deus præmisit flare. (desijt
Sic ueni dilecte filij inscius: neque scio

Illorum qui seruati sunt Achiuorum, quiq; perierint.
Quæcunq; autem in domibus sedens nostris
Audiui, quatenus fas est doceberis, neq; te celabo.
Bene quidem Myrmidonas dicunt iuisse lanceatores,
Quos duxit Achillis præclarus filius.
Bene autem Philoctetem Pæantis illustrem filium.
Omnes autem Idomeneus in Cretam duxit socios,
Qui fugerunt ex bello: Pontus autem ipsi nullũ abstulit.
Atridem autem & ipsi auditis procul existentes,
Et quõ uenit et quemadmodũ Aegisthus molitus est tristem mortẽ.
Sed ille quidẽ etiam inuitus persoluit.
Quàm bonum, & filium interempti relictum esse
Viri: quoniam & ille ultus est patricidam
Aegisthum dolosum, qui eius patrẽ inclytum interfecit.
Et tu amice, ualde enim te uideo bonumq; magnumq;
Fortis sis; ut aliquis tibi & posteriorum benedicat.

Huic rursus telemachus prudens cõtrà allocutus est.
Ò Nestor Neleide ingens decus Achiuorum.
Et ualde ille quidem ultus est, & sibi Achiui
Ferent gloriam latam, & futuris cantum.
Vtinam enim mihi tantam Dei potentiam apponerent
Vlcisci Procos propter petulantiam tristem.
Quiq; mihi iniuriam afferentes iniqua moliuntur.
Sed non talem neuerunt Dei felicitatem
Patriq; meo & mihi, nunc autẽ opus est tolerare tamẽ.

Huic rñdit postea strenuus equorũ domitor Nestor.
Ò amice quoniam hæc mihi memorasti & dixisti:
Dicunt Procos tuæ Matris gratia multos
In ædibus inuito te mala machinari.
Dic mihi an ultro consumeris? an te Populi
Oderunt uulgo sequentes Dei uaticinium?

Græci qui in columes redierunt.

Telemachus Nestori.

Nestor Telemacho.

Quis autẽ scit an aliquãdo ipsis uiolentia uices ferat pro
Vel ille solus existens, uel etiã omnes Achiui. (fectus,
Si enim te ita uoluerit diligere cæsia Minerua,
Sicut tunc Vlyßis curam habebat gloriosi,
In populo Troianorum, ubi paßi sumus dolores Achiui.
Nondum enim uidi sic Deos palam amantes,
Sicut illi palam astitit Pallas Minerua.
Si te sic uoluerit amare curamq; suscipere animo,
Ob id aliquis illorum etiam obliuisceretur nuptias.
Hunc rursus Telemachus prudens cõtrà allocutus est.
O senex nequaquam hoc uerbum perfectum iri puto:
Valde enim magnũ dixisti: piaculum me habet, neq; mihi
Desideranti hæc fieri possunt, neq; si Dei ita uellent.
Hunc rursus allocuta est Dea cæsia Minerua.
Telemache quale te uerbum fugit septum dentium?
Facile Deus uolens & de longinquo uirum saluabit.
Vellem autem ipse etiam dolores multos passus
Domum peruenire, & reditus diem cognoscere,
Quàm ueniens perire intra parietes: ut Agamemnon
Perijt per Aegisthi dolum & suæ uxoris.
Sed mortem quidem æqualem neque Dei
Etiam amico uiro possunt auxiliari cum iam
Parca perniciosa prostrauerit acerba morte.
Hunc rursus Telemachus prudens cõtra allocutus est.
Mentor ne amplius hæc dicamus quanq̃ mœrore affecti.
Illi autem non amplius reditus uerax sed sibi iam
Decreuerunt immortales mortem & parcam nigram.
Nunc autẽ uolo uerbũ aliud sciscitari, & interrogare
Nestorem, quoniã ultra scit iustitias & prudẽtiã aliorũ:
Ter enim iam ipsum dicunt imperasse ætates hominum:
Itaque mihi immortalibus aßimilatur uidendo.

Volente Deo, nihil est difficile.

Telẽachus Nestor.

O' Nestor Neleide(tu autem uerum dic)
Quomodo mortuus est Atrides late imperãs Agamẽnon?
Vbi Menelaus erat?quam autem ipsi molitus est mortẽ
Aegisthus dolosus?siquidẽ interfecit multo præstantiorẽ.
An non argis erat Achaicis? sed aliò
Errabat ad homines,hic autem confisus interfecit.
Huic respondit postea strenuus eques Nestor.
Ego tibi filij uera omnia dicam.
Certe quidem hoc & ipse scis sicut factum est.
Si uiuum Aegisthum in ædibus offendisset
Atrides ex Troia profectus flauus Menelaus,
Ipsi neque mortuo fusilem terram superfudisset:
Sed hunc canesq; & uultures lacerassent
Iacentem in planitie longe ab Argo,neq; aliqua ipsum
Fleuisset Achæarũ:ualde.n.magnũ molitus est facinus.
Nos quidem enim illic multas perfacientes pugnas
Sedebamus:hic quietus in secessu Argi equos pascentis
Multum Agamemnonis uxorem decipiebat uerbis.
Hæc antea quidem renuebat facinus indecens
Diuina Clytemnestra,mentibus enim utebatur bonis:
Apud enim erat & poëta uir cui multum inunxerat
Atrides ad Troiam iens custodire uxorem.
Sed qñ iam ipsum fatum Deorũ firmauit ut perderetur
Iam tunc quidem poëtam ducens in insulam desertam,
Reliquit auibus frustum & inuentum fieri.
Hanc autem uolens,uolentem duxit propriam ad domum
Multa aũt fœmora cõbussit Deorũ sacris in altaribus,
Multa autem iocalia suspendit,uestesq;,aurumq;,
Perficiens magnũ facinus,quod nunq̃ sperauerat animo.
Nos quidem enim simul nauigamus ex Troia uenientes
Atrides,& ego amicabilia sentientes inuicem.

Aegisthi. adulteriũ.

Agamẽnonis exitiũ narat Nestor.

Sed qñ ad Suniũ sacrũ puenimus promõtoriũ Athenarũ,
Illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
Proprijs ad mirabilibus sagittis ueniens interfecit
Temonem cum manibus currentis nauis tenentem
Phrõtem Onetoridem, qui superabat omne genus hoĩum
Nauem gubernare, quando infestarent procellæ.
Sic hic quidẽ tunc detẽtus est festinans quamuis ad uiam
Vt socium sepeliret, et exequias præberet.
Sed quando iam & ille iens ad nigrum pontum
In nauibus concauis ad Malearum montem altum
Peruenit currens: tunc iam luctuosam uiã late aspiciẽs
Cogitauit, acutorũ autẽ uentorũ flatum infudit, (Iupiter
Vndasq́; monstrificas, magnas, æquales montibus.
Vbi diuidens partim quidem Cretæ appulit,
Vbi Cydones habitabant Iardani circum stagna.
Est autẽ quoddam planum prominensq́; in mare saxum
In extrema Gortine in obscuro põnto.
Vbi notus magnã undã ad scæum promõtoriũ impellit
Ad Phæstum paruus autẽ lapis magnam undam repellit.
Hæ quidem illuc uenerunt: festinatione autem fugerunt (mortẽ
Viri sed naues ad cautes fregerunt
Vndæ: sed quinq; naues nigras proras habentes
Aegypto applicuit ferens uentusq́; & aqua.
Sic is igitur illic multas opes & aurum congregans
Errabat cum nauibus ad alienigenas homines.
Interea autem illa Aegisthus molitus est domi tristia,
Interficiens Atridem: domitus est autem populus ab ipso.
Per septennium autem imperauit multiauri Mycenæ,
Ipsi autem o ctauo malum uenit generosus Orestes:
Statim ab Athenis interfecit autem patricidam
Aegisthum dolosum, qui ei patrem inclytum interfecit.

Phrontis nauclerí obitus.

Agamẽnonis interitus.

Orestes patrem ulciscitur.

Sanè hũc interficiẽs parauit sepulchrales ludos Argiuis,
Matrisq; odiosæ & impotentis Aegisthi.
Eodem autem die aduenit uoce bonus Menelaus,
Multa pretiosa ducens quotquot eius naues pondus fer=
Et tu amice ne diu ab ædibus procul errraueris, (rent.
Resq; relinquens uirosq; in tuis domibus
Sic peruicaces, næ tibi penitus omnia comedant
Res diuidentes, tu autem irritam uiam uenias.
Sed ad Menelaum ego uolo & iubeo
Accedere, ille enim recens aliunde uenit
Ab his hominibus, unde non speraret animo
Redire quem primum aberrare fecissent procellæ
Ad pelagus magnum tale, unde neque aues
Eodẽ anno uestigia ponũt, quoniã magnumq; uehemẽsq;
Sed uade nunc cum nauiq; tua & tuis sociis: (est.
Si autem uis pedester, adsunt tibi currusq; & equi,
Adsunt & tibi filij mei, qui tibi duces itineris erunt
Ad Lacedemona diuinam, ubi flauus Menelaus.
Roga autem ipsum ut uerum dicat:
Falsum autem non dicet, ualde enim prudens est.
Sic dixit: sol autem ingressus est, et in tenebras iuit.
His autem dixit Dea cæsia Minerua.
Ò senex certe hæc prout decet dixisti. Minerua Nestori
Sed age, incidite quidem linguas, miscete & uinum
Vt Neptuno & alijs immortalibus
Libantes de somno cogitemus, huius enim hora est:
Iam enim lux abijt sub tenebras, neq; decet
Diu deorum in conuiuio sedere, sed abire.
Dixit Iouis filia: hi autem audiuerint dicentem.
His autem ministri quidem aquam in manus fuderunt,
Pueri autem crateras coronauerunt potu.

Distribuerunt autem omnibus, incipientes poculis:
Linguas autẽ in ignem iecerunt resurgẽtesq́; libauerũt.
Sed postquã libauerũt biberuntq́; quantũ cupiebat aĩus,
Iam tum Minerua & Telemachus deo similis
Ambo cogitarunt concauam ad nauem redire.
Nestor aũt rnrsus detinuit festiuiter repræhẽdens uerbis.
Iupiter hoc prohibeat & mortales Dei alij,
Vt uos à me celerem ad nauem abeatis
Tam quamq́; ab aliqo uel omnino nudo & paupere
Cui neque uestes & tragulæ multæ in domo:
Neque ipsi molliter, neque hospitibus dormire:
Sed mihi adsunt quidem uestes & tragulæ pulchræ,
Neque huius uiri Vlyßis dilectus filius
Nauis in tabulatis dormiet, donec ego
Viuam: postea autem filij in ædibus relinquentur
Hospites hospitari quicunq; ad meas ædes uenerit.
Hunc rursus allocuta est Dea cæsia Minerua.
Bene iam hæc dixisti Senex amice. tibi autem decet
Telemachum parere, quoniam multo melius sic.
Sed hic quidem nunc te simul sequetur ut dormiat
Tuis in edibus: ego autem in nauem nigram
Ibo, ut horter socios dicamq́; singula.
Solus enim inter hos senior dicor esse:
Qui autem alij amicitia iuniores uiri sequuntur
Omnes coæui magnanimi Telemachi.
Ibi dormiam concaua in naui nigra
Nunc, sed mane ad Cauconas magnanimos
Ibo, ubi debitum mihi debetur, neq; nouum,
Neq; paucum, tu autẽ hunc quoniã tuas peruenit ad ædes
Mitte cum curruq́; & filio: da autem ei equos
Qui tibi uelocißimi currere & robore optimi.

Sic locuta, abijt Cæsia Minerua Aui oßifragæ similis. Disparet Minerua.
Stupor autem cepit omnes uidentes.
Admiratus est & senex ut uidit oculis.
Telemachi aũt cepit manũ, uerbumq; fatus est & cõpella
O amice nõ te spero malũ & imbellũ futurũ, (uit. Nestor Telemacho.
Si iam te iuuenem sic Dei duces comitantur.
Non quidẽ.n. aliqs hic alius cælestes domos habitantiũ,
Sed Iouis filia prædatrix Tritogenia,
Quæ sane & patrẽ bonum inter Argiuos honorabat.
Sed Regina sis propitia: da autem mihi gloriam bonam,
Ipsi, & filijs & caste uxori.
Tibi autẽ rursus ego sacrificabo bouẽ iuuenẽ amplifrõtẽ
Indomitam, quam nondum sub iugum duxit uir.
Hanc tibi ego sacrificabo aurũ cornibus circum fundens.
Sic dixit precatus, hunc autẽ audiuit Pallas Minerua.
Hos autem præibat strenuus eques Nestor
Filios & generos proprias ad ædes pulchras.
Sed quando ad ædes peruenerunt inclytas huius Regis,
Ex ordine sederunt in sedibusq; thronisq;,
His senex uenientibus cratera miscuit
Vinum dulcis potus, quod decimo anno
Apperuit proma, & cooperculum soluit.
Hoc senex cratera miscuit: multa auem Mineruæ
Supplicauit, libans filiæ Iouis ægidem habentis.
Sed postquã libauerunt, biberũtq; quantum uoluit aĩus.
Hi quidem dormiturientes iuerunt domum unusquisq;.
Hunc autem ibi dormire fecit strenuus eques Nestor
Telemachum dilectum filium Vlyßis diuini
Perforatis in lectis sub porticu ualde sonanti.
Iuxta autem bellicosum Pisistratum ducem uirorum, Itur cubitum
Qui ei iunior inter filios erat in ædibus.

Ipse autem rursus dormiuit in conclaui domus altæ.
Huic Vxor Regina lectum parauit & cubile.
Quãdo aũt diluculũ generãs apparuit rosea Aurora,
Surrexit ex lecto strenuus eques Nestor,
Egressus autem sedit in politis lapidibus,
Qui ei erant ante ianuas altas
Albi, resplendentes liquore, in quibus quidem prius
Neleus sedit deis consultor similis.
Sed hic quidẽ iã à parca domitus ad inferos descendit.
Nestor rursus tunc sedit strenuus custos Achiuorum
Sceptrum tenens: circũ aũt filij simul congregati sunt
Ex cubilibus uenientes, Echephronq́; Stratiusq́;,
Perseusq́;, Aretusq́; & similis deo Trasimedes,
Ad hos postea sextus Pisistratus uenit heros:
Iuxta ãt Telemachũ deo similẽ sedere fecerũt ducẽtes.
Nestoris filij iussu patris Mineruæ sacrum apparant.
His autem uerba orsus est strenuus eques Nestor
Statim. Mihi filij dilecti perficite desyderium,
Vt primam ante alios deos placem Mineruam,
Quæ mihi manifesta uenit dei in conuiuum solenne.
Sed alius quidem in campum ad bouẽ eat, ut celeriter
Veniat: agat autem boum bubulcus uir:
Vnus autem a Telemachi magnanimi nauẽ nigrã
Omnes ꝑfectus socios ducat: relinquat aũt duos solos.
Vnus rursus aurificem Laërcea huc iubeat
Laerces aurarius faber.
Venire, ut bouis aurum cornibus circunfundat.
Vos autem alij manete hic simul, dicite autẽ intus
Ancillis in ædibus inclytis conuiuium parare:
Sedesq́; lignaq́; circum & limpidam ferre aquam.
Sic dixit. hi ãt omnes exequebãtur. Venit quidẽ bos
Ex agro: uenerunt autem celeri à naui æquali
Telemachi socij magnanimi: uenit & aurifex

Inſtrumẽta in manibus tenens fabrilia abſoluẽtia artẽ,
Incudemq́; malleumq́;, benefactamq́; forcipem,
Quibusq́; aurum laborabat, uenit & minerua
Sacrificijs occurrẽs, ſenex aũt equorũ domitor Neſtor
Aurũ dedit. hic autẽ poſtea bouis cornibus circunfudit
Studioſe mollificãs, ut ornamenta Dea gauderet intuita.
Bouẽ ãt ducebãt cornibus Stratius & diuus Echephrõ
Aquas ãt ad lauãdũ ad ipſos Aretus in pulchro lebete
Venit ex cubiculo ferens, altera autem tenebat molas
In caniſtro, ſecurim uero bellicoſus Thraſimedes
Acutam habens in manu aſtabat bouem percuſſurus:
Perſeus & lagenam tenebat. ſenex aũt eques Neſtor
Aquamq́; molasq́; cepit. multa autem Mineruæ
Supplicauit incipiens capitis pilos in ignem iaciens.
Sed poſtquam precati ſunt, & molas proiecerunt,
Statim Neſtoris filius magnanimus Traſymedes
Percuſſit iuxta ſtans: ſecuris autem incidit neruos
Ceruicis: ſoluit autem bouis robur. ululabant
Filiæq́; ſponſæq́; & uerecunda uxor
Neſtoris Eurydice maior natu Clymeni filiarum.
Hi quidem poſtea eleuantes à terra latæ uiæ
Tenebant ſed iugulauit Piſiſtratus Diuus uirorum.
Ex hac poſtquã ater cruor effluit, reliquit & oſſa ſpũs,
Statim ipſam diuiſerunt, ſtatim & crura exciderunt
Omnia, ut decuit, omento obduxerunt,
Duplicia facientes, ipſaq́; cruda impoſuerunt:
Torrebat autem ſub lignis, Senex rubrum aũt uinum
Infudit, iuuenes autem apud ipſum tenebant uerua
Quinq́; ordine habentia manibus.
Sed poſtq̃ crura toſta ſunt, & inteſtina comeſta ſunt,
Minutatimq́; iciderũt & alia, et uerubus trãsfixerunt.
Aſſauerunt autem acuta uerua in manibus habentes.

Bouis mactatio.

Eurydice Neſtoris uxor.

Interim autem Telemachum lauit pulchra Polycasta
Nestoris ultima filia Neleidæ.
Sed postquam lauitq;, & unxit pingui oleo,
Circumq; ipsum pallium pulchrũ iecit, & tunicam
Ex balneo exiuit corpore immortalibus similis:
Apud autem Nestorem iens sedit pastorẽ populormm.
Hi ãt postq̃ assauerũt carnes exteriores & traxerunt,
Epulabantur sedentes, uiri autem honesti accesserunt,
Vinum infundentes in aureis poculis.
Sed postquam potus & cibi desyderium eiecerunt,
His uerba orsus est gerenius eques Nestor.
Filij mei eia Telemacho crinitos equos
Iungite sub currus ducentes, ut peragat iter. (rũt:
Sic dixit. hi huic maxime qdẽ audiuerũt & parue=
Statim autem iunxerunt sub curribus celeres equos.
Mulier autem proma panem & uinũ infudit,
Obsoniaq; qualia comedunt à Ioue nutriti Reges.
Supra autem Telemachus pulchrum ascendit currum,
Iuxta autem Nestorides Pisistratus eximius uirorum
Currumq; ascendit, & habenas accepit manu:
Verberauit autem ut irent, hi aũt nõ inuiti uolauerũt
In campum, reliquerunt autem Pyli altam urbem,
Hi aũt per totam diẽ interfecerũt iugũ circũferentes.
Occiditq; Sol, adumbrataeq; sunt omnes uiæ.
In Pheras autem peruenerunt Dioclis ad domum
Filij Ortilochi, quẽ Alphæus peperit filiũ. (suit.
Ibi ãt noctẽ reqeuerũt, hic ãt ipsis hospitalitates appo=
Quãdo aũt diluculũ generãs apparuit rosea Aurora,
Equosq; iunxit, supraq; currus ornatos ascendit,
Verberauit aũt ut incitarẽt: hi aũt nõ ĩuiti uolauerunt.
Peruenerunt aũt campũ frugiferum: ibi autem postea

Telemachus proficiscitur ad Menelaũ.

Perficiebant

Perficiebant uiã, tantam enim absoluerũt ueloces equi.
Occiditq; sol, adumbrataeq; sunt omnes uiæ.

ARGVMENTVM. Δ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Apud Menelaum hospitatus cum Pisistrato Telemachus annunciat quæ in Itacha a Procis fiunt. Postea narrat ipsi Menelaus de reditu græcorum, & Protei uaticinio: per quod agnouit Agamemnonis mortem, & ꝙ Vlysses apud Calipso esset; Consilium autem fit procorum de Telemacho interficiendo. Consolatur autem Minerua per somnium Penelopem, propter filii peregrinationem ægre ferentem, per simulachrum, assimilata Iphtimę Penelopes sorori.

ODYSSEAE. Δ. HOMERI COMPOSITIONIS.

In Delta, didicit de patre ab Atride insidijs petitus filius.

Hi peruenerunt concauam ad Lacedæmona magnam:
Ad autem domos appulerunt Menelai illustris:
Hunc inuenerunt conuiuantem nuptias multis sodalibus
Filij et filiæ nobis, prapria in domo:
Hanc quidem Achillis fortis filio mittebat:
In Troia enim primum promiserat & annuerat
Dare, his autem dij nuptias perfecerunt.
Hanc igitur hic tunc equis & curribus misit ire
Mirmidonum ad urbem inclytam quibus imperabat:
Filio autem ex Sparta Alectoris adduxit filiam:
Qui illi charißimus natus est fortis Megapenthes

Ex serua. Helenæ autẽ dij filiũ nõ amplius ostẽderunt,
Postquam primum genuit filiam amabilem
Hermionem, quæ speciem habebat aureæ Veneris.
Sic hi quidem conuiuabantur in alta, magna domo
Vicini & sodales Menelai illustris
Oblectantes: inter ipsos autẽ canebat diuinus cantor
Citharizans: duo autem saltatores inter ipsos
Ad modulationẽ canẽtis in girũ sese uertebãt ĩ medio.
Hi autem rursus in uestibulis domorũ, ipsiq́; & equi,
Telemachusq́; heros & Nestoris clarus filius
Steterunt. procedens autem uidit præstans Eteoneus:
Promptus minister Menelai illustris,
Cepit ãt ire nunciaturus ꝑ domicilia pastori populorũ
Propè autem stans uerba pennata locutus est.
Hospites quidam hi nobilis ò Menelae,
Viri duo soboli autem Iouis magni similes sunt,
Sed dic an ipsis soluamus ueloces equos,
An ad alium mittamus ire qui hospitetur?

Iubet Menelaus aduenas hospitio suscipi.

Hũc ãt ualde ĩgemiscẽs, allocutus ẽ flauus Menelaus
Non quidem stultus fuisti Boethide Eteonee
Antehac, sed nũc quidẽ puer tanquam stulta loqueris:
Certe quidẽ nos hospitalia munera multa comedentes
Aliorum hominum huc peruenimus, si modo Iupiter
In posterum cessare faciat ab erũna: sed solue equos
Hospitum: ipsos autem prius introduc ad comedendũ.
Sic dixit: hic ãt ex domo cũ festinatiõe exiuit: iussit ãt
Prõptos ministros simul sequi seipsum. (alios
Hi autem equos quidẽ soluerunt sub iugo sudantes,
Et hos quidem ligauerunt in equinis præsepibus:
Ante aũt posuerũt auenas, & hordeũ albũ miscuerũt:
Currusq́; reclinauerunt ad parietes perlucidos:

Ipsos aūt introduxerūt in diuinā domū. hi āt uidentes
Admirabantur domum nobilis regis:
Tanquam.n.solis splendor erat, uel lunæ,
In domo alta Menelai illustris.
Sed postquam delectati sunt uidentes oculis,
In balnea ingreßi polita loti fuerunt.
Hos autē postquā ancillæ lauerunt, & unxerunt oleo
Circum autem uestes molles posuerunt & tunicas,
In sedibus sedere apud Atridem Menelaum:
Aquam autem famula guturnio infudit ferens,
Pulchro, aureo super argenteo lebete,
Ad laudandum, propeq́; politam extendit mensam:
Panemq́; uerecunda famula apposuit ferens,
Obsonia multa imponēs, gratificāt ex his quæ aderant
Structor autem carnium lances apposuit attollens
Variarum: apud autem ipsos posuit aurea pocula.
Hos ostendens allocutus est flauus Menelaus:
Panem simul apprehendite & gaudete: sed postea
Cœnam cum finieritis, interrogabimus quinam estis
Virorum: non enim uestrorū genus perijt parentum,
Sed uirorum genus estis nobilium Regum
Sceptrigerorū, quoniā nequaquā ignaui tales genuißēt
Sic dixit. & ipsis dorsa bouis pinguia apposuit
Assa, in manibus accipiēs, quā portionem apposuerant
Hi in cibos paratos appositos manus īmiserūt. (ipsi,
Sed postquam potus, & cibi desiderium exemerunt,
Iam tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium: Telemachus Pisistrato.
Propè tenens caput, ut non audirent alij.
Animaduerte Nestoride meo grate animo,
Aerisq́; splendorem, & domos resonantes:
Auriq́; electriq́;, & argenti, & eboris,

Mene lai regia.

Iouis ſanè talis eſt olympij intus aula, (ſpicientē
Quanta hæc infinita et multa ſūt? admiratio me tenet in
Hunc loquentem intellexit flauus Menelaus,
Et ipſos alloquens uerba pennata dixit. (poſſet.
Filij chariſſimi certe cū Ioue mortaliū nullus cōtēdere

Menelaus Telemacho labores ſuos narrat.

Immortales.n.huius domus & poſſeſſiones ſunt:
Virorū aūt uel aliquis mihi contendet, uel & non
Poſſeſſionibus: certe.n.multa paſſus, & multū errans,
Duxi in nauibus: & octauo anno ueni
Per Cyprum, Phœnicemq; & Aegiptios uagatus,
Ad Aethiopasq; perueni, & Sidonios & Erembos,
Et Libyam, ubi agni ſtatim cornuti ſunt.
Ter enim pariunt oues perfectum in annum:
Vbi quidem neq; dominus indignus eſt, neq; paſtor,
Caſei et carnium, neq; dulcis lactis:
Sed ſemper præbent per totum annum lac exſugere.
Donec ego circa illa multas opes congerens
Errraui, interim mihi fratrem alius interfecit
Clam ex inopinato dolo pernicioſæ uxoris:
Sic nequaquā gaudens his poſſeſſionibus dominor:
Et à patribus hæc debetis audire quicunq; uobis
Sunt, quoniā ualde multa paſſus ſum, & pdidi domum
Bene ualde habitatam capientem multa & bona:
Quorum utinam tertiam habens in domibus partem
Habitarem: uiri autem ſalui eſſent qui tunc perierūt
Troia in lata longe ab Argo equos paſcente:
Sed tamen omnes quidem lugens et dolens,
Sæpe in domibus ſedens noſtris,
Interdū quidē luctu mentē delector, interdū āt rurſus
" Ceſſo, CELER autem ſatietas triſtis luctus.
Horum omnium cauſa non tantum lugeo dolens,

Quantū unius qui mihi ſomnū inimicū fecit & cibum
Recordāti: quoniā nullus Achiuorū tantū laborauit,
Quātū Vlyſſes laborauit et ſuſtulit: ideo huic futuri erant
Ipſi dolores: mihi aūt mœror ſemꝑ ītolerabilis
Illius cauſa: quomodo iādiu abeſt, neq; qcquā nouimus
Viuat hic an mortuus ſit: lugent ipſum
Laërtesq; ſenex, & prudens Penelope,
Telemachusq; quem reliquit recens natum in domo.
Sic dixit. huic aūt ꝑ patrē deſyderium mouit luctus,
Lachrimāq; à palpebris ī terrā fudit de patre audiens,
Veſtem purpuream contra oculos tollens
Ambabus manibus. uidit autem ipſum Menelaus:
Cogitauit autem poſtea mente & animo,
An ipſum de patre ſineret mentionem facere,
An prius interrogaret, ſingulaq; narraret,
Donec hic hæc uolutabat in mente & in animo,
Helena è cubiculo odorato alto — Helenæ ornatus.
Egreſſa eſt Dianæ auream colum habenti ſimilis,
Huic Adraſta cathedram bene fabrecatam poſuit:
Alcippe autem tapetem tulit ex molli lana,
Phylo autem argenteam ciſtellam tulit, quam ei dedit
Alcandra Polybi uxor, qui habitabat in Thebis
Aegyptijs, ubi plurimæ in domibus opes iacent:
Ille Menelao dedit duo argentea labra,
Et geminos tripodas, & decem auri talenta.
Seorſum aūt Helenæ uxor præbuit pulcherrima dona,
Aureamq; colum, ciſtellamq; rotundam dedit
Argenteam, aureo autem labia abſoluta erant:
Hanc ei famula Phylo appoſuit ferens,
Filo laborato plenam, ſed in ipſa
Colus extenſa erat, uiolaceam lanam habens.

Sedit autẽ in cathedra, ſcabellũ autẽ ſub pedibus erat.
Statim autem hæc uerbis uirum interrogauit ſingula.
Scimus profecto Menelaë generoſe qui nam hi
Virorum dicunt perueniſſe noſtram domum.
Mentiar? an uerum dicam? iubet autem me animus:
Nondum enim aliquem dico ita ſimilem uidiſſe,
Neq; uirũ, neq; fœminã: admiratio me hẽt inſpicientẽ.
Vt hic Vlyßis magnanimi filio ſimilis eſt
Telemacho, quem reliquit recens natum in domo
Ille uir: quando mei impudentis cauſa Achiui
Veniſtis ſub Troiam, bellum audax mouentes.

Helena cum Menelao de aduenis fabulatur.

Huic reſpondens locutus eſt flauus Menelaus.
Sic nunc & ego conſydero mulier, ſicut tu putas.
Illius enim tales pedes, talesq; manus,
Oculorumq; iactationes, caputq; deſuperq; capilli,
Et nunc certe ego recordans de Vlyſſe
Narrabã quæcunq; ille in ærumna exiſtens laborauit
Circa me: ſed hic copioſam ſub ſupcilijs lachrymã fun=
Veſtem purpuream contra oculos eleuans. (debat,

Huic rurſus Neſtorides Piſiſtratus cõtra locutus ẽ.
Atride Menelae nobilis princeps populorum:
Illius quidem hic filius eſt uerè ſicut dicis:
Sed prudens eſt: auerſatur autem in animo,
Sic ueniens primum uerborum iactationes oſtendere,
Coràm te, cuius nos tanquam dei delectamur uoce.
Sed me præmiſit gerenius bellicoſus Neſtor,
Hunc ſimul comitem ſequi: deſyderabat.n.te uidere:
Vt eum, uel uerbo admoneres, uel opere.
„ MVLTOS.n.dolores habet patre filius abeunte
In domibus, cui non multi adiutores ſunt:
Sicut nũc Telemacho: ille quidem abeſt: neq; huic alij

Piſiſtratus qui nã ſint edicit.

Sunt qui in populo auertant iniuriam.
Huic autè respondens, locutus est flauus Menelaus,
Papè certe ualde amici uiri filius meam domum
Peruenit, qui gratia mei multa laborauit certamina?
Et ipsum dixi reuersum amice tractare, supra alios
Achiuorum, si nobis super mare reditum dedisset
Nauibus uelocibus fieri, olìpius late oïa aspiciens Iupiter
Et illi in argo cõdidiſsẽ c iuitatẽ, et domos fabricaſsẽ:
Ex Ithacha ducẽs cũ possessionibus, & filio proprio
Et omnibus populis, unam ciuitatem populans.
Quæ circum habitant: subditæ sunt autem mihiipsi:
Et frequenter hic existentes cõuersaremur: neq; nos
Aliud diduxisset diligentesq; delectantesq;,
Priusquam cum mortis obscura nebula cooperuisset.
Sed hæc quidem inuisurus erat Deus ipse,
Qui illum in felcem reditu carentem solum fecit.
Sic dixit. hi s ãt oïbus cupiditatẽ cõcitauit luctus:
Fleuit quidem Argiua Helena Ioue prognata:
Flebat & Telemachus, & Atrides Menelaus:
Neq; Nestoris filius illachrymes habebat oculos:
Recordatus est. n. in animo strenui Antilochi,
Quem Auroræ interfecit lucidæ inclytus filius.
Huius hic recordatus uerba pennata dixit.
Atride, supra quidem mortales te prudentem esse,
Nestor dixit senex, quando mentionem faceremus de te
In suis domibus, & nos inuicem interrogaremus:
Et tunc si quo modo licet, morẽ geras mihi, nõ. n. ego
Delestor lugeus post cœnam, sed & Aurora
Erit uere nouo genita. auersor quidem nequaquam
Flere illũ, q mortuus ẽ mortalium, et mortẽ cõsecutus ẽ.
Hic certe, & honor unicus miseris mortalibus,

Menelaus dolet Vlysſem abſentẽ.

Piſiſtratus Antilocũ luget,
Antilochus a Memnone occiſus.

Tondereq; comam fundereq; lachrymam à genis:
Etenim meus mortuus est frater nequã peßimus
Argiuorum: debes autem tu scire: non. n. ego
Interfui, neq; uidi. supra aũt alios dñt fuisse (torẽ.
Antilochũ supra alios quidẽ ad currẽdũ uelocẽ, et bella-
Hũc autem respondẽs, allocutus est flauus Menelaus.
O amice, quoniam tot dixisti quot prudens uir
Dixisset, & fecisset & qui maior natu esset:
Talis enim & patris es, qui & prudentia loqueris:
Facile autem cognosci potest proles uiri cui Iupiter
Felicitatem decreuerit, uxoremq; ducenti ac nascenti,
Vt nunc Nestori dedit perpetuo per dies omnes
Ipsum quidem molliter senescere in domibus:
Filios rursus prudentesq;, & hastis esse optimos.
Nos aũt fletum quidẽ relinquamus, q prius factus est:
Cæne autem rursus recordemur, manibus aũt aquam
Infundant: uerba autem & mane erunt
Telemacho & mihi ad dicendum uicißim.
Sic dixit. Asphalio autem aquam in manus fudit
Promptus minister Menelai inclyti.

Pharmacũ Helenę discutiens tristitiam.

Hi in cibos promptos, appositos, manus iecerunt.
Tunc rursus alia cogitauit Helena ex Ioue nata,
Statĩ ĩ uinũ iniecit medicamẽtũ uñ bibebãt (oĩum:
Luctũ expellẽs, & irã sedans, malorũ obliuionẽ ĩducẽs
Quicũq; hoc deglutiuerit, postq̃ in cratera ĩmixtũ fuerit
Nequaq̃ p diẽ integrũ effundere posset lachrimam à ge-
Neq; si illi mortua esset materq; paterq;: (nis:
Neq; si coram ipsum fratrem, uel charum filium
Ense truciderent, hic autem oculis uideret.
Talia iouis filia habebat medicamenta prudentia

Polydamna.

Bona, quæ ei Polydamna præbuit Thonis uxor

Aegyptiæ,ubi plurima producit fertile aruum
Medicamēta:multa quidē bona mixta,multa aūt mala
Medicus est autem unusquisq; sciens supra omnes
Homines:certe enim Pæeonis sunt ex sobole.
Sed postquam immisit,iussitq; uinum infundere,
Rursus uerbis respondens allocuta est.
Atride Menelae,atq; etiam isti
Virorum bonorum filij,certe Deus aliud post aliud
Iupiter bonumq; malumq; dat:potest enim omnia.
Nunc conuiuamini sedentes in domibus,
Et uerbis oblectemini,decentia enim dicam:
Omnia quidem non ego loquar,neq; nominabo
Quot Vlyßis patientis sunt certamina:
Sed quale hoc fecit & tollerauit fortis uir
In populo Troianorū,ubi paßi estis detrimenta Achiui, Helena de ulysse et Ilii excidio.
Seipsum uerberibus asperis domans,
Vestes laceras circum humeros imponens seruo similis
Virorum hostiū ingressus est ciuitatē latas uias hñtem.
Alij autem seipsum uiro occultans aßimilauit
Dectæ,qui nullo mō talis erat in nauibus Achiuorum:
Huic similis ĩgessus ē Troianorū ciuitatē,hi aūt ignora
Oēs:ego aūt ipsum sola agnoui talē exñtē, (uerūt
Et ipsum interrogaui hic autem astutia euitabat.
Sed quando ipsum ego laui & unxi oleo,
Circū aūt uestimēta indui,& iuraui firmū iusiurādū,
Non prius me Vlyssem inter Troianos manifestare,
Quàm ipse in naues ueloces tentoriaq; perueniret:
Et tunc mihi totam mentem dixit Achiuorum:
Multos autem troianorū cū interfecisset acuto ense,
Venit ad Argiuos:prudentiam aūt attulit multam.
Tunc aliæ Troianæ acutæ eiulabant,sed meum cor

Gaudebat, quoniã iam mihi cor mutatum erat reuerti
Retro domũ: infortunium aũt suspirabam qđ Venus
Dedit, quando me duxit illuc à chara patria terra:
Filiamq; meam relinquens, thalamumq;, uirumq;
Nõ aliquo indigẽtẽ, neq; mẽte, neq; itẽ pulchritudine.
Hãc ãt respõdens allocutus est flauus Menelaus.
Certe hæc omnia mulier secundum decens dixisti:
Iam quidem multorum didici cõsiliumq; mentemq;
Virorum heroum, multam & adij terram:
Sed nondum tale ego uidi oculis,
Quale Vlyßis prudentis fuit charum cor:
Quale & hoc fecit, & sustinuit fortis uir
Equo in bene fabrefacto, ubi sedebamus optimi quiq;
Argiuorum, Troianis mortem & fatum ferentes.
Venisti postea illuc: inducturus autem te erat
Deus, qui Troianis uolebat gloriam præbere:
Et te Deiphobus deo similis sequebatur euntem.
Ter autem circuisti concauas insidias tangens:
Nominatim autem Danaorum nominasti optimos
Omnium Argiuorum, uocem aßimilans uxoribus.
Sed ego, & Titides, & magnus Vlysses,
Sedentes in medijs audiuimus, ubi uocem edidisti:
Nos quidem ambo cogitabamus incitati,
Vel exire, uel intus statim respondere.
Sed Vlisses detinuit, cõpreßit desiderantes quanuis.
Tunc alij quidem omnes taciti erant filij Achiuorum:
Anticlus autem tibi solus respondere uerbis
Voluit, sed Vlysses os manibus compreßit
Indesinẽter fortibus, seruauit, ãt omnes Achiuos: (ua.
Tãdiu ãt tenebat dõec te seorsum abduxit pallas Miner=
Huic rursus Telemachus prudens contrà locutus est.

Helena e quo inclusos nominatim uocauit

Telemachus Menelao.

Atride Menelaë nobilis princeps populorum:
Molestius est.n.illi hæc auerterunt tristẽ mortẽ:
Neq; si ei cor ferreum intus fuisset.
Sed agite,in lectum uertite nos,ut iam
Somno sub dulci oblectemur dormientes.
Sic dixit. Argiua autem Helena famulabus iussit
Lectos sub porticu ponere, & strata pulchra
Purpurea imponere,sternereq; desuper tapetes: Itur cubitum.
Indumentaq; imponere mollia desuper ad induendum.
Illæ aũt egressæ sunt ex domo facẽ ĩ manibus habẽtes:
Lectos autem strauerunt.hospites autẽ eduxit præco.
Hi quidem in uestibulo domus illic dormirent
Telemachusq; heros, & Nestoris illustris filius:
Atrides autem dormiuit in conclaui domus altæ,
Iuxta ãt Helenã lõgam uestẽ hñs cubauit dia mulierum.
Quando autem mane genita apparuit rosea Aurora,
Surrexit ex lecto inpugna bonus Menelaus,
Vestimenta ĩduẽs,circũ ãt ensem acutum posuit hũeros,
Pedibus autem sub robustis ligauit bona calciamenta.
Cœpit autem ire ex thalamo deo similis contra:
Telemacho autẽ assedit,uerbũq; dixit, & denominauit. Quærit Menelaus cãm pfectionis.
Quæ autem te necessitas duxit Telemache heros
In Lacedemona magnam,supra lata dorsa maris?
Publicum?an proprium hoc?mihi uerè dic.
Huic rursus Telemachus prudens contrà locutus est.
Atride Meuelaẽ nobilis princeps populorum:
Veni si aliquam mihi famam de patre dicas:
Cõsumitur mihi domus: perierunt autẽ pinguia opera:
Inimicorum autẽ uirorũ plena domus ẽ,qui mihi semper
Oues frequẽtes iugulãt, & curuos pedes hñtes boues.
Matris meæ proci superbam,iniuriam habentes.

Iccirco nunc ad tua genua peruenio, si uelis
Illius lugubrem mortem dicere, sicubi uidisti
Oculis tuis, uel alius uerbum audiuisti
Errãti: ualde enim ipsum ærumnosum peperit mater.
Neq; in aliquo me ueritus blandiaris, neq; miserans,
Sed recte mihi narrato quomõ occuristi spectaculo,
Supplico, si unquam tibi pater meus bonus Vlysses.
Vel uerbum, uel opus aliquod pollicitus perfecit,
Populo ĩ Troianorũ ubi passi estis detrimẽta Achiui:
Horum nunc mihi recordare, & mihi uerum dic.
Hũc ãt ualde suspirãs allocutus est flauus Menelus.
Papę, certe ualde fortis uiri in lecto
Voluerunt dormire imbelles ipsi existentes:
Quemadmodum quando in sylua cerua fortis leonis
Hinnulos dormire collocans nuper natos lactentes,
Colles inquirit, & ualles herbosas
Pascens. hic autem postea suum ingressus est cubile.
Ambobus autem his turpem mortem prebuit.
Sic illis Vlysses turpem mortem afferet.
Vtinã enim ô Iupiter pater, & Minerua, & Apollo,
Talis exñs qualis olim bene ædificata in Lesbo,
Ex prouocatione cũ Philomelide luctatus est surgens:
Deiecit autẽ fortiter: lætati sunt aũt omnes Achiui:
Talis existens cum procis uersaretur Vlysses,
Omnes cito morientes fierent amararumq; nuptiarũ.
Menelai nauigatio. Hæc autem quæ me interrogas & precaris, non ego
Alia præter uerum dicam declinando, neq; decipiam.
Sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax,
Horũ nullũ tibi ego abscondã uerbum, neq; occultabo:
In Aegypto me adhuc huc dei cupientem redire,
Detinebã: quoniã eis nõ sacrificaui perfecta sacrificia:

Isti autem semper uolunt Dei recordari præceptorũ.
Insula postea quædam est undoso in ponto,
Aegyptum contra Pharum autem ipsam uocant:
Tantum longe, quãtum per totum diem cõcaua nauis
Perficeret, cui stridens uentus secundus ĩspirat retro.
Inest autem portus tranquillus, unde naues æquales
In mare deducunt, exhaurientes nigram aquam.
Hic me uiginti dies detinuerunt Dij: neq; unquã uenti
Spirãtes apparuerũt à mari flantes qui nauiũ (secũdi
Comites sunt per lata dorsa maris:
Et uiatica oĩa consumpta essent, & robora uirorũ:
Nisi quædã me Dearũ miserata esset, & mei miserta:
Protei præpotentis filia marini senis
Idothea. huic. n. maxime animum moui,
Quæ mihi soli pereunti obuiauit separatim à socijs:
Semper. n. circa insulam uagantes piscabantur
Aduncis hamis: affligebat autem uentrem fames.
Hæc propè me stans uerbum dixit, & locuta est.
Fatuus es ò hospes ualde tantum? an stultus,
An uolũtarius negligẽs es? & gaudes dolores patiens?
Quòd iandiu in insula detineris? neq; aliquem finem
Inuenire potes? minuitur autem animus sociorum?

Idothea Menelao errãti dat cõsiliũ.

Sic dixit. sed ego ipsam respondens allocutus sum.
Dicam quidem quæcunq; tu es dearum.
Quia ego non uoluntarius detineor: sed uideor
In deos peccasse, qui cælum latum habitant.
Sed tu mihi dic (dij. n. omnia sciunt)
Quisnam me immortalium impedit, & ligauit à uia
Reditumq;, quomodo per mare uadam piscosum.
Sic dixi. hæc autem statim respondit diua dearum.
Tibi enimuero ego hospes ualde uerè dicam:

Ventitat quidam huc ſenex marinus uerax,
Proteus. Immortalis Proteus Aegyptius, qui maris
Totius gurgites nouit, Neptuni miniſter.
(Hunc autem meũ dicunt patrẽ eſſe & me genuiſſe)
Hunc ſi quo modo tu poſſes in inſidijs poſitus excipere,
Ille tibi diceret uiam, & menſuras itineris,
Reditumq́;, quomodo per mare ibis piſcoſum.
Ac etiam tibi diceret nobilis ſi uelis,
Quicquid in domibus malumq́; bonumq́; contigit,
Abeunte te per longam uiam difficilemq́;.
Sic dixit. ſed ego ipſam, reſpondens, allocutus ſum.
Ipſa nunc excogita tu dolum diuini ſenis:
Ne aliquo modo præuidens, uel præſciens fugiat:
Difficilis.n. eſt Deus, ut à mortali homine capiatur.
Sic dixi hæc autem ſtatim reſpondit magna dearum:
Tibi .n. ego ualde uerè dicam:
Idothee de patre Proteo capiendo conſilium.
Quando ſol medium cælum conſcendit,
Tunc ex mari egreditur ſenex marinus uerax,
A flatu zephiri nigra ſpuma tectus:
Egreſſus autem dormit ſub ſpeluncis concauis:
Circũ aũt ipſum Phocæ pũos pedes hñtes pulchri maris,
Simul frequẽtes dormiunt à cano mari exeuntes,
Amarũ ſpirantes maris multos gurgites habẽtis odorẽ:
Illuc te ego ducens ſimul cum Aurora apparente,
Collocabo per ordinem: tu autem bene elige ſocios
Tres, qui tibi apud naues bene fabrefactas optimi ſunt.
Omnes autem tibi dico aſtutias ſenis:
Phocas quidẽ primũ numerabit, & per ipſas incedet.
Sed poſtquam omnes numerauerit & uiderit,
Dormiet in medijs ceu paſtor in gregibus ouium:
Hunc quidem ubi primum dormientem uideritis:

Et tunc poſtea uobis curæ ſit roburq́; uisq́;:
Illic aũt tenere, promptũ & feſtinantẽ, quãuis fugere:
Omnia autem fieri tentabit, quæ in terra
Reptilia ſunt, & aqua, & diuinus ignis:
Vos autem firmiter tenete, magisq́; comprimite.
Sed quando te ipſe interrogauerit uerbis:
Talis exiſtens qualem dormientem uidiſtis,
Et tunc iam abſtineteq́; à ui, ſoluiteq́; ſenem:
Heros. interroga autem deorum quis te opprimit
Reditumq́;, quomodo per mare uenias piſcoſum.
Sic affata, ſub mare ſubijt undoſum.
Sed ego ad naues ubi ſteterant in arenis
Iui: multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Sed poſtquam in nauim deueni & mare,
Cœnamq́; præparauimus, & uenit immortalis nox,
Iam tunc dormiuimus in littore maris.
Qñ aũt mane genita apparuit roſeos digitos hñs Auro(ra,
Et tunc ſecundum littus maris lati
Iui, multa deos precans. ſed ſocios
Tres duxi, quibus maxime cõfidebã ad oẽm impetum.
Tunc autem hæc ſubiens maris latum ſinum,
Quatuor Phocarum ex mari pelles attulit: Idothee doli in patrẽ.
Oẽs ãt erãt nup decoriatæ. dolũ ãt excogitauit patri:
Cubilia autem in arenis effodiens marinis
Sedebat expectãs. nos autem ualde prope uenimus ipſam:
Per ordinẽ autẽ collocauit: iniecit autem pellẽ unicuiq́;:
Illic grauiſſimus ĩſidiarũ modus fuit. cõſumebat. n. graui(ter
Phocarũ marinarũ pnicioſiſſimus odor
Quis. n. marinum iuxta cete dormierit?
Sed ipſa ſaluauit, & excogitauit magnum iuuamen.
Ambroſiam ſub nares unicuiq́; poſuit afferens,

Suauiter ualde ſpirantem: extinxit autem ceti odorẽ.
Totum autem per diem paßi ſumus toleranti animo:
Phocæ aũt ex mari exiere congregatæ, hæ qdẽ poſtea
Per ordinem dormierunt iuxta littus maris:
Meridianus aũt ſenex exijt ex mari: ĩuenit aũt phocas
Pingues: omnes autẽ adijt, recenſuit autem numerum:
Nos autem primos numerauit inter cete: neq; animo
Putauit dolum eſſe: poſtea autem accubuit & ipſe:
Nos autem cõclamantes irruimus: cicum autẽ manus
Iecimus: neq; ſenes doloſe oblitus eſt artis.
Sed primum leo factus eſt iubatus,
Poſtea draco & pardus, atq; magnus aper
Factus eſt, & humida aqua, & arbor alta.
Nos autem firmiter tenebamus toleranti animo.
Sed quando grauiter tulit ſenex doloſa ſciens:
Et tunc me uerbis intterrogans allocutus eſt.
Quis tecum Atrei fili deorum conſuluit conſilia,
Vt me capes ĩuitũ in ĩſidijs poſitus? quare tibi opus ẽ?
Sic dixit, ſed ego ipſum, reſpondens allocutus ſum.
Scis ò ſenex (cur me hæc decipiens interrogas?)
Quòd diu in inſula detineor: neque aliquem finem
Inuenire poſſum: minuitur autem mihi intus cor.
Sed tu mihi dic (Dij autem omnia ſciunt)
Quis me immortalium impedit, & ligauit à uia,
Reditũmq;: quo pacto per mare ibo piſcoſum.
Sic dxi. hic ãt me, rurſus reſpondens, allocutus eſt.
Sed ualde debebas Iouiq; alijsq; dijs
Sacrificãs ſacra pulchra nauim cõſcẽdere, ut citißime
Tuam in patriã peruenires, nauigans per nigrũ mare.
Nõ. n. tibi prius fatũ eſt amicosq; uidere, et peruenire
Domum bene ædificatam, & tuam in patriam terram,

Proteus capius a Menelao.

Quam

Quam cum Aegypti ex Ioue fluentis fluuij,
Rursus ad aquã peruenias, sacricesq; sacras hecatõbas
Immortalibus dijs, qui cælum latum habitant:
Et tunc tibi dabunt uiam Dij quam tu cupis.
Sic dixit, sed mihi fractum est charum cor:
Quoniam me rursus iußit per nigrum mare
Ad Aegyptum ire, longam uiam difficilemq;.
Sed & sic ipsum, uerbis respondens, allocutus sum.
Hæc qnidm sic perficio senex sicut tu iubes.
Sed age, mihi hoc dic, & uerè narrato:
An omnes cum nauibus incolumes uenerint Græci,
Quos Nestor, & ego relinquimus, de Troia euntes?
An aliquis perierit morte amara sua in naui?
An amicorum in manibus postquã bellum absoluit?
Sic dixi. hic ãt me, rursus respondens, allocutus est.
Atride ne me interroges, neq; tibi opus est
Scire: neq; discere meum animum: neq; te dico
Diu sine lachrymis fore postquã bene oĩa audiueris:
Multi. n. horum periere, multi autem relicti sunt:
Duces autem duo soli Græcorum loricatorum
In reditu perierunt: in pugna autem & tu affuisti.
Vnus autem adhuc uiuus detinetur lato in mari,
Aiax quidẽ cũ nauibus perijt lõgos remos habẽtibus,
Ad Gyræa quidem primum Neptunus impulit
Saxa magna, & seruauit à mari.
Et profecto effugisset mortẽ, q̃uis infensus Mineruæ:
Nisi ualde superbũ uerbũ emisisset: et ualde lęsus eẽt.
Dixit inuitis dijs effugisse undam maris:
Hunc Neptunus alta uoce audiuit loquentem:
Statim postea tridentem accipiens manibus fortibus,
Percußit Gyræum saxum, & abscidit ipsum:

Et pars quidem illic mansit, frustũ aũt ĩcidit in mare:
Aiacis Oilei exitus.
In hoc Aiax primum incidens ualde læsus est:
Hunc autem portauit per mare ĩfinitum, undosum.
Sic hic quidem ibi perijt postquã bibit salsam aquã.
Tuus uero effugit fata frater, & euitauit
In nauibus concauis: seruauit autem ueneranda Iuno.
Sed cum iam futurus erat Malearum, montem altum
Peruenire, tunc ipsum corripiens procella,
Per mare piscosum tulit ualde ingemiscentem,
Agri in extremitatem: ubi domos habitabat Thyestes
Antea, sed tunc habitabat Thiestides Aegisthus.
Sed cum iam & illinc apparuit reditus tutus:
Iterum Dij uentum uerterunt, & domum puenerunt:
Certe hic gaudens descendit in patriam terram:
Et osculabatur tangens suã patriã: multæ autẽ ab ipso
Lachrymæ callidæ effusæ sũt, postq̃ libẽter uidit terrã
Hunc aũt à specula uidit speculator, quẽ collocauerat
Aegisthus dolosus: pollicitus est autem mercedem
Auri duo talẽta: obseruabat aũt hic in annũ, (tudinis.
Ne ipsũ lateret trãsiẽs: recordaretur ãt strenue forti-
Perrexit ãt ire nũciaturus ĩ domos pastori populorũ:
Statim Aegisthus dolosam excogitauit artem:
Eligens per populũ uiginti uiros optimos:
Collocauit insidias. alibi autem iussit cõuiuiũ parari
Sed hic iuit uocaturus Agamẽnonẽ pastorẽ populorũ
Equis & curribus indecentia cogitans.
Agamẽnonis exitus.
Hũc ãt nesciẽtẽ mortẽ duxit & ĩterfecit, (ĩ præsepi:
Cũ cœna excepisset, quẽadmodũ aliq̃s interficeret bouẽ
Neq; aliquis Atridæ sociorũ relictus ẽ q̃ eũ secuti erãt
Neq; quisquã Aegisthi: sed interfecti sunt in domibus.
Sic dixit. sed mihi fractus est charus animus.

Flebam autem in arenis residens: neq; mihi cor
Volebat amplius uiuere, & uidere lumen solis.
Sed postquam flensq; prouolutusq; satiatus sum,
Iam tunc me allocutus est senex marinus uerax:
Ne amplius Atrei fili per multū tēpus indesinēter sic
Fleas, quoniā nullū exitū inuenimus: sed quā citissime
Tenta, ut iam in tuam patriam terram peruenias:
Vel .n. ipsum uiuum offendes, uel Orestes
Interfecerit præueniēs. tu autem sepulturæ occurres.
Sic dixit. sed mihi cor & animus generosus
Rursus in pectoribus, & dolenti quamuis, lætatus est:
Et ipsum compellans uerba pennata locutus sum.
Hos quidem scio, tu autem tertium uirum nomina,
Qui adhuc uiuus detinetur in lato mari:
Vel mortuus. uolo autem & dolens quamuis audire. De Vlysse.
Sic dixit. hic ăt me, rursus respondens, allocutus est:
Filius Laerte in Ithaca domos habitans:
Hunc uidi in insula calidam lachrymam fundentem
Nymphæ in domibus Calipsûs. quæ ipsum necessitate
Detinet: hic aūt non pōt in suam patriā terrā puenire.
Non enim ipsi adsunt naues remis instructæ, & socij,
Qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
Tibi autem non fatum est nobilis ò Menelaë,
In Argo equos pascente mori, & mortem accipere.
Sed te in Elysium campum, & in fines terræ
Immortales mitterent, ubi flauus Rhadamanthus est, Campus Elysius.
Vbi facillima uita est hominibus:
Non uix, neq; hyems multa, neq; unquam imber:
Sed semper zephiri stridulè spirantes flatus
Oceanus mittit ad refrigerandum homines:
Quoniam habes Helenam, & ipsis gener Iouis es.

Proteus disparet.

Sic locutus ſubijt mare undoſum.
Sed ego in naues cum ſocijs dijs paribus
Iui.multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Sed poſtquam in nauim uenimus & mare,
Cœnamq; præparauimus,uenitq; immortalis nox,
Iam tunc dormiuimus in littore maris.
Quādo aūt matutina apparuit roſea digitos Aurora,
Naues quidem primum traximus in mare magnum:
Malos autem īpoſuimus,& uela,nauibus æqualibus:
Sed & ipſi conſcendentes in ſedibus ſederunt:
Per ordinem aūt ſedētes canū mare uerberabāt remis:
Retro in Aegypti, qui imbribus augetur, fluuij locū,
Firmaui naues,& feci perfecta ſacrificia.
Sed poſtquā placaui deorū irā ſemꝑ exñtiū, (ria eēt.
Aggeraui Agamēnoni tumulū,ut inextinguibilis glo-
Hæc cum perfeciſſem,iui,dederūt aūt mihi uētū ſcd'm
Immortales,qui me citò charam in patriam miſerunt.
Sed nunc expecta in domibus meis,
Donec undecimusq; duodecimusq; dies ſit:
Et tūc te bene mittam.dabo aūt tibi pulchra munera.
Tres equos,& currum bene fabrefactum.ſed poſtea
Dabo pulchrum poculum,ut libes Dijs
Immortalibus,mei recordatus per dies omnes:

Telemachus Neſtori.

Huic āt rurſus Telemachus prudēs cōtra locutus ē.
Atride,ne me multum tempus hic detineas:
Etenim in annum ego apud te tolerarem,
Sedēs:neq; me domus caperet deſyderiū,neq; parentū,
Valde.n.uerbis,ſermonibusq; tuis audiens,
Delector:ſed mihi triſtantur ſocij
In Pylo illuſtri.tu autem me diu hic detines.
Domū āt qdcūq; mihi dederis ex genere ſeruādorū eſto

Equos autem in Ithaca non ducam, ſed tibi ipſi
Hic relinquam oblectamentum.tu.n.campo imperas
Lato, in quo eſt quidem trifolium multũ,cyperus,
Triticumq́;, zæeq́;, & latè prouenie̅s hordeũ album:
In Ithaca ãt neq; curricula lata,neq; pratũ(equos alẽte
Sed ad capras paſcẽdas accõmodata,& magis amabilis
Nõ.n.aliqua ĩſularũ equos ĩpellẽs,neq; bõa hñs prata,
Quæ mari reclinatæ ſunt:Ithaca autem & ſupra oẽs.
Sic dixit.ſubriſit autem bonus in pugna Menelaus,
Manuq́; ipſum demulſit,uerbumq́; dixit,& locutus ẽ.
E' ſanguine es bono chare fili,qualia loqueris:
Tibi igitur ego hæc mutabo:poſſum enim.
Donorũ autem quæcunq; in mea domo repoſita iacẽt,
Dabo quod pulcherrimum & pretioſiſsimum eſt.
Dabo tibi crateram elaboratam:argentea autem
Eſt tota:auro autem labia perfecta ſunt:
Opus aũt Vulcani:præbuit aũt ipſam Phædimus heros
Sidoniorum Rex,quando ſua domus cooperuit
Illuc me reuerſum.tibi autem uolo hoc præbere.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Cõuiuæ autẽ in domos uenerunt diuini Regis: (num:
Hi ãt ducebãt qdẽ oues:ferebãt ãt uiros corroborãs ui=
Panẽ ãt ipſis uxores pulchras uittas hñtes attulerunt,
Sic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
Proci autem ante Vlyßis domum
Diſcis delectabantur & iaculis,mittentes
In perfecto pauimento,ubi antea iniuriam habebant.
Antĩous ãt ſedebãt,et Eurymachus diuĩa ſpẽ præditus
Principes procorum,uirtute autẽ erant longè optimi.
Hos autem filius Phronij Noëmon prope ueniens,
Antinoum uerbis interrogans,allocutus eſt.

Ithacę ĩſulę qualitas.

Xenia dantur Telemacho.

Antinous et Eurimacus procorum principes.

Noemon Telemacho nauem commodat.

Antinoë nunquid scimus in mentibus? an non?
Quando Telemachus reuertetur ex Pylo arenosa:
Nauem mihi abijt ducens: mihi autem opus est ipsa,
Elida in latam transire: ubi mihi equæ
Duodecim fœminæ: nudi autem laboriosi muli
Indomiti horum aliquem abigens, domarem.
Sic dixit. hi aũt in aĩo obstupuerunt. nõ. n. existimabãt
In Pylum abijsse Neleiam: sed alicubi ipsius
Agrorum, uel ouibus adesse, uel subulco.
Hũc rursus Antinous Allocutus est Eupithei filius:
Verè mihi dic quando abijt? & qui ipsum
Iuuenes secuti sunt Ithacæ electi? an sui ipsius
Mercenarijq; seruiq;? potest & hoc perficere:
Et mihi hoc dic uerè ut bene sciam,
An à te uiolentia inuito abstulit nauem nigram?
An uoluntarius ei dedsti, quoniã blanditus est uerbis.
Huic autem filius Phronij Noëmon cõtrà locutus est
Ipse uoluntarius ei dedi, quod fecisset & alius,
Cum uir talis habens consilia animo
Petijsset: difficile renuere dationem fuisset.
Iuuenes autem qui in populo optimi sunt inter uos,
Hi ipsum secuti sũt. prĩcipẽ aũt ego cõscẽdẽtẽ cognoui
Mentorem, uel deũ: huic ipsi per omnia similis erat.
Sed hoc admiror. uidi hic Mentorem magnum
Heri sub auroram. tũc uero conscẽdit nauim in Pylum.
Sic locutus abijt ad domos patris.
His autem ambobus obstupuit animus superbus.
Proci autem simul sederunt, & quieuerunt à ludis.
Ad hos autem Antinous locutus est Eupithei filius
Mœstus, ira autem ualde mentes circum nigræ
Impletæ erant: oculi aũt ipsius igni micãti similes erãt.

Heu quàm magnum facinus audacter perfectum est.
Telemacho iter hoc dicebamus autem ei absolutum iri.
Ex tot autem inuitis iuuenis puer abiuit sic
Nauem deducens, eligensq; ex populo præstantißimos.
Incipiet autem & sibi priori malũ esse. sed eius ipsius
Iupiter pdat uiolẽtiã, priusquã nobis nocumẽtum fiat.
Sed agedum, mihi date nauẽ uelocẽ & uiginti socios, Procorum de occidendo Telemacho consilium.
Vt illi ipsi eunti insidier, & obseruem
In freto Ithacæq; Samij q; asperæ:
Vt suo cum periculo nauiget gratia Patris.
Sic dixit. ipsum autẽ omnes laudauerũt, & iusserũt.
Statim postea surgentes iuerunt domum Vlyßis.
Neq; Penelope multum tempus fuit inscia
Verborum, quæ proci in mentibus clàm moliebantur.
Præco enim ei dixit Medon qui audiuit consilia
Extra atrium eristẽs. hi autẽ intus consilium texebant. Penelope Medoni de procis.
Perrexit autem ire nuncians per domos Penelope.
Hunc autem in itinere uenientẽ allocuta est Penelope.
Præco cur te præmiserunt proci illustres?
An dicere ancillis Vlyßis Diuini
Ab operibus cessare: sibi autem ipsis cõuiuium parare:
Non ambientes, neq; alibi conuersantes.
Postremo & ultimo nunc hic cænarent,
Qui simul congregati uictum absumitis multum
Poßeßionẽ Telemachi prudẽtis, neq; adhuc ex patribus
Vestris antea audistis pueri existentes,
Qualis Vlysses fuit cum uestris parentibus?
Neq; aliquem afficiens iniustitia, neq; dicens
In populo, quæ est iustitia diuinorum Regum,
Alium oderit, alium diligat.
Ille autem nunquam omnino iniquo uiro succensuit

Sed uester animus, & turpia opera
Apparent: neq; aliqua est gratia post beneficia.

Medon Penelope Telemachum nũciat abnauigasse.

Hãc autẽ rursus allocutus ẽ Medon prudẽtia sciẽs.
Verum enimuero Regina, hoc maximum malum esset.
Sed multo maius, & grauius aliud
Proci cogitant, quod non perficiat Saturnius.
Telemachum parant interficere acuto ferro
Domum redeuntem: hic autem iuit, ut de patre audiat
In pylum sacram, & in Lacedæmona diuinam.
Sic dixit. huius ãt ibi soluta sunt genua et charũ cor
Diu autẽ ipsam stupor uerborum cepit, ipsius ãt oculi
Lachrymis ĩpleti sunt. tenera autẽ ipsius detẽta ẽ uox.
Tarde autẽ iam ipsum, uerbis respondens, allocuta est.

Penelope dolet ciã se filiũ esse profectum.

Præco cur mihi filius abijt? neq;. n. ipsum necesse erat
Naues ueloces conscendere, quæ maris equi
Hominibus fiunt. peruadunt autem ad multum mare.
An ut neq; nomen ipsius inter homines relinquatur?
Huic autẽ respondit postea Medon prudentia sciens.
Non noui an aliquis ipsum Deus excitarit, uel et eius
Animus motus sit ire in Pylum, ut discat
Patris sui, uel reditum, uel quodnã fatum assecutus ẽ.
Sic loquens abijt ad ædes Vlyßis
Hãc ãt dolor circumfusus ẽ aĩum corrumpẽs: neq; itẽ
In sede sedere, multis in domo existentibus: (passa est
Sed in pauimento sedit elaborati thalami,
Miserabiliter lugens: circum autem ancillæ lugebant
Omnes quod in ædibus erant iuuenes & antiquæ.
Has grauiter lugens allocuta est Penelope. (dederunt
Audite amicæ, potißimum. n. mihi cælestes dolores
Ex oĩbus, quotquot mecum simul nutritæ sũt, et gẽitæ.
Quæ prius uirum bonum pdidi aĩum leonis habentẽ,

Omnibus uirtutibus ornatum, in danais
Bonũ: cuius gloria lata in Græcia et media Peloponesso.
Nunc autem filium chariſsimum perdere parant
Inglorium, ex ædibus, neq; diſcedentem audiui.
Impiæ, neq; uos in animo poſuiſtis ſingulæ
Ex lectis me excitare ſcientes certo animo,
Quando ille iuit concauam in nauem nigram.
Si enim ego audiuiſſem hanc uiam molientem,
Propter hoc potiſsimũ, uel mãſiſſet q̃uis affectans uiæ,
Vel me mortuam in ædibus reliquiſſet:
Sed aliquis citò Dalium accerſat ſenem — Dalius Penelopes ſeruus.
Seruũ meũ, quẽ mihi dedit Pater, tum cum huc uenirem.
Et mihi hortũ colit multis iſitũ arboribus, ut celerrime
Laërte hæc omnia aſsidens narret.
Si quo modo aliquot ipſe in animo conſilium texens,
Profectus ad populos lugeat, qui parant
Suam, & Vlyſsis, interimere progeniẽ, ſimilis Deo.
Hanc rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea. — Euryclea nutrix.
Nympha dilecta, tu quidem me interfice ſæuo ferro,
Vel ſine in domo ſermonem aũt amplius non celabo.
Sciui ego hæc omnia. præbui autẽ ei quæcunq; iuſsit,
Panẽ & uinũ dulce. à me ãt accepit magnũ iuſiurandum
Ne prius tibi dicerem, quàm duodecimum diem fieri
Vel te ipſam cupere profectum audire:
Ne flens corpus pulchrum læderes.
Sed lota, puras corpus ueſtes induta
In penetralia aſcendens cum ancillis mulieribus,
Supplica Mineruæ filiæ Iouis habentis ægida.
Hæc. n. ipſum poſtea & à morte ſeruabit.
Neq; ſenem uexa uexatum. non. n. puto
Penitus Deis beatis progeniem Icarij

Odio haberi, sed aliquis & imposterũ erit, qui habebit
Aedes altas, & longe lætos agros, laetos vere
Sic dixit. huius ãt sedauit luctũ. cõtinuit et oculos à lu
Hæc aũt lota, pura corpus uestimẽta induta (ctu.
In penetralia ascendit cum ancillis mulieribus.
Imposuit ãt molas canistro. supplicauit ãt Mineruæ.
Audi me ægida habentis Iouis filia indomita.
Si unquam tibi prudens in edibus Alysses
Vel bouis, uel ouis ualde pinguia fœmora combußit:
Hæc nunc mihi recordare, & mihi di lectũ filium serua.
Procos autem expelle male superbientes.
Sic dicẽs ululauit. Dea ãt ipsius audiuit orationẽ.
Proci autem tumultuati sunt in ædibus opacis.
Sic autem aliquis dixit iuuenum superborum.
Profectò nuptias nobis à multis petita Regina
Præparat, neq; scit quæ suo cædes filio parata est.
Sic quidam dixit. hæc non nouerant uti facta fuerant.
His autem Antinous concionatus est, & locutus
Antinous procis. O fortunati uerba quidem arrogantia fugite
Omnia simul: ne aliquo modo aliquis nunciet & ĩtus.
Sed age, cum silentio ita surgentes perficiamus
Proci parãt nauem ad ĩsidias Telemacho struendas. Verbum, quod & omnibus in animo infixum est nobis.
Sic fatus elegit uiginti uiros optimos,
Perrexerũt autem ire ad nauẽ celerẽ & littus maris.
Nauẽ quidem oĩum primũ in mare ꝓfundum traxerunt,
Malumq; imposuerunt, & uela in naui nigra.
Parauerunt autem remos loris pelliceis.
Omnia uti decebat uela autem alba extenderunt.
Arma autem ipsis attulerunt fortißimi serui.
Alto autẽ in mari firmauerunt: ascenderunt aũt ipsi:
Proci enauigant. Ibiq; cœnã acceperũt. expectauerũt ãt uesperũ aduenire.

Hæc autem in penetralibus illic prudens Penelope
Iacebat abstinens, & ieiuna à cibo, & potu,
Cogitans ipsius ne mortem fugeret filius nobilis,
An hic à procis peruicacibus occideretur.
Quot autem cogitare solet Leo uirorum in turba
Timens, quando ipsum dolosum reti circundant,
Tot ipsam cogitantem oppreßit dulcis: somnus.
Dormiebat aũt reclinata soluta sũt ãt eius mẽbra oĩa.
Tunc rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua:
Simulachrum aũt fecit, corpus aũt simile fuit mulieri
Iphthimæ filiæ magnanimi Icarij,
Quã Eumelus duxit in uxorem Phæris in domo hitãs.
Misit autem ipsam ad ædes Vlyßis diuini,
Si quo modo Penelopem mœrentem, lugentem
Cessare faceret fletu luctuq; lachrymoso.
In cubiculũ ãt ingressa est p claustrũ quod lorũ hẽbat.
Stetit autem supra caput, & ad ipsam uerbum dixit.
Dormis Penelope charo ægra animo.
Non quidem te sinent Dei facile niuentes
Flere, neq; tristari, quoniam adhuc rediturus est
Tuus filius, non. n. Dijs aliquot ob crimen est exosus.
Huic autem respondit postea prudens Penelope
Suaue admodum dormiens in somni foribus.
Cur soror huc uenisti? non antea
Acceßisti, quoniam ualde multum procul domos hitas.
Et me iubes cessare ab ærumna & doloribus
Multis, qui mihi lacessunt mentem & animum:
Quæ prius quidẽ uirũ bonũ pdidi aĩum leonis habẽtẽ,
Omnibus uirtutibus ornatum, in danais
Bonũ, cuius gloria lata ĩ Græcia & media Peloponesso.
Nunc autem filius charißimus abijt concaua in naui

Minerua sub Iphthĩe persona solatur Penelopẽ in Sõnis.

Imprudēs, neq; laborū bene peritus, neq; in mercimōijs.
Huius causa, & magis doleo quàm illius:
Huius causa tremo, & timeo ne quid peratiatur.
Vel horum in populo quo iuit, uel in ponto:
Inimici.n.multi contra ipsum machinantur,
Cupiētes interficere, antequā in patriā terrā perueniat,
Hanc respōdēs allocutū est simulachrum obscurum:
Confide, neq; omnino mentibus timeas ualde,
Talis.n.cum ipso comes simul iuit: quam & alij
Viri optarent adesse. potest enim
Pallas Minerua. tui autem dolentis miseretur.
Quæ nunc me præmisit ad te, ut hec dicerem.
Hanc rursus allocuta est prudens Penelope.
Siquidem iam deas es deiq; audiuisti uocem,
Eia age, & illum miserum narra.
Sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen solis,
Vel iam mortuus est, & in Plutonis ædibus est.
Hanc autē respōdens allocutū est simulachrū obscurū.
Non quidem tibi illum clarè dicam,
Viuit ne hic, an mortuus est. malum enim uana dicere:
Sic dicens, liminis per claustra abijt
In auras uentorum, hæc autem ex somno excitata est
Filia Icarij, dilectum & ipsius cor lætatum est:
Quando in ipsā manifestū somnium irruit noctis medio:
Proci Telemacho insidiaturi enauigant.
Proci autem ascendentes nauigabant humidas uias,
Telemacho cædem grauem in mentibus commouentes:
Est autem quædam insula medio mari saxosa,
In medio Ithacæq; Sammijq; asperæ
Asteris, nō magna, portus āt ad nauiū insidias apti in ipsa
Vtrinq; habentes aditus: in hac hunc expectabant insidiantes Achiui,

ARGVMENTVM. E. HOMERI COMPOSITIONIS.

Concilium Deorum secundum faciens Iupiter, Mercurium mittit ad Calipso, iubens dimittere Vlyssem. Hæc autem iussum facit. Decimo autem & octauo die uidens ipsum Neptunus, & ægreferens, soluit ratem. Iuno autem ipsi dat uitas, iubens eunti in terram proijcere ipsas sibi, & multa passus in Phæacensium regionem peruenit seruatus.

ODYSSEAE. E. HOMERI COMPOSITIONIS.

E, nauigat in rate Vlysses discissa mari.

AVRORA *autem ex lectis à claro Tithone*
Surrexit, ut immortalibus lucem afferret, & hominibus.
Dei autem in concionem ad sedendũ iuerunt, inter hos autem
Iupiter altitonans, cui potentia est maxima.
His autem Minerua dixit dolores multos Vlyßis Minerua cœlitibus.
Recordãs. curæ enim erat ei existẽs in ædibus Nymphæ.
Iupiter pater, & reliqui beati Dij sempiterni,
Nullus posthac prudens bonus et mittis esto
Sceptriger Rex: neq; in animo iusta cognoscens:
Sed semper immitis sit, & impia faciat:
Quoniam nullus reminiscitur Vlyßis incliti
Populorum quibus imperauit, pater aũt ualde mitis erat.
Sed hic quidem in insula iacet magnos dolores patiens
Nymphæ in ædibus Calypsûs, quæ ipsum ui
Detinet: hic. n. nõ potest in suam patriã terrã peruenire.
Non enim ei adsunt naues remigesq; socij

Qui ipsum deducant in lata dorsa maris.
Nunc rursus filium dilectum interficere parant
Domum rediturum. hic autem iuit, ut de patre audiat
In Pylum diuinam, & in Lacedæmona claram.
Hanc aũt, rñdẽs, allocutus est nubiũ cõgregator Iupiter.
Filia mea quale te uerbum fugit septum dẽtium?
Non enim hoc quidem considerasti consilium ipsa?
Quod de illis Vlysses pœnas sumet adueniens.
Telemachum autem tu mittito diligenter (potes enim)
Vt ualde illæsus in suam patriam terram perueniat.
Proci autem regreßiuè redeant.
Dixit, & Mercurium dilectũ filiũ cõtra allocutus est.
Mercurius mittitur ad Calypso. Mercuri (tu enim rursus & ad alia nuncius es)
Nymphæ pulchram comam habẽti dic uerum consiliũ
Reditum Vlyßis prudentis. ut redeat
Neque deorum ductu, neque mortalium hominum.
Sed hic in rate multis uinculis cõpacta incommoda patiẽs
Die uigesimo ad scheriam fertilem ueniat
Phæacensium in terram, qui proxime Deos genere sunt,
Qui ipsum ex animo uti Deum uerebuntur.
Mittent enim in naui dilectam in patriam terram,
Aesq;, aurumq; abundè uestesq; dantes,
Multa quot nunquam ex Troia accepisset Vlysses,
Si etiam illæsus uenisset sortitus à præda partem.
Sic enim ei fatum est amicosq; uidere, & peruenire
Domum excelsam & suam in patriam terram.
Sic dixit, neq; non paruit Mercurius Argicida:
Statim autem postea sub pedibus ligauit pulchra talaria
Diuina, aurea: quæ ipsum portarent & in mare
Descriptio Mercurii. Et ad immensam terram cum aura uenti.
Accepit & caduceum, quo uirorum oculos scpit

Quorum uult,alios autem rurſus et dormiẽtes excitat.
Hoc in manibus tenens uolauit fortis Mercurius,
Pieriam autem adiens æthere deuenit ad pontum.
Ruit poſtea ad undam Laro aui ſimilis,
Qui ad magnos ſinus maris immenſi
Piſces ueniant denſas pennas madefacit ſalſugine, ἀγρώσσων
Huic ſimilis multas pertranſijt undas Mercurius.
Sed quando ad inſulam peruenit longe exiſtentem,
Tunc ex ponto egreſſus nigro continentem
Adiuit,donec ad magnã ſpeluncã puenit,in qua Nympha
Habitabat comata:hanc autem intus offendit exiſtentem.
Ignem quidẽ in foco accendebat:de longinquo autẽ odor
Cedri ſicce,thijq; per inſulam ſpirabat
Ardentium,hæc autem intus canens uoce pulchra
Telam percurrens aurea nauicula texebat.
Sylua autem circa ſpeluncam inſita erat uireſcens: Deſcriptio ſpecus Calypſus.
Clethraq;,Alnusq;,& odorifera Cupreſſus,
Vbi & aues extenſas pennas habentes dormiebant
Bubones,accipitresq;,atq; extẽſas linguas habẽtesq; cornices
Marinæ,quibus marina opera ſunt curæ.
Et illic extenſa eſt circa ſpeluncam concauam
Vitis uireſcens,pullulat autem racemis.
Fontes autem ex ordine quatuor fluebant aqua alba
Propinqui inter ſe uerſi alibi alio,
Circum autem parata mollia uiola & apio
Vireſcebant.huc poſtea,& immortalis ueniens
Admiraretur uidens,& delectaretur animo ſuo.
Vbi ſtans admiratus eſt Mercurius Argicida.
Sed poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
Statim in latam ſpeluncam uenit:neq; ipſum contrà
Ignorauit uidens Calipsô inclyta inter Deas.

Non enim incogniti Dei inter se sunt
Immortales:neque si quis procul domos habitat.
Neque Vlyssem magnanimum intus offendit.
Sed hic in littore flebat aßidens,ubi antea etiam
Lachrymis & suspirijs & doloribus animum cõsumens
Pontum immensum aspiciebat,lachrymas fudens.
Mercurium aũt interrogabat Calipsò diuina inter deas
In sede sedens lucida,perpulchra:
Calypso ad Mercuriũ. Cur ad me Mercuri aureum caduceum habens uenisti
Verendeq; amiceq;,antea sanè non frequentasti.
Loquere quodcunq; scis,perficere autẽ me animus iubet
Si possum perficere,& si absoluendum est.
Sed sequere ante,ut tibi uenia apponam.
Sic dicens Dea apposuit mensam,
Ambrosia implens:miscuit autem nectar rubrum.
Bibit autem & comedit Mercurius Argicida.
Sed postquam cœnauit,& exhilarauit animum cibo,
Mercurius Calypso. Et tunc iam ipsam,uerbis respondens,allocutus est.
Interrogas me uenientem Dea Deum,sed ego tibi
Vere uerbum dicam.iubes enim.
Iupiter me iußit huc uenire uolentem.
Quis enim uolens tantam percurreret salsam aquam
Immensam:neq; aliqua propè hominum ciuitas,qui deis
Sacrificia faciant,& electas hecatombas.
Sed ualde nequaquam licet Iouis mentem habentis ægida
Præterire alium deum,neque mutare.
Dicunt tibi uirum adesse ærumnis plenum inter alios
Viros,qui urbem circa priami pugnauerunt
Per nouennũ:decimo aũt anno urbẽ cũ destruxissent,re
Domum:sed in reditu Mineruam læserunt: (diere
Quæ ipsis cõcitauit uentumq; malum,et undas magnas.

Tunc alij quidẽ omnes interempti sunt præstantes socij.
Hunc autem huc uentusq; ferens, & unda adegit,
Quem nunc te iußit dimittere quàm celerime.
Non enim ei hic fatum est ab amicis seorsum perire:
Sed in futurũ ei fatale est amicosq; uidere, & peruenire
Ad domum excelsam & suam in patriam terram.
Sic dixit: obriguit autem Calypsô diua Dearum — Calypso indignatur in deos.
Et ipsum compellans uerba pennata dixit.
Impij estis Dij inuidi præter alios,
Qui deabus inuidetis, quòd apud uiros dormiant
Palam si aliqua amicum sibi fecit maritum.
Sic quidẽ qñ Oriona cepit roseos digitos habẽs Aurora — Oriõ a Diana peremptus.
Tandiu ei inuidistis Dei facile uiuentes,
Quousq; ipsũ in Ortigia aureã sedẽ habens Diana casta
Suis pulchris sagittis adueniens interfecit.
Sic et quando Iasioni comata Ceres — Iasion a Ioue percussus fulmine
Suo animo obediens, mixta est amicicia & lecto
Terra in multum culta, neq; diu fuit inscius
Iupiter, qui ipsum interfecit percutiẽs splẽdido fulmine.
Sic ãt rursus nũc mihi ĩuidetis Dei mortalẽ hoĩem adeẽ.
Hunc quidem ego seruaui carina circumeuntem
Solum: quoniam eius nauem celerem nitido fulmine
Iupiter percutiens discidit medio in nigro ponto:
Tunc alij quidem omnes periere præstantes socij.
Hunc autem huc uentusq; ferens, & unda adegit.
Quem quidem ego dilexi, & nutriui, & dixi
Facturam immortalem & insenescentẽ per dies omnes.
Sed quoniam non licet Iouis mentem ægida habentis.
Transgredi alium Deum, neq; irritam facere:
Pereat, si ipsum ille impellit & iubet
Ad pontum immensum, mittam autẽ ipsum nequaq̃ ego.

Non enim mihi adsunt naues, remigesq́; socij
Qui ipsum deducant ad lata dorsa maris. per
Sed ipsi prompta consulam, neque celabo
Vt ualde tutus suam in patriam terram perueniat.
Hanc autem rursus allocutus ē Mercurius Argicida.
Sic nunc dimitte, Iouis & time iram,
Ne forte in te postea iratus sæuiat.
Sic locutus abijt fortis Argicida.
Hæc autem ad Vlyssem magnanimum uenerāda nympha
Iuit, postquam Iouis audiuit nuncium.
Hunc autem in littore offendit sedentē, neq; unquā oculi
A' lachrymis siccabantur: peribat autem dulce æuum
Reditum lugenti, quoniā nō amplius placebat Nymphæ.
Vlysses inuitus a Calypso detentus. Sed certe noctes quidem dormiebat & coactus
In speluncis concauis nolens apud uolentem.
Interdiu autem in petris & littoribus sedebat
Lachrymis & suspirijs et doloribus animum cōsumens,
Pontum immensum aspiciebat lachrymas fundens.
Calypso ad Vlyssem. Prope autem stans allocuta est nobilis inter Deas.
Infelix, ne mihi amplius hic lugeas, neq; tibi æuum
Pereat: iam enim te ualde prompta dimittam,
Sed age ligna longa incidens coapta ferro
Latam ratem, sed ligna fige in ipsa
Alte, ut te ferat in nigrum pontum. ceruleum
Sed ego panem, & aquam, & uinum rubrum
Imponam congruenter quæ à te famem repellant:
Vestesq́; induam: immittam & tibi uentum retro,
Vt ualde tutus tuam in patriam terram peruenias,
Si Dei uelint, qui cælum latum habitant,
Qui me meliores sunt intelligereq́; perficereq́;.
vigent Sic dixit, timuit autem multa passus diuinus Vlysses:

Et ipſam alloquens uerba pennata dixit.
Aliud tu Dea quippiam cogitas, non reditum.
Quæ me iubes rate pertranſire magnam undam maris
Grauemq; difficilem, quam neq; naues æquales
Veloces tranſirent, gaudentes Iouis uento:
Neque ego inuita te ratem conſcenderem,
Niſi mihi patereris Dea magnum iuſiurandum iurare,
Nullum mihi ipſi nocumentum malum conſulere aliud.
Sic dixit. arriſit autem Calypsô nobilis Dea,
Manuq; ipſum demulſit, uerbumq; dixit, & cõpellauit:
Certe iniuſtus es, & non uana ſciens.
Quale uerbum cogitaſti dicere.
Sciat nunc hoc terra, & cælum latum deſuper, esto
Et defluens ſtygis aqua, quod maximum
Iuſiurandum grauiſsimumq; eſt beatis deis,
Non tibi ipſi detrimentum malum conſuluiſſe aliud.
Sed hæc quidem cogito & conſulo quæ mihi
Ipſi conſulerem, quãdo ad me indigentia tãtũ perueniret.
Etenim mihi mens eſt iuſta, neq; mihi ipſi
Animus in præcordijs ferreus, ſed miſericors.
Sic dicens præiuit diuina Dearum.
Statim hic poſtea poſt ueſtigia iuit deæ:
Peruenerunt autem ad ſpeluncam concauã dea ac & uir.
Et hic quidem illic ſedit in ſede unde ſurrexit
Mercurius, nympha autem appoſuit omnem cibum
Comedere, & bibere qualia mortales uiri edunt.
Ipſa autem contrà ſedit Vlyſſem diuinum.
Huic autem ambroſiam famulæ & nectar appoſuerunt.
Hi autem in cibos paratos adiacentes manus inijciebant.
Sed poſtquam oblectati ſunt cibo & potu,
Inter hos uerba orſa eſt Calypsô diuina dearum.

Calypſus iuſiurandũ.

Iurare ſtygiã paludẽ grauiſſimũ diis iuſiurã dum.

quando mihi usu ueniret

Prandetur in ſpelunca.

Generose Laërtiade artificiose Vlysses,
Sic domum dilectam in patriam terram
Statim nunc uis ire: tu autem gaude: & tamen
Si quidem cognosceres tuo animo quot tibi fatum est
AErumnas absoluere, anteq̃ in patriã terrã peruenias,
Hic iterum manens mecum hanc domum custodires,
Immortalisq; esses, cupiens quamuis uidere
Tuam uxorem quam semper desideras dies omnes.
Non tamen illa inferior glorior esse
Nec corpore, nec ingenio, siquidem nequaquam decet,
Mortales cũ immortalibus corpore & specie cõtẽdere.

Calipso spõdet Vlyssi immortalitatem.

Hanc autẽ respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Verenda Dea non mihi ob hoc irascere. scio & ipse
Omnia ualde, quoniam te prudens Penelope
Specie inferior est, & magnitudine contrà conferendo.
Hæc enim mortalis ẽ: tu autẽ immortalis & nõ senescẽs.
Attamen uolo, & desidero quotidie magis, magisq;
Domum ire, & reditus diem uidere.
Si autem aliquis destruet deorum in nigro ponto,
Sustinebo intra pectora habẽs patientẽ dolores animum.
Iam enim ualde multa passus sum, & multa laboraui
Vndis & bello, hoc etiam ad hæc accedat.

Sic dixit. sol autem occidit, et in tenebras iuit.
Venientes autem hi in secessum speluncæ concauæ
Oblectati sunt amicicia iuxta adinuicem manentes.
Q. ñ autẽ matutina apparuit roseos digitos hñs Aurora,
Statim hic quidem palliumq; uestemq; induit Vlysses.
Ipsa autem candidam tunicam magnam induit Nympha
Tenuem & elegantem, Zonã autem posuit circa lumbum
Pulchram auream, capiti autem imposuit uelum.
Et tunc Vlyßi magnanimo molita est reditum.

Parat nauẽ Vlysses.

Dedit quidem ei securim magnam congruam in manibus
AEream utrinq; acuttam: sed in ipsa
Manubrium perpulchrum oleaginum bene coaptatum.
Dedit autem postea asciam politam præiuit autē in uia
Ad insulæ extremum, ubi arbores proceræ natæ erant:
Clethraq́;, Alnusq́;, Abiesq́; erat ad cælum tendens
Sicca iandiu, prædura, quæ ei nauigarent leuiter.
Sed postquam ostendit ubi arbores proceræ natæ erant,
Hæc quidem iuit ad domum Calypsô diuina dearum.
Sed hic incidebat ligna: celeriter āt ei absolutū est opus.
Viginti autem deiecit, omniaq́; dolauit securi,
Poliuitq́; pulchrè & ad perpendiculum direxit.
Interim autem tulit terebras Calypsô diuina dearum:
Terebrauit autem, & coaptauit inuicem:
Clauis autem hanc & conuenientijs coaptauit,
Quantumq́; aliquis pauimentum nauis circumpolliet uir
Onerariæ bene fluentis peritus artis fabrorum,
Tantum bene fluentem ratem fecit Vlysses.
Cōtabulationes āt cū firmasset coaptās frequētibus lignis
Faciebat, sed longis tabulis perficiebat.
Intus autem malum faciebat, & antenā congruam ipsi:
Ad hoc temonem fecit ut regeret.
Circumsepsit autem ipsam uirgis ab omni parte salignis.
Vndæ propugnaculum ut esset: multā āt addidit materiā.
Interim autem linteum tulit Calypsô diuina dearum,
Vt uela faceret: hic autem bene fecit et hæc.
Intus autē cordasq́;, rudētesq́;, pedesq́; alligauit in ipsa,
Vectibus autem hanc traxit in mare humidum.
Quarta dies erat, & illi perfecta sunt omnia.
Quinta autem misit ab insula diuina Calipsô
Vestesq́; induens bene olentes & lauans.

Ipsi autem urnam imposuit Dea nigri uini:
Alteram autem aquæ magnam, & uiatica
In pera, & obsonia imposuit amabilia multa.
Nauigatio. Ventum autem premisit innocuumq́; suauemq́;.
Lætus autem uento extendit uela diuus Vlysses.
Sed hic temone nauem direxit artificiose
Sedens, neq; illi somnus in palpebras cadebat,
Pleiadesq́; aspicienti, seroq́; occidentem Bootem,
Vrsamq́; quam et plaustrum cognomento uocant:
Quæq́; inibi cunctatur & Oriona obseruat.
Sola autem expers est lauacrorum Oceani.
Hanc quidem ipsum iußit Calypsô diuina dearum
Calypso nauem Vlissis pręcipit qua eat. Mare transire à sinistris manus habentem:
Septem & decem quidem nauigabat dies per mare iens:
Octaua & decima autem apparuerunt montes umbrosi
Terræ Phæacensium: ubiq; proximè erant ipsi.
Cognouit āt sicut quādo tenebræ sunt in obscuro ponto.
Hunc autem ex Aethiopibus rediens imperās Neptunus
Longè ex Solimorum montibus uidit: apparuit enim ei
Pontum nauigans, hic autem iratus est ex animo magis.
Mouens autem caput erga suum locutus est animum.
Heu, certe longè decreuerunt Dei aliter
De Vlysse, me apud Aethiopas commorante:
Et iam Phæacensium terram propè est, ubi ei fatum est
Neptunus Vlyssem tē pestate quatit. Effugere potißimū finem calamitatis, siquidem puenerit.
Sed adhuc ipsum dico satis posse accipere incommodi.
Sic fatus, congregauit nubes, turbauitq́; pontum
Manibus tridentem accipiens, oēs āt concitauit turbines
Omnium uentorum: nubibus operuit
Terram simul & pontum. ruit autem ex cælo nox.
Vnà Eurusq́; Notusq́; ruūt, Zephyrusq́; grauiter spirās,

Et Boreas frigus faciens magnam undam reuoluens.
Et tunc Vlyßis soluta sunt genua & charum cor.
Ingemens autem dixit ad suum magnanimum animum.
Hei mihi misero: quomodo mihi maiora fieri possunt?
Timeo ne iam omnia Dea uera dixerit,
Quæ me dixit in põto, ãtequã patriã in terrã peruenirẽ,
Dolores absoluturum. hæc iam nunc omnia perficiuntur.
Qualibus nebulis obduxit cælum latum
Iupiter: turbauit autem pontum: ueniunt autem turbines
Omnium uentorum, nunc mihi integra est grauis mors.
Ter beati Danai quaterq;, qui tunc perierunt
Troia in lata gratiam Atridis ferentes.
Quam ego debueram mori & mortem assequi
Die illo, quando in me plurimi æreas lanceas
Troiani proiecerunt circa Pelidem mortuum.
Sic utiq; assecutus eßẽ ĩferias, et meã gloriã extulißẽt A-
Nunc aũt me ingloria morte fato sancitũ est pire (chiui.
Sic ipsum dicentem percußit magna unda in caput
Grauiter impulsum, perq; ratem circum rotauit.
Longe autem à rate ipse cecidit, temonem autem
Ex manibus proiecit, medium autem ipsi malum fregit
Grauis mixtorum uentorum ueniens turbo.
Longe autem uelum et antena cecidit in pontum.
Hunc aũt summersum posuit multum tempus: neq; potuit
Citò ualde resurgere magnæ præ undæ impetu:
Vestes enim grauabant quas ei dedit diuina Calypsô:
Tardè autem resurrexit: ore autem expuit mare
Amarum, quod ei multum à capite cum sonitu fluebat.
Sed neq; sic nauis oblitus est, defatigatus quamuis
Sed ultra motus inter undas appræhendit ipsam,
In media autem sedit finem mortis fugiens.

Vlysses excutitur rate vi tẽpestatis.

Hãc autẽ impellebat magna unda per undas huc et illuc.
Sicut autem quando autumnalis Boreas mouet ſpinas
Per campum: denſæ autem inter ſe inuicem ſuſtinent.
Sic hanc per pelagus uenti ferebant huc & illuc.
Aliquando quidẽ Notus Boreæ proiecit ut ferretur.
Aliquũ ãt rurſus Eurus Zephyro cõcedebat ut impelleret.
Hunc autem uidit Cadmi filia pulchros talos habens Ino
Alba dea: quæ prius quidem erat mortalis loquens:
Nunc autẽ maris in profundo deorũ ſortita eſt honorẽ.
Quæ Vlyſſem miſerata eſt errantem dolores habentem,
Mergo autem ſimilis, uolatu ingreſſa eſt mare.
Sedit autem in rate, & ad ipſum uerbum allocuta eſt.
Miſer cur tibi ſic Neptunus quatiens terram
Irratus eſt ualde: quoniam tibi multa mala infert.
Non quidem te ualde quamuis iratus:
Sed maxime ſic fac: uideris autem mihi nõ imprudẽs eſſe.
Veſtes has exuens ratem uentis portari
Relinque, ſed manibus natans pete reditum
Terræ phæacenſium quo tibi fatum eſt fugere.
Accipe autem has uittas ſub pectoribus extende
Immortales: neque pati time, aut perire:
Sed poſtquam manibus attigeris continentem,
Statim egreſſus iace in nigrum pontum
Multum à continente, ipſe autem ſeorſum te uerte.
Sic locuta Dea, uittas dedit.
Ipſa autem retro in pontum ingreſſa eſt æſtuantem
Mergo ſimilis: nigra autem illam unda cooperuit.
Sed cogitauit multa tolerans diuinus Vlyſſes:
Ingemens autem dixit ad ſuum magnanimum animum.
Hei mei ne aliquis mihi paret dolum rurſus
Immortalium, quanodo me rate deſcendere iubet.

Vlyſſes naufragus a Leucothea iuuatur.

Sed n ondun parebo, quoniam longe ab oculis
Terram ego uideo, ubi mihi dicunt refugium esse.
Sed potißimum ita faciã, uidetur aũt mihi esse optimũ.
Donec ligna in compaginibus cohærebunt:
Tandiu hic manebo dolores patiens.
Sed quando mihi ratem unda concusserit
Nabo, quoniam non adest consulere melius.
Sic hic hæc uersabat in mente & in animo:
Impulit autẽ magnam undam Neptunus quatiens terrã,
Grauemq; difficilemq; altamq;: percußit autem ipsum.
Sicut autẽ uentus ualde spirãs palearum cumulum quatit
Siccarum, quas quidem dißipauit alibi aliò.
Sic ligna longa dißipauit, sed Vlisses
Vnum lignum ascendit solum tanquam equum equitans:
Vestes autem exiuit quæ ei præbuit diuina Calypsô
Statim autem uittas sub pectore extendit.
Ipse autem pronus in mare cecidit manus extendens,
Nare promptus, uidit autem imperans Neptunus.
Mouens autem caput ad suum locutus est animum.
Sic nunc mala multa patiens erres per pontum
Donec inter homines Regios diuinis mixtus sis.
Sed non sic te spero attenuaturum calamitatem.
Sic loquens uerberauit capillatos equos.
Iuit autem ad AEgas, ubi illi inclvte domus sunt.
Sed Minerua filia Iouis alia cogitauit,
Quæ aliorum uentorum continuit flatus:
Cessare & iußit, & quiescere omnes.
Concitauit autem uelocem Boream. undas autem fregit,
Quousq; hic inter Phæacenses remiges mixtus esset
Nobilis Vlisses mortem & parcam fugiens.
Tunc duas noctes, duosq; dies unda in magna

Neptuni in Vlysses inclementia.

Errauit: multum autem eius cor prouidebat mortem.
Sed qn̄ tertiū diē pulchras comas h̄ns absoluit Aurora,
Et tunc postea uentus quidem cessauit, & tranquillitas
Fuit sine aura, hic autem propè uidit terram,
Cōparatio. Acutè ualde prouidens magna ab unda eleuatus.
Vt autem, quando iocunda uita filijs uidet
Vlysses ad Phæacēses defertur. Patris, qui ꝑpter ægritudinē iacet graues dolores patiēs
Diu consumptus, odiosa autem in eum irruit fortuna.
Amicè autem ipsum Dei ab ægritudine liberauerunt:
Sic Vlyssem iocundum nō secus reddidit terra & sylua,
Nauigabat autem festinans pedibus continentem adire.
Sed quando tantum aberat quantum auditur clamans,
Et iam sonitum audiebat ad cautes maris:
Resonabat enim magna unda ad siccum continentis
Cum sonitu fracta: cooperiebātur aūt oīa maris spuma.
Non enim erāt portus nauium retinacula, neq; clausuræ,
Sed littora depressa erant, cautesq; saxaq;.
Et tunc Vlyßis soluta sunt genua & dilectum cor.
Suspirans autem dixit ad suum magnanimum animum.
Heu postquam terram insperatam dedit uidere
Iupiter, & hanc undam discindens transiui.
Exitus nusquam apparet maris cani foras.
Extra enim saxa acuta circum autem unda
Resonabat impetu, planum autem supereminet saxum:
Propè terrā autē profunditatē h̄ns mare est, & nōdum
Consistere utrisq;, & fugere malum, (licet pedibus
Ne forte me exeuntem iaciat durum ad saxum,
Vnda me rapiens: uanus autem mihi erit motus.
Si autem adhuc prius annatabo, sicubi inuenero
Littora depressa portusq; maris,
Timeo ne rursus arripiens procella

Pontum in pisculentum ferat grauiter suspirantem.
Vel in me & balenam irruere faciat fortuna malus genius
Ex mari, quales multas nutrit inclyta Amphitrite.
Scio enim quod mihi iratus est inclytus Neptunus.
Sic is hæc uersabat in mente, & in animo.
Interim ipsum magna unda ferebat saxosum ad littus.
Tunc pellisq; lacerata esset simulq; ossa fractus fuisset:
Nisi in mentibus posuisset cæsia Minerua.
Ambabus autem manibus impulsus appræhendit saxum
Quod tenuit suspirans, quo ad magna unda aduenit,
Et hac quidē dūtaxat subterfugit. rediēs aūt fluctus ipsū
Percußit impulsū: lōge aūt ipsū proiecit ī mare. (rursus
Vt autem Polypo ex latebra sua egrediente
Ad eius capillamenta densi lapilli tenentur,
Sic huius ad saxa ferocibus à manibus
Pili lacerati sunt, hunc autem magna unda cooperuit:
Tunc miser præter fatum periisset Vlysses,
Nisi sapientiam dedisset cæsia Minerua.
Vnda egressus quæ cum strepitu frangitur incontinenti
Nabat, extra ad terram, aspiciens sicubi inueniret
Littoraq; depressa portusq; maris.
Sed quando iam fluuij iuxta ostium pulchre fluentis
Peruenit natans, hic iam ei uisus est locus optimus
Leuibus saxis: & tegmen erat uenti.
Cognouit autem profluentem, & precatus est suo in aio.
Audi Rex quicunq; es, multum supplicans ad te uenio
Fugiens ex mari Neptuni minas,
Verecundus quidem est & immortalibus Deis
Virorum quicunq; uenit errans, sicut & ego nunc:
Ad tuūq; fluētē, tuaq; genua supplex uenio, multū labo-
Sed miserere Rex supplicē aūt me tibi fateor esse (rans

Ad naufragi Vlissis preces Calmore fluxū sistit.

Sic dixit.hic ãt statì sedauit suū fluētē,cōtinuit et undā.
Primum aūt fecit tranquillitatem. hunc autem seruauit
Ad fluuij ostia.hic autem ambo genua curuauit
Manusq; fortes:mari.n.domitum erat charum cor.
Tumebat autem corpus totū.mare autē defluebat multum
Ab oreq; naribusq;.hic autem sine spiritu,& sine uoce
Iacuit aliquātulū exñs,āgustia ãt ipsū grauis corripuit.

Vlysses exonitur terræ.

Sed qñ iā respirauit,et in mentes animus cōgregatus ē:
Et tunc iam uittas à se soluit Deæ,
Et has quidem in fluuium qui in mari frangitur iecit.
Retro aūt ferebat magna unda per fluxū:statim aūt Ino
Suscepit manibus amicis.hic autem ex fluuio liberatus
Sub iūco inclinatus ē:osculatus ē ãt uitā donātē terrā.

Vlysses secum.

Suspirans autem dixit ad suum magnanimum animum.
Hei mihi,quid patior?quid mihi grauius fiet?
Si quidem in fluuio molestam noctem seruauero,
Ne me simul pruinaq; mala,& germinare faciens ros,
Propter paucum spiritū cōsumpserit male affectum aīo.
Aura autem ex fluuio frigida spirare solet in aurora.
Si autem altam ascendens & umbrosam syluam
Arbusculis in densis dormiuero,si me sinat
Frigus & labor,dulciorq; me somnus oppresserit,
Timeo ne feris laceramentum & præda fiam.
Sic cogitanti uisum est utilius esse.
Perrexit ãt ire in syluam:hanc ãt propè aquam inuenit
In propatulo,duo autem subiuit arbusta
Ex eodē loco nata:unū quidē oleastari,alterum ãt oliuæ.
Hæc qdē neq; uētorū unquā pflarat uis humida spirātiū,
Neq; unquam Sol lucens radijs percußit,
Neq; imber transiuit penitus:adeo densa
Adinuicem nata erant implicite:quæ sub Vlysses

Ingressus est: statim aūt stratū accumulauit manibus dile
Latum, foliorum enim erat copia abunde multa, (ctis
Quantum uel duos, uel tres uiros seruari
Tempore hyemali, si & ualde sæuiat.
Hūc quidē uidēs lætatus est multa tolerans dius Vlisses:
In autem medio dormiuit: copiā aūt infudit foliorum.
Sicut autē quādo aliquis torrē cinere occultauit ī nigro
Agri in extremo, ubi non sunt uicini alij, **Cōparatio.**
Semē ignis seruans, ut non aliunde extinguatur.
Sic Vlysses folijs coopertus est: huic autem Minerua
Sōnū in oculis fudit, ut ipsū quiescere faceret celerrime
A grauibus laboribus, charas palpebras circumtegens.

ARGVMENTVM. Z. HOMERI COMPOSITIONIS.

Minerua assistēs in somnis Nausicaæ Alcioni filiæ, iubet ipsi uestem ad fluuium ferenti lauaret propinquas enim ipsi esse nuptias. Hæc autem iussum facit; postea ludit cum ancillis. Audiens autem ipsas Vlysses, expergiscitur: & rogans Nausicaam, uestem & cibum ab ipsa capiens, sequitur eam in ciuitatem.

ODYSSEAE. Z. OMERI COMPOSITIONIS.

Zeta autem, Nausicaa uexit in Scheria Vlyssem.

SIC Quidem illic dormiebat multa
passus diuus Vlysses,
Sōno et labore domitus: at Minerua
Iuit in Phæacum uirorum populumq; **Phæacensiū origo.**
ciuitatemq;.
Hi antea quidem quondam habitabant
in lata Hyperia,

Prope Cyclopes uiros superbos:
Qui ipsos lædebant: uiribus autem potentiores erant.
Nausitho-hus. Hinc remouens duxit Nausithous speciosus.
Collocauit autē ī Scheria lōgè ab hoībus indagatoribus.
Circum aūt, murum duxit ciuitati, et ædificauit domos,
Et templa fecit deorum, & diuisi agros:
Sed hic quidem iam morte domitus ad infernum iuit.
Alcinous. Alcinous autem tunc imperabat à Dijs consilia sciens.
Huius quidem iuit ad domum Dea cæsia Minerua,
Reditum Vlyßi magnanimo consultans.
Perrexit aūt ire in thalamum pulchrum, in quo puella
Dormiebat immortalibus indole & specie similis,
Nausicaa filia magnanimi Alcioni.
Iuxta aūt, duæ famulæ à gratijs pulchritudinē habētes
A postibus utrinq;: fores autem incertæ erant lucidæ.
Hæc autem uenti sicut flatus irruit in cubilia puellæ.
Stetit autem supra caput, & ipsam uerbis allocuta est.
Aßimilata filiæ in re nautica inclyti Dymantis.
Hæc ei coætanea qdem erat: grata autem erat animo.
Huic ipsam aßimulata allocuta est cæsia Minerua.
Minerua Nausicaā alloquitur. Nausicaa cur te sic negligentem genuit mater:
Vestes quidem tibi iacent neglectæ admirabiles:
Tibi aūt nuptiæ ꝓpè sunt: ubi opportet pulchras qdē ipsā
Indui: alias autem his præbere qui te ducent.
Ex coniugio bona fama. Ex his enim fama in homines ascendit
Bona gaudebunt autem pater & honoranda mater.
Sed eamus loturæ simul atq; Aurora eluxerit:
Et te, ego cooperatrix simul sequar ut citißime
Pareris: quoniam non amplius diu uirgo eris.
Iam.n. te uxorem petunt optimates in populo
Omnium Phæacum, ubi tibi genus est, & ipsi.

Sed agè incita patrem inclytum sub auroram
Mulos & currum instruere, qui ferat
Vestesq; & peplos, & stragula admirabilia,
Et tibiipsi sic multo melius quam pedibus
Ire: multum enim longe lauacra sunt a ciuitate.
Hæ quidem sic locuta abijt cæsia Minerua
In Olympum, ubi dicunt deorum sedes firma semper
Esse: neq; uentis quatitur, neque unquam hymbre
Madefit: neq; nix insilit: sed ualde serenitas
Panditur sine nebula: albus autem incurrit, splendor.
In hoc delectantur beati Dei dies omnes.
Illuc abijt cæsia postquam consuluit puellæ. (uit
Statim aũt aurora uenit pulchrã sellã hñs q̃ ipsã excita-
Nausicaã pulchrũ peplũ hñtẽ. statĩ ãt admirata ẽ sõniũ
Perrexit aũt ire per domos, ut nũciaret parentibus,
Patri charo & matri: inuenit autem intus existentes.
Hæc quidem in foco sedebat cum ancillis mulieribus
Pensa torquens purpurea. huic autem foras
Eunti obuiauit ad inclytos Reges
In consilium, quo ipsum uocauerant Phæaces illustres.
Hæc autem ualde propè stans charum. patrẽ allocuta est.
Pater chare an non mihi instrueres currum
Altum rotatum, ubi inclytas uestes feram
In fluuium lauatura, quæ mihi sordidæ iacent.
Et tibi ipsi conuenit inter primos existenti
Consilia consultare puras corpori uestes habentem.
Quinq; autem tibi chari filij in domibus nati sunt:
Duo quidem maritati: tres autem celibes pubescentes.
Hi autem semper uolunt nuper lotas uestes habentes
In tripudium ire. hæc aũt meæ menti omnia curæ sunt
Sic dixit. ueræcũdata ẽ enĩ nouas nuptias denominare

Sedes deorum.

Nausicaa Alcinoo patri.

Patri charo. hic aũt omnia intellexit, & respõdit uerbo.
Neq; tibi mulos inuideo filia, neq; aliquid aliud,
Vade. at tibi famuli instruent currum
Altum pulchras rotas habentem tabulato aptatum.
Sic locutus famulis iußit: hi autem obediuerunt.
Hi quidem extra currum rotatum mulis tractum
Instruxerunt: mulosq; submiserunt, iũxerũq; sub curru.
Puella autem ex thalamo portauit uestem lucidam:
Et hanc quidem deposuit bene polito in curru.
Mater autem ĩ cista posuit gratum cibum
Omnis generis: obsonia autẽ imposuit & uinum infudit
In utre caprino. puella autem ascendit currum.
Dedit autem aureo in lechyto humidum oleum
Vt iungeretur cum ancillis mulieribus.
Hæc autem accepit flagellum & habenas splendidas.
Flagellauit aũt ad impellendum: strepitus ãt erat mulorũ
Hi ãt continue festinabãt, ferebãt autem uestẽ & ipsam
Non solam, simul cum hac & ancillæ ibant aliæ.
Hæ autẽ quãdo iam fluuij fluxum ad pulchrum uenerũt,
Vbi lauacra erant perpetua, multa autem aqua
Pulchra fluebat, ad ualde sordida etiam purganda:
Tunc hæ mulos quidem soluerunt a curru, — *Nausica & ministre simul lauãtes.*
Et hos quidem impulerunt ad fluuium uorticosum
Ad comedendum gramen dulce. hæ autem à curru
Vestimẽta mãibus acceperũt, et ad tulerũt ad nigrã aquã
Calcarunt autem in foueis uelociter certamẽ preferẽtes.
At postquam lauerũtq; purgauerũtq; sordes omnes,
Deinceps extenderunt ad littus ubi maxime
Lapillos ad terram abluebat mare.
Hæ autem lotæ & unctæ pingui oleo
Cœnam postea sumpserunt ad ripas fluuij.

Vestimenta

Vestimenta autem Solis expectabant siccari splendore.
At postquam cibo delectatæ sunt, ancillæq; & ipsa
Pila hæ ludebant uittas abijcientes.
His autem Nausicaa alba ulnas incepit ludum.
Qualis aūt Diana uadit per montem sagittis gaudens — Cōparatur Dianę Nausicaa.
Vel per Taygetum oblongum uel Erymanthum
Oblectata capris & uelocibus ceruis:
Cum hac autem simul Nymphæ filiæ Iouis ægidiferi
Agrestes ludunt. lætatur autem mente Latona.
Omnes hæc capite supereminet & fronte
Facile autem discernitur: pulchre autem omnes.
Sic hæc ancillis præstabat uirgo indomita.
Sed quando iam futura erat iterum domum reuerti,
Iungens mulos plicansq; uestimenta pulchra:
Tunc alia rursus cogitauit Dea cæsia Minerua.
Vt Vlysses excitaretur, uideretq; pulchrā oculos puellā
Quæ eum Phæacum uirorū in ciuitatem duceret.
Pilam postea iecit in ancillam Regina,
Ab ancilla quidē errauit: profundū aūt cecidit in uorticē.
Hæ aūt ualde clamauerūt suscitatus ē āt magnus Vlysses.
Sedens autem uoluebat in mente & in animo.
Heu me, quorum rursus hominum in terram ueni?
Num hi contumeliosi? & feri? neq; iusti?
An hospitales, & ipsis mens sit pia?
Quasi puellarum circonuenit me fœminilis uox
Nympharum, quæ habitant montium alta cacumina,
Et fontes fluuiorum & ualles herbosas?
An homines sum iuxta humana uoce utentes.
Sed ego ipse experiar & uidebo.
Sic locutus ab arbusto egressus est magnus Vlysses:
Ex densa autem sylua ramum rupit manu forti,

Vt folijs cooperiret circa corpus pudenda uiri.
Perrexit autem ire, sicut leo montanus robore confisus,
Qui it imbres perpessus, & uentis infestatus, oculi aũt ei
Ardent: at hic boues inuadit uel oues
Vel syluestres ceruas. hortatur autem ipsum uẽter
Oues tentaturum, & in clausulam domum ire.
Sic Vlysses puellis pulchricomis futurus erat
Misceri, nudus licet existens: necessitas enim cepit.
Terribilis autem ipsis apparuit afflictatus salsugine.

Terrentur puellæ uiso nudo Vlysse.

Fugerunt autem aliæ aliò in littora prominentia.
Sola autem Alcinoi filia mansit: huic enim Minerua
Fiduciam in mentibus posuit et timorẽ extraxit mẽbris,
Stetit autem contra se habens, cogitabat autem Vlysses,
An gẽibus, precaretur apprehẽdẽs pulchrã oculos puellã.
An sic uerbis de longe dulcibus
Precaretur, si ostẽdere ciuitatẽ et uestimenta dare uellet.
Sic igitur ei cogitanti uisum est melius esse
Precari uerbis de longe dulcibus,
Ne ei genua apprehendenti irasceretur mente puella:
Statim dulcem & prudentem dixit sermonem.

Vlysses Nausicaam supplex alloquitur.

Oro te Regina. Dea ne aliqua, an mortalis es?
Siquidem aliqua Dea es quæ cælum latum habitant:
Dianæ te ego Iouis filiæ magni
Specieq; magnitudineq; indole proximè assimilo.
Si autem aliquis es hominum qui in terra habitant,
Ter beati tibi pater & uenerabilis mater,
Ter beati quidem fratres ualde ipsis animus
Semper lætitijs lætatur propter te
Videntibus tale germen choream ingrediens.
Ille autem rursus in animo felicissimus supra cæteros
Qui te, dotibus præponderans, domum ducet.

Nondum.n.talem uidi hominem oculis
Neq; uirũ,neq; fœminam,admiratio me tenet ĩſpicientẽ,
Delo quondam talem,Apollinis apud altare,
Palmæ nouum ramum pullulantem uidi.
Veni.n.& illuc.multus autem mihi fuit populus
In uia,quæ profectò futura erat mihi mali dolores.
Similiter autem & illum uidens obſtupui animo
Diu:quoniam nunquam tale pullulauit lignũ de terra.
Sic te mulier admirorq́; ſtupeoq́;,timeoq́; grauiter
Genua tangere.magnus autem me dolor tenet.
Heſternus uigeſimo fugi die nigrum pontum.
Tandiu ãt me ſemper unda portauit.uelocesq́; procellæ,
Inſula ab Ogygia.nunc autem huc deiecit fortuna,
Vt etiam & hic patiar malum.non enim puto
Quieſcere,ſed adhuc multa Dei perficiunt in futurum.
Sed regina miſerere,te.n.mala multa paſſus
Ad primam ueni,aliorum autem nullum uidi
Hominum.qui hanc ciuitatem & terram habitant.
Vrbẽ autem mihi oſtende.da aũt mihi ueſtẽ ad induẽdũ.
Siquid tegumentum ueſtium habes huc profecta.
Tibi autem Dei tot dent quot mentibus tuis cogitas.
Virumq́; & domum & concordiam præbeant
Bonam.neq;.n.hoc potius & melius,
Quàm quando concordes ſententijs domum habitant
Vir & uxor.multi dolores inimicis.
Gaudia autem amicis,maxime autem audiunt ipſi.
Hunc aũt rurſus Nauſicaa alba ulnas cõtrà locuta ẽ. Nauſicaa reſpõdit Vlyſſi.
Hoſpes quoniam,neq; malo neq; ſtulto uiro ſimilis es.
Iupiter autẽ ipſe tribuit diuitias olympius hominibus
Bonis & malis quomodo uelit unicuiq;.
Et tibi hæc dedit.te autem oportet tolerare tamen.

Nunc autem quoniam nostrā in urbē & terrā uenisti.
Neq; ueste egebis, neq; aliqu o alio
Quorum decet supplicem ærumnosum obuiantem:
Vrbem aūt tibi ostendam: dicam aūt tibi nomē populorū.
Phæaces quidem hanc urbem & terram habitant.
Sum autem ego filia magnanimi Alcinoi.
Ex hoc autem Phæacum dependet potentiaq; uisq;.
Dixit & ancillis pulchricomis iußit.
State mihi ancillæ, quò fugitis uirum intuitæ?
An aliquem inimicorum dixistis esse uirorum?
Neq; est hic uir uiuens homo, neq; sit
Qui Phæacum uirorum in terram ueniat
Bellum ferens. ualde enim dilecti immortalibus.
Habitamus autem seorsum in undoso mari
Vltimi: neq; aliquis nobis homo miscetur alius.
Sed hic quidam infelix errans huc uenit.
Hunc nunc oportet curare: ab Ioue enim sunt omnes
Hospitesq; pauperesq;: donum autem paruūq; gratumq;.
Sed date ancillæ hospiti cibumq; potumq;.
Lauate autem in fluuio ubi obex est uenti.
Sic dixit. hæ autē steterūt, & inuicē se hortatæ sunt.
Vlyssem autem sedere fecerunt in operto, sicut iußit
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi.
Iuxta āt ipsum palliūq; & tunicā indumenta posuerunt.
Dederunt autem ei aureo in lecytho humidum oleum.
Iusserunt autem ipsum lauari fluuij fluentibus.
Tunc ancillas allocutus est magnus Vlysses.
Ancillæ state sic à longè, ut ego ipse
Salsuginem humeris abluam: circum autem oleo
Vngar: certe enim diu à corpore abest unctio.
Coram autem non ego abluar, erubesco enim

Nudari puellas pulchricomas inter ueniens.
Sic dixit. hæ autem longè iuerunt: dixerunt aūt puellæ
At hic ex fluuio de corpore lauabat magnus Vlysses
Salsuginem, quæ ei dorsa & latos ambiebat humeros.
Ex capite autem absterfit maris situm profundi.
At postquam iam omne lauit, & oleo unxit:
Circū āt uestimēta īdutus ē quæ ei præbuit uirgo īdōita.
Hunc quidem Minerua fecit Ioue prognata
Maioremq; uisu, & craßiorem: à capite autem
Crispas demisit comas hyacinthino flori similes.
Sicut autem quando aliquis aurum circūfudit argēto uir
Peritus, quem Vulcanus docuit & pallas minerua
Artem omnigenam: gratiosa autem opera perficit.
Sic huic infudit gratiam capitiq; & humeris.
Sedit autem postea longè profectus in littus maris
Pulchritudine et gratijs splendens, admirabatur āt puella.
Tunc profecto ancillas pulchricomas allocuta est.
Audite me ancillæ albæ ulnas, ut aliquid dicam
Nō omniū præter uolūtatē deorū qui Olympum habitāt
Phæacibus: hic uir miscetur dijs paribus.
Antea enim mihi indecens uidebatur esse.
Nunc autem dijs similis est. qui cælum latum habitant.
Vtinam enim mihi talis uir uocatus esset
Hic habitans: & ei placeret hic manere.
Sed date ancillæ hospiti cibumq; potumq;.
Sic dixit. hæ āt hāc ualde qdē audiuerūt et obediuerūt.
Apud autem Vlyssem posuerunt cibumq; potumq;.
Hic aūt bibit, & comedit multa passus magnus Vlysses
Raptim: diu enim, cibi erat ieiunus.
Sed Nausica ulnas alba alia cogitauit.
Vestes igitur plicans posuit pulchro in curru.

Nausicaa se secuturo Vlyssi patris domum describit.

Iunxit ãt multos fortium unguium: ascẽdit autem ipsa:
Concitauit ãt Vlyssem, uerbumq; dixit & compellauit.
Mouearis nunc hospes in urbem ire, ut te mittam
Patris mei in domum prudentis: ubi te dico
Omnium Phæacum uisurum esse, quotquot optimi.
Sed ualde sic fac (uideris ãt mihi nequaq̃ ĩprudẽs esse)
Donec per agros iuerimus & opera hominum.
Tandiu cum ancillis post mulos, & currum
Velociter uenias: ego autem dux ero uiæ.

Vrbis descriptio.

Sed postquam in urbem iuerimus, quam circum turris
Alta. pulcher autem portus ex utraq; parte ciuitatis.
Angustus aũt ĩtroitus. naues aũt in uia utrinq; remis agitatæ
Seruãtur. omnibus. n. nauale est unicuiq;.
Illic uero ipsis forum, pulchrũ templum Neptuni circa
Tractis lapidibus effoßis coaptatum.
Ibi nauium arma nigrarum curant
Rudentes & uela, & poliunt remos,
Non enim Phæacibus curæ est arcus neq; pharetra:
Sed mali & remi nauium, & naues æquales,
Quibus gaudentes canum transeunt mare.
Horum fugio famam amaram ne quis in posterum
Vituperet. ualde autem sunt superbi in populo.
Et aliquis sic dicat peior obuians.
Quis autem hic Nausicaã sequitur pulcherq; magnusq;
Hospes: ubi autem ipsum inuenit? uir certe erit ipsi,
An aliquem errantem excepit sua à naui
Virorum peregrinorum? quoniam nulli prope sunt.
An aliqs ei precãti multis exoratus precibus deus uenit,
Cælitus descendens. habebit aũt ipsum diebus omnibus.
Melius scilicet si ipsa abiens uirum inuenerit
Aliunde. certe enim hos inhonorat in populo

Phæaces: qui ipsam in uxorem petunt multiq; & boni.
Sic dicent. mihi autem opprobria hæc essent
Et alij succensero quæ talia faceret:
Quæ inuitis charis pater & mater, existentibus
Viris miscetur, priusquam manifestæ nuptiæ uenerint.
Tu autẽ hospes sic meum intellige uerbum, ut citissime
Ductionem & reditum consequaris à patre meo.
Inueniemus splendidum nemus Mineruæ prope uiam
Alnorum. fons autem effluit: circa autem paratum.
Illic autem patris mei templum florensq; uinea est
Tantum ab urbe quantum auditur clamans:
Vbi sedens mane tandiu; donec nos
Ad urbem iuerimus & peruenerimus domos patris.
Sed postquam nos existimaueris ad domos peruenisse
Et tunc Phæacum in urbem uade, & interroga
Domos patris mei magnanimi Alcinoi.
Facile autem notæ sunt, etiam si puer præiret
Infans. non enim similes his fabricatæ sunt
Domus Phæacum, qualis domus Alcinoi,
O heros, sed quando te domus occultauerint & aula
Celeriter ualde ex domo pertranseas donec ueneris
Ad matrem meã. hæc aũt sedet in foco in ignis splendore
Pensa torquens purpurea mirabile uisu.
Columnæ inclinata, ancillæ autem ei sedent à tergo.
Illic autem patris mei solium inclinatum est ad ipsam.
In hoc hic uinum bibit sedens Deus tanquam.
Hunc præteriens matris ad genua manus
Iace nostræ, ut reducem diem uideas
Gaudens statim, & si ualde longe est
Si tibi illa, benigna cogitauerit in animo,
Spes tibi postea amicosq; uidere & peruenire

In domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
Sic locuta uerberauit flagello splendido
Mulos. hi autem celeriter reliquerunt fluminis fluenta.
Hi aũt bñ quidem currebãt, bñ autẽ percutiebãt pedibus.
Hæc ãt ualde moderabatur, ut simul sequerẽtur pedestres
Ancillæq; Vlyssesq;. cum prudẽtia autẽ iniecit flagellum.
Occidit autẽ Sol, & hi ad inclytum nemus peruenerunt.
Sacrum Mineruæ, ubi sedit magnus Vlysses.
Statim postea precatus est Iouis filiam magni.
Audi me ægidiferi Iouis filia indomita.
Nunc me audi postquam antea nunquam audiuisti
Afflictum, quando me affligebat inclytus Neptunus.
Da me in Phæaces amicum uenire & miserabilem.
Sic dixit precans. Hunc autẽ audiuit Pallas Minerua.
Ei autem nondum apparuit coràm, uerebatur enim
Patruum. hic autem uehementer iratus erat
Dijs pari Vlyßi antequam in suam terram perueniret.

Minerua Neptunum ueritat.

ARGVMENTVM. H. HOMERI COMPOSITIONIS.

Nausicaa in ciuitatem peruenit. & paulopost Vlysses precatur Areten Alcinoi regis vxorem, & post cœnam interrogante ea vnde vestem habuisset, (agnouit enim ipsam) quę contigere sibi inter nauigandum ab Ogygia usque ad Phæacum terram, narrat.

ODYSSEAE. H. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ita autem bene consulunt Vlyßi Scheriæ reges.

SIC Quidem tunc præcabatur multa passus magnus Vlysses.
Puellam autem ad ciuitatem duxit robur mulorum.
Hæc autem quando iam sui patris ad inclytas domos peruenit,
Stetit in uestibulis: fratres autem ipsam circum
Steterunt, immortalibus similes, qui à curru
Mulos soluerunt, uestemq; intulerunt intro.
Ipsa autẽ in thalamũ suum iuit. accẽdebat aũt ipsi ignẽ
Vetula Apiræa cubicularia Eurymedusa: Eurymedusa nutrix.
Hãc quõdã ex Apira naues duxerũt quæ utrinq; remis
Alcinoo ãt ipsã donũ selegerũt. quoniã oĩbus (ĩpellũtur
Phæacibus imperabat. deũ aũt tanquã populus audiebat
Hæc nutriuit Nausicaan albam ulnas in domibus.
Hæc ei ignem accendit: & intus cœnam præparauit.
Et tũc Vlysses motus ẽ ad ciuitatẽ ire. circũ ãt Minerua
Multam caliginem fudit amica consulens Vlyßi,
Ne quis Phæacum magnanimorum obuians
Conuitiareturq; uerbis, & interrogaret quis esset.
Sed quando iã futurus erat ciuitatem ingredi amabilẽ, Vlyssi Minerua formã mentita Neenidis fit obuiam.
Tunc ei obuiauit Dea cæsia Minerua,
Virgini similis puellæ urnam habenti.
Stetit aũt ante ipsum: interrogauit aũt magnus Vlysses.
O filia nonne me ad domum uiri duceres
Alcinoi? inter hos homines imperat?
Etenim ego hospes miser huc peruenio
A longe ex Apia terra. ideo nullum cognosco Apia terra.
Hominum, qui hanc ciuitatem & terram habitant.
Hunc autẽ rursus allocuta est Dea cæsia Minerua.
Tibi. n. ego hospes pater domum quam me iubes

Demonstrabo, quoniã propè patrẽ meum bonum hĩtat.
Sed ueni tacite sic ego autem dux ero uiæ.
Neq; aliquem hominum aspicias, neq; interroges:
Non. n. hospites hi ualde homines tollerant.
Neq; amantes hospitio accipiunt eũ qui aliunde uenerit,
Nauibus celeribus hi confisi uelocibus
Vndam magnã pertranseũt, quoniã ipsis dedit Saturnius
Horum naues ueloces, tanquam penna uel cogitatio,

Vlysses & Minerua in ædes Alcinoi pducit̃ septus a nebula.

Sic locuta præiuit Pallas Minerua
Statim. hic autem Postea post uestigia iuit Deæ.
Hũc igitur Phæaces in re nautica inclyti nõ cognouerũt
Euntem per ciuitatem inter ipsos. non. n. Minerua
Permittebat pulchricoma grauis Dea, quæ ei nebulam
Diuinam infudit amica consulens in animo.
Admirabatur autem Vlysses portus & naues æquales:

Phæaces ingeniosi.

Ipsorumq; heroum fora & mœnia longa,
Alta, palis aptata, mirabile uisu.
Sed quãdo iam Regis ad inclytas domos peruenerunt:
Inter ipsos uerba incepit Dea cæsia Minerua.
Hæc iam tibi hospes pater domus, quam me iubes
Dicere. inuenies autem generosos reges
Conuiuiũ conuiuantes. tu ãt intro uade. neq; aliquid aio
Time. AVDAX. enim uir in omnibus melior
Operibus est; etsi aliunde ueniat.
Reginam quidem primum inuenies in domibus,

Arete uxor Alcinoi.

Arete autẽ nomine est cognominata, ex parẽtibus autem
Eisdem qui genuerunt Alcinoum Regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus quatiẽs terram
Genuit & Periboëa mulierum specie optima,

Eurimedõ.

Minima, filia magnanimi Eurimedontis:
Qui quondam magnanimis gigantibus imperauit.

Sed hic quidem amisit populum iniustum, perijt & ipse.
Huic Neptunus mixtus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, hic in Phæacibus regnauit.
Nausithous autem genuit Rexenoremq; Alcinoumq;.
Hũc qdẽ sine filio existẽtẽ sagittis interfecit argẽteũ hñs
Spõsum in domo, unã solã filiã relinquentẽ (arcũ Apollo
Areten. hanc autem Alcinous fecit uxorem:
Et ipsam honorauit sicut nulla in terra honoratur alia
Quæcunq; nunc mulieres sub uiris domum habitant.
Sic illa ex animo honorata est, & honoratur
Ex charis filijs exq; ipso Alcinoo,
Et populis qui ipsam Deam tanquam inspicientes
Excipiunt uerbis quando it per ciuitatem.
Non enim mente & ipsa indiget bona
Quibus bene consuluit, & uiris contentiones soluit.
Si illa amica consuluerit in animo,
Spes tibi postea amicosq; uidere, & peruenire
Domum in altam, & tuam in patriam terram.
Sic locuta abijt Cæsia Minerua
In pontum profundum. reliquit aũt Scheriam amabilem.
Peruenit autem in marathonem, et latas Athenas.
Ingressa est autem Erechthei clausam domum. at Vlysses
Alcinoi in domos iuit inclytas. multa autem ei animus
Cogitabat antequam æreum pauimentum perueniret:
Sicut enim Solis splendor, uel Lunæ erat
In domo alta magnanimi Alcinoi.
AErei quidem muri firmati erant hinc & inde
Ad penetrale ex limine: circum autem pinnæ cyaneæ.
Aureæ autem fores clausam domum intus claudebant.
Argenteæ autem postes in æreo stabant limine.
Argenteum autem super liminare: aurea autem cornicula

Nausithous. Rhexenor.

Alcinoi regia describitur.

Aurei autem utrinq;, & argentei canes erant:
Quos Vulcanus fecerat peritis scientijs
Ad domum custodiendam magnanimi Alcinoi:
Immortales existentes & in senescentes dies omnes.
Intus aũt sedẽs circa murũ firmatæ erant hinc & inde
Ad penetrale ex limine penitus, ubi uestes
Subtiles bene filatæ impositæ erant opera mulierum.
Illic autem Phæacum principes sedebant
Bibentes & comedentes: toto anno enim eas habebant.
Aurei autem iuuenes bene ædificatis in aris
Stabant, ardentes lampades in manibus habentes,
Prælucentes per noctes in domibus conuiuis.
Quinquaginta autem ei famulæ in domo fœminæ:
Aliæ quidem molunt in molis flauum fructum:
Aliæ autem telas texunt & pensa uoluunt
Sedentes, tanquam folia proceræ alni.
Tramatis autem e uestibus destillabat humidum oleum.
Quantum Phæaces supra omnes periti uiros
Nauem uelocem in ponto impellere: sic & Mulieres
Telam facere. ualde enim ipsis dedis Minerua,
Operaq; scire perpulchra & mentes bonas.
Extra autem aulam magnus hortus prope portas
Quatuor iugerum: circũ autem septũ ductũ est undiq;.
Illic autem arbores magnæ erant uirescentes:
Pyri & mala punica, et mali pulchros fructus habẽtes:
Ficiq; dulces & oleæ uiresentes:
Harum neq; fructus perit, neq; deficit
Hyeme, neq; æstate, durans toto anno, sed ualde semper
Zephyri aura spirãs hæc qdẽ producit. alia ãt maturat.
Pyrum post pyrum senescit: malum autem post malum:
At post uuam, uua: ficus autem post ficum.

Hortus Alcinoi memorabilis,

Illic autem ei fructifera uinea radicata est.
Huius altera quidem area plano in loco
Siccatur Sole: alias autem uindemiant:
Alias autem calcant: iuxta autem immaturæ sunt
Florem amittentes: aliæ autem maturescunt.
Illic autem bene dispositæ parcæ ad ultimum ordinem
Omnis generis erant, per totum annum florentes.
Intus autem duo fontes, alter quidem per hortum totum
Spargitur. alter ãt ex altera parte sub aulæ limẽ mittit
In domum altam, unde aquantur ciues. (fluxum
Talia in Alcinoi domo deorum erant inclyta dona.
Illic stans admirabitur multa passus magnus Vlysses.
Sed postquam omnia suo admiratus est animo,
Velociter trans limen iuit in domum.
Inuenit autem Phæacum proceres & principes
Sacrificantes poculis speculatori Mercurio:
Cui ultimo libabant, quando appetebant somnium.
Sed iuit per domum multa passus magnus Vlysses
Multam nebulam habens quã ei circunfudit Mineruæ:
Donec peruenit ad Aretenq;, & Alcinoum regem.
Circum igitur Aretes genua posuit manus Vlysses.
Et tunc iam ab ipso rursus euanuit diuina nebula.
Hi autem taciti facti snut in domo uirum uidentes:
Admirabantur ãt aspicientes. supplicabat autẽ Vlysses.
Arete filia Rhxenoris Dijs æqualis
Ad tuum uirum tuaq; genua accedo multa passus:
Et ad hos conuiuas, quibus Dij opuleneter dent
Viuere, & filijs committant unusquisq;
Possessiones in domibus, honoremq; quẽ populus dedit.
At mihi reditum præparate in patriam peruenire
Cito, quoniam diu procul ab amicis calamitates patior.

Mercurio ultimo libari cõsuetũ.

Aretẽ Vlysses supplex orat.

Sic locutus sedit in foco in cineribus
Apud ignem. hi autem omnes taciti facti sunt silentio.
Tandem autem locutus est senex heros Echeneus,
Qui quidem Phæacibus uiris natu maior erat,
Et uerbis ornatus erat, antiquaq; multaq; sciens.
Qui ipsis bene consulens concionatus est, et dixit.
Alcinoë non certe hoc bonum, neq; decet
Hospitem quidem humi sedere in foco in cineribus.
Hi autem tuum uerbum expectantes detinentur:
Sed age iam hospitē quidē in solio argēteis clauis ornato
Fac sedere attollens. tu autem præconibus iube
Vinum immiscere, ut & Ioui gaudenti fulmine
Libemus, qui supplices uenerandos sequitur:
Cœnam autē hospiti famula det ex rebus quæ sunt intus.
At postquam hoc audiuit sacra potestas Alcinoi,
Vlysses clementer ab Alcinoo excipitur.
Manu capiens Vlyssem prudentem uarij consuli
Mouit à foco & in solio sedere fecit lucido:
Filium excitans amantem uiros Laodamanta
Qui eum propè sedebat: maxime autem ipsum diligebat.
Aquam autem famula gutturnio infudit portans
Pulchro, aureo, super argenteo lebete
Ad abluendum, iuxta autem politam extendit mensam.
Panem autem casta proma apposuit ferens,
Cibos multos imponēs, gratificans ex præsentibus rebus.
Sed bibebat & comedebat multa passus diuus Vlysses.
Et tunc præconem allocuta est potentia Alcinoi.
Ponthonous præco.
Pontonoë crateram miscens, uirum distribue
Omnibus per domum, ut & Ioui gaudenti fulmine
Libemus, qui supplices uenerandos sequitur.
Sic dixit. Pontonous autem dulce uinum miscuit:
Distribuit autem omnibus libans poculis.

At postquã libauerũtq; biberũtq; quantũ uolebat aius,
His Alcinous locutus est, & dixit.

Alcinous Phæacensibus de hospite.

Audite Phæacum duces & principes
Vt dicam quæ me animus in pectoribus hortatur.
Nunc quidem conuiuati dormite domum profecti:
Mane autem senes complures aduocantes
Hospitem in domibus accipiemus conuiuio, ac Dijs
Sacrificabimus sacra pulchra, postea autem & de reditu
Curabimus, ut hospes sine labore et tristitia
Deductione nostram in suam patriam terram perueniat
Gaudens uelociter: etiam si ualde longè est.
Ne quid interim malum, nocumentum ue patiatur,
Priusquam ipse in suam terram perueniam, illic aũt postea
Patietur quæcunq; ei fatum parcæq; graues
Nascenti filauerunt lino, quando ipsum peperit mater.
Si autem aliquis immortalium de cælo uenit
Aliud quid iam hoc postea Dij machinantur.
Semper enim antea Dij apparent manifesti
Nobis, quando sacrificamus inclytas hecatombas.
Conuiuanturq; apud nos sedentes, ubi & nos.
Si autem aliquis & solus iens occurrerit uiator
Nullo modo occultant, quoniam ipsos propè sumus:
Quemadmodum Cyclopesq;, & agrestes gẽtes gigantum
Hunc autem, respondens, allocutus est prudẽs Vlysses.
Alcinoë aliud quid tibi curæ sit mentibus, non enim ego
Immortalibus similis sum, qui cælum latum habitant,
Neque corpore, neq; indole: sed mortalibus hominibus
Quos uos scitis maxime portantes ærumnam
Hominum quibus in doloribus æqualis sum.
Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,
Quæ cum certe omnia deorum uoluntate passus sum.

Sed me quidem cœnare ſinite dolentem quamuis.
Non enim odioſo uentre peius aliud
Eſt, qui iubet ſui recordari neceßitate
Et ualde afflictũ aliquẽ, & in mẽtibus dolorẽ habentẽ.
Sic & ego luctũ quidẽ habeo mẽtibus hic ãt ualde ſemp
Comedere iubet, & bibere, & me omnium
Obliuiſci facit, quæcunq; paſſus ſum, & repleri iubet.
Vos autem feſtinate ſimulatq; aurora apparuerit
Vt me infelicem meam imponatis in patriam,
Quãuis multa paßũ, ubi ſemel uidero, ẽt relinquat uita
Poſſeßionem meam famulosq;, & altã magnã domum.
Sic dixit. hi autẽ omnes laudabant, & hortabantur
Deducere hoſpitem, quoniam decenter dixit.
Sed poſtquã libauerunt biberuntq; quantũ uoluit aĩus:
Hi quidem dormituri iuerunt domum unuſquiſq;.
Sed in domo relictus eſt dius Vlyſſes, (ditus
Apud aũt ipſum Areteq; & Alcinous diuina ſpẽ præ-
Sederunt. famulæ autem auferebant uaſa conuiuij.
His autem Arete alba ulnas incepit uerba.
Agnouit enim pallium & tunicam, ueſtimenta uidens
Pulchra, quæ ipſa fecerat cum ancillis mulieribus.
Et ipſum alloquens uerba pennata dixit.
Hoſpes hoc quidem te primum interrogabo ipſa.
Quis? unde uenis uirorũ? quis tibi hæc ueſtimẽta dedit?
An non dicis in mari errans huc ueniſſe?
Hanc aũt, reſpõdens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Difficile Regina perpetuo dicere
Dolores, quoniam mihi multos dederuut Dij cæleſtes.
Hoc autem tibi dicã quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam inſula longè in mari iacet,
Vbi Athlantis filia doloſa Calypsô

Vlyſſes iterrogatus Arete ſuos labores exponit.

Habitat

Habitat pulchricoma quamuis Dea:neq; aliquis ipsi
Miscetur,neq; deorum,neq; mortalium hominum.
Sed me infelicem domesticum duxit fortuna
Solum,quoniam mihi nauem uelocem candenti fulmine
Iupiter iaculatus discidit medio in nigro mari.
Vbi alij quidem omnes periere boni socij.
At ego ul' carinã ulnis capiẽs nauis utrinq; remis agitatæ
Nouem diebus ferebar:decima autem me nocte nigra
Insulam in Ogygiam appulerunt Dij:ubi Calypsô
Habitat pulchricoma quamuis Dea,quæ me suscipiens
Accurate excepit,& alebat,& dicebat
Facere immortalem,& insenescentem diebus omnibus.
Sed meum nunq̃ animum in pectoribus persuasit.
Illicq̃dẽ septẽ annos permãsi firmiter.uestimẽta aut semp.
Lachrymis madefaciebã q̃ mihi ĩmortalia dedit Calypsô
Sed quando iam octauus reuolutus annus uenit:
Et tunc iam me iußit concitans redire
Iouis ex nuncio,uel etiam mens mutata est ipsius.
Misit autem supra ratem cõsutilem:multa autem dedit,
Panem & uinum dulce,& immortales uestes induit.
Ventum autem præmisit innocuum suauemq;.
Septẽ & decẽ quidẽ nauigabã dies per mare iter faciens
Octauo autem & decimo apparuerunt montes umbrosi
Terræ uestræ lætatum est autem mihi charum cor
Infelici.certe enim futurus erã adhuc conflictari ærumna
Multa,quam mihi immisit Neptunus quatiens terram:
Qui in me incitans uentos,impediuit uias.
Commouit autem mare immensum:neq; unda
Sinebat,in rate ualde suspirantem ferri,
Quam quidem procella dißipauit.at ego
Natans hanc undam transiui donec terræ

Vestræ appulit ferens uentusq; & aqua.
Vbi me exeuntem impulit unda in terram
Petras ad magnas immittens, & non oblectabilē locum.
Sed regrediens natavi rursus quousq; ingressus sum
In fluuium. illic mihi uisus est locus optimus,
Expeditus petris, & obex erat uenti.
Egressus sum autem animum refocillans: diuina aūt nox
Superuenit ego autem seorsum à fluente fluuio
Egressus in uirgultis dormiui: circum autem folia
Congregaui. somnum autem Deus immensum infudit.
Illic quidem in folijs charum cruciatus cor
Dormiui tota nocte, & in Auroram, & medium diem.
Occidit autæm Sol, & me dulcis somnus dimisit.
Ancillas autem in littore tue uidi filiæ
Ludentes inter autem ipsa erat similis Dijs:
Quā precatus sū. hæc āt nihil intellectu aberrauit bono.
Sic non sperares iuniorem obuiantem
Facere, semper enim iuniores imprudenter agunt.
Hæc mihi panem dedit satis & nigrum uinum.
Et lauit in fluuio: & mihi hæc uestimenta dedit.
Hæc tibi dolens licet uere dixi.

Huic autem rursus Alcinous respondit, locutusq; est.
Hospes certe quidem hoc decens non cogitauit
Filia mea: quoniam te non cum ancillis mulieribus
Duxit in nostram domum: tu autē primam precatus es.
Hunc autem, respondens, allocutus est prudēs Vlysses.
Heros, ne mihi huius gratia irræprehēsibilē accusa puellā.
Hæc enim me iußit cum ancillis sequi.
Sed ego non uolui ueritus & erubescens.
Ne aliquo modo & tibi animus irasceretur uidenti.
Valde zelotypi enim sumus in terra genus hominum.

Huic autem rursus Alcinous respondit, locutusq; est.
Hospes non mihi tale in pectoribus charum cor
Ab re irasci. meliora autem iusta omnia.
Vtinam enim Iupiterq; pater & minerua & apollo
Talis existens qualis es, & hæcq; sentiens, quæ ego,
Filiamq; meam haberes, & meus gener uocareris
Hic manens. domum autem ego & opes darem,
Si uolens maneres. inuitum autem te nullus detinebit
Phæacum. neque si gratum Ioui patri sit.
Deductionem autem adhuc ego perficiam, ut bene scias,
Crastinum diem interim autem tu quidē domitus somno
Dormies. hi āt remis ĩpellēt p trãquillũ mare, ut puenias
In patriam tuam. & domum, & si quò aliò gratum est.
Etiam si ualde multo longius est Euboëa.
Hanc enim longißime ferunt esse, qui ipsam uiderunt
Populorum nostrorum: quando flauum Rhadamanthum
Duxerunt uisurum Titvum terræ filium.
Et quidem hi illuc uenerunt, & sine labore perfecerunt
Die eodem, & reduxerunt domum retro.
Scies autem & ipse in mentibus quantum optimæ
Naues meæ, & iuuenes reijcere mare remo.
Sic dixit. lætatus est aũt multũ tolerãs gñosus Vlysses
Precans autem dixit, uerbumq; fecit, & compellauit.
Iupiter pater utinam quæcunq; dixit perficiat omnia
Alcinous illius in alumna terra,
Immortalis gloria esset, ego autē in patriam peruenirem.
Sic hi quidem talia ad se mutuo loquebantur.
Iußit autem Arete alba ulnas ancillis
Lectos sub porticu ponere & stragula pulchra
Purpurea inijcere, sternereq; desuper tapetes.
Lenasq; imponere subtiles desuper ad induendum.

Alcinous optat Vlyssem sibi generum.

Alcinous Vlyssi promittit auxilium.

Hæ autem iuerunt ex domo lumen in manibus tenentes.
At postquam strauerunt densum lectum festinantes
Incitarunt Vlyssem astantes uerbis.
Surge dormiture hospes: factus est autem tibi lectus.
Sic dixerunt. huic autem iocundum uisum ẽ dormire.
Sic hic qdẽ tunc dormiebat multa passus magnus Vlysses
Tessellatis in lectis sub porticu resonanti.
Alcinous autem dormiuit in conclaui domus altæ:
Iuxta autem uxor Regina lectum parauit & cubile.

ARGVMENTVM. Θ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Concio fit Phęacum de hospites & nauis detrahitur ad deductionem Vlyssis, & epulantur apud Alcinoum Phæacum optimates, Et post hæc disco certant Phæaces & Vlysses. Et Demodocus canit primum quidem de adulterio Martis & Veneris, postea de introductione lignei equi; Et Vlyssem flentem interrogat, quis, & unde sit.

ODYSSEAE. Θ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Thita autem, certaminibus Phæaces Vlyssem tentauerũt.

QVANDO autem mane genita apparuit rosea digitos Aurora,
Surrexit ex lecto sacra potestas Alcinoi
Generosus quoque surrexit urbium populator Vlysses.
Hos autem duxit sacrum robur Alcinoi
Phæacum ad concionem, quæ ipsis apud naues facta est.
Profecti autem sederunt in politis lapidibus

Propè per ciuitatem autem iuit Pallas Minerua,
Similis præconi prudentis Alcinoi
Reditum Vlyßi magnanimo consultans.
Et unicuiq; uiro astans dixit uerbum.
Huc agite Phæacum proceres & principes
In concione ite, ut hospitem audiatis,
Qui nuper Alcinoi prudentis peruenit domum,
Per mare errans, corpore immortalibus similis.
Sic dicens excitauit uires, & animum uniuscuiusq;.
Statim autem impletæ sunt hominibus cõciones & sedes
Sese congregantibus, multi enim admirati sunt uidentes
Filium Laërtæ prudentem huic autem Minerua
Diuinam infudit gratiam capitiq; & humeris,
Et ipsum longiorem & craßiorem fecit uisu,
Vt Phæacibus gratus omnibus fieret,
Grauisq; & uenerabilis: & perficeret certamina
Multa, quibus Phæaces tentauerunt Vlyssem.
At postquam conuenere simulq; & congregati sunt,
His Alcinous concionatus est, & dixit.
Audite Phæacum proceres & principes
Vt dicam, quæ me animus in pectoribus hortatur.
Hospes hic nescio quis errans peruenerit meam domum
An ab orientalibus, an occidentalibus hominibus:
Ad deductionem autẽ nos incitat, & precatur ratũ esse.
Nos autem sicut antea ad deductionem paremus.
Neq; enim neq; aliquis alius, qui meas domos peruenerit
Hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed agite, nauem nigram deducamus in mare magnum
Primo nauigantem, iuuenes autem duo & quinquaginta
Eligantur in populo qui antea sunt optimi.
Ligantes autem bene omnes in transtris remos

Alcinous Phęacẽses ĩ concione hortatur ut Vlyssem iuuenit.

Exite, ſed poſtea citum curate conuiuium
Ad noſtrã domũ uenientes, ego aũt bene oĩbus præbebo.
Iuuenibus quidem hæc mando. at alij
Sceptrigeri Reges meas ad domos pulchras
Venite, ut hoſpitem in domibus accipiamus conuiuio,
Neq; aliquis neget, accerſant autem diuinum cantorem
Demodocũ, huic enim Deus ſupra cæteros dedit cantum
Oblectare, quocunq; animus incitat ipſum ad canendum.
Sic locutus preiuit, hi autem unà ſecuti ſunt
Sceptrigeri. præco autem adijt diuinum cantorem.
Iuuenes autem electi duo & quinquaginta
Iuerunt ſicut iuſsit in littus maris profundi.
Sed poſtquam in nauim deuenerunt & mare,
Nauim hi nigram maris in profundum traxerunt:
Malum autem impoſuerunt, & uella naui nigræ.
Præparauerunt autem remos uinculis coriaceis
Omnes decenter. uela autem candida extenderunt.
Alto autem in humido hanc firmarunt, at poſtea
Perrexerunt ire Alcinoi prudentis in magnam domum.
Impleti ſunt autẽ porticusq́;, & atria & domus uirorũ
Congregatorum. multi autem erant iuuenes & ſenes.
His autem Alcinous duodecim oues mactauit,
Octo ãt albos dẽtibus ſues, duos aũt reuolui pedes boues,
Quos excoriarunt, circumq́; diſpoſuerunt, preparauerũtq́; conuiuium deſiderabile.
Præco autem prope uenit ducens idoneum cantorem,
Quem ualde muſa dilexit: dedit autẽ bonũq; malumq́;,
Oculis quidem priuauit: dedit autem ſuauem cantilenam.
Huic aũt Pontonous poſuit ſoliũ argẽteis clauis ornatũ
In medio conuiuarum ad columnam longam firmans.
Clauo autem ſuſpendit citharam canoram

Alcinous parat conuiuium.

Demodocus cantor.

Ipsius super capite, & dixit manibus capere
Præco: iuxta autem posuit cistam pulchramq; mensam.
Apud autẽ poculum uini ad bibendũ, qñ animus iuberet.
Hi autem in cibos paratos appositos manus iniecerunt.
At postquam potus, & cibi cupiditatem expulerunt,
Musa cantorem induxit canere glorias uirorum
Cantilena, cuius tunc gloria cælum latum attingebat
Contentionem Vlyßis & Pelideæ Achillis.
Quemadmodum olim contenderunt in conuiuio florido
Terribilibus uerbis. Rex autem uirorum Agamemnon
Gaudebat animo, qñ optimi Achiuorum contendebant.
Sic enim ei uaticinans locutus est Phœbus Apollo,
Pytho in diuina quando transcendit lapideum limen
Oraculũ scitaturus tunc.n. uoluebatur cladis principiũ
Troianisq; & Danais Iouis magni consilijs
Hæc igitur cantor canebat ualde inclytus: at Vlysses
Purpuream magnam uestem capiens manibus fortibus — Vlysi mouet fletus.
In caput attraxit: cooperuit autem pulchram faciem.
Verecũdabatur .n. Phæaces sub supercilijs lachrymas fun(dens.
Certe quando desinebat canere diuinus cantor
Lachrymas abstergens, à capite uestem auferebat,
Et poculum utrinq; ansatum capiens libabat Dijs.
At cum rursus inciperet, & incitabant ut caneret
Phæacum optimi, postquam delectati sunt uerbis
Iterum Vlisses caput operiens lugebat.
Tunc alios quidem omnes latuit lachrymas fundens.
Alcinous autem ipsum solus aduertit & cognouit
Sedens prope ipsum. grauiter autem suspirantem audiuit.
Statim autem Phæacibus remigibus loquutus est.
Audite Pheacum proceres & principes.
Iam quidem conuiuio satiati sumus animum, æquali

Phæacas ad certamen. Citharaq́; quæ conuiuio comes eſt florenti.
Nunc autem exeamus & certamina tentemus
Omnia, ut & hoſpes dicat ſuis amicis
Domum reuerſus, quantum ſuperamus alios
Pugnisq́; luctaq́; & ſaltu, atque pedibus.
Sic effatus præiuit. hi autem ſimul ſequuti ſunt.
Clauo autem ſuſpendit citharam canoram:
Demodoci autem cepit manum, & eduxit domo
Præco. dux autem erat huic eadem uia qua alij
Phæacum optimi certamina uiſuri.
Perrexerũt ãt ire ĩ forũ. ſimul ãt ſequebatur multa turba
Infiniti ſurrexerunt autem iuuenes multiq́; & boni.
Acroneus. Surrexit quidem Acroneusq́;, & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteusq́;, Prymneusq́;, & Anchialus, & Eretmeus,
Ponteus Ponteusq́;, Proteusq́;, Thoon, Anabeſineusq́;,
Anabeſineus. Amphialusq́; filius Polynei Tectonidæ.
Surrexit autem & Euryalus homicidæ ſimilis Marti:
Naubolidesq́; qui optimus erat ſpecieq́;, corporeq́;
Naubolides. Omnium Phæacum, poſt ſtrenuum Laodamanta.
Alcinoi filij. Surrexerunt autem tres filij ſtrenui Alcinoi
Laodamasq́; Aliusq́; & Dij æqualis Clytoneus.
Hi primum quidem tentauerunt pedibus.
His aũt à carceribus extenſus eſt curſus. hi aũt ſimul oẽs
Velociter uolabant pulverizantes per campum.
Clytoneus curſor inſignis. Horum autem currere optimus erat Clytoneus eximius.
Quantumq́; in nouali terminus eſt mulis,
Eurialus paleſtrita. Tãtũ præcurrẽs ad pp̃los puenit, hi ãt derelicti sũt retro:
Hi autem luctam difficilem tentauerunt:
Hac autem rurſus Euryalus ſuperauit omnes optimos.
Saltu autem Amphialus omnibus præſtantior erat.
Diſco autem rurſus omnibus melior erat Elatreus.

Pugnis autem Laodamas bonus filius Alcinoi.
At postquam oẽs oblectati sunt in mente certaminibus:
His igitur Laodamas locutus est filius Alcinoi.
Agite amici, hospitẽ interrogemus si quod certaminũ
Nouitq; & sciat. indole quidem non malus est,
Cruribusq; tibijs, & ambabus manibus desuper
Ceruiceq; forti magnoq; robore. neque pubertate
Caret, sed malis afflictatus est multis.
Non enim ego adhuc dico esse peius aliud mari
Ad uirumq; conturbandum, etiam si ualde fortis sit.
Huic autem rursus Euryalus respondit, locutusq; est.
Laodamas ualde hoc uerbum secundum decens dixisti.
Ipse nunc prouoca accendens, & dic uerbo.
At postquam hoc audiuit bonus filius Alcinoi
Stetit in medium iens, & Vlyssem allocutus est.
Eia age, & tu hospes pater periculum fac certaminũ
Si quod alicubi didicisti: decet autem te scire certamina.
Non enim maior gloria uiri, quandiu uiuit,
Quàm quod pedibus facit, & manibus suis.
Sed age fac periculum: abijce autem dolores ab animo.
Tibi autem uia non amplius diu aberit, sed tibi iam
Nauisq; deducta est, & præparati sunt socij.
Hunc autẽ, respondens, allocutus est prudẽs Vlysses.
Laodama cur me hæc iubetis cauillantes
Dolores mihi et magis in mẽtibus, quã certamina sunt.
Qui antea ualde multa ꝑpessus sum et multũ laboraui.
Nunc autem in uestro cœtu, reditu indigens
Sedeo precans Regemq; omnemq; populum.
Huic autem Euryalus respondit, iurgauitq; contra.
Non enim te hospes perito uiro assimilo
Certaminum, qualia multa inter homines sunt:

Laodamas prouocans Vlyssem ad certamen.

Euryalus Vlyssi.

Sed illi qui simul naui multarum sedium frequentans
Princeps nautarum, quiq; negociatores sunt
Onerisq; memor, & explorator sit uiaticorum
Luchrorumq; raptorum: neq; certatori similis es.
Hunc āt torue aspiciens, allocutus est prudēs Vlysses.
Hospes non recte dixisti, iniusto uiro similis es.
Sic non omnibus Dij gratiosa dant
Viris, neq; indolem, neq; mentem, neq; eloquentiam.
Alius enim specie ignobilior est uir
Sed Deus formam uerbis exornat, hi autem in ipsum
Delectati aspiciunt. hic autem secure concionatur
Reuerentia blanda: antecellit autem congregatos.
Ambulantem autem per ciuitatē deum tanquā aspiciunt.
Alius autem specie quidem similis immortalibus,
Sed non ei gratia circumuoluitur uerbis.
Sic & tibi species quidem prestans, neq; aliter,
Neq; Deus fecisset mente autem ignauus es.
Concitasti mihi animum in pectoribus charis
Dicēs nō secūdum decēs, ego āt nō inscius certaminū sum
Sicut tu loqueris: sed inter primos puto
Esse, donec pubertateq; fretus fueram manibusq; meis
Nūc āt detineor malis et doloribus, multa .n. passus sum:
Virorumq; bella molestas undas transiens.
Sed & sic mala multa passus experiar certamina.
Animum .n. mordet sermo tuus, cōmouisti āt me locutus
Dixit & ipsa cum ueste exurgens accepit discum
Maiorem & crassiorem, grauiorem non parum
Quàm quali Phæaces ludebant inter se
Quæm circum torquens misit forti à manu:
Resonuit: autem lapis: perterriti sunt autem in terram
Phæaces remiges nauibus inclyti uiri

Vlysses importuno eurialo succenset.

Dii nulli dedere oia.

Vlyssespro uocatus ira disci iacula tu omnes superat.

Lapidis sub iactu. hic autem superuolauit signa omnium
Celeriter currens à manu: posuit āt terminos Minerua
Viro corpore similis, uerbumq; dixit & compellauit.
Vel cæcus tibi hospes discerneret signum
Palpans, quoniam non mixtum est multitudini,
Sed longe primum: tu autem confide in hoc certamine,
Nullus Phæacum ad hoc perueniet, neq; pertransibit.
Sic dixit, lætatus est aũt multa passus diuinus Vlysses:
Gaudens quoniam socium beneuolum uidit in certamine,
Et tunc leuius allocutus est Phæaces:
Hunc nunc attingite iuuenes: fortasse autẽ postea alium
Iacturum esse, uel tantum puto, uel etiam longius.
Ex alijs autem quem cor animusq; iubet
Hic age experiatur, quoniam me irasci fecistis ualde
Vel pugnis, uel lucta, uel & pedibus nihil detrecto.
Ex omnibus Phæacibus præter ipsum Laodamantem.
Hospes enim mihi hic est, quis cum hospitante pugnaret?
Amens certe ille, & nihili est uir
Quicunq; hospiti contentionem proferat certaminum
Populo in alieno, sui ipsius omnia turbat.
Aliorum autem neminem recuso, neq; sperno.
Sed uolo scire et experiri contra.
In oĩbus. n. malus nõ sum ĩter uiros, quæ cũq; certamina
Bene quidem arcum noui politum contrectare. (sunt
Primus uirum uulnerarem sagittans in multitudine
Virorum inimicorum, etiam si ualde multi socij
Prope astarent, & sagittare etiam uiros.
Solus profecto me philoctetes superauit arcu
In populo Troianorum, quando sagittaremus Achiui.
Alijs autem me dico longe præstantiorem esse
Quicunq; nunc homines sunt in terra panẽ comedẽtes.

Vlysses prouocãt Phęaces oĩs certaminũ genere.

Vlysses sagittandi peritus.

Viris autem prioribus contendere nolo:
Neq; Herculi, neq; Eurvto Oechalienſi,
Qui etiam cum immortalibus contenderunt de arcu:
Quapp & ſtatī mortuus ē magnus Eurvtus, neq; ad ſe=
Peruenit in domibus. iratus enim Apollo (nectutem
Interfecit, quoniam ipſum prouocauit ad ſagittandum.
Haſta autem iaculor, quantum non alius quiſpiā ſagitta:
Solis timeo pedibus ne quis me ſuperet
Phæacum: ualde enim aſperė domitus ſum
Vndis in multis, quoniam deductio in naui
Nō erat perpetua: ideo mihi chara membra ſoluta ſunt.
Sic dixit. hi autem omnes taciti facti ſunt ſilentio:
Alcinous Vlyſſi. Alcinous autem ipſum ſolus reſpondens, allocutus eſt.
Hoſpes quoniam non ingrata inter nos hæc loqueris:
Sed uis uirtutem tuam oſtendere quæ te ſequitur,
Iratus, quoniam te iſte in certamine aſtans
Obiurgauit, ut tuam uirtutem homo nullus uituperet:
Quicunq; ſciret ſuis mentibus decentia dicere.
Sed age nunc meum intellige uerbum, ut & alij
Dicas heroum, quando tuis in domibus
Epulaberis apud tuam uxorem & tuos filios,
Noſtræ uirtutis recordatus qualia & nobis
Iupiter opera imponit continuė iam ualde à patribus.
Non enim pugiles ſumus ſtrenui, neq; luctatores.
Sed pedibus uelociter currimus, et nauibus optimi ſumus.
Semper aūt nobis cōuiuium gratū eſt citharaq; choreaq;
Veſteſq; mutatoriæ, balneaq; calida, & cubilia.
Saltatio. Sed agite Phæacum ſaltatores quicunq; optimi
Tripudiate, ut & hoſpes dicat ſuis amicis
Domum reuerſus quantum ſuperamus alios
Nauigatione, & pedibus, & ſaltatione, & cantilena.

Demodoco aũt aliquis ſtatim profectus citharã canorã
Afferat, quæ iacet in noſtris domibus.
Sic dixit Alcinous Deo ſimilis. ſurrexit autẽ præco
Allaturus citharam canoram domo ex Regis.
Iudices autem electi nouem omnes ſurrexerunt
Publici, qui in certaminibus expediebant ſingula.
Planũ fecerũt ãt locũ choreæ: pulchrũ aũt dilatauerunt
Præco autẽ ꝓpè uenit ferẽs citharã canorã (theatrum.
Domodoco. hic aũt poſtea iuit ĩ mediũ: circũ ãt iuuenes
Puberes ſtabant periti ſaltationis.
Percutiebant autem locum magnum pedibus. at Vlyſſes
Micationes intuebatur pedum: admirabatur autem aïo.
Sed hic cithara perſonans incepit pulchrè cantare,
Circa Martis amorem coronatæq; Veneris.
Quemadmodum primũ mixti ſunt in Vulcani domibus
Clàm. multa aũt dedit: lectum ãt dedecorauit & cubile
Vulcani Regis. ſtatim autem ei nuncius uenit
Sol qui ipſos cognouit mixtos amicicia.
Vulcanus igitur ubi moleſtum uerbum audiuit,
Perrexit ire in officinam mala mentibus moliens.
Poſuit autem in ligno magnã incudem: cuſit aũt uincula
Quæ rũpi nõ pñt inſolubilia, ut firmiter illic manerent.
Sed poſtquam fabrefecit dolum iratus Marti,
Perrexit ire in thalamum, ubi chari lectuli iacebant:
Circum igitur lecti fulcra fudit uincula undiq;.
Multa autem & deſuper è trabe effuſa ſunt
Ceu araneæ telæ prætenues, quæ nullus uiderit,
Neq; deorũ beatorum: ualde .n. doloſe fabrefacta ſunt.
At poſtquam omnem dolum circum cubilia fudit,
Perrexit ire Lemnum bene ædificatam urbem,
Quæ ei terrarum longè chariſsima eſt omnium.

Demodocus intercinit fabulam de Veneris & Martis cõplexu.

Neq; cæcã speculationẽ habuit aureas qui tenet habenas
Postq̃ aũt uidit Vulcanũ ĩclitũ arte seorsũ eũtẽ (Mars.
Perrexit ire domum inclyti Vulcani
Detentus amore coronatæ Cythereæ.
Hæc autem nuper à patre præpotente Saturnio
Veniens sedebat: hic autem intra domum iuit.
Illi autem manũ inseruit, uerbumq; dixit et locutus est.
Huc age amica ad lectum uertamur dormituri.
Non enim amplius Vulcanus in populo est: sed iam
Iuit Lemnum ad Sintias agrestè loquentes.
Sic dixit. huic autem gratum uisum est cubare.
Hi in cubilia euntes dormierunt: circum autem uincula
Artificiosa fusa sunt prudentis Vulcani.
Neq; mouere membra erat, neq; eleuare.
Et tũc iam cognouerũt, quòd nõ amplius euitabilia sunt.
De propè autem ipsis uenit inclytus uulcanus
Retro reuersus antequam Lemni terram perueniret:
Sol enim ipsi speculationem habuit: dixitq; uerbum:
Perrexit autem ire domum charum cruciatus cor.
Stetit autem in uestibulis: ira aũt ipsum magna cepit.
Horrẽdè autem exclamauit, auditusq; est omnibus Dijs.
Iupiter pater, & alij beati Dij semper existentes,
Venite ut opera ridenda, & non decentia uideatis:
Quomodo me claudum existentem Iouis filia Venus
Semper inhonorat: amat autem perniciosum Martem
Quoniam hic quidẽ pulcher, & integer pedibus. at ego
Debilis sum: at non mihi auctor alius est:
Sed parentes duo qui non gignere debebant.
Sed uidete ubi hi dormiunt in amicicia
In meos lectos ingreßi. ego autem uidens crucior
Non quidẽ ipsos amplius spero paululũ dormituros sic,

Quamuis ualde se mutuo amantes: fortè non uolēt ambo
Dormire. sed ipsos dolus, & uinculum continebit,
Donec mihi ualde omnes pater reddat dotes:
Quas ipsi dedi impudentis puellæ causa.
Quoniam ei pulchra filia, at non prudens.
 Sic dixit. Dij aūt congregati sunt in solidam domum:
Venit Neptunus terram continens: uenit & perutilis
Mercurius: uenit & rex longè iaculans Apollo:
Fœminæ autē Deæ manserunt domi pudore unaquæq;.
Steterunt autem in uestibulis Dij datores bonorum.
Magnus autem motus est risus beatis Dijs
Technas aspicientibus prudentis Vulcani.
 Sic autem aliquis dicebat uidēs in propinquū alium:
Nō sūt uirtute prædita mala opa: assequtur tardus uelocē.
Sicut & nunc Vulcanus existens tardus cepit Martem,
Velocißimum existentē deorū, qui Olympum habitant,
Claudus existēs technis propter quod & pœnam auget.
 Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Mercurium autem allocutus est Rex Iouis filius Apollo.
Mercuri Iouis fili internuncie dator bonorum:
Nunquid in uinculis uelles fortibus pressus
Dormire in lectis apud auream Venerem?
 Huic autem respondit postea internūcius Mercurius.
Vtinam hoc esset Rex longè iaciens Apollo.
Vincula quidem ter tot magna circum haberent:
Vos autem inspiceretis Dij omnesq; Deæ:
At ego dormirem apud auream Venerem.
 Sic dixit risus āt excitatus est īter īmortales Deos.
Neq; Neptunum risus cepit. precabatur autem semper
Vulcanum inclytum opere, ut solueret Martem.
Et ipsum alloquens, uerba pennata dixit.

Solue. ego autem ipsum promitto sicut iubes
Soluturum æqua omnia, cum immortalibus Dijs.
Hũc aũt rursus allocutus ẽ ualde inclytus Vulcanus.
Ne mihi Neptune terram continens hæc iube
Prauæ pro scelestis sanè etiam promissiones, promittis?
Quomodo ego te uincirem cum immortalibus Deis
Siquidem Mars abeat debito, et uinculo solutus?
Hũc aũt rursus allocutus ẽ Neptunus quatiẽs terrã.
Vulcane siquidem Mars debitum subterfugiens
Abibit elapsus, ipse ego hæc soluam.
Huic autem respondit postea perinclytus Vulcanus.
Non est, nec decet tuum uerbum negare.
Sic dicens, uincula resoluit uis Vulcani.
Hi autem postquam ex uinculo soluti sunt forti existẽte
Statim eruentes, hic quidem in Thraciam iuit.
Illa autem in Cyprum iuit amans risum Venus
Ad Paphum: ubi ei templum altareq; sacrum:
Vbi & ipsam Gratiæ lauerunt, & unxerunt oleo
Immortali, quatenus Deos decet semper existentes:
Circum ãt uestimenta induerunt pulchra mirabile uisu.
Hæc cantor cecinit perinclytus, at Vlysses
Oblectatus est animo suo audiens, ac etiam alij
Phæacenses, longorum remorum, nauibus inclyti uiri.
Alcinous autem Halium & Laomedonta iussit
Solos tripudiare, quoniam ipsis nemo contendebat.
Ludus pilæ. Hi igitur postquã pilã pulchram in manibus acceperunt
Purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens:
Hanc alter iacebat ad nebulas umbrosas
Flexus retro. alter autem à terra in altum eleuatus
Facile accipiebat antequã pedes ad pauimentum uenirẽt.
At postquam pilam in rectum experti sunt:

Saltauerunt

Saltauerunt postea in terra pascenti multa
Frequenter alternantes: iuuenes aũt applaudebant alij
Stantes in certamine: multus autem strepitus ortus est.
Iam tunc Alcinoum allocutus est strenuus Vlysses.
Alcinoë Rex, omnium clarißime populorum
Certe pollicitus es tripudiatores esse optimos.
Profectò manifestè factum est: stupor me hẽt inspicientẽ.
Sic dixit. lætata est sacra uis Alcinoi:
Statim Phæacenses amantes remos allocutus est.
Audite Phæacensium ductores ac principes:
Hospes mihi ualde uidetur prudens esse.
Sed agite, ei domus hospitale munus, uti decet.
Duodecim enim in populo præclari reges
Principes imperant: tertius decimus autem ego ipse.
Ex his ei uestem singuli bene lotam & tunicam,
Et auri talentum ferte pretiosi.
Statim autem oĩa portemus congregati, ut in manibus
Hospes tenens ad cœnam ueniat lætus in animo.
Eurvalus autem seipsum conciliet uerbis,
Et dono, quoniam nequaquam ut decuit locutus est.
Sic dixit. omnes autem laudauerunt, & iusserunt
Dona autem ut ferret: præmiserunt præconem singuli.
Huic autem rursus Eurvalus respondit, locutusq; est.
Alcinoë Rex, omnium clarissime populorum:
Tibi equidem hunc hospitem conciliabo, sicut tu iubes:
Dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
Argẽteum: uagina autem nuper secti eboris
Circumuoluta est: multo autem ei dignus erit.
Sic dicens in manibus ponit ensem argẽteorũ clauorũ:
Et ipsum alloquens uerba pennata dixit.
Gaude pater ò hospes, uerbum si aliquod dictum est

Saltatio.

Alcinous Phæacensibus.

Euryalus Vlyſem en ſe donat.

Graue, statim illud ferant rapientes turbines.
Tibi autem Dei uxorem uidere, & in patriam redire
Dent, quando diu ab amicis incommoda pateris.
Hunc autem respondēs allocutus est prudēs Vlysses.
Et tu amice ualde gaude. Dei autem tibi felicia dent,
Neq; amplius tibi ensis desyderium in futurum fiat
Huius, quem iam mihi dedisti concilians uerbis.

Afferunt ulysi a Pheacēsibus xenia.

Dixit. et circū hūeros posuit ensē argēteorū clauorū.
Occidit autem Sol: & huic inclyta dona affuerunt:
Et hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres.
Suscipientes autem filij eximij Alcinoi
Matrē iuxta uenerādam posuerunt per pulchra dona.
Quibus autem imperabat sacra uis Alcinoi,
Venientes hi sederunt in altis solijs.
Tunc Areten allocuta est uis Alcinoi.
Age mulier fer arcam pulchram, quæ optima:
Impone autem uestem bene lotam & tunicam.
Circum ignem aūt lebetē calefacite, calefacite aūt aquam:
Vt lotus uidensq; bene posita omnia
Dona, quæ ei Phæacenses eximij huc tulerunt.
Conuiuioq; delectetur, & cantilenæ hymnum audiens.
Et illi ego hoc poculum meum perpulchrum dabo
Aureum, ut mei memor dies omnes
Libet in domo Iouiq; alijs Deis.
Sic dixit. Arete autem Ancillis dixit
Circum ignem ponere lebetem magnum quàmcitissimè.
Hæ autem lauacralem lebetē statuerunt igni cōbustiuo.
Intus āt aquā fuderūt, sub āt ligna cōbusserūt suscipiētes.
Vētrē qdē lebetis ignis circuibat: calefaciebatur āt aqua
Interim aūt Arete hospiti perpulchram arcam
Extulit ē cubiculo: posuit autē intus pulcherrima dona,

Vestem, aurumq;: quæ ei Pheacenses dederunt.
In ipsa uero uestem posuit, pulchramq; tunicam:
Et ipsum alloquens uerba uelocia dixit.
Ipse nunc uide poculum, celeriterq; nodum inijce.
Ne quis in uia ledat, quando postea
Dormies dulcem somnum profectus in nauem nigram.
At postquam hoc audiuit multa tolerans diuus Vlisses,
Statim adaptauit poculum. uelociter aũt nodum iniecit
Variũ: quẽ olim ipsum docuerat mẽtibus uenerãda Circe
Statim autem ipsum proma lauari iussit
In labrum euntem hic autem libenter uidit animo
Calidas aquas. quoniam nequaquã portatus frequentarat,
Postquam liquerat domum Calypsûs bene comatæ,
Tunc autem ei cura Deæ quàm firma fuit.
Hunc igitur postquã famulæ lauerunt, et unxerunt oleo,
Circũ ãt ipsum pallium pulchrum iecerunt, & tunicam
Ex labro exiens uiros ad uinipotatores
Iuit Nausicaa autem à Deis pulchritudinem habens
Stetit iuxta limen atrij affabre facti.
Admirata est autem Vlyssem oculis uidens:
Et ipsum alloquens uerba uelocia dixit.
Gaude hospes, ut & aliquando existens in patria terra
Recorderis mei, quòd mihi primæ præmia uitæ debes.

Vlysses Nausicaæ gratias egit.

Hanc autẽ respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi,
Sic nunc Iupiter faceret ualde sonans, maritus Iunonis,
Domumq; ire, & reditus diem uidere.
Quamobrem tibi illic, ut Deæ supplicarem
Semper per dies omnes: tu enim me seruasti puella.
Dixit. & ad solium sedit apud Alcinoum Regem.
Hi autem iam partes diuiserunt, misceruntq; uinum.

Præco autē ex propinquo uenit ducēs optabile cantorem
Demodocum populis honoratum. locauit autem ipsum
In medio conuiuarum ad columnam longam firmans.
Tunc præconem allocutus est prudens Vlysses,
A dorso incipiēs incidere: multū autem relictum erat
Suis albi dentes: multa autem erat circum pinguedo:
Præco accipe, iam hanc præbe carnem, ut comedat,
Demodoco, & ipsum complector mœstus quamuis,
Inter omnes enim homines terrestres poëtæ
Honoris participes sunt & reuerentiæ: quoniam ipsos
Cantilenas musa docuit, & diligit genus Poëtarum.

Suillinum dorsum in pretio.

Sic dixit, præco autem ferens in manibus posuit
Heroi Demodoco. hic autē suscepit: gauisusq; est animo.
Illi autem in cibos paratos adiacentes manus iniecerunt.
Sed postquam potus, & cibi amorem eiecerunt,
Iam tunc Demodocū allocutus est multa passus Vlysses.

Demodoce præcipue iam te inter homines laudo oēs,
Vel te Musa docuit Iouis filia, uel te Apollo,
Valde enim prout decet Achiuorum fatum canis,
Quæcūq; moliti sunt, passi suntq;, & q̄cūq; laborauerūt
Tanq̄ alicubi, uel ipse præsens, uel aliū audiēs. (Achiui.
Sed iam transi, & Equi structuram cane
Lignei, quem Epius fecit cum Minerua:
Quem aliqn̄ in summā arcē dolū duxit magnus Vlysses
Viris implens, qui Ilium euerterunt:
Si iam mihi hæc prout par est narrabis,
Statim ego omnibus dicam hominibus
Quòd tibi promptus Deus dedit diuinum cantum.

Sic dixit. hic āt actus à Deo īcepit: ostendit āt cantum,
Hinc incipiens: uti alij quidem bene tabulatis in nauibus
Euntes enauigarunt ignem in tentorijs iacientes

Demodocus equum Tro

Argiui. alij uero iam ualde gloriosum circa Vlyssem ianum cantu prosequutur.
Sedebant in troianorum concione tecti equo.
Ipsi enim illum Troiani in arcem traxerant:
Sic hic qdē ĩgressus erat. hi ãt ĩcõsultė mlta cõciõabãtur
Sedentes circa ipsum. tripliciter ãt ipsis placebat cõsiliũ.
Vel scindere concauum lignum pernicioso ferro,
Vel de petris iacere retrahentes arce,
Vel sinere magnum simulachrum deorũ mulcimẽtum eẽ.
Sic iam & postea perfici debebat.
Fatum enim erat destrui, postquam ciuitas cõplexa esset
Ligneum magnum equum, ubi sedebãt omnes optimates
Argiuorum, Troianis cædem, & mortem illaturi.
Cecinit autẽ quõ urbem depopulati sunt filij Achiuorum
Equo effusi, concauas insidias relinquentes.
Alium alio cecinit ciuitatem diripere altam.
At Vlyssem ad ædes Deiphobi
Ire tanquam similem Marti cum diuino Menelao.
Illic iam grauißimum bellum dixit ausum,
Vicisse & deinde propter magnanimam Mineruam.
Hæc cantor canebat perinclytus: at Vlysses
Cõsumebatur. lachrymæ ãt irrigabãt sub palpebris genas.
Vt autem mulier flet dilectum maritum circumcadens, Cõparatio.
Qui suam ante ciuitatem populosq; cecidit
Ab urbe, & à filijs expellens perniciosum diem.
Hæc quidem mortuum, & palpitantem inspiciens
Circa ipsum fusa stridulė lamentatur. hi autem à tergo
Percutientes hastis dorsum, ac etiam humeros
Captiuam ducunt ad laborem habendum & infelicitatẽ:
Huius autẽ miserabilißimo dolore corrumpuntur genæ.
Sic Vlysses miserabilẽ sub palpebris lachrymã fundebat:
Tunc alios quidẽ omnes inscios fecit lachrymas fundẽs.

Alcinous autem ipsum solus animaduertit, & cognouit
Sedens iuxta ipsum, grauiter autem suspirantem audiuit:
Statim autem Phæacenses nauticos allocutus est.
Audite Phæacensium duces, & gubernatores.
Demodochus autem iam contineat citharam acutam.
Non enim omnibus gratus hæc canit.
Ex quo cœnamusq́;, & motus est diuinus cantor.
Ex hoc nondum quieuit a graui luctu
Hospes, ualde ipsum dolor in animo circuiuit.
Sed age hic quidē cōtineat, ut simul oblectemur omnes
Hospitesq́; & hospes, quoniam multo melius sic.
Gratia enim hospitis hæc uerecundi facta sunt.
Deductio & grata dona, quæ ei damus diligentes.
Pro fratre hostesq́; supplicatorq́; factus est
Viro illi qui paululum etiam sapit animo
Ob hoc nunc neq; tu absconde mentibus astutis
Quodcunq; te interrogabo: dicere autem te melius est.
Alcinous q̄rit oēs eius cōditionē et fortunā
Dic nomen quod te illic uocabant materq́;, paterq́;,
Alijq́; qui in ciuitate, & qui circum habitant:
Nō quidē enim aliquis oīno sine noīe est inter homines,
Nec malus, nec bonus, postquam primum natus sit.
Sed omnibus apponuntur postquā generauerūt parentes.
Dic autem mihi terramq́; tuam popolumq́; urbemq́;,
Vt te eò deducant: obseruantes mentibus naues.
Phæacū naues sensiles sunt.
Non enim Phæacensibus nauium gubernatores sunt:
Neq; temones sunt, quæq; aliæ naues habent.
Sed ipsæ sciunt cogitationes, & mentes uirorum.
Et omnium sciunt ciuitates & pingues agros
Hominum, & undam uelocißimè maris transeunt
Aëre & nebula tectæ. neq; unquam ipsis,
Neq; offendi est timor, neq; destrui.

Sed hæc sic quondam patrem ego dicentem audiui
Nausithoum, qui dicebat Neptunum ualde iratum fuisse
Nobis, quoniam deductores illæsi essemus omnium.
Dixit olim Phæacensium uirorum bene factam nauem
Ex deductione redeuntem in obscuro ponto
Naufragiũ fecisse. magnũ aũt nobis mõtẽ cĩtatẽ circũ tegere.
Sic dixit senex. hæc autem Deus uel perficiat,
Vel imperfecta sinat, ut ei gratum est animo.
Sed age mihi hoc dic, & uere narra:
Quo aberraueris, & ad que perueneris loca
Hominum ipsosq; ciuitatesq; bene habitatas:
Et qui difficilesq;, & syluestres, neq; iusti.
Quiq; hospites, & ipsis mens est Deo placens.
Dic autem cur fles, & luges intus animo,
Argiuorum danaorum, & Ilij fatum audiens,
Hoc autem Dei fecerunt: neuerunt autem mortem
Hominibus, ut sint & posteris cantilena.
An aliquis tibi, & affinis perijt Ilium ante
Bonus existens gener? uel socer? quiq; maximè
Cura digni sunt ob sanguinem, & genus ipsorum?
An aliquis etiam socius uir grata sciens
Bonus: quoniam non fratre minor
Est, qui socius existens prudentia sciat.

ARGVMENTVM. I. HOMERI COMPOSITIONIS.

Principium Vlyssis narrationum, in quo dicit pugnasse cũ Ciconibus, & ad Lotophagos peruenisse, & ad Cyclopen Polyphemũ iuisse. Et hũc q comedisset sex iã socios, excæcasse.

ODYSSEAE. I. HOMERI COMPOSITIONIS.

Iota cum Lotophagis, Ciconibus, unà Cyclops est.

HVNC Autem respondens, alocutus est prudens Vlysses.
Alcinoë Rex omnium laudatißime populorum,
Certe quidem hoc bonum audire est cantorem
Talem, qualis hic est Dijs similis uoce.
Non enim ego aliquem dixerim re gratiorem esse:
Quàm quando lætitia quidem detinet populum omnem.
Conuiuæ autem in ædibus audiunt cantorem
Sedentes ex ordine: iuxta autem implentur mensæ
Panis, & carnium, merum autem ex cratere exhauriens
Pincerna fert, & infundit poculis.
Hoc mihi optimum in animo uidetur esse.
Tibi autem meos dolores animus elegit suspiriosos
Dicere, ut adhuc magis lugens suspirem.
Quid primum tibi? deinde quid postremo narrabo?
Dolores, quoniam mihi multos dederunt Dei cælestes.
Nunc autem nomen primum dicam, ut & uos
Sciatis. ego autem, postquam fugiens crudelem diem
Vobis hospes uenio, & longè domos habitans,
Sum Vlysses Laërtiades, qui omnibus dolis
Hominibus sum in cura, & mea gloria ad cælum it.
Habito autē Ithacā ad meritidem sitam. mōs autē in ipsa
Neritus, altus, ualde decens, circum autem insulæ
Multæ habitantur ualde uicinæ inter se:
Dulichiumq; Sameq; etiam nemorosa Zacinthus.
Ipsa autem humilis ualde in alto in mari iacet
Ad occasum. hæ autem seorsum ad auroramq; solemq;:
Aspera, sed bona iuuenum nutrix. nequaquam ego
Mea terra possum dulcius aliud uidere.

Vlysses labores suos incipit enarrare.

Vlysis patria.

Quemadmodū me apud ſe detinuit Calypsô magna Dea
In ſpecubus concauis cupiens maritum eſſe:
Sic etiam Circe detinuit in domibus
AEæa doloſa cupiens maritum eſſe.
Sed meum nunquā animum in pectoribus perſuaſerunt:
Si quidem nil dulcius mea patria, neq; parentibus — De amore patriæ.
Eſt, licet quis longè pinguem domum
Terra in aliena habitet procul à parentibus.
Eia age tibi & reditum meum malis plenum dicam:
Quem mihi Iupiter intulit à Troia profecto:
Ab Ilio me ferens uentus ad Ciconas adegit
Ad Iſmarum: illic aūt ego urbē diripui: occidi aūt ipſos.
Ex urbe autem uxores & res multas capientes
Diuiſimus, ut nullus à me priuatus abiret æqualitate:
Tunc certe quidem ego ueloci pede fugere nos
Iuſsi: hi autem ualde ſtulti non obediuerunt.
Ibi aūt multum quidē merum bibitū eſt. multas aūt oues
Iugulauerunt apud littus, & flexipedes nigras boues.
Interim autem abeuntes Cicones ciconas aduocarunt — Infelix prelium cum ciconibus.
Qui ipſis uicini erant ſimul plures & præſtantes
Continentem habitantes, ſcientes quidem ab equis
Cum uiris pugnare, & ubi oportet peditem eſſe.
Venerunt poſtea quot folia, & flores ſunt uere
Matutini. tunc iam mala Iouis parca affuit
Nobis malū fatū paſſuris, ut dolores multos pateremur.
Stantes autem pugnabant pugnam apud naues ueloces.
Iaciebant autem inter ſeſe æreas haſtas:
Quandiu quidem Aurora fuit, & auctus eſt ſacer dies,
Tandiu expellentes manſimus plures licet exiſtentes.
Quando autem Sol tranſiuit ad ueſperam,
Tunc iam Cicones inclinauerunt interimentes Achiuos.

Sex autem ab unaquaq; naui fortes socij
Perierunt: reliqui uero fugimus mortemq́; fatumq́;,
Hinc autem extemplò nauigauimus dolentes corde
Læti ex morte, charis amissis socijs.
Neque mihi prius naues abiere utrinque agitatæ
Quàm aliquis ex miseris socijs unumquenq; uocasset,
Qui perierant in campo à Ciconibus interfecti.
Nauibus āt īmouit uētū Boreā nubiū cōgregator Iupiter
Cum procella magna, nubibus uero cooperuit
Terram simul et pontum: ruit autem è cælo nox.
Hæ quidem postea ferebantur obliquæ: uela autem ipsis
In treis quatuor'ue parteis discidit uis uenti.
Et hæc quidem in naues deposuimus timentes mortem.
Ipsas autem certatim traximus in continentem.
Illic duas noctes duosq́; dies continue semper
Iacuimus simul laboreq́; & doloribus animū cōsumētes.
Sed quando iam tertium diem comata absoluit Aurora,
Malos statuentes, simulq́; uela alba extendentes
Sedimus: has uentusq́; gubernatoresq́; dirigebant.
Et illæsus peruenissem in patriam terram,
Sed me unda, fluctusq́; ad incuruum Maleam
Et Boreas impulit: errare autem fecit à Cytheris.
Hinc autem nouem dies ferebar à perniciosis uentis
Pontum in piscosum: sed decimo die uenimus.
Ad terram Lotophagorum, qui floridum cibū comedunt.
Tunc aūt in continentē descendimus, & ausimus aquā,
Statim autem cœnā acceperunt ueloces apud naues socij
Sed postquam ciboq́; saturati sumus & potu,
Iam tunc ego socios præmisi interrogare euntes
Viros duos eligens, tertium præconem simul addens:
Qui uiri essent in terra cibum comedentes.

Vlysses defertur ad Lotophagos.

Hi aũt statim abeuntes mixti sunt cum uiris Lotophagis.
Neque Lotophagi moliti sunt socijs mortem
Nostris, sed ipsis dederunt Lotum comedere.
Ex his autem quicunq; Loti comederent mellitũ fructũ,
Non amplius renunciare retro uolebant, neque redire,
Sed illic uolebant cum uiris Lotophagis
Lotum comedentes manere, reditusq; obliuisci.
Quos quidem ego ad naues ducens flentes ui
Nauibus in concauis sub transtra ligaui trahens.
Sed alios iussi peramabiles socios
Festinantes naues conscendere ueloces,
Ne quis Lotum comedens reditus obliuiscatur.
Hi autem statim ingressi sunt, & in transtris sederunt,
Ex ordine aũt sedentes album mare uerberabant remis.
Inde autem primum nauigauimus male affecti animo.
Cyclopum autem in terram proteruorum sacrilegorum
Peruenimus, qui Dijs confisi immortalibus
Neque plantant manibus arborem, neque arant:
Sed hæc non sata, & inarata omnia nascuntur
Frumenta, & hordea, & uites quæ ferunt
Vinum ex uberibus uuis, & ipsis Iouis hymber auget.
His autem neque conciones consiliariæ, nec leges.
Sed hi altorum montium habitant cacumina
In speluncis concauis. habet autem ius unusquisq;
In filios & in uxores: neq; se mutuo curant.
Insula postea quæ facile fodiatur extra portum extẽsa ẽ
Iuxta terram Cyclopum, neq; propinqua, nec remota
Nemorosa. in ea autem capræ infinitæ sunt
Syluestres. non enim iter ad eas hominum prohibet.
Neq; ipsam ingrediuntur uenatores, qui per syluam
Labores patiantur per uertices montium insequendo:

Loti herbæ mirãda vis.

Cyclopum insula fertilis.

Neq; gregibus colitur, neque aratoribus.
Sed hæc non sata & inarata per dies omnes
Hominibus caret: pascit autem balantes capras.
Non enim Cyclopibus naues sunt rubricatis prioris,
Neque uiri nauium sunt fabricatores: qui laborent
Bene tabulatas naues, quæ perficiant singula,
Vrbes hominum adeundo ad quales multas
Viri inuicem nauibus transeunt mare.
Qui ipsis etiam insulam bene habitatam efficiunt.
Non tamen mala est. fert autem suo tempore omnia.
In ea quidem prata maris albi iuxta ripas
Aquis irrigua mollia. ualde incorruptibiles uineæ sunt.
In ea aratio facilis. ualde profundus segetū cāpus esset,
Qui suo tpe meteretur, qm̄ ualde pinguedo subtus solū ē.
In ea portus naui accommodus, ubi non opus fune est,
Neque anchoras iacere, nequa ad palum alligare.
Sed appellentes possunt manere diu quoad nautarum
Animus hortetur, & inspirent uenti.
Sed in capite portus fluit lympidam aquam
Fons sub specu circum autem alni natæ sunt.
Illuc nauigauimus & aliquis Deus ducebat
Noctem per obscuram: neq; apparebat, ut uideri posset,
Aër enim circa naues teter erat, neq; Luna
E cælo prælucebat, detinebatur autem nubibus.
Tunc nullus insulam inspiciebat oculis.
Neq; igitur undas longas rotantes ad terram
Inspiciebamus, priusquā naues bene tabulatæ appellerēt.
Apulsis autem nauibus deposuimus uela omnia.
Extra autem etiam ipsi descendimus in littus maris.
Ibi autem quiescentes mansimus ad Auroram diuinam.
Quando aūt diluculum generās apparuit rosea Aurora,

Insulam admirantes conuoluebamur ad ipsam.
Excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis habentis ægida
Capras montanas, ut cœnarent socij.
Statim curuos arcus, & iacula prælonga ferro
Accepimus ex nauibus: in treis partes autem instructi
Iaculati sumus: stati͂ at̃ dedit Deus accõmodã uenationẽ.
Naues quidem me sequebantur duodecim: singulis autem
Nouẽ sorte cõtigerũt capræ: mihi aũt decẽ elegerũt soli.
Sic tunc quidẽ per totum diẽ usq; ad solem occidentẽ
Sedimus comedentes carnesq́; multas, & uinum suaue.
Nondum enim nauibus defecerat uinum rubrum
Sed inerat. multum enim in uasibus singuli
Hauseramus Ciconum sacram urbem capientes,
Ciclopum autem terram uidimus propè existentium:
Fumumq́;, ipsorumq́; uocem ouiumq́; & caprarum.
Quando autem Sol occidit & in nebulas iuit:
Tunc iacuimus in littore maris.
Quãdo autẽ diluculũ generãs apparuit rosea Aurora:
Et tunc ego concionem faciens omnibus dixi.
Alij quidem nunc manete mihi peramabiles socij.
Sed ego cum nauiq́; mea & meis socijs
Profectus hos homines exploratum ibo qui sunt,
An flagitiosi & syluestres, neq; iusti,
An hospitales, & ipsis mens est dijs placens.
Sic dicens in nauem iui. iussi autem socios
Ipsos etiam ascendere, simulq́; funes soluere.
Hi autem statim ingressi sunt, & in transtris sederunt.
Ordine autem sedentes album mare uerberarunt remis.
Sed quando iam ad locum peruenimus propè existentem
Ibi in extremo speluncam uidimus propè mare
Excelsam lauris consitam: ibi autem multæ — Antrũ Polyphemi.

Pecudes ouesq; & capræ quiescebãt: circum autem aula
Alta ædificata erat defoßis lapidibus,
Longisq; pinibus. & quercubus alticomis.
Illic autem uir degebat prodigiosa satura, qui pecora
Solus pascebat procul, neque cum alijs
Versabatur, sed seorsum existens iniusta sciebat.
Etenim admiratio facta est magna, neque simil is erat
Viro panem edenti: sed cacumini nemoroso
Altorum montium: quando apparet solum ab alijs.
Iam tunc alios iußi peramabiles socios
Illic apud nauem manere, & nauem custodire.
Sed ego eligens ex socijs duocecim præstantes
Iui, sed caprinum utrem habebam nigri uini
Dulcis, quod mihi dederat Maron Euanthis filius,
Sacerdos Apollinis, qui Ismarum gubernabat,
Quoniam ipsum cum filijs obseruabamus & uxorem
Venerantes habitabat enim in luco arboribus referto
Phœbi Apollinis: hic autem mihi præbuit inclyta dona.
Auri quidem mihi dedit benefacti septem talenta:
Dedit autem craterem totum argenteum: at postea
Vinum in amphoris duodecim omnibus hauriens
Dulce, incorruptibile, diuinum potum, neq; aliquis hoc
Sciebat ex seruis, neque ex ancillis in domo,
Sed ipse, uxorq; dilecta promaq; una sola.
Hoc autem quando: bibebant suaue uinum rubrum (Vinũ maroneũ memorabile.)
Vinum poculum implens, aquæ uiginti mensuras
Infundebat: odor autem suauis à cratere spirabat
Diuinus. tunc non tibi abstinere gratum fuisset.
Hoc ferebam implens utrem magnum: uiatica autem
In pera: statim enim mihi impulsus est animus superbus
Virum adire magnam indutum fortitudinem

Syluestrem,neq; iustitias scientem,neq; iura.
Statim autem ad antrum peruenimus,neq; ipsum intus
Inuenimus:sed pascebat pascua per pinguia pecudes.
Venientes autem in antrum admirabamur singula.
Calathi qdẽ caseis onerabãtur:referta aũt erant stabula
Agnis & hædis,diuisæ autem quæq; (niores
Claudebãtur,separatim qdẽ natu maiores,separatim iu=
Separatim agni recẽs nati, fluebãt aũt sero uasa omnia
Situlæq; Scyphiq; facti erant quibus in mulgebat.
Tunc me quidem primum socij orauerunt uerbis
Caseos auferentes reuerti:sed postea
Statim in nauem uelocem hædosq; & agnos
Ex stabulis auferentes nauigare ad salsam aquam.
Sed ego non parui(certè multo melius fuisset)
Vt hunc uiderem,& an mihi hospitalia dedisset:
Neque erat socijs apparens gratus futurus.
Tunc autem ignem accedentes mansimus:ac etiam ipsi
Caseos capientes edebamus,expectauimusq; intus
Sedentes,donec uenit pastor:tulit autem magnũ pondus
Sylue aridæ,ut ei ad cœnam esset,
Extra autem antrum iaciens strepitum edidit.
Nos autem timentes secessimus in penetrale antri.
At hic in latam speluncam egit pingues oues
Oẽs,maxime quotquot mulgebat.mares ãt reliquit extra
Arietesq; hircosq; profundam extra caulam. (portam
Sed postea opposuit repagulum magnũ in altum tollens
Graue.non hoc duo & uiginti currus
Boni,quadrijugi à terra mouissent.
Tantum ingens saxum opposuit foribus.
Sedens autem mulgebat oues,& balantes capras.
Omnia rite:& fœtum supposuit unicuiq;.

Vlysses ingreditur antrum Polyphemi.

Statim iam dimidium congelascere faciens albi lactis
Textis in calathis stringens deposuit.
Dimidium rursus statuit in uasis, ut ei esset
Bibere epulanti, & ei ad cœnam esset.
Sed postquam festinauit absoluens sua opera:
Tunc ignem accendit, & uidit, interrogauitq; nos.
O aduenæ qui estis? unde nauigatis humidas uias?
Polyphemus aduenas interrogat. *Num ad aliquod negocium? an incassum erratis?*
Quemadmodum latrones supra mare, qui errant
Animas exponentes, malum alienigenis inferentes?
Sic dixit. nobis autem rursus concidit charum cor
Timentibus uocemq; grauem ipsumq; magnum.
Verum & sic ipsum, uerbis respondens, allocutus sum.
Nos à Troia errantes Achiui
Vlysses respondet. *Omnigenis uentis super magnam undam maris,*
Domum cupientes per aliam uiam alios cursus
Venimus, sic Iupiter uoluit moliri.
Populi autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,
Cuius nunc ingens sub cælo gloria uiget.
Tantam enim diripuit urbem, & perdidit populos
Multos. nos autem rursus accedentes ad tua genua
Venimus: si quid dederis hospitale, uel & aliâs
Dederis munus, quod hospitibus fas est.
Sed uerere optime deos supplices autem tibi sumus.
Iupiter hospitalis. *Iupiter autem fautor suplicumq; hospitumq;,*
Hospitalis, qui hospites simul uerecundos sequitur.
Sic dixi. hic autē mihi rursus respondit sæuo animo.
Stultus es ò hospes, nunquid de longinquo uenisti
Qui me deos iuberes uel timere, uel cauere.
Cyclopes deorū cōtēptores. *Non enim Cyclopes Iouem habentem ægida curant:*
Neque deos beatos, quoniam longè potentiores sumus.

Neque

Neque ego Iouis odium fugiens parcerem,
Neque tibi, neque socijs, si non animus mihi iubeat.
Sed mihi dic, ubi contines profectus bene factam nauem?
Num in extremo littore, an prope, ut sciam.
Sic dixit insidijs petēs: me ăt nō latuit scientē multa.
Sed ipsum subito allocutus sum dolosis uerbis.
Nauim quidem mihi fregit Neptunus quatiens terram
Ad petras impellens, uestræ in finibus terræ
Extremo littori admouens, uentus autem ex ponto tulit.
Verum ego cum his subterfugi grauem mortem.
Sic dixi. hic autem mihi nihil respondit truci animo.
Sed hic irruens in socios manus iniecit.
Simulq; duos corripiens tanquam catulos ad terram
Contudit, cerebrū uero ad terrā effluit, irrigauitq; humū:
Hos autem membratim incidens parauit cœnam.
Edebat aūt tanquā Leo montibus nutritus: neq; reliquit
Visceraq; carnesq; & ossa medulla plena.
Nos autem flentes tetendimus Ioui manus (animū.
Impia facinora uidētes: cōsilij & mētis inopia occupauit
Sed postquam Cyclops magnum impleuit uentrem
Humanas carnes edens, & purum lac bibens,
Iacuit intra speluncam extensus per oues:
Quem quidem ego cogitaui in magnanimo animo
Prope accedens, ensem acutum trahens à fœmore,
Vulnerare ad pectus, ubi mentes hepar habent,
Ambabus manibus pcutiens. altera ăt me ratio prohibuit.
Illic enim & nos perissemus graui morte:
Non enim potuissemus à ianuis altis
Manibus auellere lapidem magnum quem opposuerat.
Sic tunc suspirantes expectauimus Auroram diuinam.
Quando autē diluculum generās apparuit rosea Aurora

Cyclops diuus socios deuorans.

Tunc ignem accendit, & mulsit inclytas pecudes
Omnes rite, & fœtum submisit unicuiq;.
Sed postquam festinauit absoluens sua opera,
Hic rursus duos corripiens parauit cœnam:
Postquam cœnauit antro abegit pingues pecude
Facilè auferens repagulum magnum: sed postea
Iterum imposuit acsi pharetræ operculum imponeret.
Multo autem strepitu ad montem uertit pingues pecudes
Cyclops. at ego relictus sum, mala imo pectore cogitans
Vlyssis cõsilium. Si quo modo punirem: daret autem uictoriam Minerua,
Hoc autem mihi in animo optimum uisum est cõsilium.
Cyclopis enim iacebat magnum robur iuxta caulam
Viride, oleaginum, quod quidem inciderat, ut portaret
Exsiccatum: hoc quidem nos comparauimus inspicientes.
Quantus malus nauis uiginti remorum nigræ
Onerariæ latæ, quæ transit magnam undam,
Tãta erat lõgitudo, tanta latitudo, ex uisu conijciendo.
Ex hoc quidem quantum ulna est ego abscidi astans,
Et præbuit socijs abradendo polire iußi.
Hi autem planum fecerunt: ego autem acui astans
Summum: statim aũt capiens torrebã igni combustiuo.
Et hanc quidem bene deposui contegens sub stercore
Quod in spelunca fusum erat paßim multum:
Verum alios sorte eligi iußi
Quicunque auderet mecum sudem tollens
Impingere in oculum, qñ hunc dulcis somnus caperet.
Hi autem sorte electi sunt quos et uolebam eligi
Quattuor: uerum ego quintus cum his electus sum.
Vesptinus aũt uenit pulchras lanas hñtes pecudes pascẽs:
Statim autem in latam speluncam egit pingues pecudes
Omnes ualde, neq; aliquã liquit profundum extra caulã,

Aut dedita opera, aut Deus sic iubebat.
Sed postea opposuit repagulum magnum in altum tollens.
Sedens autem mulgebat oues, & balantes capras,
Omnia rite, & fœtum submisit unicuiq;.
At postquam festinauit absoluens sua opera,
Hic rursus duos corripiens præparauit cœnam.
Et tunc ego Cyclopem allocutus sum propè astans,
Poculum in manibus tenens nigri uini.
Cyclops cape, bibe uinum, postq̃ edisti humanas carnes, Vlysses Polyphemo uinum offert.
Vt scias qualem potum nauis occultauit
Nostra: tibi autem libamen ferebam, si me misertus
Domum mitteres: tu autem insanis neque tolerabiliter.
Iniuste quomodo aliquis ad te in posterum alius ueniet
Ex multis hominibus, quoniam non ut decet fecisti. (de
Sic dixi. hic uero accepit ac bibit: exhilaratus ē ãt ual=
Dulcem potum bibens, & à me petijt iterum.
Da mihi iterum libens: & mihi tuum nomen dic
Statim nunc, ut tibi dem hospitale quo tu gaudeas.
Etenim Cyclopibus fert fertilis terra.
Vinũ ex grãdi uua depressũ, et ipsis Iouis hymber auget.
Sed hoc ex ambrosia & nectare est deductum.
Sic dixit. at illi rursus ego præbui nigrum uinum.
Ter quidem dedi ferens: ter autem bibit stultè.
Sed postquam Cyclopi circa mentes diffusum est uinum:
Tunc ipsum uerbis allocutus sum blandis.
Cyclops rogas me nomen inclytum? sed ego tibi
Dicam. tu aũt mihi da hospitale munus sicut promisisti.
Nullus mihi nomen, nullum autem me uocant Nullus.
Mater & pater, & alij omnes socij.
Sic dixi. hic autem mihi rursus respondit sæuo animo.
Nullum ego ultimum edam cum suis socijs.

Hos autem alios ante: hoc autem tibi hospitale erit.
Dixit & reclinatus cecidit supinus: at postea
Iacuit ĩ obliquũ protẽdẽs crassã ceruicẽ ipsum ãt somnus
Cepit omnia domans, faucibus autem ruebat uinum:
Frustaq; humana, hic autem eructabat uino grauis.
Tunc ego sudem sub cinere egi multo
Donec calefieret. uerbis autem omnes socios
Audere hortatus sum, ne quis mihi timens retractaret.
Sed quando iam citò sudes oleagina in igne erat futura
Accendi uiridis licet existens: prælucebat autem ualde.
Tunc ego confestim tuli ex igne, circum autem socij
Stabant, sed audaciam inspirauit magnam Deus:
Hi quidẽ sudem corripientes oleaginã acutam in summo,
Oculo inhæserunt: ego autem desuper eleuatus
Voluebam. sicut qñ aliquis perforaret lignum nauale uir
Terebra, alij infra submouent loro
Tangentes utrinq;: hæc autem currit assiduè semper.
Sic huius in oculo præustam sudem capientes
Voluebamus: hũc ãt sãguis circũfluebat calidũ existentẽ.
Oẽs aũt ei palpebras circũ & supercilia inurebat flãma,
Pupilla ardente: stridebant eius igne radices.
Sicut autẽ qñ uir faber ferrarius securi magnã, uel asciã
In aquam frigidam mergit ualde resonantem
Obdurans (hoc enim ferri robur est)
Sic huius stridebat oculus oleaginam circa sudem.
Horrendum ãt ualde lugebat. circum ãt resonabat petra.
Nos autem timentes secessimus: sed hic sudem
Extraxit oculo pollutam sanguine multo.
Hanc quidem postea eiecit à se manibus anxius.
Sed hic Cyclopas alta uoce uocabat. hi aũt ipsum circum
Habitabant in speluncis per cacumina excelsa.

Polyphemo ob merũ stertenti eruitur oculus.

Polyphemus Cyclopas aduocat.

Hi uocem audientes aduenerunt aliunde alius.
Stātes āt inter rogabāt circa speluncā qd ipsum præmeret.
Cur tantum Polyphemē læsus sic clamasti?
Noctem per intempestam, & insomnes nos fecisti.
Nunc quis à te pecudes hominum inuito abigit?
An aliquis te ipsum interficit dolo,non ui?
Hos aūt rursus ex antro allocutus est fortis Polyphemus.
O' amici nullus me peremit dolo,non ui.
Hi autem,respondentes,uerba penata dixerunt.
Siquidem iam nullus tibi uim affert soli existenti,
Morbum nullo modo licet Iouis magni fugere.
At tu supplica patri Neptuno Regi.
Sic dixerunt abeuntes:meum autē risit dilectum cor.
Quoniam nomen fefellerat meum, & consilium optimū.
Cyclops autem suspirans, & afflictus doloribus
Manibus contrectans lapidem auulsit à ianuis.
Ipse autem in ianuis manus protendens,
Si quem inter oues caperet exeuntem foras.
Sic enim me credebat in mentibus stultum esse.
At ego consului quomodo perquàm optimè fieret,
Si quam socijs à morte liberationem & mihijpsi
Inuenirem:omnes autem dolos & consilium texui,
Quoniam de uita:magnum enim malum impendebat. Vlysis astutia.
Hoc autem mihi in animo optimum apparuit consilium.
Mares oues erant bene nutriti denso uellere,
Pulchriq; magniq;, purpuream lanam habentes:
Hoc tacitus copulaui bene tortis uiminibus:
In quibus Cyclops dormiebat magnus,iniusta sciens.
Simul tres capiens,qui in medio,uirum portabat:
Duo alteri utrinque ibant seruantes socios.
Tres autem unum uirum oues portabant:at ego

(Aries enim erat pecudum longè optimus omnium)
Hunc per dorſum capiens lanoſum ſub uentre uolutus
Iacui, ſed manibus lana multa
Fortiter inuolutis retinebam forte animo.
Sic tũc quidẽ ſuſpirãtes expectauimus Aurorã diuinam.
Quando aũt diluculũ generans apparuit roſea Aurora,
Tunc poſtea in paſcua exierunt mares pecudes.
Fœminæ autem balabant non multæ circa caulam:
Vbera enim diſtenta erant. Rex autem doloribus malis
Afflictus omnium ouium contrectabat dorſa
Rectorum ſtantium: hoc autem ſtultus non intellexit
Quòd hi ſub lanigerorũ ouium pectoribus uincti erãt:
Vltimus aries pecudum exibat foras
Lana grauis & me, qui prudenter cogitaueram.

Polyphemus arieti.

Hunc autẽ attrectãs allocutus eſt fortis Polyphemus.
Aries iucũdiſſime quid mihi ſic per ſpeluncã ruis pecudũ
Vltimus? non antea relictus ibas ab ouibus:
Sed longè primus paſcebas teneros flores herbæ
Longè iens. primus autem fluxus fluminum adibas:
Primus autem ad ſtabulum cupiebas redire
Veſpertinus: nunc autem ualde ultimus, num tu Regis
Oculum deſideras? quem uir improbus eruit
Cum ſceleſtis ſocijs domans mentes uino
Nullus, quem nondum puto euaſiſſe mortem.
Vtinam eadem mecum eſſes ſententia, uocaliſq; fieres
Dicere, ubi ille meam iram euitat.
Iccirco ei cerebrum per ſpecum hùc illùc
Verberato flueret ad terram: meumq; cor
Requieſceret à malis, quæ mihi nequam intulit Nullus.
Sic dicens arietem à ſe miſit foras.
Recedentes autem paululum à ſpeluncaq; & caula.

Primus ab ariete solutus sum: solui autem socios.
Stati āt pecudes extēsos pedes hñtes pingues pinguedine
Multas auertentes abegimus donec ad nauem
Peruenimus: gratis autem dilectis socijs apparauimus,
Qui fugeramus mortē: hos āt mœrore afficiebāt lugētes.
Sed ego non permisi supercilijs abnui unicuiq;
Flere: sed iußi uelociter lanigeras pecudes
Multas in nauim iacientes nauigare salsam aquam.
Hi autem statim ingreßi sunt, & in transtris sederunt,
Ex ordine aūt sedentes album mare uerberarunt remis.
Sed quando tantum aberam quātum auditur clamās,
Tunc ego Cyclopem allocutus sum mordacibus uerbis — Vlysses Polyphemo insultat.
Cyclops non debebas imbellis uiri socios
Comedere in spelunca concaua forti robore,
Et merito te debebant sequi male facta,
Crudelis, quoniam hospites non meritus es tua in domo
Comedere, ideo te Iupiter ultus est, & Dij alij.
Sic dixi. hic autē postea iratus est ex animo magis.
Venit autem abrumpens uerticem montis magni.
Deiecit autem ante nauem nigram proram habentem,
Paululumq; defuit ad temonem summum peruenire.
Inundauit autem mare deueniente petra.
Hanc autem statim in continentem refluens tulit unda.
Inundatio e ponto, & prope fuit ad terram peruenire.
Sed ego manibus capiens prælongum contum
Impuli extra. socijs autem hortans iußi
Impellere remis, ut malum fugeremus,
Capite annuens: hi autem incumbentes remigabant.
Sed quando iam bis tantum mare secantes aberramus:
Tunc iam Cylopem allocutus sum: circum autem socij
Blandis uerbis prohibebant hinc inde:

Miser cur uis irritare agrestem uirum,
Qui & nunc in pontum iaciens saxum duxit nauem
Iterum in continentem: & iam uerebamur illic perire.
Si autem loquentem te, uel clamantem audiuerit,
Simul collidet nostra capita, & naualia ligna
Marmore aspero iaciens: tantum enim iaculatur.
Sic dixerunt, sed nō psuaserunt meum magnum aīum.
Sed ipsum illico allocutus sum irato animo.
Cyclops, si quis te inter mortales homines
Oculi rogabit grauem priuationem,
Dic Vlyssem urbium destructorem occæcasse
Filium Laërtis in Ithaca domicilia habentem.
Sic dixi. hic autem mihi lugens respondit uerbo.
Heu certè iam ad me diu prædicta uaticinia ueniunt.
Fuit quidam hic uates uir bonusq; magnusq;
Telemus Cyclopum uates. *Telemus Eurymides, qui uaticinio præditus erat:*
Et Vaticinans consenuit cum Cyclopibus:
Qui mihi dixit, hæc omnia perfectum iri in futurum
Ex manibus Vlyßis priuatum iri uisu.
Sed semper aliquē uirum magnum, & bonum expectaui
Huc uenturum esse magnam indutum fortitudinem.
Nunc autem me existens paruus, & nequam, et imbellis
Oculo occæcauit postquam me domuit uino.
Sed age huc Vlysses, ut tibi hospitalia præbeam,
Deductionemq; rogem dare inclytum Neptunum.
Huius enim ego filius sum: pater aūt meus gloriatur esse,
Ipse autem si uoluerit reducet, neque aliquis alius,
Neq; deorum beatorum, neq; mortalium hominum.
Sic dixit. at ego ipsum respondens, allocutus sum:
Vtinam iam animaq;, & uita te potuissem
Priuatum faciens mittere ad domum Plutonis intra,

Quoniam non oculum restituet, neq; Neptunus.
Sic dixi. hic autem postea Neptuno Regi
Supplicauit manus tendens ad cælum stellis insignitum.
Audi Neptune terrā cōtinēs cæruleis redimite capillis
Si ueré tuus sum: pater autem meus gloriaris esse:
Da minime Vlyssem urbiū destructorē domū ꝑuenire: Imprecatur Vlyssi Polyphemus.
Filium Laërtis in Ithaca domicilia habentem.
Sed si ei fatum est amicos uidere, & perueni re
Domum bene ædificatam, & suam in patriam terram:
Serò malé eat amittens omnes socios,
Naui in aliena: offendat autem ærumnas domi.
Sic dixit precatus, hunc autem exaudiuit Neptunus.
At hic rursus longé maiorem lapidem tollens
Venit uersans, innixusq; est magna ui.
Deiecit autem à tergo nauis nigram proram habentis,
Paululumq; defuit ad temonem summum peruenire.
Inundauit autem mare descendente petra:
Hāc āt ulterius tulit unda, appropinquauit āt ī terrā ire.
Sed quando iam insulam peruenimus, ubi aliæ
Naues bene tabulatæ manebant densæ, circum autem socij
Sedebant lugentes nos expectantes continuo,
Nauem quidem illuc euntes traximus in arenam:
Et nos exiuimus in littus maris,
Pecudes autem Cyclopis concaua ex naui capientes
Diuisimus, ut nullus mihi priuatus abiret æquali:
Arietem autem mihi soli fortes socij (littore
Inter pecudes diuisas dederunt excellentem. hūc autē in
Ioui cōgregatori nubium Saturnidæ, qui oībus imperat.
Sacrificans crura combussi: hic aūt nō curabat sacrificia,
Sed cogitabat quomodo perirent omnes
Naues bene tabulatæ, & mihi chari socij.

Sic tunc quidem per totum diem usq; ad Solē occidētem
Sedimus, epulantes carnes multas, & merum dulce.
Quando autem Sol descendit, & tenebras est ingressus,
Tunc dormiuimus in littore maris.
Quando aūt diluculū generans apparuit rosea Aurora:
Iam tunc ego socios hortans iußi
Ipsosq; ascendere, & funes resoluere.
Hi autem statim ingreßi sunt, & in transtris sederunt,
Ex ordine autem sedētes album mare uerberarūt remis.
Inde autem primum nauigamus mœsti corde
Læti ex morte, charis amißis socijs.

ARGVMENTVM. K. HOMERI COMPOSITIONIS.

De Aeolo narrat ventorum custode, quēadmodum dedit Vlyssi prosperum uentum, Zephyrū, alios ventos includens in utre, quem socii soluentes dormiente Vlysse tanquam in ipso aurum esse putantes, redeunt ad Aeolum. Non excipiente autem Aeolo Vlyssem, inde nauigas ad Læstrigonas deuenit, apud quos undecim naues amittentes in Aeæam proficiscitur. Et cum Eurylocho dimidios socios sorte electos omittit sciscitaturos q̄ habitantes trāsformatis autem illis In sues a Circe prter Eurylochum, ipse in inquisitionē iens capiens a Mercurio Moly nihil leditur, sed & sociis pristinam formam sumentibus annum permanens apud Circen ad Plutonem descendit.

ODYSSEAE. K. HOMERI COMPOSITIONIS.

Cappa aūt cōtinet AEoli, Læstrigonū, & Circes facta.

AEOLIAM In insulam peruenimus, ibi autem habitabat
AEolus hippotades dilectus immortalibus Dijs,
Nauigabili in insula: totam autem ipsam circum murus
Aereus infrangibilis, plana autem circundabatur petra:
Huius & duodecim filij in domibus nati erant:
Sex quidem fœminæ, sex autem mares pubescentes.
Tunc hic filias dedit filijs esse uxores.
Hi aūt semper apud patrem dilectum, & matrē honestā
Epulantur, apud autem ipsos cibi infiniti iacent.
Odorata autem domus suspirijs impletur circa aulam
Interdiu, noctes autem rursus apud uerecundas uxores
Dormiunt in tapetibus, & in perforatis lectis.
Et qdē ad horū peruenimus ciuitatē, & domos pulchras.
Mēsē aūt totū amāter habuit me, et īterrogauit singula.
Ilium, Argiuorumq́; naues, & reditum Achiuorum.
At ego huic omnia rite narraui.
Sed quando iam & ego uiam petij, & iußi
Mittere: nil ille renuit: parauit autem deductionem.
Dedit autem mihi excorians utrem bouis nouennarij:
Tunc autem procellosorum uentorum inclusit uias.
Illum enim custodem uentorum fecit Saturnius,
Et sedare, & excitare quem uelit.
Naui autem in concaua religauit fune lucido,
Argenteo, ne quidem spiraret paululum:
At mihi spiritum zephyri præmisit flare,
Vt ferret nauesq́; & nos, sed non debebat
Perfici: ipsorum enim perditi sumus stultitijs.
Nouem diebus quidē simul nauigauimus noctesq́; et diē.

Vlysses a Aeolū uenit,

Aeoli regia.

Aeolus Vlyssi dat utrem uentorum.

Die autem decima iam apparuit patria terra.
Et iam ad ignem uertentes uenimus propè existentes.
Tum me quidem dulcis somnus aggressus est defessum:
Semper enim temonem nauis mouebam, neq; alij
Dedi sociorum, ut citius iremus in patriam terram.
Hi autem socij uerbis ad se mutuo dicebant,
Et me dicebant aurumq́; & argentum domum ducere.
Dona ab AEolo magnanimo hippotade:
Sic autem quidam dixit inspiciens de propinquo alium.
Papè, ut hic omnibus dilectus, & honoratus est
Hominibus, quorumcunq; & ciuitatem, et terram adit.
Multa qui ex Troiana ducit pretiosa pulchra
Præda nos rursus cum eandem uiam perfecerimus
Domum imus uacuas manus habentes.
Et nunc ei hæc dedit gratificans ob amicitiam
AEolus. sed age ocyus uideamus quecunq; hæc sunt:
Quantum'ue auri, & argenti in utre inest.

Vlysses amittit uentos per imprudentiã, utre a sociis soluto.

Sic dixerunt. consilium autem malum uicit sociorum.
Vtrem quidem soluerunt, uenti autem omnes irruerunt.
Hos autem statim rapiens tulit ad pontum procella
Flentes terra à patria: at ego
Cum surrexissem in animo forti cogitaui
An cadens ex naui perirem in ponto.
An quiete tolerarem, & adhuc inter uiuos degerem.
Sed sustinui & mansi, coopertus autem in naui
Iacebam: hæ autem ferebantur malo uenti turbine
Iterum in Aeoliam insulam: suspirabant autem socij:
Tunc in continentem uenimus, & exhausimus aquam.
Statim autẽ cœnam pararunt ueloces apud naues socij.
At postquam ciboq; saturati sumus et potu,
Iam tunc ego præconem assumens & socium,

Iuit ad Aeoli inclitas domos: hunc autem offendi
Comedentem apud suam uxorem, & suos filios.
Venientes in domum apud atria in limine
Sedimus: hi aũt in animo stuperunt, & interrogarunt.
Quomodo ridisti Vlysses: quæ tibi mala ĩuasit fortuna?
Certe te accurate dimisimus, ut peruenires
In patriã tuã, & domũ, & sicubi aliquid dilectum est.
Sic dixerunt: at ego locutus sum tristis corde:
Læserunt me socij mali, ad hos quoq; somnus
Impius, sed medemini amci: facultas enim in uobis.
Sic dixi blandis utens uerbis.
Hi aũt taciti facti sunt. pater aũt respõdit hac oratione: **Aeolus reuertentem Vlyssem indignabundus expellit.**
Abi ex insula cito ò pessime uiuentium.
Non enim mihi fas est reducere, neq; remittere
Virum, qui Deis odio est beatis.
Abi quoniam Deis inuisus huc redisti.
Sic dicens dimisit ab ædibus grauiter suspirantem.
Hinc autem primum nauigamus mœsti corde:
Consumebatur uirorum animus à remigatione molesta
Nostra stultitia: quoniã non amplius apparebat reditus. **Vlysses uenit ad Læstrygonas.**
Sex dies quidem simul nauigamus noctesq; & diem:
Septima autem peruenimns Lami ad altam urbem
Longiportarum Læstrygoniam, ubi pastorem pastor
Vocat impellens: hic autem expellens obedit,
Vbi insomnis uir duas accepit mercedes:
Vnam quidem boues pascens, aliã aũt albas oues pascẽs.
Propè enim nocteq; & die sunt uiæ.
Hunc postquã in portũ inclytũ uenimus, quẽ circũ petra
Alta erat, se in altum tollens utrinq;,
Littora autem præeminentia aduersa inter se
In ore eminebant: angustus autem ingressus erat.

Illuc hi intro oēs ĩpellebãt naues utrinq; remis agitatas:
Hæc quidem intra portum concauum ligatæ sunt
Propinquæ, nõ quidẽ enĩ unquã augebatur unda in ipso,
Neq; multum, neq; parũ: alba aũt erat circũ trãquillitas.
At ego solus detinui extra nauem nigram
Illic in extremitate petre funes ligans.
Steti autem in speculam asperam ascendens.
Illic quidem neq; boum, neq; uirorum apparebãt opera:
Fumum autem solum uidimus à terra exilientem.
Iam tunc ego socios præmisi interrogare euntes,
Qui uiri essent in terra cibum comedentes.
Viros duos eligens tertium præconem ad lubens,
Hi autem ibant exeuntes in planam uiam, qua plaustra
Ad urbem ab altis montibus deducebant materiam:
Puellæ autem obuiam facti sunt ante urbẽ aquatum eũti
Filiæ fortissimæ Læstrygonis Antiphatæ.
Hæc quidem in fontem descenderat pulchrè fluentem
Fons artacia. Artaciam: inde enim aquam ad ciuitatem portabat.
Hi autem astantes allocuti sunt, & interrogauerunt:
Quis horum esset Rex, & quibus imperaret.
Hæc autem statim patris indicauit altam domum.
Hi autem postquam ingressi sunt altas domos, mulierem
Inuenerũt quãtũ mõtis cacumẽ: ualde ãt timuerũt ipsam.
Antiphates Rex Lestrigonum. Hæc aũt statim ex foro uocauit inclytum Antiphatem
Suum maritum, qui his molitus est lugubrem mortem.
Statim unum corripiens sociorum, parauit cœnam:
Hi autem duo ruentes fuga ad naues uenere.
At hic clamauit per urbem: hi autem ruentes
Veniebant fortissimi Læstrygones aliunde alius.
Infiniti non uiris similes, sed gigantibus,
Qui de rupibus ingentia saxa

Vibrabāt. statim aūt malus streptitus in nauibus ortus est
Virorum morientium, nauiumq; simul fractarum.
Pisces aūt sicut trāseuntes ad triste cōuiuium ferebātur,
Donec hi hos perderent portū ualde profundum intra.
Interim ego ensem acutum trahens à fœmore
Hoc funes incidi nauis cæruleam proram habentis,
Statim autem meis socijs hortans iußi
Incumbere remis. ut perniciem subter fugeremus:
Hi autem simul omnes remigarunt timentes mortem.
Libenter autem in pontum altas fugit petras
Nauis mea: at aliæ simul omnes illic perierunt.
Hinc autem primum nauigauimus tristes corde
Læti ex morte, dilectis amißis socijs.
AEæam autem in insulam peruenimus: illic āt habitabat — Aeæa isula.
Circe bene comata grauis Dea eloquens
Soror prudentis AEetæ, — Vlysses ad Circen diuertit.
Ambo autem nati erant lucente hominibus ex Sole:
Matreq; ex persa, quam Oceanus genuit filiam.
Illuc autem ad littus naui deuenimus silentio
Tutum in portum: & aliquis Deus duxit.
Illuc tunc exeuntes duosq; dies, & duas noctes
Iacuimus, simul laboreq; & doloribus aīum cōsumentes.
Sed quando iam tertiū diē bene comata perfecit Aurora:
Et tunc ego meam hastam capiens, & ensem acutum
Statim è naui ascendi in speculam
Siquo modo opera uiderem mortalium uocemq; audirem.
Steti autem in speculam saxosam ascendens
Et mihi uisus est fumus à terra latas uias habenti
Circes in ædibus per nemora densa & syluam.
Cogitaui autem postea in mente, & in animo
Ire, & inquirere postquam uideram nigrum fumum.

Sic autem mihi cogitanti uisum est melius esse.
Primum euntem in nauem uelocem, & littus maris
Cœnam socijs dare præmittereq; ad inquirendum.
Sed qñ iã ꝓpe pueni eũdo ad nauẽ remis utrinq; ĩpulsam
Tunc nescio quis me deorũ miseratus est solum existẽtẽ
Qui mihi alta cornua habẽtẽ ceruũ magnũ in uiã ipsam
Misit: hic quidem ad flumẽ descenderat ex pabulo syluæ
Bibiturus: iam enim ipsum habebat uis Solis.
Vlysses ceruũ cõfigit. Hunc autem ego egressum in spina media dorsa
Percussi: è regione autem hasta ærea penetrauit.
Decidit autem inter pulueres clamans, & euolauit aĩus.
Ad hunc aũt ego accedens lanceam æream ex uulnere
Traxi: quam illic declinans in terra
Dimisi: at ego euulsi uirgultaq; uiminaq;.
Funem autem quanta est ulna bene tortum utrinq;
Plicans colligaui pedes ingentis monstri.
Iuit autem super humeris portans ad nauem nigram
Hasta innixus, quia non poteram in humero
Manu portare altera: ualde enim magna fera erat.
Deieci autem ante nauem: suscitaui socios
Blandis uerbis propè astans uiro unicuiq;.
O amici, non enim descendemus licet afflicti
Ad Plutonis domos, antequam fatalis dies adueniat.
Sed agite ut (in naui ueloci cibusq; potusq;)
Recordemur cibi, neq; conficiamur fame.
Sic dixi. hi autem cito meis uerbis paruere
Egressi autem ad littus maris infructuosi
Admirati sunt ceruum, ualde enim magna fera erat
At postquam delectati sunt uidentes oculis
Manus lotis parauerunt gloriosum conuiuium.
Sic tunc quidem per totum diẽ usq; ad Solẽ occidentem,

Sedimus epulantes carnes multas, & uinum ſuaue.
Quando autem Sol deſcendit, & ad tenebras iuit,
Tunc dormiuimus in littore maris.
Quando autem matutina apparuit roſea Aurora,
Tunc ego concionem faciens uerba feci.
Audite mea uerba, mala licet paßi ſocij.
O' amici non enim ſcimus ubi occaſus, neq; ubi Aurora,
Neq; ubi Sol lucens mortalibus it ſub terram,
Neq; ubi reſurgit: ſed conſultemus ocvus
Si quod adhuc erit conſilium: ego autem non puto eſſe.
Vidi enim in ſpeculam ſaxoſam aſcendens
Inſulam quam circum mare ingens ambit.
Ipſa autem humilis iacet: fumum autem in medio
Vidi oculis per nemora condenſa & ſyluam.
Sic dixi. his autem fractum eſt dilectum cor:
Recordantibus operum Læſtrygonis Antiphatæ:
Cyclopisq; uiolentiæ magnanimi uiros edentis.
Flebant autem uehementer huberes lachrymas fundentes
Sed non aliqua utilitas fiebat lugentibus.
At ego bifariam omnes fortes ſocios
Numeraui: ducem autem utriſq; præbui.
Horũ qdẽ ego dux eram, aliorum ãt Eurylochus diuinus
Sortes autem in galea ærea quaſſauimus cito:
Exilijt autem ſors magnanimi Eurylochi.
Perrexit autem ire, ſimul cum hoc duo & uiginti ſocij
Flentes: & nos reliquerunt lugentes retro.
Inuenerunt autem in cõcauitatibus factas domos Circes,
Politis lapidibus perſpicuo in loco.
Circum autem ipſam lupi erant montani, & leones:
Hos ipſa mãſuetos fecerat poſtquam mala uenena dedit.
Neq; hi irruebant contra uiros, ſed

Caudis longis blandientes surgebant.
Sicut autem qñ circum dñm canes ad conuiuium euntem
Assultant: semper enim fert mulcentia animum:
Sic hos circum lupi robustis unguibus, & leones
Assultabãt. hi ãt timuerũt postq̃ uiderũt grauia mõstra:
Steterunt autem in ianuis Deæ bene comatæ.
Circen autem intus audiuerunt canentem uoce suaui
Telam percurrentem magnam immortali, qualia Dearũ
Tenuia & gratiosa, & splendida opera sunt.
His autem uerbis incepit Polites princeps inter uiros,
Qui mihi gloriosissimus sociorũ erat prudentissimusq;.
O' socij intus quædam percurrens magnam telam
Pulchrè canit: pauimentum aũt totum circum resonant,
Vel Dea, uel mulier: sed alloquamur ocyus.
Sic dixit. hi autem allocuti sunt uocantes.
Hæc autem statim exiens portas aperuit splendidas,
Et uocabat: hi ãt simul omnes p imprudẽtiã sequebãtur.
Eurylochus autem remansit putans dolum esse.
Sedere fecit autem introducens per sedesq; thronosq;:
Ipsis autem caseumq;, & farinam, & mel recens
Vinũ prannium. Vino pramneo immiscuit: remiscuit autem in pane
Venena mala, ut omnino obliuiscerentur patriæ terræ.
At postquam deditq;, & biberunt statim postea
Circes Pharmaco multi in porcos uersi. Baculo percutiens in haris porcorum cohibuit.
Hi aũt porcorũ quidẽ habebãt capita uocemq; corpusq;,
Et setas: at mens erat firma sicut prius.
Sic hi flentes continebantur: his autem Circe
Iliceam glandem quernamq; iecit fructumq; corni
Ad edendum: qualia porci humi dormientes semper edũt.
Eurylochus aũt statim uenit uelocem ad nauem nigram
Nuncium sociorum narrans, & nefandum fatum:

Neq; effari poterat uerborum cupiens quanquam
Cor dolore magno percußus, & ei oculi
Lachrymis implebantur: luctum autem habebat animus.
Sed qn̄ iam ipsum omnes admirati sumus interrogantes,
Tunc aliorum sociorum narrauit mortem.
Iuimus sicut iußisti in syluas illustris Vlysses
Inuenimus in cōcauitatibus ædificatas domos pulchras,
Polytis lapidibus conspicuo in loco.
Intus aūt quædam magnā telam texens stridule canebat:
Vel deus, uel fœmina: hi autem locuti sunt uocantes.
Hæc autem statim egressa ianuas aperuit splendidas.
Et uocauit: hi aūt simul oēs per imprudētiā secuti sunt.
Sed ego remansi putans dolum esse:
Hi autem simul euanuerunt omnes, neq; aliquis ipsorum
Apparuit: diu autem sedens ego obseruabam.
Sic dixit. at ego quidē ensem argēteis clauis munitū
Humeris circumposui magnum æreum: circum aūt arcus
Hunc autem statim iußi in eadem me uia duceret.
At hic ambabus capiens precatus est genua,
Et me lugens uerba pennata alloquebatur.
Ne me duc illuc inuitum Egregie: sed linque hic:
Scio enim quod non ipse redibis, neq; aliquem alium
Duces tuorum sociorum, sed cum his ocyus
Fugiamus: adhuc enim fugerimus malum diem.
Sic dixit. at ego ipsum respondens allocutus sum.
Eurysoche certe quidem tu hic hoc in loco
Edens, & bibens concaua in naui nigra.
At ego ibo: grauis autem mihi est neceßitas.
Sic dicens ego à naue descendi et mari.
Sed quando iā futurus eram eundo sacras ad cōcauitates
Circes peruenire multùm ueneficæ in magnam domum.

Tunc mihi Mercurius aureū baculum hn̄s obuiā factus ē
Eunti ad domum, iuueni uiro similis
Primum pubescenti, cuius gratißima est ætas:
Et me manu tetigit, uerbumq; dixit, & compellauit.
Quo rursus infelix per montes uenis solus
Loci ignarus existens: socij autem tibi apud Circen
Continentur tanquam proci densas latebras habitantes:
An liberaturus eo pergis? neq; te dico
Ipsum rediturum: manebis autem ubi & alij.
Sed age iam te à malis liberabo, & seruabo:
Accipe hoc medicamentū bonum hn̄s aūt ad ædes Circes
Vade, quod tibi capiti expellet malum diem.
Omnia autem tibi dicam perniciosa consilia Circes.
Parabit tibi potionem: ponet autem uenena in cibo.
Sed neq; sic decipere te poterit. non enim sinet
Medicamentum bonum quod tibi dabo: dicam āt singula.
Quando Circe te uerberauit longo baculo:
Tunc tu ensem acutum trahens à fœmore
In Circen rue tanquam interficere cogitans.
Hæc autem te timens iubebit ad cubile accedere,
Tunc tu ne postea abnuas Deæ cubile,
Vt tibi soluat socios ipsumq; curæ habeat:
Sed iube ipsam deorum magnum iusiurandum iurare.
Non tibijpsi nocumentum malum consulturam aliud.
Ne te nudatum malum, & non uirum reddat.
Sic dicens dedit herbam Mercurius
Ex terra euellens, & mihi genus ipsius ostendit.
Radix quidem nigra erat, lacti autem similis flos.
Moly autem ipsam uocant Dei difficile autem effodere
Viris mortalibus: Dei autem omnia possunt.
Mercurius quidem postea abijt ad longum Olympum.

Mercurii remediū cōtra Circes pharmaca.

Moly herba.

Insulam supra sylvosam: ego autem in domos Circes
Ivi: multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Steti autem in ianuis Deæ bene comatæ,
Vbi stans clamaui: Dea autem meam audiuit uocem. Vlyſſes ad Circen ingreditur.
Hæc autem statim exiens ianuas aperuit splendidas,
Et uocauit. at ego secutus sum tristis corde:
Sedere fecit ãt me ĩtroducẽs ĩ throno argẽteis clauis mu
Pulchro, uario. sub autem scabellum pedibus erat. (nito
Parauit autem mihi potionem aureo poculo, ut biberem,
Et pharmacum immisit mala cogitans in animo.
At postquam deditq;, & bibi, neq; me transformauit.
Virga percutiens, uerbumq; dixit, & compellavit:
Vade ad haram porcorum cum alijs dormire socijs,
Sic dixit. ego autem ensem acutum trahens à fœmore
In Circen irrui tanquam occidere cogitans.
Hæc autẽ ualde uociferãs accurrit, & præhendit genua
Et mihi lugens uerba uelocia dixit.
Quis? unde uenis uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes?
Stupor me hẽt quod nõ bibẽs hæc Pharmaca mutatus es.
Neq; enim neq; aliquis alius uir hæc Pharmaca sustinuit,
Qui biberit, & primum accesserit ad septum dentium.
Tibi autem in pectoribus immaculata mens est.
Certe tu Vlysses es multiscius, quem mihi semper
Dicebat uenturum habens baculum aureum Mercurius
Ex Troia uenientem ueloci cum naui nigra.
Sed age iam in uagina quidem ensem pone: nos ãt postea
Cubile nostrum ascendamus, ut mixti
Lecto & amicitia concredamus nobis inuicem. Vlyſſes Circe.
Sic dixit. at ego ipsam respondens, allocutus sum.
O' circe quomodo enim me iubes æquum esse,
Quæ mihi sues quidem fecisti in ædibus socios,

Ipsum autem hic tenens dolosa iubes
In thalamumq; ire, & tuum ascendere lectum,
Vt me nudatum malum, & non uirum facias:
Neq; ego uolo tuum inire lectum,
Si non patiaris Dea magnum iusiurādum iurare
Nō aliquod mihi ipsi nocumētū malū consulturā aliud.
Sic dixi. hæc autem statim iurauit sicut iussi.
At postquam iurauitq; perfecitq; iuramentum,
Tunc ego Circes iniui perpulchrum lectum:
Famulæ autem interim in ædibus laborabant
Quatuor, quæ ei in ædibus ministræ erant.
Veniebant autem hæ ex fontibus, & à syluis,
Et è sacris fluuijs, qui in mare proruunt.
Harum una iecit super thronis stragula pulchra,
Purpurea desuper, subter autem lintea tenuia subiecit.
Altera autem ante thronos strauit mansas
Argenteas, & in ipsis posuit aurea canistra.
Tertia uero cratere dulce uinum miscebat
Dulce in argenteo: distribuit autem aurea pocula.
Quarta autem aquam ferebat, & ignem accendebat
Multum sub tripode magno: calefiebat autem aqua.
At postquam calefacta est aqua in splendenti lebete.
In balneum cum me locasset lauit ex tripode magno
Placide effundens in capiteq; & humeris,
Vt mihi laborē animi corruptorem eximeret à mēbris.
At postquam lauit, & unxit pingui oleo,
Circum me tunicam pulchram iecit & interulam
Sedere fecit autem me introducens in thronum argenteū
Pulchrum uarium: sub autem scabellum pedibus erat.
Aquas autem alia famula gutturnio fundebat ferens
Pulchro aureo super argenteo lebete

Ad lauandum, & iuxta politam strauit mensam.
Panem autem uerecunda famula apposuit ferens:
Cibos multos imponens gratificans ex presentibus
Comedere autem iubebat: meo autẽ non placebat animo.
Sed sedebam aliud cogitãs: mala autem uidebat animus.
Circe aũt postquã intellexit me sedentem, neq; in cibaria
Manus porrigentem: grauissimum aũt dolorẽ habentem.
Propè astans uerba uelocia allocuta est.
Cur sic Vlysse sedes similis muto
Animum edens? cibum autem non tangis, neq; potum.
An aliquem dolum alium putas? non te decet
Timere: iam enim iuraui magnum iusiurandum.
Sic dixit, at ego ipsam respondens, allocutus sum.
O' Circe quis enim uir, qui iustus esset
Ante sustineret saturari cibo potuq;,
Quàm liberares socios, & in oculis uideret?
Sed si prompta bibere edereq; iubes
Solue ut oculis uideam pergratos socios.
Sic dixi. Circe autem per domum exiuit
Virgam habens in manu: ianuas autem aperuit haræ,
Expulit autem ex hara similes porcis nouennarijs.
Hi quidem postea steterunt aduersi. hæc autem per ipsos
Iens præbuit unicuiq; pharmacum aliud.
Horũ aũt ex mẽbris setæ cadebant, quas prius generauit
Pharmacũ perniciosum, qđ ipsis prabuit uenerãda Circe.
Viri autem statim facti sunt iuniores, quàam antea erãt.
Et multo pulchrioresq; maiores uisu.
Cognouerũt aũt me illi, tetigerũtq; manibus unusquisq;.
Omnibus autem dulcis subijt luctus: circum circa domus
Horrendum strepuit, Dea autem miserta est, & ipsa.
Hæc autem propè me stans, allocuta est diuina Dearum.

Circe Vlyssi.
Circe Vlyssi socios restituit pristinæ formæ.

Vlyſſes redit ad naues.

Nobilis Laërtiade multiſcie Vlyſſes
I nunc ad nauem uelocem, & littus maris:
Nauem quidem quàmprimum trahite in terram.
Res autem ſpeluncis admouete armaq; omnia.
Ipſe autem reuertere, & duc peramatos ſocios.
Sic dixit, at mihi perſuaſus eſt animus nobilis.
Perrexi autem ire in nauem uelocem, & littus maris.
Inueni poſtea in naui ueloci peramatos ſocios
Miſerabiliter lugentes huberem lachrymam effundētes.
Sicut āt qñ in agro degētes uitulæ circa uaccas gregarias
Venientes in mandriam poſtquam herba ſaturatæ ſunt:
Omnes ſimul ſaltant aduerſæ, neq; caulæ
Retinent: ſed ualde mugientes circum currunt
Matres. ſic me illi poſtquam uiderunt oculis
Lachrymantes accurrerunt: apparuit autem ipſis animus
Sic eſſe, tanquam, ſi ad patriam irent, & ciuitatē ipſorū
Aſperæ Ithaces, ubi nutriti erant & generati:
Et mihi lugentes uerba uelocia dixerunt.
Tibi quidem redeunti ò egregie, ſic gratulamur
Tanquam ſi in Ithacam iuiſſemus patriam terram:
Sed age aliorum ſociorum narra mortem.
Sic dixerunt. at ego allocutus ſum blandis uerbis.
Nauem quidem quàmprimum trahamus in terram,
Resq; ſpeluncis admoueamus armaq; omnia.
Ipſi autem maturate me ſimul omnes ſequi:
Vt uideatis ſocios ſacris in domibus Circes
Bibentes et edentes: anno enim toto durātē cibū habent.
Sic dixi. hi autem cito meis uerbis paruere.

Eurylochus.

Eurylochus autem mihi ſolus coërcuit omnes ſocios,
Et ipſis inclamans uerba uelocia allocutus eſt.
Ah miſeri quo imus? quid mala quæritis hæc

Circes in domum eundo? quæ omnes
Vel ſues, uel lupos facit, uel leones.
Qui eius magnam domum ſeruabimus coacti.
Sicut Cyclops fecit, quando eius in ſpecum iuerunt
Noſtri ſocij, & unà audax ſecutus eſt Vlyſſes.
Huius enim, & illi ſtultitijs periere.
Sic dixit. at ego in animo cogitaui
Trahens longum enſem forti à fœmore
Quo ei abſcindens caput, in terram proijcere,
Quãquam affini exiſtenti ualde propinquo: ſed me ſocij
Blandis uerbis detinuerunt aliunde alius.
Generoſe hunc quidem ſinamus, ſi tu iubes,
Hic apud nauemq; manere, & nauem ſeruare.
Nobis autem dux ſis ſacras ad domos Circes.
Sic dicentes à naui deſcenderunt & à mari.
Neq; quidẽ Eurylochus cõcauã apud nauẽ relictus eſt. Vlyſſes ostros ſocios ad Circen ducit.
Sed ſecutus eſt: timuit enim meã maximã repræhẽſionẽ.
Interim autem alios ſocios in domibus, Circe
Accuratè lauitq;, & unxit pingui oleo,
Circum autem ueſtes bonas iecit & tunicas.
Cõuiuantes autem bene omnes inuenimus in domibus.
Hi aũt poſtquã ſe inuicẽ uiderũt intellexeruntq; omnia,
Flebant lamentantes: circum autem reſonabat domus.
Hæc aũt me propè ſtans allocuta eſt diuina inter Deas.
Nobilis Laërtiade prudens Vlyſſes
Nõ amplius nũc abũdãtẽ luctum excitetis. ſcio & ipſa,
Et quot in ponto paßi eſtis dolores piſcoſo,
Et quot iniuſti uiri nocuerunt in terra.
Sed agite comedite cibum, et bibite uinum,
Donec rurſus animum in pectoribus reſumatis,
Qualem quando primum reliquiſtis patriam terram

Asperæ Ithacæ: nunc autem impotentes, & exanimati
Semper erroris molesti recordati: nunquam uobis
Animus in lætitia, siquidem ualde multa paßi estis.
Sic dixit. nobis aũt rursus psuasus est animus gñosus.
Illic quidem dies omnes completum in annum
Sedimus conuiuantes carnes multas, & uinum dulce.
Sed quando iam annus fuit, & affuerunt tempora
Mensibus interremptis, & dies longi absoluti sunt:
Tunc me uocantes dixerunt peramati socij.
Infelix iam nunc recordare patriæ terræ.
Si fas est seruari, & peruenire
Domum in altam, & simul in patriam terram.
Sic dixerunt. at mihi persuasus est animus generosus.
Sic tunc quidem toto die usq; ad Solem occidentem
Sedimus comedentes carnes multas, & uinum dulce.
Quando autem Sol occidit, & in tenebras iuit,
Hi quidem dormierunt in domibus umbrosis.
At ego Circes ingrediens perpulchrum lectum
Genua tangẽs uocaui, Dea autem meam audiuit uocem.
Et ipsam uociferans, uerba pennata dixi.
O Circe perfice mihi promißionem quam promisisti
Domum mittere, animus autem mihi impellitus iam
Et aliorum sociorum, qui mihi obtundunt animum
Circum me lugentes, quando tu non ades.
Sic dixi. hæc autem statim respondit diuina Dearum.
Nobilis Laërtiade prudens Vlisses
Non amplius nunc inuiti in mea manete domo,
Sed aliam oportet prius uiam perficere, & ire
Ad Plutonis domos, & laudatæ Proserpinæ,
Ad animam uaticinantis Thebani Tiresiæ
Vatis cæci, cuius mentes integræ sunt.

Circe prædicit Vlyssi iter ad inferos.

Cui et mortuo mentem præbuit Proserpina
Soli sapere: tibi autem umbræ aderunt.
Sic dixit. at mihi prostratus est animus,
Flebam autem in lectis sedens, neq; animus
Volebat amplius uiuere, & uidere lumen Solis:
At postquam flensq; uolutusq; expletus sum:
Tunc iam ipsam uerbis respondens, allocutus sum.
O' Circe quis enim hanc uiam demonstrabit?
Ad plutonem enim nondum quis iuit cum naui nigra.
Sic dixi. hæc autem statim respondit diuina Dearum.
Nobilis Laërtiade prudens Vlysses
Non tibi ducis desyderium in naui curæ sit.
Malum autem firmans, & uela alba extendens
Sede: hanc autem tibi flatus Boræ feret.
Sed quando iam naui per Oceanum transiueris
Ibi littusq; breue, & nemora Proserpinæ
Longæq; Alni, & salices infructiferæ,
Nauem quidem illuc applicabis ex Oceano profundo.
Ipse autem in Plutonis uade domum latam.
Illic quidem in Acheronta Pyriflegethonq; fluunt
Cocytusq;, qui à stygia aqua est deductus
Petraq; concursusq; duorum fluuiorū ualde sonantium.
Illuc aūt postea heros cum appuleris, propè sicut iubeo
Foueam fode quanta cubiti mensura longa lataq;
Circum ipsam autem libamen funde omnibus mortuis,
Primum mulso postea autem dulci uino:
Tertio autē rursus aqua: post autē farinas albas misce.
Multum autem uoces mortuorum infirma capita.
Profectus in Ithacam sterilem bouem, quæ optima sit
Sacrificia in domibus, pyramq; imple bonis rebus,
Tiresiæ autem seorsum longè ouem sacrificare puto

Totam nigram, quæ ouibus præcellat uestris.
At postquam uota feceris inclyto generi mortuorum,
Tunc ouem arietemq; sacrificabis fœminamq; nigram
In Erebum conuersus: ipse autem à longè uerte
Ingrediens fluuij fluxus: illuc autem multæ
Animæ uenient cadauerum mortuorum.
Tunc postea socios hortare, & iube
Oues, quæ iam iacebunt, iugulatas sæuo ære
Excoriantes comburere: supplicare autem Deis
Fortiq; plutoni, & laudatæ Proserpinæ,
Ipse autem ensem acutum trahens à fœmore
Sede, neq; sinas mortuorum impotentia capita
Sanguinem propè ire, antequam Tiresiam Audiueris:
Tunc ad te statim uates ueniet Princeps populorum,
Qui tibi dicet uiam, & mensuras uiæ,
Reditumq; quomodo in pontum ibis piscosum.
Sic dixit. statim autem aurea uenit Aurora.
Circum autem me uestemq; palliumq; uestimēta induit.
Ipsa autem splendidam Pallā magnā induta est nympha
Subtilem & gratiosam, & cingulū circūposuit lumbo
Pulchrum aureum, capiti autem imposuit flameolum.
At ego per domos iens hortabar socios
Dulcibus uerbis, stans propè uirum unumquenq;.
Non amplius nunc dormientes fruamini dulci somno:
Vlysses sociis. Sed eamus. iam enim mihi dixit ueneranda Circe.
Sic dixi. his autem persuasus est animus generosus.
Neq; tamen inde illæsos duxi socios.
Elpenoris casus. Elpenor autem quidam fuit maxime iuuenis, neq; ualde
Potens in bello, neq; mentis compos,
Qui mihi seorsum à socijs sacris in domibus Circes
Frigoris cupidus cubabat uino grauis:

Motorum autem ſociorum tumultũ, & ſtrepitũ audiens
Repente ſurrexit, & oblitus eſt mentibus ſuis
Retrogradum ſe deſcendere, iens per ſcalam longam,
Sed è regione parietis cecidit, & ei ceruicis
Oſſa fracta ſunt, anima autem ad Plutonem deſcendit:
Venientibus autem his ego uerbum dixi.
Putatis domum dilectam in patriam terram
Ire: aliam autem nobis uiam indicauit Circe
Ad Plutonis domos, & laudatæ Proſerpinæ,
Ad animam uaticinantis Thebani Tireſiæ.
Sic dixi. hi uero proſtrati ſunt animo.
Sedentes autem illic lugebant, euellebantq́; capillos:
Sed nulla utilitas fiebat lugentibus.
Sed quando iam in nauem uelocem, & littus maris
Iuimus, dolentes teneras lachrimas fundentes,
Tunc autem ueniens Circe apud nauem nigram
Agnam alligauit ouem, fœminamq́; nigram
Facile prætergreſſa: quis enim Deum uolentem
Oculis uidere poßit, huc uel illuc euntem?

ARGVMENTAM. Λ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Narrat quomodo ſecundum Circes mandata in infernum deſcendit. Et quomodo audiuit Tireſiam uatem de ſui ipſius, & aliorum ſalute. Et quomodo Heroas, & Heroidas vidit in inferno, & matrem. Et ad illum commilitantes aliquos, et in inferno qui punirentur.

ODYSSEAE. Λ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Lambda autem, in inferno animabus obuiã fit Vlyſſes.

AT postquam ad nauem descendimus & mare:
Nauem quidem primum deduximus in mare diuum.
Et malum posuimus & uela in naui nigra.
Intro autem oues accipientes ire fecimus: intro & ipsi
Iuimus dolentes uberes lachrymas fundentes.
Nobis autem à tergo nauis nigræ proræ
Prosperum uẽtum immisit pandentem uelũ bonũ amicũ
Circe bene comata grauis Dea altiloqua,
Nos autem arma singula expedientes in naui
Sedebamus: hanc autẽ uentusq; gubernatorq; dirigebat.
Huius aũt per totũ diẽ extensa sunt uela pontũ trãsiẽtis.
Occidit tunc Sol, obumbrataeq; sunt omnes uiæ.
Hec autem in fines peruenit profundi Oceani.
Illic autem Cimeriorum uirorum populusq; ciuitasq;
Vlysses ad Cimmerios diuertit. Caligine & nebula coopertis: neq; unquam ipsos
Sol lucidus aspicit radijs,
Neq; quando tendit ad cælum stellatum,
Neq; quando retro in terram à cælo uertitur.
Sed nox perniciosa extenditur miseris hominibus.
Nauem quidem illuc uenientes traximus: extra aũt oues
Accepimus: ipsi autem rursus apud fluxum Oceani
Iuimus, ut in locum perueniremus quem dixit Circe.
Hic sacra quidem Perimedes Eurylochusq;
Inferorum locus. Faciebant. ego autem ensem acutum trahens à fœmore
Foueam fodi quantum cubiti mensura hinc & inde:
Circum ipsam autem libamina fundimus oĩbus mortuis.
Primum mulso, postea autem dulci uino,
Tertio rursus aqua, & farinas albas miscui.

Multum autem oraui mortuorum infirma capita:
Profectus in Ithacam sterilem bouem, quæ optima esset
Sacrificare in domibus, pyramq; implere bonis
Tiresiæ autem seorsum ouem sacrificare noui
Totam nigram, que ouibus antecellat nostris.
Hos aũt postquam uotis precationibusq; gẽtes mortuorũ
Precatus sum: oues autem accipiens obtruncaui
In fossam: fluebat aũt sanguis niger: congregatæq; sunt
Animæ ex Erebo cadauerum mortuorum.
Nymphæq; iuuenesq;: & multa paßi senes,
Virginesq; teneræ nuper flebilem animum habentes.
Multi autem uulnerati æreis lanceis
Viri in bello necati cruenta arma habentes,
Qui multi circum foueam ueniebant aliunde alius
Magno clamore, me autem pallidus timor cepit.
Iam tunc postea socios hortans iußi
Pecora quæ iam iacebant iugulata sæuo ere
Excoriantes comburere: supplicare autem Dijs
Fortiq; Plutoni, & laudatæ Proserpinæ.
At ego ensem acutum trahens à fœmore
Sedi, neque permisi mortuorum impotentia capita
Sanguinem propè ire, antequam Tiresiam audirem.
Prima autem anima Elpenoris uenit socij:
Nondum enim sepultus erat sub terra lata.
Corpus enim in domo Circes relinquimus nos
Iufletum & insepultum, quoniam labor alius urgebat.
Hũc qdẽ ego lachrymatus sum uidens, misertusq; sũ aĩo:
Et ipsum clamando uerba uelocia allocutus sum.
Elpenor quomodo uenisti sub caliginem obscuram,
Præuenisti pedes existens, quàm ego cum naui nigra.
Sic dixi. hic autem mihi lugens respondit uerbo,

Appperant mortuorũ animæ.

Elpenoris umbra Vlyssi apparet.

Nobilis Laërtiade prudens Vlysse,
Nocuit mihi Dei fatum malum, & multum uinum.
Circes autem in domo dormiens non animaduerti
Me retrogradum descendere eundo per scalam longam.
Sed contra murum cecidi: ast autem mihi ceruix
Neruorum fracta est, anima autem in infernũ descendit.
Nunc aũt his qui uẽturi sunt postea precor non pñtibus
Per uxorem & patrem, qui educauit paruum existentẽ
Telemachumq; quem solum in domibus reliquisti.
Scio enim quòd hinc iens domo ex inferni
Insulam in AEæam impelles bene fabricatam nauim:
Tunc te postea Rex iubeo recordari mei,
Ne me infletum, insepultum, abiens retro relinquas.
Separatus ne deorum ira fiam.
Sed me combure cum armis quæcunq; mihi sunt:
Sepulchrumq; mihi accumula cani in littore maris
Viri infelicis, & cuius apud posteros fama sit.
Hæcq; mihi perfice: figeq; in sepulchro remum,
Quo & uiuus remigabam existens cum meis socijs
Sic dixit. at ego ipsum respondens, allocutus sum.
Hæc tibi ô infelix perficiamq; & faciam.
Nos quidem sic uerbis respondentes molestis
Sedebamus: ego qdẽ sepati supra sãguinẽ ensem tenebam:
Idolum autem ex altera parte socij multa loquebatur,
Venit autem insuper anima matris mortuæ
Vmbra Anticlæ matris Vlysſis. Autolyci filia magnanimi Anticlea,
Quam uiuam dereliqui iens ad Ilium sacrum.
Hãc qdẽ ego lachrymatus sum uidẽs, misertusq; sum aĩo.
Sed neq; sic sini priorem licet ualde dolẽs
Sanguinem propè ire, antequam Tiresiam audirem.
Venit autem insuper anima Thebani Tiresiæ

Aureũ ſceptrũ tenens: me autẽ nouit, & allocuta eſt.
Cur iterum ò infelix linquens lumen Solis
Veniſti, ut uideas mortuos, & iniucundam regionem?
Sed recede à foſſa, remoue autem enſem acutum,
Sanguinem ut bibam, & tibi uera dicam.
Sic dixit, ego autem retrocedens enſem argenteum
Vagina incluſi: hic autẽ poſtquã bibit ſanguinẽ nigrũ,
Et tunc iam me uerbis allocutus eſt uates uerus.
Reditum quæris dulcem illuſtris Vlyſſe:
Hunc autem tibi difficilem faciet Deus. non enim puto
Latere Neptunum: quam iram impoſuit animo
Iratus quòd ei filium dilectum excæcaſti.
Sed tamen & ſic mala licet paßi peruenietis:
Si uolueris tuum animum continere & ſociorum.
Quando iam primum applicabis bene fabricatã nauẽ
Trinaciæ inſulæ profugiens nigrum pontum.
Paſcentes autem inuenietis boues, & pingues oues
Solis, qui omnia uidet. & omnia audit:
Quas ſiquidem & innocuos ſines reditumq; curabis:
Vtiq; in Ithacam mala licet paßi peruenietis.
Sin autem lædes, tunc tibi uaticinor mortem
Nauiq; & ſocijs: ipſe autem licet fugies
Serò male ibis, perdens omnes ſocios
Naui in aliena: offendes autem incommoda domi
Viros proteruos, qui tibi uictum edunt
Petentes diuinam uxorem, & dotes dantes.
Sed certe illorum uiolentiam ulciſcêris profectus.
Sed poſtquam procos in domibus tuis
Interfeceris, uel dolo, uel palàm acuto enſe,
Ibis poſtea capiens remigabilem remum,
Donec ad illos perueneris, qui neſciunt mare.

Tireſię umbra Vlyſſi oẽm itineris ſucceſſum ꝑſagit.

Viri, neq; sale mixtum cibum edunt,
Neq; utiq; sciunt naues purpureas proras habentes,
Neq; nauigabiles remos, qui alæ nauibus sunt.
Signum autē tibi dicam ualde apertum, neq; te fallet.
Quando tibi obuiam factus alius uiator
Apparebit flabrum habere in splendido humero,
Et tunc iam terræ figens nauigabilem remum
Faciens sacra bona Neptuno regi
Agnum, taurumq;, porcorumq; custodem aprum.
Domum ibis sacrifica sacras hecatombas
Immortalibus Deis, qui cælum latum habitant
Omnibus ualde rite. mors autem tibi ex mari ipso
Imbecillis ualde talis ueniet, quæ te perimet
Senectute sub matura cōstitutum. circum autem populi
Diuites erunt. hæc autem tibi uera dico.
Sic dixit. at ego ipsum, respondens, allocutns sum.
Tiresia hæc quidē quo q̄uo filis parcarū decreuere Dij.
Sed age mihi hoc dic, & uere narra.
Matris uideo animam mortuæ:
Hæc dolens sedet propè sanguinem, neq; suum filium
Potest contra uidere, neq; alloqui.
Dic Rex quomodo me cognoscet talem existentem.
Sic dixi. hic āt me rursus respondens, allocutus est.
Facile tibi uerbum dicam, & in mentibus ponam
Quemcunq; quidem permittes cadauerum mortuorum
Sangninem propè uenire: hic tibi uerum dicet.
Cui inuidebis: hic tibi rursus ibit retro.
Sic dicens anima quidem iuit domum inferni intra
Tiresiæ Regis, postquam uaticinia dixit.
At ego illic mansi firmiter quousq; mater
Venit, & bibit sanguinē nigrum: statim aūt cognouit,

Et me plorans uerbis pennatis allocuta est.
Fili mi quomodo uenisti sub caliginem atram
Viuens existens: difficile autem hæc uiuis uideri.
In medio enim magni fluuij, & grauia fluenta.
Oceanus quidẽ primum quem nullo modo est transire
Pedestrẽ existentẽ, nisi habeat bene fabricatam nauim.
Nunquid nunc troia errans huc uenis
Cũ naui, & socijs multo post tempore? neq; dum iuisti
In Ithacam? neq; uidisti in domibus uxorem?
Sic dixit. at ego ipsam respondens, allocutus sum.
Mater mea, necessitas me deduxit ad inferos
Animam interrogaturum Thebani Tiresiæ.
Non enim prope ueni Achæida, neq; meam
Terram adiui: sed semper habens erro ærumnam:
Ex quo primum secutus sum Agamemnonem diuinum
Ad Iliũ bonos equos habens, ut cũ Troianis pugnarẽ.
Sed age mihi hoc dic, & uere narra.
Quæ te parca domuit aspera mortis?
Nunquid longus morbus? an Diana sagittis gaudens
Suis splendidis telis inuadens interfecit?
Dic mihi de patre, filio, quem reliqui,
An adhuc apud illos meus honor? an iam
Virorũ alius habet? me autẽ nõ amplius dicũt redire?
Dic autem mihi nuptæ uxoris uoluntatemq; mentẽq;:
An manet apud puerum, & firmiter omnia seruat:
An iam ipsã uxorem duxit Achiuorũ aliquis optimus.
Sic dixi. hæc autem statim respondit pudica mater.
Et ualde illa manet patienti animo
Tuis in domibus: ærumnæ eam semper
Corrumpunt noctesq; & dies lachrymantem.
Tuum ãt nõdũ quis habet pulchrũ honorẽ: sed tacitus

Anticlea mater Vlyssem alloquitur.

Vlysses querit ex matre conditionẽ uxoris, filii & patris.

Telemachus delubra habitat, & conuiuia æqualia
Conuiuatur, ut decet iudicem uirum ſapere.
(Omnes enim uocant) pater autem tuus illic manet
In agro, neq; ciuitatem adit, neq; ei lecti,
Thalami, & chlænæ, & ſtragula culta.
Sed hic hyeme quidem dormit, ubi ſerui in domo
In cinere prope ignẽ: malas ãt corpore ueſtes ĩdutus ẽ.
At poſtquam uenit æſtasq; & germinans autumnus,
Vbiq; ei in terra fertilis uineæ
Folijs declinatis humiles poſiti ſunt lecti,
Vbi hic iacet dolẽs: magnum ãt mentibus dolorẽ auget,
Tuam mortẽ lugens: difficilẽ aũt ad ſenectutẽ peruenit,
Sic enim & ego perdita ſum, & mortem ſecuta ſum.
Neq; me in domibus pulchra Diana
Suis ſplendidis telis petens occidit.
Neq; aliquis igitur mihi morbus aduenit, qui maxime
Tabe odioſa membris abſtulit animum.
Sed me tuumq; deſiderium, tuæq; curæ illuſtris Vlyſſe,
Tuaq; modeſtia dulcem animum abſtulit.
Sic dixit. at ego uolebam mentibus cogitans
Matris meæ animam capere mortuæ.
Ter quidem irrui, capereq; me animus iuſsit,
Ter autem mihi ex manibus umbræ ſimilis & ſomno
Euolauit, mihi ãt dolor grauis factus ẽ ĩ corde magis
Et ad ipſam uocando uerba uelocia dixi.
Mater mea cur me non expectas capere uolentem,
Vt & in inferno dilectas manus implicantes
Ambas, horrido ſaturemur luctu.
Nunquid aliquod mihi idolũ hoc illuſtris Proſerpina
Excitauit, ut etiam magis lugens ſuſpirem?
Sic dixi, hæc autẽ ſtatim reſpondit uenerãda mater.

Vlyſſes conatus matrem amplecti, fruſtratur.

Mater Vlyſſi.

Hei mihi fili mi super omnes infelix uirorum,
Non te Proserpina Iouis filia decepit,
Sed ipsa lex est hominum, quando moriuntur.
Non enim amplius carnesq́; & ossa nerui habent.
Sed hæc quidem ignis magna uis ardentis
Corrumpit, quando primum liquit alba ossa animus.
Anima autem tanquam somnium uolans euolat.
Sed lumen citißime desyderas. hæc autem omnia
Scias, ut & in futurum tuæ dicas uxori.
Nos quidem sic uerbis colloquebamur, et mulieres
Venerunt, mouit enim illustris Proserpina
Quotquot optimorum uxores fuerant & filiæ:
Hæ aũt circum sanguinẽ nigrũ densæ congregatæ sunt.
At ego consului quomodo interrgarem singulas.
Hoc aũt mihi in animo optimum uisum est consilium.
Trahens longum ensem forti à fœmore
Non sini bibere simul omnes sanguinem nigrum.
Hæ autem una post aliam iuerunt, & unaquæq;
Suam generationem dixit. at ego aũt interrogaui oẽs.
Tunc primam Tyro uidi bono patre natam: **Tyro.**
Hæc dixit Salmonei illustris se filiam esse.
Dixit aũt Crethi uxorem fuisse AEolidæ:
Hæc fluuium amauit Enipeum diuinum, **Enipeus fluuius.**
Qui longè pulcherrimus fluuiorum per terram fluit:
Et in Enipeum uoluuntur pulchra fluenta.
In hunc ingressus terram quatiens Neptunus
In ostio fluuij dormiuit uorticosi.
Purpurea autem unda circumstetit monti similis
Curuata: cooperuitq́; Deum mortalemq́; mulierum.
Soluit autem uirginalem zonam, somnumq́; infudit.
At postquam perfecit Deus amoris opera,

Eam tetigit manu.uerbumq; dixit,& compellauit.
Gaude mulier:perfecto autem anno
Paries splendidos filios,quoniam non uani concubitus
Immortalium:tu autem hos nutri atq; educa:
Nunc autem uade ad domum,& contine,neq; nomines.
At ego sum Neptunus quatiens terram.
Pelias neleus.
Sic dicens,sub pontum ingressus est undosum.
Hæc autem grauida Peliam peperit,& Neleum:
Hi fortes famuli Iouis magni facti sunt
Aeson Pheretes. Ambo:Pelias quidem in lata Iaolco
Mythaon Habitauit pecoris diues,ille autem in Pylo arenosa.
Antiope. Hos autem alios Cretheo peperit Regina mulierum:
Amphion. Zethus. Aesonemq; & Pheretem,Mithaonẽq; equis gaudentẽ.
Hanc autem post Antiopem uidi Asopi filiam.
Hæc autem & Iouis gloriabatur in ulnis dormiuisse
Et habuit duos filios Amphionemq;,Zethumq;,
Qui primi Thebes fũdamẽtũ iecerũt septẽ portas hñtis
Turresq; fecerunt:quoniam non turritam poterant
Habitare latam Thebem fortes licet existentes.
Alcmena Hanc ãt post Alcmenam uidi Amphytrionis uxorẽ:
Hæc autẽ Herculem audacem animum leonis habentẽ
Megara Genuit in ulnis Iouis magni mista.
Et Megarem Creontis magnanimi filiam,
Quã habuit Amphytrionis filius fortitudine semper ĩ.
Epicasta. Matrẽq; Oedipodis uidi pulchrã Epicastam,(domitus.
Hæc magnum opus fecit iguorantia mentis
Nupta suo filio.hic autem suum patrem interficiens
Vxorẽ duxit.uerum inaudita Dei fecerunt hominibus.
Sed hic quidẽ Thebis multa expertus mala passus est,
Cadmeis imperauit Deorum iratos propter animos.
Hæc autem iuit in infernum portas habentem fortes,

Suſpenſa fune alto ab alta trabe
Proprio dolore uicta.huic dolores reliquit in futurũ.
Multos ualde quotquot matris furiæ ſolent perficere.
Et Chlorin uidi perpulchram,quam quondam Neleus Chloris
Vxorẽ duxit ſuã pp pulchritudinẽ,poſtq̃ præbuit ĩgẽ
Iuniorem filiam Amphionis Iaſidæ, (tẽ dotẽ
Qui aliqñ in Orchomeno Minyeo fortiter imperauit,
Et pylo regnauit,peperit autem ei illuſtres filios,
Neſtoremq́;,Chromiũq;, Periclymenumq; magnanimũ.
Ad hos etiã optima Pero pepit admirabilẽ hominibus. Pero.
Hanc omnes petebant uxorem uicini,neq; Neleus
Vlli dabat,qui non curuas boues latas frõtes habẽtes
Ex Philace abigeret à ui Iphiclea
Difficiles,quas ſolus promiſit uates egregius
Abigere.graue autem Dei fatum in uincula egit
Vinculaq́; difficilia,& bubulci ſylueſtres.
Sed quando iam menſesq́;,& dies completi ſunt
Statim perfecto anno,atq; affuerunt tempora,
Tunc ipſum ſoluit uis Iphiclea
Vaticinia omnia dicẽtẽ.Iouis aũt perfecta eſt uoluntas
Et Ledam uidi Tyndari uxorem. Leda.
Hæc ſub Tyndaro ſapientiſsimos peperit filios,
Caſtoremq; equorũ domitorẽ,et pugnis bonũ Pollucẽ,
Quos ambos uiuos tenet uiuificans terra:
Qui & in terra honorem à Ioue habentes
Aliàs uiuunt per uices renaſcentes,aliàs rurſus Iphimedea.
Moriuntur,honorem autẽ ſortiti ſunt æqualiter Deis.
Hanc poſt Iphimedeam Aluei uxorem
Vidi:hæc dicebat ſe cum Neptuno miſcuiſſe:
Et peperit duos filios,qui breuis æui fuerunt,
Otumq; diuinum,& ualde inclytum Ephialtem, Othus & Ephialtes.

Quos longißimos nutriuit uitam donans terra:
El longè pulcherrimos post inclytum Oriona.
Nouẽ enim annorum cũ essent, nouẽ cubitorum erant
Latitudine, at longitudine erant nouem passuum,
Hi & immortalibus minati sunt in cælo:
Pugnam statuere impetuosi belli
Ossam Olympo prompti erant ponere, & Ossæ
Pelium excelsum, ut cælum peruium esset:
Et perfecissent si ad ætatis mensuram peruenissent.
Sed ꝑdidit Iouis filius, quẽ pulchricõa peperit Latona
Vtrosq; antequã ipsis sub temporibus lanugines barbæ
Florerent, uariarentq; genæ florenti lana.
Phædra Procris Ariadna. Phædramq;, Procrimq; uidi, pulchramq; Ariadnam
Filiam Minois infelicis, quam donam Theseus
Ex Creta in terram Athenarum diuinarum
Duxit quidẽ: sed nõ potius: ante ãt ipsã Diana sustulit
Dia in circunflua Bacchi testimonijs.
Mæra. Clymene Eriphyle. Mæramq;, Clymenenq; uidi, miseramq; Eriphylen,
Quæ aurum dilecti uiri accepit prætiosum.
Omnes autem non ego dicam, neq; nominauerim,
Quot heroum uxores uidi, & filias:
Prius enim & nox deficiat immortalis: sed & tẽpus
Cubandi, aut ad nauem celerem profecto ad socios,
Aut hic. profectio autem Dijs, u obisq; curæ erit.
Sic dixit. hi autem omnes tacite facti sunt silentio:
Voluptate autem tenebantur in ædibus imbriferis.
Arete Phea censibus. His autem Arete albarum ulnarum incepit sermones.
Phæaces cuiusmodi uobis uir hic uidetur esse,
Formaq;, magnitudineq;, & mente intus æquabilis
Hospes ãt rursus meus ẽ. unusquisq; ãt sortitus ẽ pre
Ideo ne festinantes dimittite, neq; dona (tiosa

Sic indigenti negate: multæ enim uobis
Opes in ædibus, Deorum gratia, iacent.
Hos autem allocutus est senex Heros Echeneus,
Qui Phæacum uirorum senior erat.
O amici, nō quidē uobis sine sapiētia, neq; sine iudicio
Loquitur Regina perprudens, sed parete.
Alcinoo autem ab hoc manat opusq;, uerbumq;.
Huic autem contra Alcinous respondit, locutusq; est. Alcinous Vlysi.
Hoc quidem sic iam erit uerbum, si ego
Viuus Phæacibus studiosis nauigationis imperabo.
Hospes autem sustineat, ualde licet reditum desiderans:
Veruntamen permaneat ad crastinum, quoad omne
Donum perfecero. profectio autem uiris curæ erit
Oībus, maxime aūt mihi, quippe cuius ptās est in populo
Huic autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Alcinoë Rex omnium clarißime populorum,
Si me & in annum iubeatis hic manere,
Profectionemq; maturetis, & splendida dona detis,
Et hoc uellem: & multo fructuosius esset
Maiore cum manu charam in patriam peruenire:
Et honestior & carior uiris essem
Omnibus, quot me Ithacam uiderent redeuntem.
Huic autem contra Alcinous respondit, locutusq; est.
O Vlysses, non te existimamus intuentes
Deceptoremq; esse, & dolosum, ut multos
Pascit terram nigra frequentes homines,
Mendaciaq; ferentes, unde quis neque uiderit.
Tibi autem est pulchritudo uerborum, est aūt mens bona:
Sermonem autem tanquam poëta scienter dixisti.
Omniumq; Argiuorum, tuosq; ipsius dolores tristes.
Sed age, hoc mihi dic, & uere narra.

Si quos conferendorũ Dijs sociorum uidisti, qui teipsum
Ad illium comitati sunt, & illic mortem ceperunt.
Nox hæc ualde longa, immensa, neque dum hora
Cubandi in aula tu autem mihi dic admirabilia opera.
Et in Auroram diuinam sustinerem, cum mihi tu
Ferres in aula tuos dolores loqui.
Huic autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Alcinoë Rex omnium clarißime populorum,
Hora quidem multorum uerborum: hora autẽ & somni.
Si autem adhuc audire cupis, neque ego
Hæc tibi inuidebo, & miserrima alia dicere
Mala meorum sociorum qui ponè perierunt,
Qui Troianorum quidẽ subterfugerũt luctuosum bellũ,
In reditu autem perierunt malæ causa uxoris
Sed postquam animas quidem sparsit seorsum aliò
Casta Proserpina mulierum fœminearum:
Acceßit uero anima Agamemnonis Atridæ
Mœsta: circum aũt aliæ congregatæ erant, quot cum ipso
In domo Aegisthi occiderunt, & mortem ceperunt.
Cognouit aũt statim me ille postq̃ bibit sanguinẽ nigrũ,
Flebat autem hic acriter, teneras lachrymas fundens,
Extendens in me manus attingere cupiens,
Sed non enim ei amplius erat uis firma, neque uirtus,
Qualis antea fuit curuabilibus membris.
Hunc quidem ego lachrymatus sum uidẽs, misertusq; sum
Et ipsum uocans uerba uelocia allocutus sum. (animo.
Atride gloriosißime Rex uirorum Agamemnon,
Quæ te parca interfecit diuturnæ mortis?
Nunquid te in nauibus Neptunus domuit
Excitans dirorum uentorum magnum spiritum?
An te iniqui uiri læserunt in terra

Boues circum cædentem, & ouium greges pulchros?
An pro urbe pugnantem? an mulieribus?
Sic dixi. hic autẽ mihi statim respõdens, allocutus est,
Ioue nate Laërtiade multi consilij Vlysses,
Neque me in nauibus Neptunus domuit,
Excitans dirorum uentorum magnum spiritum,
Neque me iniqui uiri læserunt in terra:
Sed mihi Aegisthus machinatus obitum, mortemq́;,
Interfecit cum perniciosa uxore, domum uocans
Conuiuans, ut quis interfecisset bouem in præsepio.
Sic mortuus sum miserrima morte, circũ autẽ alij socij
Acriter interfecti sunt tanquam porci ferorum dentium,
Qui in diuitis uiri ualde potentis
Vel nuptijs, uel symbolo, uel conuiuio abundanti.
Iam quidem multorum uirorum cædi affuisti
Singillatim interfectorum, & in forti pugna.
Sed illa maxime uidens doluisti animo.
Sicq́; circum crateram mensasq́; plenas
Iacebamus in domo. pauimentum autem omne fumabat.
Tristißimam autem audiui uocem Priami filiæ
Cassandræ, quam interfecit Clytemnestra dolosa
Prope me. at ego in terram manus extollens
Iactabã moriẽs super ense, hæc aũt caninos oculos habẽs
Disceßit: neq; mihi pertulit eunti in infernum
Manibus oculos comprimere, osq́; concludere,
Vt non accerbius, & caninius aliud muliere
Quæcunque iam talia in animum opera induxerit,
Quale & illa cogitauit opus inhonestum,
Inueni machinans marito cædem certe dixi
Iucundum filijs, & seruis meis
Domum me peruenire: ea uero egregiè perniciosa sciens

Agamemnonis umbra suũ exitium Vlyssi refert.

Cassandræ cedes

Clytẽnestræ scuit ia.

Sibiq; dedecus infudit, & futuris post
Fœmineis mulieribus, & quæ benefica esset.
Sic dixit at ego ipsi respondens, locutus sum.
O' pape certe ualde iam genus Atrei late sonans Iupiter
Terribiliter odit muliebria propter consilia.
A' principio Helenæ quidẽ perditi sumus gratia multi.
Tibi autem Clytemnestra insidias struxit absenti.
Sic dixi. hic autẽ mihi statim respondẽs, allocutus est.
Ideo nunquam, & tu mulieri benignus sis,
Neque ei consilium omne dic quod bene scias.
Sed hoc quidem dic, illud autem occultum sit.
Sed non tibi Vlysses cædes erit ab uxore.
Nimis enim prudensq́;, & bene mente consilia nouit
Filia Icarij sapientissima Penelope.
Certæ quidem ipsam puellam reliquimus nos
Petentes militiam. filius autem ei erat in ubere
Infans, qui nunc in uirorum est numero
Felix. certe enim hunc pater charus uidebit rediens:
Et ille patrem amplectetur, sicut æquum est.
Hæc autem mea, neq; filio satiari uxor
Oculis permisit (prius autem me interfecit) & ipsum.
Aliud autem tibi dico, tu autem in animum induc tuum.
Clàm, neque palàm charam in patriam terram
Nauem sistere, quoniam non amplius fides mulieribus.
Sed age mihi hoc dic, & uerrè narra.
Vbi nam adhuc uiuere auditis filium meum,
An in Orchomeno, an in Pylo arenosa?
An apud Menelaum in sparta spatiosa?
Non enim adhuc mortuus est in terra diuinus Orestes.
Sic dixit. at ego ipsi respondens, locutus sum.
Atride cur me hæc interrogas? neque quicquam scio

Contra uxores.

Vxori non temere credendum.

Viuat ille, an mortuus ſit. malum autem incerta dicere.
Nos quidem ſic uerbis reſpondentes inuiſis
Stetimus dolentes calidas lachrymas effudentes.

Achillis anima Vlyſsi.

Venit autem inſuper anima Pelidæ Achillis,
Et patrocli, perfecti Antilochi,
Aiacisq́;, qui optimus fuit ſpeciesq́; corporeq́;
Aliorum danaorum, poſt ſtrenuum Achillem.
Cognouit autem anima me uelocis pedibus Aeacidæ:
Et gemens uerba uelocia locuta eſt.
Ioue nate Laërtiade uerſute Vlyſſes,
Miſer cur etiam maius in mente cogitaſti opus?
Quomodo potuiſti in infernum deſcendere? ubi mortui
Inſcientes habitant hominum idola agentium.
Sic dixit. at ego ipſi reſpondens, locutus ſum.
O' Achilles Pelei fili multum optime Achiuorum,
Veni Tireſiæ propter uſum, ſi quod conſilium
Dicat, quomodo Ithacam in aſperam uadam.
Non enim propè iui Achaidam. neque noſtram
Terram audiui: ſed ſemper habeo mala. te autem Achilles
Nullus uir ante hac beatior, neque in poſterum.
Antea quidem. n. te uiuētē honorauimus æqualiter Deis
Argiui: nunc rurſus ualde dominaris mortuis
Hic habitans: ideo non mortuus triſtare Achilles.
Sic dixi. hic autem mihi ſtatim reſpōdens, locutus eſt.
Ne iam mihi mortem commemora illuſtris Vlyſſes:
Vellem & ruſticus eſſe, & ſeruire alij
Viro inopi, cui non facultates multæ eſſent,
Quàm omnibus mortuis corruptis imperare.
Sed age mihi de tuo nato illuſtri uerba fac.
Nū ſecutus eſt in bellū propugnator ut eſſet? aut etiā nō?
Dic autem mihi de Peleo inculpato ſiquid audiuiſti.

An adhuc habet honorem multos apud Myrmidonas?
An ipsum uituperant per græciam, Phthiamq́;:
Quoniam ipsum senectus detinet manibusq́; pedibusq́;.
Non enim ego auxiliator sub radijs solis
Talis, existens qualis quondam in Troia lata
Interfeci populum optimum opitulans Argiuis.
Si talis autem irem paululum in patris domum,
Illi afferrem uim, & manus incolumes,
Qui illum uiolant, prohibentq́; ab honore.
Sic dixit. at ego ipsi respondens, locutus sum.
Certe quidem de Peleo inculpato nihil audiui.
Neptolemus. At de filio Neptolemo dilecto
Omnem ueritatem dicam, ut me iubes.
Ipse enim illum ego caua in naui æquali
Duxi ex Scyro post bellicosos Achiuos
Certeq̃ñ circa ciuitatem Troiam consultaremus consilia
Semper primus dicebat, & non errabat uerbis.
Nestorq́; diuinus, & ego contendebamus soli.
At quando circum ciuitatẽ Troiam pugnaremus Achiui
Nunquam in multitudine manebat uirorũ, neq; in cetu:
Sed multum procurrebat suo robore nulli cedens.
Multos autem uiros interfecit in molesta pugna.
Omnes autem non ego dixerim, neque nominarim,
Quantum populum interfecit auxilians Argiuis.
Eurypilus Telephi filius. Sed qualem Telephidem interfecit ferro,
Heroa Eurypilum. multi autem circum ipsum socij
Mysij interfecti sunt muliebrium gratia donorum,
Illum iam optimum uidi post Memnonem diuinum,
At quando in equum descendimus quẽ laborauit Epeus,
Argiuorum optimi. mihi autem omnia demandata erant:
Et uersare callidum dolum, & imponere.

Ibi alij Danaorum duces, & gubernatores
Lachrymasq; abstergebant. tremebāt genua uniuscuiusq;
Illum nunquam prorsus ego uidi oculis:
Neque pallescentem colore pulchro, neq; genis
Lachrymas abstergentē. is aūt me ualde multum rogabat
Ex equo exire: ensis autem quærebat manubrium,
Et lanceam ære grauem. mala aūt Troianis moliebatur.
Sed cum iam Priami ciuitatem deuertimus altam:
Sortem, & præmium bonum habens nauem conscendit
Sospes, neq; percussus acuto ferro,
Neque per se uulneratus qualia multa
Fiunt in bello: confuse autem furis Mars.
Sic dixi. anima autem pedibus uelocibus Aeacidæ
Ibat magnis paßibus incedens per herbosum pratum
Letitia, quòd suum filium putabat excellentem esse.
Verum aliæ animæ mortuorum defunctorum
Stetere dolentes. dicebant autem dolores unaquæq;
Sola autem Aiacis anima Telemoniadæ
Seorsum stabat intra, propter uictoriam — Aiacis anima.
Qua ipsum ego uici litigans apud naues
De armis Achillis. posuit autem ueneranda mater.
Filij autē Troianorum iudicauerunt, et Pallas Minerua.
Vtinam non contigisset mihi uincere tali in certamine.
Tale enim caput propter illa terra compreßit
Aiacē, qui supra quidē specie supraq; opibus factus erat
Alios Danaos post strenuum Pelidem.
Hunc quidem ego uerbis allocutus sum mellitis.
Aiax fili Telamonis strenui non debebas — Vlysses ad Aiacis umbram.
Neque mortuus obliuisci in me iræ propter arma
Perniciosa: hæc aūt detrimētum Dei posuerunt Achiuis
Talis enim ipsis turris perijsti, te autem Achiui.

Non minus Achillis capite Pelidæ
Dolebamus orbati prorſus,neque aliquis alius
Cauſa:ſed Iupiter Danaorum exercitum bellicoſorum
Vehementer odit:in tuum autem interitum contulit.
Sed age huc rex,ut uerbum & ſermonem audias
Noſtrum:doma autem feritatem,& ſuperbum animum.
Sic dixi.hic autẽ mihi nihil reſpõdit.iuit autẽ ad alias
Animas in Erebum mortuorum defunctorum.
Tunc tamen allocutus eſt iratus,certe ego hunc.
Sed meus uoluit animus in pectore charo
Aliorum animas uidere defunctorum.

Minos

Ibi certe Minoẽn uidi Iouis illuſtrem filium
Aureum ſceptrum tenentem iura dantem mortuis
Sedentem,illi uero ipſum circum iura poſtulabãt Regẽ
Sedentes ſtatuti in latarum portarum inferni domo.

Orion

Poſt hunc autem Orionem magnum animaduerti
Feras ſimul uertentem per herboſum pratum,
Quas ipſe interfecit in ſolitarijs montibus,
Manibus tenẽs fuſten totum ferrum ſemper infractum.

Tytius

Et Tytium uidi terræ pergloriosæ filium
Iacentem in ſolo:hic autem in nouem iacebat iugera.
Vultures autem ipſum utrinq; aßidentes iecur tondebãt
Viſcera dolore affici ẽtes.hic autẽ nõ tuebatur manibus.
Latonam enim læſit Iouis uenerandam concubinam
At Pytho uenientem per amœnum Panopea.

Tantalus.

Et quidem Tantalum uidi duros dolores ferentem
Statutum in palude.hæc autem appropinquabat mento.
Stabat autem ſitiens:potum autem non habebat capere.
Quoties enim inclinabatur ſenex bibere uolens,
Toties aqua peribat abſorpta.circa autem pedes
Terra nigra apparebat.ſiccabat autem Deus.

Arbores autem excelſæ de uertice effundebant fructum
Piri, & mali punicæ & pomi ſplendidorum fructuum:
Ficusq; dulces, & oliuæ uireſcentes.
Has quando pergebat ſenex in manibus ut caperet,
Has uentus iactabat ad nebulas umbroſas.
Et quidem Siſyphum uidi duros dolores ferentem, Siſyphus.
Lapidem ferentem maximum utriſq; manibus.
Certe hic quidem innitens manibusq; pedibusq;
Lapidẽ ſurſum impellebat ad cacumen, ſed cũ iam propè
Verticem ſuperaret: tunc auertebatur ualida uis.
Rurſus poſtea, ad campum uoluebatur lapis immenſus.
At hic iterum impellebat extenſus, ſudor autem
Fluebat è membris, puluis de capite cadebat,
Poſt hunc autem animaduerti uim Herculeam
Simulachrum. ipſe autem cum immortalibus Deis Hercules
Delectatur in cõuiuio: et habet pulchrorũ talorũ Habẽ, Hebe.
Filiam Iouis magni, & Iunonis aurei calciamenti.
Circa autem ipſum uox mortuorum erat auium tanquã
Vndiq; citatorum. hi autem tenebroſæ nocti ſimilis
Nudum arcum tenens, & in neruo ſagittam
Acriter intuens ſemper iacienti ſimilis.
Maximus autem illi circum ad pectus balteus,
Aureum erat lorum: ubi diuina opera laborata erant.
Vrſiq;, ſyluestresq; porci, horribilesq; leones,
Pugnæq;, præliaq;, cædesq; uirorumq; uulnera.
Non opifex, neq; aliud quid fabricatus eſſet,
Qui illud ſcutum ſua fabricatus eſt arte.
Cognouit autem ſtatim ille poſtquam uidit oculis,
Et mihi lugens uerba uelocia locutus eſt.
Ioue nate Laërtiade prudens Vlyſſes,
Heu miſer: certe aliquam & tu malam mortem agis,

Hercules Vlyssi.

Quam ego tuli sub radijs solis,
Iouis quidem filius fui Saturnij, at ærumnam
Tuli magnam. ualde enim multum peiori uiro
Domitus sum. hic āt mihi difficilia imposuit certamina,
Et quodā me huc misit canē abducturum. nō. n. amplius
Cogitauit hoc mihi difficilius esse certamen. (aliud
Hunc quidem ego tuli, & duxi ex inferno.
Mercurius āt me misit & cæsiorum oculorū Minerua.
Sic dicens ipse quidem rursus iuit domū inferni intra.
At ego illic mansi firmiter, si quis adhuc ueniret
Virorum heroum, qui iam antea perierant:
Et adhuc superiores uidi uiros quos uolebam.
Theseum, Pirithoumq; deorum pergloriosos filios.
Sed ante greges congregati fuerunt infiniti mortuorum
Clamore magno. me autem nouus timor cepit:
Ne mihi Gorgoneum caput grauis monstri
Ex inferno mitteret illustris Proserpina.
Statim inde ad nauem iens iußi socios
Ipsosq; conscendere: funesq; resoluere.
Hi autem statim ingreßi sunt, & in sedibus sederuut.
Hanc autem in Oceanum fluuium tulit unda fluxus.
Primum quidem remigatio, postea autē optimus uētus.

Thesei umbra.

ARGVMENTVM. M. HOMERI COMPOSITIONIS.

Narrat ex inferno factū ipsi reditum ad Circen, & quomodo præter Sirenas nauigauit, & errantes petras Scyllāq; & Charybdin. Et ipsius nauis & sociorū iacturam interficientium quosdam ex Solis bobus. Et quomō solus super ligno ad Calypso euasit.

ODYSSEAE. M. HOMERI COMPOSITIONIS.

My Sirenas tenet, & errantes, & boues Solis.

AT postquam fluminis liquit fluctum
Oceani
Nauis, peruenitq; unda maris lati
Insulam in AEæan, ubi Auroræ uer
næue
Domus & ædes snnt: & ortus
Solis
Nauem quidē illuc perneniētes applicuimus in arenis.
Verum & ipsi exiuimus in littore maris.
Illic autem dormientes expectauimus Aurorā diuinā. Reditus ab iferis ad Circen.
Qn̄ āt matutina apparuit roseos digitos hn̄s Aurora:
Iam tunc ego socios præmisi in domos Circes,
Portatum cadauer Elpenorem mortuum.
Ramos āt statī incidētes, ubi extremū prominet littus, Elpenor tumulatur.
Sepelimus dolentes salsas lachrymas effundentes.
Sed postquā cadauer combustum est, & arma mortui,
Tumulum fundentes, & columnam erigentes
Fiximus in supremo tumulo aptum remum. Circe præsagit futura pericula.
Nos quidem singula gubernauimus, neq; uero Circen
Ex inferno redeuntes latuimus: sed ualde cito
Venit parata. simul autem famulæ ferebant cum ipsa
Panem, & carnes multas, & calidum uinum rubrum.
Illa uero in medio stans locuta est diua Dearum.
Miseri qui uiuentes subiuistis domum inferni
Bis mortui, cum alij semel moriantur homines.
Sed agite, comedite cibum, & bibite uinum
Rursus per diem una cum Aurora apparente
Nauigabitis. at ego ostendam uiam, & singula
Significabo, ut non malo consilio tristi,
Vel mari, uel in terra doleatis læsionem patientes.
Sic dixit. nobis aūi cōtra persuasus ē aīus strenuus.

Sic tunc quidem per totum diem in Solem occidentem
Sedebamus epulantes carnesq́; multas, & uinum dulce.
Cum uero Sol occidit, & nox superuenit,
Illi quidem accubuerunt apud funes nauis.
Ipsa aūt me manu cōpræhēdens dilectis seorsum à socijs
Collocauit. & affata est: & requisiuit singula.
At ego huic omnia per ordinem narraui.
Et tunc iam me uerbis allocuta est ueneranda Circe.
Hæc quidem sic omnia transacta sunt. tu autem audi.
Vt tibi ego dico: admonebit autem te & Deus ipse.
    Sirenas quidem primum adibis, quæ omnes
Homines leniunt quicunq; ipsas adit:
Quicunque imprudentia appulerit, & uocem audierit
Sirenum: huic nihil uxor & fatui pueri
Domum redeunti astant, neque lætantur.
Sed Sirene stridulo leniunt cantu
Sedentes in prato multus circum ex oßibus cumulus
Virorum marcescētium: circum aūt pelles diminuuntur.
Sed ultra age: aures etiam obtura sociorum
Cæram molliens mellitam, ne quis audiat
Aliorum. at ipse audire si uolueris
Ligent tibi in naui ueloci manusq́; pedesq́;
Rectum ad malum, ex autem ipso funes deligentur:
Vt delectatus uocem audias Sirenum.
Si autem obsecrabis socios, soluereq́; iubebis,
Ipsi uero pluribus tunc uinculis illigent.
    At postquam has pertrasierint socij:
Tunc tibi non amplius præterea longius dicam.
Vtra iam tibi uia erit, sed & ipse
Animo cogita. dicam autem tibi utrinque.
Hinc quidem enim petræ altæ: apud autem ipsas

Cyanea saxa.

Vnda magna resonat cærulei maris:
Erratiles has iam Dei beati uocant.
Illac quidem, neque uolucres prætereunt, neque columbæ
Timidæ, quæ Ambrosiam Ioui patri ferunt.
Sed & has semper aufert leuis petra:
Sed aliam addit Iupiter numeratam esse.
Illac aũt nunquã aliqua nauis fugit uirorũ quæ accedat,
Sed simul tabulasq; nauium, & corpora uirornm
Vndæ maris portant, ignisq; perniciosi procellæ.
Sola illa præter nauigauit per mare iens nauis
Argo omnibus curæ ad Aeeta nauigans.
Et hanc huc cito iecit magnas ad petras:
Sed Iuno prætermisit: quoniam amicus erat Iason.
Hi aũt duo scopuli. hic quidem in cælum latum peruenit
Acuto uertice: nebula autem ipsum circuit
Cæca. hæc quidẽ nunquã recedit, neq; unquam serenitas
Illius tenet uerticem, neq; in æstate, neque in autumno,
Neque conscendat mortalis uir non descendat
Neque si illi manus uiginti, & pedes essent.
Petra enim leuis est derasæ similis.
Medio autem in scopulo est spelunca obscura
Ad caliginem in erebum uersa, quo uos
Nauem concauam dirigite illustris Vlysses:
Neq; ex naue concaua iuuenis uir
Arcu iaculans concauam speluncam intret.
Illic autem intus Scylla habitat grauiter clamans:
Cuius enim uox quidem quanta catulæ nouellæ
Fit. ipsa autem monstrum malum, neq; aliquis ipsam
Lætaretur uidens, neq; si Deus congrederetur.
Huius enim pedes sunt duodecim omnes deformes:
Sex autem ei colla prælonga, in autem unoquoq;

Describitur Scylla a Circe.

Terribile caput, in eo autem trium ordinum dentes
Densi, & frequentes pleni nigræ mortis.
Media quidem in spelunca caua mersa est.
Foras autem extollit caput grauis baratri.
Illic autem piscatur scopulum circum prompta
Delphinesq́;, canesq́;, & sicubi maius caperet
Cetus: quæ infinita alit sonorum mare.
Illic autem nondum unquam nautæ illæsi gloriantur
Fugisse cum naui. portat autem in capite singulo
Virum eripiens naui nigra prora.

Charybdis. Alium autem scopulum humiliorem uidebis Vlysses
Propè inter se: & periacula rere.
Hic autem ficus inest magna folijs pullulans.
Hac autem sub diuina Charybdis resorbet nigrã aquã.
Ter quidem enim emittit in die, ter autem resorbet
Ardue: non tu ibi aduenias quando absorbet
Non enim liberarit te à malo neq; Neptunus.
Sed ualde Scyllæ scopulo applicans cito
Nauem expelle, quoniam multo melius est
Sex socios in naui desiderare, quàm simul omnes.

Sic dixit. at ego illi respondens, locutus sum.
Eia age iam mihi hoc dea uerum dic.
Si quomodo perniciosam fugiam Charybdim:
Huic etiam repugnem quando mihi lædat socios.

Sic dixi. hæc autem statim respondit diua Dearum.
O' Miser & rursus bellicosa opera sunt curæ
Et labor? neq; Deis concedes immortalibus?
Hæc autem non mortalis: sed immortale malum est,
Durumq́; difficileq; & agreste, neq; repugnabile:
Neq; aliqua est potestas fugere potißimum est ab ipsa.
Si enim contaberis armatus aduersus petram,

Timeo ne te rurſus adorta conſequatur.
Tot capitibus tot & uiros capiat.
Sed ualde uehementer expelle.clama autem Cratæ in
Matrem Scyllæ,quæ ipſam peperit nocumentũ hoibus:
Quæ ipſam poſtea prohibebit rurſus adoriri. Trinacria.
Trinacriã aũt in inſulam peruenies:illic aũt multæ
Paſcuntur Solis boues,& pingues oues,
Septem boum armenta,tot aũt ouium greges pulchri.
Quinquaginta autem ſinguli.ortus aũt non fit ipſarũ. Phaetuſa.
Neq; unquã corrumpuntur.Deæ autẽ paſtores adſunt Lampetia
Nymphæ pulchricomæ Phaetuſáq; Lampetiáq;,
Quas peperit Soli ſupereunti diuina Neæra:
Has quidẽ igitnr quæ aluit peperitq; uenerabilis mater
Trinacriam in inſulam miſit procul habitare:
Pecora obſeruare paterna,& curuas boues.
Has ſi quidẽ illæſas ſines,reditumq; curabis:
Certe etiam in Ithacam malis quamuis affecti ibitis.
Si autẽ lædas:tunc tibi ſignifico mortẽ
Nauiq; & ſocijs.tu uero ſi ſorte euades
Tarde male,naues cũ amiſeris,omnes ſocios.
Sic dixit.ſtatim autem auriſeda uenit Aurora.
Hæc quidẽ poſtea ad inſulam receßit diuina Dearum.
At ego ad nauem iens hortatus ſum ſocios
Ipſosq; aſcendere,funesq; reſoluere.
Hi autem ſtatim ingreßi ſunt,& in tranſtris ſederunt
Ex ordine aũt ſedentes canũ mare uerberabant remis.
Nobis autẽ rurſus pone nauem nigræ proræ
Actorẽ uentũ mittebat implentẽ uelũ bonũ comitem
Circe bene crinita grauis Dea canora.
Statim autem arma ſingula defatigati per nauem
Ponebamus.hãc aũt uentusq; gubernatorq; dirigebãt.

Vlysses sociis. Tunc uero ego socijs allocutus sum tristis animo.
O socij, non enim oportet unum scire, neq; duos solos
Vaticina: quæ mihi Circe dixit diuina Dearum.
Sed dicam quidem ego, ut scientes aut moriamur,
Aut elabentes, mortem & parcam fugiamus,
Sirenarum quidem primum iubebat diuinarum
Vocem uitare, & pratum floridum.
Solum me iubebat uocem audire. sed me uinculo
Ligate in duro, ut firme illic maneam
Rectum in malo, sed ex ipso capita uinciantur.
Si autem precer uos, soluereq; iubeam:
Vos uero pluribus tunc in uinculis premite.
Certe hæc singula dicens socijs exposui.

Vlysses ad Sirenarũ insulam appulit. Tum uero statim exiuit nauis bene fabricata
In insulam Sirenarum impellebat enim uẽtus innocuus:
Statim & uentus quidem cessauit: & tranquillitas
Fuit sine uento: sopiuit autem fluctus Deus:
Surgentes autem socij nauis uela plicauerunt:
Et hæc qdẽ ĩ naui cõcaua posuerũt. ipsi aũt ad remigia
Incumbentes dealbabant aquam politis remis.
At ego ceræ magnam rotam acuto gladio
Aliquantulum dissecans manibus ualidis premebam
Statim autem mollescebat cæra cum iuberet magna uis
Solis splendor super euntis regis.
Deinceps autem socijs in aures omnibus unxi.
Hi autem in naui me ligauerunt manibusq; pedibusq;
Rectum in malo: sed ex ipso capita uinciuerunt.
Ipsi autem sedentes album mare uerberabant remis.

Cantus Sirenarum. Sed qñ tantũ aberamus, quantum exauditus est clamans:
Celeriter impellentes has non latuit uelox mari nauis
Prope admota. acutum autem parauerunt cantum.

Hunc age ueniẽs plaudabilis Vlysses magna glã Achi
Nauem sustine, ut nostram uocẽ audias. (uorum
Non enim aliquis has præteruexit naue nigra
Antequam nostram dulcem ab oribus uocem audisset.
Sed his delectatus recedit plura sciens.
Scimus enim omnia quæcunq; in Troia lata
Argiui Troianiq; deorum uoluntatæ tulere,
Scimus etiam quæcunq; facta sunt in terra multa pascẽtĩ
Sic dixerũt mittentes uocẽ pulcherrimã. at meus aĩus
Volebat audire: soluereq; iubebam socios
Superciliis annuens. hi autem incumbentes remigabant,
Statim surgentes Perimedes, Eurylochusq;
Pluribus me in uinculis ligabant, magisq; premebant.
At postquam has præteruveximus, neq; amplius postea
Vocem Sirenarum audiebamus, neq; cantum,
Statim cæream abstulerunt mei instructi socij
Quã ipsis in auribus unxi, me aũt lex uinculis soluerũt.
Sed cum iam hanc insulam linquebamus: statim postea
Fumum, & magnum fluctum uidi, & sonitum audiui.
Horum autem timentium de manibus exciderunt remi.
Sonuerunt autem omnes in fluxu. tenebatur autem illic
Nauis, quoniã nõ amplius remos lõgos maĩbus ĩpellebãt
At ego per nauem iens hortabar socios
Dulcibus uerbis aßistens uiro unicuiq;.
O socij, non enim ante malorum ignari sumus.
Non quidem hoc maius adest malum, quàm cũ Cyclops
Ceperat spelunca concaua forti ui.
Sed & illinc mea uirtute consilioq; menteq;
Effugimus: & horum meminisse arbitror.
Nunc autem agite, sicut ego dicam pareamus omnes
Vos quidem remis maris æquor profundum

Exhortatio Vlyssis ad socios.

Verberate transtris insidentes sicubi Iupiter
Det hanc perniciem subter fugere, & euitare:
Tibi autem gubernator sic iubeo. sed in animum
Induc, quoniam nauis concauæ clauum regis,
Hunc quidem fumum & undam præter coge
Nauem. tu autem scopulum inquire, ne te lateat
Illuc irruens, & in malum nos concijcias.
Sic dixi. hi autem statim meis uerbis paruerunt.
Scyllam autem nondum dixi ignaua tristitia,
Ne mihi timentes desinerent socij
Remigationem: intus autem abderent seipsos.
Et tunc iam Circes quidem præcepti grauis
Oblitus eram, quoniam non me iußit armari.
At ego indutus inclyta arma, & duas lanceas
Longas manibus capiens in tabulata nauis ascendi
Proræ: illinc enim ipsam expectabam primum apparere
Scyllam petræam. quæ mihi ferebat nocumentum socijs.
Neq; uidere poteram. laborabant autem mihi oculi
Vndiq; aspicienti ad obscuram petram.
Nos quidem sinum nauigabamus lugentes.
Hinc quidem Scylla illinc autem diua Charybdis
Grauiter reiecit maris salsam aquam.
Vt cum euomuit lebes tanquam in igne multo.
Omnis ex feruescebat uolutata: altè autem spuma
Extremis scopulis in ambobus incidebat.
Sed quando absorbebat maris salsam aquam:
Omnis intus apparebat uolutata: circum autem petra
Grauiter resonabat. subter autem terra apparebat
Arena in nigra. hos autem uiridis timor cepit.
Nos quidem ad hanc aspiciebamus timentes mortem.
Tum uero mihi Scylla concaua ex naue socios

Appropinquant Scyllæ et Charibdi.

Sex arripuit: qui manibusq; uiq; fortißimi erant.
Intuens autem in nauem uelocem ſimul & una ſocios,
Iam eorum animaduerti pedes, & manus deſuper
Altè eleuatorum: me autem alloquebantur uocantes
Nominatim, tunc poſtremum dolentes corde:
Sicut autẽ quando in ſcopulo piſcator perlonga uirga
Piſcibus paruis dolum eſcam inijciens
In pontum proijcit bouis cornu agreſtis:
Motantem autem poſtea uenatus proiecit foras,
Sic hi motantes attollebantur à petra.
Illic autem in ianuis comedebat clamantes
Manus mihi tendentes in graui certamine.
Miſerrimum iam illud meis uidi oculis
Omnium quæcunq; tuli uias maris ueſtigans.

Sed poſtquam petras fugimus grauemq; Charybdim,
Scyllamq;, ſtatim poſtea Dei in illuſtrem inſulam
Venimus. hic autem erant pulchræ boues latarũ frontiũ,
Multasq; pingues oues ſublimis Solis.
Iam tunc ego adhuc in ponto exiſtens in naui nigra
Mugitumq; audiui boum ſtabulantium,
Ouiumq; balatum, & mihi ſermo incidit animo
Vatis cæci Thebani Tireſiæ,
Circesq; AEææ, quæ mihi ualde per multa mandauit
Inſulam fugere delectantis homines Solis.
Iam tunc ego ſocijs locutus ſum triſtis animo.

Audite mea uerba mala quamuis ferentes ſocij.
Vt uobis dicam uaticinia Tireſiæ,
Circesq; AEææ, quæ mihi ualde multa mandauit,
Inſulam fugere lucentis hominibus Solis.
Illic enim grauißimum malum eſſe nobis dixerat:
Quare præter inſulam impellite nauem nigram.

Sex ſocij a Scylla deuorati.

Cõparatio.

Trimacria inſula Solis.

Eurylocus Vlyssi. Sic dixi. his autem fractus est dilectus animus.
Statim aut Eurylochus molesto mihi respondit uerbo.
Patiens es Vlysses, extat tibi animus, neq; quid membri
Fatigaris, certe tibi ferrea omnia facta sunt,
Qui socios labore plenos, atq; etiam somno,
Non sinis in terram ire, ubi rursus
Insula in circunflua dulcem præparemus cœnam.
Sed sic per noctem celerem errare iubes
Ab insula aberrantes in obscuro ponte.
Ex noctibus autem uenti diri nocumentum nauium
Sunt, qui quis fugiet summam mortem?
Si forte ex improuiso uenit uenti turbo,
Vel Noti, uel Zephyri grauiter spirantis quiq; maxim
Nauem diripiunt Dijs inuitis regibus.
Sed certe nunc quidem pareamus nocti nigræ,
Cœnamq; pareamus uelocem apud nauem manentes
Mane autem conscendentes tradamus lato ponto.
Sic dixit Eurylochus, collaudauerunt autem alij soci
Et tunc iam cognoui quòd mala statuebat numen.
Et ipsum appellans uerbis uelocibus allocutus sum.
Vlysses Eurylocho. Euryloche certe ualde iam me cogitis solũ existentẽ.
Sed age nunc mihi omnes iurate firmum iusiurandum:
Sic quod uel bonum armentum, uel gregem magnũ ouium
Inueniamus, ne quis insanijs malis,
Aut bouem, aut etiam ouem interficiat: sed quieti
Comedatis cibum quem immortalis præbuit Circe.
Sic dixi. hi autem statim iurauerunt, sicut iussi.
At postquam iurauerunt, confeceruntq; iusiurandum,
Statuimus in portu cauato fabrefactam nauem,
Propter aquam dulcem: & egressi sunt socij
Naue: postea autem cœnam scienter parauerunt.

At postquam potus, & cibi cupiditatem expulerunt:
Recordati uero postea dilectos lugebant socios
Quos comedit Scylla, cauata ex naui capiens.
Flentes autem illos adortus est dulcis somnus.
Cum autem tertium noctis esset, trans autē stelle ierant
Mouit uehementem uentum nubium coactor Iupiter
Turbine mirabili, una autem nebulis texit
Terram simul & pontum. ora est autem celites nox.
Cum autem matutina apparuit rosea Aurora
Nauem quidem appulimus in concauā speluncā in ducem
Ibi autem erant Nimpharū pulchræ sedes, & stationes,
Et tunc ego concionem statuens inter eos sermonem dixi
    O' amici in naui enim ueloci cibusq; potusq;
Est. his autem bobus abstineamus ne quid patiamur.
Grauis enim Dei hæ boues, & pingues oues
Solis, qui omnia inspicit, & omnia exaudit.
    Sic dixi. his autem persuasus est animus generosus.
Mensem aūt totum perpetuus spirabat Notus: neq; altius
Erat præterea uentorum nisi Eurusq; Notusq;.
Hi aūt quandiu quidē uiaticū habuerūt, & uinū rubrū,
Tandiu bobus abstinuerūt cupientes salutem.
Sed cum iam nauis consumpta snnt uiatica omnia.
Et iam prædam sectabantur palantes necessitate
Pisces, auesq; gratas quodcunq; in manus uenisset
Curuis hamis affligebat autem uentrem fames.
Iam tunc ego in insulam concessi, ut Deos
Precarer: siquis mihi deorum uiam ostenderet reditus.
Sed quando iam per insulam iens uitaui socios
Manus lauans, ubi tectum erat à ueuto
Precatus sum omnes Deos, qui Olympum habitant.
Hi autem mihi dulcem somnum iu palpebras insuderūt.

Vlysses monet, ut gregibus solis abstineant.

Violatur præceptũ ſuaſu Eurylochi.

Eurylochus autem apud ſocios malum incepit conſiliũ.
Audite meos ſermones mala ferentes ſocij.
Omnes quidem lugubres mortes miſeris mortalibus.
Fame autem miſerrimum mori, & mortem capere.
Sed agite Solis boum agentes optimas
Mactemus immortalibus, qui cælum latum habitant.
Si autem in Ithacan ueniamus patriam terram,
Statim uero Soli excelſo diues templum
Faciemus, ubi ponamus ſtatuas multas, & bonas.
Si autem iratus boum directe cornutorum cauſa,
Nauem uelit perdere: obſequanturq; Dij alij.
Volo ſemel ad undam hians animum perdere
Quandiu affligi manens in inſula deſerta.

Solis grex ab Vlyſsis ſocijs uiolatus.

Sic dixit Eurylochus, collaudauerunt uero ſocij.
Statim autem Solis boum agentes optimas
Ex propinquo (non enim procul à naui nigræ proræ
Paſcebantur curuæ pulchræ boues latarum frontium)
Has autem circum ſteterunt, & ſupplicauerunt Deis.
Folia autem ſtringentes tenera quercus altæ.
Non enim habebāt hordeum albũ bene tabulata in naui.
At poſtquam & iugulauerunt, & tergora diripuere,
Cruraq; inciderunt, adipeq; cooperuerunt:
Duplicata facientes ſuper ipſa etiam cruda poſuerunt.
Neq; habebant uinum fundere in ardentibus ſacrificijs:
Sed aqua libantes aſſauerunt uiſcera omnia.
At poſtquā crura cōbuſta ſunt, & uiſcera comederunt,
Conciderunt etiam alia, & in uerubus fixerunt,
Et tunc mihi ex palpebris excuſſus eſt dulcis ſomnus.
Cœpi autem ire ad nauem celerem, & littus maris.
Sed cum iam propè affui iens nauem utrinq; actam,
Et tunc me nidoris circumuenit ſuauis odor.

Lugens autem ad Deos immortales clamaui.
Iupiter pater & cæteri beati Dei ſempiterni
Certe me ualde in damnum ſopiuiſtis duro ſomno.
Socij autem magnum opus egerunt manentes.
Veloci autem Soli excelſo nuncius
Lampetia lati claui, quod eius boues interfecerunt ſocij.
Statim autem immortales allocutus eſt iratus animo.
Iupiter pater & cæteri beati Dei ſempiterni,
Punite iam ſocios Laërtiadæ Vlyßis,
Qui meas boues interfecerunt ſuperbè: quibus ego
Delectabar quidem iens in cælum ſtelliferum,
Et quando rurſus in terram à cælo reuertebar.
Si autem mihi nõ luent boum congruã remunerationem
Subibo in infernum, & in mortuis illuſtrabo.
Hunc ãt reſpondens allocutus ẽ nubiũ coactor Iupiter
Sol tu uero in immortalibus illuſtra,
Et mortalibus hominibus ſupra fertilem terram.
Horum autem ego cito nauem ualocẽ candenti fulmine
Statim iaciens comburem medio in nigro ponto,
Hæc autem ego audiui de Calypsône pulchricoma.
Illa autem dixit de Mercurio internuncio ipſa audiuiſſe.
At poſtquam in nauem redij & mare,
Obiurgaui ſeorſum alium coràm, neq; aliquod conſilium
Inuenire poteramus, boues autem occiderunt iam.
His autem ſtatim poſtea Dei monſtra portenderunt
Serpebãt quidẽ tergora. carnes ãt in uerubus mugiebant
Aſſatæq; & crudæ, boum autem quaſi fiebat uox.
Sex diebus quidem poſtea mei idonei ſocij
Epulabantur boum capientes optimas.
Sed quãdo autem ſeptimam diẽ Iupiter adiecit ſaturnius
Et tum poſt uentus quidem ceſſauit turbine furens.

Sol inimicis Ioui cõqueſtus.

Portenta.

Nos autem ſtatim conſendentes tradimus lato ponto,
Malum erigentes, uelaq; alba extendentes.
Sed quando iam inſulam reliquimus, neq; aliqua alia
Apparebat terrarum, ſed cælum & mare:
Iam tum atram nubem ſtatuit ſaturnus
Nauem ſuper concauam caligauit aũt pontus ſub ipſa.
Et ruebat non multum poſt tempus. ſtatim enim uenit
Reſonans Zephyrus magno cum turbine furens.

Tempeſtas ab Solis gregem uiolatum.

Mali autem rudentes fregit uenti procella
Vtrosq;: malus autemponè cecidit, armaq; cuncta
In ſentinam defuſa ſunt. ille autem igitur puppi in naui
Percußit gubernatoris caput, ſimul aũt oſſa cõminuit,
Omnia ſimul capitis. hic autem procumbenti ſimilis
Decidit à tabulatis: liquit aũtẽ oſſa animus generoſus.
Iupiter tunc tonuit, & coniecit in nauem fulmen
Et contra eſt tota Iouis percuſſa fulmine:
Intus aũt ſulfure impleta eſt: ceciderũt aũt de naui ſocij.
Hi autem cornicibus ſimiles circum nauem nigra
Fluctibus impellebãtur: Deus aũt abſtulit incolumitatẽ.
At ego per nauem incedebam donec rates
Reſoluit tẽpeſtas à carina: hãc aũt nudam ferebat unda.
Verum eius malum effregit ad carinam. at in ipſo
Funis adiectus erat bouis pelle factus,
Quo ambo continui ſimul carinam atq; etiam malum.
Sedens autem in his impellebar pernicioſis uentis.
Ibi certe Zephyrus quidem ceſſauit turbine furens.
Venit aũt inſup Notus celeriter ferrẽs meo dolores aĩo

Vlyſſes denuo in Charibdem miſere impellitur.

Vt adhuc pernicioſam remetirer Charybdim.
Pernox ferebar ſimul & Sole aſcendente
Veni ad Scyllæ ſcopulum, grauemq; Charybdim.
Hæc quidem reſorbuit maris ſalſam aquam.

At ego

At ego ad magnam ficum alte elatus
Huic inhærẽs tenebar,ſicut ueſpertilio:neq; alicubi po
Neq; ſiſtere pedibus firmiter,neq; aſcendere. (teram
Radices enim longe erant,producti autem erant rami
Longiq; magniq;:obumbrabant autem Charybdim.
Perpetuo autem hærebam,donec euomuit contra
Malum,& carinam iterum:cupienti autem mihi uenit
Sero.quandiu autem ad cænam uir à foro ſe tollit
Iudicans controuerſias multas litigantium uirornm,
Tanto interuallo iam ligna ex charybdi apparuerunt.
Dimiſi autem cò ſuperne pedes,& manus ad ferendũ,
In medio autem ſonui cadendo per prælongas rates.
Sedens autem in his remigaui manibus meis.
Scyllam autẽ nõ ultra ſinit pater uirorumq; deorumq;
Aſpicere.non enim ſubterfugiſſem grauem mortem.
Hinc autem nouem diebus ferebar:decima aũt me nocte
Inſulam in Ogygiam admouerunt Dei,ubi Calypsô
Habitabat pulchricoma potens Dea glorioſa:
Quæ me dilexitq; coluitq; cur tibi hæc narro?
Iam enim heſternus dixi in domo
Tibiq;,& potenti uxori.odioſum autem mihi eſt
Iterum aperte dicta narrare.

Vlyſſes ad Calypſo defertur.

ARGVMENTVM.N. HOMERI COMPOSITIONIS.

Dormientem Vlyſſem cum donis expoſuerunt Phæaces in terram Ithacenſium.Et nauem quidem ipſorum redeuntem lapidem fecit Neptunus.Minerua autem in littore Vlyſſi cõſultat de procorum cæde: & res in quadam ſpelunca occultat, & in ſenẽ trãſformat Vlyſſem.

ODYSSEAE.N.HOMERI COMPOSITIONIS.

Ny Ithacam ingreſſus eſt Phæacum ductu Vlyſſes.

SIC Dixit. hi autem igitur omnes tacite facti sunt silentio:
Oblectatione autem tenebantur per domos umbrosas.
Huic autem uicißim Alcinous respõdit appellauitq;

Alcinou Vlyssi & Phæacibus.

O' Vlysses, quoniã uenisti meam ad æratam domum
Altam ideo te non reuagatum puto
Rursus redire: etsi ualde multa tulisti.
Vestrum autem uiro unicuiq; iubens hæc dico.
Quicunq; in atrijs honoratum calidum uinum
Semper bibitis: auditis autem cantorem.
Vestes quidem hospiti pulchra in arca
Iacent: & aurum multiuarium, aliaq; omnia
Dona, quæcunq; Phæacum senatores huc attulerunt.
Sed age ei demus Tripodem magnum, & Lebetem
Viritim. nos autem rursus congregati in populo
Remunerabimur. difficile enĩ unũ largitionẽ præbere.
Sic dixit Alcinous his autem placuit sermo.
Illi quidem dormituriẽtes iuerunt domum unusquisq;.
Quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
Ad nauem properabant, ferebantq; honestum æs,
Et hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi.
Ipse iens per nauem sub transtris, ne aliquem sociorũ
Læderet mouentium, quando incumberent remis.
Hi antem ad Alcinoũ ierũt, & cõuiuium curauerunt.
His autem bouem mactauit sacra potestas Alcinoi
Ioui nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
Crura autem assantes, epulabantur gloriosum cõuiuiũ
Oblectantes, inter ipsos autem canebat diuinus cantor

Demodocus cantor.

Demodocus populis honoratus. at Vlysses

Multum ad Solem caput uertebat omnia illustrantem
Ire properans. iam enim cupiebat reuerti
Sicut autem cum uir cœnam concupiscit, cui perdiu
nouale uerterunt boues nigri fixum aratrum.
Expectate autem huic occidit lumen Solis
Cœnam ad ineundum: affliguntur autem genua eunti.
Sic Vlyßi amicum occidit lumen Solis.
Statim autem Phæacibus studiosis remorũ locutus est,
Alcinoo autem maximè appellans dixit sermonem. Digressus Vlyssis ab Alcinoo.
Alcinoë Rex omnium princeps populorum,
Mittite me sacrificantes lætum: gaudete autem ipsi.
Iã enim pfecta sunt, quæ mihi charus uolebat animus.
Comitatus & chara dona, quæ mihi Dei cælestes
Fortunata faciant: integram autem domi uxorem
Rediens inueniam cum incolumibus amicis.
Vos autem hic manentes oblectetis uxores,
Puellas & filios. Dei autem uirtutem dent
Omnem, & nequid malum publicum sit,
Sic dixit: illi autẽ omnes collaudabant, & iubebãt
Mitti hospitem, quoniam secundum æquum dixit.
Et tunc præconem allocuta est uirtus Alcinoi.
Pontonoë crateram implens merum distribue
Omnibus in domo: ut supplicantes Ioui patri
Hunc hospitem mittamus suam in patriam terram.
Sic dixit. Pontonous autem mellitum uinũ miscuit.
Distribuit autem omnibus scienter. hi autem Deis
Libauerunt beatis, qui cælum latum habitant.
Illinc ex sedibus surrexit autem diuinus Vlysses.
Arete autem in manibus posuit poculum rotundum,
Et ipsam appellans uerba uelocia dicebat.
Gaude mihi ò Regina semper, donec senectus

Veniat & mors, quæq; hominibus accidunt.
At ego proficiscor: tu autem delectare hac in domo
Filijsq; & populis, & Alcinoo rege.
Sic dicens per uiam iuit diuinus Vlysses:
Huic autem simul præconem premisit uirtus Alcinoi
Præcedere ad nauem uelocem, & littus maris.
Arete, autem illi famulas simul misit mulieres.
Hanc quidem clamydem habentem puram & tunicam,
Alteram autem arcam pictam simul dedit portare.
Altera autem panemq; ferebat, & uinum rubrum.
At postquam ad nauem peruenerunt & mare,
Statim hæc in naui concaua comites læti
Accipientes deposuerunt potum & cibum omnem.
Sed Vlyßi constrauerunt culcitramq; linteumq;
Nauis in subsellijs concauæ, ut molliter cubaret
Puppis. ingressus autem & ipse est, & recubuit
Silentio, illi autem sederunt in transtris singuli
Ordine: funem autem soluerunt à pertuso lapide.
Vlysses dormiēs reducit a Phæacensibus. *Vnaq; hi incumbentes iactabant mare tonsa:*
Et huic suauis somnus in palpebris incidit
Inexcitabilis, iucundißimus morti proxime similis.
Illa autem sicut in campo quadrijuges masculi equi
Omnes simul incitati à uerberibus scuticæ
Altè eleuati celeriter emetiuntur uiam.
Sic quidem huius puppis tollebatur: unda autem ponè
Cōparatio. *Nigra magna ruebat personantis maris.*
Et ualde tutè currebat firmiter: neq; accipiter
Circus accipitris genus *Circus secutus fuisset citißimus uolucrum.*
Sic illa celeriter currens maris undas incidebat
Virum ferens Deis æquas curas habentem.
Qui antea quidē multos passus est dolores suo in aīo:

Virorumq; bella, molestasq; undas transiens.
Iam tunc securè dormiebat oblitus quæ passus fuerat.
Quando stella extulit lucidißima, quæ maxime
Venit nuncians lumen Auroræ uernæ.
Tum iam insulæ appropinquabat per mare iens nauis. Phorcynis portus descriptio.
Phorcynis autem quidam est portus marini senis
In agro Ithacæ. duo autem proiecta in ipso
Latera abrupta in portum uergentia.
Hæc aũt uentorum defendunt stridentiũ magnũ fluctum
Extra: intus autem sine uinculo manent
Naues bene tabulatæ: cum portus spatium intrauerint.
At in uertice portus patula oliua.
Propè autem ipsam antrum amabile, obscurum,
Sacrarum nympharum quæ Naiades uocantur.
Intus autem crateræq; & amphoræ erant
Lapideæ, ibi uero præterea susurrant apes.
Intus telæ lapidæ prælongæ: illicq; Nymphæ
Lintea texunt cærulea mirabile uisu.
Intus autem aquæ perpetuæ, due autem ei ianuæ sunt,
Hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus.
Illæ autem rursus ad Notum sunt sacriores, neq; illac
Viri intrant: sed immortalium uia est.
Huc illi contẽdebãt cũ primũ uiderũt. hæc quidẽ postea
In terram eiecta quantum est medium totius
Concitata: talium enim impellebatur manibus remigum.
Hi autem ex naue euntes bonæ sedis in terram Vlysses aduehitur Ithacam supportatus.
Primum Vlyssem concaua ex naue sustulernnt
Ipso, cumq; linteo, & culcitra splendida:
Atq; in aræna deposuerunt captum somno.
Res autem extulerunt quas Phæaces illustres
Dederant domum eũti propter magnanimã Mineruam:

Et has quidē igitur apud radicē oliuæ cumulata posuerūt
Extra uiam: ne aliquis uiatorum hominum
Antequam Vlysses expergisceretur, offendēs corrūperet.
Ipsi autem rursus domum retro iuerunt. neq; Neptunus
Oblitus est minarum, quas diuino Vlyßi
Primus promiserat. Iouis autem rogauit sententiam.

Neptunus indignatur Vlyssem restitutum esse patriæ.

Iupiter pater non amplius in immortalibus Deis
Honoratus ero, cum me homines non honorant
Phæaces: qui tamen meo orti sunt genere.
Etenim nunc Vlyssem dicebam mala multa passum
Domum iturum. reditum autem illi nunquam eripui
Omnino: quoniam tu primum promisisti, & annuisti.
Hi autē dormientem in naui ueloci in pontum ducentes
Deposuerunt in Itaca dederunt autem ei ingentia dona
Aesq; aurumq; multum, uestemq; textam
Multa, quot nunquam Troia extulisset Vlysses:
Si incolumis uenisset nactus de præda portionem.
Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter.
O' Dij, Neptune ample quale dixisti?
Non te despiciunt Dij. difficile autem esset
Antiquißimum & optimum ignominijs prosequi.
Virorum autem si quis te ui & robore cedens
Non collit: tibi autem est, & posthac ultio semper.
Fac ut uis, & tibi iucundum est animo.
Huic autē respōdit postea Neptunus quassator terræ.
Statim & ego faciam nubilum sicut dicis.
Sed tuum semper animum obseruo, & uereor.
Nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perdere: ut iam abstineant, desistantq; à comitatu
Hominum magnum aūt ipsis montem urbi imponere.

Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter.
O Dij sic quidem meo animo uidetur esse optime
Cum iam omnis incitatam intuetur
Multitudo ad urbe, facere lapidem prope terram
Naui ueloci similem, ut admirentur omnes
Homines. magnum autem ipsis montem urbi imponere.
At postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,
Ingressus est iter in Scheriam, ubi Phæaces orti sunt
Illic ut esset, & ualde prope uenit nauigatrix nauis
Celeriter impulsa. hanc autem prope uenit Neptunus
Qui ipsam lapidem fecit, & radicauit inferne,
Manu prona impellens. hic autem recessit.

Phæacum nauis in saxum conuertitur.

Hi autem inter se uerba uelocia loquebantur
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti uiri.
Sic autem quis dixit intuens in propinquum alium.
Heu quis iam nauem uelocem ligauit in ponto
Domum incitatam? & iam extabat tota.
Sic igitur quis dixit. hæc autẽ nõ intelligebant, quo facta
His Alcinous concionatus est, & affatus. (sunt.
O amici certe ualde me antiqua uaticinia assequuntur
Patris mei, qui dixit Neptunum iratum fore
Nobis: quoniam comites innocui sumus omnium.
Dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchram nauẽ
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perditurum: magnum autem montem urbi imponere.
Sic dixit senex hæc autem iam nunc omnia finiũtur.
Sed age, sicut ego dicam parete omnes.
Comitatum quidẽ relinquite hominũ, cum aliquis ueniat
Nostram ad ciuitatem. Neptuno autem tauros
Duodecim electos sacrificemus, si misereatur,
Neq; nobis ingentem montem urbi imposuerit.

Et has quidē igitur apud radicē oliuæ cumulata posuerūt
Extra uiam: ne aliquis uiatorum hominum
Antequam Vlysses expergisceretur, offendēs corrūperet.
Ipsi autem rursus domum retro iuerunt. neq; Neptunus
Oblitus est minarum, quas diuino Vlyßi
Primus promiserat. Iouis autem rogauit sententiam.

Neptunus indignatur Vlyssem restitutum esse patriæ.

Iupiter pater non amplius in immortalibus Deis
Honoratus ero, cum me homines non honorant
Phæaces: qui tamen meo orti sunt genere.
Etenim nunc Vlyssem dicebam mala multa passum
Domum iturum. reditum autem illi nunquam eripui
Omnino: quoniam tu primum promisisti, & annuisti.
Hi autē dormientem in naui ueloci in pontum ducentes
Deposuerunt in Itaca dederunt autem ei ingentia dona
Aesq; aurumq; multum, uestemq; textam
Multa, quot nunquam Troia extulisset Vlysses:
Si incolumis uenisset nactus de præda portionem.

Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter.
O Dij, Neptune ample quale dixisti?
Non te despiciunt Dij. difficile autem esset
Antiquißimum & optimum ignominijs prosequi.
Virorum autem si quis te ui & robore cedens
Non collit: tibi autem est, & posthac ultio semper.
Fac ut uis, & tibi iucundum est animo.

Huic autē respōdit postea Neptunus quassator terræ.
Statim & ego faciam nubilum sicut dicis.
Sed tuum semper animum obseruo, & uereor.
Nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perdere: ut iam abstineant, desistantq; à comitatu
Hominum magnum aūt ipsis montem urbi imponere.

Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter.
O Dij sic quidem meo animo uidetur esse optime
Cum iam omnis incitatam intuetur
Multitudo ad urbe, facere lapidem prope terram
Naui ueloci similem, ut admirentur omnes
Homines. magnum autem ipsis montem urbi imponere.
At postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,
Ingressus est iter in Scheriam, ubi Phæaces orti sunt
Illic ut esset, & ualde prope uenit nauigatrix nauis
Celeriter impulsa. hanc autem prope uenit Neptunus
Qui ipsam lapidem fecit, & radicauit inferne,
Manu prona impellens. hic autem recessit.
Hi autem inter se uerba uelocia loquebantur
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti uiri.
Sic autem quis dixit intuens in propinquum alium.
Heu quis iam nauem uelocem ligauit in ponto
Domum incitatam? & iam extabat tota.
Sic igitur quis dixit. hæc autẽ nõ intelligebant, q̃uo facta
His Alcinous concionatus est, & affatus. (sunt.
O amici certe ualde me antiqua uaticinia assequuntur
Patris mei, qui dixit Neptunum iratum fore
Nobis: quoniam comites innocui sumus omnium.
Dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchram nauẽ
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perditurum: magnum autem montem urbi imponere.
Sic dixit senex hæc autem iam nunc omnia finiũtur.
Sed age, sicut ego dicam parete omnes.
Comitatum quidẽ relinquite hominũ, cum aliquis ueniat
Nostram ad ciuitatem. Neptuno autem tauros
Duodecim electos sacrificemus, si misereatur,
Neq; nobis ingentem montem urbi imposuerit.

Phæacum nauis in saxum conuertitur.

Caprifera autem bona, & apta bobus. est quidem sylua
Omnigena. bene autem rigui perpetui adsunt.
Itaq; hospes Ithacæ, & in troiam nomen peruenerit.
Quam longe dicunt Achaide esse terra.
Sic dixit. lætatus est autem patiens diuinus Vlysses
Gaudens sua terra patria, sicut ei dixit
Pallas Minerua filia Iouis ægiochi:
Et ipsam appellans uelocia uerba dixit.
Neq; hic uera dixit. iterum autem capit sermonem.
Semper in præcordijs mentem per astutam mouens.
Audiebam de Ithaca & in Creta lata
Longe supra pontum. nunc autem ueni & ipse
Rebus cum his linquens autem etiam filius totidem
Fugio: quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orsilochum pedibus uelocem: qui in Creta lata
Viros inuentores uincebat uelocibus pedibus,
Quoniam me priuare præda uolebat omni
Troiana, cuius gratia ego passus sum dolores animo,
Virorumq; bella tristesq; undas transiens:
Quoniam non suo patri gratificatus seruiebam
Agro in Troianorum: sed alijs imperabam socijs.
Hunc quidem ego discendentem percußi ærea lancea
Rure prope uiam insidians cum socio.
Nox aũt ualde obscura occupauerat cælũ, neq; aliqs nos
Hoĩum animaduertit. fefelli autẽ ipsi animum auferens.
At postquam hunc interfeci acuto ære,
Statim ego in nauem iens Phæaces illustres
Oraui: & ipsis satisfacientem prædam dedi.
Hos me iußi Pylum deferre, & collocare.
Vel in Elida diuinam, ubi dominantur Epij.
Sed certe ipsos illinc repulit uis uenti

Dissimulãs se esse Vlyssem, fingit causam aduentus.

Multum uolentes,neq; uolebant fallere.
Illinc autem errantes uenimus huc nocte.
Contentione autē in portū appulimus,neq; aliqua nobis
Cænæ mentio erat,ualde licet indigentibus sumere.
Sed sic egreßi iacebamus naue omnes.
Hic me quidem dulcis somnus inuasit defessum.
Hi autem fortunas meas concaua ex naui tollētes
Deposuerunt ubi ipse in arenis iacebam.
Hi autem in Sidoniam pulchram conscendentes
Iuerunt.at ego relictus sum tristis animo.
Sic dixit,risit aūt Dea glaucos oculos hn̄s Minerua.
Manuq; ipsum demulsit,corpus aūt aßimilata ē mulieri
Pulchræq; magnæq;, & illustria opera scienti:
Et ipsum appellans uerba uelocia allocuta est.
Dolosus esset,& fallax,qui te superaret
In omnibus dolis,& si Deus opponeret
Male uersute dolose non uoluisti,
Neq; in tua existens terra desinere fallacia?
Verbaq; falsa,quæ tibi ab ortu amica sunt.
Sed age ne has dicamus scientes ambo
Dolos:quoniam tu quidem es hoīum quāoptimus oīum
Consilio & uerbis ago autem in omnibus Deis
Consilioq; glorior & dolis:neq; tu cognoscebas
Pallada Mineruam filiam Iouis,quæ tibi semper
In omnibus laboribus asto,& seruo.
Atq; te Phæacibus gratum omnibus reddidi.
Nunc rursus huc ueni,ut tibi consilium cōtexam.
Fortunasq; abscondam quascunq; tibi Phæaces illustres
Dederunt domum eunti meo consilioq;,menteq;,
Dicamq; quos tibi fatale est in ædificijs
Dolores tolerare.tu autem tolera,& neceßitate.

Minerua Vlyssem increpat dissimulationis.

Neq; alicui eloquere neq; uirorum, neq; mulierum
Omnium, cur uenisti errans: sed tacendo
Patere dolores multos sustinens uirorum.
Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses
Vlysses Minerue. Difficile te Dea cognoscere homini occurrenti,
Et ualde scienti: te enim ipsam unicuiq; aßimilas.
Hoc autem ego certo scio quòd mihi antea benigna eras
Quousq; in Troia pugnamus filij Achiuorum.
At postquam Priami ciuitatem diripuimus altam,
Iuimus autem in nauibus, Deus aũt dißipauit Achiuos,
Non te postea uidi filia Iouis, neq; animaduerti
Nauem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoueres.
Sed semper mentibus proprijs habens confectum cor
Erraui quousq; me Dei malo soluerunt,
Prius quàm cum Phæacum uirorum in ubere ciuitate
Confirmasti uerbis, & in ciuitatem duxisti ipsa.
Nunc autem te per patrem quæso, non enim puto
Venisse in Ithacam amœnam: sed aliquam aliam
Terram repetij, te autem illudentem puto
Hæc dicere, ut meas mentes deciperes.
Dic mihi si uerè dilectam in patriam ueni.
Huic respondit postea Dea cæsia oculis Minerua.
Semper tibi talis in præcordijs cogitatio.
Propterea & te non possum permittere infelicem esse.
Quoniam facundus es, & ingeniosus & prudens.
Cupide enim alius uir errans rediens
Cuperet in ædibus uidere filiosq; uxoremq;.
Tibi autem non gratum est scire, neq; quærere.
Antequàm tuæ uxoris periculum feceris, quæ tibi sic
Sedet in ædibus, luctuosæ autem ei semper
Pereunt noctes, & dies lachrymanti.

At ego hoc quidem nunquam non credi:sed in animo
Sciebam,quòd redibis perdens omnes socios.
Sed non uolui Neptuno obsistere
Patruo qui iram induxit in animum
Iratus quòd ei filium dilectum excæcasti.
Sed age tibi ostendam Ithacæ pauimentum ut credas.
Phorcynis quidem hic est portus marini senis:
Hæc autem in uertice portus patula oliua.
Propè autem ipsam antrum altum obscurum
Sacrarum nympharum,quæ Naiades uocantur.
Hæc autem spelunca lata contecta ubi tu multas
Sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
Hic autem magnus est mõs indutus sylua. Neritus mõs.
Sic fata Dea dißipauit nebulã.apparuit autẽ terra.
Lætatusq; est postea patiens diuinus Vlysses
Gaudens sua terra:osculatus est autem almam tellurem.
Statim,autẽ Nymphis supplicauit manus tollens.
Nymphæ Naiades filiæ Iouis,nunquam ego
Videre uos dicebam,nunc uocibus lætis
Saluete,at & dona dabimus,sicuti antea
Si sinet prompta Iouis filia prædatrix
Ipsumq; uiuere,& mihi charum filium augebit.
Hunc autem rursus affata est cæsia oculis Minerua.
Confide.ne te hæc in præcordijs tuis solicitent.
Sed fortunas quidem in intimo antro mirifico
Ponamus statim nunc,ubi hæc tibi salua maneant.
Ipsi autem consultemus,ut cito optime fiant.
Sic dicens Dea intrauit speluncam obscuram,
Quærens latibulum per speluncam,at Vlysses
Cito omnia portauit aurum,& magnum æs:
Cestesq; fabrefactas quas ei Phæaces dederunt.

Et hæc quidem disposuit. lapidem autẽ imposuit foribus.
Pallas Minerua filia Iouis ægiochi.
Hi autem sedentes sacræ apud radicem oliuæ
Deliberabant procis insolentibus mortem.
Tum autem uerba incepit cæsia oculis Minerua.
Generose Laërtiade prudens Vlysses
Considera quomodo procis impudẽtibus manus inferas,
Qui iam tibi triennium domum regunt:
Ambientes diuinam uxorem, & dona dantes.
Illa autem tuum semper reditum lugens in animo
Omnibus quidem spem dat, & pollicetur uiro unicuiq;
Nuncios antemittens: mens autem ei alia uersat.
Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses.
O' Dij, iam uero Agamemnonis Atridæ
Corrumpi mala morte in ædibus debui:
Nisi mihi tu quæq; Dea in tempore dixisses.
Sed age consilium texe quomodo puniemus ipsos.
Apud me autem ipsa asta animum per audacẽ immittẽs:
Qualem quando Troiæ soluimus magna mœnia.
Si mihi sic animosa astabis Minerua:
Et cum trecentis ego uiris pugnarem,
Tecum uenerabilis Dea, quando mihi prõpta adiuuares.
Huic autem respõdit postea Dea glaucopis Minerua.
Et ualde tibi ego adero, neq; me falles.
Cum hæc iam struxerimus, & alicuius spero
Sanguineq; cerebroq; perfundere magnum pauimentum.
Virorum procorum, qui tibi fortunas edunt.
Sed age te incognitum faciam omnibus hominibus.
Arefaciam quidem cutem pulchrã in flexibilibus mẽbris
Flauos autem ex capite delebo crines. circũ autẽ pallium
Induam, quod aduersetur uidens homo habentem:

Minerua Vlyssem docet quid facto opus sit.

Deformabo autem tibi oculos antea perpulchros.
Sic turpis omnibus procis apparebis,
Tuæ uxori & filio quem in ædibus reliquiſti.
Ipſe autem primum Subulcum pete:
Qui tibi ſuum cuſtos.ſimul autem tibi bene uult,
Filiumq; tuum diligit, & prudentem Penelopen.
Inuenies hunc ſuibus aßidentem,hæ autem paſcunt
Apud Coracis petram ad fontem Aretuſam
Comedentes glandem gratam, & nigram aquam
Bibentes,quæ ſuibus nutriunt florentem pinguedinem.
Illic mane, & omnia aßidens interroga:
Quouſq; ego eam Spartam in ornatam mulieribus
Telemachum uocatura tuum dilectum filium Vlyſſes,
Qui in magnam Lacedemonem ad Menelaum
Iuit perſequens tuam famam ſicubi adhuc eſſes.
Huic autem reſpondens,locutus eſt prudens Vlyſſes.
Cur non ei dixiſti in præcordijs omnia ſciens?
An ut & ille errans dolores patiatur
Pontum in impacatum,fortunas autem ei edant?
Huic rñdit poſtea Dea glaucos oculos hñs Minerua.
Non iam tibi ille ualde curæ ſit.
Ipſa ipſum miſi,ut famam bonam adipiſcatur
Illuc iens.at non habet aliquem dolorem: ſed quietus
Sedet in Atridæ ædibus.multa autem adſunt.
Certè quidem illum inſidientur iuuenes cum naue nigra
Cupientes interficere antequàm patriam terram ueniat.
Sed hæc non puto,potius & aliquem terra premet
Virorum procorum,qui tibi fortunas deuorant.
Sic igitur ipſum alloquens uirga tetigit Minerua. Mutatur
Siccauit quidem ei cutem pulchrã in flexibilibus mẽbris. Vlyſſis bitus.
Flauo autem ex capite deleuit crines: circum auté pellem

Omnibus membris antiqui posuit senis.
Deformauit autem ei oculos antea perpulchros.
Circum aũt ipsum ueſtẽ aliã malã iniecit, & interulam,
Fractam, ſordidam, malo tinctam fumo.
Circum aũt ipsum magnam pellem ue locis induit cerui
Nudam. dedit autem ei uirgam, & deformem ſacculum
Densè rimoſum. inerat autem tortum erat lorum.
Hi ſic conſultantes diuiſi ſunt. hæc quidem poſtea
In Lacedæmonem diuinam iuit ad filium Vlyßis.

Minerua ad telemachũ proficiſcitur.

ARGVMENTAM. Ξ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Hoſpitium Vlyſsis fit in agro apud Eumæum, & Varius quidam congreſſus Vlyſsis præſentia apud Eumæum. & ſermones fiunt immutantis ſeipſum, & facta quædam exponentis.

ODYSSEAE. Ξ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Xi ãt, ulyſſem hoſpitatus eſt Eumæus in agro ſubulcus.

AT HIC Ex portu ingreſſus eſt aſperum iter,
Locum per ſyluoſum, per iuga, ubi ei Minerua
Dixerat diuinũ Subulcum. hic ei fortunas maxime
Curabat familiarium quos habuerat diuinus Vlyſſes.
Hunc autem in ueſtibulo inuenit ſedentẽ. ubi ei porticus
Alta ædificata erat circumſpicuo in loco
Pulchraq; magnaq; circuibilis, quam Subulcus

Eumæi domus ad quẽ diuertit Vlyſſes deſcriptio.

Ipſe

Ipſe ædificauerat ſuibus abſente Rege
Sine domina, & Laërte ſene
Aduectis lapidibus, & cinxerat ſepe ſpinoſa
Pallos autem extra adegit prorſus hinc & hinc
Denſos & crebros nigrum quercus ſcindens.
Intra autem aream ſuilia duodecim fecerat
Propè inter ſe, lectos ſuibus. in ſingula autem
Quinquaginta ſues iacentes continebantur
Fœminæ factæ, mares autæm foris dormiebant,
Multo pauciores. hos enim minuebant comedentes
Diuini proci: quoniam mittebat Subulcus
Semper ſaginatorum pinguium optimum omnium:
Hi autem trecentiq; & ſexaginta erant.
Apud autem canes feris ſimiles ſemper dormiebant
Quatuor, quos nutriuerat Subulcus princeps uirorum.
Ipſe autem circa pedes ſuos aptabat calciamenta
Incidens pellem bouinam coloratam. alij autem
Iuerant aliò alius cum ſtabulantibus ſuibus;
Tres. quartum autem miſerat ad urbem
Suem ducere procis ſuperbis neceßitate,
Vt mactantes, carnibus ſaturarentur animo.
Repente autem Vlyſſem uiderunt canes latratores
Qui quidem clamantes accurrerunt. at Vlyſſes
Sedit aſtutia. uirga autem ei excidit manu,
Tunc proprium apud ſtabulum indignũ tulit dolorem.
Sed Subulcus celeriter pedibus uelocibus ſubſequens
Cucurrit ad ueſtibulum coriũ autem ei excidit manibus:
Hos quidem uocans canes pepulit alio alium
Crebris lapidationibus. hic autem affatus eſt regem.
Ô ſenex certe propè te canes dißipauerunt
Repente: & mihi crimen impoſuiſſes.

Atq; mihi alios Dei dederunt dolores, singultusq;.
Diuinum enim regem lugens & dolens
Iaceo: alijs autem sues pingues nutrio
Ad comedendum. at ille egens forte cibi
Errat in diuersorum uirorum populumq; ciuitatemq;,
Sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen solis.
Sed sequere, ad stabulum eamus senex, ut & ipse
Cibo & uino saturatus ex animo,
Dicas, unde sis, & quot dolores toleraueris.

Eumeus ulyssem hospitem humaniter excipit.

Sic dicens ad stabulum præcessit diuinus subulcus.
Collocauit aũt introducẽs, uirgulta aũt substrauit densa.
Strauit autem in pellem uillosæ syluestris capræ
Suũ stratum magnũ & densum, gauisus est aũt Vlysses
Quòd ipsum sic susceperat, uerbũq; dixit & appellauit.
Iupiter tibi det hospes, & immortales Dei alij
Quodcunq; maxime uis, quia me benignus suscepisti.
Hunc autem respondens locutus est Eumæus subulcus.
Hospes non mihi fas est, neq; si peior te ueniat,
Hospitem contemnere. ab enim Ioue sunt omnes
Hospitesq; pauperesq; munus aũt exiguumq; charumq;
Est nostrum, hæc enim seruorum causa est
Semper timentium: cum dominantur Reges
Iuuenes certe enim cuiusdam reditum morati sunt.
Qui me accurate diligebat & possessionem prebuit:
Tanquãq; suo familiari Rex benignus dedit.
Domumq; portionemq; optatissimamq; uxorem:
Qui sibi multa laborauerit. Deus autẽ negociũ auxerit.
Sic & mihi hoc negocium augetur quo detineor.
Ideo me multum iuisset Rex: si hic senuisset.
Sed perijt, utinam debuisset Helenæ genus perijsse
Funditus: quoniam multorum uirorum genua labefecit.

Eumeus ulyssem non cognoscẽs eum perijsse conqueritur.

Etenim ille iuit Agamemnonis gratia honoris
In Ilium bonorũ equorum: ut Troianos oppugnaret.
Sic dicens cingulo celeriter coërcuit tunicam.
Perrexit ãt ire ad ſuilia, ubi grex cõtinebatur porcorũ.
Illinc capiens duos attulit, & ambos mactauit:
Ignemq́; accendit, conciditq́;, & uerubus infixit.
Aſſans autem omnia ferens appoſuit Vlyßi
Calida ipſis uerubus. hic autem panes albos miſcuit.
In poculo autem miſcebat dulce uinum.
Ipſe autem contra ſedit, coortans autem allocutus eſt.
Comede nunc ò hoſpes, quæ ſeruisq́; adſunt
Porcina. at pingues porcos proci comedunt
Non uerecundiã habẽtes in mentibus, neq; miſericordiã.
Non quidem impia opera Dei beati amant:
Sed ius colunt, & pia opera hominum:
Et quidem hoſtes, & iniqui qui in terra
Aliena ueſcantur, & ipſis Iupiter prædam dederit:
Implentes uero naues iuerunt domum quisq́;,
Et quidem his curæ potens timor in animos cadit.
Hi autem ſciũt (Dei autem aliquam audiuerunt uocem)
Illius pernicioſam mortem: quia uolunt iuſte
Ambire, neq; ire ad ſua: ſed ſilentio
Bona dilapidant immoderate, neq; eſt parſimonia.
Quotquot enim noctesq́;, & dies ab Ioue oriuntur
Nunquam unam ſacrificant uictimam, neq; duas ſolas.
Vinum autem conſumunt immoderate haurientes:
Certè enim ei facultates erant magnæ nulli tantæ
Virorum heroum, neq; Epiri nigræ,
Neq; ipſius Ithacæ, neq; uiginti uirorum
Sunt diuitiæ tantæ, ego autem tibi connumerabo. Vlyſsis diuitię et poſſeſſiones.
Duodecim in Epiro armenta, tot greges ouium,

Tot ſuum paſcua, tot ſtabula lata caprarum,
Paſcuunt amiciq́;, & ipſius paſtores uiri.
Illic autem ſtabula lata caprarum undecim omnia
In extremitate agri paſcũtur: inſuper uiri boni obſeruãt.
Quorum ſemper ipſis unuſquiſq; in die pecudem fert:
Saginatarum caprarum quæcunq; appareat optima.
At ego ſues has ſeruoq́;, tueorq́;.
Et ipſis ſuum optimum eligens mitto.
Sic dixit. ille aũt attente carnes comedebat, bibebatq́; (uinum
Animoſe dolens. mala aũt procis ordiebatur.
At poſtquam cœnauit, & expleuit animum cibo:
Et ei implens dedit poculum quo bibebat
Vino plenum. hic autem ſuſcepit, gauiſusq́; eſt animo.
Et ipſum appellans uerba uelocia allocutus eſt.
O' amice quis nam te emit rebus ſuis,
Sic ualde diues, & fortis ſicut dicis?
Dicis autẽ ipſum periiſſe Agamemnonis gratia honoris.
Dic mihi ſi forte cognoſco talem eſſe,
Iupiter enim hoc ſcit, & immortales Dei alij
Si forte ipſum nunciem uidiſſe, multum autem errraui.
Huic autẽ reſpondit poſtea Subulcus princeps uirorum.
O' ſenex nullus illum uir peregrinus ueniens
Nuncians perſuaſerit uxoriq; & dilecto ſilio.
Sed aliter exportationis indigentes uiri peregrini
Mentiuntur, neq; uolunt uera loqui.
Quicunque autem peregrinus. ithacæ in agrum uenit
Veniens ad domimam meam fallacia loquitur.
Hæc autẽ benigne ſuſcipiens diligit, & ſingula inquirit:
Et ei lugenti palpebris lachrymæ decidunt.
Manus eſt mulieris, cum maritus alibi perijt.
Statim & tu ſenex uerbum fabrica

Si quis tibi penulamq́; tunicamq́; ueſtimenta det.
Illius autem iam debent canes uelocesq́; uultures
Cutem ab oßibus trahere. anima autem deſtituit.
Vel illum in ponto comederunt piſces. oſſa autem ipſius
Iacent in terra arena merſa multa.
Sic ille quidem illic perijt amicis autem dolores poſt
Oı̄bus, mihi aũt maxime facti ſunt. nõ.n. amplius alium
Humanum ſic Regem inueniam, quocunque ibo.
Neque ſi ad patris iterum irem
Domum: ubi primum ortus ſum, et me educauerunt ipſi.
Neque nunc his etiam tantum lugeo mœſtus
Oculis, ut uideam exiſtens in patria terra.
Sed me Vlyßis deſiderium capit abſentis.
Hunc quidẽ ego ò hoſpes, & non preſentem nominando
Reuereor. ualde enim me diligebat et habebat in animo.
Sed ipſum fratrem maiorem uoco, uel longè abſentem.
Hunc aũt rurſus allocutus eſt patiens diuinus Vlyſſes.
O amice poſtquam omnino negas, neque dicis
Illum uẽturum eſſe. animus autẽ tibi ſemper incredulus.
Sed ego non temere loquar: ſed cum iuramento,
Quòd redit Vlyſſes. munus autem mihi ſit
Statim poſtquam ille ueniens ſuas domos peruenerit.
Ante autem uel ualde indigens nihil accipiam.
Indue mihi penulam, & tunicam ueſtimenta pulchra.
Inimicus enim mihi ille non minus in Ditis ianuis
Eſt, qui egeſtate coactus fallacia loquitur.
Sciat nunc Iupiter primum deorum hoſpitalisq́; menſa
Penatesq́; Vlyßis irreprœhenſi quam adibo.
Certè quidem hæc omnia perficientur ſicut dico.
Hoc autem ipſo anno ueniet huc Vlyſſes
Hoc quidem inclinato menſe. illo autem inſtante

Vlyſſes diſſimulãs nititur Eumæo Vlyſſem rediturum perſuadere.

Mendax ab hoſte nõ differt.

Domum reuersus, & puniet quicunque illius
Hic uituperat uxorem, & illustrem filium.
Hunc aũt respondens, allocutus est Eumæus subulcus.
O' senex, neq; profecto ego lætitiæ munus pluam:
Neque Vlysses etiam domum ueniet, sed quietus
Bibe, & alia prætermittamus: neq; mihi hæc
Memora. certe enim animo in pectore meo
Tristor, quando aliquis meminit gloriosi Regis.
Sed certe iuramentum quidem sinamus: sed Vlysses
Veniat. ut ipsum ego uolo, & Penelope,
Laërtesq; senex, & Telemachus diuinus,
Nunc rursus nati casum lugeo quem genuit Vlysses
Telemachi quẽ postquã nutriuerunt Dei uirgæ æqualẽ,
Et ipsum dicebam fore in uiris non peiorem
Patre suo charo consilijs, & specie admirabili
Huius aũt aliquis immortaliũ læsit mẽtẽ intus æquabilẽ:
Vel aliquis hominum, hic aũt iuit ad patris auditionem
In Pylum diuinam. hunc autem proci superbi
Domum uenientem obseruant, ut à generatione pereat
Arcisius. Sine nomine ex Ithaca Arcisij diuini.
Sed age illum quidem sinamus siue opressus sit
Siue fugerit, & eum protegat manu saturnius.
Sed age mihi tu senex tua ipsius incommoda prode,
Et mihi hoc dic uerum, ut bene intelligam.
Quis, unde es uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes?
Qua autem in naue uenisti? quomodo te nautæ
Duxerunt in Ithacam? qui esse profitebantur?
Non enim te peditem puto huc uenisse.
Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses
Tibi enim ego hec ualde uere dicam.
Si sit quidem nunc nobis in annum, & cibus,

Et uinum dulce tecta intra manentibus,
Epularíq; quiete. alij autem ad opus adeant:
Facile postea & in annum omnia
Non percurrerem dicens meos dolores animi
Quoscunq; iam omnes deorum uoluntate laboraui.
Ex Cretensibus quidem genus prædico latis
Viri diuitis esse filius. multi autem & alij
Flij in ædibus & educati sunt, & orti sunt
Legitimi ex uxore. me autem empta peperit mater
Pellex, sed me pariter cum proprijs charum habebat
Castor Hyllacides. huius ego genus prædico esse:
Qui quõdam in Cretensibus ut Deus colebatur populo,
Fortunisq́; diuitijsq́;, & filijs honestis.
Sed certè illum fata iuerunt mortis ferentia
Ad Ditis domos. cibaria autem diuiserunt
Filij magnanimi, & sortes iecerunt.
At mihi ualde pauca dederunt, & propria attribuerũt.
Duxi autem uxorem locupletißimorum hominum
Gratia meæ uirtutis: quoniam non contemnendus eram:
Neque timidus. nunc autem iam omnia defecerunt.
Sed tamen ualde quidem te arbitror intuentem
Cognoscere. certe enim me duritia tenet ualde multa.
Certe enim audaciam Marsq́; dederunt, & Minerua,
Et fortitudinem cum legerem ad insidias
Viros optimos, mala inimicis ordiens.
Nunquã mihi mortẽ ante oculos posuit animus uirilis.
Sed multo primus adoriens lancea occidebam
Virorum inimicorum, cum mihi concederet pedibus.
Talis erã in bello. opus autem mihi nõ gratum erat:
Neque res familiaris, quæ nutrit claros filios.
Sed mihi semper naues remigabiles gratæ erant.

Vlysses pulchre fingit historiã aduentus sui.

Et bella, & tella leuia, & sagittæ
Tristia quæq; alijs horrenda sunt.
At mihi grata erant, que Deus in animo posuit.
Alius enim aliijs uir delectatur operibus.
Ante enim quam in Troia pedē ponerent filij Achiuorum
Nouies uiris imperator fui, & uelocibus nauibus,
Viros aduersus externos. & mihi ualde aderant omnia,
Quæ optabam idonea. multa autem post illa
Assequebar. statim autem domus augebatur. & postea
Grauisq; reuerendusq; inter Cretenses euasi.
Sed cum iam odiosum iter magnus Iupiter
Decreuit: quod multorum uirorum subtus genua soluit.
Iam tunc me iusserunt & inclytum Idomenea
Naues ducere in Ilium. neque ulla ratio
Erat denegandi. malus autem habebat populi rumor.
Ibi quidem nouem annis belligeranus filij Achiuorum.
Decimo autem ciuitatem Priami populati iuimus
Domum cum nauibus. Deus autem disiecit Achiuos.
At mihi misero mala statuit consiliarius Iupiter.
Mensem enim solum mansi delectatus filijs
Nouaq; coniuge, & bonis. at postea
In Aegyptum me animus impulit nauigare
Naues bene parantem cum diuinis socijs.
Nouem naues paraui. cito autem coactæ sunt copiæ,
Sex diebus quidem postea mihi dilecti socij
Conuiuati sunt. at ego sacra multa præbui
Deisq; sacrificando ipsisq; epulas struendo.
Septima consendentes à Creta lata
Nauigauimus Borea uento secundo bono.
Facile ueluti secundo, neq; aliqua mihi
Nauium læsa est: sed sospites & incolumes

Sedebamus. has autem uentusq; nautæq; gubernabant.
Quinto die autẽ Aegyptum pulchre irrigatam iuimus.
Statui autem in Aegypti fluuio naues curuas.
Ibi quidem ego iussi charos socios
Illic apud naues manere, & naues subducere:
Speculatores autem per speculas misi ut irent.
Hi autem intemperantia impulsi insequentes robore suo
Statim ualde Aegyptiorum uirorum perpulchros agros
Populãtur. mulieres autẽ abducebant & infantes natos,
Ipsosq; interficiebant. statim autem in urbe iuit rumor.
Illi autem uocẽ audientes, simul cum Aurora apparente
Venerũt. impletus est aũt totus cãpus peditũq;, et equitũ
Aerisq; fulgore. Iupiter autem fulminator
Fugam meis socijs malam intulit, neq; aliquis sustinuit
Manere contra. circum enim mala undiq; steterant.
Ibi nostrorum multos quidem interfecerunt acuto ære.
Alios autem duxerunt uiuos sibi operari necessitate.
At mihi Iupiter ipse in mente ita consilium
Creauit. utinam debui mori, & mortem assequi
Illic in Aegypto, adhuc enim me molestia excepit.
Statim autem de capite galeam fabrefactam deposui:
Et scutum humeris. lanceam autem proieci ex manu:
At ego Regem contra ueni equis. (sertus est.
Et osculatus sũ genua cõplexus. hic ãt seruauit et mei mi
In currum autem me statuẽs duxit domum lachrymãtem.
Certe me ualde multi adoriebantur fraxineis
Cupientes interficere: nanque irati erant ualde.
Sed ille eripuit. Iouis autem ueritus est iram
Hospitalis, qui maxime ægre fert mala opera.
Ibi septem annos mansi ibidem, multas autem coëgi
Pecunias inter Aegyptios uiros. dederant enim omnes.

Troctes Phœnix.

Sed cum iam octauus mihi rediens annus uenit,
Iam tunc Phœnix uenit uir fallacia sciens
Veterator: qui iã multa mala hominibus fecerat:
Qui me persuadens proprijs cogitationibus, ut iremus
In Phœniciam: ubi huius domus, & bona erant.
Ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.
Sed quando iam mensesq́;, & dies perfecti sunt
Iterum circũ uoluẽtis anni, & superuenerũt tẽpestates:
In Lybiam me in naui misit maritima
Fallacia consultans, ut ei onus ducerem.
Illic autẽ me ut uẽderet, & magnum pretium acciperet.
Hunc sequebar in naue suspicans neceßitate.
Illa autem currebat borea uento secundo bono
Per mediũ dextra Cretæ. Iupiter ãt eis deliberabat mor
Sed q̃n iã Cretã quidẽ liquimus: neq; aliqua alia (tẽ.
Apparebat terrarum: sed cælum & mare.
Iam tum atram nubem statuit Saturnius
Naue super cõuexa. obscuratus est autẽ pontus sub ipsa.
Iupiter autem crebro tonuit, & iniecit naui fulmen.
Hæc autem conuersa est tota Iouis percussa fulmine,
Vapore autẽ impleta est. ceciderunt aũt ex naue omnes.
Hi autem cornicibus similes circum nauem nigram
Fluentibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
At mihi Iupiter ipse habenti licet dolores animo
Malum longum nauis nigræ proræ
In manibus posuit, ut adhuc malum fugerem.
Hunc amplexus ferebar perniciosis uentis
Nouem diebus ferebar. decima autem me nocte nigra
Terræ Thesprotorum applicuit magna unda uersans:
Tunc me Thesprotorum Rex accepit Phidon
Heros gratis. huius enim dilectus filius occurrens

Frigore & labore afflictum duxit in domum
Manu subleuans quoad iret ad ædes patris.
Circum autem me penulam, tunicamq; uelamina induit.
Ibi de Vlysse ego audiui. ille enim dixit,
Hospitio suscepisse, & dilexisse euntē in patriam terrā:
Et mihi res ostendit quas coëgerat Vlysses,
AEsq; aurumq;, laboratißimumq; ferrum,
Et in decimam progeniem alterum amplius alat.
Tot ei in domibus thesauri iacebant Regis.
Hunc in Dodonem dicebat ire, ut Dei
Ex quercu procera Iouis sensum audiret.
Quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum
Iandiu absens, an manifestè, an occultè.
Iurauit autem coràm me ipsum libans in domo
Nauem deduxisse, & paratos esse socios,
Qui iam ipsum comitentur dilectam in patriam terram.
Sed me prius misit. contigit enim ueniens nauis
Virorum Thesprotorum in Dulichium frumentariam.
Tunc hic me iußit mittere Regi Acasto
Accuratè. his autem malum mentibus placuit consilium
De me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
Sed quādo prouecta est à terra multum maritima nauis,
Statim dolosum diem mihi excogitabant,
Me quidem penula, tunicaq; uelaminibus exuerunt
Circum autē me rallā aliam malam eiecerunt, & tunicā
Pertusam, quæ & ipse in oculis uideas.
Occidentales aūt Ithacæ amœnæ ad agros peruenerunt.
Ibi me quidem ligauerunt armata in naui,
Fune bene torto arcte. ipsi autem abeuntes
Certatim ad littus maris cœnam sumpsere.
At mihi uinculum quidem dissoluerunt Dei ipsi

Facile:capiti autem rallam inuoluens
Leui temone descendens applicui mari
Pectus:postea autem manibus nauigaui ambabus
Natans.ualde autem cito excessi longe ab illis.
Tunc ascendens ubi quercetum erat lætissimum syluæ
Iacebam stratus.illi autem ualde suspirantes
Ibant,sed non enim ipsis uisum est melius esse
Inquirere ulterius.hi quidem iterum rediuerunt
Naui in concaua.me autem absconderunt Dei ipsi
Facile,& me stabulo applicuerunt ducentes
Viri prudentis.adhuc enim mihi fatum uiuere.

Eumæo reditus Vlyssis non persuadetur.

Hunc autẽ respondẽs, allocutus est Eumæus subulcus
O miser hospitum.certè ualde animum commouisti
Hæc singula dicens,quæ iam tulisti,& quæ uagatus es.
Sed hæc non apte puto,neque mihi persuadebis
Dicens super Vlyssem.quid te oportet talem hominem
Temere mentiri?ego autem certo scio & ipse
Reditum mei Regis quòd infestus est omnibus Deis
Funditus ualde,qñ ipsum non in Troianis domuerunt
Vel amicorũ in manibus,quoniã bellum bene tractauit.
Quare ei sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui:
Ac etiam suo filio magna gloria creuisset in posterum.
Nunc autem ipsum sine gloria harpyæ dilaniarunt.
At ego apud sues separatus,neque ad ciuitatem
Eo:nisi prudens Penelope
Ire iubeat,quando nuncium aliunde ueniat.
Sed hi quidem singula asidentes interrogant.
Et alij tristantur diu absente Rege,
Atque alij lætantur uictum impune edentes.
Sed mihi non gratum est inquirere et interrogare
Ex quo me Aetolus uir decepit uerbo.

Qui uirum interficiens, multas per regiones errans
Venit meas ad ædes. ego autem ipsum amice habui.
Dixit autem eum inter Cretenses apud Idoneum uidisse
Naues aptantem, quas ei fregerant procellæ,
Et dixit uenturum, uel in æstatem, uel in autumnum,
Multas opes ducentem cum diuinis socijs.
Et tu senex multa passus postq̃ te ad me duxit fortuna,
Ne mihi mendacijs gratificare: neq; mulceas.
Non enim ob id ego te honorabo, neq; diligam:
Sed Iouem hospitalem ueritus teq; iipsum miseratus.
Hũc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Certe ualde aliquis tibi animus in pectoribus ĩcredulus, **Vlysses Subulco.**
Qualem neque iurans induxi, neq; tibi persuadeo.
Sed age nunc pactum faciamus: & postea
Testes ambobus Dei, qui Olympum habitant.
Si quidem redibit Rex tuus in hanc domum,
Induens lænamq; tunicamq; uestes mitte
Ad Dulichium ire quo mihi gratum est animo.
Si autem non uenerit Rex tuus, ut dico,
Famulis iube deijcere magna de petra,
Vt & alius pauper caueat decipere.
Hunc aũt respondens, allocutus est diuinus Subulcus.
Hospes sic mihi bona fama uirtusq;
Sit inter homines, simul nunc & in futurum, **Subulcus Vlyssi.**
Qui te in stabulum duxi, & Senia dedi.
Rursus autem interficiam, dilectumq; animum auferam.
Promptus autem postea Ioui Saturnio supplicabo.
Nunc autem hora cœnæ: ocyus mihi intus socij
Erunt, ut in tugurio dulcem præparemus cænam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant,
De propinquo autem suesq; & uiri uenerunt Subulci:

Has quidem igitur incluſerunt de more ad dormiendũ.
Clamor autẽ multus ortus eſt ſuum in haram euntium.
At ſuis ſocijs iußit diuinus Subulcus.
Ducite ſuum optimam, ut hoſpiti ſacrificem
Peregrino. unà et ipſi recreabimur, qui ærumnam
Diu habemus patiẽtes ſuum gratia habentiũ dẽtes albos.
Alij autem noſtrum laborem impune edunt.

Eumæus hoſpiti ſacrificaturus ſuẽ mactat.

Sic locutus ſcidit ligna acuto ferro.
Hi autem ſuem adduxerunt ualde pinguẽ quinquennem.
Hunc quidẽ poſtea poſuerunt in craticula. neq; Subulcus
Oblitus ẽ immortalium. mentibus enim utebatur bonis.
Sed hic incipiens capitis crines in ignem iecit
Albos habentis dentes ſuis, et precatus eſt omnes Deos,
Vt rediret Vlyſſes prudens ſuam domum.
Percußit aũt in altũ tollẽs ſtipite querno quẽ liqt ueniẽs.
Hũc aũt reliquit aĩa. hi aũt iugulauerũt & cõbuſſerũt.
Statim aũt ipſum diuiſerunt: cruda autẽ poſuit Subulcus
Vndiq; incipiens à membris in pinguem pinguedinem.
Et partim quidem in ignem iecit miſcens farinæ flore,
Minutatim uero ſecauerũt alia, & circũ uerua fixerũt.
Aſſaueruntq; rite, extraxeruntq; omnia.
Poſuerunt autem in diſcis ſimul omnia. Subulcus uero
Surrexit diuidens. ualde enim mentibus æqua ſciebat.
Atque quidem ſeptifariam omnia partitus eſt diuidens.
Partẽ quidem unam Nymphis, & Mercurio Maiæ filio
Poſuit ſupplicans, alias diſtribuit ſingulis:
Dorſis autem Vlyſſem integris honorauit
Albos dentes habentis ſuis. lætificauit aũt animũ Heri,
Et ipſum dicendo allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Vtinam ſic Eumæe dilectus Ioui patri eſſes
Sicut mihi, ſi quidem talem exiſtentem bonis honoras.

Hūc aūt reſpondens, allocutus eſt Eeumæus ſubulcus
Comede felix hoſpitum, & delectare his,
Qualia adſunt. Deus aūt hoc quidē dabit, hoc autē ſinet
Quodcunque ſuo animo uult. poteſt enim omnia.
Dixit, et primitias ſacrificauit Deis ſempiternis.
Libans autem nigrum uinum, Vlyßi urbium deſtructori
In manibus poſuit. hic autem ſedebat ſuum iuxta latus.
Cibum autem ipſis deſtribuit Meſaulius quem ſubulcus Meſaulius.
Ipſe poſſederat ſolus abſente domino,
Seorſum à domina & Laërte ſene.
Ipſum apud Taphios emerat de ſuo.
Hi aūt in cibos paratos præiacentes manus extēdebant.
At poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt.
Cibum quidē ab ipſis abſtulit Meſaulius. hi aūt in cubile
Cibo, & carnibus ſaturati iuerunt.
Nox autem uenit mala obſcura. pluit autem Iupiter
Tota nocte. at ſpirabat Zephyrus magnus ſemper aquo-(ſus.
Hos aūt Vlyſſes allocutus eſt bubulcum tentās:
Si q̄uo ab eo exutā tibi lænā præberet, uel aliquē ſociorū
Alium moueret: ſi quidem ſui curam gerebat ualde. Vlyſſes anſam quærit cōmode petendi lænā.
Audi nunc eumæe, & alij omnes ſocij
Me iactando aliquod uerbum dicam. uinum enim iubet
Stultum, quod impellit ſapientem etiam ualde, cantare
Et leniter ridere, & ſaltare agit:
Et aliquod uerbum præfari quod non dictum melius.
Sed poſtquā primū garrulus eſſe cœpi, non dißimulabo.
Vtinam ſic pubeſcerem, uisq; mihi firma eſſet,
Sicut quando ſub Troia inſidias duximus parantes.
Duces erant Vlyſſes, & Atrides Menelaus,
Cum his unà tertius dux fui ego. ipſi enim iuſſerant.
Sed quando iuimus ad urbem, altumq; murum,

Nos quidem circa urbem in uirgultis densis
Inter calamos & paludem sub armis cadentes,
Iacuimus.nox autem aduenit mala Borea incidente
Brumalis.at postea nix facta est ueluti pruina
Frigida,& scutis circumuertebatur crystallus.
Tunc alij omnes uestes habebant & tunicas:
Dormiebāt autem quieti scutis cooperti humeros.
At ego uestem quidem descendens socijs reliqui
Stulte,quoniam non putabam tantum frigus futurum.
Sed sequebar scutum solum habens, & uestem nitidam.
Sed qn̄ iā extrema pars noctis erat:trās aūt astra ierāt.
Et tunc ego Vlyssem allocutus sum prope existentem
Cubito pungēs.hic autem prompte audiuit.
Nobilis Laërtiade prudens Vlysses,
Non adhuc cum uiuis ero,sed me hyems
Interficiet.non.n.habeo lænam apud me, decepit fortuna
Vnà cū tunica cū sim.nūc āt nō amplius remedia adsūt.
Sic dixi.hic autē postea mentē tenuit hanc in animo.
Solus ille erat ad consultandum & pugnandum:
Loquens autem gracili uoce ad uerbum dixit.
Sile nunc ne quis te Achiuorum alius audiat.
Dixit,& in cubito caput tenuit dixitq; uerbum.
Audite amici diuinus mihi ī sōnis astitit Deus sōni.
Nam à nauibus longe uenimus,sed aliquis eat
Nunciatum Atridæ Agamemnoni pastori populorom,
An plures ad naues iubeat uenire.
Sic dixit.motus est autē postea Thoas Adræmonis filius
Subito:à se autem lænam iecit purpuream.
Perrexit ire ad naues,ego autem in ueste illa
Iacui libēte.illuxit autē aureū thronū habens Aurora.
Vtinam nunc pubescerem uisq; mihi firma esset,

Daret aliquis lænam in ſtabulis Subulcorum
Aeque amicicia ac reuerentia uiri boni.
Nũc ãt me inhonorãt malas circa corpus ueſtes habẽtẽ.
Hunc reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus. Eurimens Vlyſsi.
O' ſenex. laus quidem tibi magna quam dixiſti.
Neque amplius citra decorum uerbum inutile dixiſti.
Ideo neque ueſte indigebis, neq; alia re,
Quam conueniant ſupplici miſero obuiam uenienti.
Nunc, at mane tuis te ueſtibus amicies:
Non enim multæ lænæ mutatoriáq; tunicæ
Hic ad induendum. una autem ſola uiro ſingulo.
At poſtquam uenerit Vlyßis dilectus filius,
Ipſe tibi lænamq; tunicamq; ueſtes dabit,
Mittet & quo te cor animusq; iubet.
Sic dicens ſurrexit. poſuit autem ei ignem propè
Lectum: inq; caprarum & ouium pelles iniecit, Paratur ſtratum Vlyſsi.
Vbi Vlyſſes dormiebat: inſuper lænam iniecit ipſi
Denſam & mollem, quæ ei erat mutatoria
Cũ ſe indueret, qñ aliqua hyems terribilis orta eſſet.
Sic hic quidem tunc Vlyſſes dormiuit. apud ipſum
Viri dormierunt iuuenes, neque Subulco
Placuit illic in lecto à ſuibus longè dormire.
Sed hic extra iens armabatur. lætabatur autem Vlyſſes
Quòd ei cenſus curæ erat longè exiſtens.
Primũ quidẽ ensẽ acutum circũ fortes poſuit humeros.
Circum aũt lænam induit expellentẽ uentũ ualde dẽsã:
Ac pellem accepit capræ bene nutritæ magnæ.
Accepit ãt acutã lanceã cõtra canes adiutricẽ & uiros.
Perrexit autem ire dormiturus, ubi ſues
Petra ſub concaua dormiebant Boreæ ſub tegmine.

ODYSSEAE ARGVMENTVM. O. HOMERI COMPOSITIONIS.

Telemacho Minerua in somnis assistens in Ithacā redire hortatur, hic dona a Menelao accipiens mittitur, & ingressurus in nauim Theoclymenon quendam Argiuum vatem recipit propter cædem fugientem. Et Eumæus Vlysi narrat vti Phœnices ipsum prædam facientes ex Syria insula, vendiderunt Laertæ Et Telemachi nauis deducitur in Ithacam: & cum hanc in ciuitatem remisisset, ipse ad Eumæum pergit.

ODYSSEAE. O. HOMERI COMPOSITIONIS.

Omicron, appulit ad Ithacam Vlyßides ex Lacedæmone.

IN LATAM *Lacedæmona Pallas*
Minerua
Accepit ad Vlyßis magnanimi illustrem filium
De reditu admonitura, & suasura
ut redeat:
Inuenit autē Telemachum & Nestoris inclytum filium
Dormientem in uestibulo domus Menelai illustris:
Certe Nestoridem molli domitum somno.
Telemachum aūt nō somnus tenebat dulcis: sed in animo
Noctem per solitariam curas patris congregabat.
Propè aūt stās allocuta est glaucos oculos hn̄s Minerua:
Telemache non amplius bene domibus diu aberras.
Poßeßionesq; relinquens uirosq; in tuis domibus
Sic superbos ne omnia comedant
Poßeßiones diuidentes. tu autem inanem uiam uenies.
Sed moue citißime, uoce bonum Menelaum
Mittere, ut adhuc domi bonam matrem inuenias.

Minerua Telemacū insōnis hortatur, ut Ithacam redeat.

Iam enim paterq́; fratresq́; iubent
Eurymacho nubere hic enim ſuperat omn es
Procos donis, & auget dotes.
Nete inuito ex domibus res efferatur
Scis enim qualis animus in pectoribus mulieris.
Illius uult domum augere. quicunque duxerit.
Filiorum autem priorum, & mariti dilecti
Non amplius recordatur mortui, neq; inquirit.
Sed tu ueniens ipſe committes ſingula,
Famularum, quæ optima uidebitur eſſe,
Quouſq; oſtendant Dei uenerabilem uxorem.
Aliud autem tibi uerbum dico: tu uero repone animo,
Procorum tibi diligenter optimi inſidiantur
In freto, Ithacæq́; Samiq́; puluerulentæ
Cupientes occidere antequam in patriam terram uenias.
Sed hæc non puto: ante et aliquem terra detinebit
Virorum procorum qui uictum comedunt.
Sed longè ab inſulis impelle bene fabricatam nauem.
Nocte autē ſimul nauiga. mittet autē tibi uentum à tergo
Immortalium quicunq; te cuſtoditq; liberatq́;.
At ut primum littus Ithacæ perueneris,
Nauem quidem in ciuitatem impelle, & omnes ſocios:
Ipſe autem primum Subulcum inuade,
Qui ſuum cuſtos. ſimul autem tibi humana ſcit.
Illic autem dormi. hunc autem mitte urbem intra,
Nuncium dicentem caſtæ Penelopes,
Quia ei ſaluus es, & ex Pylo ueniſti.
Hæc quidem ſic fata abiuit ad longum olympum.
At hic Neſtoridem ex dulci ſomno excitauit
Calce pede mouens, & ad ipſum uerbum dixit.
Surge Neſtoride Piſiſtrate unius unguis equos

Telemachus Pisistrato.

Iunge currui ducens,ut eamus uiam.
Hunc autẽ Nestorides Pisistratus cõtra allocutus ẽ.

Pisistratus Telemacho

Telemache,nondum est tẽpus:festinantes uia
Noctẽ per tenebrosã impelleres:cito ãt aderit Aurora.
Sed mane quousq; dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus:
Et uerbis mitibus alloquens remittat
Huius enim hospes recordatur dies omnes
Viri hospitalis,qui amiciciam præbeat.
Sic fatus,statim autem aureæ sedis uenit Aurora.
De prope autem ipsos uoce bonus Menelaus
Surgens ex lecto Helenam apud pulchricomam.

Telemachus Menelao.

Hũc ãt postquã igitur cognouit Vlyßis dilectus filius
Festinans,chitonem circum corpus splendidam
Induit,& magnum pallium in fortes iecit humeros
Heros.iuit autem foras.astans autem allocutus est
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini.
Atride Menelae diuine princeps populorum,
Iam nunc me remitte dilectam in patriam terram:
Iam enim mihi animus cupit domum ire.

Menelaus Telemacho.

Huic autem respondit postea uoce bonus Menelaus,
Telemache non te ego multum tempus hic detinebo
Cupientem reditus:irascor autem & alij
Viro hospitali qui eximiè quidem diligit,

Hospitẽ inuitum detinere inhumanum est.

Eximiè autem odit,meliora autem decentia omnia
Aequale malum est,qui & nolentem redire
Hospitem impellit & qui ruentem detinet.
Oportet hospitẽ p̃ntem diligere,uolentẽ ãt, dimittere.
Sed mane donec dona ferens in sedes ponam
Pulchras:tu aũt oculis uidebis.dicam autẽ mulieribus
Cœnã in domibus ut faciãt sufficiẽter intus existentiũ:

Vtrinq; gloriaq́; & splendor, & utilitas
Cœnatos ire multam in infinitam terram.
Si autem uis diuertere in Græciam & medium Argos,
Vt ipse sequar, subiungam autem equos.
Vrbes autem hominum ducam: neq; aliquis nos
Frustra remittet: dabit autem aliquid unum ferri,
Vel aliquem tripodem bene æratorum, uel lebetem,
Vel duos mulos, uel aureum poculum.
Hũc ãt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus ẽ. **Telemacus Menelao.**
Atride Menelae diuine princeps populorum,
Volo iam redire ad nostra: non enim à tergo
Custodem discendens reliqui in rebus meis,
Ne partem diuinum quærens ipse peream:
Certe mihi ex domibus depositum bonum pereat.
At postquam hoc audiuit uoce bonus Menelaus:
Statim suæ uxori & famulis iußit,
Cœnã in domibus præparare sufficiẽter intus existẽtiũ.
Propè autem ipsum uenit Boethides Eteoneus
Exsurgẽs ex lecto, quoniã ñ multũ hitabat lõgè ab ipso
Hunc autẽ ignẽ accendere iußit uoce bonus Menelaus,
Assareq́; carnes. hic autem non neglexit audiens.
Ipse autem in thalamum descendit redolentem
Nõ solus, simul cũ ipso Helena ibat, & Megapentheus.
Sed quando iam peruenerunt ubi ei deposita iacebant:
Atrides quidem postea poculum accepit rotundum.
Filium autem crateram portare Megapentheum iußit
Argenteam. Helena autem astitit arcis,
Vbi erant uestes totæ uariatæ, quas laborauerat ipsa.
Harum unam eleuãs Helena portabat diuina mulierũ,
Quæ pulcherima erat tarsiatis & maxima:
Stella aũt tãquã resplẽdebat: iacebat ãt ultima aliarum.

Perrexerūt aūt ire ulterius per domū quousq; puenerūt
Telemachum .hunc autē allocutus est flauus Menelaus.
Telemache certe reditum ut mentibus tuis cogitas,
Sic tibi Iupiter perficiat personans maritus Iunonis:
Donorum aūt quæcunq; in mea dono deposita iacent,
Dabo quot optimum & honoratißimum est.
Dabo tibi crateram fabricatam: argentea autem
Est tota: auro autem in labra perfecta sunt.
Opus autem Vulcani: præbuit autem illustris heros
Sidoniorum Rex, quando sua domus cooperuit
Illic me redeuntem. tibi autem uolo hoc præbere.

Menelai donum.

Sic dicens in manibus posuit crateram rotundam
Heros Atrides. hic autem crateram lucidam
Posuit illic coràm portans fortis Megapenthes
Argenteam. Helena autem astitit pulchrigenas
Vestē habens in manibus, uerbumq; dixit, denominauit.
Donum tibi & ego fili dilecte hoc do, (tēpus
Memoriā Helenæ manū multū desyderatarū in nuptiarū

Helena Telemachum xenijs donat.

Tuæ uxori portare. interim āt dilectam apud matrem
Iacebat in domo. tu autem mihi gaudens abi
Domum bene edificatam, & tuam in patriam terram.
Sic dicens in manibus posuit. hic autē suscepit gaudens:
Et hæc quidem in tabulata posuit Pisistratus heros
Suscipiens, & omnia suo admiratus est animo.
Hos autem duxit ad domum capite flauus Menelaus.
Sederunt autem postea in sedibusq; thronisq;.
Lauacra autem famula guturnio infudit ferens
Pulchro aureo super argenteo lebete
Lauare apud autem politam extendit mensam.
Panem autem honesta famula apposuit ferens,
Cibos multos imponens. gratificans præsentibus.

Apud autẽ Boëthœdes carnes incidebat, & distribuebat
Ministrabat autẽ filius Menelai inclyti. (partes:
Hi autem in cibos paratos præiacẽtes manus mittebant.
At postquam potus & cibi desiderium eiecerunt:
Et tunc Telemachus, & nestoris illustris filius
Equos iunxerunt. supraq́; currus uarios iuerunt.
Extra aũt impulerũt uestibulũ et porticũ ualde sonantẽ.
Cum his autem Atrides ibat flaus Menelaus,
Vinum habens in manu dulce dextra
Aurea in patria, ut sacrificantes irent.
Statuit autem equos ante: circunspectus autẽ locutus est.
Gaudete ò iuuenes, & Nestori pastori poplorum
Dicite. certè enim mihi pater tanquam mitis erat.
Quousq; in Troia pugnauimus filij Achiuorum.
Hunc autẽ Telemachus prudeus cõtra allocutus est.
Et ualde illi generose sicut dicis
Omnia hæc euntes narrabimus. utinam enim ego sic
Rediens ad Ithacam Vlyssem in domo
Dicerem, ut ad te consequens amiciciam omnem
Venio. at duco deposita multa, & bona.
Sic ei dicenti uolauit dextera auis
Aquila album anserem ferens unguibus magnum — **Augurium aquilę aduolantis.**
Domesticum è stabulo. hi autem clamantes sequebantur
Viri & mulierés. hæc autem ipsos propè ueniens
Dextera iuit ante equos. hi autem uidentes
Lætati sunt: & omnibus in mentibus animus lætatus est.
His autem Nestorides Pisistratus incepit sermonem.
Considera iam Menelaë generose princeps populorum,
Si nobis hoc ostendit Deus monstrum, an tibijpsi.
Sic dixit. cogitabat autem bellicosus Menelaus,
Quomodo ei secundũ decẽs responderet consyderans.

Huic at Helena extẽsis uestib us præueniẽs dixit uerbũ.
Audite me.at ego uaticinabor sicut in animo
Immortales iaciunt,sicut perfici puto

Helena interpretatur augurium.

Sicut hæc anserem rapuit nutritum in domo
Veniens ex monte,ubi ei generatioq; partusq;.
Sic Vlisses mala multa passus,& multa errans.
Domum redibit,& puniet uel & iam
Domi.at procis mala omnibus plantat.
Hanc autẽ rursus Telemachus prudens cõtra dixit.
Sic nunc Iupiter faciat ualde sonans maritus Iunonis.
Ideo tibi & illic Deo tanquam supplicarem.
Dixit,& in eqs flagellum iecit.hi autẽ ualde celeriter
Ruerunt in campum per urbem prompti.

Telemachus proficiscitur a Menelao.

Hi autem toto die festinabant iugum utrinq; habentes.
Occidit autem Sol,obscuratæ suntq; omnes uiæ.
In Phæram autem peruenerunt Dioclei ad domum
Filij Orsilochi,quem Alpheus genuit filium.
Illic nocte dormierunt.hic autẽ his hospitalia posuit.
Quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
Equosq; iunxerunt,super currus uarios ascenderunt.
Extra autẽ impulerũt uestibulũ & porticũ resonantẽ.
Verberauit autẽ impellere,hi aũt non inuiti uolabant.
Statim autem postea uenerunt Pyli altam ciuitatem.
Et tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium.
Nestoride quomodo mihi promittens perficiens
Verbum meum:hospites autem omnino dicimur esse
Ex patrum amicicia.at & coætanei sumus.
Hæc autem uia & magis concordia separabit:
Ne me extra duc nauem generose:sed relinque illic.
Ne me senex inuitum detineat sua in domo.
Cupiens diligere me autem opus cito ire.

Sic dixit. Nestorides suo consultauit animo:
Quomodo ei secundum decens promittens perficeret.
Sic autem ei cogitanti uisum est melius esse.
Vertit equos in nauem uelocem, & littus maris.
Naui autem in puppi discooperuit pulcherrima dona,
Vestem, aurumq́;, quæ ei Menelaus dedit:
Et ipsum hortans uerba uelocia allocutus est.
Festinanter nunc ascende, iubeq́; omnes socios
Ante me domum ire, nunciareq́; seni.
Bene enim ego hos scio in mente & in animo,
Qualis illius animus immensus, neq; te dimittet.
Sed ipse uocans huc uenire faciet: neq; te dico
Retro ire uacuum, ualde enim irascetur tamen.
Sic uociferans impulit pulchrorum crinium equos
Retro Pyliorū in ciuitate, uelociter aūt domos peruenit.
Telemachus autem socijs concitans iußit.
Parate arma socij naui nigræ:
Ipsiq́; ascendamus ut transeamus uiam.
Sic dixit. hi āt igitur hūc ualde qdē audiuerūt & obedi
Statim autē ingreßi sunt: et in sedibus sederunt. (uerūt.
Certe hic quidē hæc laborabat, supplicabatq́; Mineruæ,
Nauem apud puppim. deprope autem ei uenit uir
Peregrinus fugiens ex Argo uirum interficiens
Vates at genere Melampodis proles erat:
Qui antea quidē quòdā habitabat Pylo in matre ouium
Diues Pylijs ualde egregie domos habitans.
Iam tunc alium populum peruenit patriam fugiens,
Neleumq́; magnanimum clarißimum uiuentium:
Qui sibi opes multas perfectum in annum
Habuit ui, hic autem interim quidem in domibus arcis
Vinculo in difficili ligatus est fortes dolores patiens

Descendunt a se Telemachus & Pisistratus.

Telemachus socijs.

Theoclymenus uates ad telemachi nauē confugiēs.

Gratia Nelei filiæ nocumentiq; grauis,
Quod ei in mentibus posuit Dea grauis erynnis.
Sed hic qdẽ effugit mortẽ:et abegit boues ualde mugiẽtes
In Pylum ex Phylace: & soluit opus indecens
Diuinum Neleum fratriq; uxorem
Duxit ad domos.hic autem aliorum iuit populum
Argos in equos nutriens,ibi enim ei fatatum erat
Habitare multis imperantem argiuis.
Ibi autem duxit uxorem,& altam posuit domum.
Genuit autem Atiphatem & Mantium filios fortes,
Antiphates. Mãtius Oicleus Amphiaraus.
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum.
At Oicleus populum saluantem Amphiaraum,
Quem animo diligit Iupiterq; ægiochus & Apollo
Omni amicitia:neq; peruenit senectutis limen:
Sed perijt Thebis muliebrium gratia donorum.
Alcmaõ Amphilochus. Polyphides et Clitus.
Huius aũt filij generati sunt Alcimaon, Amphilochusq;.
Mantius iterum genuit Polyphideumq; Clitumq;.
Sed certe Clitum aureæ sedis rapuit Aurora
Pulchritudinis gratia,ut immortalibus intereßet.
At magnanimum Polyphideum autem Apollo
Posuit hoîum ualde optimũ,postquã mortuus ẽ Amphia-
Qui Rhyperesiam habitabat patri iratus (raus,
Illic hic habitans uaticinabatur omnibus hominibus.
Theoclymenus.
Huius qdẽ filius aduenit.Theoclymenus ãt nomen erat.
Qui Telemachum prope stetit.hunc autem inuenit,
Sacrificantem,supplicantemq; ueloceẽ apud nauẽ nigram:
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est
O amice,quoniã te sacrificantẽ inuenio hoc in loco,
Supplico per sacrificia,& dæmonis,& postea
Tuum ipsius caput,& socios qui te sequuntur,
Dic mihi interroganti uera,neq; occultes.

Quis? unde es uirorum? ubi tibi ciuitas, & parentes?
Hunc aũt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est.
Tibi enim ego hospes ualde uere dicam.
Ex Ithaca genere sum. pater autem mihi est Vlysses
Si quãdo erat: nũc autẽ iam corruptus est graui morte.
Propterea nunc sociosq; capiens, & nauem nigram
Veni interrogaturus patre diu abeunte.
Hũc aũt rursus allocutus est Theoclymenus diuinus.
Sic tibi & ego ex patria uirum interficiens
Contribulum, multi autem fratresq; socijq;
Argos in equos pascens, ualde aũt dominantur Achiui:
Horum fugiens mortem, & parcam nigram
Fugio: quoniam mihi parca inter homines errare.
Sed me naue insedere fac, postquã te fugiens supplicaui,
Ne me interficiant, persequi enim puto.
Hũc ãt rursus Thelemachus prudẽs cõtra allocutus ẽ.
Non quidem iam uolentem expellam naui æquali.
Sed sequere, at illic diligeris quali habemus.
Sic loquens ei suscepit æream lanceam:
Et hanc in lignis extendit nauis utrinq; uertibilis.
At autem & ipse nauem ascendit per mare euntem:
In puppi autem postea sedit: apud autem se ipsum
Sedere fecit Theoclymenum. hi autem funes soluerunt.
Telemachus autem socijs exhortans iußit
Arma tangere. hi autem ruenter obediuerunt.
Malum autem abiegnum concauum intra tabulatum
Statuerunt erigentes, de autem funibus ligauerunt.
Traxerunt uela alba bene uersis loris.
His autem concitantem uentum mittit cæsia Minerua
Latum sonantem per aëream ut uelocißime
Nauis perficeret currens maris salsam aquam.

Theoclymenus orat opem.

Telemachus suscipit ĩ nauẽ Theoclymenum.

Occidit autem Sol, obscurataeque sunt omnes uiae:
Haec Pheras iniecit festinans Iouis uento
Et apud Elidam diuinam, ubi dominantur Epij.
Hinc autem rursus insulis praemisit acutis,
Ruens si mortem fugiat, an caperetur.
Hi aūt rursus in stabulo Vlysses & diuinus Subulcus
Poeta redit ad Vlyssē. Coenabant. apud autem ipsos coenabant uiri alij.
At postquam potus & cibi amorem eiecerunt:
His Vlysses dixit Subulcum tentans.
Si ipsum adhuc accurate diligat, manereque iubeat
Illic in stabulo: an hortetur ad ciuitatem.
Audi nunc Eumaee, & alij omnes socij,
Eumaei & Vlyssis colloquium. Mane ad ciuitatem cupio ire
Mendicans, ut non te uexem & socios:
Sed me bene mone, & simul ductorem bonum praebe
Qui me illuc ducat: in autem ciuitatem ipse necessitate
Errabo, siquis poculum & panem porrigat.
Et iens ad domos Vlyssis diuini
Nuncium dicam prudenti Penelope:
Et procis superbis miscebor
Si mihi coenam dent cibos infinitos habentes.
Statim benefaciam inter ipsos quicquid uolent.
At enim tibi dico. tu autem componere, & me audi
Mercurij uoluntate internuncij omnium
Hominum operibus gratiam & gloriam praebet.
Strenuitate autem non mihi contenderet homo alius:
Ignemque bene cumulare, perque ligna autem scindere,
Diuidereque, & assare, & uinum fundere:
Qualia bonis faciunt peiores.
Hunc āt ualde iratus allocutus est Eumaeus subulcus.
Hei mihi hospes cur in mentibus hoc consilium

Fuit, certe omnino cupis illic perire,
Si iam procorum uis ingredi multitudinem:
Quorum iniuriaq́; uisq́; ad ſydereum cælum uadit.
Non tales ſunt miniſtri illorum:
Sed iuuenes lænas bene induti & chitonas:
Semper autem formoſi capite & ualde uultu,
Qui ipſis adminiſtrant, bene politæ autem menſæ
Pane & carnibus & uino oneratæ ſunt.
Sed mane. non enim aliquis te dolet præſente,
Neq; ego, neq; aliquis alius ſociorum qui mihi ſunt.
At poſtquam uenerit Vlyßis dilectus filius
Ille te lænamq́; chitonamq́; ueſtes induet.
Mittet autem quo te cor animusq́; iubet.
Huic ãt reſpõdit poſtea multa patiẽs diuinus Vlyſſes
Vtinam ſic Eumæe dilectus Ioui patri fieres
Sicut mihi: quòd me ceſſaſti errore & ærumna graui.
Errore autem non eſt peius aliud hominibus.
Sed gratia pernicioſi uentris mala conſilia habent
Viri quorũ aliquẽ inuenit error et nocumentũ & dolor
Nunc autem quoniam detines manere me illum iubes,
Dic age mihi circa matrem Vlyßis diuini
Patrisq́; quem reliquit iens in ſenectutis limine,
Sicubi adhuc uiuunt ſub ſplendore Solis,
An iam mortui ſunt, & in inferni domibus.
Hũc aũt rurſus allocutus eſt Subulcus prĩceps uirorũ.
Tibi enim ego hoſpes ualde uerè dicam.
Laërtes quidem adhuc uiuit: Ioui autẽ ſupplicat ſemper
Animum à membris corrumpi ſuis in domibus.
Terribiliter enim filio dolet profecto.
Virgine nuptaq́; uxore prudente, quæ ipſum maxi[illegible]e
Triſtitia affecit corrupta, & in cruda ſenectute [illegible] ſuit.

Vlyſſesque rit de matre & patre Laerte.

Quæ dolore ſui filij corrupta eſt glorioſi
Triſti morte. ſic non moriatur quicunq;
Hic habitans amicus ſit & amica faciat:
Quandiu quidem igitur illa erat dolens tamen,
Tandiu aliquid mihi dilectum ſcrutari & interrogare:
Quoniam me ipſa nutriuit, ſimul pariens extenſa ueſte.
Filia potens quam poſtremam peperit filiorum:
Hac ſimul nutritus ſum. paulo ãt me minus honorabat.
At poſtquã pubertatem multum amatam uenimus ambo,
Hãc quidẽ poſtea in Samũ dederũt, et infinita acceperũt.
At me lænamq; chitonemq; ueſtes illa
Pulchras ualde circũinduẽs, pedibus aũt calciamẽta dans
Ad agrum præmiſit. diligebat autem me corde magis.
Nunc autem iam horum indigeo: ſed mihiipſi
Opus augent beati Dei cui in maneo.
Ex his autem comedi bibiq;, & uerecundis dedi.
Ex autem domina non dulce eſt audire,
Neq; uerbum neq; opus: quoniam malum incidit domui
Viri ſuperbi. ualde autem famuli indigent
Contra dominam dicere, & ſingula interrogare,
Et comedere bibereq;. poſtea autem & portare
Ad agrum qualia animum ſemper famulis lætificant.

Vlyſſes q̃rit ex Eumæo cõditionẽ generis eius.

Hũc ãt reſpõdẽs, allocutus eſt multũ tolerans Vlyſſes.
Pape ſic paruulus exiſtens Eumæe ſubulce
Multum aberraſti tua patria & parentibus.
Sed age mihi hoc dic, & uere narra.
An deſtructa eſt ciuitas uirorum lata uijs,
Qua in habitabat pater, & ueneranda mater.
An te ſolum poſitum apud oues, uel apud boues
Viri inimici nauibus acceperunt & tranſtulerunt
Huius uiri ad domos. hic autem dignum pretium dedit.

Hũc ãt rurſus allocutus eſt Subulcus prĩceps uirorũ.
Hoſpes quoniam iam hæc me interrogas & inquiris:
Silentio nunc audi: & delectare bibeq; uinum
Sedens.hæc autem noctes magnæ:eſt quidem dormire.
Eſt autem delectantibus audire:neq; te oportet
Ante horam dormire:dolor & multus ſomnus.
Horum autem aliorum quemcunq; cor & animus iubet
Dormiat exiens.ſimul autem Aurora apparente
Cœnatus ſimul ſues heriles ſequatur.
Nos autem in ſtabulo bibenteſq; comedenteſq;
Doloribus adinuicem delectemur triſtibus
Recordantes:inter etenim dolores delectatur uir
Quicunq; iam ualde multa paſſus eſt,& mulat errauit.
Hoc autem tibi dico,quod me interrogas & inquiris.
Inſula quædam Siria uocatur ſicubi audis
Ortygia deſuper ubi mutationes ſolis.
Non multa ualde tantum:ſed bona quidem
Fertilis boum,fertilis ouium,uino plena,multi frumẽti:
Fames aũt nunquam populum inuenit,neq; aliquis alius
Morbus odioſus eſt in miſeris hominibus.
Sed quando ſeneſcunt in ciuitate generationes hominum
Veniens argentei arcus Apollo Diana cum
Suis illuſtribus ſagittis contraueniens intefecit.
Illic duæ ciuitates.diuiſim autẽ ipſis omnia diuiſa ſunt.
His autem ambabus pater meus imperauit
Cteſius Ormenides ſimilis immortalibus.
Illuc autem Phœnices nauibus inclyti uenerunt uiri
Ingenioſi infinitos ducentes ludos naue nigra,
Fuit autem patris mei mulier Phœniſſa in domo
Pulchraq; magnaq;,& ſplendida opera ſciens.
Hanc autem Phœnices callidi deceperunt

Lauantem.quidam primum mixtus est concaua in naui
Lecto & amicitia,quæ mentes decipiunt
Libidinosis mulieribus, etsi bene operans sit.
Interrogabat autem postea,quæ esset & unde ueniret.
Hæc autem ualde statim patris dixit altam domum.
Ex quidem Sidone multi æris glorior esse:
Filia autem sum Arybantis ego abunde diuitis.
Sed me rapuerunt Taphij latrones uiri
Ex agro uenietem.transtulerunt autem me huc ducentes
Huius autẽ uiri ad domos.hic autẽ dignũ pretium dedit.
Hanc aũt rursus allocutus est uir,q mixtus erat clàm.
Certè nunc iterum rursus simul nos domum sequere,
Vt uideas patris & matris altam domum:
Ipsosq;:certè enim adhuc sunt, & diuites uocantur.
Hũc aũt rursus allocuta est mulier, et respõdit uerbo.
Sit & hoc,si mihi uelitis nautæ
Iuramento fidem dare innocuam abducere.
Sic dixit.hi autem omnes iurauerunt sicut iußit.
At postquam iurauerúntq; perfeceruntq; iuramentum:
His rursus quædam dixit mulier, & respondit uerbo:
Silentio nunc.nequis me alloquatur uerbis
Vestrorum sociorum obuians uel in uia,
Vel in fonte,ne quis ad domum seni
Veniens dicat.hic autem intelligens liget
Vinculo in difficili.uobis autem consultabit mortem.
Sed habete in mẽte uerbũ:festinate ãt emptionẽ uiaticorũ
Sed quando iam nauis plena uictu fuerit,
Nuncius mihi postea uelociter ad domos ueniat:
Portabo enim & aurum quodcunq;sub manus uenerit.
Et autem aliud onus ego uolens dabo.
Filium enim uiri sui in domibus nutrio

A stutum

Astutum iam talem simul currentem foras:
Hunc ducam in naui. hic uobis infinitum pretium
Inueniet quocunq; transibitis ad diuersilingues homines.
Hæc quidem sic fata abiuit ad domos pulchras,
Hi autem per annum totum apud nos manentes
In naui concaua, uiaticum multum lucrabantur.
Sed quando iam concaua nauis grauata erat, his redire
Et tunc nuncium miserunt qui nunciaret mulieri.
Venit autem uir multa sciens mei ad domos patris
Auream coronã habens: post aũt electris impedita erat.
Hanc quidem in domo famulæ & honesta mater
Manibus tractabant, & oculis uidebant
Pretium promittentes, hic autem huic innuit tacitè.
Certe hic innuens concauam in nauem iuit,
Hæc autem me manu capiens domibus eduxit foras:
Inuenit aũt in uestibulo partim pocula, partim mensas
Virorum conuiuarum, qui mei patrem gubernabant.
Hi quidem in concionem processerunt populiq; cœtum.
Hæc autem statim tria pocula abscondens in sinu
Exportauit, at ego sequebar stultitijs.
Occidit autem Sol, obscuratæ suntq; omnes uiæ.
Nos aũt in portum inclytum uenimus celeriter euntes,
Vbi Phœnicum erat uirorum uelox in mari nauis.
Hi quidem postea ascendentes nauigabant humidas uias
Nos ascendere facientes: Iupiter autem uentum immisit.
Sex diebus quidem simul nauigauimus nocteq; & die.
Sed quando septimum diem Iupiter imposuit Saturnius,
Hãc qdẽ postea mulierẽ interfecit Diana sagittis gaudẽs.
Sentina autem in sonuit cadens, sicut marina auis:
Et hanc quidem focis, & piscibus escam fieri
Eiecerunt, at ego relictus sum dolens animo.

Hos autem Ithacæ admouit portãs uentusq; & aqua:
Vbi me Laertes emit rebus ſuis.
Sic hanc terram ego uidi oculis.

Vlyſſes Eumæo.

Huic aũt rurſus Ioue natus Vlyßes reſpõdit uerbo.
Eumæe certe ualde iam mihi in mẽtibus aĩum mouiſti,
Hæc ſingula dicens quoſcunq; iã paſſus es dolores aĩo.
Sed certe tibi quidem apud & malum bonum poſuit
Iupiter, quoniã uiri domos perueniſti multa laborans.
Humanus, qui iam tibi præbet cibumq; potumq;
Decenter, degis autem bonam uitam, at ego
Multas hominum per ciuitates errans huc perueni.
Sic hi quidem talia inter ipſos dicebant.
Dormierunt autẽ non multum in tempus: ſed paululũ.
Statĩ enĩ Aurora uenit pulchræ ſedis. hi aũt in terra
Telemachi ſocij ſoluebant uela depoſuerunt aũt malũ.

Telemachus Ithacã redit.

Statim hanc in portum ante traxerunt remis.
Extra autem anchoras iecerunt, funes autem ligauerũt.
Extra autem & ipſi iuerunt in littore maris.
Cœnamq; parabant: miſcebantq; nigrum uinum.
At poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt,
His autem Telemachus prudens incepit ſermonibus.
Vos quidẽ nũc ad ciuitatem impellite nauem nigrã:
At ego ad agrum ibo, & ad paſtores.
Veſpertinus autem, uidens mea opera diſcedam.
Mane autem uobis itinericum apponam
Conuiuium bonum carniumq; & uini dulcis potus.
Hũc aũt rurſus allocutus eſt Theoclymens diuinus.
Quo enim ego dilecte fili ibo? cuius domos perueniam
Virorum qui aſperam Ithacam in dominantur?
An rectà tuam matrem, & tuam domum?
Hunc ãt Telemachus prudens contra allocutus eſt.

Aliter quidem te ego, & nostrum iubeo
Ire: non enĩ tibi hospitiorum desyderium: sed tibi ipsi
Peius: quoniam tibi ego quidem abero: neq; te mater
Videbit. non quidem enim frequenter procis in domo
Apparet: sed ab his in tabulato telam texit.
Sed tibi alium uirum speculor ad quem ibis
Eurymachum Polybij prudentis inclytum filium:
Quem nunc æquliter Deo Ithacenses inspiciunt.
Etenim multum optimus uir promptus est maxime
Matrem meã ducere uxorẽ: & Vlyßis honorẽ habere.
Sed hæc Iupiter scit olympius in æthere habitans:
Si & ipsis ante nuptias perficiet malum diem

Aquilæ augurium.

Sic igitur ei dicenti uolauit dexter auis
Accipiter Apollinis uelox nuncius: in autem pedibus
Vellebat columbã tenẽs: deorsũ aũt pẽnas fundebat ad
In medio nauisq;, & ipsius Telemachi (terram:

Theoclymenus, uates.

Hunc autem Theoclymenus socijs longe uocans
In eius accepit manu: uerbumq; dixit, ac denominauit.
Telemache non sine Deo uenit dexter auis.
Cognoui enim ipsũ in contraria uidens auem existẽtẽ.
Vestro autem non est genere dominantius aliud
In populo Ithacæ, sed uos potentes semper.
Hũc aũt statĩ. Telemachus prudẽs cõtra allocutus ẽ.
Vtinam enim hoc hospes uerbum perficiendum sit.
Ideo cito agnosces amicitiamq; multaq; dona
A me: adeo ut aliquis te obuians beatum dicet.

Pyræus theoclymenũ hospitatur.

Dixit & Pyræum allocutus est fidum socium.
Pyræe Elitide, ut autem mihi præter alia maxime
Obedisti meorum sociorum qui me Pylũ insecuti sunt:
Et nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis
Decenter ama, & honora donec ueniam.

Hũc ãt rursus Pyræus lãcea ĩclytus cõtra allocutus ẽ
Telemache, si enim tu multo tempore hic manebis:
Hunc aũt ego ducam: xeniorũ aũt ei non desiderium erit
Sic dicens in nauem iuit. iußit autem socios
Ipsos ascendere, atq; funes soluere
Hi autem statim ascenderunt, & in sedibus sederunt.
Telemachus aũt sub pedibus ligauit pulchra calciamenta:
Accepit autem fortem lanceam claram acuto ære
Nauis à tabulatis. hi autem funes soluerunt:
Hi quidẽ impellẽtes nauigabant in ciuitatẽ, sicut iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini.
Hũt ãt celeriter præeũtẽ pedes ferebãt, ut iret in sta- (bulũ.
Vbi ei erant sues ualde multæ, quibus Subulcus
Bonus existens dormiebat regibus humana sciens.

Telemachns ad Eumęũ diuertit.

ARGVMENTVM. π. HOMERI COMPOSITIONIS.

Profecto in agros Telemacho, mittitur Eumæus in ciuitatem debens nunciare domini aduentum. Fit autem deinceps Vlysſis apud filium agnitio secundum uoluntatem Mineruę. Et in insidias Telemachi ordinatorum in ciuitatem reuersio.

ODYSSEAE. π. HOMERI COMPOSITIONIS.

Pi autem igitur Telemachus agnoscit patrem suum.

HI autem rursus in stabulis Vlysses & diuinus Subulcus
Parabant prãdium simul aurora incadentes ignem:
Emiseruntq; pastores cum congregatis suibus.

Telemachum ãt circumblandiebãtur canes latrantes,
Neq; latrabãt aduenientem. intellexit ãt diuus Vlysses
Adulantes canes, circumsonus uenit pedibus.
Statim autem Eumæum uerba uelocia allocutus est.
Eumæe certe ualde aliquis ueniet huc socius,
Vel & cognitus alius, quoniam canes non latrant,
Sed circumblandiuntur: pedibus autem sub sonum audio.
Nondũ omne dictum erat uerbum qñ eius dilectus filius
Stetit in uestibulis. stupefactus autem irruit Subulcus.
Ex autẽ eius manibus ceciderunt uasa quibus laborabat
Miscens nigrum uinum. hic autem contra uenit Regem.
Osculatus ẽ ãt ipsũ capiteq; et ãbobus luminibus pulchris
Manibusq; ambabus tenera autem ei excidit lachryma.
Sicut autem pater suum filiũ amica amans amplectitur — Cõparatio.
Venientem ex longinqua terra decimo anno
Solũ unicũ ĩ senectute genitũ quo ĩ dolores multos passus (est.
Sic tunc Telemachum diuinum diuus Subulcus
Totum osculatus est amplectẽs tanquã ex morte fugiẽtẽ.
Et lugens uerba uelocia allocutus est.
Venisti Telemache dulce lumen: neq; te ego — Eumęus gratulatur Telemacho reditum.
Videre dicebam postquam iuisti naui ad Pylum.
Sed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo
Delecter, inspiciens nuper aliunde intra uenientem.
Nõ quidẽ enim frequẽter in agrũ uenis, neq; ad pastores.
Sed peregrinaris sic enim placuit animo
Virorum procorũ prouidere perniciosam multitudinẽ.
Hunc ãt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est.
Erit sic amice, tui enim causa huc ueni,
Vt te uideam oculis, & uerbum audiam.
Si mihi adhuc in domibus mater manet. an aliquis iam
Virorum alius duxit uxorem. Vlyßis autem cubile

Priuatione in lectis malas araneas iaceat habens.
Hūc āt rursus allocutus ē Subulcus prīceps uirorum,
Et ualde illa manet patienti animo
Tuis in domibus: ærumnosæ autem eam semper
Corrumpunt noctesq; & dies lachrymantem
Sic utiq; uociferans eius suscepit æream lanceam.
At hic introiuit, & transiuit lapideum limen.
Huic autem sedis adeunti pater cessit locum Vlysses,
Telemachus autem ex altera parte retinuit, clamauitq;.
Sede hospes, non autem et alibi inueniemus sedem
Stabulo in nostro: adest antem uir qui deponet.
Sic dixit hic aūt rursus iens sedit. huic aūt Subulcus
Fudit sub uiridia uirgulta, & pellem desuper:
Illic sedit postea Vlyssis dilectus filius.
His autemt rursus carniū scutellas apposuit Subulcus
Assatarum, quas priori die reliquerant comedentes:
Panem autem festinanter cumulauit in canistris:
In autem poculo miscebat dulce uinum.
Ipse autem contra sedit Vlyssem diuinum.
Hi autem in cibos paratos præiacentes manus mittebāt.
At postquam potus & cibi desiderium eiecerunt:
Iam tunc Telemachus allocutus est diuinum Subulcum. — Telemachus de hospite querit et patrē nō cognoscit.
Papé, unde hospes hic uenit? quomodo autē ipsum nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam se esse gloriabantur?
Non quidem enim ipsum pedestrē puto huc uenisse.
Huic autem respondens, allocutus est Eumæus subulcus.
Nanq; ego tibi fili uera omnia dicam.
Ex cretensibus quidem genere gloriatur latis.
Dicit autem multas in hominum ciuitates diuertisse
Errans: sic enim ipsi neuit hæc fortuna
Nūc autem rursus Thesprotorū uirorum ex naue fugiēs

Venit meum ad ſtabulum.ego autem tibi præbebo,
Fac quomodo uis:ſupplex autem tibi dicit eſſe.
Hunc aũt rurſus Telemachus prudens allocutus eſt,
Eumæe certè hoc uerbum triſte dixiſti.
Quomodo enim iam hũc aduenam ego ſuſcipiam domi:
Ipſe quidem iuuenis ſum: & nõdum manibus auſus ſum
Virum expellere:quando prior ſæuit.
Matri autem mihi bifariam animus in mẽtibus cogitat.
An illic apud me maneat & domum curet,
Lectum uenerans mariti populiq; famam,
An iam ſimul ſequatur Achiuorum quicunq; optimus
Spondet in domibus uir, & plurima det.
Sed certè hunc hoſpitem,quoniam tuam uenit domum
Induam ipſum lænamq; chitonemq; ueſtes pulchras:
Dabo ãt enſem utrinq; acutum,et pedibus calciamenta.
Mittam autem quo ipſum cor animusq́; iubet.
Si autem uis tu ,accipe in ſtabulis detinens:
Veſtes autem huc ego mittam, & panem omnem
Comedere,ſic non te conſumet & ſocios.
Illuc autem non ipſum ego ad procos ſinam
Ire:ualde enim iniuſtam iniuriam habent,
Ne ipſum conuiciẽtur: mihi autem dolor erit grauis.
Facere autem difficile quid inter plures exiſtentem
Virum & potentem:quoniam multo potentiores ſunt.
Hunc ãt rurſus allocutus ẽ multũ tolerãs diuus Vlyſſes. Hoſpes Telemacho.
O' amice,quoniam mihi & reſpondere fas eſt
Certè ualde mei laceratum eſt audientis dilectum cor,
Qualia dicitis procos iniuſta excogitaſſe
In domibus inuito te tali exiſtente,
Dic mihi an uoluntarius conſumeris?an te populi
Oderunt ſupra populum ſequentes Dei uocem?

An fratres accusas quibus uir
Pugnantibus persuasit, etsi magna contentio moueretur.
Vtinam enim ego sic iuuenis essem hoc in animo:
Vel filius ex Vlysse strenuus: uel & ipse
Veniret errans: adhuc enim & spei fatum
Statim postea à me caput incideret alienus uir:
Si non ego illis malum omnibus facerem
Iens in domum Laërtiadæ Vlyßis.
Si at rursus me multitudine interficerent solumq; existentem,
Vellem in meis interfectus domibus
Mori, quàm hæc semper indecentia opera uidere.
Amicosq; quatientes famulasq; mulieres,
Violentos indecenter in domibus pulchris:
Et uinum exhaustum & cibum comedentes.
Vanè sic imperfectum imperfecto in opere.
Huc at rursus Telemachus prudens contra allocutus est.
Tibi enim ego hospes ualde uerè dicam.
Neq; mihi omnis populus iratus molestus est,
Neq; fratres accuso, quibus uir
Pugnantibus persuasit, & si magnam uictoriam mouit.
Sic enim nostram generationem solam fecit Iupiter.
Solum Laërtem Arcisij filium genuit.
Solum autem rursus Vlyssem pater genuit. at Vlysses
Solum me domibus generans liquit: neq; adiutus est.
His nunc inimici ualde infiniti sunt in domo.
Quot enim insulis dominantur optimi
Dulichioq; Samoq; & syluosæ Zacyntho:
Vel autem quicunq; asperam Ithacam dominantur,
Tot matrem meam petunt, consumunt autem domum.
Hæc autem neq; negat odiosas nuptias, neq; finem
Facere potest. hi autem corrumpunt comedentes

Telemachus Vlyssi hospiti ignoto.

Domum meam: cito autem me destruent & ipsum.
Sed certè quidem hæc Deorum ingenibus iacent.
Domine, tu autem uade cito, prudenti Penelope
Dic quòd ei saluus sum, & ex Pylo ueni.
At ego hic manebo tu autem illuc redi
Soli nuncians. horum autem aliorum nullus Achiuorum
Audiat: multi enim mihi mala cogitant.
Huic autẽ respondens, allocutus est Eumæus subulcus.
Cognosco, sapio: hæc iam intelligenti iubes.
Sed age mihi hoc dic & uerè narra,
Si & Laerti per ipsam uiam nuncius ueniat
Infelici, qui quousq; quidem Vlysse ualde dolens
Operaq; spectabat cum famulis in domo.
Bibebat & comedebat, quãdo aĩus ĩ pectoribus iubebat,
At nunc ex quo tu iuisti naui ad Pylum:
Nondum ipsum dicunt comedere & bibere sic:
Neq; in opera uidere: sed suspirioq; luctuq;
Sedere lamentans: corrumpit autem circum ossa corpus.
Hũc ãt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est
Dolorosius, sed tamen ipsum sinamus dolentes licet.
Si enim aliquo modo eßẽt per se uenabilia omnia hoĩbus
Prius patris caperemus reditiuum diem.
Sed tu nuncians retro uade, neq; ad agros
Erra ad illum: at ad matrem dic
Famulam custodem mouere quàmcitißime
Clàm: illa enim nunciabit seni
Certe et mouit Subulcũ. hic accepit manibus calciamẽta
Ligãs aũt sub pedibus ad ciuitatem iuit: neq; Mineruam
Latuit à stabulo iens Eumæus subulcus,
Sed hæc propè uenit: corpore autẽ aßimilata est mulieri
Pulchræq; magnæq;, & splendida opera scienti.

Telemachus Eumęum mittit ad matrẽ & Laërtem.

Stetit autem in uestibulo stabuli Vlyßi apparens:
Neq; telemachus uidit contrarius,neq; intellexit.
Non enim omnibus Dei apparent manifesti.
Sed Vlyssesq; canesq; uiderunt & non latrarunt.
Gemitu autem ex altera parte per stabulum timebant.
Hæc ãt in supercilijs annuit:intellexit ãt diuinus Vlysses.
Ex autem iuit domo apud magnum murum stabuli.
Stetit autem ante ipsam.hunc autẽ allocuta est Minerua.
Generose Laërtiade astute Vlysses,
Iam nunc tuo filio uerbum dic,neq; occulta, — Minerua ulyssẽ monet,vt filio se prodat,
Vt procis mortem,& sortem aptantes
Eatis ad ciuitatem inclytam:neq; ego ipsa
Diu procul à uobis ero prompta pugnare.
Dixit.& aurea uirga palpauit Minerua.
Vestem quidem ei prius bene lauatam & interulam
Posuit circum pectora:corpus autẽ auxit & pubertatem.
Retro aũt nigredine factus est:genæ autem extẽsæ sunt.
Nigri autem facti sunt capilli circum barbam.
Hæc quidem sic faciens retro iuit.at Vlysses — Vlysis habitus imutatus,
Iuit in stabulum.stupuit autem ipsum dilectus filius.
Timens aũt ex altera parte iecit oculos ne Deus esset,
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
Alius mihi hospes apparebas nuper quàm coram.
Alia autẽ uestimenta habes,et corpore neq; itẽ similis.
Certe ualde aliquis deorũ es,qui cælum latum habitant.
Sed placatus sis,ut tibi grata demus sacra,
Et aurea dona facta:miserere autem nostri.
Huic ãt respondit postea pertolerans diuinus Vlysses,
Non aliquis Deus sum,cur me Deis aßimilas? — Vlysses filio se ꝓdit.
Sed pater tuus sum,cuius gratia tu suspirans
Pateris dolores multos uiolentias suscipiens uirorum.

Sic uociferans filium osculatus est per autem genas
Lachryma ibat humũ.ante ãt tenebat ĩdesinẽter semper.
Telemachus ãt nondũ persuasus fuerat suũ patrem esse.
Rursus ipsum uerbis respondens,allocutus est.
Non tu Vlysses es pater meus.sed me Deus
Decipit,ut item magis lugens suspirem. Telemachus patri.
Non enim aliquo modo mortalis uir hæc excogitat
Suo ipsius animo,quando non Deus ipse adueniens
Facile uolens faciat iuuenem & senem.
Certe enim nuper eras senex,& indecenter indutus eras
Nunc autem Deis similis es,qui cælum latum habitant.
Hunc autem respondens,allocutus est prudens Vlysses. Vlysses filio.
Telemache,non te decet dilectum patrẽ intus existentem
Neq; mirari ualde,neq; admirari,
Non quidem enim amplius alius ueniet huc Vlysses.
Sed hic ego talis passus mala,multa autem tolerans
Veni uigesimo anno ad patriam terram.
At hoc opus Mineruæ prædatricis:
Quæ me talem posuit quomodocunq; uoluit. potest enim
Aliquãdo quidem pauperi similem,aliquando aũt rursus
Viro iuueni pulchras circum corpus uestes habenti.
" FACILE autem Dijs,qui cælum latum habitant
Et glorificare mortalem hominem & malo afficere.
Sic uociferans infra sedit.Telemachus autem
Circunfusus patrem bonum lugebat lachrymas fundens:
Ambobus autem his desyderium abortum est luctus
Flebant autem stridulè abundantius quàm aues
Aquilæ uel uultures curuæ unguibus:quibus filios
Rustici excipiunt antequam uolatiles fierent.
Sic hi miserabiliter sub supercilijs lachrymam fundebãt:
Et lugentibus occidisset lumen solis,

Telemachus patrē alloquitur.

Nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim,
Quali enim huc pater naui te nautæ
Duxerunt in Ithacam? qui esse dicebant?
Non quidem enim te pedestrem puto huc uenisse.
Hūc aūt rursus allocutus est ꝑtolerās diuinus Vlysses,
Nanq; ego tibi fili ueritatem apertè dicam.
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti, qui & alios
Homines mittunt cum ipsos adeant.
Et me dormientem naue ueloci in pontum ducentes
Deposuerūt in Ithacā: dederūt aūt mihi splendida dona.
Aesq; aurumq; sufficienter, uestemq; textam.
Et hæc quidem in speluncis Deorom consilio iacent.
Nunc autem rursus huc ueni admonitionibus Mineruæ,
Vt inimicis cædem circa consultemus.
Sed age mihi procos numerans narra:
Vt sciam quotq; & qui uiri sunt.
Et meo in animo strenuo cogitans
Considerabo, si nos poterimus contrarie
Soli sinè alijs: an & quæremus alios.
Hūc aūt rursus Telemachus prudēs cōtra allocutus est.
O pater certe diu magnam gloriam semper audiui
Manibusq; bellicosum esse, & prudentem consilio.
Sed ualde magnum dixisti stupor me habet. neq; esset
Viros duos multis & fortibus pugnare.
Procorum autem neq; decas una, neq; duæ solæ.
Sed multoplures. cito autem scies hic numerum.

Telemachus recēset patri numerum procorum.

Ex quidem Dulychio duo & quinquaginta
Iuuenes electi: sex autem famuli sequuntur.
Ex autem Samo quatuorq; & uiginti iuuenes sunt.
Ex autem Zacintho sunt uiri achiuorum.
Ex autem ipsa Ithaca duodecim omnes optimi.

Et ipsis simul est Medon praeco, & diuinus cantor.
Et duo serui scientes epulas facere.
His si omnibus obuiabimus intus existentibus:
Ne multum amarè & grauiter uiolentias soluas iens.
Sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare
Animaduerte qui nobis auxilietur prompto animo.
Hūc āt rursus allocutus est ꝑtolerās diuinus Vlysses.
Tibi enim ego dico.tu autem consydera & me audi.
Et cogita si & nobis Minerua cum Ioue patre
Sufficiat:an adhuc alium adiutorem cogitabo?
Hūc aūt rursus Telemachus prudens cōtra allocutus est.
Boni hi adiutores quos dicis
Altè in nebulis sedentes,quiq; & alijs
Viris dominantur & immortalibus Dijs.
Hūc aūt rursus allocutus ē ꝑtolerās diuinus Vlysses.
Non quidem illi multo tempore separatim erunt
Pugna forti,quando procis & nobis
In domibus meis robur indicabitur Martis.
Sed tu quidem nunc uade simul Aurora apparente
Domum,& procis superbis loquere:
At me ad ciuitatem Subulcus postea ducet,
Pauperi tristi similem & seni:
Si aūt me inhonorabūt domo ī,tuus aūt dilectus animus
Toleret in pectoribus male patiente me.
Si & per domum pedibus trahent foras,
Vel telis percutient,tu autem inspiciens tolera.
Sed certe cessare iube insipientijs
Suauibus uerbis alloquens.hi autem tibi non
Persuadebuntur.iam enim ipsis adest fatatus dies.
Aliud autem tibi dico tu autem in mentibus pone tuis.
Quando multi consilij in mentibus ponet Minerua:

Vlysses Telemachum instituit quid factū oporteat,ubi ad procos uenerint.

Annuam quidem tibi ego capite: tu aũt postea intelliges.
Quæcunq; tibi in domibus martia arma iacent
In secessum alti thalami depone eleuans
Omnia ualde. at procos mollibus uerbis
Alloquere, quando te inquirent cupientes:
Ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt,
Qualia quondã ad Troiam proficiscẽs reliqt Vlysses.
Sed destructa sunt, quantum ignis iuit flatus.
Adhuc aũt mihi hoc maius in mẽtibus posuit Saturnius.
Ne quomodo inebriati contentionem statuentes in uobis
Inter uos uulneretis: deturpetis autem conuiuium,
Et sponsalia. ipsum enim trahit uirum ferrum.
Nobis autem solis duos enses, & duas lanceas
Relinque, & duo scuta manibus capere.
Sic sacrificantes accipiemus. hos autem postea
Pallas Minerua decipiet & cosiliarius Iupiter.
Aliud autem tibi dico tu autem in mẽtibus pone tuis:
Si uere meus es & sanguinis nostri.
Ne quis postea Vlyssem audiat intus existentem:
Neq; igitur Laërtes sciat hoc, neq; Subulcus,
Neq; aliquis domorum, neq; ipsa Penelope:
Sed soli tuq; egoq; mulierum cognoscamus rectitudinem,
Et tui famulos uiros adhuc tentemus.
Et quidem ubi aliquis nos honorat, & timet animo,
Et qui non curat: te autem inhonorat talem existentem.
Hunc autem respondens allocutus est illustris filius.
O pater certe meum animum & postea puto
Cognosces: non quidem enim ebrietates tenent.
Sed non hoc lucrum ego fore puto
Nobis ambobus: te autem considerare iubeo.
Diu enim sic cognosces procorum tentans

Opera incipiens. hi autem in domibus quieti
Res deuorant præter modum: neq; est parcitas.
Sed certè te mulieres ego discere iubeo,
Quæ te inhonorant, & quæ sæuæ sunt.
Virorum autem nondum ego in residentijs uellem
Nos tentare. sed postea hæc labora.
Si uerè adhuc scis Iouis monstrum ægiochi.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Hæc aũt postea Ithacã deducta est nauis bene fabricata,
Quæ tulerat Telemachum à Pylo, & omnes socios.
Hi aũt quãdo iam portum ualde profundũ intra iuerunt.
Nauem quidem hi nigram in terram traxerunt:
Arma autem sua asportauerunt magnanimi serui.
Statim autem in Clytij portarunt perpulchra dona.
At præconem præmiserunt domum ad Vlyßis
Nuncium dicentem perprudenti Penelope.
Quod Telemachus quidem in agro. nauem autem iußit
Ciuitatem adnauigare: ut non timens in animo
Potens Regina teneras lachrymas fundat.
Hi autem obuiauerunt præco & diuinus subulcus, Nunciata Telemachum rediisse.
Eiusdem gratia nuncij dicturi mulieri.
Sed quando iam iuerunt domum diuini regis.
Præco quidem medijs in ancillis dixit,
Iam Regina dilectus filius uenit.
Penelope autem dixit Subulcus propè astans
Omnia quæcunq; ei dilectus filius iußit loqui.
At postquam omne præceptum perfecte dixit
Septa ire ad sues: liquit autem septaq; domumq;.
Proci autem tristati sunt, mœsti suntq; in animo:
Atq; exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
Illic autem ante ianuas sederunt.

His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere.
O' amici certè magnum opus superbè perfectum est
Telemacho uia hæc. dicebamus aūt ei non perfectum iri.
Sed agite nauem nigram trahamus quæ optima:
In autem remiges marinos congregemus qui uelocißimè
Illis nuncient uelociter domum redire.

Amphinomus.

Nōdum omne dictum est qn̄ Amphinomus uidit nauem
Versus ex urbe portum perprofundum intra,
Veláq; contrahentes, remosq; manibus tenentes.

Redeunt ab insidiis proci.

Suauiter autem ridens locutus est procis.
Ne aliquem nuncium moueamus hi autem enim intus
Aliquis eis hoc dixit deorum, uel uiderunt ipsi
Nauem aduenientem. hanc non poterant inuenire.
Sic dixit. hi autem surgentes iuerunt in littus maris.
Statim autem nauem nigram in terram traxerunt.
Arma autem ipsis abstulerunt magnanimi serui.
Ipsi autē in concionē iuerunt densi: neq; aliquē aliorum
Siuerunt, neq; iuuenum loqui, neq; senum.
His autem Antinous dixit Eupithei filius.

Antinous conpetitoribus.

O' amici. sic hunc uirum Dei malo soluerunt.
Die quidem speculatores sedebāt in sumitatibus uētosis
Semper densi, simul autem Sole occidente.
Nunquam in terra nocte dormiebamus, sed in ponto
Naue ueloci nauigantes expectabamus Aurorā diuinam,
Telemachum insidiantes, ut interficeremus capientes
Ipsum: hunc aūt interim quidē abduxit domū Dæmon.
Nos autem hic ei consultemus grauem mortem
Telemacho: neq; nos subter fugiat. non enim puto
Hoc uiuente perfici hæc opera.
Ipse quidem enim peritus consilioq; menteq;.
Populi autem non item omnino ad nos portabunt.

Sed

Sed agite ante illum congregare Achiuos
At concionem(non enim dimittere ipſum puto:
Sed abducet:dicet autem in omnibus ſurgens:
Quoniam ei cædem grauem ſtruimus,neq; inuenimus.
Hi autem non laudabunt audientes mala opera.
Ne quid malum faciant,& nos expellant
Terra noſtra:aliorum autem adeamus populum.)
Sed præueniamus ĩterficiẽtes ĩ agro procul à ciuitate:
Vel in uia:uitam autem ipſi,& res habeamus,
Diuidẽtes ſecũdũ decẽs inter nos:domeſtica autẽ rurſus
Illius matri dabimus habere,& cuicũq; accepit uxorẽ.
Si autem uobis hoc uerbum non placet:ſed uultis
Ipſumq́; uiuere & habere paterna omnia,
Ne ei res poſtea ſufficienter animo dulces comedamus
Hic congregati.ſed ex domo unusquiſq;
Petat uxorem dotibus inquirens,& poſtea
Ducat uxorem,qui plurima dabit & fatatus ueniet.
Sic dixit.hi autem omnes quiete facti ſunt ſilentio.
His autem Amphinomus concionatus eſt,& dixit
Niſi illuſtris filius aretiadæ Regis,
Qui ex Dulichio multi frumenti herboſa
Dux fuit procis.maxime autem Penelope
Placuit uerbis:mentibus enim utebatur bonis:
Qui ipſis prudens concionatus eſt,& dixit.
O amici non ego interficere uolo
Telemachum.arduum autem genus Regium eſt
Interficere.ſed primum deorum interrogemus cõſilia.
Si quidem laudabunt Iouis magnis iuſtitiæ:
Ipſeq́; interficiam,hosq́; alios iubebo.
Si auertant Dei:quieſcere ſuadeo.
Sic dixit Amphinomus.his autem placuit uerbum.

Antino i cõſilium de Telemacho e medio tollendo

Amphĩomus procus cęteris Penelope gratulatur.

Statim postea surgentes iuerunt domum in Vlyßis.
Venientes autem sederunt in politis sedibus.
Hæc autem rursus aliud intellexit prudens Penelope
Procis apparere immensam iniuriam habentibus:
Audiuit enim sui filij in domibus mortem:
Præco enim ei dixit Medon, qui sciebat consilia.
Perrexit autem ire domum cum famulis mulieribus,
Sed quando iam procos adiuit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus ornatè factæ,
Contra maxillas tenens ornata uella.
Antinoum ãt repræhẽdit,uerbumq; dixit ac nominauit.
Antinoë iniuriã habens male cogitãs & iam te dicũt
In populo Ithacæ inter coætaneos esse optimum
Consilio & uerbis.tu autem non talis es
Insane,cur autem tu Telemacho cædemq; mortemq;
Struis,neq; supplicatores curas, quibus Iupiter
Testis,neq; sanctitas mala struere mutuo.
An non scis,quando huc pater tuus uenit fugiens
Populum timens:iam enim iratus erat ualde.
Quoniam latrones insequens Taphios
Affecisti dolore Thesprotos:hi autem nobis amici erãt.
Hunc uolebant corrumpere,& destruere dilectum cor.
Et uitam consumere dulcem multam.
Sed Vlysses prohibuit & detinuit cupientes:
Huius nunc domũ ignominiosè comedis :petis aũt uxorẽ:
Filiumq; interficis:me autem ualde tristitia afficis.
Sed te cessare iubeo,& continere alios.
Versipellis Antinoi animus. Hanc aũt rursus Eurymachus Polybi filuus cõtra allocutus est.
Filia Icarij prudens Penelope
Confide.non tibi hæc in mentibus tuis curæ sint.
Non est hic uir,neq; erit,neque generabitur,

Qui Telemacho tuo filio manus inferret
Viuo me & in terra uidente.
Sic enim dicam, & ipsum perfectum erit.
Statim autem eius sanguis niger fluet circum lanceam
Nostram postquam, & me urbium populator Vlysses
Sæpe genibus suis in sedere faciens carnem assatam
In manibus posuit: tenebatq; uinum rubrum.
Ideo mihi Telemachus omnium multo amicißimus est
Virorum: neque ipsum mortem timere iußi
A procis à Deo autem non est fugere,
Sic dixit hortans. huic autem ordinabat ipse mortem.
Hæc autem ascendens in superiora splendida
Flebat postea Vlyssem dilectũ maritum, donec ei somnũ
Dulcem in palpebris posuit cæsia Minerua.
Vespertinus autem Vlyßi & filio diuinus Subulcus
Venit. hi autem cœnam in stabulo parabant
Suem sacrificantes anniculum. at Minerua
Prope stans Laërtiadem Vlyssem
Virga percutiente iterum fecit senem.
Turpia aũt uestimẽta induit circũ corpus, ne ipsum Subul
Cognosceret indutum uidẽs, & prudẽti Penelope (cus
Eat nuncians: neque mentibus obseruet.
Hunc & Telemachus prior uerbum allocutus est.
Venisti diuine Eumæe. quæ iam gloriam est in c uitatẽ?
Nunquid iam proci superbi intra uenerunt
Ex ipsidijs? an adhuc me rursus obseruant donũ euntẽ?
Hunc autẽ respondens, allocutus est Eumæus subulcus
Non curæ est mihi hæc inquirere & interrogare.
Ciuitatem adeuntem citißime me animus iußit
Nuncium dicentem rursus huc redire.
Obuiauit autem mihi à socijs nuncius uelox

Eumęus nũciat procos redijsse.

Præco, qui iam primus uerbum tuæ matri dixit.
Aliud autem tibi hoc scio. hoc enim uidi oculis
Iam super ciuitate ubi quadratus tumulus est
Sedi iens, quando nauem uelocem uidi deuenientem
In portum nostrum. multi autem erant uiri in ipsa:
Grauabatur autem scutis & lanceis utrinq; acutis
Et ipsos putaui hos esse: neq; aliquid scio.
Sic dixit. risit autem sacra uis Telemachi,
In patrem oculis aspiciens: fugit autem Subulcum.
Hi ãt postq̃ igitur cessarũt labore parauerũtq; cõuiuiũ,
Conuiuati sunt, neq; animus indiguit conuiuio æquali.
At postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
Iam tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.

ARGVMENTVM. P. HOMERI COMPOSITIONIS.

In ciuitetem cum venisset Telemachus enarrat matri Penelope peregrinationis capita. Postea Vlysses ductus ab Eumęo in Ithacam ex agris, ad conuiuium Procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoscit dominum. Et Eumæus in agros reuertitur. Vlysses autem inter ipsos manet.

ODYSSEAE. P. HOMERI COMPOSITIONIS.

Rho, pcußisti caprariæq; proceq; canis quẽ recognouit.

QVANDO *Iam matutina apparuit rosea Aurora,*
Iam tunc postea sub pedibus ligauit pulchra calciamenta
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini,

Accepit aũt fortẽ lanceam, quæ eius manibus cõgrueret
Ad ciuitatem iturus: & suum allocutus est Subulcum.
Euax certe quidẽ ego uado in ciuitatem ut me mater
Videat. non enim ipsam ante cessare puto
Fletuq; odioso, luctuq; lachrymoso,
Quàm ipsum me inspiciat, sed tibi sic iubeo.
Hunc hospitem infelicem duc in ciuitatem, ut illic
Conuiuium mendicet. dabit autem ei quicunq; uoluerit
Panem & poculum. me ãt non aliquo modo licet omnes
Homines tolerare habentem dolores animo.
Hic hospes autem si ualde irascetur: grauius ipsi
Erit certe mihi amica uera loqui.
Hunc autem allocutus est prudens Vlysses.
O' amice, neq; tibi ipse detineri promptus sum:
Pauperi melius est ciuitate, quàm in agris
Conuiuium mendicare. dabit ãt mihi quicunq; uoluerit:
Non enim in stabulis manere amplius aptus sum:
At iubente significatore omnia persuaderi.
Sed uade: me autem ducet uir hic quem tu iubes.
Statim postquam frumentum meßis calorq; factus est.
(Grauiter. n. hæc uestimẽta habeo mala) ne me ĩterfici
Ros matutina. procul autem ciuitatem dicitis esse: (at
Sic dixit. Telemachus autem per stabulum iuit
Velociter pedibus procedẽs: mala ãt procis cogitabat.
Sed postquam peruenit domos bene habitatas,
Lanceam quidem posuit portans ad columnam longã,
Ipse autem introiuit, & transiuit lapideum limen.
Hunc autem multo prima uidit nutrix Euryclea
Pelles sterneus sedibus in uarijs.
Lachrymãs autem postea recta iuit: circum autem aliæ
Ancillæ Vlyßis patientis congregatæ sunt:

Telemachus profecturus hospitẽ relinquit.

Vlyssis Telemacho.

Telemachus rediẽs excipitur a suis.

Et osculatæ sunt amplectentes caputq; & humeros.
Perrexit autem ire Thalamum prudens Penelope
Dianæ similis & auræ Veneri.
Circum autem filium dilectum iecit brachia lachrymãs:
Osculata est autẽ ipsum caput & ambo lumina pulchra:
Et lugens uerba uelocia allocuta est.
Venisti Telemache dulce lumen. non te ego
Videre putabam postquam iuisti naue Pylum.
Sed age mihi narra quomodo obuiasti aspectui
Clàm mei longè dilecti ad patris auditionem,
Hãc ãt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutut est.
Mater mea ne mihi luctum excita, neque mihi cor
In pectoribus commoue fugienti grauem mortem.
Sed lota pura corpori uestimenta capiens
In superiora ascendens cum seruis mulieribus
Voue omnibus Dijs perfectas hecatombas
Sacrificare, sicubi Iupiter retributoria opera perficiet.
At ego ad concionem ibo, ut uocem
Hospitem qui me illic simul secutus est uenientem.
Hunc quidem ego præmisi cum diuinis socijs.
Piræum autem ipsum iussi ad domum ducentem
Accuratè diligere & honorare donec uenissem.
Sic locutus est. huic autem impennatum fuit uerbum.
Hæc autem lota cura corpori uestimenta capiens
Vouit omnibus Dijs perfectas hecatombas
Sacrificare. sicubi Iupiter retributoria opera perficiet.
Telemachus autem postea ex domo iuit
Lanceam habens. simul hunc canes pedibus ueloces seque
Diuinam huic gratiam defudit minerua. (bantur.
Hunc autem omnes populi aduenientem admirabantur.
Circum autem ipsum Proci superbi congregati sunt

Bona dicentes.mala aũt mentibus profunda cogitabant.
At hic horum quidẽ postea effugit multam multitudinẽ.
Sed ubi mentor sedebat, & Antiphus & Alitherses,
Qui ei à principio paterni erant amici.
Illic sedit iens hi autem interrogabant singula.
Hos autem Pireus lancea inclytus iuxta uenit
Hospitem ducens ad concionẽ per ciuitatẽ,neq; adhuc diu
Telemachus hospite longè uersus est:sed astitit.
Hunc & Piræus prior uerbum allocutus est.
  Telemache statim concita meam ad domum mulieres,
Vt tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.

Pireus Telemacho.

  Hũc ãt rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est
Pirae non enim scimus quomodo erunt hæc opera.
Si me Proci superbi in domibus
Clàm interficientes paterna omnia diuident,
Ipsum habentem te uolo frui,quàm aliquem orum.
Si ego his cædem & mortem cogitabo.
Iam tunc mihi gaudenti porta ad domos gaudens.
  Sic dicens hospitem miserum duxit in domum.
At postquam iuerunt domos bene habitatas,
Vestem quidem deposuerunt in lecticisq; sedibusq;:
In balnea euntes bene polita lauati sunt.
Hos aũt postq̃ igitur famulæ lauarunt & unxerũt oleo,
Circum autem uestes pretiosas iecerunt & interulas,
Ex autem balneo euntes in sedibus sederunt.
Lauacra autem serua gutturnio infudit portans
Pulchro aureo super argenteo lebete
Lauare.iuxta autem politam parauit mensam.
Panem autem uerecunda gubernatrix apposuit portans,
Cibos multos imponens gratiosa astantibus.
Mater autem contra sedit ad residentiam domus

In ſede declinata tenues lanas uertens.
Hi autem in cibos promptos adiacentes manus iecerũt.
At poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt:
His autem uerbis incepit prudens Penelope.

Penelope Telemacho.

Telemache certe ego ſuperiora in aſcendens
Dormiam in lectum qui mihi ſuſpirioſus factus eſt,
Semper lachrymis meis irrigatus, ex quo Vlyſſes
Iuit cum Atridis ad Ilium. neq; mihi toleraſti
Ante uenire procos ſuperbos in hanc domum
Reditum tui patris aperte dicere ſicubi audiuiſti.

Telemachus matri de ſua nauigatione.

Hanc ãt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus
Tibi enim ego mater ueritatem narrabo. (eſt.
Iuimus inq; Pylum & Neſtorem paſtorem populorum:
Suſcipiens autem me ille in altis domibus
Accurate dilexit tanquam pater ſuum filium
Venientem temporalem nuper aliunde. ſic me ille
Studioſe curauit cum filijs glorioſis.
At Vlyſſem miſerum nunquam dixit
Viuum, neq; mortuũ circa terreſtrium aliquẽ audiuiſſe.
Sed me in Atridem lancea inclytum Menelaum
Equis præmiſit, & curribus conglutinatis.
Illic uidi Argiuam Helenam, cuius gratia multa
Argiui Troianiq; deorum uoluntate laborauerunt.
Interrogauit autẽ ſtatim poſtea uoce bonus Menelaus:
Quo indigens iuerim Lacedæmona diuinam.
At ego huic omnem ueritatem dixi.
Et tunc iam me uerbis reſpondens, allocutus eſt.
O amici certe ualde iam fortis uiri in lecto
Voluerunt dormire impotentes ipſi exiſtentes.
Sicut quando in arboreto cerua fortis leonis
Hinnulos dormire faciens nuper natos lacte nutritos,

Colles inquirit & ualles herbosas
Pascens. hic autem postea suum ingressus est cubile,
Ambobus autem his turpem mortem præbuit.
Sic Vlysses illis turpem mortem afferet.
Vtinam enim ò Iupiter pater & Minerua & Apollo
Talis existens, qualis olim bene ædificata in Lesbo
Ex prouocatione cum Philomelidæ luctatus est surgens.
Deiecit autem fortiter. gauisi sunt autem omnes Achiui
Talis existens cum procis uersaretur Vlysses:
Omnes cito morientes fierent amararum nuptiarum.
Hæc autem quæ me interrogas & precaris non ego
Alia præter uerum dicam declinando, neque decipiam:
Sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax,
Horum nullum tibi ego occultabo uerbũ, neq; abscõdam.
Dixit. ipsum hic in insula uidisse fortes dolores habẽtem
Nymphæ in domibus Calypsûs, quæ ipsum necessitate
Tenet. hic aũt non poterat suã in patriam terram uenire.
Non enim adsunt naues remigabiles & socij,
Qui & ipsum mitterent in lata dorsa maris.
Sic dixit Atrides lancea inclytus Menelaus.
Hæc perficiens discessi dederunt autem mihi uentum
Immortales qui me uelociter dilectã in patriã miserunt.
Sic dixit. huic autem animum in pectoribus mouit.
His autem & locutus est Theoclymenus diuinus.
O' mulier uenerabilis Laërtiadæ Vlyssis,
Certe hic non apertè scit. mei autem attende uerbum.
Verè enim tibi uaticinabor, neque occultabo.
Sciat nunc Iupiter primum deorum hospitalisq; mensa,
Domusq; Vlyssis strenui quam adueni,
Quòd certe Vlysses iam in patria terra
Sedens uel serpens hæc auditurus mala opera

Theoclymenus uaticinatur Penelope de Vlysse.

Eſt at procis malum omnibus faciet.
Qualem ego auem bene tabulata in naui
Sedens obſeruaui, & Telemacho clamauit.

Penelope.

Hunc autem rurſus allocutus eſt prudens Penelope.
Vtinam hoc hoſpes uerbum perfectum eſſet:
Ideo cito cognoſceres amiciciamq;, multaq; dona
Ex me, ut aliquis te obuians beatificaret.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Proci autem ante Vlyßis domum
Diſcis delectabantur, & iaculis mittentes
In facto pauimento ubi antea iniuriam habebant.
Aliud quādo iam cœnandi tēpus erat, & uenerunt oues

Medon ad procos.

Vndiq; ex agris. hi autem duxerunt qui antea,
Et tunc iam ipſis dixit Medon. hic enim maximè
Placebat præconum. & ipſis affuit conuiuio.
Iuuenes poſtq̄ iā oēs delectati eſtis mente certaminibus
Ite ad domos, ut paremus conuiuium.
Non quidem enim quid peius in tempore cœnā capere.
Sic dixit. hi aūt ſurgētes iuerunt domum unuſquiſq;.
At poſtquam iuerunt domos bene habitatas,
Veſtes quidem depoſuerunt in ſedibus throniſq;.
Hi autē ſacrificauerunt oues magnas & pingues capras
Sacrificauerūt autē ſues pingues, & bouem indomitam,
Conuiuium parantes. hi autem ex agro ad ciuitatem
Ordinabantur Vlyſſesq; & diuinus Subulcus.
His autem uerbis incepit Subulcus princeps uirorum
Hoſpes quoniā aūt poſtea ad ciuitatē ire promptus es
Hodie ſicut iußit dominus meus: certè te ego

Vlyſſes & Eumęus ad vrbē maturāt iter.

Hic uellem ſtabulorum cuſtodem fieri:
Sed uerecundor & timeo, ne mihi retro
Contendat. difficiles autem dominorum ſunt minæ.

Sed age nunc eamus. iam enim transiuit maxime
Dies. at cito ad uespera frigidus erit.
Hunc autem, respõdens, allocutus est prudẽs Vlysses.
Cognosco, mente teneo, hæc iam intelligenti iubes.
Sed eamus: tu autem postea continue duc.
Da autem mihi sicubi baculum incisum est
Inniti: quoniam dicitis ualde offensiuam esse uiam.
Dixit. circum humeros deturpem posuit peram
Spisse fractam: in autem tortus erat funis.
Eumæus autem ei baculum gratum dedit.
Hi iuerunt. stabulum autem canes & pastores uiri
Custodiebãt à tergo manẽtes. hic ãt ĩ ciuitatẽ duxit Re
Pauperi, tristi similem & seni (gem
Innitẽtẽ. hæc ãt tristia circũ corpus uestimẽta ĩdutus erat.
Sed quando iam euntes uiam in asperam
Ciuitatem propè erant, & in fontem peruenerant
Factam pulchre fluentem, unde aquam capiunt ciues,
Quam fecit Ithacus, & Neritus, & Polyctor.
Circum autem alnorum aquæ nutritarum erat nemus
Vndiq; circulare: frigida autem defluebat aqua
Ex alto ex petra: ara autem desuper facta erat
Nympharum, ubi omnes sacrificabant uiatores.
Illic ipsos inuenit filius Dolij Melanthius
Capras ducens, quæ omnibus antecellebant gregibus
Cœnam procis. duo autem simul sequebantur pastores.
Hos autẽ uidens, accusauit, uerbũq; dixit, denominauitq;
Terribiliter & indecenter. mouit autẽ animum Vlyßis
Nunc quidem iam ualde omnino malus malum ducit.
Sicut similem ducit Deus: sic hunc similem.
Quo iam hunc deuoratorem ducis magne Subulce,
Pauperem, tristem, conuiuiorum destructorem,

Vlysses ingreditur mẽdicus urbẽ.

Melanthij iurgia in Vlyssem.

Qui multis liminibus astans franget humeros
Petens frusta: non enses neque lebetes?
Hunc si mihi dares stabulorum custodem fieri
Gregis speculatoremq; esse, nutrimẽtumq; hædis portare,
Et serum bibens magnum guttur faceret.
Sed quoniam igitur iam opera mala didicit: non uolet
Opus adire, sed timens in populo
Vult petens pascere suum uentrem insatiabilem.
Sed edico hoc, & perfectum erit.
Si iuerit ad domos Vlyßis diuini:
Multa ei circum caput scabella uirorum ex manibus
Latera excuriabunt domo in percußi
Sic dixit. & adiens calce irruit insipientijs
Melãthius Vlyssẽ calce ferit. Coxa: neque ipsum extra uiam uerberauit,
Sed esse securè. hic autem cogitauit Vlysses
An irruens baculo animum auferat,
An ad terram deijciat caput circa pauimẽtum extollens.
Sed ĩ ipsũ ausus ẽ, mẽtibus ãt retẽtus ẽ. hũc ãt Subulcus
Increpuit cõtra uidẽs. ualde ãt precatus ẽ manus attolẽs.
Nymphæ fontium filiæ Iouis, si unquam Vlysses
Vobis crura combußit cooperiens pingui nidore
Agnorum & hædorum: hoc mihi perficite desiderium,
Vtinam ueniat ille uir: ducat autem ipsum fortuna.
Hoc tibi lætitias dißiparet omnes
Quas iniurias facis, errans semper
Per ciuitatem. at pecora mali corrumpunt pastores.
Hũc ãt rursus allocutus ẽ Melanthius custos caprarũ.
O amici, quale dixit canis astutias sciens:
Hunc aliquando ego in naui bene tabulata nigra
Agam longè Ithacæ, ut mihi uictum multum inueniat.
Vtinam enim Telemachũ interficiat argẽtei arci Apollo

Hodie in domibus, uel à procis interficiatur:
Sicut Vlyßi longè perditus est redibilis dies.
Sic dicens hos quidem liquit illic tacitè euntes.
At hic iuit: ualde autem celeriter domos peruenit Regis.
Statim autem introiuit: cum autem procis sedit
Contrarius Eurymacho: hunc enim amabat maxime.
Hunc apud quidẽ carniũ partẽ posuerunt qui laborabãt.
Panem autem ueneranda gubernatrix apposuit ferens
Ad comedendum. prope aũt Vlysses & diuinus Subulcus
Steterunt uenientes. circum autem ipsos uenit sonitus
Citharæ concauæ in ipsis cœpit canere
Phemius. at hic manu capiens allocutus est Subulcum. **Phemius musicus.**
Eumæe. certe ualde iam hæ domus bonæ Vlyßis.
Facile autem percognitæ, & in multis uideri,
Ex alijs aliæ sunt. ornata est autem ei aula
Muro & circuitibus. ianuæ autem bene munitæ sunt
Bifores. non aliquis ipsam uir expugnaret.
Cognosco autem quòd multi in ipsa conuiuia faciunt
Viri, quoniam nidor quidem ascendit. in autem cithara
Sonat qua conuiuio Dei fecerunt amicam.
Huic aũt respondens, allocutus est Eumæus subulcus.
Facile cognoscis, quoniam neq; alijs es imprudens.
Sed age iam consultemus quomodo erunt hæc opera.
Vel tu primus ingredere domos bene habitatas:
Accede autem procos: ego autem remanebo hic.
Si uis, remane, ego autem uadam ante:
Ne autem tu tarda, ne quis te extra intelligens
Vel percutiat, uel impellat, hæc te consultare iubeo.
Huic autem respondit postea prudens diuinus Vlysses
Scio, cognosco, hæc iam intelligenti iubes:
Sed uade ante, ego autem remanebo hic.

Non enim aliquid plagarum inſcius, neq; percußiorum
Audens mihi animus, quoniam mala multa paſſus ſum
Vndis & in bello: cum etiam hoc his fiat.
Vẽter multorũ cauſa. Ventrem autẽ non aliquo modo eſt abſcõdere prõptum,
Pernicioſum, qui multa mala hominibus dat:
Cuius gratia & naues bonæ ſedis armantur,
Pontum in indomitum mala inimicis portantes.
Vlyſſes ab Argo cane cognoſcit. Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
Canis autem caputq; & aures iacens eleuauit
Argus Vlyßis miſeri, quem iam quondam ipſe
Nutriuit: neq; fruitus eſt. ante autem in Ilium ſacrum
Iuit. hunc autem ante duxerunt iuuenes uiri
Capras ſylueſtres, & ceruos, & lepores.
Iam tunc iacebat abiectus abeunte Vlyſſe
In multo ſtercore, quod eius ante ianuas
Mulorumq; boumq; ſatis fuſum erat, donec ducerent
Serui Vlyßis nemus magnum ſtercorantes,
Illic canis iacebat Argus plenus muſcarum.
Iam tunc ſtatim agnouit Vlyſſem propè euntem:
Cauda quidem hic adulatus eſt, & aures deiecit ambas:
Propè autem non amplius poſtea potuit ſuum dominum
Venire. at longè ipſum uidens abſterſit lachrymam
Facilè latens Eumæum. ſtatim aũt interrogauit uerbo.
Eumæe, certè ualde miraculũ canis hic iacet in fimo:
Pulcher quidem corpore eſt. at hoc non manifeſtè ſcio
Si iam & uelox fuit currere in ſpecie hac,
An fruſtra. qualesq; menſales canes uirorum
Sunt: lætitiæ autem gratia nutriunt Reges.
Hunc aũt, reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Et ualde uiri canis hic longè mortui:
Si talis eſſet & corpore atque & operibus,

Qualem ipſum ad Troiam iens reliquit Vlyſſes,
Statim admirareris uidens uelocitatem & fortitudinē.
Nō quidē.n.aliquid fugiebat profundæ in ꝓfunditatibus
Fera quācūq; uidebat: & ueſtigia enim ſciebat. (ſyluæ.
Nūc autem tenetur malo: dominus aūt eius alibi patriæ
Perijt. hunc autem mulieres negligentes non curant.
" SERVI autem quando non imperant domini,
" Non amplius poſtea uolunt decentia operari.
" DIMIDIVM enim uirtutis aufert latè ſonās Iupiter
" Viri, quando ipſum ſeruilis dies occupat. Ingeniū ſeruitute pit.
Sic dicens ingreſſus eſt domos bene habitatas.
Iuit autem rectà domum ad Procos ſuperbos.
Argum autem rurſus parca accepit nigræ mortis
Statim uidentem Vlyſſem uigeſimo in anno.
Hunc autē multo primus uidit Telemachus diuinus
Euntem in domum Subulcum: celeriter autem poſtea
Annuit ad ſe uocans: hic autem aſpiciens accepit ſedem
Iacentem. tunc autem coquus ſedit carnes multas
Incidens procis in domo conuiuantibus.
Hanc depoſuit portans ad Telemachi menſam
Contrariam. hic autem ipſe ſedit: huic autem præco
Partem capiens poſuit: ex caniſtroq; panem eleuans.
Propè autem poſt ipſum iuit domos Vlyſſes,
Pauperi triſti ſimilis & ſeni
Innixus: hic aūt triſtia circum corpus ueſtimēta īdutus.
Sedit autem in fraxinea uia intra ianuas (erat.
Inclinatus limini Cypariſſeo quod faber
Poliuerat ſcienter, & in perpendiculum direxerat.
Telemachus autem ad ſe uocans allocutus eſt Subulcum.
Panem delicatum capiens perpulchro ex caniſtro,
Et carnes, ut ei manus ſunt capaces circum iaciens.

Da huic hoſpiti hæc ferens: ipſumq́; iube
Petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
„ PVDOR autem non eſt bonus indigenti uiro adeſſe.
Sic dixit. iuit aũt Subulcus poſtquam uerbum audiuit.
Propè autem ſtans uerba uelocia allocutus eſt.
Telemachus tibi hoſpes dat hæc: & te iubet
Petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
Pudorem autem non bonum dicit eſſe uiro mendico.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes
Iupiter Rex Telemachum mihi in uiris beatum eſſe:
Et ei omnia fiant quæcunq; mentibus ſuis cogitat.
Dixit & ambabus ſuſcepit: & depoſuit
Illic pedes ante indecenti in pera.
Comedit autem ſic quando cantor in domibus canebat.
Quando hic cœnauit, ille ceſſauit diuinus cantor.
Proci autem tumultuabantur in domibus. at Minerua
Propè aſtans Laërtiadem Vlyſſem
Commouit, ut panes à procis congreget,
Cognoſcatq́; qui ſunt iuſti quiq́; iniuſti.
Sed neq; ſic aliquem futurus erat fugere malum.
Perrexit autem ire petens idonea uirum ſingulum:
Vndiq; manum porrigens tanquam pauper diu eſſet.
Hi autem miſerantes dederunt, & admirati ſunt ipſum.
Mutuo autem interrogabant quis eſſet, et unde ueniſſet.
His autem & dixit Melanthius cuſtos caprarum.
Audite me Proci inclyte Reginæ
Hunc circa. certè enim antea ipſum uidi:
Certè quidem hunc huc Subulcus duxit.
Ipſum autem non apertè ſcio unde genus dicit eſſe.
Sic dixit. Antinous autem uerbis arguebat Subulcum.
Ô ualde cognite Subulce, cur autem tu hunc ad ciuitatem
Duxiſti?

Pudor mẽdico iutilis.

Vlyſſes mẽdicatim adit procos.

Antinous ſuccẽſet Eumæo propter mendicum.

Duxisti? an non satis nobis errantes & alij
Pauperes tristes conuiuiorum destructores?
An uituperas quòd uitam edunt Regis
Hic congregati?tu autem & hunc uocasti?
  Hunc aũt respõdens,allocutus est Eumæus Subulcus.
Antinoë non quidem bona,& bonus existens,dicis.
Quis enim iam hospitem uocat aliunde ipse adueniens
Alium,nisi horum qui opifices sunt.
Vatem,uel mendicum malorum uel fabrum lignorum,
Vel & magnum cantorem,qui delectet canens.
Hi enim inclyti hominum in infinita terra.
Pauperum autẽ non aliquis uocaret uexantẽ seipsum.
Sed semper difficilis super omnes procos
Seruis Vlyßis.præcipuè autem rursus mihi.at ego
Non curo donec mihi prudens Penelope
Viuit in domibus,& Telemachus diuinus.
  Huic ãt rursus Telemachus prudẽs cõtrà locutus ẽ.
Tace,ne mihi huic responde multum uerbis.
Antinous autem consueuit malè contendere semper
Verbis prauis:quia turbat autem & alios.
  Dixit,& Antinoum uerba uelocia allocutus est.
Antinoë certe me bene pater ut curas filium,
Qui hospitem iußisti à domo exire
Verbo necessario,non hoc deus perficiet.
Da ei capiens.non inuideo,iubeo enim ego.
Neq; quid matrem meam uenerare hoc,neq; aliquem
Seruorum,qui in domibus Vlyßis diuini.
Sed non tibi talis in pectoribus cogitatio.
Ipse enim comedere multo uis,quàm dare alij.
  Huic autẽ rursus Antinous respondit,locutusq́; est.
Telemache altiloq̃ fortitudine irretẽtibilis q̃le dixisti?

Telemachus insolẽti Antinoo.

Si ei tantum omnes dedissent proci,
Et ipsum tres menses longè à domo detineret.
Sic dixit. & scabellum capiens ostendit mensæ
Iacens quo tenebat magnos pedes conuiuans.
Ei autem alij omnes dederunt: impleuerunt aũt peream
Pane & carnibus cito iam & futurus erat Vlysses
Rursus in uiam iens mendicus gustare Achiuos.
Stetit aũt apud Antinoũ ipsum uerbũ allocutus est.
Da amice: non mihi uideris peßimus Achiuorum
Vlysses mẽdicus Antinoo. Esse, sed optimus: quoniam Regi similis es.
Ideo oportet dare, & melius quam alij
Panis. ego autem te laudabo in magna terra.
Etenim ego aliquando domum in hominibus habitaui
Beatus diuitem, & sæpe dedi erratori
Tali quali esset, & qui alicuius indigens ueniret
Errant autem serui ualde multi, aliaq́; multa
Quibusq; bene uiuunt, et diuites uocantur.
Sed Iupiter destruxit Saturnius, uoluit enim sic:
Qui me cum latronibus multum errantibus misit.
Aegyptum autem ire longam uiam ut perirem.
Statui autem in Aegypto fluuio naues circumuertibiles.
Tunc quidem ego iußi amabiles socios
Illic apud naues manere, & naues trahere.
Speculatores autem ad speculas iußi ire.
Hi aũt incõtinentiæ cedẽtes sequentes fortitudinẽ ipsorũ.
Statim ualde Aegyptiorum uirorum per pulchros agros
Populati sunt: ex aũt mulieres duxerũt et infantes filios:
Ipsosq́; interfecerunt, cito autem in ciuitatẽ iuit clamor.
Hi autem clamorem audientes, simul Aurora apparente
Venerunt. impletus est ãt oĩs cãpus pedestriũ & equorũ
Aerisq́; splendore. in aũt Iupiter gaudens fulmine

Fugam meis ſocijs malam iecit,neq; aliquis tolerauit
Stare contra circum mala undiq; ſtabant.
Tunc noſtrum multos quidem interfecerunt acuto ære.
Hos autem introduxerunt uiuos ipſis operari necæßitate
At me in Cyprum hoſpiti dederunt obuianti
Dinetori Iaſidæ qui Cypro fortiter imperabat.
Hinc iam nunc huc hoc nocumenta patiens.

Huic autem rurſus Antinous reſpondit,uociferauitq;. Antinous mendico.
Quæ fortuna hoc nocumētū adduxit cōuiuij triſtitiā.
Sta autem ſic in medio mea procul à menſa,
Ne cito amaram Aegyptum,& Cyprum uideas:
Quòd quidam audens, & impudens es mendicus.
Deinceps omnibus aſtas.hi antem dant
Vanè,quoniam nulla prohibitio,neq; miſericordia
Alienis donare, quoniam adſunt multa ſingulo.
Hunc autem recedens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' amici non tibi in ſpecie & mentes erant.
Non tu enim ex domo tua inſtanti neq; ſalem dares,
Qui nunc alienis aßidens,non aliquid mihi toleras
Panis præcipiens dare.hæc autem multa adſunt.

Sic dixit.Antinous autem iratus eſt animo magis.
Et ipſum toruè uidens uerba uelocia allocutus eſt.
Nunc iam te non amplius bene ex domo puto
Retro cedere,quando iam & opprobria dicis.

Sic dixit.& ſcabellū capiēs percußit dextrū humerū
Vltimum in dorſum.hic autem ſtetit tanquam petra
Firmiter,neq; ipſum commouit telum Antinoi.
Sed tacitè mouit caput mala profundè cogitans.
Rurſum autem in uiam iens deſedit: peram autem
Depoſuit plenam.poſt autem procis dixit.

Audite me proci perinclytæ Regine,

Vlyſſes queritur procis iniuriam.

Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Non quidem,neq; dolor eſt in mentibus,neq; luctus,
Quando uir pro ſuis pugnans poſſeßionibus
Percutitur,uel de bobus,uel bene nutritis ouibus:
At me Antinous percußit uentris gratia mali
Pernicioſi,qui multa mala hominibus dat.
Sed ſicubi pauperum Dei,& Erinnyes ſunt
Antinoum ante nuptias finis mortis inueniat.
Hunc autem Antinous allocutus eſt diuinus filius.
Comede tacitus hoſpes ſedens;uel abi aliò,
Ne te iuuenes per domos trahant ſicut dicis:
Vel pede,uel & manu lacerent autem omnia.
Sic dixit.hi autem omnes immenſe ſuccenſuerunt.
Sic autem aliquis dixit iuuenum elatorum.
Antinoë nō quidē bene percußiſti infelicem erratorem
Pernicioſe.ſi iā alicubi aliquis in cæleſtibus Deus eſt.
Et Dei hoſpitibus ſimiles peregrinus
Omnimodi exiſtentes ſuperueniunt ciuitates,
Hominum iniuriam,& Beneuolentiam inſpicientes.
Sic dixerunt proci.Hic autem non curauit uerba.
Telemachus aūt in corde quidē magnū luctum augebat
Percußi,neq; lachrimam humum iecit ex palpebris,
Sed tacitus mouit caput mala profundè cogitans,
Hunc aūt poſtquā igitur audiuit prudens Penelope
Percuſſum in domo:poſt igitur ſeruis dixit.
Vtinam ſic ipſumq; percutiat inclytus arcu Apollo.
Hāc āt rurſus Eurymōe gubernatrix uerbū allocuta ē.
Si enim in precationibus filia noſtris fieret:
Non aliquis horum bonæ ſedis Auroram iret.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Nutrix,inimici quidē omnes,quoniam mala excogitāt,

Antinous autem maximè: nigræ morti similis est.
Hospes quidem infelix mendicat in domo
Viros petens: egestas enim cogit.
Tunc alij quidem omnes impleueruntq́; dederutq́;:
Hic autem scabello ultimum percußit dextrum latus.
Hæc quidem sic dixit in seruis mulieribus
Sedens in thalamo. hic aũt cœnauit diuinus Vlysses.
Hæc ad se uocans allocuta est diuinum Subulcum.
Vade diuine Eumæe iens hospitem iube
Venire, ut ipsum salutem, & interrogem,
Sicubi Vlyssem miserum uel audiuit,
Vel uidit oculis: multum erranti enim similis est.

Penelope medicũ accersiri iubet.

Hanc ãt respondens, allocutus est Eumæus subulcus:
Vtinam enim tibi Regina tacerent Achiui
Qualia hic loquitur: mulceret tibi dilectum cor.
Tres enim iã ipsum noctes habui, tres aũt dies detinui
In stabulo. primum enim mihi uenit naue aufugiens.
Sed nondum calamitatem explicuit suam dicens.
Sicut autem quando cantorem uir aspiciat qui à Deis
Canit doctus uerba suauia hominibus,
Huius insatiabiliter prompti sunt audire quãdo canit;
Sic me ille mulsit aßidens in domibus.
Dicit autem Vlyßis amicus paternus esse
In Creta habitans, ubi Minois genus est.
Hinc iam nunc huc uenit nocumenta patiens
Prouolutus. promisit autem Vlyssem audiuisse
Propè Thesprotorum uirorum in pingui populo
Viuum: multos autem ducit thesauros suam domum.

Hunc autẽ rursus allocuta est prudens Penelope.
Vade huc uoca: ut coràm ipse dicat.
Hi autem uel in ianuis sedentes delectentur:

Vel illic in domibus ipsis animus lætus.
Ipsorũ quidẽ enim possessiões incorruptæ iacẽt in domo
Panis & uinum dulce. hæc quidem domestici comedunt.
Hi autem in nostrum uersantes dies omnes
Boues sacrificantes, & oues, & pingues capras
Conuiuantur, bibuntq; nigrum uinum
Incassum. hæc aũt multa deorsum uadũt. nõ enim est uir
Qualis Vlysses fuit nocumentum à domo expellere.
Si autem Vlysses uenerit & applicuerit in patriã terrã,
Statim cum suo filio uiolentias puniet uirorum,
Sic dixit. Telemachus aũt ualde sternutau t. circũ ãt do
Terribiliter resonuit. risit autem Penelope. (mum
Statim autem Eumæum uerba uelocia allocuta est.
Vade, mihi hospitem c oràm huc uoca.
Nõ uides quòd mihi filius sternutauit omnibus uerbis.
Ideo & non imperfecta mors procis fiet
Omnibus ualde: neq; quisquam mortem & fatũ uitabit.
Aliud autem tibi dico. tu autem in mentibus pone tuis.
Si ipsum cognoscam uera omnia dicentem.
Induam ipsum lænamq; chitonaq; uestimenta pulchra.
Sic dixit. iuit autẽ Subulchus postquã uerbũ audiuit.
Propè autem stans uerba uelocia allocutus est.
Hospes pater uocat te prudens Penelope
Mater Telemachi: inquirere aliquid ipsam animus
Circa maritum iubet, quamuis dolores passa.
Si autem te cognoscet uera omnia dicentem,
Induet te lænamq; chitonaq;, quorum tu maxime
Indiges. panem autem & petens in populo
Ventrem pasces. dabit autem tibi quicunq; uoluerit.
Hũc ãt rursus allocutus ẽ multa passus diuinus Vlysses
Eumæe statim ego uera omnia dicam

Filiæ Icarij perprudenti Penelope.
Scio enim bene de illo: ſimul aũt ſuſcepimus ærumnam.
Sed procorum difficilium timeo multitudinem.
Quorum ſuperbiaq́;, uisq́; ſyderum cælum iuit.
Etenim nunc quando me hic uir in domum euntem
Non aliquid malũ facientem percutiens doloribus dedit:
Neq; aliqd Telemachus hoc ĩ adiuuit: neq; aliquis alius.
Ideo nunc Penelopen in domibus iube
Manere feſtinantem, licet in ſolem occidentem.
Et tunc me interroget marito de reditiuum diem
Citiſsime ſedens apud ignem, ueſtimenta enim
Mala habeo ſcis & ipſe, quoniam te prius oraui.
Sic dixit, iuit aũt Subulcus poſtquã uerbum audiuit.
Hũc autem ſuper pauimento euntẽ allocuta eſt Penelope.
Non tu ducis Eumæe? quid hoc intellexit errator?
An aliquem timens indecentem? an & aliter?
Verecundatur in domo? malè uerecundus peregrinus.
Hanc autẽ reſpondens, allocutus eſt eumæus ſubulcus.
Loquitur ſecundum decens, quæ putaret alius.
Superbiam fugere uirorum fortium.
Sed te manere iuſsit in Solem occidentem.
Eſt autem tibi ſic ipſi multo melius ò Regina,
Solam ad hoſpitem loqui, uerbum & audire.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Non inſipiens hoſpes: putat ſicut eſt.
Non enim aliqui ſic mortalium hominum
Viri contumeliantes iniuſta cogitant.
Hæc quidem ſic dixit. hic autẽ iuit diuinus Subulcus
Procorum in cœtum, poſtquam dixit omnia.
Statim autẽ Telemachum uerba uelocia allocutus eſt,
Propè tenens caput, ut non audirent alij.

O dilecte, ego quidem ibo ad sues, & illa custodiens
Tuam & meam uitam. tibi autem hic omnia curæ sint.
Ipsum quidem te primum salua, & consydera animo
Ne quid patiaris. multi autem mala sciunt Achiuorum,
Quos Iupiter perdat ante nobis nocumentum fieri.
Hũc ãt rursus Telemachus prudẽs contrà allocutus est.
Erit sic euge. tu autem uade timens:
Mane autem ueni, & duc sacrificia pulchra.
At mihi hæc omnia & immortalibus curæ sunt.
Sic dixit, hic autem rursus sedit bene polita in sede.
Impletus autem animum cibi & potus.
Perrexit ire ad sues. liquit autem septaq; domumq;
Plenam conuiuarum. hi autem saltu & cantu
Delectabãtur. iã enim et ingressus erat meridianus dies.

ARGVMENTVM. Σ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Vlyssis et Iri pugna fit. Ostenditur autem et Penelope Procis; & ab ipsis dona accipit. Fit autem et quędam collocutio in his ordine Vlyssis ad Eurymachum.

ODYSSEAE. Σ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Sigma dũt contentionẽ Iri: gloriam Vlyßis: dona Regũ:

VENIT *Autem pauper popularis qui in ciuitate*
Mendicabat Ithacæ: excellebat autem uentre edaci
Incessanter comedere & bibere: neq; ci erat uis,

Neq; uiolentia:forma autem ualde magnus erat uideri.
Arnæus autem nomine erat.hoc enim īposuit casta mater
Ex natiuitate. Irum autem iuuenes uocabant omnes:
Quoniam renuncians,quando aliquis iubebat.
Qui ueniens Vlyssem expellebat sua domo:
Et ipsum contendens uerba uelocia allocutus est.
Recede senex uestibulo:ne iam cito & pede traharis.
Non audis,quòd iam mihi innuunt omnes?
Trahere autem iubent: ego autem uerecundor tamen.
Sed surge:ne cito nobis contentio & manibus fiat.
Hunc autem toruè respiciēs allocutus est astutus Vlysses.
Miser,neq; aliquid tibi facio malum,neq; dico,
Neq; aliquem inuideo dare & multa accipientem.
Pauimentum aūt ambos hoc capiet neq; aliqd te oportet
Alienis inuidere:uideris autem mihi esse errator
Sicut ego:opulentiam autem Dei curant præbere.
Manibus autem ne ualde prouoca ne me irasci facias,
Ne te senex existens pectus & labra irrigem
Sanguine,quies autem mihi & magis adhuc erit
Cras,non quidem enim te reuerti puto
Iterum intra domum Laërtiadæ Vlyßis.
Hunc autem iratus allocutus est Irus errator.
O` amici,ualde gloriosus succinctè dicit
Vitulæ fornacinæ similis,quem malè non puniam?
Percutiens ambabus in terram autem ex omnes dentes
Maxillis expellam:porci sicut segetem pascentis.
Cinge nunc ut omnes cognoscant & hi
Pugnantes:quomodo autem tu iuniori uiro pugnabis.
Sic hi quidem ante ianuas altas
Pauimento in polito toto animo litigabant.
Hos autem intellexit sacrum robur Antinoi:

Irus Vlyssem iurgijs incesit.

Vlysses prouocat Irum in certamē.

Suauiter autem ridens allocutus eſt procos.
Ô amici, non quidem aliquid antea tale factum eſt
Qualem delectationem Deus duxit in hanc domum.
Hoſpesq; & Irus contendunt mutuo
Manibus pugnare, ſed compellamus cito.
Sic dixit. hic autem omnes ſurrexerunt ridentes:
Circum autem pauperes male ſedentes congregati ſunt.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius.
Audite me Proci ſtrenui, ut aliquid dicam.
Ventres hi caprarum iacent in igne: hos autem in cœna
Deponamus pinguedine & ſanguine implentes.
Vter autem uincet potentiorq; erit,
Horum ſi uoluerit ſurgens ipſe eligat.
Semper ãt rurſus nobis cũ cõuiuabitur, neq; aliquẽ aliũ
Pauperem intus miſceri ſinemus petentem.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.
Hos autem aſtutus allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O amici, non aliquo modo eſt iuniori uiro pugnae
Virum ſenem dolore læſum. ſed me uenter
Mouet male operatiuus, ut plagis domer.
Sed eia nunc mihi omnes iurare forte iuramentum
Ne quis in Iro auxilium ferens me manu forti
Percutiat inepte agens. hoc autem fortiter domabit.
Sic dixit. hi autem omnes iurauerunt ſicut iuſſit.
Hos autem rurſus allocutus eſt ſacra uis Telemachi:
Hoſpes ſi te mouet cor & animus fortis
Hunc expellere: horum aliorum ne aliquem Achiuorum
Time: quoniam pluribus pugnabit, qui te uerberabit.
Hoſpites ſuſcipiens quidem ego. in autem laudant Reges
Eurymachusq; & Antinous prudentes ambo.
Sic dixit. hi autem omnes laudauerunt. at Vlyſſes

Victori certaminis a procis præmium conſtituitur.

Cinxit quidem pãnis circum genitalia. ostendit aũt crura
Pulchraq; magnaq;: apparuerunt autem ei lati humeri
Pectoraq; fortiaq; brachia. at Minerua
Propè astans membra auxit pastori populorum.
Proci autem omnes uehementißimè admirati sunt.
Sic autem aliquis dixit uidens ad propinquum alium.
Certè cito Irus egens contractum malum habebit.
Qualem ex uestimentis senex coxam ostendit?
Sic dixerunt. Iro autem malus motus est animus. Vlysses uictor.
Sed & sic famuli duxerint cingentes neceßitate
Timentem: carnes autem circum tremebant membra.
Antinous autẽ dixit uerbumq; locutus est atq; noĩauit.
Nunc quidem neq; esses iactator, neq; natus esses
Siquidem hunc tremis & times grauiter
Virum senem dolore captum, qui ipsum cepit.
Sed tibi edico hoc & perfectum erit.
Si te hic uincet potentiorq; erit:
Mittam te in terram iacens in naui nigra
In Echetum Regem hominum peßimum omnium. Echetus rex.
Qui narem abscindet, & aures sæuo ære,
Genitaliaq; detrahens dabit canibus cruda comedi.
Sic dixit. huic aũt adhuc magis tremor subiuit mẽbra.
In mediũ aũt duxerũt. hi aũt ambas manus eleuauerunt.
Iam tunc cogitauit multum tolerans diuinus Vlysses.
An percutiet, ut ipsum anima linquat illic cadentem.
An ipsum parumper percutiet extendetq; in terram.
Sic autem ei cogitanti uisum est melius esse
Quietè percutere, ut nõ ipsum reprehenderent Achiui.
Iam tũc eleuati. hic quidem percußit dextrum humerũ
Irus. ille aũt ceruicem percußit sub aure: ossa autẽ intus
Fregit. statim autem uenit in os ruber sanguis.

Decidit autem in pulueribus clamãs: ſimul eiecit dentes
Calcitrans pedibus terram. at proci ſuperbi
Manus eleuantes riſu mortui ſunt. at Vlyſſes
Traxit per ex ueſtibulo capiẽs pedẽ quouſq; iuit ad aulã
Porticusq́; ianuas, et ipſum ad ſeptum aulæ
Statuit reclinans, ſceptrum autem impoſuit manu.
Et ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
Hic nunc ſede canesq́; ſuesq́; expellens.
Ne autem tu hoſpitum, & pauperum dominus ſis
Malus exiſtens: necubi aliquod malũ et maius accipias.
Dixit. & circum humeros indecentem iecit peram
Denſe fractam: in autem tortum erat lorum.
Iterũ ãt hic in pauimẽtum iẽs deſedit. hi ãt iuerunt intro
Suauiter ridentes, & allocuti ſunt uerbis.
Iupiter tibi det hoſpes, & immortales Dei alij
Quodcunq; maxime uis, & tibi dilectum eſt animo,
Qui hunc inſatiabilem mendicare ſedaſti
In populo. cito enim ipſum reducemus in terram
In Echetum Regem hominum peßimum omnium.
Vlyſſes ob uictoriã laudatus dona accipit a procis.
Sic dixerunt. gauiſus eſt autẽ gloria diuinus Vlyſſes.
Antinous autem ei magnum uentrem appoſuit
Plenum pinguedineq́; & ſanguine. Amphinomus
Panes ex caniſtro duos appoſuit eleuans:
Et poculo aureo oſtendit uociferauitq́;.
Salue pater, ô hoſpes. fiat tibi ſicut antea
Opulentia. at quidem nunc malis teneris multis.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Amphinome certe ualde uideris prudens eſſe.
Talis enim & patris, quoniam gloriam bonam audiui
Niſum dulichium bonum eſſe diuitem.
Ex hoc te dicunt natum eſſe: prudẽti ãt uiro ſimilis es.

Propter hoc tibi dico tu autem intellige & me audi.
Nihil imbecillius terra nutrit homine
Omnium, quecunq; terram inspirantq́; & serpunt.
Nõ quidẽ enim unquã dicit malũ passurum eẽ in futurũ,
Quousq; uirtutem præbeant Dei, & genua mouentur.
Sed quando iam & mala Dei beati perficiunt,
Et hæc suffert nolens patienti animo.
Talis enim mens est terrestrium hominum
Qualem quotidie ducit pater uirorumq́; Deorumq́;.
Etenim ego quondam cogitabam in uiris beatus esse:
Multa autem iniusta feci ui, & robori obediens
Patri meo confidens, & meis fratribus:
Quo non aliquis omnino uir iniustus sit.
Sed hic silentio dona Deorum habeat quodcunq; dent
Qualia uideo procos iniusta cogitantes
Possessiones consumentes, & inhonorantes uxorem
Viri. quem non amplius dico amicis & patria terra
Diu abfore. ualde autem propè. sed te Dæmon
Domum subducat: ne obuies illi
Quando redibit dilectam in patriam terram.
Non enim sine cruore diuidi puto
Procos, & illum postquam in ædem uenerit.
Sic dixit. & libans bibit dulce uinum.
Iterum ãt in mãibus posuit poculum ornatori populorũ:
At hic iuit per domum dilectam cruciatus cor
Quatiens caput. iam enim malum augurabatur animus.
Sed neq; sic fugit mortem. impediuit ãt et hunc Minerua
Telemachi à manibus & hasta fortiter interfici.
Rursus autem iterum sedit in sede unde sederat:
Huic autem in mentibus posuit Dea cæsia minerua
Filiæ Icarij prudenti Penelope

De hominis fragilitate.

Vlysses Amphinomum præmonet ĩ fortunij.

Procis apparere: ut extenderet maxime
Animum procorum, & honorata fieret
Magis à viroq; & filio, quàm antea erat.
Insitatè autem risit: uerbumq; dixit, denominauitq;.
Eurynome animus mihi cupit non antea
Procis apparere inuisis licet tamen.
Filio autem dicam uerbum quod perutile erit
Non omnia Procis superbis conuersari,
Qui bene quidem dicunt, male autem retro cogitant.
Hãc ãt rursus Eurynome gubernatrix ad uerbũ dixit.
Ita iam hæc omnia filia secundum decens dixisti.
Sed uade & tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
Corpus lauans & ungens genas.
Neq; sic lachrymis irrigata circum faciem
Vade: quoniam peius lugere continuè semper.
Iam quidem enim tibi filius talis, quidem tu maximè
Supplicabas Deis nascentem uidere.
Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Eurynome non hæc loquere dolens licet
Corpusq; lauare, & ungere unguento:
Splendorem mihi Dei, qui olympum habitant
Perdiderunt, exquo ille iuit concauis in nauibus.
Sed mihi Autonoënq; & Hippodamiam iube
Venire, ut mihi astent in domibus,
Sola autem non illuc uado ad uiros, uerecundor enim.
Sic dixit. uetula autem è domo exiuit
Nuncians mulieribus, & mouens ire.
Tunc rursus alia cògitauit Dea cæsia Minerua.
Filiæ Icarij dulcem somnum defudit.
Dormiuit aũt reclinata, soluta sunt autẽ ei membra oĩa
Illic in lecto. tunc igitur diuina Dearum

Penelope ad procos itura.

Eurynome Penelope ministra.

Immortalia dona dedit, ut ipsam admirarentur Achiui.
Pulchritudine quidem ei uultusq; bene purgauit
Immortali, quali bene coronata Venus
Vngitur quando ibat chorum in amabilem.
Et ipsam longiorem & pinguiorem fecit uideri:
Albiorem autem ipsam fecit secto elephante.
Hæc quidem sic faciens abiuit diuina Dearum.
Venerunt autem famulæ albæ ulnis ex domo
Voce uenientes. hanc autem dulcis somnus dimisit:
Et absterſit manibus genas, clamauitq;.
Certe me ualde grauiter patiētē mollis sōnus coopuit.
Vtinam mihi sic mollem mortem daret Diana casta
Statim nunc, ut non amplius lugens per animum
Secula corrumperem mariti desyderans dilecti
Omnem uirtutem: quóniam eximius erat Achiuorum.
Sic loquens descendit superiora splendida
Non sola: simul hanc & famulæ duæ sequebantur.
Hæc autem quando iam procos peruenit diuina mulierū,
Stetit in limine domus ornate factæ:
Contra genas tenens subtilia uela.
Famula autem igitur ei prudens utrinq; astitit.
Horū āt illic soluebātur genua. amore aūt aīum demul-
Omnes aūt precabantur apud in lectis dormire. (cebat.
Hæc autē rursus Telemachum allocuta est suum filium.
Telemache nō amplius tibi mētes firmæ, neq; cogitatio,
Puer adhuc exn̄s, et magis in mentibus utilia cogitabas.
Nūc āt qn̄ iā magnus es, et pubertatis mēsurā peruenisti,
Et aliquis dicet filium esse beati uiri
In magnitudine & pulchritudine uidens alienus uir.
Non amplius tibi mentes sunt iusti, neq; cogitatio.
Quale iam hoc opus in domibus factum est:

Proci mirantur Penelopes pulchritudine.

Penelope increpat Telemachū obcęsum hospitem.

Qui hospitem siuisti indecenter tractari sic.
Quomodo nunc siquis hospes in nostris domibus
Sedens sic pateretur tractationem dolorosam:
Tibi dedecus nocumentumq; hominibus erit.
Hãc ãt rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est.
Mater mea hoc quidem non te accuso irasci.
At ego animo intelligo & scio singula,
Bonaq; & peiora, antea autem adhuc infans eram:
Sed non possum prudentia omnia intelligere.
Nam me perterrent aßidentes aliunde alius.
Hi ãt mala cogitantes, mihi autem nõ sunt auxiliatores.
Non hospites, & Iri pugna facta est
Procorum consilio fortitudine autem hic potentior fuit.
Vtinam enim Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo,
Sic nunc proci in nostris domibus
Mouerent capita domiti hi quidem in stabulo.
Hi autem intra domum: soluta essent membra singuli.
Sicut nunc Irus ille in aularibus ianuis
Sedet nutans capite ebrio similis,
Neq; rectus potest stare pedibus, neq; reuerti
Domũ quo ei reditus erat, quoniã dilecta membra soluta (sunt.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.

Eurymachus ad Penelopen.

Eurymachus autem uerbis allocutus est Penelopen.
Filia Icarij prudens Penelope,
Si omnes te uiderent in salubrĩ Argo Achiui,
Plures proci in uestris domibus
Mane conuiuarentur, quoniam præstas mulieribus
Specieq; magnitudineq;, & mentibus intus æqualibus.
Huic autem respondit postea prudens Penelope.
Eurymache certe meam uirtutem speciemq; corpusq;
Perdiderunt immortales, quando Ilium iniuerunt

Argiui:

Argiui: cum his autem meus maritus erat Vlysses.
Si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret:
Maior gloria esset mea, & melius sic.
Nunc autẽ tristor. tot enim mihi impulit mala fortuna.
Certe quidẽ iam quando iuit relinquens patriã terrã,
Dextram in palma capiens me manu allocutus est.
O mulier non puto bellicosos Achiuos
Ex Troia bene omnes illæsos redire.
Etenim Troianos dicunt pugiles esse uiros,
Et iaculatores, & extensores sagittarum,
Equorũq; uelociũ pedibus equitatores: qui uelocißime
Discernunt magnam contentionem grauis belli.
Ideo nescio si me remittet Deus: an captus ero
Illic in Troia. tibi autem hic omnia curæ sint.
Recordari patris & matris in domibus
Sicut nunc. uel etiam magis me procul existente.
At postquam iam filium barbatum uidebis
Te nuper cui uis tuam domum relinquens.
Ille sic dixit, hæc iam nunc omnia perficiuntur.
Nox autem erit, quando iam odiosæ nuptiæ obuiabunt
Perditæ mei, cuius Iupiter beatitudinem abstulit.
Sed hæc grauis dolor cor & animum cepit.
Procorum non hæc iustitia antea coram me facta est,
Qui bonamq; mulierem & diuitis filiam
Capere uxorem uolunt: & inter ipsos contendunt.
Idem ipsi abducunt boues & pingues oues:
Sponsæ conuiuium amicabile, & splendida dona dant.
Sed non alienum uictum impune edunt.
Sic dixit. lætatus est ãt pertolerans diuinus Vlysses:
Quoniã horũ quidẽ dona atrahebantur. mulcebat aĩum
Suauibus uerbis: mens autem eius alia cogitabat.

Vlysis discedentis ad Troiã, mandata.

Hăc ăt rursus Antinous allocutus est Eupithei filius.
Filia Icarij prudens Penelope
Dona quidem quicunq; uoluerit Achiuorum huc ferr
Suscipe, non enim bonum renuere dationem est.
Nos autem neq; in opera ante imus, neq; aliô
Ante te alicui nubere Achiuorum quicunq; optimus.
Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.
Dona autem portare præmiserunt preconem singulus.
Antinoo quidē portauit magnam perpulchram uestem
Variam: intus autem erant fibulæ duodecim omnes
Auræe iuncturis bene flexibilibus congruentes.
Monile autem Eurymacho peruariū statim portauit
Aureum electris fulgens Sol sicuti.
Inaures autē Eurydamanti duo serui portauerunt
Perspectabiles laboratas: gratia aūt splendebat multa.
Ex autem Pisandro Polytoride Rege
Monile portauit seruus perpulchrum ornamentum.
Aliud ăt alius donum Achiuorum pulchrum dedit.
Hæc quidē postea ascendit supericra diuina mulierū:
Hanc autē simul famulæ portabant perpulchra dona.
Hi autem in saltationem & suauem cantum
Versi delectabantur: mā̆serunt aūt in uesperum uenire.
His autem delectantibus nigrum uesper ingressum est.
Statim lampades tres statuerunt in domibus
Vt lucerent: circum autem ligna arida posueruut
Sicca diu ualde dura nuper scissa ære.
Et lampades miscuerunt uicißim demonstrarunt
Famulæ Vlyßis miseri. at hic his
Ipse generosus locùtus est prudens Vlysses.
Famulæ Vlyßis diu absentis Regis
Ite ad domos, ubi ueneranda Regina:

Procorum quisque donum adfert Penelope.

Hanc autem apud lanas uertite, delectate autem ipsam
Sedentes in domo: uel lanas aptate manibus:
At ego his lumen omnibus præbebo,
Siquidem uoluerint bonæ sedis Auroram expectare,
Non me uincent: perpatiens autem ualde sum.
Sic dixit. hæ aũt riserunt: inter se autem aspiciebant.
Hunc turpiter allocuta est Melantho pulchra genis:
Hanc Dolius quidem genuit, nutriuit autem Penelope, Dolius.
Filiam autem tanquam nutriuit, dabat ãt ludos animo.
Sed neq; sic tenuit dolorem in mentibus Penelopes.
Sed hæc Eurimacho mixta est, & amabat.
Hæc Vlyssem allocuta est contumeliosis uerbis.
Hospes miser tu aliquis mentibus percussus es: Melantho iurgatrix lacessit Vlyssem.
Neq; uis dormire æream in domum ueniens,
Vel alicubi in conuentum, sed hic multa dicis
Confidenter multos inter uiros: neq; quid animo
Times. certe uinum habet mentes: uel semper
Talis meus est, qui & uana dicis.
An exultas quod Irum uicisti erratorem,
Ne quis tibi cito Iro melior alius surgat,
Qui te in capite percutiens manibus fortibus
Domo emittat fœdans sanguine multo.
Hanc toruè respiciens allocutus est prudens Vlysses.
Certe cito Telemacho dicam canis qualia dicis
Illuc iens: ut te illic per membra incidat.
Sic dicens uerbis perterruit mulieres.
Perrexerũt ãt ire p domũ: solutæ sunt ãt sub mẽbra singulæ
Timore. dixeruut enim ipsum uera dicere.
At hic apud lampades faciens lumen accensas
Stabat omnes aspiciens. alia autem eius animus
Cogitabat mentibus, quibus non imperfecta fient.

Procos autem non omnino superbos sinebat Mineru[a]
Contumelia teneri demulcente, ut adhuc magis
Ingrediatur dolor corde Laërtiadem Vlyssem.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere
Mordens Vlyssem: risum autem socijs fecit.
Audite me Proci inclytæ Reginæ,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Non sine Deo hic uir Vlyssem in domum uenit.
Tamen mihi uidetur fascellarum splendor esse ipsius
Capitis: quoniam non ei sunt capilli neq; pauci.
Dixit: simulq; allocutus ē Vlyßē urbiū destructorē.
Hospes nunquid uis seruire si te suscipiam
Agri in extremitate: merces autem tibi sufficiens erit:
Sepesq; colligens, & arbores longas plantans.
Illic autem ego panem quidem continuum dabo.
Vestimentaq; circuminduam: pedibusq; calciamēta dabo.
Sed quoniam igitur iam opera mala didicisti, non uoles
Opus inire: sed cadere in populum
Vis: ut poßis pascere tuum uentrem insatiabilem.
Hunc aūt respondens, allocutus est prudēs Vlysses.
Eurymache, si enim uobis contentio operis esset
Tempore in uerno, quando dies longi sunt,
In herba falcem quidem ego bene flexam haberem.
Et autem tu talem haberes, ut experiremur opus
Ieiuni usq; ualde ad tenebras: herba autem adesset.
Si autem rursus & boues essent impulsi, qui optimi
Pingues magni ambo saturati herba
Coetanei æqualiter portantes quorū robur nō minutū:
Aratrum autem esset, obediat autem gleba aratro.
Tunc me uideres si sulcum longum proscinderem.
Si autem rursus & bellum alicubi moueret Saturnius

Hodie, & mihi scutum esset, & duæ lanceæ,
Et galea tota ærea in temporibus congruens:
Tunc me uideres primis in pugnatoribus mixtum.
Neq; mihi uentrem improperans diceres.
Sed ualde iniuria afficis, & tibi mens crudelis,
Et aliquo modo quidam uideris magnus esse & fortis,
Quoniam cum paucis, & non bonis conuersaris.
Si autem Vlysses ueniret & applicaret in patriā terrā:
Statim tibi portæ, & latæ existentes
Fugienti arctarentur per è uestibulo foras.
Sic dixit. Eurymachus autem iratus est animo magis.
Et ipsum toruè intuens uerba uelocia locutus est.
Ah miser, certe cito tibi perficiam malum qualia dicis
Confidenter multos inter uiros, neq; quid animo
Times: nunquid te uinū habet mentibus? an tibi semper
Talis meus est, qui & uana dicis?
Aut exultas quod Irum uicisti scuram.
Sic uociferans scabellum accepit, at Vlysses
Amphinomi ad genua desedit Dulichij
Eurymachum timens. hic aūt pincernā percussit manu
Dextra: guturnium autem humum sonuit cadens.
At hic plorans cecidit resupinus in pulueribus.
Proci autem tumultuati sunt in domibus umbrosis.
Sic autem aliquis dixit aspiciens propinquum alium.
Vtinam debuisset hospes errans alibi perire
Ante uenire: quo non tantum strepitum misisset.
Nunc aūt de paupere contendimus. nō aliqua cōuiuij
Boni est uoluptas: quoniam peiora uincunt.
His autem & dixit uis Telemachi.
Mali insanitis, & non aliquid occultatis animo
Cibum, neq; potum, Deorum aliquis uos concitat.

Vlyssem Eurymachus scabello petit.

Sed bene conuiuati dormite domum euntes
Quando animus iubet: cogo autem non aliquem ego.
Sic dixit. hi ãt omnes mordicus in labris applicantes
Telemachum admirabantur, qui audacter locutus est.
His amphinomus concionatus est, & dixit
Nisi illustris filius Aretiadæ Regis.
O' amici non autem aliquis in dictum iustum
Contrarijs uerbis mordens sæuiat:
Neq; hospitem uerberate: neq; aliquem alium
Famulorum, qui sunt in domibus Vlyßis diuini.
Sed age pincerna incipiat poculis,
Vt libantes dormiamus domum euntes,
Hospitem autem sinamus in domibus Vlyßis
Telemacho curæ esse: huius enim dilectã peruenit domũ.
Sic dixit, his autem omnibus placitum uerbum dixit.
His crateram miscuit Mulius heros
Præco Dulichius, famulus autem erat Amphinomi.
Distribuit autem omnibus ritè, hi autem Deis
Libantes beatis biberunt dulce uinum.
At postquam libarunt, biberunt quantũ uoluit animus:
Perrexerunt ire dormituri suas ad domos unusquisque.

ARGVMENTVM. T. HOMERI COMPOSITIONIS.

Cum Telemacho expositionem facit armorum Vlysses. Et ad Penelopen ex Creta esse respondet. Fit autem ipsius per cicatricem agnitio ad Eurycleam pedes ipsius lauantem. Et per trãsgressionem poeta dicit, quod in Parnaso percussus est ab apro.

ODYSSEAE. T. HOMERI COMPOSITIONIS.

Taf autem, agnoscit ex cicatrice uetula Vlyssem.

AT HIC in domo remansit diuinus Vlysses,
Procis cædem cum Minerua cogitans.
Statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est.
Telemache oportet arma bellicosa deponere intus
Omnia ualde. at procos mollibus uerbis
Alloquere: quando à te inquirent cupientes.
Ex fumo deposui: quoniam non his similia sunt
Qualia quondam ad Troiã proficiscens reliquit Vlysses:
Sed consumpta sunt quantum ignis iuit flatus.
Adhuc ãt mihi et hoc maius in mẽtibus posuit Saturnius
Ne ebriati contentionem statuentes in uobis
Inter uos uulneretis, deturpetis autem conuiuium,
Et sponsalia. ipsum enim attrahit uirum ferrum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri.
Extra autem uocans allocutus est nutricem Euryclеam.
Nutrix eia iam ne excludas in Atrijs fœminas,
Donec iam ad thalamum concludam arma patris
Bona, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat
Patre abeunte. ego autem adhuc paruulus eram.
Nunc autem uolo deponere ut non ignis eat flatus.
Hunc ãt rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea.
Vtinam enim iam tandem fili prudentiam suscipias
Domum curare, & res omnes seruare.
Sed age, quis tibi postea simul ueniens lumen portabit?
Famulas autem non sinis adire quæ luminent.
Hanc ãt rursus Telemachus prudens contra locutus est.
Hospes hic: non enim ociosum tolerabo, qui meum
Semimodium comedit & longè ueniens.

Sic autem dixit.huic autem firmum fuit uerbum.
Clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Hi autem festinantes Vlysses & illustris filius
Intro portauerunt galeasq; & scuta umbiculosa,
Lanceasq; acutas:ante autem Pallas Minerua
Auream lucernam tenens lumen perpulchrum faciebat.
Iam tunc Telemachus allocutus est suum patrem statim.

Domus Telemacho instar ardentis flammæ apparet.

O pater certè magnum miraculum hoc oculis uideo.
Tamen mihi parietes domorum pulchræq; sedes,
Abiegnæq; trabes,& columnæ altitudinem habentes
Lucent oculis tam igne ardente.
Certè ualde aliquis Deus intus qui cælũ latum habitat.
Hũc autẽ respondens,allocutus est prudens Vlysses.
Tace & tuam mentem retine:neq; interroga.
Hæc iustitia est Deorum,qui olympum habitant.
Sed tu quidem dormi.ego autem remanebo hic:
Vt item famulas & matrem tuam irritem:
Hæc me dolens interrogabit separatim singula.
Sic dixit.Telemachus autem ex domo discedit.
Dormiturus in cubiculum lampadibus lucentibus:
Vbi antea dormiebat,qñ ipsum dulcis somnus capiebat.
Illic igitur & tunc dormiuit,& Auroram expectabat.
At hic in domo relictus est diuinus Vlysses
Procis cædem cum Minerua cogitans.
Hæc autem ibat ex thalamo prudens Penelope
Dianæ similis,uel auræ Veneri.
Huic apud quidẽ sedẽ ignẽ deposuerunt(illic ãt sedebat)
Rotundam ebore & argento,quam quondam faber
Fecit Icmalius:& sub scabellum pedibus misit
Aptum ex ipsa ubi magnam iniecit pellem.
Illic sedit postea prudens Penelope.

Venerunt autem famulæ albe ulnis ex domo:
Hæ aũt longè quidẽ panẽ multũ asportauerũt & mẽsas,
Et pocula unde Proci superbi biberant.
Ignem aũt à faculis ad terrã iecerunt.alia aũt supra ipsas
Congregarunt ligna lumen esse & comburi.
Hæc autem Vlyßi dixit Melantho secondo rursus.
Hospes adhuc & nunc huc uenisti per noctem
Conuersans in domo: aspicis autem mulieres.
Sed exi foras miser, & conuiuio iuuaberis:
Vel cito & torre percussus ibis foras.
Hanc autẽ toruè aspiciẽs, allocutus est prudẽs Vlysses:
Mala cur me sic inuehis irato animo?
Nunqd qđ sordeó mala autẽ corpori uestimenta indutus?
Mendico autem in populo: neceßitas enim urget.
Tales pauperes & erratores uiri sunt.
Etenim ego quondam domum in hominibus habitaui,
Beatus diuitem & sepe dedi erratori
Tali qualis esset, & qui alicuius indigens ueniret.
Erant autem serui ualde multi, aliaq; multa,
Quibus bene uiuunt, & diuites uocantur:
Sed Iupiter destruxit Saturnius: uoluit enim.
Ideo nunc ne aliquando & tu mulier longè oẽm perdas
Lætitiam, quæ nunc inter ancillas ornata es,
Ne tibi aliquo modo domina irata sæuiat,
Vel Vlysses ueniat, adhuc enim & spei par ca.
Si ãt hic quidẽ omnino perijt, et non amplius reditus est:
Sed iam filius talis Apollinis consilio
Telemachus: hunc autem nulla in domibus mulierum
Latet inepte agens, quoniam non amplius talis est.
Sic dixit. hunc audiuit prudens Penelope.
Ancillã autẽ allocuta est, uerbumq; dixit, denominauitq;.

Melantho minatur Vlyssi uerbera nisi abeat domum.

Omnino audax canis intrepida non me lates
Faciens magnum opus quod tuo capiti refringes.
Omnino enim bene ſcis, quoniam à me audiuiſti ipſa,
Quòd hoſpitem curabam in domibus meis
Circa maritum interrogare; quoniam frequenter triſtor.
Dixit. & Eurynomẽ gubernatricẽ ad uerbum dixit.
Eurynome porta iam ſedem, & pellem in ipſa,
Vt ſedens dicat uerbum, & audiat
Hoſpes me: uolo autem ipſum interrogare.
Sic dixit. hæc ualde feſtinanter depoſuit portans
Sedem bene politam, et in ipſa pellem iecit:
Illic ſedit poſtea multum tolerans diuinus Vlyſſes.

Penelopes & Vlyſsis ignoti colloquium.

His autem uerbis incepit prudens Penelope.
Hoſpes, de hoc quidem te primum ego interrogabo ipſa.
Quis? unde es uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes
Hanc autẽ, reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O mulier non aliquis te hominum in infinita terra
Contendat, certe enim tua gloria cælum latum peruenit,
Sicut alicuius certè Regis ſtrenui, qui deum colens
Viris in multis, & fortibus regnans
Iuſtitias extendit. fert autem terra nigra
Tritica & hordea: grauantur autem arbores fructu:
Pariunt autem firma pecora: mare autem præbet piſces
Ex felicitate uirtutem exercent autem populi ſub ipſo.
Ideo me nunc hæc quidem alia inquire tua in domo.
Ne meum interroga genus & patriam terram:
Ne mihi magis animum impleas doloribus
Recordãti ualde ãt ſum pſuſpirioſus. neq; aliqd me decet
Domo in aliena lugentemq; flentemq;
Eſſe: quoniam peius lugere ualde ſemper.
Ne aliqua mihi ancillarum iraſcatur uel tu ipſa.

Dicat ãt lachrymas ſpargere grauatũ me mẽtibus uino
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope.
Hoſpes certe quidem meã uirtutem ſpeciemq́; corpusq́;
Perdiderunt immortales, quando Ilium iniuerunt
Argiui. cum his autem meus maritus iuit Vlyſſes.
Si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret
Maior gloria eſſet mea: & melior ſic.
Nunc autem doleo tot enim mihi filauit mala fortuna.
Quicunq; enim inſulis dominantur optimi
Dulichioq́;, Samæq́; & ſyluoſæ Zacyntho
Quiq́; ipſam Ithacam temperatam Paſcuntur:
Hi me nolentem petunt uxorem. pilant autem domum.
Ideo neq; hoſpites curo, neq; ſupplicatores,
Neq; præcones qui publice operarij ſunt.
Sed Vlyſſem deſiderans dilecto in liqueſio animo.
Hi autem nuptias feſtinant, ego autem dolos cogito.
Veſtem quidem mihi primum inſpirauit mentibus Deus
Statuenti magnam telam in domibus texere
Tenuem & immenſam. ſtatim autem ipſis dixi.
Iuuenes mei proci, quoniã mortuus eſt diuinus Vlyſſes
Expectate feſtinantes has meas nuptias, donec ueſtem
Perficiam, ne mihi uana filia pereant
Laerti heroi funeſtem quando ipſum
Parca pernicioſa capiet ualde dormientis mortis.
Ne aliqua mihi in populo græcarum iraſcatur,
Si ſine ueſte iacet multa poßidens.
Sic dixi. his autem perſuaſus eſt animus ſuperbus.
Tunc quotidiana quidem texebam magnam telam.
Noctes aũt reſoluebam: poſtquã lampades apponebam.
Sic trienninm quidem latui ego & perſuaſi Achiuos.
Sed quando quartus uenit annus, & uenerunt horæ

Penelope narrat hoſpiti Vlyſsi vt procos fefellerit.

Mensibus corruptis,circum autem dies multi perfecti.
Et tunc iam me propter famulas canes non curantes
Acceperunt ingredientes,& minati sunt uerbis.
Sic hanc telam perfeci & non uolens à necessitate.
Nunc āt neq; effugere possum nuptias,neq; aliquid aliud
Consilium inuenio.ualde autem festinant parentes
Nubere.ægre ferebat autem filius uictum edentibus
Cognoscens.iam enim uir qualisq; magnusq;
Domum curare:huicq; Iupiter gloriam præbet.
Sed & sic mihi dic tuum genus unde es.
Non enim à quercu es antiqua,neq; à petra.

Penelope querit ex hospite genus.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses.
O uxor uenerabilis Laërtiadæ Vlyßis
Non amplius cessabis meum semen interrogans?
Sed age tibi dicam.certe quidem me doloribus dabis
Pluribus quàm teneor.certe enim pœna,quando patria
Sua abest uir tanto tempore,quanto ego nunc
Multas hominum ad ciuitates errans dolores patiens.
Sed & sic dicam quodcunq; me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra est medio in nigro ponto
Pulchra & pinguis circum fluibilis:in hac autē homines
Multi infiniti,& nonaginta ciuitates.
Alia autem aliorū lingua mixta:in ipsa quidem Achiui.
In autem Teocretes magnanimi.in autem Cydones:
Dorensesq; Trichaices,diuiniq; Pelasgi.
His autem in Gnosos magna ciuitas:ubi Minos
Nouennis regnauit Iouis magni conuersator,
Patris mei,pater magnanimi Deucalionis.
Deucalion autem me genuit,& Idomeneum Regem.
Sed hic quidem in nauibus rostratis Ilium ad
Iuit simul cum Atridis.mihi āt nomen inclytum Aethon

Descriptio Cretę,unde Vlysses fingit se oriundum.

Junior natu. hic autem prior & melior.
Illic Vlyssem ego uidi, & hospitia dedi:
Etenim hunc ad Cretam deduxit uis uenti
Euntem ad Troiam percutiens Maleorum.
Statuit autem in Amniso, ubi spelunca Lucinæ
In portibus difficilibus. uix autem fugit procellas.
Statim āt Idomeneum interrogabat ad ciuitatem ueniens:
Hospitē enim ipsum dicebat dilectumq́; eē reuerendumq́;.
Huic autem iam decima, uel undecima fuit Aurora
Eunti cum nauibus rostratis Ilium intro.
Hunc quidem ego ad domos ducens bene hospitatus sum,
Accuratè diligens multis in domo existentibus.
Et ei his alijs socijs, qui simul ipsum sequebantur
A' populo farinas dedi, & nigrum uinum congregans,
Et boues sacrificare, ut impleret animum.
Illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui.
Flabat enim Boreæ uentus magnus: neq; in terra
Sinebat stare. sæuus autem aliquis mouebat Deus.
Ipsa āt tertiadecima die uētus cecidit: hi āt ascenderunt.
Dixit mendacia multa dicens ueris similia.
Hac āt iā audiēte fluebāt lachrymæ, liquefiebat āt cor-
(pus:
Sicut autem nix liquefit in altis montibus
Quam Eurus liquefecit postquam Zephyrus defusus est:
Liquefacta autem igitur hac fluuij implentur fluentes.
Sic huius liquefiebant pulchræ genæ lachrymantis,
Flentis suum uirum aßidentem. at Vlysses
Animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem.
Oculi autem tanquam cornua stabant uel ferrum
Tacitè in palpebris. dolo aūt hic lachrymas occultabat.
Hæc āt postquā igitur satiata multarū lachrymarū luctu,
Iterum ipsum uerbis respondens, allocuta est.

Nunc iam te hospes puto tentasse,
Si uerè iam illic cum diuinis socijs
Hospitans in domibus meum maritum sicut dicis:
Dic mihi qualia, quæ circa corpus uestimēta īdutus erat,
Ipse qualis erat, & socios qui ipsum sequebantur.
Hanc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Ô mulier difficile tanto tempore seorsum existentem
Dicere iam enim ei uigesimus annus est
Ex quo illinc iuit, & mea abijt patria.
At ego dicam sicut mihi uidetur animo.
Vestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses
Duplicem: at ei fibula auro facta erat
Foraminibus duplicibus, ante autem uaria erant.
In prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum
Trementem uidens: hoc autem admirabantur omnes.
Sil'iter hi aurei existētes, hic qdē uidebat hīnulū suffocās
At hic effugere promptus palpitabat pedibus.
Hanc autem interulam intellexi circa corpus splendidam
Quale cepæ folium in ischaleo.
Sic quidem erat mollis: splendida autem erat Sol sicut,
Certè quidem multæ ipsum admirabantur mulieres.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Nescio si hæc indutus fuerit circa corpus domi Vlysses,
An aliquis sociorum dederit ueloci in naui eunti,
An aliquis alicubi & hospes, quoniam multis Vlysses
Fuit amicus: pauci enim Achiuorum erant similes.
Et ei ego æreum ensem, & duplicem dedi
Pulchram purpuream, & talare chitonem:
Honoratè autem dimisi bene tabulata in naui.
Et quidem ei præco paululum maior ipso
Sequebatur, & hunc tibi dicam qualis erat.

Gibbosus in humeris, magni corporis, crispo capite.
Eurybates āt nomē fuit: honorabat āt ipsū eximie aliorū
Suorum sociorum Vlysses, quod mētibus æqualia sciebat

Eurybates præco ulyssis.

Sic dixit huic aūt adhuc magis desyderiū mouit luctus
Signa agnoscenti, quæ ei firma dixit Vlysses.
Hæc aūt postquam igitur satiata est multum lachrymabili
Et tunc ipsum uerbis respondens, allocuta est. (luctu,
Nunc quidem iam mihi hospes antea existēs miserabilis
In domibus meis, amicusq; eris, honorabilisq;.
Ipsa enim hæc uestimenta ego præbui qualia dicis,
Plicans ex cubiculo, fibulamq; imposui lucidam
Illi ornamentum esse, hunc autem non suscipiam retro
Domum redeuntem dilectam in patriam terram.
Ideo mala parca concaua in naui Vlysses
Iuit inspecturus malam Troiam non nominabilem.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses
O uxor ueneranda Laertiadæ Vlyssis,
Non amplius nunc corpus pulchrum destrue, neq; animū
Liquefac uirum lugens, repræhendo quidem nihil.
Etenim aliqua alienum luget uirum perdens
Iuuenculum cui filios peperit amicicia mixta,
Quanto magis Vlyssem quem dicunt Deis similem esse.
Sed luctu quidem cessa, mei autem intellige uerba.
Vere enim tibi loquar, neque occultabo.
Nam iam Vlyssis ego circa reditum audiui
Prope Thesprotos uiros in pingui populo
Viuum: at ducit thesauros multos & bonos
Petens in populo: at amabiles socios
Perdidit, & nauem concauam in nigro ponto
Trinacria ab insula ueniens irati sunt enim ipsi
Iupiterq; & Sol: huius enim boues interfecerunt socij.

Hi quidem omnes perierunt undoſo in ponto.
Hunc autem in carina nauis iniecit unda incontinẽtem
Phæacum in terram. qui diuini geniti ſunt.
Hi aũt ipſum ſupra animam Deum tãquam honorabãt,
Et ei multa dederunt: mittere ipſum uoluiſſent ipſi
Domum illæſum & diu huc Vlyſſes
Veniſſet ſed ei hoc utilius uiſum eſt animo
Res congregare multam in terram enim.
Sic circa aſtutias multas mortalium hominum
Cognouit Vlyſſes, neq; aliquis contendat homo alius.
Sic mihi Theſprotorum Rex locutus eſt Phedon.
Iurauit autem ad me ipſum ſacrificans in domo
Nauem detraxiſſe, & preparatos eſſe ſocios.
Hi autem ipſum mittent dilectam in patriam terram.
Sed me prius miſit: contigit enim ueniens nauis
Virorũ Theſprotorum in Dulichium multi frumenti.
Et mihi res oſtendit quaſcunq; congregauerat Vlyſſes.
Et in tertiam generationem alterum adhuc paſcerent
Quæcunque ei in ædibus opes iacent Regis.
Hunc autem in Dodonem dicebat ire, ut Dei
Ex quercu alta Iouis conſilium audiret,
Quomodo rediret dilectam in patriam terram
Iam diu abſens uel manifeſtè, uel clàm.
Sic quidem hic eſt ſaluus, & ueniet, iam
Propè ualde non amplius longè ab amicis et patria terra
Diu aberit. tamen autem tibi iuramenta dabo.
Sciat nunc Iupiter primũ Deorum eximius & optimus,
Domusq; Vlyßis ſtrenui quam perueni:
Certe tibi hæc omnia perficientur ſicut dico.
Hoc autem ipſo anno ueniet huc Vlyſſes,
Hoc quidem corrupto menſe, hoc autem ſtante.

Hunc

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Vtinam enim hoc hospes uerbum perficiendum esset.
Quo cito cognosceres amicitiamq; multaq; dona
Ex me, ut aliquis te obuians beatum dicat.
Sed mihi sic in animo putatur sicut erit.
Neque Vlysses amplius domum ueniet, neque tu pompa
Ornatus eris, quoniam non tibi signatores sunt in domo,
Qualis Vlysses fuit inter uiros si unquam fuit
Hospites honoratos dimittere & suscipere.
Sed ipsum famulæ lauate, & ponite lectum
Stramenta, & lænas, & cooperimenta splendida,
Vt bene calefactus aureæ sedis Auroram perueniat.
Mane autem ualde mane lauate, ongiteq;,
Vt intus apud Telemachum cœna curretur
Sedens in domo. huic autem dolorosius, qui illorum
Hunc tristitia afficiet perniciosus, neq; aliquod opus
Hic amplius faciet ualde quamuis iratus grauiter.
Quomodo enim me tu hospes scies si quis mulierum
Aliarum circumeo mentem, & prudens consilium,
Si ueste carens, malè indutus in domibns
Conuiuaris. homines autem parum durantes sunt.
Qui quidem sæuus ipse erit, & crudelia sciet,
Huic autem maledicēt omnes homines doloribus à tergo
Viuo: at mortuo maledicent omnes
Qui autem bonus ipse erit, & bona sciet,
Huius quidem gloriam lætam hospites ferent
Omnes in homines: multiq; ipsum bonum dicent.
Hanc autem, respondens, allocutus est prudēs Vlysses.
O uxor ueneranda Laërtiadæ Vlyssis
Certè mihi indumenta, & cooperimenta splendida
Odio fuerunt, quando primum Cretæ montes niuales

Reliqui in naui proficiſcens longos remos habenti.
Dormio ſicut antea inſomnes noctes dormiebam.
Multas enim noctes indecenti in domo
Dormiui, & expectaui bonæ ſedis Auroram diuinam:
Neque mihi peluis pedum amabilis in animo
Eſt, neque mulier pedem tanget noſtrum
Harum, quæ domo in miniſtræ ſunt,
Niſi aliqua uetula eſt antiqua prudentia ſciens,
Quæ tolerauerit tot mente, quot ego:
Huic non inuideo pedes tangere meos.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Hoſpes dilecte, non enim aliquis uir prudens ſic
Hoſpitum peregrinorũ amicabiliũ meã peruenit domum,
Sicut tu ualde bene deſideranter prudentia omnia dicis.
Eſt autem mihi anus prudentia mente conſilia habens,
Quæ illum infelicem bene nutriuit, & cibauit
Suſcipiens manibus, quando ipſum primũ peperit mater,
Quæ tibi pedes lauabit debilis exiſtens tamen.
Sed age nunc ſurgens prudens Euryclea,
Accerſitur Euryclea ut hoſpitis corpus lauet.
Laua tui Regis coætaneum, & Vlyſſes
Iam talis eſt, talis autemq; manus.
Statim enim in malo homines ſeneſcunt.
Sic dixit. uetula autem detinebat manibus uultum.
Lachrymas ãt emiſit calidas, uerbũ aũt luctuoſum dixit.
Hei mihi ego tui fili debilis. certè te ſupra Iupiter
Homines odit Deum colentem animum habentem.
Non enim aliquis tot hominum Ioui delectanti fulmine
Pinguia crura combuſsit, neq; electas hecatombas
Quod tu huic dediſti, precans uſque ire faciat
Ad ſenectutem maturam, nutriasq; illuſtrem filium.
Nunc autem ſic tibi omnino abſtuliſti rediendi diem.

Sic alicubi illi illudunt mulieres
Hospitum peregrinorum, qn̄ ad inclytas domos peruenit.
Sic tibi senex canes hæ illudunt omnes:
Harum nunc cōtumeliam & turpitudines multas fugiēs
Non sinebas lauare: me autem non inuitam iubet
Filia Icarij prudens Penelope.
Ideo tibi pedes lauabo, simulq; ipsius Penelopes
Et tui gratia, quoniam mihi mouetur intus animus
Doloribus, sed age nunc intellige uerbum quod dicam.
Multi autem hospites miseri huc peruenerunt:
Sed nondum aliquem dico similem sic uidisse,
Sicut tu corpore, uoceq;, pedibusq; Vlyßi similis es.
Hanc, respondens, allocutus est prudens Vlysses.
O uetula sic dicunt quicunq; uiderunt oculis
Nos ambos ualde similes inter nos
Esse, sicut tu ipsa prudens dicis.
Sic dixit. uetula autem lebetem accepit splendidum
Quo pedes lauabat: aquam autem infudit multam
Frigidam postea autem calidam exhausit. at Vlysses
Sedit in foco, ad autem tenebram uersus est statim:
Subito enim in animo cogitauit ne ipsum accipiens
Cicatricem animaduerteret, & manifesta opera fierent.
Lauabat aūt prope iens Regē suum: statim aūt cognouit
Cicatricem quam aliquando porcus percußit albo dente:
Parnasum autem euntem simul Autolycumq; & filias
Matris suæ patrem bonum, qui homines ornabat
Furtoq;, iuramentoq;, Deus autem ei ipse dedit
Mercurius. huic enim grata crura comburebat
Agnorū & hædorū. hic autē prōptus simul sequebatur.
Autolycus autem Ithacæ ueniens in pinguem popolum
Filium nuper natum inuenit filiæ suæ.

Vlysses agnoscitur ab Euryclea ex cicatrice.

De Autolyco Vlyssis auo.

Hunc eius Euryclea dilectis in genibus posuit
Cessato cœna: uerbumq; dixit, dinominauitq;.
Autolyce ipse nunc nomen inueni quod ponas
Filiæ filio. multum uirtuosus autem tibi est.
Huic autem rursus Autolycus respondit, dixitq;.
Gener meus filiaq; ponite nomen quodcunq; dicam.
Multis enim ego in uia madefactus hoc inueni
Viris, & mulieribus supra terram multa pascentem.
Huic Vlysses nomen sit cognomen. at ego
Quando pubescens maternam in magnam domum
Venit Parnasum autem ubi mihi res sunt,
Harum ei ego dabo, et ipsum gaudentem dimittam.
Horũ gratia uenit Vlysses, ut ei præberet splẽdida dona.
Hunc quidem Autolycusq;, & filij Autolyci
Manibusq; salutauerunt uerbisq; suauibus.
Mater autem Amphithea matris applicans Vlyßi
Osculatus ẽ ipsũ capitq;, et ambobus luminibus pulchris.
Autolycus autem filijs iußit gloriosis
Cœnam parare: hi autem mouentem audiuerunt.
Statim autem induxerunt bouem masculũ quinquennẽ,
Quẽ excoriarũt circũq; gubernabãt, et ipsũ fiderũt oẽm
Minutim inciderũtq; sciẽter, fixeruntq; uerubus:
Assaueruntq; perite, diuiseruntq; partes.
Sic tunc quidem toto die in Solem descendentem
Conuiuabantur, neq; animus indigebat conuiuio æquali.
Quando autem Sol descendit, & in tenebram iuit,
Iam tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.
Quando autem mane genita apparuit rosea Aurora,
Perrexerunt ire in uenationem & canes, ac & ipsi
Filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
Iuit: altum autem montem ascenderunt indutum sylua

Vnde nomen Vlysi indiderit auus.

Descriptio uenationis.

Parnasi.cito autem peruenerunt concauitates uentosas.
Sol quidem postea nuper percußit arua
Ex tacitè fluenti profundifluo Oceano.
Hi aũt concauitatẽ peruenerunt uenatores, ante ãt ipsos
Vestigia scrutantes canes ibant.at retro
Filij Autolyci,cum his autem diuinus Vlysses
Ibat propè canes uibrans longam hastam.
Tunc autem in sylua densa iacebat magnus aper,
Quã qdẽ neq; uentorũ penetrabat uis humida spirãtiũ,
Neque ipsam Sol lucens radijs percutiebat,
Neque hymber penetrabat totaliter,sic densa
Erat:at foliorum inerat fusio ualde multa.
Hunc autem uirorumq; canumq; somnus peruenit pedum
Sic euntes ibant.hic autem contrarius ex sylua
Horrens bene ceruicem igne autem oculis aspiciens
Stetit ipsos propè.ipse autem primus Vlysses
Iuit eleuans longam lanceam manu forti
Vulnerare prõptus.hic aũt ipsum præueniẽs pcußit aper
Genu super:multum autem extraxit carnis dente
Oblique ruens,neq; os peruenit uiri.
Hunc Vlysses uulnerauit in dextro humero.
Ex alia parte transiuit lucidæ lanceæ cuspis.
Decidit aũt in pulueribus sonãs:lõgè aũt uolauit animus
Hunc quidem Autolyci filij dilecti circum laborabant:
Vulnus autem Vlyßis optimi diuini
Ligauerunt scienter,in incantatione ãt sanguinẽ nigrum
Tenuerunt.stati m autẽ iuerunt dilecti ad domos patris.
Hunc quidem Autolycusq; & filij Autolyci
Bene sanantes,& splendida dona præbentes,
Statim gaudentem dilectam gaudentes miserunt
In Ithacam.hoc quidem pater et ueneranda mater

Vlysses adhuc adolescens ab apro uulneratus.

Vulnera incantari solita.

Gauisi sunt redeunte: & interrogauerunt singula
Circatricẽ quãcunq; passus sit. hic aũt ipsis bñ narrauit
Sic ipsum uenantem percußit aper albo dente
Parnasum euntem cum filijs Autolici.
Hanc anus manibus pronis accipiens
Agnouit extergens: pedem autem dimisit ferri
In autẽ lebete cecidit sura, sonuit aũt æs. (fusa est aqua.
Rursum uero in partẽ alterã inclinata est, at in terã ef-
Huius aũt simul gaudiũ & dolor inuasit mẽtẽ: eius uero
Lachrymis ĩpleti sunt: dulcis uero ipsi hæc sit uox. (oculi
Contingens autem mentum, Vlyssem allocuta est.
Certe Vlysses es care fili. neq; equidem te
Prius agnoui, quàm totum Regem meum contrectaui.
Quippe & Penelopen inspexit oculis
Indicare uolens dilectum maritum intus existentem.
Vlysses Eurycleam cohibet ne se prodat.
Hæc autem neq; uidere potuit cõtraria, neq; cognoscere:
Huic enim Minerua mentem uertit. at Vlysses
Manu palpans guttur cœpit dextra.
Ipsa autem altera ipsam propè traxit, dixitq;.
Nutrix cur me uis perdere? tu aũt me nutriuisti ipsa
Ipso tuo in ubere: nunc autem dolores multos laborans
Veni uigesimo anno in patriam terram.
Sed postquam intellexisti, & tibi Deus iniecit animo,
Tace: ne quis alius in domibus discat.
Sic enim dico, hoc autem & perfectum erit:
Si mihi Deus interficiet Procos superbos:
Neque nutrice existente te tenebor, quando alias
Famulas in domibus meis interficiam mulieres.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Euryclea.
Fili mi quale uerbum fugit septum dentium?
Scis quidem qualis mea fortitudo firma, neq; subdita:

Tenebo autem ſicut qñ aliquid ſolidus lapis, uel ferrum.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis:
Si tibi Deus domabit Procos ſuperbos,
Iam tunc tibi narrabo in domibus mulieres,
Quæ te inhonorant, & quæ peccantes ſunt.
Hãc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Nutrix cur autem tu has dicis? neq; aliquid te oportet.
Bene & ipſe ego intelligam, & cognoſcam ſingulam.
Sed te ſilentio uerbum. uerte autem Deis.
Sic dixit. anus autem per domum exiuit
Portans lauacra. hæc enim priora effuderat omnia.
Sed poſtquam lauitq; & unxit pingui oleo,
Iterum Prope ignem traxit ſedem Vlyſſes
Calefaciendus: cicatricem autem pannis cooperuit.
His autem uerbis incepit prudens Penelope.
Hoſpes hoc quidem tibi adduc paruper ego dicã ipſa.
Etenim iam ſomni cito dulcis erit hora:
Quem ſomnus capit dulcis & dolentem.
Sed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna.
Dies quidem enim delector lamentans, lugens,
In mea opera inſpiciens, & ancillarum in domo.
At poſtquam nox uenit, cepitq; ſomnus omnes,
Iaceo in lecto: denſæ autem mihi circa ualde cor
Acute cogitationes lugentem deſtruunt,
Sicut autem quando Pandarei filia chloreis luſcinia
Bene canit uere nuper ſtante
Arborum in folijs ſedens denſis,
Quæ frequenter uertens fundit per ſonantem uocem:
Filium autem lugens Itylum dilectum, quẽ quondã ferro
Interfecit per inſanias filium Zethi Regis.
Sic & mihi bifariam animus mouetur huc & illuc.

Vel maneo apud filium, & firma omnia seruo,
Poſſeßionem meam, famulasq́;, & altam magnã domum,
Lectumq́; honorans mariti, populiq́; famam.
Vel iam ſimul ſequor Achiuorum qui optimus
Nubere in domibus præbens infinitas dotes.
Filius ãt meus quouſq; quidẽ fuit adhuc infans et demens
Nubere non me ſinebat mariti domum derelinquentem.
Nũc ãt iã qñ magnus eſt, & pubertatis mẽſurã peruenit:
Et iam me precatur iterum ire ex domus
Poſſeßione iratus, quam ei conſumunt Achiui.
Sed age mihi ſomnium dijudica, & audi.
Anſeres mihi in domo uiginti triticum edunt
Ex aqua, & ipſis lætor inſpiciens.
Veniens autem ex monte magna aquila curua roſtro
Omnibus in ceruices ruit, & interfecit. hi aũt fuſi ſunt
Cõgregati in domibus. hæc ãt in æthera diuinũ eleuata ẽ.
At ego flebam & lugebam in ſomnio.
Circũ ãt me congregatæ ſunt pulchræ crinibus Achiuæ
Miſerabiliter lugẽtẽ, quod mihi aquila interfecit anſeres
Retro autem ueniens deſedit in præhabẽti domo:
Voce autem detinuit, uociferauitq́;.
Confide Icarij filia ualde inclyti.
Non ſomnium: ſed uerè bonum quod perfectum erit.
Anſeres quidem proci ego autem auis
Fui antea: nunc rurſus tuus maritus ueni,
Qui omnibus procis indecentem mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis ſomnus dimiſit.
Aſpiciens autem anſeres in domibus intellexi
Triticum comedentes apud Scyphum ubi antea.
Hanc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O mulier, non aliquo modo eſt declarare ſomnium

Penelope narrat Vlyſſi ſuum ſomnium cõiectandum.

Alio reclinatum: quoniam certè tibi ipse Vlysses
Dixit aũt quomodo pficiet: Procis aũt apparebit cædes
Omnibus ualde: neq; aliquis mortem & parcas fugiet.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Hospes certè quidem somnia impotentia, indiscernibilia
Sunt: neq; quid omnia perficiuntur hominibus: Somni portæ
Duæ enim portæ debilium sunt somniorum.
Vnæ quidẽ enim cornibus factæ sunt: alteræ ãt ebore.
Horum qui quidem egreßi fuerint per sectum ebur,
Hi læduntur uerba imperfecta portantes.
Qui autem per polita cornua eunt foras,
Hi uera perficiunt hominum quando aliquis uidet.
At mihi non hinc puto graue somnium
Venisse certè placidum mihi & filio fiat.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Hæc iam Aurora ueniet infamis, quæ me Vlyßis
Domo ab tenebit. nunc enim deponam certamen.
Annulos quos ille in domibus suis
Statuit ordinatim annulos sic duodecim omnes,
Stans autem hic multum longè iacebat sagittam.
Nunc autem procis certamen hoc immittam:
Qui autem facillimè extendet arcum in manibus,
Et persagittabit annulos duodecim omnes,
Hunc sequar linquens hanc domum
Iuuenilem, perpulchram, plenam uictu,
Cuius aliquando recordari puto in somnio.
Hanc autẽ respondens, allocutus est prudens Vlysses.
O'uxor ueneranda Laërtiadæ Vlyßis.
Non amplius nunc proijce in domibus hoc certamen.
Ante enim prudens ueniet huc Vlysses,
Quàm hos aliquando arcum bene politum tractantes

Neruum extendere, per ſagittareq; annulum.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Si uelis mihi hoſpes aßidens in domibus
Delectare, non mihi ſomnus in palpebris fundetur.
Sed non enim aliquo modo eſt in ſomnes eſſe ſemper
Homines. in enim unoquoq; parcam poſuerunt
Immortales mortalibus ſupra fertilem terram.
Sed certe quidem ego ſuperiora in aſcendens
Dormiam in lectum, qui mihi ſuſpirioſus factus eſt
Semper lachrymis irrigatus, ex quo Vlyſſes
Iuit uiſurus malum Ilium, neq; nominandum.
Illic dormiam: tu autem dormi hac in domo,
Vel humi ſternens. uel tibi lectos ponant.
Sic dicens aſcendit ſuperiora ſplendida,
Non ſola, cum ea & famulæ ibant aliæ.
In autem ſuperiora aſcendens cum ancillis mulieribus
Flebat poſtea Vlyſſem dilectū maritū, quouſq; ei ſomnū
Dulcem in palpebris iecit cæſia Minerua.

ARGVMENTVM. Y. HOMERI COMPOSITIONIS.

Volens interficere Vlyſſes mixtas procis ancillas, & mutata ſententia, exinde cum Eumæo, & Philœtio diſputat. In quo & Procorum fit collocutio.

ODYSSEAE. Y. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ypſilon tonitribus Iupiter audacem fecit Vlyſſem,
& tenuit Achiuos.

AT IPSE in ueſtibulo dormiuit
diuinus Vlyſſes:
Subter quidem crudam bouinã ſtra=
uit:ſed deſuper
Pelles multas ouium quas ſacrifica=
uerant Achiui.
Eurynome autem ſuper indumentum iniecit dormienti.
Illic Vlyſſes procis mala cogitans in animo
Iacebat uigilans.hæ autem ex domo mulieres
Iuerunt,quæ procis miſerabantur antea,
Mutuo riſum,& lætitiam præbentes.
Huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis:
Multa autem cogitabat in mente & in animo,
An irruens mortem pararet ſingulæ, Vlyſſes ua ria noctu ſe cũ uerſans.
An ſineret cum Procis ſuperbis miſceri
Extremo & ultimo.cor autem ei intus latrabat.
Sicut autem canis teneros circum catulos iens
Virum ignorans latrat,prompta eſtq; pugnare.
Sic huius intus latrabant irati mala opera:
Pectus autem percutiens cor increpuit uerbo.
Tolera utiq; cor.& peius aliud aliquando toleraſti
Die quo,quãdo tibi robore indetentus comedit Cyclops
Fortes ſocios:tu autem auſus es quouſq; te prudentia
Eduxit ex antro putantem mori.
Sic dixit in pectoribus morſus dilectum cor.
Huic ualde in paßione cor manebat tolerans
Indeſinenter.at ipſe uertebatur huc & illuc.
Sicut autem quando uentrem uir mutlo igne ardenti
Plenum pinguedineq́;,& ſanguine huc & illuc
Mouet:ualde autem cito cupit aſſare.
Sic hic huc & illuc uerſus eſt cogitans

Quomodo iam Procis impudentibus manus immittat
Solus existens multis. prope autē ipsum uenit Minerua
Cælitus descendens, corpore aūt aßimilata erat mulieri.
Stetit igitur super capite, & ipsum ad uerbū locutus est.
Cur rursus uigilas omnes supra infortunate uiros.
Domus quidem tibi hæc est. uxor autem tibi hac in domo
Et filius, qualem aliquis cuperet esse filium.
Hāc autem, respondens, allocutus est prudens Vlysses
Certè iam hæc omnia Dea secundum decens dixisti.
Sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat
Quomodo iam procis impudentibus manus imponam
Solus existens. hi autem semper congregati intus sunt.
Ad autem aliquid & hoc maius in mentibus cogito.
Si quidem enim interficiam Iouéq; teq; nolente,
Quo subterfugiam. hoc autem consultare uolui.
Hunc autem rursus allocuta est Dea cæsia Minerua.
Miser & quidem aliquis peiori persuadetur socio:
Tamen mortalis est, & non tot curas uidet.
At ego Dea sum continuè, quæ te custodio
In omnibus laboribus. dico autem tibi clarè.
Si quidem quinquaginta agmina diuersilinguiū hominū
Nos circum starent interficere prompti Marti:
Et horum expelleres boues & pingues oues.
Sed capiat te & somnus. dolor & custodire
Tota nocte uigilantem: malis ab recedes iam.
Sic dixit. & ei somnum in palpebris fudit.
Ipsa autem retro in olympum abiuit diuina Dearum.
Quando hunc somnus cepit soluens curas animi
Soluēs membra uxor autem surrexit prudentia sciens.
Flebat autem in lectis sedens mollibus,
At postquam flens satiata est suo in animo:

Minerua Vlyssē animat in procorū cædē.

Dianæ primum supplicauit diuinæ Dearum.
Diana ueneranda Dea Iouis filia, utinam mihi iam
Sagittam in pectoribus iaciens extra animum capias
Statim nunc, uel postea me discerpens procella
Eat portans in obscuras uias,
In ostijs autem iaciat retrogradi Oceani,
Sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ
His parẽtes quidem corrumpunt Dei. hæ ãt relictæ sunt
Orphanæ in domibus. nutriebat autem diuina Venus
Caseo & melle dulci, & suaui uino.
Iuno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus
Spẽ & Prudẽtia: magnitudine ãt præbuit Diana casta:
Opera autem Minerua docuit inclyta operari,
Quando Venus diuina adiuit altum olympum
Puellis petens perfectionem dulcium nuptiarum
Ad Iouem gaudentẽ fulmine. hic enim bene nouit omnia
Fortunamq; infortuniumq; in mortalibus hominibus.
Interim autem puellas harpyæ arripuerunt,
Et dederunt odiosis Brynnibus seruire.
Sic me destruant olympias domos habentes.
Vel me pulchra crinibus percutiat Diana, ut Vlyssem
Visura & terram sub odiosam abeam,
Ne autem quid peiori uiro lætificem mentem.
Sed hoc quidem & tolerabile habet malum, qñ aliqua
Dies quidem flet frequenter dolens cor.
Noctes ãt sõnus habet: hic enim obliuisci facit oẽs hoĩes
Bonorũ & malorum, postquam palpebras amplexus est.
At mihi & insomniaq; immisit mala fortuna.
Hac enim me nocte apud dormiuit similis ipsi
Talis existens qualis iuit cum exercitu. at meum cor
Lætatũ est, quoniã non dicebã somniũ esse, sed uerũ id.

Penelope Dianã precatur.

Pandari filiæ.

Sic dixit. statim autem aurea sede uenit Aurora.
Huius autem igitur flentis uocē audiuit diuinus Vlysses.
Cogitauit autem postea. apparuit autem ei in animo
Iam cognoscens astare capiti.
Vestē quidē simul capiens, & pelles quibus in dormiebat
In domum deposuit in sede. extra autem bouinam
Posuit foras portās: Ioui aūt precatus est manus extollēs.

Vlysses Iouem orat.

Iupiter pater si me uolentes in siccamq; & humidam
Duxistis meā in terrā, postquā mihi malefecistis ualde.
Vocem aliquis mihi dicat exercitatorum hominum
Intus. extra autem Iouis monstrum aliud appareat.
Sic dixit precatus. hūc āt audiuit cōsiliarius Iupiter.

Dat signum cælo.

Statim autem tonuit à splendido olympo
Ab alto ex nebulis. lætatus est autem diuinus Vlysses.
Vocem autem è domo mulier præmisit molendinaria
propè. illic igitur ei molæ erant pastori populorum.
His autem duodecim omnes irruebant mulieres
Farinas facientes, & farinas medullam uirorum.
Illæ quidem aliæ dormiebant, postq̄ triticū moliuerant.
Hæc aūt una nondum cessarat: debilissima aūt facta est.
Hæc igitur molam statuens uerbum dixit signum Regis.
Iupiter pater, qui Deis & hominibus imperas:
Certè ualde tonuisti à cælo stellato.

Famula prodigij coniectrix.

Neq; alicubi nubes est. monstrum cui hoc ostendis.
Perfice nunc, & mihi miseræ uerbum quod dicam.
Proci postremoq; & extremo die hoc
In domibus Vlyssis capiant conuiuium desyderabile:
Qui iam mihi labore tristi genua soluerunt
Farinas facienti. nunc ultimo cœnent.
Sic dixit. lætatus est autem uoce diuus Vlysses
Iouis tonitru. dixit enim punire peccatores.

Illæ autem aliæ famulæ in domos pulchras Vlyßis
Congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem è lecto surrexit dininus uir
Vestes indutus.circum autem ensem posuit humerum.
Pedibus autem sub fortibus ligauit pulchra calciamenta.
Accepit autem fortem lanceam acutam acuto ferro.
Stetit aũt in pauimentum iens,ad aũt Eurycleam dixit. Telemachus monet Eurycleam ne hospitẽ negligat.
Nutrix dilecta hunc hospitem honorastis in domo
Lecto & cibo?an sic iacet neglectus?
Talis enim mihi mater prudens existens
Admirabiliter alterum honorat diuersilinguium hoĩum
Minorem hunc autem meliorem inhonorans repudiat.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Euryclea.
Non ipsam nunc fili insontem accuso.
Vinum quidem enim bibit sedens donec uoluit ipse:
Cibo aũt amplius dixit esurire.ĩterrogauit enĩ ipsum.
Sed quando iam lecti, & somni meminit,
Hæc quidem lectos iußit substernere ancillis.
At hic tanquam aliquis oĩno ærumnosus, infortunatus,
Noluit lectis, & in cooperimentis dormire,
Sed in cruda bouina, & pellibus ouium.
Dormiuit in uestibulo:superindumẽtũ aũt iniecimus uos
Sic dixit.Telemachus autem ex domo transiuit
Lãceã,habẽs:simul hũc canes pedibus ueloces sequebãtur
Perrexit autem ire in concionem ad fortes Achiuos.
Hæc autem rursus ancillis iußit diua mulierum
Euryclea Opis filia Pisenoridæ:
Agite,partim quidem domum ornateq; festinantes, Instruitur domus aduentui procorum
Aspergiteq; in sedibus bene factis tapetes
Iacite purpureos,partim autem spongijs mensas
Omnes abstergite.purgate autem crateras

Et pocula rotunda facta, partim autem ad aquam
Ite, fontemq;, & portate cito euntes.
Non enim iam proci aberunt domo:
Sed ualde mane uenient: quoniā et omnibus conuiuium.
Sic dixit, hæ aūt igitur hanc ualde quidem audiuerūt &
Hæ quidē uiginti iuerūt ad fontē nigrā aquis (obediuerūt
Aliquæ illic in domo scienter laborabant.
Intro autem uenerunt proci superbi. hi quidem postea
Bene & scienter scindebant ligna. aliæ autem mulieres
Venerunt à fonte, post autem ipsas uenit Subulcus
Tres porcos adducens, qui erant inter omnes optimi:
Et hos quidem siuit in septis bene pascere.
Ipse autem rursus Vlyssem allocutus est suauibus.
Hospes nūquid igitur aliquid te magis Achiui inspiciūt?
An te inhonorant in ædibus sicut antea?
Hunc autem, respondens, allocutus est prudēs Vlysses.
Vtinam enim iam Eumæe Dei puniant hanc contumeliā
Quod hi iniuriantes indecenter operantur
Domo in aliena: neq; pudoris partem habent.
Sic hi quidem talia mutuo loquebantur.
Prope autem ipsos uenit Melanthius custos caprarum
Capras ducens, quæ omnes inter excellebant greges,
Cœnam procis: duo autem simul sequebantur pastores:
Et has quidem religauit sub porticu ualde sonanti.
Melāthius insolens ad Vlyssem. Ipse autem rursus Vlyssem allocutus est conuitijs.
Hospes adhuc & nunc hic tristia afficis in domo
Viros petens? at non exibis foras
Omnino? non amplius nos separati puto
Ante manus gustare: quoniam tu non secundum ornatum
Petis. sunt autem & alia conuiuia Achiuorum.
Sic dixit. hūc aūt nō aliqd allocutus ē prudēs Vlysses.

Sed

Sed tacitus mouit caput mala profunde cogitans:
Hos aũt post tertius uenit Philœtius princeps uirorũ
Bouemq́; sterilem procis ducens, & pingues capras:
Portitores autem igitur hos duxerunt, qui & alios
Homines mittunt, qui ipsos accedit.
Et hæc quidẽ igitur religauerunt sub porticu resonanti.
Ipse aũt rursus interrogauit Subulcum propè astans.
Quis iam hic hospes nuper uenit Subulce
Nostram ad domum? ex quibus dicit esse
Viris? ubi ei generatio & patria terra:
Infelix. certè similis est corpore Regi imperanti.
Sed Dei submergunt multum errantes homines,
Quando Reges contra filant ærumnam.
Dixit & dextera ostendit manu astans,
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
Salue pater ò hospes. fiat tibi tamen in futurum
Oppulentia. at quidem nunc malis teneris multis.
Iupiter pater nullus te Deorum perniciosior alius,
Non misereris uiros postquam iam generasti ipse
Misceri malo & doloribus tristibus
Proprie ut intellexit: lachrymantur mihi oculi
Recordanti Vlyßis, quoniam et illum puto
Tales uestes habentem inter homines errare,
Sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
Si autem iam mortuus est: in inferni domibus.
Hei mihi postea Vlysse strenuo, qui me in bobus
Misit adhuc paruulũ existẽtẽ Cephallenorũ in populo.
Nunc autem hæ quidem fiunt immensæ: neq; aliter
Viro ageretur boum generatio latarum frontium.
Has autem alij me iubent ducere sibiipsis
Edere: neq; filium in ædibus curant,

Philœtius Eumæo & Vlyssi.

Dolet propter heri infortunium.

Neq; curam timent Deorum:prompti sunt enim iam
Res comedere diu abeuntis Regis.
At mihi hoc animus in pectoribus dilectis
Multum uoluit ualde quidem malum filio existente
Aliorum populum ire euntem ipsis bobus
Viros in alienos.hoc autem peius hic manentem
Bobus in alienis sedentem dolores pati.
Et iam diu alijs superbis Regibus
Discessi fugiens:quoniam non tolerabilia sunt.
Sed adhuc hunc infelicem puto sicunde ueniens
Virorum procorum destructionem in domos ponet.
Hunc aūt,respondens,allocutus est prudens Vlysses.
Vlysses Philœtio.
Bubulce,quoniā neq; malo,neq; insipiēti uiro similis es,
Cognosco aūt & ipse qđ tibi prudentia in mentes uenit:
Ideo tibi dico,& in magnum iuramentum iuro.
Sciat nūc primum Iupiter,Deorum hospitalisq; mensa,
Domusq; Vlyssis strenui quam perueni,
Certe te hic existente ueniet domum Vlysses:
Tuis autem oculis uidebis,si uolueris,
Interfectos Procos qui hic dominantur.
Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus uir.
Vtinam enim hoc hospes uerbum perficiat Saturnius,
Cognosceres qualis mea potentia & manus sequerētur.
Sic similiter Eumæus supplicabat omnibus Deis
Redire Vlyssem multum sapientem suam domum.
Proci sinistro omine a Telemachi cæde deterrentur.
Sic hi quidem talia inter se confabulabantur.
Proci autem Telemacho interitumq; mortemq;
Parabant.at hæc his sinistra uenit auis
Aquila altiuolans:tenebat autem timidam columbam.
His autem Amphinomus locutus est,& dixit.
O amici non nobis perficietur hoc consilium,

Telemachi cædes. ſed recordemur conuiuij.
Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum.
Venientes autem in domos Vlyßis diuini,
Pallia quidem depoſuerunt in lecticisq; ſedibusq;.
Hi autem ſacrificabant oues magnas, & pingues capras.
Sacrificabant autem porcos, & bouem indomitam:
Viſcera autem aſſantes diſtribuebant: in autem uinum
Crateris miſcebant: pocula aũt diſtribuebat Subulcus.
Panem aũt ipſis diſtribuebat Philœtius eximius uirorum
Pulchris in caniſtris: potum miniſtrat autẽ Melanthius.
Hi autem in cibos paratos præiacentes manus mittebãt.
Telemachus aũt Vlyſſem ſedere fecit aſtutias cogitans
Intra bene ordinatam domũ, apud lapideum pauimẽtum,
Sedem indecentem apponens paruamq; menſam.
Apud aũt poſuit uiſcerũ partes. infudit autem uinum
In poculo aureo, & ipſum ad uerbum dixit.
Hic nunc ſede cum uiris uinum bibens:
Conuicia autem tibi ipſe ego & manus expellam
Omnium procorum: quoniam non popularis eſt
Domus hæc, ſed Vlißis: mihi autem ædificauit ille.
Vobis autem proci continete animum conuicio,
Et manus: ut non aliqualis, & contentio oriatur.
Sic dixit. hi aũt igitur omnes mordicus labra tenẽtes
Telemachum admirabantur, quòd audacter locutus eſſet.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius.
Et moleſtum exiſtens ſuſcepimus uerbum Achiui
Telemachi. ualde autem nobis minans locutus eſt.
Non enim Iupiter ſiuit Saturnius. ideo ipſum iam
Sedauiſſemus ĩ domibus canorũ exiſtentẽ cõcionatorẽ.
Sic dixit Antinous. hic autem non curauit uerbum.
Præcones autem per ciuitatem ſacram hecatombem

Telemachus procis ne hoſpitẽ infeſtent.

Duxerunt. ipsi aũt cõgregati sunt capite criniti Achiui
Nemore sub umbroso longè iaculantis Apollinis.
Hi aũt postquã assauerũt carnes supiores, & traxerunt
Partes diuites conuiuabantur gloriosum conuiuium.
Apud autem Vlyssem partem posuerũt qui ministrabant
Aequalem, sicut ipsi sortiti sunt, sicut, sic enim iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini.
Procos autem non animo superbos siuit Minerua
Conuicio teneri tristi, ut adhuc magis
Intraret dolor in corde Laërtiadem Vlyssem,
Errat autem qu dem in procis uir iniusta sciens,
Ctesippus autem nomen erat Samide in domo habitans,
Que iam possessionibus fretus patris sui,
Petebat Vlyßis diu profecti uxorem
Qui tunc procos superbos allocutus est.
Audite me proci strenui ut quid dicam.
Partem quidem iam hospes habet diu sicut decet
Aequalem: non enim bonum priuare, neq; iustum
Hospites Telemachi quicunq; ad has domos peruenerit.
Sed age ei & ego dabo hospitium, ut & ipse
Vel balneatori det munus, uel alicui alij
Famulorum, qui in domibus Vlyßis diuini.
Sic dicens proiecit bouis pedem manu forti
Iacentem ex canistro capiens, ipse aũt euitauit Vlysses
Quietè declinans caput. subrisit autem animo
Sardanium ualde talẽ: hic bene ædificatũ percußit murũ.
Ctesippum autem Telemachus increpauit uerbo.
Ctesippe certè ualde tibi hoc utilius fuit animo.
Non percußisti hospitem. euitauit enim tellum ipse:
Certè enim te medium percutiam lancea acuta.
Et tibi pro nuntijs pater sepulchrum faciet

Telemachus Ctesippum minitabũdus obiurgat.

Hic.ideo ne quis mihi indecentias in domo
Ostendat.iam enim intelligo,& scio singula,
Bonaq; & peiora,antea autem infans eram.
Sed tamen hæc quidem,& tolerauimus inspicientes
Ouibus iugulatis,uinoq; bibito
Et pane.difficile enim trahere unum multos.
Sed agite,non amplius mihi mala facite inimicantes.
Si iam me ipsum interficere prompti estis ære.
Et hoc uellem,& multo utilius esset
Mori quàm hæc semper indecentia opera uidere.
Hospites uerberatos,famulasq; mulieres
Violantes indecenter in domibus bonis.
Sic dixit,hi autem omnes quieti facti sunt silentio.
Tarde autem iam locutus est Damastorides Agelaus.
Ô amici,non iam aliquis in mendicum iustum
Contraíjs uerbis mordens sæuiat:
Neq; amplius hospitem uerberate,neq; aliquem alium
Seruorum,qui in domibus Vlyßis diuini.
Telemacho autem uerbum ego & matri dicam
Mite,si ipsis corde placeat ambobus.
Quandiu quidem uobis animus in pectoribus sperat
Redire Vlyssem perprudentem suam ad domum.
Tandiu nulla accusatio manereq; erit,teneriq;
Procos in domibus:quoniam hoc utilius erit.
Si redibit Vlysses,& rediens uenerit domum.
Nũc aũt iã hoc manifestũ,quòd nõ ãplius reuersurus est.
Sed age tuæ hec matri assidens narra
Nubat quicunq; optimus uir,& plurima præbeat:
Vt tu quidem gaudens paterna omnia pascaris
Edens & bibens:hæc alterius domum curet.
Hunc autem Telemachus prudens contra locutus est.

Agelaus procis ut nuptias maturent.

Non per Iouem Agelaë, & dolores patris mei
Qui alicubi longè Ithaca, uel mortuus est uel errat.
Non immorabor matris nuptias, sed iubebo
Nubere cuicunq; uelit. ad autem multa dona dabo.
Erubesco autem uolentem à domo amouere
Verbo necessario, non hoc Deus perficiat.
Sic dixit Telemachus, procis autem pallas Minerua
Inextinguibilem risum mouit. errare fecit autem mētem.
Hi autem iam maxillis ridebant alienis.
Cruentatas autem carnes comedebant, oculi āt ipsorum
Lachrymis impleti erant: luctum autem cogitabat aīus.
His aūt & locutus est Theoclymenus diuinus.

Minerua procos dementes reddit.

Ah miseri, quid malū hoc patimini? nocte quidē uestra
Cooperiuntur capitaq; faciesq; infraq; genua.
Vlulatus aūt diuisus est: lacrimantur autem genæ.
Sanguine autem fluibiles parietes, pulchræq; mediæ:
Vmbris uero plenum est uestibulum plena uero & aula
Euntibus. Erebus autem sub tenebris. Sol autem
Ex cælo perijt, mala autem inceßit caligo.
Sic dixit. hi autem omnes in ipso suauiter riserunt.
His autem Eurymacus Polybi filius incepit dicere.
Desipit hospes nuper aliunde ueniens.
Sed ipsum statim domo emittite foras
In forum ire: quoniam hæc nocti aßimilat.
Hunc aūt rursus allocutus est Teoclymenus diuinus.
Eurymache non te iußi mihi comites dare.
Sunt mihi oculiq; & aures & pedes ambo,
Et mens in pectoribus facta. neq; indecens.
His exibo foras: quoniam intelligo malum uobis
Imminens, quod non aliquis subter fugiet, neq; euitabit
Procorum: qui domo in diuini Vlyßis

Dira portenta in procos.

Viros iniuriantes iniusta operamini.
Sic dicens exiuit domibus bene habitatis.
Iuit autem ad Piræum: qui ipsum promptus suscepit.
Proci autem igitur omnes inter se aspicientes
Telemachum irritabant supra hospites ridentes.
Sic autem aliquis dixit iuuenum superborum.
Telemache non te prior hospitator alius,
Qualem quidem aliquem hunc habes famelicū erratorē,
Panis & uini indigentem, neq; operum
Scientem, neq; fortitudinis: sed uanè pondus terræ.
Alius autem rursus aliquis hic surrexit diuinare.
Sed si iam persuaderis, quod multo utilius erit.
Hos hospites in naui multiseda ponentes,
In siculos mittemus: unde tibi dignum inueniat.
Sic dixerunt proci. hic autem non curauit uerba:
Sed tacitè patrem aspiciebat expectans semper,
Quando iam procis imprudentibus manus immittat.
Hæc in contrarium ponens perpulchram sedem
Filia Icarij prudens Penelope,
Virorum in domibus uniuscuiusq; uerbum audiuit.
Cœnam quidem enim ridentes parabant,
Suauiterq; & placidè, postquā ualde multa comederant.
Cœna autem non aliquo modo ingratior alia fieret,
Qualem iam cito cogitauit Dea & fortis uir
Ponere: priores enim indecentia operabantur.

ARGVMENTVM. Φ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Penelope tendenti arcum pollicetur sui ipsius nuptias. Vlysses autem Eumęo, & Philœtio mandans de ianuarum custodia, ipse dimisit sagittam per annulos, alio tendere non valente.

ODYSSEAE. Φ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Phi autem arcum proponit certamen Penelopæ.

Penelope ꝓcis certamẽ proponit.

IPSI autem in mentibus posuit Dea cæsia Minerua
Filiæ Icarij prudenti Penelope,
Arcum procis ponere albumq; ferrũ.
In domibus Vlyßis certamina, cædis & principium.
Scalam autem altam ascendit propriæ domus:
Accepit autem clauem bene flexam manu forti,
Pulchram, æream: manubrium autem eboris inerat.
Perrexit autem ire ad thalamum cũ ancillis mulieribus
Vltimum: illic autem ei thesauri iacebant Regis,
Aesq́;, aurumq́;, multilaborisq́; ferrum.

De arcu Vlysis.

Ille autem arcus iacebat reflexus & pharetra
Sagittifera: multæ autem inerant suspiriosæ sagittæ,
Dona quæ ei hospes Lacedæmoni dedit obuians
Iphitus Eurytides similis immortalibus.
Hi autem in Messena obuiauerunt adinuicem
Domo in Ortilochi bellicosi. certè Vlysses

Iphitus Eurytides.

Iuit ad debitum, quod ei omnis populus debebat.
Oues enim ex Ithaca Mesenij uiri extulerant
Nauibus multisedis trecentas & pastores.
Horum gratia legationem multam uiam uenit Vlysses
Paruus existens. præmisit enim qater alijq; senes.
Iphitus rursus equas quærens, quæ ei perditæ erant
Duodecim fœminæ, post autem mulæ patientes operum,
Quæ iam ei & postea cædes & parca factæ sunt.

Hercules proditor hospitij.

Postquam iam Iouis filius peruenit magnanimum
Virum Herculem magnorum scientem operum,
Qui ipsum hospitem existentem interfecit propè domũ

Miser, neq; Deorum uocem ueneratur, neq; mensam
Illam quam ei apposuit: postea autem occidit & ipsum.
Equas autem ipse tenuit fortes unguibus in domibus,
Quas quærens. Vlyßis obuiauit: dedit autem arcum
Quē antea quidē portabat magnus Eurytus. at hic filio
Reliquit moriens in domibus altis.
Huic Vlysses ensem acutum, & fortem lanceam dedit,
Principium hospitalitatis dolorosæ: neq; in mensa
Cogniti sunt inter se. ante enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem similem immortalibus,
Qui ei arcum dedit. hunc autem nunquā diuinus Vlysses
Iens ad bellum nigris in nauibus
Portauit: sed ipsius memoria hospitis dilecti
Tenuit in domibus: portabat autem sua in terra.
Hæc aūt qñ iā thalamū hūc puenit diuina mulierum,
Pauimentumq; quernum ascendit, quod quondam faber
Poliuit scientifice, & in perpendicula direxit:
In autem limina aptauit, ianuas aūt imposuit splendidas.
Statim hæc lorum uelociter absoluit annuli:
In autem clauem misit: ianuarum āt superincidit seras
Contra obseruans, hæc autem resonuerunt uelut taurus
Pascens prato: tantum sonuerunt pulchræ portæ
Percussæ claui: apertæ sunt ei cito.
Hæc autem in alta tabulata iuit: illic autem capsæ
Stabant. in autem igitur his odoriferæ uestes iacebant.
Hinc extensa à clauo accepit arcum
Ipsa uagina, que ei adiacebat lucida.
Sedens autem illic dilectis in genibus ponens
Flebat ualde stridulè. excepit autem arcum Regis.
Hæc āt postq̄ igitur satiata ē multarū lachrymarū luctu,
Perrexit autem ire domum ad procos superbos

Arcum tenens in manu reflexum & pharetram
Sagittiferam: multæ autem inerant suspiriosæ sagittæ,
Hac autem cum ancillæ portabant arcam, ubi ferrum
Iacebat multum & æs, certamina Regis.
Hæc autem qn̄ iam procos peruenit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus bene factæ,
Contra genas tenens tenues uittas.
Ancilla autem ei utrinq; astitit.
Statim autem procis locuta est, & dixit uerbum.
Audite proci superbi, qui hac domo
Vtimini comedere, & bibere aßidue semper
Viro abeunte multo tempore: neq; aliquam aliam
Verbi facere continentiam potestis.
Sed me cupientes nubere, facereq; uxorem.
Sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
Ponam enim magnum arcum Vlyßis diuini.
Quicunq; autem facillimè extendet arcum in manibus,
Et per sagittabit annulos duodecim omnes,
Hunc simul sequar linquens hanc domum
Iuuenilem, pulchram, plenam uictu
Cuius aliquando recordari puto in somnio.
Sic dixit. & Eumæum iußit subulcum
Arcum procis ponere, albumq; ferrum.
Lachrymans autem Eumæus suscepit & deposuit.
Fleuit aūt bubulcus alibi postquam uidit arcum Regis.
Antinous āt īcrepauit, uerbūq; dixit, denominauitq;.
Stulti rustici molesta cogitantes
Ah miseri cur lachrymas defuderunt? & mulieri
Animum in pectoribus mouetis? cui aliter
Iacet in doloribus animus postq̄ dilectū p̄didit maritū.
Sed tacitè comedite sedentes, uel foras

Penelope depromit Vlyssis arcum certamini procorum.

Promittit se uictoris cōiugē fore.

Flete exeuntes, hic arcus linquentes
Procis certamen difficile. non enim puto
Facilè hunc arcum politum tendi.
Non enim aliquis adest talis uir in his omnibus,
Qualis Vlysses fuit. ego autem ipsum ipse uidi:
Etenim memor sum, puer autem paruus eram.
Sic dixit. huic aūt igitur aīus in pectoribus sperabat
Arcum tendere, persagittareq́; ferrum.
Certè sagittam primus gustare cogitabat
Ex manibus Vlyßis strenui, quem tunc inhonorabat
Sedens in domo, quoniam mouebat omnes socios.
His autem & dixit sacra uis Telemachi.
O' amici certè ualde me Iupiter demētē fecit Saturnius.
Mater quidem mihi dicit dilecta prudens existens
Alium simul sequi, linquens hanc domum.
At ego rideo & delector insano animo.
Sed agite proci: quoniam hoc apparuit certamen.
Qualis nunc non est mulier in achaica terra,
Neq; Pyli sacræ, neq; Argi, neq; Mycenæ,
Neq; ipsis Ithacæ, neq; Epiri nigræ:
Et autem ipsi hoc scitis. quid me oportet nostræ laudis.
Sed agite, non excusationes trahite. neq; arci
Diu ab uertimini tensione: ut sciamus.
Et autem ipse ego hunc arcum experiar.
Si autem tendam, persagittaboq́; ferrum,
Non mihi dolenti has domos ueneranda mater
Linquet cum alio iens, quòd ego in retro relictus sum
Solus iam patris certamina pulchra accipere.
Dixit, & ab humeris pallium posuit purpureum
Rectus surgens, ab autem ensem acutum posuit humeris:
Prius quidem annulos statuit perfodiens

Archus Vlyßis.

Telemachus experitur uires suas, arcu.

Omnibus unam longam & per lineam direxit:
Circum aũt terrã induxit:ſtupor aũt cepit oẽs uidentes:
Sic bene ornatè ſtatuit. antea autem nunquam uidit.
Stetit autem in pauimentum iens & arcum tentauit.
Ter quidem ipſum appropinquauit trahere promptus,
Ter autem dimiſit potentijs inſperans hoc animo
Neruum tendere,perſagittareq́; ferrum.
Et iam tendiſſet ui quarto attrahens,
Sed Vlyſſes annuit,& tenuit cupientem.
His autem rurſus locutus eſt magna uis Telemachi.
O'amici uel & poſtea malusq́; ero & impotens,
Vel iunior ſum,& nondum manibus confiſus ſum
Virum expellere,quando aliquis prior moleſtus ſit.
Sed agite,qui me ui multo potentiores eſtis
Arcum tentate,& perficiamus certamen.
Sic dicens arcum quidem à ſe poſuit humum
Acclinans conglutinatis politis tabulis.
Illic autem citum telum pulchro acclinauit capiti:
Retro autem iterum deſedit in ſede unde ſurrexerat.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius.
Mouimini ordinatim decenter omnes ſocij
Incipientes à loco unde uinum miniſtratur.
Sic dixit Antinous,his autem placuit ſermo.
Liodes autem primus ſurrexit Oenopis filius,
Qui ipſis uates fuit.apud autem createram pulchram
Sedebat ſemotiſſimus ſemper:ſtoliditates autem ei ſoli
Inimicæ erant:omnibus autem ſuccenſebat procis.
Liodes uiribus diffidit. Qui tunc primus arcum accepit,et telum uelox,
Stetit autem in pauimentum iens,& arcum tentabat.
Neq; ipſum intẽdit:prius enim fatigauit manus ſurſum
Inſuetas teneras.ad autem procos dixit. (trahens.

O'amici non quidem ego intendo:capiat aũt et alius.
Multos enim hic arcus optimos priuabit
Animo & anima,quoniam multo melius est,
Quàm uiuos aberrare:cuius gratia semper
Hic conuersamur ad expectantes dies omnes.
Nunc quidem aliquis & sperat in mentibus,& cogitat
Ducere uxorem Vlyssis uxorem.
At postquam arcum tentauerit,& uiderit
Aliam iam aliquam postea græcarum bene indutarum
Petat uxorem dotibus quærens.hæc autem postea
Nubat qui plurima det,& fortunatus ueniat.
Sic dixit,& à se arcum posuit,
Acclinans conglutinatis politis tabulis.
Illic autem citã sagittam pulchræ acclinauit extremitati:
Retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
Antinous ãt increpauit,uerbumq; dixit denominauitq;.
Liodes quale te uerbum fugit septum dentium
Graueq; molestumq;:irascor autem tibi audiens.
Si iam hic arcus optimos priuabit
Animo & anima,quoniam non potes tu intendere:
Non enim te talem genuit bona mater
Qualem & extensorem arciq; esse & sagittarum.
Sed alij tendent fortè proci inclyti.
Sic dixit.& iussit Melanthium custodem caprarum.
Age ignem accende in domibus Melanthie:
Apud autem pone sedemq; magnam & pelles in ipsa.
Effer autem pinguedinis magnã rotam intus existentis.
Vt iuuenes calefacti inuncti unctione
Arcum tentemus,& perficiamus certamen.
Sic dixit.hic ãt statim accẽdit Melãthius magnũ ignẽ.
Apud autem portans sedem posuit & pelles in ipsa,

Prsci uiri- bus impa- res arcui tē dendo.

Ex autem pinguedine magnam rotam intus existente.
Ideo iuuenes calefacti tentarunt, neq; poterant
Tendere: multum enim fortitudinis indigentes erant.
Antinous autem abstinebat, & Eurymachus diuinus
Princeps procorum: uirtute autem errant ualde optimi.
Hi autem ex domo iuerunt sequentes simul ambo
Bubulcus & Subulcus Vlyßis diuini.
Ipse autem post hos domo exiuit diuus Vlysses.
Sed quando iam extra ianuas fuerunt ac & aulam,
Loquens ipsos uerbis allocutus est suauibus.
Bubulce & tu Subulce uerbum aliquod dicam?
Nunquid ipse celabo? dicere autem me animus iubet.
Quales estis Vlyßi auxiliarij sicunde ueniat
Sic ualde ex repente, & aliquis Deus ipsum ferat?
Nunquid & procis auxiliaremini? an Vlyßi:
Dicite quomodo uos cor animusq; iubet.
Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus uir.
Iupiter pater utinam enim hoc perficias desiderium.
Vtinam ueniat quidem ille uir, ducat autem fortuna,
Cognosceres qualis mea potentia, et manus sequerentur.
Sic autem similiter Eumæus supplicauit omnibus Deis:
Redire Vlyssem prudentem suam domum.
At postquam horum mentem ueram cognouit
Ex iterum ipsos uerbis respondens, allocutus est.
Intus quidem iam hic ipse ego mala multa passus
Veni uigesimo anno in patriam terram:
Cognosco autem quòd uobis cupientibus ueni
Solis seruorum: horum autem aliorum nō aliquē audiui
Precantem me iter redeuntem domum uenire.
Vobis autem sicut erit ueritatem dicam.
Vtinam gratia mei Deus domet procos superbos,

Dabo ambobus uxores, & res præbebo,
Domosq́; propè me ædificatas: & mihi postea
Telemacho socijq́; fratresq́; eritis.
Eia age, iam & signum ualde manifestum aliud ostendā,
Vt me bene cognoscatis fideli hunc esse in animo.
Cicatricem quam quondam sus percußit albo dente
Ad Parnasum euntem cum filijs Autolici.
Sic dicens uestes magna separauit à cicatrice:
Hi autē postquā inspexerunt, beneq́; cognouerūt singula, Vlyſſes ſe seruis manifestat.
Fleuerunt circa Vlyssem prudentem manus mittentes:
Et osculati sunt amplectentes caputq́; & humeros.
Sic aūt eodē modo Vlysses capita, et manus osculatus est.
Et lugentibus occidisset lumen Solis,
Nisi Vlysses ipse prohibuisset, locutusq́; fuisset.
Cessate fletu luctuq́;, ne quis uideat
Exiens domo, at dicat & intus:
Sed parati intrate, neq́; simul omnes.
Primus ego, post autem uos. at hoc signum fiat.
Alij quidem enim omnes quicunq́; proci superbi
Non sinent mihi dari arcum & pharetram:
Sed tu diuine Eumæe portans supra domos arcum
In manibus mihi date, dicq́; mulieribus
Claudere domus ianuas firmiter factas.
Si autem aliquis uel suspiriū, uel strepitum intus audiat
Virorum nostris in septis, non foras
Exire: sed illic quietè esse ad opus.
Tibi autem Philœtie diuine fores mando aulæ. Philœtio mādatur ianuæ custodia.
Claudas claui, cito autem ligamen appone.
Sic dicens intrauit domos bene habitatas,
Sedit postea in sede iens unde surrexerat.
Tum etiam famuli ingreßi sunt diuini Vlyßis.

Eurymachus autem iam arcum in manibus mouebat
Calefaciēs huc & illuc splēdore ignis:sed ipsum neq; sic
Tendere potuit:ualde autem suspirauit gloriosum cor.
Eurymachus arcui ĩpardolet. Suspirās āt igitur locutus ē uerbumq; dixit,denoīauitq; .
O' amici certè mihi dolor circa meipsum et circa oēs
Non nuptias tantum lugeo tristis:
Sunt & aliæ multæ græcæ,quæ quidem in ipsa
Circum mare Ithaca,& alijs ciuitatibus.
Sed si iam tantum fortitudinis indigentes sumus,
Diui Vlyßis quòd non possumus tendere
Arcum.increpatio autem & futuris audiri.
Hūc āt rursus Antinous allocutus est Eupithei filius.
Eurymache non sic erit:intelligis autem & ipse.
Nunc quidem enim in populo festum Dei
Purum.quis autem arcus tendet?sed quieti
Deponite:at annulos & tacite sinamus omnes
Stare:non quidem enim aliquem sustollere puto
Venientem in domo Laërtiadæ Vlyßis.
Sed age,pincerna quidem incipiat poculis,
Vt libantes deponamus curuos arcus.
Mane autem iubete Melanthium custodem caprarum
Capras ducere,quæ omnibus ualde excellentes gregibus ,
Vt in crura ponentes Apollini inclvto arcu
Arcum tentemus,& perficiamus certamen.
Sic dixit Antinous.his autem placuit sermo.
His autē præcones quidem aquam in manus, funderunt:
Iuuenes autem crateras coronauerunt potu.
Diuiserunt autem igitur omnibus incipientes poculis.
Hi aūt postq̄ libauerunt biberuntq; quātum uoluit aīus.
His autem callens locutus est prudens Vlysses.
Audite proci inclvtæ Reginæ,

Vt dicam

Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Eurymacum autem maximè & Antinoum Regem,
Oro, quoniam & hoc uerbum secundum decens dixisti.
Mane autem Deus dabit fortitudinem cui uoluerit.
Sed age mihi date arcum bene politum, ut cum uobis
Manus & robur experiar, si mihi adhuc est
Vis qualis antea fuit in flexibilibus membris:
An iam mihi perdidit errorq́; incommodumq́;.
Sic dixit. hi autem igitur omnes ualde irati sunt.
Timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous aũt increpauit, uerbũq́; dixit denominauitq́;,
Ah miser hospitum insunt tibi mentes neq; paruæ:
Non amas, quod quietus in mensis cum nobis
Conuiuaris? neq; quòd conuiuio priuaris? at audis
Verba nostra & locutionem? non autem aliquis alius
Verba nostra hospes & pauper audit?
Vinum te lædit dulce, quod & alios
Lædit quicunq; ipsum abũdãter capit, neq; decẽter bibit.
Vinum & centaurum ualde inclytum Euritiona
Læsit in domo magnanimi Perithoi
In Lapithas euntem: hic autẽ quoniã mentes læsit uino
Insaniens mala fecit domo in Perithoi.
Heroas autem dolor cepit ex uestibulo autem foras
Traxerunt insurgentes: aureo sæuo ære
Naresq́; demetentes. hic autem mentibus suis læsus
Iuit suum nocumentum portans insano animo:
Ex quo centaurus, & uiris contentio facta est:
Sibiq́; ipsi primo malum inuenit uino grauatus.
Sic & tu magnum nocumentum dico si hunc arcum
Tendes: non enim alicui prudenti supplicabis
Nostra in domo. statim autem te naui nigra

Vlysses petit experiri uires arcus.

Vinum immodicũ malorum causa.

In Echetum Regem hominum peßimum omnium
Mittemus.hinc autem non saluaberis.sed quietus
Bibeq́; neq; contende cum uiris iunioribus.

Penelope Antinoum obiurgat.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Antinoë,non quidem bonum lædere,neq; iustum
Hospites Telemachi quicunq; has domos peruenit,
Existimas si hic hospes Vlyßis magnum arcum
Tendet manibusq́; uiq; sua fretus
Domum me ducere,& suam facere uxorem?
Neq; ipse hoc in pectoribus existima.
Neq; aliquis uestrum huius gratia animo dolens
Hic conuiuetur,quoniam neq; quidem,neq; decet.
Hãc aũt rursus Eurymachus Polybi filius cõtra locutus est.
Filia Icarij prudens Penelope,
Non te hunc ducere putamus,neq; decet,
Sed uerecundantes famam uirorum & mulierum,
Ne aliquando aliquis dicat peior alius Achiuis.
Certè multo peiores uiri strenui uiri uxorem
Petunt,quoniam non arcum politum tendunt.
Sed alius quidem pauper uir erans ueniens.
Facile tendit arcum,per autem misit ferrum.
Sic dicent,nobis autem improperia hæc fient.
Hunc autem rursus allocuta est prudens penelope.
Eurymache non aliquo modo est inclytos in populo
Esse,qui iam domum inhonorantes edunt
Viri optimi.cur autem improperia hæc facitis?
Ipse autem hospes ualde quidem magnus & pinguis:
Viri autem ex bono genere gloriatur esse filius.
Sed age,ei date arcum politum,ut uideamus.
Sic enim dico:hoc autem et perfectum erit.
Si ipsum tendet:dabit autem ei gloriam Apollo.

Induam ipsum lænâq; chitonamq; ueſtimenta pulchra,
Dabo aũt acutũ iaculum canum adiuuamẽtũ & uirorũ.
Et enſem utrĩq; ĩcidẽtẽ,dabo ãt ſub pedibus calciamenta.
Mittam autem quo ipſum cor animusq; iubet.
Hãc ãt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt.
Mater mea arcum quidem Achiuorum nullus me — Telemachus matri.
Potentior cui uolo dareq; & negare,
Neq; quicunq; aſperam Ithacam in dominantur,
Neq; quicunq; habitant in Elide equos paſcente.
Horum nullus me inuitum coget ſi uoluero
Et omnino hoſpiti dare hos arcus ferre.
Sed in domum iens ipſa tui ipſius opera cura,
Telamq; columq; & ancillis iube
Opus adire.ſermo autem uiris curæ erit
Oĩbus maximè autẽ mihi.huic enim potẽtia eſt in domo.
Hæc quidem ſtupefacta retro domum iuit.
Filij enim uerbum prudens impoſuit animo.
In autem ſuperiora aſcendens cum ancillis mulieribus
Flebat poſtea Vlyſſem dilectũ maritũ,quouſq; ei ſomnũ
Dulcem in palpebris iecit cæſia Minerua.
At hic arcus capiens portabat flexilem diuus Subulcus.
Proci autem igitur omnes tumultuabant in domibus.
Sic autem aliquis dixit iuuenum fortium.
Quo iam curuum arcum portas non inuiſe Subulcæ
Errator.cito rurſus te in ſuibus canes ueloces edent
Solum ab hominibus quos nutriuiſti:ſiquidem Apollo
Nobis propitius,& immortales Dei alij.
Sic dixerunt,at hic poſuit ferens ipſo in loco
Timens,quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minans iuit.
Heus ulterius porta arcũ cito, non bene oĩbus obedies.

Ne te & iunior licet existens ad agrum expellam
Percutiens saxis: ui autem fortior sum.
Vtinam enim omnium tantũ quicunq; in domibus sunt
Procorum manibus uiq; fortior essem:
Ideo & cito mœstè aliquem ego mitterem ire
Nostra ex domo, quoniam mala operantur.
Sic dixit. hi aũt igitur omnes in ipso dulciter riserũt
Proci, & iam cessarunt grauia ira,
Telemacho autem arcum ferens in domum Subulchus
In manibus Vlyßi prudenti posuit astans.
Ex autem uocans allocutus est nutricem Eurycleam:
Claude domus ianuas fortiter compactas.
Si autem aliquis, uel suspirium, uel somnum intus audiat
Virorum nostrorum in septis: non foras
Eat: sed illic tacitè sit apud opus.
Sic dixit. huic autem uelox fuit uerbum.
Clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Tacitè autem ex domo Philœtius saltauit foras.
Clausit autem postea ianuas septi aulæ.
Iacebat autẽ sub porticu lignum nauis circum agitabilis
Byblinum, quo ligauit ianuas introiuit autem ipse:
Sedit postea in sede iens unde surrexerat
Inspiciens Vlyssem hic autem iam arcum mouebat
Penitus reuoluens, experiens huc & illuc.
Ne cornua uermes edissent profecto Rege.
Sic autem aliquis dixit uidens in propinquum alium.
Certe aliquis admirator, & dolosus est arcum.
Certe talia, & ipsi domi iacent.
Vel hic ruit fare sicut in manibus
Mouet huc & illuc malorum sciens errator.
Alius autem rursus dixit iuuenum superborum.

Affertur Vlysi tandẽ arcus.

Vtinam enim iam tantum utilitati obuiaret,
Quantum hic hunc poterit tendere.
Sic dixerunt proci at prudens Vlysses
Statim postquā magnum arcū portauit, & uidit penitus:
Sicut autem quando uir citharæ peritus & cantus
Facile extendit nouo in sinu chordam,
Tangens utrinq; bene retortum intestinum ouis.
Sic sine diligentia tendit magnum arcum Vlysses.
Dextra autem igitur manu capiens tentauit neruum. Vlisses tēdit arcum.
Hoc autem sub bene sonuit hirundini similis uoce.
Procis āt igitur dolor factus ē magnus. oībus āt igitur co
Mutatus ē Iupiter āt ualde sonuit signa ostēdēs. (colr
Lætatus est postea pertolerans diuus Vlisses
Quòd ei monstrum misit Saturni filius uersuti.
Accepit aūt ucelocē sagittam, que ei apud iacebat mensam
Nudat: ipsæ autem aliæ concauam intra pharetram
Iacebant: quibus cito futuri erāt Achiui tentari.
Hanc in brachio capiens traxit chordam concauitatesq;
Illinc ex sede sedens: misit autem, sagittam
Contra obseruans. securium aūt non errauit omnium
Primo foramine, transiuit autem penitus foras
Sagitta ære grauis. hic autem Telemachum allocutus est.
Telemache non te hic hospes in domibus uituperat
Sedens: neq; proposito erraui, neq; arcum
Diu fatigaui tendens: adhuc mihi robur firmum est.
Non sicut me proci inhonorantes uituperabant.
Nunc autem hora & cœnam Achiuis præparare
In luce, at postea & aliter delectari
Cantu & cithara hæc enim additamenta conuiuij.
Dixit. & supercilijs annuit, hic āt circōposuit ensem
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini. (acutū

Circũ ãt manum dilectã posuit lãceã:propè aũt ipsum
Apud sedem stetit armatus splendido ære.

ARGVMENTVM. X. HOMERI COMPOSITIONIS.

Procorum cędem cum peregisset Vlysses præsente Minerua, exinde ancillas per Telemacum & familiares punit cum Melanthio.

ODYSSEAE. X. HOMERI COMPOSITIONIS.

Chi Vlysses procos abstulit sæuo ære.

SED Ipse *exutus est pannis prudens Vlysses,*
Insiluit autem magno limini habens arcum & pharetram
Sagittis plenam,celeres uero effudit sagittas
Ibi ante pedes,subinde autem procis dixit.
Hoc quidem iam certamen innocuum perfectum est.
Nũc rursus propositũ aliud qđ nõdũ aliquis ꝑcußit uir
Speculabor si cõsequar.præbeat aũt mihi gloriã Apollo
Procorum cędes. *Dixit: & in Antinoum direxit amaram sagittam.*
Certè hic pulchrum poculum eleuare uolebat
Aureum utrinq; ansatum: & iam manibus mouebat,
Vt biberet uinum:cædes autem ei non in animo
Cogitabatur,quis putasset inter uiros conuiuas
Solum in plures etsi ualde fortis esset
Et facere cædemq; malam & mortem nigram.

Hunc aũt Vlysses in gutture detentum percußit sagitta.
Contra autem teneram per ceruicem iuit cuspis.
Declinatus est autem alio:poculum autẽ ei æxcidit manu
Percußi:statim autem fistula ad nares crassa uenit
Sauguine uirili:cito autem à se mensam
Impulit pedibus percutiẽs: longè aũt cibos fudit ad terrã
Panisq; caroq; assata fœda est.hi autem strepuerunt
Proci in domo,ut uiderunt uirum cadentem.
Ex autem sedibus surrexerunt turbati in domo
Vndiq; aspicientes bene incisos ad parietes:
Neq; alicubi scutum erat,neq; fortis lancea capere:
Increpabant autem Vlyssem iratis uerbis.
Hospes male uirorũ sagittas.nõ amplius certaminibus
Alijs obuiabis.nunc tibi salua alta mors:
Etenim iam nunc uirum interfecisti,qui ualde optimus
Iuuenum in Ithaca.ideo te hic uultures edent.
Dixit singulus uir,quoniam dixerunt non uolentem
Virum interfecisse.hoc autem stulti non cognouerunt,
Quòd iam ipsis & omnibus mortis fines attingebant.
Has auten toruè aspiciens allocutus est prudens Vlysses.
Canes nõ me amplius existimabatis rediẽtẽ domũ uẽire
Populo à Troianorũ,quòd mihi consumebatis domum,
Ipsiusq; uiuentis petebatis uxorem.
Ancillas autem mulieres apud dormiebatis uiolenter:
Neq; Deos timentes,qui cælum latum habitant:
Neq; aliquam hominum accusationam imposterũ fore.
Nunc uobis & omnibus mortis fines contigerunt.
Sic dixit.hos autẽ igitur omnes nouus timor suscepit.
Aspiciebat autem singulus quo fugeret altam mortem.
Eurymachus aũt ipsum solus respondens,allocutus est.
Siquidem iam Vlysses Ithacensis uenisti,

Vlysses Antinoũ sagitta ĩterficit.

Vlisses procis se manifestat.

Eurymachus supplex Antinoo imputat omuia.

Hæc quidem decenter, dixisti quæcunq; fecerunt Achiui
Multa quidem in domibus iniusta, multa autem in agro.
Sed hic quidem iam iacet, qui causa fuit omnium
Antinous: hic enim imposuit hæc opera.
Non nuptiarum tantum indigens, neq; cupiens,
Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit saturnius.
Vt Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret
Ipse at tuum filium interficeret insidians.
Nũc ãt hic qdẽ ĩ parca iterfectus est. tu aũt miserere po-
Tuorũ, at nos in futurũ conciliati in populo (pulorũ
Quæcũq; tibi ebibita sunt, & comesta sunt in domibus,
Pretium separatim ducentes uiginti boues singulus:
Aesq; aurumq; reddemus donec tuum cor
Lætum fuerit: ante autem non indignanter irascere.
Hunc aũt torue uidens allocutus est prudens Vlysses.
Eurymache, neq; si mihi paterna omnia redderetis
Quæcunq; ei nunc sunt, & sicunde alia imponeretis,
Neq; sic amplius manus meas cessarem cæde
Ante omnem procos transgreßionem soluere.
Nunc uobis adiacet contra uel pugnare,
Vel fugere: qui mortem & parcam euitauerit.
Sed aliquem non fugere puto altam mortem.
Sic dixit. horum autem ipsorum soluta sunt genua.
His autem Eurymachus allocutus est secundo rursus.
O' amici non retinebit uir hic manus innocuas.
Eurymachus procis.
Sed postquam accepit arcum politum, & pharetram
Pauimento à polito, sagittabit donec omnes
Nos interficiet. sed recordemur pugnæ,
Ensesq; trahite, & contra tenete mensas
Sagittas ueloces. contra autem ipsum omnes simus
Congregati, si ipsum pauimento expellemus & ianuis,

Eamus in ciuitatem.clamor citißime fiet.
Et ideo cito hic uir nunc ultimo ſagittabit.
Sic igitur uociferans traxit enſem acutum
Aereum utrinq; acutum.ſaltauit autem in ipſum
Terribiliter ſonans.ipſe autē ſequebatur diuus Vlyſſes
Sagittam proijciens.percußit autē pectus apud mămam.
In autē ei hepate fixit uelox telum.ex aūt igitur manu
Enſem miſit humum.proiecta autem menſa
Decidit uoluta,longe autem aquas fudit humum,
Et poculum circū anſatū hic aūt terrā uerberauit frōte
Animo dolens:pedibus autem thronum ambobus
Calcitrans quaßit:in oculis autem fuſa eſt tenebra.
Amphinomus autem Vlyßi iuit glorioſo
Contrarius ruens.traxit autem enſem acutum
Si quomodo eius exiret ianuis.ſed ipſum præuenit
Telemachus à tergo percutiens ærea lancea
Humerorum medio.per autem pectora penetrauit.
Sonuit autem cadens:terram autem percußit fronte.
Telemachus autem ruit linquens longam lanceam
Illic in Amphinomo.ualde enim timebat ne qs Achiuorū
Lanceam trahentem longam,uel percutiat
Enſe ruens,uel in caput uerberans.
Iuit aūt currēs:ualde aūt cito dilectum patrē peruenit.
Prope autem ſtans uerba uelocia allocutus eſt.
O pater iam tibi ſcutum portabo & duas lanceas.
Et galeam bene æream in temporibus aptam
Ipſe induar iens.dabo autem Subulco
Et bubulco alia.armari enim melius.
Hūc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Porta currens quouſq; auxiliarij adſunt
Ne me amoueant ianuis ſolum exiſtentem.

Eurymachus occiditur.

Telemachus Amphinomum interficit.

Sic dixit. Telemachus autem dilecto patri.
Perrexit autẽ ire thalamum ubi ei inclyta arma iacebãt.
Hinc quatuor quidem scuta excepit, lanceas autem octo,
Et quatuor galeas æreas densas.
Venit autẽ ferẽs, ualde ãt cito dilectum patrẽ peruenit.
Ipse autem primum circa corpus indutus est æs:
Sic autẽ eodẽ modo hi famuli induti sunt arma pulchra.
Steterunt autem circum Vlyssem prudẽtẽ uarij consilij.
At hic quandiu quidem auxiliari erant sagittæ:
Tandiu procorum unum semper in domo
Percußit inspiciens. hi autem simul stricti cadebant.
At postquam liquerunt sagittæ sagittantem Regem,
Arcum quidem ad stabulum bene firmæ domus
Inclinauit stare ad parietes splendidos:
Ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex:
Capite autem in forti galeam bene factam posuit
Conum. grauiter autem crista desuper nuebat.
Accepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
Ianua autem quædam erat bene ædificato in pariete.
Vltimum autem apud pauimentum bene stantis domus
Erat uia in latitudine. tabulæ autẽ erant bene congruæ.
Hanc autem Vlysses custodire ioußit diuinum Subulcum
Stantem prope ipsam: una autem sola erat uia.
His autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians.
O amici non iam aliquis in ianuam ascendat,
Et dicat populis: clamor citißime fiat.
Ideo cito hic uir nunc postremo sagittet.
Hũc ãt rursus allocutus est Melãthius custos caprarũ.
Nõ aliquo modo est Agelaẽ diuine: prope enim grauiter
Aulæ pulchras ianuas et molestum os latitudinis:
Et unus omnes prohibebit uir, qui fortis sit.

Vlysses in procos se armat.

Agelaus procis.

Sed age uobis arma portabo armari
Ex thalamo illic enim putabo: neq; aliò
Arma deposuerunt Vlysses & illustris filius.
Sic dicens ascendit Melanthius custos caprarum
In thalamum Vlyßis supra scalas domus,
Vbi duodecim quidem scuta excepit, tot autem lanceas, Melãthius armis instruit procos.
Et tot galeas æreas crine densas.
Perrexit autem ire, ualde autẽ cito portãs procis dedit,
Et tunc Vlyßis soluta sunt genua & dilectum cor,
Postquã circumponentes uidit arma, manibus autẽ lãceas
Longas quatientes, ualde autem ipsi uidebatur opus.
Statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est.
Telemache certe ualde iam aliqua in domibus mulierum
Nobis contra parat bellum malum uel Melanthius.
Hunc autẽ rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus ẽ.
O pater ipse ego hoc peccaui, neq; aliquis alius
Causa, qui thalami ianuam spisse congruam
Reliqui inclinans, horum autem speculatio fuit melior.
Sed uade diuine Eumæe ianuam claude thalami.
Et obserua si qua est mulierum, quæ hæc faciat,
An filius Dolij Melanthius quem ego puto.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Iuit autẽ iterum thalamum Melãthius custos caprarum,
Portaturus arma pulchra: intellexit autẽ diuus Subulcus.
Statim autem Vlyssem allocutus est propè existentem.
Diuine Laërtiade prudens Vlysses.
Ille autem rursus exitiosus uir quem putamus ipsi
It in thalamum. tu autem mihi uerum dic,
Nunquid interficiam si potentior ero?
An tibi huc ducam, ut iniustitias soluat
Multas quantas hic operatus est tua in domo?

Hunc autē, respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Certe ego & Telemachus procos superbos
Retinebimus intra domos furentes:
Vos autem auertentes pedes & manus desuper
In thalamum mittite: tabulas autem ligate à tergo.
Catenam autem plicatam ex ipso penetrantes
Columnam in altam trahite, propinquate trabibus,
Vt diu uiuus existens graues dolores patiatur. (diuerūt.
Sic dixit. hi āt igitur hūc ualde qdē audiuerūt et obe=
Perrexerūt āt ire in thalamū. fefellerūt āt ipsū ītus exi=
Certe hic quidē thalami cōclaui ī arma quærebat. (stētē,
Hi autem steterunt utrinq; apud limina manentes,
Quādo in pauimentum ibat Melanthius custos caprarū.
Altera quidem manu ferens pulchram galeam,
Altera autem scutum latum antiquū inquinatū siccitate.
Laërtis herois quod iuuenis portabat.
Subulci Melanthiū uinciunt. Tū quidē iacebat, cōglutinationesq; solutæ erāt lororū.
Iam tunc irruentes ceperunt, traxeruntq; ipsum intro
Per caput. in pauimento aūt in terrā iecerūt dolētes cor.
Pedes autem manusq; colligauerunt tristi uinculo
Bene ualde uertentes totaliter sicut iusserat
Filius Laërtis pertolerans diuus Vlysses:
Catenam autem plicatam ex ipso tentantes,
Columnam in altā traxerūt, propinquauerūtq; trabibus.
Hunc autem cauillans allocutus est Eumæus subulcus
Nunc quidem iā ualde oīno Melanthie noctem seruabis
Lecto in molli dormiens sicut decet:
Neq; te Aurora ab Oceani fluxibus
Latebit ueniens aurisedis, quando adduces
Capras procis domo in conuiuium laborare.
Sic hic quidē illic relictus ē extēsus pnicioso ī uīculo.

Hi autem in arma euntes, portamq; imponentes lucidam
Iuerunt in Vlyssem prudentem uersutum,
Vbi oritur spirantes instabant. hi quidem in pauimento
Quatuor. hi autem intra domum multiq; & boni.
Hos autem prope filia Iouis uenit Minerua,
Mentori aßimilata & corpore ac & uoce.
Hāc aūt Vlysses lætatus est uidens, & uerbum dixit.
Mentor expelle maledictionē, recordare aūt socij dilecti.
Quæcunq; bona sacrificaui, coætanea autem mihi es.
Sic dixit putans populorū saluatricē esse Mineruā.
Proci autem ex altera parte minabantur ex domo.
Primus hanc increpauit Damastorides Agelaus.
Mentor ne te uerbis persuadeat Vlysses
Procis pugnare auxiliari autem ei ipsi.
Sic enim nostram mentem perfici puto,
Quando hos interfecerimus patrem ac & filium,
In autem tu his postea interficieris: qualia cogitas?
In autem domibus. tuo autem ipsius capite solues.
At postquam uestrum uiolentias abstulerimus ære,
Possessiones quot tibi sunt quæq; intus, & quæ foris:
His autem Vlyßis commiscebimus: neq; filios
Viuere in ædibus sinemus, neq; filias,
Neque uxorem prudentem in ciuitate uersari,
Sic dixit. Minerua autem irata ex animo magis,
Increpauit autem Vlyssem iratis uerbis.
Non amplius tibi Vlysses robur firmū, neq; aliqua fortitudo
Qualis, qn̄ pro Helena alba ulnis bono patre nata
Nouem annis Troianis pugnasti incessanter semper.
Multos autem uiros intefecisti in graui pugna.
Tuo autem capta est consilio Priami ciuitas lata uijs.
Quō iā nunc qn̄ tuū populū, & possessiones peruenisti

Minerua Mētori assimilata.

Agelaus Mentori ne Vlysē iuuet.

Contra procos lugens fortis esse?
Sed age huc amice apud me sta, & uide opus:
Vt uideas qualis tibi in uiris inimicis
Mentor Alcimides beneficentia reddet.
Dixit & nondum omnino dedit mutabilē uistoriā.
Sed adhuc potentiamq; & fortitudinem tentabat
Et Vlyßis uel autem filij gloriosi.
Ipsa autem splendidæ in domus trabem
Sedit ruens hirundini similis contra.
Procos autem concitabat Damastorides Agelaus,
Eurynomusq;, et Amphimedon, Demoptolemusq;,
Pisandrusq;, Polyctorides, Polybusq; bellicosus:
Hi enim procorum fortitudine erant egregiè optimi.
Quicunq; adhuc uiuebant circa animas pugnabant.
Hos autem iam domuit arcus & frequentes sagittæ.
His autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians.
O amici iam retinebit uir hic manus innocuas,
Et iam ei Mentor quidē uenit inanes iactationes dicēs.
Hi autem soli relicti sunt in primis ianuis:
Ideo non simul omnes immittite lanceas longas.
Sed agite, in eum primum iaculamini, sicubi Iupiter
Det Vlyssem percuti, & gloriam suscipere.
Horum autē aliorum non cura postquam hic ceciderit.
Sic dixit. hi autē igitur omnes iaculati sunt sicut iußit
Cupientes. hæc autem multum uana fecit Minerua.
Horum alius quidem limen bene firmatæ domus
Percußit. alius autem ianuam densè congruam.
Alius autem in parietè fraxinus cecidit ære grauis.
At postquam iam lanceas euitauerunt procorum:
His uerbis incepit pertolerans diuus Vlysses.
O amici iam quidem ego dicerem & nobis

Procorum in turmam,qui prompti ſunt
Nos interficere in prioribus malis.
Sic dixit.hi aũt igitur oẽs iaculati ſunt acutas lanceas
Contra inſpicientes Demoptolemum quidem Vlyſſes:
Euriadem aũt igitur Telemachus:Elatum aũt Subulcus,
Piſandrum autem igitur interfecit boum bubulcus uir.
Hi qdẽ poſtea ſimul oẽs mordicus ceperũt magnũ pauimẽ
Proci autẽ igitur iuerunt domus intimũ. (tum,
His aũt igitur irruerunt,mortuis aũt ex lãceas ceperũt.
Rurſus autem proci iaculati ſunt acutas lanceas
Cupientes.illas autem multum inanes poſuit Minerua.
Horum alius quidem limen bene firmatæ domus
Percußit.alius autem ianuam ſpiße congruam.
Alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
Amphimedõ ãt igitur Telemachũ percußit manũ ĩ palma
In ſuperficie,extremam autem pellem læſit æs.
Cteſippus autem Eumæum ſuper ſcutum lancea longa
Humerũ extra tetigit.hoc ãt ſup uolauit.cecidit ãt humũ.
Hi autem rurſus circum Vlyſſem prudẽtẽ uerſutum
Procorum in turbam iaculati ſunt acutas lanceas.
Tũc rurſus Erydamãta pcußit urbium pplator Vlyſſes,
Amphimedonta autẽ Telemachus,Polybum ãt Subulcus,
Cteſippum autem igitur poſtea boum bubulcus uir
Percußit in pectus.iactans autem allocutus eſt.
O multum audax amator cõuiciorum nunquam oĩno
Obediens ſtultitiæ ualde dic,ſed Deis
Verbum uerte,quoniam multo potentiores ſunt.
Hoc tibi pro pede hoſpitale quem dediſti
Diuo Vlyßi domum mendicanti.
Dixit igitur boum nigrarum bubulcus.at Vlyſſes
Vulnerauit Damaſtoridem cominus lancea longa.

Euryades Elatus & Piſandrus occiduntur.

Telemachus autem Buenoridem Liocritum percußit
Lancea medio uentre, penitus autem æs transire fecit:
Cecidit autem pronus, terram autẽ percußit tota fronte.
Iam tunc Minerua corruptiua hominum Aegida sustulit
Alto ex fastigio. horum autem mentes timuerunt.
Hi autem fugerunt in domum boues tanquam gregariæ,
Cõparatio. Quas quidem dolosus æstrus irruens agitauit
Tempore in uerno, quando dies longæ sunt.
Hi autem sicut uultures curuæ unguibus curuæ labris
Ex mentibus uenientes in aues saltant.
Hæ quidem in campo nebulas timentes eunt.
Hæ autem has perdunt insilientes, neq; aliqua fortitudo
Fit, neq; fuga: gaudent autem uiri præda.
Sic igitur hi procos irruentes in domum
Verberabãt cõuersim. horũ ãt suspiriũ mouebatur ĩdecẽs
Capitibus uerberatis. pauimẽtũ ãt totũ sãguine spargitur.
Liodes supplex orat Vlyssem
Liodes autem Vlyßis irruens cepit genua,
Et ipsum precans uerba uelocia allocutus est.
Oro te Vlysses. tu autem me uenerare, & mei miserere.
Nondum enim aliquam dico mulierum in domibus
Dicere: neq; aliquid facere iniustum, sed & aliò
Sedaui procos quicunq; talia faceret.
Sed mihi non obediuerunt malis à manus tenerem:
Ideo & iniustitijs indecentem mortem secutus sum.
At ego cum his uates nihil faciens
Iacebo. sic non est gratia imposterum benefactorum.
Hunc autẽ toruè uidens allocutus est prudens Vlysses.
Si quidem iam cum his uates dicis esse,
Sæpe curasti orare in domibus
Longè mihi reditus finem dulcis fieri.
Te autem uxoremq; dilectam sequi & filios parere.

Ideo

Ideo non mortem grauem aufugies.

Sic igitur dicens enſem cepit manu forti

Liodes occiditur.

Iacentem quem Agelaus abiecerat humum
Interfectus, quo hunc in ceruicem mediam percußit.
Loquentis aūt igitur huius caput pulueribus mixtum eſt.
Terpiades autem cantor fugit mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis neceßitate.
Stabat in manibus tenens citharam ſtridulam
Propè apud ianuam: bifariam autem mentibus cogitabat.
An egrediens domo Iouis magni ad aram
Aulæ ſederet factam ubi multa
Laërtes Vlyſſesq; boum in crura combuſſerat.
An genibus precaretur ruens Vliſſem.
Sic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe
Genua tangere Laërtiadæ Vlyſſis.
Certè hic citharam concauam depoſuit humi
Medio crateræ & throni argentei clauis.
Ipſe autem rurſus Vlyßis ruens cepit genua.
Et ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt.

Oro te Vlyſſes. tu autē me uenerare, et mei miſerere.

Phemius muſicus Vlyſsi.

Ipſi tibi in futurum dolo erit, ſi cantorem
Interficies, qui Deis & hominibus cano.
Ipſe doctus ſum: deus autem mihi in mētibus cantilenas
Omnes produxit. uidetur autem tibi accinere
Tanquam Deo. ideo ne me cupias collo truncare.
Et telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
Quòd ego non uoluntarius in tuam domū, neq; indigens,
Veni procis cantaturus poſt conuiuium:
Sed multo plures & potentiores duxerunt neceßitate.

Sic dixit. hunc autem audiuit ſacra uis Telemachi.
Statim autem ſuum patrē allocutus eſt propè exiſtentem.

Abstine,neq; item hunc insontem percute ære.
Et preconem Medonta saluabimus,qui mei semper
Domo in nostra curam habuit pueri existentis:
Si iam non ipsum interfecit Philetius,uel Subulcus,
Vel tibi obuiauit ruenti in domo.
Sic dixit.hunc aũt audiuit Medon prudentia sciens.
Cadens enim iacebat sub sede:circum autem pellem
Indutus bouis nuper excorticatam fugiens mortẽ nigram.
Statim aũt à throno surrexit:cito ãt expogliauit bouinã.
Telemachum autem postea ad ruens cepit genua,
Et ipsum precans uerba uelocia allocutus est.
O amice ego qdẽ hic suum.tu ãt tenearis.dic ãt patri
Ne me circa potentias lædat acuto ære
Viris procis iratus,qui ei totonderunt
Res in domibus:te autem stulti nihil honorauerunt.
Hunc autem subridens allocutus est prudens Vlysses.
Fide quoniam te dic liberauit & saluauit,
Vt noscas in animo,& dicas,& alij
Mala operatione bona operatio melior.
Sed exeuntes domibus sedete foris
Ex cæde in aula,tuq; & multum famosus cantor:
Vt ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit.hi autem exiuerunt domo euntes.
Sederunt autem igitur hi Iouis magni ad altare
Vndiq; aspicientes cædem expectantes semper.
Aspiciebat aũt Vlysses ad suã domũ si quis adhuc uirorũ
Viuus sublateret fugiens mortem nigram.
Hos autẽ uidit ualde omnes in sanguine,& pulueribus
Cadentes multos,sicut pisces quos piscatores
Concauum in littus album extra mare
Rete extraxerunt multo foraminibus:hi autem omnes

Phemius et Medõ a Telemacho seruantur.

Vndas maris cupientes in arenis fusi sunt:
Horum quidem Sol lucens abstulit animum,
Sic tunc igitur proci adinuicem fusi erant
Iam tunc Telemachum allocutus est prudens Vlysses,
Telemache eia age mihi uoca nutricem Eurycleam,
Vt uerbum dicam, quod mihi in animo est.

Vlysses Eurycliam accersiri iubet.

Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri.
Mouens autem ianuam allocutus est nutricē Eurycleam.
Eia iam mouere anus diu generata, quæ mulierum
Famularum speculatrix es in domibus nostris,
Veni, uocat te pater meus, ut aliquid dicat.
Sic locutus est. huic autem uelox fuit uerbum
Apperuit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Perrexit autem ire. at Telemachus ante præibat.
Inuenit postea Vlyssem cum interfectis mortuis,
Sanguine & puluere inquinatum tanquam leonem,
Qui comesturus bouem uenit pernoctantem in agro:
Omne autem igitur ei pectusq; genæq; utrinq;
Cruentæ sunt: grauis autem in uultum uideri.
Sic Vlysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
Hæc aūt postq̄ igitur mortuosq; & magnū inspexit san=(guinē,
Ruit ululare, quoniam magnū uidit opus.
Sed Vlysses prohibuit, & tenuit cupientem.
Et ipsam uociferans uerba uelocia allocutus est.
In animo anus gaude & abstine, neque ulula.
Non pietas interfectis uiris orare.
Hos autem parca domuit Deorum & impia opera.
Non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
Non malum, neq; quidē bonum quid ad ipsos peruenisset
Ideo & peccatis indecentem mortem assecuti sunt.
At age mihi tu mulieres in domibus dic,

Quæ me inhonorant, & quæ peccantes sunt.
Hunc aūt rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea.
Tibi enim ego tibi fili ueritatem dicam.
Quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
Famule. has quidem opera docuimus operari,
Lanasq; extendere, & seruitutem tolerare.
Harum duodecim omnes impudentias iniuerunt,
Neque me honorantes, neque ipsam Penelopen.
Telemachus aūt nuper quidē auctus est, neq; ipsum mater
Imperare siuit in famulis mulieribus.
Sed age ego ascendens superiora splendida
Dicam tuæ uxori cui aliquis Deus somnum immouit
Hanc autem, resp̄odens, allocutus est prudens Vlysses.
Nondum hanc excita. tu autem huc dic mulieribus
Venire, quæ antea indecentia operatæ sunt.
Sic dixit. anus autem per domum exiuit
Nuncians mulieribus, & mouens ire.
At hic Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum
Ad se uocans uerba uelocia allocutus est.
Incipite mortuos portare, & iubete mulieres.
At postea thronos pulchros, & mensas — ...bet mortuos efferri,
Aqua, & spongijs multis foraminibus purgare.
At postquam iam totam domum ornauerunt,
Famulas educentes stabilis domus
Mediæq; testudinis, & boni septimi aulæ
Interficite ensibus longè acutis, donec omnium
Animas auferatis & obliuiscatur Veneris,
Quam à procis habuerūt, mixtæ suntq; clàm.
Sic dixit. hæ autem mulieres congregatæ uenerunt oēs
Grauiter lugentes, teneram lachrymam defundentes.
Primum quidē igitur mortuos portauerunt interfectos,

Sub autem porticu deposuerunt bene septæ aulæ
Adinuicem innitentes: imperauit autem Vlysses
Ipse iens, hæ autem exportabant & necessitate.
At postea thronos pulchros, & mensas
Aqua, & spongijs multis foraminibus purgarunt.
At Telemachus, & Bubulcus, & Subulcus
Scopis pauimentum prudenter facte domus
Verebāt: hæ aūt exportauerūt famulæ: posuerūt aūt foris.
At postquam omnem domum ornauerunt
Famulas educentes stabilis domus
Mediæq; testudinis, & boni septi aulæ,
Loco in stricto unde non aliquo modo erat fugere,
His autem Telemachus prudens incepit dicere.
Non quidem iam pura morte animum auferam
Harum, quæ iam, meo capiti opprobria fuderunt,
Matriq; meæ, apudq; procos dormiebant.
Sic dixit & funem nauis nigræ
Columna ex suspendens magna iecit nigra
Altè extendens, ne qua pedibus terram tangeret.
Sicut aūt quando uel turdellæ extensæ alis, uel columbæ
Septo in percutiunt quod stat in luco
Aulin intrantes. odiosum autem susceptum est cubile.
Sic hæ ordinatim capita habebant, circum aūt omnibus
Collis laquei erant, ut miserrime morerentur.
Tremebant autem pedibus paululum non ualde diu.

Impudicæ famulæ laqueo suspēduntur.

Educunt autem Melanthiū in uestibulumq; et aulā:
Hoc autem ab quidem naresq; & aures sæuo ære
Inciderūt: genitaliaq; extraxerūt canibus cruda comedi.
Manusq; & pedes inciderunt irato animo.
Hi quidem postea abloti manusq; pedesq;
In Vlysseam domum iuerunt, perfectum est autem opus,

Melanthius trucidatur.

At hic allocutus est dilectam nutricem Eurycleam.
Porta sulfur anus malorũ medelã.porta aũt mihi ignẽ
Vt fumigem domum.tu autem Penelopen
Venire huc iube cum ancillis mulieribus:
Omnes autem moue famulas in domum uenire.
Hunc aũt rursus allocuta est dilecta nutris Eurycles.
Certè iam hæc fili mi secundum decens dixisti:
Sed age lænamq; chitonaq; uestimenta portabo.
Non autem sic uestibus tectus latos humeros
Sta in domibus.repræhensibile autem esset.
Hanc autem rursus allocutus est prudens Vlysses.
Ignis nunc mihi primum in domibus fiat.
Sic dixit.neq; non obediuit dilecta nutrix Eurycles.
Portauit autem igitur ignem & sulfur.at Vlysses
Bene adoleuit domum amplam, & domum, & aulam.
Anus aũt rusus ascendit per domos pulchras Vlyßis,
Nuncians mulieribus, & mouens ire.
Hæ autem iuerunt domum tædas in manibus tenentes.
Hæ quidẽ igitur circũfundebantur & salutabãt Vlyssem:
Et osculabantur amplectentes caputq; & humeros,
Manusq; capientes.hunc autem dulce desiderium cepit
Fletus & suspirij:nouit autem igitur mentibus omnes.

Igne lustrãtur ędes.

ARGVMENTVM. Ψ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Agnitio Vlysſis apud vxorem,& erroris narrationum breuis narratio,Et Vlysſis et Telemachi cum domesticis exitus.

ODYSSEAE. Ψ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Psi autem,agnoscit maritum suum quondam Penelope.

ANVS Autem in superiora ascendit cachinans,
Heræ dictura dilectum maritum intus existentem.
Genua autem firma habebat, pedes autem sufficientes erant.
Stetit autē igitur super capite, & ipsam ad uerbū dixit.
Surge Penelope dilecta filia, ut uideas
Oculis tuis, quæ cupiebas dies omnes.
Venit Vlysses, & domum amplicuit serò licet ueniens.
Procos autem interfecit superbos, qui suam domum
Destruebant, & res comedebant, uiolabantq; filium.
Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Nutrix dilecta insanam te dei fecerunt, qui possunt
Insipientem facere, & prudentem ualde existentem:
Et insipientem prudentiam inire fecerunt.
Qui te læserunt: antea autem mentibus bona eras.
Cur me lædis per dolentem animum habentem
Hæc dicens? & ex somno suscitas
Dulci? qui me ligauit dilectas palpebras complectens.
Nondum enim tantum dormiui ex quo Vlysses
Iuit uisurus malum Ilium non nominandum.
Sed agè nunc descende, & retro ualde domum.
Si enim aliqua me alia mulierum, quæ mihi sunt
Hæc ueniens nunciasset, & ex somno excitasset,
Ideo cito odiosè ipsam ego remisissem ire
Rursus intra domos. te autem hæc senectus iuuat.
Hāc autē rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea.
Non te lædo filia dilecta: sed uerè tibi
Venit Vlisses, & domum suscepit sicut dico.
Hospes quem omnes inhonorabant in domibus.

Euryclea nunciat Penelope Vlyssem rediisse.

Penelope Vlyssem rediisse non credit.

Euryclea Penelope.

Telemachus autem igitur diu cognouit intus existentem
Sed prudentijs cogitationes patris occultabat.
Vt uirorum puniret uiolentias superborum.
Sic dixit.hæc autem lætata est à lecto saltans
Anum circumplicita.à palpebris autē lachrymam misit,
Et ipsam uociferans uerba uelocia allocuta est.

Penelope nutrici.

Eia agè iam mihi nutrix dilecta uerum dic.
Si uerè iam domum uenit ut dicis,
Quomodo iam procis impudentibus manus immisit
Solus existens.hi aūt semper congregati intus manebāt.

Euryclea Penelope.

Hāc autē rursus allocuta ē dilecta nutrix Euryclea.
Non uidi,non audiui,sed suspirium solum audiui
Interfectorū. nos aūt in secessu thalamorū bene factorū
Sedebamus timentes:tabulæ aūt tenebant bene congruæ
Antea,quando iam me tuus filius à domo uocauit
Telemachus:hunc enim premisit uocare.
Inueni postea Vlyssem inter interfectos mortuos
Stātē.hi aūt ipsū circū lapidibus stratū pauimētū tenētes
Iacebant adinuicē.tu uidēs āt animū exhilarabis.
Nunc hi quidem iam omnes in aularibus iannis
Congregati.at hic domum fumigat perpulchram
Ignem magnum accēdens.te aūt me præmisit uocarem.
Sed sequere,ut uobis letitia ineatis
Ambo uos dilecto corde,quoniam mala multa paßi estis
Nunc autem iam hoc longum desiderium perfectum est.
Venit quidem ipse uiuus domesticus: inuenit autem et te
Et filium in domibus:malè autem super ipsum fecerant
Proci,quos omnes puniuit sua in domo.

Penelope Euryclee.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Nutrix dilecta nondum ualde contra glorieris ridens,
Scis enim quòd gratus iu domo appareret

Omnibus: maxime autē mihiq; & filio quem genuimus.
Sed non est hoc uerbum uerum, sicut dicis.
Sed aliquis immortalium interfecit procos superbos
Iniuriam admirans, animi dolores, & mala opera.
Non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
Nō malum, neq; quidem bonum quicunq; ipsos aduenit.
Ideo iniustitiæ paßi sunt malum. at Vlysses
Perdidit longè reditum græciæ: perijt autem ipse.
Huic autē postea respondit dilecta nutrix Eurvclea. Euryclea Penelope.
Filia mea quale te uerbum fugit septum dentium,
Quæ maritum intus existentem in foco nunquam dicis
Domum esse uenturū animus aūt tibi semp incredulus.
Sed age tibi & signum permanifestum aliud dicam.
Cicatricem quam quondam ipsum sus percußit albo dēte.
Hanc abluens agnoui. uolebam autem tibi ipsa
Dicere: sed me ille capiens in ore manibus
Non siuit prudentijs mentis.
Sed sequere. at ego me circum concedam ipsam
Si te decepero, interfice me miserrima morte.
Huic autem respondit postea prudens Penelope.
Nutrix dilecta difficile Deorum semper genitorum.
Consilia trahere ualde multum scientem existentem.
Sed tamen eamus ad filium, ut uideam
Viros procos interfectos, & qui interfecit,
Sic dicens descendit superiora. multa autem ei cor
Mouebat, an longè dilectum cor interrogaret, Penelope sub dubitans accedit Vlyssem.
An astans oscularetur caput & manus capiens.
Hæc aūt postq̄ ingressa ē, et trāsiuit lapideū pauimētū,
Sedit postea Vlyssem contra in ignis splendore
Parietis alterius. hic autem igitur ad columnam longam
Sedebat deorsum uidens, expectās si ipsum alloqueretur

Fortis uxor, poſtquam uidit oculis.
Hæc autem tacita diu ſedit: ſtupor autem ei cor cepit.
Aſpectu autem aliquando ipſum clare uidebat,
Aliqñ autẽ ignorabat mala corpori ueſtimẽta habẽtem.
Telemachus aũt locutus ẽ, uerbũq; dixit, denominauitq;.
Mater mea mala mater ſæuum animum habens,
Cur ſic patre ſepararis? neque apud ipſum
Sedens uerbis interrogas: neq; ſcrutaris
Non quidem alia ſic mulier tolerabili animo
Viro abſtineret, qui ei multa mala laborans
Veniſſet uigeſimo anno patriam terram.
Tibi autem ſemper cor durius eſt lapide.
  Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Fili mi animus mihi in pectoribus ſtupefactus eſt:
Neq; dicere poſſum uerbis, neque interrogare
Neque in uultum uidere contra ſi uerè iam
Eſt Vlyſſes, & domum uenit: certe ualde nos
Cognoſcemur inter nos & melius. ſunt enim nobis
Signa, quæ iam & nobis abſcondita ſcimus ab alijs.
  Sic dixit. riſit autem pertolerans diuus Vlyſſes.
Statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus eſt.
  Telemache certe matrem in domibus dimitte
Tentare me. forſan autem agnoſcet, & melius.
Nũc aũt quod ſordeo, mala aũt corpori ueſtimẽta ĩdutus (ſum,
Ideo inhonorat me, & nondum dicit hunc eſſe.
Nos autem conſultemus ut ualde optima fiant.
Etenim aliquis unum uirum interficiens in populo,
Cui non multi ſint adiutores retro,
Fugit, affinesq; relinquens & patriam terram:
Nos autẽ ſuſtẽtaculum ciuitatis interfecimus, qui ualde (optimi
Iuuenum in Ithaca: ideo conſulere iubeo.

Nũc aũt rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus ẽ.
Ipse hæc uideas pater dilecte:tuum enim optimum
Consilium in hominibus dicunt esse:neq; aliquis tibi
Alius uir contendat mortalium hominum.
Nos autem prompti simul sequemur,neq; aliquid dico
Fortitutidine indigere quanta potentia adest.
Hũc autẽ,respondens,allocutus est pertolerãs Vlysses.
Tibi enim dico,ut mihi uidetur esse optima.
Primum quidem lauamini,& induimini uestes:
Famulasq; in domibus iubete uestimenta capere.
At diuinus cantor tenens citharam stridulam
Nobis præeat amatrice ludorum saltatione:
Vt aliquis dicat nuptias esse extra audiens,
Vel per uiam iens,uel qui circum habitant:
Ne antea fama lata cædis in ciuitate fiat
Virorum procorum,quàm nos eamus extra
Agrum in nostrum arboriferum.illic aut postea
Consultabimus quod utile Olympius præbebit.
Sic dixit.hi ãt igitur hũc ualde qdẽ audiuerũt et obe=
Primũ qdẽ igitur loti sunt et ĩduti sũt uestes:(diuerũt,
Paratæ sunt aũt mulieres .ipse aũt cepit diuinus cantor
Citharam concauam,in autem ipsis desiderium mouit
Cantusq; dulcis.& strenuæ saltationis.
His autem magna domus strepebat pedibus
Virorum ludentium,pulchrizonarumq; mulierum.
Sic autem aliquis domos extra audiens.
Certè ualde iam duxit uxorem multis petitam Reginã.
Misera.non tolerauit mariti sui primi
Custodire magnam domum continuè quosuq; ueniret.
Sic igitur aliqs dixit.hæc aũt nõ cognouerũt sicut facta
Ast Vlyssem magnanimum sua in domo (sunt.

Simulantur in edibus nuptię propter tumultum.

Eurynome gubenatrix lauit & unxit oleo.
Circum autem ipsum pallium pulchrum iecit et uestem.
Post hæc in capite fudit multã pulchritudinẽ Minerua,
Maioremq; inspicere, & pinguiorem: in autem capite
Tenues misit comas uiolaceo flori similes.
Sicut autẽ quando aliquis aurum circumfudit argẽto uir
Sciens, quem Vulcanus docuit & pallas Minerua
Artem omnigenam: gratiosa autem opera perficit.
Sic quidẽ huic circumfugit gratiam capitiq; et humeris.
E' balneo autem exiuit corpore immortalibus similis.
Iterum autem rursus desedit in sede unde surrexerat,
Contra suam uxorem, & ipsam ad uerbum locutus est.

Vlysses uxori.

Felix supra tibi mulierum effœminatarum
Cor durum posuerunt olvmpias domos habitantes.
Non quidem alia sic mulier tolerabili animo
Viro abstineret, qui ei mala multa laborans
Veniret uigesimo anno in patriam terram.
Sed age mihi nutrix sterne lectum, ut & ipse
Dormiã, certe enim huic ferreus in pectoribus animus.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Felix non nuper magnifico, neq; paruifacio,
Neq; ualde admiror. ualde autem bene scio qualis erat
Ex Ithaca in naui iens longa remis.
Sed age ei sterne bonum lectum Euryclea
Intra stabilem thalamum quem ipse fecit:
Vbi ei extra ponentes bonam lecticam iaciteq; lectum,
Pelles & lænas, & cooperimenta splendida.
Sic dixit maritum tentans at Vlysses
Iratus uxorem allocutus est prudentia scientem.
O' mulier certe ualde hoc uerbum triste dixisti.
Quis autem mihi alibi ponere lectum. difficile aũt esset

Et ualde ſcienti, quando non Deus ipſe ueniens
Facile uolens ponet alio in loco.
Virorũ autẽ nõ aliquis uiuus homo, neq; ualde pubeſcẽs
Facile moueret, quoniam magnum ſignum factum eſt
In lectica laborata. hãc autẽ ego feci, neq; aliquis alius:
Arbuſcula erat extenſa folijs oliuæ ſeptum intra,
Florens, uireſcens: groſſa autem erat tanquam columna:
Huic autem ego ieci thalamum meum donec perfeci
Denſis lapidibus, & bene deſuper texi:
Compactas autem impoſui ianuas ſpiſſe factas.
Et tunc poſtea incidi comam folij longæ oliuæ.
Truncum autem ex radice incidens circum poliui enſe
Bene & ſcienter, & in lineam direxi
Fulcrum faciens. terebraui autem omnia terebro.
Ab autem hoc incipiens lecticam poliui quouſq; perfeci
Variam auroq;, & argento, & ebore.
Extra autem extendi pellem bouis purpure ſplendidam.
Sic tibi hoc ſignum dico, neq; ſcio.
Si mihi adhuc firma eſt mulier lectica, an aliquis iam
Virorum alibi poſuerit incidens à radice oliuæ.

Vlyſſes lectũ ſuũ cõiugalem deſcribit.

Sic dixit. huius illic ſoluta ſunt genua et dilectum cor,
Signa recognoſcentis, quæ ei firma dixit Vlyſſes:
Lachrymans aũt. poſtea rectà cucurrit. circum ãt manus
Collum iecit Vlyßi: caput autem oſculata eſt, & uultus.
Ne mihi Vlyſſe iraſcere, quoniam alijs maximè
Hominum prudẽs fuiſti. Dei autem dederunt ærumnã,
Qui nobis inuiderunt adinuicem manentibus.
Iuuentute delectari, & ſenectutis limen peruenire.
At non nunc mihi hoc iraſcere, neq; repræhende,
Quoniã te nõ primum poſtquam uidi ſic amplexa ſum.
Semper enim mihi animus in pectoribus dilectis

Penelope ex ſignis Vlyſsẽ certe cognouit.

Tremebat, ne me quis hominum deciperet uerbis
Veniens. multi enim malas astutias cogitant.
Neq; autem Argiua Helena Ioue nata
Viro cum alieno mixta esset amicitia & lecto,
Si sciuisset quòd ipsam iterum bellicosi filij Achiuorum
Ducere domum dilectam in patriam debebant.
Hanc autem facere Deus mouit opus indecens.
Hanc autem nocumentum antea suo imposuit animo
Graue, ex qua primum, & nos aduenit dolor.
Nunc autem postquam iam signa ualde manifesta dixisti
Lecti nostri quem non homo alius uidit,
Sed soli tuq; ego & ancilla una sola
Actoris, quam mihi dedit pater adhuc huc uenienti,
Quæ nobis saluabat ianuas boni cubiculi.
Persuades iam meum animum sæuum ualde existentem
Sic dixit. huic ãt adhuc magis desyderiũ mouit luctus.
Flebat autem habens uxorem gratã prudẽtias scientem.
Sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
Quorum neptunus bene factam nauem in ponto
Corrupit impulsam uento, & unda nigra.
Pauci autem effugiunt album mare in terram
Natantes: multa autem circa corpus uersa est salsugo.
Læti autem adiuerunt terram malum fugientes.
Sic igitur huic gratus erat maritus inspicienti.
Collo autem nondum omnino remouebat brachia alba.
Et lugentibus apparuisset rosea Aurora,
Nisi alia cogitasset Dea cæsia Minerua.
Noctẽ quidẽ in trãsitu longã tenuit. Aurorã autẽ rursus
Custodiuit in Oceano auream sede, neq; sinebat equos
Coniungi ueloces pedibus lumem hominibus portantes
Lampum & Phaëtonta, qui auroram iuuenes ducunt.

Lampus et Phaëton equi Auroræ.

Et tunc igitur ſuam uxorẽ allocutus eſt prudens Vlyſſes
O mulier nondum enim omnium in fines certaminũ
Venimns.ſed adhuc in futurum immenſus labor eſt,
Multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
Sic enim mihi anima dixit Tireſiæ,
Die quo quando iam deſcendi domum inferni intra,
Reditum ſociis quærens, & mihiipſi.
Sed ueni: lectum autem eamus uxor, ut & iam
Somno ſub dulci delectemur dormientes.
Hunc autem ruruſus allocuta eſt prudens Penelope.
Lectus quidem iam tibi erit, quando animo
Tuo uolueris, poſtquam te Dei fecerunt uenire
Domum bene ædificatam, & tuam in patriam terram.
Sed quoniam cognouiſti, & tibi Deus iniecit animo:
Dic age mihi certamen, quoniam & in futurum puto
Audiam. ſtatim autem eſt ſcire non peius.
Hãc autẽ, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Felix cur igitur me ualde hortans iubes
Dicere. at ego dicam, neq; celabo.
Non quidem tibi animus lætabitur, neq; enim ipſe
Lætabor, quoniã ualde multas hoĩum ĩ ciuitates iubebat
Venire in manibus habentem aptum remum.
Donec hos aduenire, qui neſciunt mare
Viros, neq; ſalibus mixtum cibum edunt,
Neq; ſciunt naues purpureas roſtris,
Neq; aptos remos, qui alæ nauibus ſunt.
Signũ ãt mihi hoc dixit pmanifeſtum, neq; te cælabo:
Quando iam mihi obuians alius uiator
Apparebit furcam tenere in illuſtri humero.
Et tunc me in terra figentem iuſsit remum
Sacrificantem ſacra bona Neptuno Regi,

Agnum, taurumq́;,porcasq́; ascendentem aprum:
Domum autem abire facere sacras hecatombas
Immortalibus Deis,qui cælum latum habitant,
Omnibus ualde ordinatim,mors autẽ mihi ex mari ipso
Debilis ualde talis ueniet,quæ me interficiet
Senectute sub matura læsum.circum autem populi
Beati erunt.hæc autem mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Si quidem iam senectutem Dei perficient meliorem:
Spes tibi postea malis fugam fore.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Interim autẽ Eurynomeq́; & nutrix parabant lectum
Veste molli tædis sub splendentibus.
At postquam strauerunt densum lectum festinantes:
Anus autem iens iterum domum iuit.
His autem Eurvnome cubicularia præibat
Euntibus lectum tædam in manibus tenens.
In thalamum autẽ prudens iterum abiuit.hi quidẽ postea
Læti lecti antiqui consuetum iuerunt.
At Telemachus,& Bubulcus,& Subulcus
Cessare fecerũt saltatiõe pedes,cessare fecerũt ãt mulieres
Ipsi autem dormierunt in ædibus umbrosis.
Hi ãt postq̃ igitur amicitia delectati sunt desyderata.
Versi sunt uerbis mutuo loquentes.
Hæc qdẽ quæcũq; ĩ domibus tolerauit diuina mulierum
Virorum procorum inspiciens exitiosam multitudinem,
Qui sui gratia multas boues,& pingues oues
Iugulauerunt,multum autẽ doliorum haustum est uini.
At hic diuus Vlysses quousq; dolores posuit
Hominibus,quascunq; ipse ærumnas passus est,
Oĩa dixit.hæc ãt igitur delectata ẽ audiẽs,neq; ei sõnus

Vlysses enarrat uxori suos errores.

Cecidit

Cecidit in palpebris ante narrare omnia.

Incepit aũt quomodo primũ Ciconas domuit. at postea
Venit Lotophagorum uirorum pinguem terram.

Et quæcũq; Cyclops fecit, et quomodo retribuit pœnã
Fortium sociorum, quos comedit: neq; misertus est.

Et quomodo Aeolum iuit, qui ipsum prõptus suscepit,
Et misit. neq; parca dilectam in patriam ire
Siuit: sed ipsum rursus rapiens procella
Pontum in piscosum tulit ualde suspirantem.

Et quomodo longam portis Læstrigoniam adiuit,
Qui naues perdiderunt & fortes socios
Omnes: Vlysses autem solus aufugit naue nigra.

Et Circes narrauit dolum: multam inuentionemq;.

Et quomodo inferni domum iuit latam,
Animam interrogaturus Thebani Tiresiæ
Naui multiseda: & inspexit omnes socios,
Matrẽq; quæ ipsũ peperit, & nutriuit paruulũ existẽtẽ

Et quomodo Sirenum congregantium uocem audiuit.

Quomodoq; iuit erratiles petras grauẽq; Caribdim,
Scyllamq;, quam nullo modo sine morte uiri fugerunt.

Et quomodo Solis boues interfecerant socij.

Et quomodo nauem uelocẽ percussit ardenti fulmine
Iupiter altitonans: longe autem corrupti sunt boni socij
Omnes simul. ipse autem malas mortes subterfugit.

Quomodoq; iuit Ogygiã ĩsulã nymphãq; Calypsonẽ,
Quæ ipsum detinuit cupiens maritum esse
In spelunchis concauis: & cibauit: & dixit
Facere immortalem, & non senescentem dies omnes.
Sed huic nunquam animum in pectoribus persuasit.

Et quomodo in Phæaces Peruenit multa passus,
Qui iam ipsum circa cor Deum tanquam honorauerũt:

Et miserunt cum naui dilectam in patriam terram,
Aes, aurumq; sufficienter, uestemq; dantes.
Hoc igit ultimũ dixit uerbũ, quãdo ei dulcis somnus
Solutiuus membrorum irruit, soluensq; curas animi.
Hec autem rursus alia cogitauit Dea cesia Minerua.
Quando iam Vlyssem putabat suo in animo
Lecto suæ uxoris delectari, ac & somno:
Statim ab Oceano aurithronam matutinam
Mouit, ut hoĩbus lumẽ portaret surrexit aũt Vlysses
Lecto ex molli uxorem autem in uerbum mandauit.
O' uxor. iam qdẽ multis satiati sumus certaminibus
Nos ambo tu quidem hic meum multum curis reditum
Flens, at me iupiter doloribus, & Dei alij
Desyderantem impedierunt mea à patria terra.
Nunc autẽ postquã ambo perdesyderatũ uenimus lectũ,
Res quæ mihi sunt cura in domibus.
Oues autem quas mihi proci superbi consumpserunt,
Multas quidem ipse ego prædabor alias ãt Achiui,
Dabunt donec omnia implebunt stabula.
Vlysses egreditur ad patrem. Sed certe quidem ego multum arboribus agrum uado,
Visurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet.
Tibi autem uxor hoc mando Prudenti existenti.
Statim enim fama ibit simul Sole ascendente
Virorum procorum quos interfeci in domibus.
Vade superiora ascendens cum ancillis mulieribus
Sedere: neq; aliquem ante uideas, neq; interroga.
Dixit. & circum humeros indutus est arma pulchra.
Mouit autem Telemachum, & Bubulcum, et Subulcum:
Omnes autem arma iussit bellicosa manibus capere.
Hi autẽ ei non impersuasi sunt: armati sunt autem ære.
Aperuerũt ãt ianuas, & exiuerũt. præiuit aũt Vlysses.

Iam quidē lumen erat in terrā.hos antē igitur Minerua
Obſcuritate cooperiens cito eduxit ciuitate,

ARGVMENTVM. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

Has horum procorum animas Mercurius in infernum deducit:
Et recognitio Vlyſsis fit ad patrem Laerten. Et turbationē
Itacenſiis factam in procorum interitu, Mīner ua impedit.

ODYSSEAE. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

Omega aūt, Vlyſſes cum patre & filio pugnat Achiuis.

MERCVRIVS Autem animas
Cyllenius euocauit
Virorum procorum. tenebat autem
uirgam in manibus
Pulchram auream: hac hominum ocu-
los mulcebat
Quorū uolebat, hos aūt rurſus et dormiētes ſuſcitabat.
Hac mouens, hæ aūt frementes ſequebantur.
Sicut autem quando ueſpertiliones ſeceſſu antri magni
Strepentes uolant poſtquam aliquis cadere fecit
Multitudine e petra: ſupraq; mutuo tenentur.
Sic hæ frementes ſimul ibāt: præibat autem igitur ipſis
Mercurius ſoporantes ad latas uias.
Apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,
Et apud Solis ianuas, & populum ſomniorum
Ibant. ſtatim autem peruenerunt in herboſum pratum,
Vbi habitant animæ ſimulachra laborantium.

Mercurius procorum animas ad inferos deducit

Danaũ animæ. Inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
Et Patrocli, & strenui Antilochi,
Aiacis quẽ, qui optimus erat specieq; corporeq;
Aliorum danaorum, post strenuum Peliona.
Sic hic quidem circa illum uersabantur, propẽ autem
Iuit postea anima Agamemnonis Atridæ
Achillis umbra. Dolens circũ autẽ aliæ congregatæ sunt quæcunq; cũ ipso
Domo in Aegisthi mortui sunt, & mortẽ cõsecuti sunt.
Hunc prior anima allocuta est Pelionis.
Atride supra quidẽ te dicebamus Ioui gaudẽti fulmine
Viro heroas dilectum esse diebus omnibus:
Quoniam multisq; & fortibus imperabas
Populo in Troianorũ, ubi paßi sumus dolores Achiui.
Certẽ igitur & tibi primum astare debebat
Parca perniciosa, quam nullus fugit quicunq; natus es.
Vtinam debuisses honore iuuatus quo imperabas
Populo in Troianorum mortem & fatum consequi.
Quo tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
Ac & tuo filio magnam gloriam dedisses in futurum.
Atridis anima Achilli de eius funere. Nunc autem igitur te miserrima morte fatatũ erat capi.
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ.
Beati Pelei filij Deis similis Achille,
Qui mortuus es in Troia longẽ Argo: circũ autẽ te alij
Interfecti sunt Troianorũ, & Achiuorũ filiorũ optimi,
Pugnantes circum te. tu autem reuolutione pulueris
Iacebas magnus oblitus equitatuum,
Nos autem toto die pugnabamus; neq; omnino
Cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset.
At postquam te ad naues portauimus ex bello:
Deposuimus in lectis purgantes corpus pulchrum.
Aquaq; calida & unguento, multas autem te circum

Lachrymas calidas fundebāt Danai,totonderūtq; crines.
Mater autem ex mari uenit cum immortalibus marinis
Nuncium auditura.uox autem in mare ruebat
Magna.suscepit autem tremor omnes Achiuos:
Et ruentes iuissent concauas in naues,
Nisi uir detinuisset antiquaq; multaq; sciens
Nestor,cuius & antea optimum apparuit consilium:
Qui ipsis bene prudens concionatus est,& dixit.
Tenemini Argiui:ne fugite filij Achiuorum.
Mater ex mari hæc cum Deabus marinis
Venit suo filio mortuo obuiatura.
Sic dixit. hi āt retēti sunt timore magnanimi Achiui.
Circum autem te steterunt filiæ Marini senis
Miserabiliter lugētes.circū āt imortales uestes īduerūt.
Musæ autem nouem omnes mutatæ uoce pulchra
Lamentabantur:tunc nullum illachrymem intelligeres
Argiuorum:tale enim mouerat musa stridula:
Septem et decem quidem te simul noctesq; & dies
Fleuimus:immortalesq; Dij,mortalesq; honines.
Octaua & decima aūt dedimus igni:multas aūt in ipso
Oues iugulauimus ualde pingues & nigras boues.
Cremebaris autem in ueste Deorum, et unguēto multo,
Et melle dulci,multi autem heroës Achiui
Armis irruerunt Pyram circum combusti,
Pedestresq; equestresq;:multus autem strepitus ortus est.
At postquam te flamma perfecit Vulcani,
Mane iam tibi collegimus alba ossa Achille.
Vino in puro & unguento.dedit autem mater
Auream amphoram:Dionysij autem donum
Dicebat esse:opus autem inclyti Vulcani.
In hac tibi iacent alba ossa illustris Achille.

Achillis exequiæ.

Mixtim autem Patrocli Menœtiadæ mortui.
Separatim aũt Antilochi,quẽ eximiè honorabas omniũ
Aliorum sociorum post Patroclum mortuum.
Circum ipsa aũt postea magnũ & excellens sepulchrum
Fudimus Argiuorũ sacer exercitus bellicosorum
Littore in excelso in lato Helesponto:
Vt longè manifestus ex ponto uiris esset
His qui nunc nati sunt,& qui in futurum erunt.
Mater autem petens Deos perpulchra certamina
Fecit medio in certamine optimis Achiuorum.
Iam quidem multorum sepulchro uirorum obuiaui
Heroum quando aliquando mortui Regis
Cinguntur q; iuuenes & parant certamina.
Sed illa maximè uidens miratus fuisses animo,
Qualia in te posuit Dea perpulchra certamina
Argẽtea pedibus Thetis.ualde enim amicus eras Deis.
Sic tu quidẽ,neq; mortuus nomẽ ꝑdidisti.sed tibi semper
Omnes in homines gloria erit bona Achille.
At mihi quæ hæc utilitas,quoniam bellum feci:
In reditu enim mihi Iupiter consultauit malam mortem
Aegisthi à manibus,& perniciosæ uxoris.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Propè autem ipsos uenit internuncius Argi necator
Animas procorum deducens Vlyßi domitorum.
Hi autem igitur stupefacti rectà iuerũt postquã uiderũt.
Cognouit autem anima Agamemnonis Atridæ
Filium Melanthij perinclytum Amphimedonta:
Hospes enim erat Ithacæ in domo habitans.
Hunc prior anima allocuta est Atridæ.
Agamẽnonis anima Amphimedonti ꝓco. Amphimedon quid patiẽtes tenebrosam terrã uenistis
Omnes electi & coætanei?neq; aliter

Discernens elegisset in ciuitate uiros optimos.
Nunquid in nauibus Neptunus domuit
Mouens molestos uentos & undas longas?
An iniusti uiri læserunt in terra
Boues circa interfectos, & ouium greges pulchros?
An pro ciuitate pugnantes & mulieribus?
Dic mihi interroganti. hospes autem dico esse.
An non recordaris, quando illuc ueni, in uestram domum
Mouens Vlyssem cum diuo Menelao
Ilium ad simul sequi bonis sedibus in manibus?
Mense autem toto omnem transiuimus latum pontum
Festinatione persuadentes Vlyssem urbiũ populatorem.
Hunc autẽ rursus anima allocuta est Amphimedõtis.
Memini hæc omnia Ioue nutrite sicut dicis.
Tibi autem ego bene ualde omnia uere narrabo
Nostræ mortis malum finem qualis factus est.
Petebamus Vlyßis diu absentis uxorem:
Hæc neq; negabat odiosas nuptias, neq; perficiebat:
Nobis consultans mortem & parcam nigram.
Sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit,
Statuens magnam telam in domibus texebat,
Tenuem & ultra mensuram: statim autem nobis dixit.
Iuuenes mei pci, quoniã mortuus est diuinus Vlysses
Manete festinantes meas nuptias, donec uestem
Perficiam, ne mihi uana filia pereant
Laërti heroi sepulchralem in quando ipsum
Parca perniciosa suceperit longe dormientis mortis:
Ne aliqua in populo græcarum accuset,
Si sine ueste iacebit multa poßidens.
Sic dixit. nobis autem persuasus est animus superbus
Tunc diurna quidem texebat magnam telam:

Amphimedontis proci anima Atridę interitus sui historiam texit.

Noctibus aũt dissoluebat postquam lãpades apponebat.
Sic triennio latuit dolo, & persuasit Achiuos.
Sed quando quartus uenit annus, & uenerunt tempora,
Et tunc aliqua dixit mulierum, quæ manifestè sciebat.
Et hanc dissoluentem inuenimus illustrem telam.
Sic hanc perfecit & non uolens ex necessitate
Beneq́;, quæ uestem ostendit texens magnam telam.
Lauans Soli similem, uel lunæ.
Et tunc iam Vlyssem mala aliunde duxit fortnna
Agri in extremitate, ubi domos habitabat Subulcus.
Illuc uenit dilectus filius Vlyßis diuini,
Ex pylo arenosa rediens cum naui nigra.
Hi autem procis mortem malam parantes
Venerunt ad ciuitatem ualde inclytam, & Vlysses
Posterior ad Telemachus ante præceßit.
Hũc ãt Subulcus dixit mala corpore uestimenta habẽtem
Pauperi tristi similem, & seni
Incũbẽtẽ. has ãt malas circũ corpus uestes indutus erat.
Neq; aliquis nostrum potuit cognoscere hunc existentẽ
Repente apparentemq́;, neq; qui maiores natu erant,
Sed uerbis malis locuti sumus & percußionibus.
At hic quidem diu tolerauit in edibus suis
Percussus, & iniuria affectus tolerabili animo.
Sed quando iam ipsum suscitauit Iouis mens ægiochi,
Cum quidem Telemacho perpulchra arma remouens
In thalamum deposuit, & clausit seras.
At hic suam uxorem multis astutijs iußit
Arcum procis ponere, albumq; ferum,
Nobis grauiter morituris certamina & cædis prĩcipiũ.
Neq; aliquis nostrum potuit fortis arci
Neruum tendere: ualde autem impotentes eramus.

Sed quando manus peruenit Vlyßis manus arcus:
Tunc nos quidem omnes minabamur uerbis
Arcum non dari, neq; si ualde multum diceret.
Telemachus autem ei solus mouens iußit.
At hic suscepit manu perpatiens diuus Vlysses.
Facile autem tendit arcum, per autem misit ferrum.
Stetit aūt in pauimentum iens, uelocesq; effudit sagittas
Grauiter aspiciens. percußit autem Antinoum Regem.
At postea aliјs immisit tela suspiriosa
Contra inspiciens. hi autem simul stricti cadebant.
Cognitū āt erat quod aliquis ipsis Deorū adiutor esset.
Statim enim in ædibus sequentes fortitudine ipsorum
Interficiebāt cōuersim. horū āt suspiriū mouebatur īdecēs.
Capitibus pcußis pauimentum autē oē sanguine fluebat
Sic nos Agamemnon perditi fuimus: quorū adhuc nunc
Corpora neglecta iacent in domibus Vlyßis.
Nondum enim sciunt amici in domibus singuli,
Qui abluentes nigrum sanguinem ex uulneribus
Deponentes lugerent. hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ.
Beate Laertis fili prudens Vlysses:
Certe igitur cum magna uirtute possedisti uxorem.
Valde bonæ mentes erant irreprehensibilis Penelopes
Filiæ Icariј. ualde bene recordata est Vlyßis
Viri iuuenis: quo ei gloria nunquam peribit
Suæ uirtutis. facient autem in terrestribus cantilenam
Immortales gratam prudenti Penelope.
Non sic Tyndari filia mala consultauit opera
Iuuenem interficiens maritum. odiosa autem cantilena
Erit in homines: difficilem autem famam præbebit
Libidinosis mulieribus: & quæ bona erit.

Sic hi quidem talia adinuicem loquebantur
Stantes in inferni domibus sub obscuritatibus terræ:
Illi aũt postquã ex ciuitate iuerũt: cito in agrũ peruenerunt
Pulchrum Laërtis factum: quem quondam ipse
Laërtes possedit postquam ualde multum laborauit.
Illic ei domus erat: circum autẽ sedem currebat omnino.
In qua comedebant, & sedebant & dormiebant
Famuli necessarij, qui ei amica operabantur.
In autem mulier sicula anus erat quæ senem
Diligenter curabat in agro longè à ciuitate.
Tunc Vlysses pastoribus, & filio sermonem dixit,
Vos quidem nunc ite bene ædificatum oppidum:
Cœnam aũt statim procorũ sacrificate quicumq; optimus.
At ego patrem tentabo nostrum
Si me agnoscat, & animaduertat oculis:
An ignoret multo tempore longè existentem.
Sic dicens seruis bellicosa arma dedit.
Hi quidem postea domum uelociter iuerunt. at Vlysses
Cito iuit multum fructibus uiridarium tentaturus.
Neq; inuenit Dolium magnum uiridarium in descẽdens,
Neq; aliquem seruorum neq; filiorum. sed hi
Sepis collecturi uiridarij esse septum
Iuerant. at hic his senex uia duxerat
Hũc autem solum patrem inuenit bene facto in uiridario
Purgantem plantam: sordidam indutus erat uestem
Laceram indecenter. circum autem tibias bouinas
Ocreas laceras ligauerat fugiens scissuras:
Chirothecasq; in manibus ruborum gratia. at super
Caprinam galeam capite habebat dolorem augens.
Hunc autem postquam agnouit perpatiens diuus Vlysses
Senectute cõsumptũ, magnũ aũt mẽtibus dolorẽ habẽtem.

Vlysses ad patrem contendit.

Stans sub alta Pyro Lachrymam effudit.
Cogitabat autem postea in mente, & in animo
Osculari & amplecti suum patrem, & singula
Dicere, quomodo uenit & peruenit in patriam terram.
An prius interroget singulaq; tentet.
Sic autem ei cogitanti uisum est melius esse
Primum cauillatorijs uerbis tentare.
Hæc cogitans rectà iuit ad eum diuus Vlysses.
Certè hic quidē detinēs capite plantam circum fodiebat.
Hunc autem astans allocutus est illustris Vlysses.
O senex non imperitia te tenet gubernare
Viridarium: sed bene cura tenet, neq; omnino
Non planta, non ficus, non uitis, non quidem oliua,
Non pirus, non siculus sine cura in horto.
Aliud autem tibi dico. tu autem non irā impone animo.
Ipsum te non bona cura tenet: sed simul senectutem
Molestam habes, squales malè, & indecenter indutus es.
Non quidem pigriciæ dominus gratia non te curat.
Neq; te seruili indecet uideri
Forma & magnitudine: Regi enim uiro similis es.
Tali autem similis es postquam lotus est comeditq;
Dormit molliter. hæc iustitia est senum.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
Cuius seruus es uirorum? cuius autem hortum gubernas?
Et mihi hoc dic uerè, ut bene sciam
Si uerè Ithacam hanc uene, sicut mihi dixit
Hic uir nunc iam obuians huc uenienti,
Nō ualde sufficiēter prudēs, quoniā nō ausus est singula
Dicere, et audire meum uerbum sicut interrogaui
Circa amicum meum, sicubi uiuit & est,
An iam mortuus est, & in inferni domibus.

Vlysses patrem compellat.

Nam tibi dico.tu autem intellige, & me audi.
Virum aliquando hospitatus sum dilecta in patria terra.
Nostrum autem uenientem, & nondum aliquis homo alius
Hospitum peregrinorum amicorum meam uenit domum.
Dicebat autem ex Ithaca genus esse: & dicebat
Laërtem Arcisiadem patrem esse ipsius.
Hunc quidem ego ad domos ducens bene hospitatus sum
Accuratè diligens multis in domo existentibus,
Et ei dona præbui hospitalia qualia decet.
Auri quidem ei dedi bene facti septem talenta:
Dedi autem ei pateram totam argenteam floridam:
Duodecim autem simplices uestes, totq; tapetes,
Tot autem pallia pulchra: tot autem posthæc interulas.
Separatim autem rursus mulieres eximias opera scientes
Quatuor speciosas, quas uoluit ipse capere.
Huic autem respondit postea pater lachrymas fundens.
Hospes certè terram peruenisti quam interrogas.
Iniurij autem ipsam, & iniusti uiri habent.
Dona autem uana hæc donasti multa præbens.
Si enim ipsum uiuum inuenisses Ithacæ in populo,
Quo te bene donis retribuens remitteret,
Et hospitalitate bona hæc enim iustitias quicunq; est.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
Quotus iam annus est, quando hospitatus es illum
Tuum amicum infelicem meum filium si aliquando fuit
Infortunatum, quem longè amicis & patria terra,
Vel in ponto comederunt pisces, uel in terra
Feris et auibus laniamentum factus est, neq; ipsum mater
Fleuit cooperiens, paterq; qui ipsum genuimus.
Neq; uxor multum donata prudens Penelope
Plorauit in lectis dilectum maritum sicut decet,

Oculos claudens. hic enim est mortuorum.
Et mihi hoc dic uerè ut bene sciam.
Quis unde es uirorum: ubi tibi ciuitas & parentes?
Vbi autem nauis stetit uelox quæ te duxit huc,
Diuinosq; socios? an mercator uenisti
Naui in aliena. hi autem te exire facientes discesserunt.
Hunc autē respondens, allocutus est prudens Vlysses.
Tibi enim ego certe omnia ualde uerè narrabo.
Sum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito
Filius Aphidantis Polypemonide Regis:
At mihi nomen est Eperitus, sed me fortuna
Errare fecit à icania huc uenire nolentem.
Nauis autem mihi hæc stat in agro longè à ciuitate.
At Vlyßi hic iam quintus annus est
Ex quo illinc iuit, & à mea disceßit patria
Infelix, certe ei bonæ erant aues eunti
Dexteræ, quibus gaudens quidem ego dimisit illum.
Gaudebat ille iens, animus autem nobis adhuc sperabat,
Misceri hospitalitate & splendida dona dare.
Sic dixit. hunc autē doloris nebula cooperuit nigra.
Ambabus autem manibus capiens puluerem ardentem
Fudit in capite albo grauiter suspirans.
Huius autem motus est animus: supra nares autē ei iam
Acutum robur uerberauit dilectum patrem inspicienti.
Osculatus est autē ipsum amplectēs. saltās āt allocutus ē.
Ille quidem hi ipse ego pater quem tu inquiris,
Veni uigesimo anno in patriam terram.
Sed abstine fletu luctuq; lachrymoso.
Etenim tibi dico ualde autem oportet festinare tamen.
Procos interfeci in nostris domibus
Nocumentum reddens dolorosum & mala opera.

Vlysses prodit se patri.

Huic autem rursus Laërtes respondit dixitq;.
Siquidem iam Vlysses meus filius huc uenisti,
Signum aliquod mihi nũc dic manifestũ ut persuadear.
Hunc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses.
Cicatricem quidem primum hanc animaduerte oculis,
Quam in Parneso me percussit sus albo dente
Euntem. tu autem me præmisisti, & honoranda mater
Ad patrem Autolicum matris dilectum, ut caperem
Dona, quæ huc ueniens mihi præmisisti & annuit.
Eia age tibi & arbores bene facto in uiridario
Dicam quas aliquando dedisti. ego autẽ petij te singulas
Puer existens in horto sequens. per autem ipsas
Iuimus. tu autem nominasti & dixisti singulas.
Piros mihi dedisti tredecim, & decem malos,
Ficos quadraginta. sulcos autem mihi sic nominabas
Dare quinquaginta: frugifer autem singulus
Erat. illic uuæ omnigenæ erant:
Quando iam Iouis tempora aggrauabat desuper
Sic dixit. huius ãt ipsius soluta sũt genua et dilectũ cor
Signa recognoscentis, quæ ei firma dixerat Vlysses.
Circum autem filium dilectum iecit brachia. hunc ad se
Cepit exanimatum pertulerans diuus Vlysses.
At postquã respirauit, et in mẽtẽ animus cõgregatus est,
Iterum uerbis respondens, allocutus est.
Iupiter pater certè adhuc estis Dei ĩ magno olympo,
Si uere proci paruam iniuriam soluerunt.
Nunc autem grauiter timeo in mente, ne cito omnes
Huc irruant Ithacenses: nuncios autem
Omnino immoueant Cephallenorum ciuitatibus.
Hunc autem respondens, allocutus est prudẽs Vlysses:
Confidæ, non tibi hæc in mentibus tuis curæ sint.

Sed eamus ad domum, quæ uiridarium propè iacet:
Illuc autem Telemachum, & bubulcum, & Subulcum
Præmisi, ut cœnam pararent citißimè.
Sic igitur loquentes iuerunt ad domos pulchras.
Hi autem quando iam iuerunt domos bene habitatas,
Inuenerunt Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum
Incidentes carnes bonas, miscentesq; nigrum uinum.
Interim autem laërtem magnanimum sua in domo
Famula sicula lauit & unxit oleo.
Circum autem uestem pulchram iecerunt. at Minerua
Propè astans auxit membra pastori populorum,
Maiorem quàm antea & pinguiorem fecit uideri.
Ex balneo iuit. admiratus est autē ipsum dilectus filius:
Postquam uidit immortalibus Deis similem contra:
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
Ò pater certe ualde aliquis te Deorū sempiternorum
Formáq; magnitudineq; maiorem fecit uideri.
Hunc autē rursus Laërtes prudēs contra allocutus ē.
Vtinam enim Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo
Qualis Nericum cepi pene ædificatam urbem
Littore terræ Cephallenibus imperans,
Talis existens hesternus in nostris domibus
Arma habens humeris instare, & expellere
Viros procos quo ipsorum genua soluissem
Multorum in domibus. tu aūt mentes intra lætus fuisses
Sic hi quidem talia adinuicem dicebant.
Hi āt postq̄ igitur cessarūt à labore, paruerūtq; cōuiuiū,
Ex ordine sederunt in lecticisq; sedibusq;.
Tunc hi quidem cœnam parabant. eadem hora autem
Venit senex Dolius. simul autem huius filij Senis
Ex operibus fatigati postquam ante ueniens uocauit — Dolius senex.

Mater anus ſicula, quæ ipſos nutriuit, & ſenem
Accurate curauit poſtquam ſenectus accepit.
Hi autem ſic ut Vlyſſem uiderunt, agnoueruntq; animo,
Steterunt in domibus ſtupefacti, at Vlyſſes
Dulcibus uerbis improperans dixit.
O ſenex ſede ad cœnã, obliuiſcimini ãt ſtupefactionis.
Diu enim cibum parare prompti
Expectabamus in domibus uos expectantes ſemper.
Sic dixit. Dolius autem rectà iuit manus extendens
Ambas. Vlyſſes aũt capiẽs oſculatus ẽ manus in palma:
Et ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
O amice quoniam rediiſti cupientibus ualde nobis,
Neq; putantibus. Dei autem te duxerunt.
Salueq; & ualde gaude. Dei autem tibi felicitates dent.
Et mihi hoc dic uerum, ut bene ſciam
An iam apertè ſcit prudens Penelope
Redeuntem te huc, an nuncium moueamus.
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudẽs Vlyſſes,
O ſenex, iam ſcit quid te oportet hæc laborare?
Vlyſſes Dolio. Sic dixit. hic autem rurſus ſedit bene polita in ſede.
Sic autẽ eodem modo filii Dolii inclytũ circa Vlyſſem.
Interrogaruntq; uerbis & in manibus applicuerunt.
Deinde autem ſederunt apud Dolium patrem ipſorum.
Sic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
Exoritur tumultus ob cædem procorum. Vox autem igitur nuncia cito in ciuitatem iuit ubiq;
Procorum odioſam mortem & parcam dicens.
Hi autem ſimul audientes iuerunt aliunde alius,
Strepituq; ſuſpirioq; ædes ante Vlyßis.
Ex ãt mortuos ædibus portauerũt, et ſepelierũt ſinguli.
Hos autem ex aliis ciuitatibus domum ſingulus
Miſerũt ducere piſcatoribus uelocibus ĩ nauibus ponẽtes,

Ipſi

Ipsi autem in cōcionē iuerunt congregati dolentes cor.
At postquam adunati sunt, congregatiq; facti sunt,
His Eupithes surrexit, & locutus est:
Filij enim ei in tolerabilis in mentibus dolor iacebat
Antinoi, quem primum interfecit diuus Vlysses.
Hoc hic lachrymans concionatus est, & dixit.
O amici certe magnū opus uir hic operatus ē Achiuis.
Hos quidem cum nauibus ducens multosq; & bonos
Perdidit quid naues concauas: perdidit aūt populos.
Hos aūt uenis interfecit Cephallenorum ualde optimos.
Sed agite, antequam hunc, uel in Pylum cito eat.
Vel & in Helidem diuinam, ubi dominantur Epij
Bamus, & postea tristes erimus semper:
Pudor enim hæc sunt & futuris audiri,
Si iam non filiorumq; fratrumq; homicidas
Puniemus. non mihi in mentibus dulce erit
Viuere: sed citissime moriens defunctis cum ero.
Sed eamus ne præueniant transeuntes illi.
Sic dixit lachrymans. dolor autem cepit omnes Achiuos.
Apud autem ipsos uenit Medon & diuinus cantor
Ex domibus Vlysis, postquam ipsos somnus reliquit.
Steterunt autē in medijs, stupor aūt cepit uirum singulū.
His autem & locutus est Medon prudentia sciens.
Audite iam nunc me Ithacenses, non enim Vlysses
Immortalibus sine Deis hæc operatus est opera.
Ipse ego uidi Deum immortalem, qui Vlyssem
Prope stetit, & Mentori per omnia similis fuit.
Immortalis autem Deus aliquādo quidem ante Vlyssem
Apparebat audaciam inijciens, aliquando procos turbans
Currebat in domum. hi autem restricti cadebant.
Sic dixit. hos autem igitur omnes recens timor cepit

Eupites cū Achæis cōspirat in Vlysis mortem.

His autem & dixit senex heros Alitherses
Mastorides: hic enim solus uidebat præsentia & futura:
Ali terses dissuadet. Qui ipsis bene sapiens concionatus est, & dixit.
Audite iam nunc me Ithacenses quodcunq; dicam.
Vestra malignitate amici hæc opera facta sunt.
Non enim mihi persuadebamini, nõ Mentori pastori po=
Vestros filios cessare stultitijs, (pulorum
Qui magnum opus fecerunt iniustitijs malis
Res consumentes, & in honorantes uxorem
Viri optimi, quem non amplius dicebant redire.
Et nunc sic factum est. persuademini mihi sicut dico,
Ne eamus: ne quis coactum malum inueniat.
Sic dixit. hi autem igitur irruerunt magno clamore
Medijs plures hi autem congregati illic manserunt.
Non enim ipsis placuit uerbũ in mentibus, sed Eupitheo
Persuasi sunt. statim autem postea in arma ruerunt.
Sed postquam induti sunt circum corpus splendidum æs
Congregati coadunati sunt ante ciuitatem latam loco.
His autem Eupites duxerat stultitijs.
Dixit autem hic punire filij cædem: neq; fatatum erat
Retro redire: sed illic mortem consequi.
Minerua a Ioue rei euẽtum sciscitatur. At Minerua Iouem Saturnium allocuta est.
Pater noster Saturnide eximie dominantium.
Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
Nunquid prius bellumq; malum, & pugnam grauem
Facies? an amiciciam cum ambobus pones?
Hãc ãt, rñs, allocutus est nebularũ cõgregator Iupiter,
Filia mea cur me hæc interrogas & inquiris?
Non enim iam hanc quidem consultasti mentem ipsa?
Vt certe illos Vlysses puniret ueniens?
Fac ut uoluisti. dicam autem tibi sicut decet.

Postquam iam procos puniuit diuus Vlysses
Fœdera fidelia incidentes,hic quidem regnet semper.
Nos autem rursus filiorim fratrumq; cædis
Reuocationem faciemus.hi autem inter se diligant
Sicut antea.diuitiæ autem & pax sufficienter sit.
Sic dicens mouit antea promptam Mineruam,
Venit autem ab olympi cacuminibus ruens.
Hi aũt postquam igitur cibi dulcis desideriũ eiecerũt,
His igitur uerbis incepit pertolerans diuus Vlysses.
Exiens aliquis uidebit ne iam propé sint uenientes.
Sic dixit. extra autem filius Dolij iuit sicut iußit,
Statim autẽ igitur in uiam iens,hos autẽ propé uidit oẽs.
Statim autem Vlyssem uerba uelocia allocutus est.
Hi autem iam propé sunt:sed armemur cito.
Sic dixit.hi autem moti sunt,& in arma ruerunt.
Quatuor circum Vlyssem:sex autem filij Dolij.
In autem igitur Laërtes Doliusq; in arma ruerunt.
Et cani existentes necessarij bellatores.
At postquam induti sunt circum corpus splendidum æs,
Aperuerunt autem portas : extra autem iuerunt . dux erat autem Vlysses.
His autem in eadem hora filia Iouis uenit Minerua
Mentori similis & corpore ac & uoce.
Hanc aũt uidens lætatus est pertolerãs diuus Vlysses:
Statim aũt Telemachũ alocutus est suum dilectũ filium.
Telemache iam quidem hoc uideris ipse iniens
Viros pugnantes ubi discernuntur optimi.
Ne quid uitupera maiorum genus,qui antea
Fortitudine ornati fuimus omnem in terram.
Hũ ãt rursus Telemachus prudẽs cõtrà allocutus est.
Videbis si uolueris pater dilectę hoc in animo

Nuntiatur Vlysi hostiũ aduentus.

Non uituperantem tuum genus, sicut dicis.
Sic dixit. Laertes autem gauisus est, & uerbum, dixit.
Quæ mihi dies hæc Dei dilecti certè ualde gaudeo,
Filiusq; neposq; uirtutem circa pugnam habent.
Hunc autem astans allocuta est cæsia Minerua.
O Arcesiade omnium multo dilectißime sociorum,
Supplicans filiæ glaucopidi, & Io ui patri,
Statim ualde mouens præmitte longam lanceam.
Sic dixit & inspirauit robur magnū pallas Minerua.
Supplicans autem igitur postea Iouis filiæ magni,
Statim ualde mouens præmisit longam lanceam.
Et percußit Eupithi galeam per æream.genis.
Hæc non lanceam prohibuit, totaliter autem iuit æs.
Sonuit autem cadens: resonuerunt autem arma in ipso.
In aūt ruit propugnatoribus Vlysses & illustris filius:
Verberarunt autem ensibusq; & lanceis utrinq; acutis.
Et iam omnes perdidissent & posuissent sine reditu,
Nisi Minerua filia Iouis ægiochi
Clamasset uoce, detinuisset q; populum omnem,
Abstinete bello Ithacenses difficili,
Vt sine cruore separemini citißimè.
Sic dixit Minerua. hos autem recens timor cepit.
Horum aūt igitur timētium ex manibus uolauerūt arma:
Omnia aūt in terram ceciderunt Dea uocē uociferante.
Ad autem ciuitatem reuersi sunt cupientes uitam.
Terribiliter clamauit pertolerans diuus Vlysses.
Ruit autem saltans sicut aquila altiuolans,
Et tunc iam Saturnides misit ardens fulmen:
Decidit autem ante Glaucopidem fortem patre.
Et tunc Vlyssem allocuta est cæsia Minerua.
Ioue nate Laërtiade prudens Vlysses

Ithacensiū pugna cum Vlysse.

Eupithes a Laerte occisus.

Minerua diruit bellū.

Abſtine: ſeda autem contentionem æqualis belli:
Ne Saturnides ira ſcatur latè ſonans Iupiter.
Sic dixit Minerua. hic ãt obediuit gauiſus eſt aũt aĩo.
Fœdera autem rurſus in futurum cum ambobus poſuit
Pallas Minerua filia Iouis ægiochi,
Mentori ſimilis & corpore, ac & uoce

FINIS ODYSSEAE HOMERI.

HOMERI BATRACHOMYOMA-chia, id eſt, Ranarum & Murium pugna, Aldo Manutio Romano interprete.

INCIPIENS Primum Muſarum cœtum ex Helicone
Venire in meum cor ſupplico gratia cantus,
Quem nuper in libellis meis ſuper genua poſui,
Litem immenſam, tumultuoſum opus Martis,
Supplicans hominibus in aures omnibus mitttre,
Quomodo mures, in ranas principantes iuerunt
Terrigenum uirorum imitati opera gigantum.
Sic ſermo inter mortales erat. tale aũt habuit principium
Mus aliquando ſitibundus felis periculum euitans,
Propinquum in lacum teneram adpoſuit barbam,
Aqua delectatus dulci. hunc autem uidit
Limnocharis obſtrepera, uerbũ ãt locuta eſt tale: (xit?
O' hoſpes qs es? unde uenisti ad littus? qs autẽ q̃ te ꝓdu
Omnia autem uere dic, ne mendacem te intellexero.
Si enim te nouerim amicum dignum, ad domum ducam.

Limnocharis, hoc eſt, palude gaudens.
Physignathus, hoc eſt, ab eo quod inflet ſe maxillis.

Dona autem tibi dabo hospitalitia multa & bona.
Sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes,
Hydromedusæ hoc ē, reginæ aquarum. Et me pater Peleus olim genuit, Hydromedusæ
Mixtus in amicicia apud ripam Eridani;
Et te quidē uideo pulchrumq; & fortem egregium aliorū
Septriferum Regem, & in bellis pugnacem
Esse, sed age citius tuam generationem concionare.
Psichapax .i. micarum raptor. Huic autem rursus Pisicharpax respondit, dixitq;:
Quidnā genus meum perquiris ò amice, manifestū oībus
Hominibusq; Deisq; & cælestibus uolatilibus?
Pisicharpax quidem ego uocor. sum autem filius
Troxartæ hoc est, uorantis panē. Troxartæ patris magnanimi at mater
Licomyle, filia Pternotroctæ Regis.
Genuit autem in lignario me, et enutriuit cibarijs
Liehomyle i. a lābēdis molis. Ficubus & nucibus, & edulijs omnigenis.
Quomodo aūt amicum facies me in naturā nihil similē?
Tibi quidem enim uita est in aquis, sed mihi certe
Pternotroctæ .i. pernas seu coras arrodentis. Quæcunq; apud homines comedere consuetudo: neq; me
Panis terpistus à bene rotunda cista, (latet
Neque placenta extensa habens multam sisamida,
Sisamida, genus est leguminis. Non sectio ex perna, non iecora albam uestem habētia,
Neque caseus nuper pressus à suaui lacte,
Non bonum dulcearium, quod & diui desiderant,
Neq; quecunq; ad conuiuia hominum faciunt coci,
Ornantes ollas condimentis uarijs,
Nunquam ex bello malum effugi clamorem,
Sed statim ad pugnam iens propugnantibus mixtus sum.
Non timui hominem. & quamuis magnū corpus ferētē.
Sed ad lectum iens, summum digitum mordeo,
Et à pede accepi & non dolor occupauit uirum.

Suauis non aufugit somnus mordente me.
Sed duo ualde omnia timeo omnem per terram,
Accipitrem & felem, qui mihi magnum luctum adferunt
Et decipulam gemituosam, ubi dolosum extitit fatum.
Plurimum iam felem supertimeo, quæ optima,
Quæ & foramen ingredientem per foramen perquirit,
Non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas,
Non betis uiridibus pascor, neq; apijs.
Hæc enim uestra sunt edulia per lacum.
Ad hæc aũt subridens Physignathus contrà locutus est:
Ò hospes, ualde gloriaris ob uentrẽ, adsunt & nobis
Multa ualde in lacu & in terra mirabilia uisu,
Vtri uitam enim dedit pascuã ranis Saturnius Iupiter,
Saltare per terram, et in aquis corpus cooperire.
Si autem uis & hæc scire: facile est
Portem te in humeris, tene autẽ me, ne aliquando pereas.
Sic gauisus in meam domum uenias.
Sic certe ĩquit, et terga dabat. ille ãt ascẽdebat uelociter
Manus habens tenerum per collum, saltu facili.
Et in primis qdẽ gaudebat, qñ ĩtuebatur uicinos portus
Natatione gaudens Physignathi. sed quando iam utique
Vndis purpureis submergebatur, multũ lachrymabatur,
Inutilem pœnitentiã accusabat, euellebat autem comas,
Et pedes stringebat per uentrem, in illo autem cor
Concutiebatur insolentia, & in terram uolebat uidere.
Vehementer autẽ ĩgemiscebat timoris frigidi necessitate.
Caudã quidẽ in primis extendit in aquis, tanquã remũ
Trahens, supplicansq; Deis in terram uenire,
Aquis purpureis submergebatur, multũ autẽ clamabat,
Et talem dixit sermonem, ab ore autem concionabatur.
Non sic humeris portauit onus amoris

Taurus, quando Europam per undam duxit in Cretã,
Vt me nauigans superhumeralem duxit ad domum
Rana, eleuans pallidum corpus aqua alba.
Hydrus aũt ex ĩprouiso apparebat horrẽdũ spectaculũ
Vtrisq;, erectum super aquam habebat collum.
Hũc uidẽs, ĩgressus ẽ Physignathus, nõ quicq̃ ĩtelligẽs
Qualem socium perditurus erat per lacum.
Ingressus ẽ ãt profũditatẽ lacus, et euitauit pcã nigrã.
Ille autem ut relictus est, cecidit supinus statim ĩ aquã.
Manus autem stringebat, & moriens stridebat.
Sæpe quidem ingrediebatur in aquã, sepe autẽ rursus
Calcitrãs egrediebatur, mortẽ autẽ nõ poterat euitare,
Madentes autẽ pili plurimum põdus trahebant in ipso.
Aquis autem periens, tales locutus est sermones:
Non latebis utiq; Deos Physignathe hæc faciens,
Naufragum iaciens à corpore ut à petra.
Non certe me per terram melior eras ò pessime,
Pancratioq; luctaq; & ad cursum, sed decipiens
In aquam me proiecisti. habet Deus ultorem oculum,
Pœnam tu solues murium exercitui, neq; euitabis.
Hæc locutus, expirauit in aquis. hunc autem uidit
Lichopinax. ripis insidens mollibus,
Vehemẽter ãt ululauit, currẽs ãt annũciauit muribus.
Vt ãt didicerũt mortẽ, ĩgressa ẽ ira pniciosa uniuersos,
Et tunc præconibus suis iusserunt subdiluculum
Proclamare ad concionem, in domos Troxartæ
Patris infelicis Psicharpagis, qui per lacum
Snpinus natabat, mortuum corpus, neq; iuxta ripas
Erat iam miser, medio autem natabat ponto.
Vt ãt uenerunt festinãtes cum Aurora, primũ surrexit
Troxartes ob filium iratus, dixitq; sermonem.

Lichopinax, quod lambat paropsides et quadras.

Oʼ amici,tametsi solus ego mala multa passus
Ex ranis,sors mala omnibus facta est.
Sum autem ego infelix,postquam treis filios perdidi.
Et quidem primum utiq; occidit rapiens
Inimicissimus felis foramen extra capiens.
Alium autem rursus uiri crudeles ad mortem duxerunt
Vanioribus artibus ligneum dolum inuenientes,
Quam decipulã uocãt, murium perditricem existentem.
Qui tertius erat dilectus mihi & matri inclytæ.
Hunc suffocauit Physignathus in profundum ducens.
Sed agendum armemur & exeamus in ipsas,
Corpora ornantes in armis uarijs.
Hæc locutus persuasit armari uniuersos.
Hos quidem utiq; Mars belli curam habens.
Tibiaria arma quidem primum circa tibias posuerunt
Frangentes fabas uirides,beneq; aptantes.
Quas ipsi per noctem stantes comederunt.
Thoraces autem habebant calamis circundantis à corijs.
Quos felem excoriantes scienter fecerunt.
Clypeus ãt erat lucernæ medius umbilicus,at certe lãcea
Longæ acus omnino æreum opus Martis.
At cassis testa in temporibus nucis.
Sic quidem mures erant armati.ut autem intellexerunt
Ranæ,egressæ sunt ab aqua,in unum locum
Venientes concilium congregauerunt belli mali.
Cõsyderãtibus aũt ipsis unde seditio,uel quis tumultus,
Præco prope uenit,ferens sceptrum in manibus
Tyroglyphi filius magnanimi Embasichytros,
Nuncians belli malam famam,dixitq; sermonem:
Oʼ ranæ,mures uobis minitantes miserunt:
Dicere armari ad bellumq; pugnamq;

Tyroglyphi,hoc ē, excauatoris calcorũ. Embasichytros duod soleat in ollas irrepere.

Viderunt enim per aquam Psicharpaga, quem occidit
Vester rex Physignanthus, sed pugnate
Quæcunq; inter ranas egregiæ genitæ estis.
Sic locutus disparuit, sermo autem in aures murium
Ingrediens, conturbauit mentes ranarum superbarum
Accusantibus autem ipsis, Physignatus dixit surgens:
O' amici, non occidit ego murem, neq; uidi
Pereuntem omnino suffocatus est ludens iuxta lacum,
Natatus ranarum imitatus, at pessimi
Nunc me accusant inculpabilem. sed age consilium
Inquiramus, ut dolosos mures deperdamus.
Etenim ego dico, ut mihi apparent esse optima
Corpora ornantes armati stemus uniuersi
Summas iuxta ripas, ubi præceps locus.
Quando autem impetum facientes in nos, uenerint,
Accipientes à galeis quicunq; propè obuius uenerit
In lacum ipsos cum armis statim deijciamus.
Sic enim suffocantes in aquis experteis natandi.
Constituemus læte statim muriũ occisorũ hic trophæum.
Sic certe locutus, armis induit uniuersos.
Folijs quidem maluarum tibias suas circũcooperierunt,
Thoraces autem habuerunt uiridibus latis à betis.
Folia autem braßicarum in clypeos bene aptauerunt.
Lancea aũt acutus iuncus unicuiq; longus aptatus erat,
Et galeæ cocleis subtilibus capita circumcooperiebant.
Munitæ autem steterunt in ripis altis,
Conquassantes lanceas. animo aũt plena erat unaquæq;.
Iupiter autem Deos uocans in cælum astriferum,
Et belli multitudinem ostendens, potentesq; pugnatores
Mulios & magnos, & lanceas longas ferentes,
Qualis Centaurorum exercitus procedit & gigantum,

Suauiter riens interrogabat, qui ranis auxiliatores
Vel muribus, immortalium? & Palladem allocutus est:
O filia muribus nunquid auxiliatura ibis?
Etenim tuũ per tẽplum semper exultant uniuersi mures,
Odore delectati & cibarijs ex sacrificijs.
Sic certe dixit Saturnius. hunc autẽ allocuta est Pallas:
O pater, non certe unquam ego muribus uexatis
Venirem auxiliatrix, quoniã mala multa mihi fecerunt,
Coronas destruentes & lucernas causa olei.
Hoc autem meas ualde momordit mentes quod fecerunt.
Pæplum meum corroserunt, quod texui laborans
Ex trama subtili, & stamen subtile neui,
Foraminaq; fecerunt. at sutor mihi institit,
Exigit à me usuras. huius gratia irata sum.
Mutuata enim subtextum & non possum restituere.
Sed neq; sic ranis auxiliari non uelim.
Sunt enim neq; ipsæ mentibus firmæ, sed me primum
Ex bello redeuntem, postquam ualde defatigata fui,
Somno indigentem non permiserunt tumultuantes
Neq; parum oculos deflectere. ego autẽ insomnis iacebã
Caput dolens, donec clamauit gallus gallinaceus.
Sed age cessemus; Dei ijs auxiliari,
Ne utiq; aliquis uestrum uulneretur telo acuto.
Sunt enim cõminus pugnãtes, etiã si Deus cõtra ueniret.
Omnes autem de cælo delectemur litem uidentes.
Vt certe dixit, huic autem post paruerunt Dei alij.
Omnes simul autem collecti uenerunt in unum locum,
At uenerunt præcones duo, signum belli ferentes.
Et tunc culices magnans tubas habentes,
Vehementer tuba clãgebãt belli strepitum. cælitus autem
Iupiter Saturnius intonuit signum belli mali.

Lichenorē, a lambenda cauda.

Primus āt alte clamans Lichenorem uulnerauit lancea
Stantē inter propugnatores per uētrem in medium epar,
Concidit āt pronus.teneras autē pulueruletas ferit cōas

Troglodytes, quod ingrediatur rimas & foramina.

Troglodytes autem post ipsum iaculatus est Pileona.
Infixit autē in pectore solidā lanceā.hunc autē cadentem
Cepit nigra mors.anima autem ex corpore euolauit.

Seuthleus, a beta uel porro.

Seutlæus autē utiq; occidit percutiēs cor Embasichytrū.
Artophagus autem Polyphonum per uentrem percußit.
Cecidit autem supinus,anima autem membris euolauit.

Artophagus a uorando pane.

Lymnocharis autem ut uidit pereuntem Polyphonum,
Troglodyten petra molari uulnerauit anticipans

Polyphonum quasi tudicas multiuocam.

Collum iuxta medium.huic autē caligo oculos cooperuit.
Lichenor autem ipsius obseruabat lancea lucida.
Et percußit,neq; aberrauit per epar.ut autem intellexit
Crambophagus,ripis profundis incidit fugiens.

Crābophagus a uorādis caulibus.

Sed neque sic effugit in aquis,impulit autem ipsum,
Cōcidit āt,non respirauit.tingebatur āt sanguine lacus
Purpureo.ipse autem iuxta littus extensus est,
Venis pinguibus incitatus intestinis.

Lymnisius palustris.

Lymnisius autem in ripis Tyroglyphum spoliauit.

Tyroglyphus ab excauando caseo.

Pternoglyphum āt uidēs Calaminthius in timorem uenit.
Saltauit autem in lacum fugiens clypeum iaciens.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum Regem,

Hydrocharis quod aqua gaudeat.

Saxo percutiens per guttur.cerebrum autem
Ex naribus stillabat.polluebatur autem sanguine terra.
Lichopinax āt occidit irreprehensibilem Borborocœtem

Borborocœtē quod in cœno iaceat.

Lācea impetum faciēs.obscuritas autē oculos cooperuit.
Praßiphagus autem uidens pede traxit Cnissodiocten,

Prasſiphagus a comedendo porro.

In lacu autem suffocauit,tenens manu neruum.
Psicharpax autem ultus est socijs mortuis.
Et percußit Pelusium per uentrem in medium epar.

Cecidit autem illi ante.anima autem ad infernum iuit.
Pelobates autem uidens luti manipulum, iecit in ipsum
Et frontem inunxit, & excæcabat propemodum.
Iratus est autem certe ille capiens utiq; manu forti
Iacentem in campo lapidem ponderosum pondus terræ
Hoc percußit Pelobatem sub genua.tota autem fracta est
Tibia dextra.cecidit autem supinus in pulueribus.
Graugasides autem ultus est, & rursus ibat in ipsum.
Percußit mediũ autẽ ipsum per uẽtrẽ.totus autẽ ei intro
Acutus iũcus ĩgrediebaᵗ. humi ãt effundebãtur uniuersa
Intestina, extracta à lancea manu graui.
Sitophagus autem ut uidit in ripis fluminis,
Claudicans ex bello recedebat.consumebatur aũt ualde.
Saltauit autem in fossam, ut aufugeret diram perniciẽ.
Troxartes autẽ ꝑcußit Physignatũ in pedis summitatẽ.
Celeriter autem consumptus in lacum saltauit fugiens.
Troxartes ãt ut uidit adhuc semiuiuũ, qui ante ceciderat
Et illi incurrit rursus occidere desyderans.
Praßæus autẽ uidit adhuc semiuiuum, qui ante ceciderat,
Venit per propugnatores, & iaculatus est acuto iunco,
Neq; fregit scutum.tenebatur autem ipsis lanceæ acies.
Erat ãt qdã ĩter mures iuuenis filius egregius ĩter alios,
Cõminus pugnãs charus filius irreprehẽsibilis artepibuli
Princeps ipsum Martẽ ostẽdens robustus Meridarpax,
Qui solus inter mures dominabatur pugnando.
Stetit autem iuxta lacum elatus solus ab alijs.
Iactabat autẽ depopulatũ ire ranarũ genus iacalatricũ.
Et certe perfecisset, quoniam magnum ipsi robur erat,
Nisi statim intellexisset pater hominumq; deorumq;.
Et tunc pereuntes ranas miseratus fuisset Saturnius.
Mouens autem caput, talem locutus est uocem:

Cnissodioctem, quod nidorem insequatur.

Pelobatem, quod per lutum incedat.

Craugasides quod caulium speciem referat nempe colore.

Sitophagus quod cibos absumat.

Prassæus quod caulis colorem imitetur.

Artepibuli Muris cognomẽ, qđ pani insidietur.

Meridarpax, a rapiẽdis particulis.

O'Dij, certe magnum opus in oculis uideo.
Non paruum me stupefecit Meridar pax per lacum,
Trucidare ranas desiderans, sed celerrime
Palladem mittamus, tumultuosum etiam & Martem,
Qui ipsum arcebunt à pugna robustũ quãuis existentem.
Sic certe locutus Iupiter. Mars ãt respondebat sermone:
Neq; certe Palladis ò Iupiter potentia, neq; Martis
Poterit ranis auxiliari diram perniciem.
Sed age omnes eamus auxiliatores, uel tuum iaculum
Moueatur magnũ, qđ Titanas sustulit, potenter operans,
Quo Titanas occidisti egregios ultra omnes.
Enceladumq; ligasti, & agrestia genera gigantum.
Sic certe dixit. Saturnius aũt iaculatus est ardens fulmẽ.
Primum quidẽ intonuit, magnum autem cõmouit cælum.
Sed postea fulmen terribile Iouis telum
Misit inuoluens, illud autẽ certe euolauit à manu Regis.
Oẽs quidem utiq; terruit iaculatus, ranasq; muresq;.
Sed neq; sic cessauit muriũ exercitus, sed adhuc amplius
Cupiebat depopulatum ire ranarum genus iaculatricum,
Nisi ab olympo ranas miseratus fuisset Saturnius:
Qui utiq; tunc ranis auxiliatores illico misit. (curuis
Venerũt ãt ex ĩprouiso habẽtes incudes in tergo, ungulis
Oblique ĩgrediẽtes, tortuosi, habẽtes cortices ĩ ore Ostri
Ossei natura, lati humeros, rutilantes in humeris, (pelles
Blæsi, neruosis manibus, à pectoribus intuenteis,
Octo pedes, bicipites, manibus incapabiles. illi ãt uocãtur
Cancri. qui utiq; murium caudas oribus incidebant
Etiam pedes & manus. flectebantur autem lanceæ.
Quos & timuerunt miseri mures, neq; sustinuerunt.
In fugam autem uertebantur. occidebat autem sol iam,
Et belli finis unius diei perfectus est.

Finis Homeri Batrachomyomachiæ.

HOMERI HYMNI

DEORVM,

IN APOLLINEM.

MEMOR Ero neq; obliuiſcar longè iaculantis Apollinis,
Quem & dij ipſi per domum Iouis metuunt euntem:
Et utique aſſurgunt propè aduenienti,
Omnes à ſedibus, quando præclaros tendit arcus.
Latona autem ſola manet apud Iouem fulmine gaudētē,
Quæ utiq; chordam remiſit, & occluſit pharetram.
Et illius ab fortibus humeris manibus capiens,
Arcum ſuſpendit ad columnam patris ſui
Clauo ex aureo. hunc uero in ſedem ſedere fecit ducens.
Huic igitur nectar dedit pater poculo aureo,
Oſtendens clarum filium. poſtea aureo Dij alij,
Vbi ſedent gaudent autem ueneranda Latona,
Quoniam Arciferum & fortem filium peperit.
Salue ò beata Latona, quoniā pepiſti præclaros liberos.
Apollinemq; regem, & Dianam ſagittis delectantem.
Hanc quidem Ortygia, illum uero aſpera in Delo,
Inclinata ad longum montem & Cynthium collem,
Proxime palmam ſub Inopi fluentis.
Quō.n.te laudabo oīno te digniſſimo laudari exiſtēte.
Penitus enim tibi ò Phœbe lex attributa eſt cantus,
Siue per continentem uitulos nutriētem ſiue per inſulas.
Omnes autem ſpeculæ tibi cantabat, ac uertices ſummi.
Altorum montium, amnesq; ad mare profluentes.

Littoraq́; ad mare protensa,marisq́; portus.
Certe ut te primum Latona peperit gaudium mortalibus
Procumbens ad montem Cynthij aspera in insula
Delo in circumflua:utrinq; autem unda nigra
Prodibat ad terram dulce spirantibus uentis.
Hinc ortus,omnibus mortalibus imperitas,
Quoscunq; Creta intus habet,& populus Athenarum,
Insulaq́; Aegina,nauibusq́; inclyta Euboëa.
Aegeq́;,Eresiæq́;,& finitima mari Peparethus.
Thraciusq́; Athos,& Pelij summi uertices
Thraciaq́; samus,Idæq́; montes umbrosi:
Scyrus,& Phocea,& Autocanæ mons altus,
Imbrusq́; bene habitata,& Lemnus sociabilis.
Lesbusq́; ualde diuina beati solum Aeolionis.
Et Chius,quæ insularum fœcundißima in mari iacet.
Saxosaq́; Minas,& Corycij summi uertices.
Et clarus splendida,& Aesageæ mons altus.
Et Samus aquosa Mycalæq́; alti uertices.
Miletusq́;,Cousq́; urbs mortalium hominum.
Et gnidus alta,& Carpathus uentosa.
Naxusq́;,& Paros Reneaq́; saxosa.
Tātū parturiēs procul iaculātē Apollinē uenit Latona.
Si qua tibi terrarum filio uelit habitacula ponere.
Hæ uero ualde tremebāt,et timebāt,neq; aliqua sustulit
Phœbum suscipere & fertilis quanquam esset.
Nisi quum utiq; Delum ascendisset ueneranda Latona,
Et illam interrogans uerba alata dixit.
Dele si enim utiq; uis solum esse filij mei
Phœbi Apollinis,imponereq; opulentum templum.
Alius autem nemo te tanget,neque te rogabit,
Neque bobus te fore puto,neque ouibus opulentam,

Neq;

Neq; uindimiare feres, neq; plantas innumeras produces.
Si ãt utiq; Apollinis longe operantis tẽplum habueris.
Homines tibi omnes ferent centum boum sacrificia,
Huc congregati, nidor autem tibi immensus semper.
Diu regem si alueris. Deiq; te habuerint
Manu ab aliena, quoniam non sibi fertilitas sub solo.
Sic dixit. gaudebat autem Delus, respondens autem ait
Latona inclytißima filia magni Saturni,
Lubens quidem ego nationem procul mittentis regis
Susciperem, grauiter enim uere sum male sonans
Apud homines hominibus, sic aũt utiq; admodũ honorata
Sed hũc tremo Latona sermonẽ, neq; te celabo dicerer,
Valde enim quendam dicunt proteruum Apollinem
Fore. magnum autem imperium gesturum immortalibus
Et mortalibus hominibus. super sancta donans aruum
Huius causa utiq; grauiter timeo in mentẽ, et in animo,
Ne cum primum uideat lumen Solis
Insulam dedecoret: quoniam asperum solum sum
Pedibus euertens impellet maris in Pelago,
Vbi me quidem magna unda strenue satis semper
Inundabit. hic ãt ad aliã terrã ueniet ubi placuerit ipsi
Constructurus templumq; & lucos arboribus densos.
Polypodes autem in me thalamos, phocæq; nigræ
Domicilia facient, neglectam multitudini populorum.
Sed si mihi feres utiq; Dea magnum iuramentum iurare
Hic illum primum constructurum præclarum templum
Fore hominum oraculum. & postea,
Omnes ad homines quod multa nomina habet.
Sicutiq; dixit. Latona aũt deorũ magnũ iuramẽtũ iu-
Sciat nunc hæc terra, & cælũ amplum supius, (rauit.
Et inferne fluens Stygis aqua quodq; maximum.

Iuramentum grauißimum existit beatis dijs:
Certe utiq; Phœbi huc odoriferum erit semper
Altare, & tēplum. honorabit aūt te utiq; maxime oīum.
Sed postquam iurassetq; finijssetq; iusiurandum, (linis.
Delus quidē ualde gaudebat genitura ꝓcul mittētis Apol
Latona aūt nouē dies quidem & nouē noctes insperatis
Partus doloribus torquebatur. deæ aūt erāt intus omnes,
Quæcunque optimæ erant Dioneq;, Reaq;,
Vestigiatrixq; Themis, ac ualde gemens Amphitrite,
Aliæq; immortales, absq; albis ulnis decora Iunone
Sedebat enim in domibus Iouis nubicogæ.
Sola autem non scierat faciens laborem in partu Lucina.
Sedebat enim summo in olympo sub aureis nebulis
Iunonis consilio albis ulnis decoræ quæ illam detinebat
Inuidia, quòd utiq; filium irreprehensibilemq; fortemq;,
Latona parere pulchricoma tunc futura erat.
Hæ autem Irim præmisere à bene habitata insula,
Ducturam Lucinam, pollicentes magnum monile
Aureis filis contextum nonicubitum.
Seorsum autem iusserunt uocare ab albiulna Iunone,
Ne ipsam postea uerbis uerteret uenientem.
Sed postquam hoc audisset acripes uelox Iris,
Abijt utiq; currēs, uelociter aūt trāsmisit qcqd in medio
Cæterū ubi peruenit Deorū solū altū olympū, (spatij est
Statim utiq; Lucinam à domo ad ianuam
Accersens uerbis alatis allocuta est,
Omnia ualde sicut iubebant olympias domos habentes.
Huic autem animum suadebat in pectoribus charis.
Iuerunt autem pedibus columbis timidis facie similes
Vbiq; ī Delū ascendebat faciēs dolorē parturiēdo lucina.
Hanc tunc utiq; partus cepit, prompta aūt erat parere

Circa autem palmam eiecit manus, genua autem fixit
Prato in molli, subrisit autem terra subtus.
Prosilijt autem in lucem. Deæ uero ulularunt omnes.
Vbi te ò iaculator Phœbe, Deæ lauabant aqua alba
Caste & pure, faciauerunt autem in ueste candida,
Tenui, pulchra, circa autem auream fasciam iniecerunt.
Neq; utiq; Apollinē ensē habētē aureū honorauit mater,
Verum Themis nectarq́; & ambrosiam amabilem
Immortalibus manibus propinauit. gaudebat aūt Latona
Quoniam Arciferum, & fortem filium peperit.
Ceterum postquam Phœbe comedisti immortalē cibum,
Non te utiq; amplius retinuerūt auræ fasciæ palpitantē,
Neq́; uincula detinuere, soluebantur aūt funes omnes.
Statim autem immortales allocutus est Phœbus Apollo.
Sit mihi Citharaq́; chara & curui arcus,
Vaticinaborq́; hominibus, Iouis uerum consilium.
Sic cum dixisset, descendebat à terra latinia
Phœbus intensus longè iaculans. hæ autem omnes
Stupebant immortales, Auro igitur Delus uniuersa
Onerabatur aspiciens Iouis Latonæq́; genituram
Gauisa. quoniam illam Dea elegit domum facere
Insularum continentisq́; amauitq́; ex animo magis
Floruit. sic ut quando uertex montis floribus syluæ.
Tu aūt habēs argenteū aureū Rex lōge iaculator Apollo.
Interdum quidem Cynthum ascendisti saxosam,
Interdum autem rursus ad insulasq́; & uiros fugisti.
Multa tibi sunt templa luciq; arboribus densi.
Omnes autem speculæq́; charæ, & uertices summi
Altium montium, amnesq́; ad mare profluentes.
Sed tu in delum Phœbe maxime oblectas animum.
Vbi tibi trahentes uestes Iaones congregantur

Suis cum liberis ac uenerandis uxoribus.
Hi autem te pugilum certamine, & tripudio, & cantu
Memores exilarant, cum constituerent certamen.
Diceret utique immortales & insenescibiles esse uir,
Qui tunc oppositi tibi Ioanes congregati essent.
Omnium utiq; uiderit gratiam, delectarit aũt animum,
Virosq; inspiciens beneq; cinctas mulieres,
Nauesq; ueloces, & ipsorum opes multas.
Ad hæc ãt magnum miraculũ cuius laus nunquã peribuit
Puellæ Deliades procul iaculantis Apollinis ministræ
Quæq; postquã primum quidẽ Apollinem laudauerint,
Rursus aũt Latonamq; & Dianam sagitris gaudentem.
Mentionem facientes uirorũq; antiquorũ, atq; mulierũ,
Hymnum canunt demulcentq; gentes hominum.
Omnium autem hominum uoces & strepitum
Imitari norunt. diceret utique ipse singulus
Loqui. adeo illis bona coaptata est cantio.
Sed age ò Latona quidem Apolloq; Diana cum.
Saluete uos omnes mei autem & postea
Memores sitis quãdo utiq; aliquis terrestrium hominum
Hic roget hospes ærumnosus ueniens.
O' puellæ quis autem uobis uir suauißimus poëtarum
Hic uersatur, & causa cuius maximam capitis uoluptatẽ.
Vos bene ualde responderitis à nobis.
Cæcus uir habitat autem Chium saxosam
Cuius omnes in pretio postea erunt cantiones.
Nos autem nostram laudem feremus quantum ad terram
Hominum uersamur urbes bene habitatas.
Deinde illi credent quoniam & uerbum est.
Verum ego non desinam procul iaculantem Apollinem
Laudans argẽtiarcum quẽ pulchricoma peperit Latona

O Rex & Lyciam & Meoniam amabilem,
Et miletum habes maritimam urbem optabilem.
Ipse āt Delum circum inundatam magnopere imperas
Contendit autem ludens Latonæ inclytæ filius,
Cithara caua ad Python saxosam.
Immortales uestes habens odoriferasq́;.huius āt cithara,
Aureo à plectro sonum habet amabilem.
Hinc autem ad olympum à terra ut mens
Contendit Iouis domum Deorum cum cœtu aliorum.
Statim immortalibus curæ est citharaq́; & cantio.
Musæ quidem omnes respondentes,uoce pulchra
Laudant utiq; Deorum dona immortalia,& hominum
ABrumnas quantas habent ab immortalibus dijs
Viuunt desperati ac inopes consilij, neque possunt
Inuenire mortis medelam & senectutis remedium.
Cæterum pulchricomæ gratiæ & bene sapientis horæ.
Harmoniaq́;,hebeq́;,Iouis filiaq́; Venus,
Tripudiant inuicem in carpum manus tenentes.
Cum his quidem,neq; turpis canit,neq; lachia.
Sed ualde magnaq́; & forma admirabilis
Diana sagittis gaudens,educat simul cum Apolline
Vbi rursus cum his Mars,& bene speculans Argicida
Ludunt,sed Phœbus apollo Citharam pulsat
Pulchre & sublimiter.splendor autē illum circum lucet,
Splendorq́; pedum,ac bene concinnæ uestis.
Hi autem delectabant animum magnum inspicientes,
Latonaq́; aureos habens capillos ac dans consilia Iupiter
Filium charum ludentē cum immortalibus Dijs.
Quo pacto igit̄ te laudabo omnino te digno laudari exi
An te inter sponsas laudem & in amore. (stente
Quando animo tristi adijsti Azantida puellam?

Præstabas simul cũ dijs æquali Elationide abundãte eqs
Aut simul cũ Phorbãte Triopo gñe, aut simul cũ Ereu=
Aut simul cum Leucippo, & Leucippi coniuge (the
Pedes, hic uero cum equis, neq; tamen triopus deerat.
Aut ut primum oraculum hominibus
Quærens super terram incedisti procul iaculãs Apollo
Pieria enim primum ab olympo descendisti,
Lecton arenosam transmisisti, aut Magneidas,
Et per perrhebos, celeriter autẽ in Iolcum peruenisti.
Cæneumq; ascendisti in nauibus inclytæ Euboeæ.
Stetisti ãt in lelãtho cãpo, qui tibi non placebat in aĩo,
Construere templumq;, ac lucos arboribus abundãtes.
Hinc autẽ Euripum transiliens longè iaculans Apollo,
Ascendisti super montem ualde diuinum uiridum, celeriter autem peruenisti ab ipso
Mecalesum adiens, ac teumesum herba lectibus aptã sa
Thebæ aũt adijsti solum circumamictũ sylua (cientem.
Nondũ enim aliquis habitabat mortaliũ sacra in theba,
Neq; igitur adhuc erant semitæ nec uiæ
Thebæ supra solum tritici ferace, sed habebat syluam.
Hinc autẽ primum amolitus es procul iaculãs Apollo.
Onchestũ ãt peruenisti Neptunũ splẽdidum lucum, (tus
Vbi nup domitus pullus respirat licet sit põdere graua
Trahẽs currus pulchros, humi autẽ auriga q̃uis eẽt p̃=
E curru trãsiliẽs, iter facit. hi autem tunc quidem (stãs
Illa uehicula pulsant imperio deposito.
Si ãt utiq; currus duxerint in nemore arboribus pleno
Equos quidem comunt. hos autem flectentes omittunt.
Vt primum fas est, hi autem regem,
Orant. currum autem Dei tunc partem seruat.
Hinc autem primum adijsti procul iaculans Apollo
Cephisum utiq; deinde reperisti pulchra fluẽta habẽtẽ

Quiq; ex lileo præfundit pulchrorum fluentorum aquā
Hunc transiliens longè operans, & Ocalcen turritam.
Hinc utiq; iu Amartum uenisti opulentum.
Iuisti aūt ad Delphusam, ubi tibi placuit regio innocua
Construere templumq; & lucosq; arboribus plenos,
Stetisti aūt ualde propè ipsam, ac illā uerbis allocutus es,
Delphusa hic utiq; sentio præclarum templum,
Hominum construere oraculum, quiq; mihi semper
Hic sacrificabunt perfectas hecatombas,
Et qua Peloponesum pinguem habent,
Et qui Europam, & circundatasq; mari insulas
Sciscitaturi. his autem ego uerum consilium
Omnibus uaticinarer oracula edens in opulento templo.
Sic dicens, disposuit fundamenta Phœbus Apollo,
Ampla et ualde lōga cōtinua serie, hæc āt cū inspexisset
Delphusa corde irata est, dixitq; uerbum.
Phœbe Rex lōgè operās, uerbū quid tibi in mentē ponā,
Hic quoniam sentis construere præclarum templum,
Esse hominibus oraculum, hiq; tibi semper
Hic sacrificabunt perfecta sacrificia centum boum.
Sed tibi dicam, tu autem in mente impone tua,
Nocebit te strepitus equorum uelocium.
Irrigatiq; muli meis sacris ex fontibus.
Hic aliquis hominum uelit inspicere,
Currusq; bene factos ac uelocipedum strepitū equorum
Quàm templumq; magnum, & opesq; multas existentes
Sed si utiq; obtemperaueris. tu autem fortior & melior
Es ò Rex me. tua autem uis est maxima,
In crissa fac sub sinu Parnasi
Vbi neq; currus pulchri agitabuntur, neq; tibi equorum
Veloci pedum strepitus erit bene fabricatam circa aram.

Verum & sic ducerent pæoni dona
Hominum inclvtæ gentes, tu autem mente gauisus,
Suscipe sacra pulchra circumuicinium hominum.
Sic allocuta procul mittētis persuasit mētē ut sibi ipsi
Delphusæ laus sit super terrā non aūt procul circulātis.
Hinc autem primum te recepisti longè mittens Apollo
Peruenisti āt ad phlegvorū uirorum urbē iniuria afficiē
Qui Iouem nō curantes super terram habitabant (tium
In pulchra cauerna Cephisidum propè lacum,
Hinc uelociter ascendisti ad iugum odorum
Peruenisti autem ad Crissam sub Parnaso niuoso
Vertice ad zephirum uersum, at desuper
Petra suspensa est, caua autem porrigitur cauerna
Aspera, ubi Rex coniecit Phœbus Apollo
Templum facere optabile, dixitq; uerbum.
Hic utiq; sentio ne constructurum præclarum templum
Esse hominibus oraculum. quiq; mihi semper
Hic sacrificabunt perfectas hecatombas,
Et qui Peloponensum opulentum habitant,
Et qui Europamq; & mari circundatas insulas
Sciscitaturi, hic autem ego certum consilium
Omnibus uaticinarer oracula edens in opulento templo
Sic cum dixisset disposuit fundamēta Phœbus Apollo
Ampla, & ualde longa omnino. at in ipsis
Lapideum limen imposuit Trophonius, ac Agamedes,
Filij Ergini, amici immortalibus Dijs.
Circum aūt tēplum habitarunt in effabiles gētes hominū.
Fabricatis lapidibus sempiternum esse semper.
Propè autem fons pulchrifluens ubi draconem
Necauit Rex Iouis filius ex forti chorda arcus,
Valde nutritū magnū mōstrū horrēdum, qui mala multa

Hominibus faciebant super terram, multa quidem illis
Multa ãt ouibus extẽsi pedis, qm̃ fuit nocumẽtum cruẽtũ
Et olim cũ suscepisset aureã sedẽ hñtis nutriebat Iunonis
Grauemq; difficilemq; Typhaona, damnum mortalibus.
Quem olim utiq; Iuno peperit irata cum Ioue patre.
Quando utiq; Saturnius ualde inclytam genuit Palladem
In uertice, hæc autem statim irata est ueneranda Iuno.
Hæc autem & ad aggregatos immortales dixit.
Audite me omnes dij, omnesq; Deæ.
Quod me iniuria afficere incepit nubigrega Iupiter
Primus. quoniam me uxorem fecit inclyta scientem,
Et nunc sine me peperit cæsios oculos habentẽ Palladem,
Quæ inter omnes beatos decora est immortales.
Verum hic debilis factus est inter omnes Deos (ficit
Filius meus Vulcanus mutilus pedibus quẽ peperi ipsa de
Eiecit sup manibus accipiens et imposuit in amplo põto.
Sed illum Nerei filia Tetis argentipes
Suscepit, & suis sororibus duxit.
Vtinam deberes aliud Dijs gratificare beatis
Miser uersute, quid nunc adhuc excogitabis aliud?
Quo pacto tulisti solus parere Cæsiam Palladem,
Non utique ego peperit & tua uocata tamen
Erat utiq; inter immortales, qui cælum amplũ habitant.
Et nunc utique aliquid moliar ut nascatur
Filius meus, qui utiq; inter Deos decore sit immortales.
Neq; tuum pudore afficiẽs sacrum cubile, neq; mei ipsius.
Neque tecum in cubile uersabor, sed abs te
Longe existens, cum dijs ero immortalibus.
Sic dicens procul à dijs secessit irata utique. (Iuno.
Statim deinde, precabat bouinos oculos habens uenerãda
Manu sublata autem agitauit terram, & dixit uerbum.

Audite me terra, & cælum amplum desuper,
Titanesq; dij, qui sub terra habitatis
Tartarum circa magnum, ex ijs uiriq;, dijq;
Ipsi nunc me omnes audite & date filium
Absque Ioue nihil ui indigentem illo.
Sed hic præstantior sit quantũ Saturno ampiloculus Iupi (ter.
Sic igitur effata pulsauit terram manu crassa.
Mota est igitur terra uitifera. hæc autem cum uidisset
Oblectabatur suo animo, putabat enim perfectum esse.
Ex hoc autem deinde finiftrum ad annum,
Nunquam ad cubile Iouis uenit multa consilia habentis,
Nunquam ad thronum uarium sicuti antea
Cum ipso sedens, sapientia consultans consilia.
Verum hæc in templis qui multum optantur manens,
Oblectabatur suis sacris bouinos oculos habens uenerãda (Iuno.
Sed quando iam noctesq; & dies perficiebãtur,
Rursus perfecto anno, & uenerunt horæ,
Hæc autem peperit neq; dijs similem neq; mortalibus.
Grauemq; difficilemq; Tiphaona damnum mortalibus.
Statim hũc suscipiẽs bouinos oculos habẽs uenerãda Iuno
Dedit deinde ferens malæ malum, hæc uero eum suscepit
Qui mala multa faciebat ad inclitas gentes hominum
Quis huic obuiam iret ferretq; illi fatalem diem.
Antequam illi telum misisset longe operans Apollo.
Forte hic uero doloribus depasta acerbis
Iacebat ualde anhelans inuoluta per terram.
Diuinus ãt clamor factus fuit indicibilis. hæc aũt sup ma (teria
Frequẽter ualde ubi uoluebatur. reliqui ãt animũ
Cruente spirans. hic autem ora Phœbus Apollo.
Hic nunc putresce super terram uiros pascentem.
Neque tu utiq; uiuis malum damnum mortalibus

Eris,qui terræ multos nutrientis fructum comedentes
Hic ſacrificabunt perfectas hecatombas,
Neque tibi mortemq; triſtem,neque Typhoeus
Arcebit,neq; chimæra difficilis nois, ſed te utiq; hic
Putredine afficiet terra nigra,et excitator Hyperion.
Sic dixit precãdo.huius ãt tenebræ oculos obtexerũt.
Hunc autem hic putredine affecit optabilis uis Solis.
Ex quo nunc pytho uocatur.hi autem regem
Pythium uocant cognomine:quoniam illic
Putredine affecit monſtrum uis acuti Solis.
Et tunc utique cognouit ſua in mente Phebus Apollo
Quod illum fons pulchri fluus decepit.
Iuit ãt ad Delphuſam iratus:celeriter autem peruenit.
Stetit ãt ualde prope ipſam,et illã uerbis allocutus ẽ.
Delphuſa,nõ utiq; futura eras meam mẽtẽ decipere,
Locum habens amabilem profluere pulchrifluam aquã
Hic iam & mea laus erit,neq; tua ſolius.
Dixit,et ad promõtoriũ ĩpulit rex lõge operãs Apollo
Petris profuſis occultauit autem fluenta,
Ac templum fecit in luco umbroſo
Prope ualde fontem pulchrifluum,hic Regi
Omnes cognomento Delphuſio uota faciunt.
Quoniam Delphuſæ ſacræ pudore affecit fluenta.
Et tnuc utiq; animo cogitabat Phœbus Apollo,
Quoſnam homines ſibi in ſacris aſciſeret,
Qui ſibi miniſterium exhibebunt pytho in ſaxoſa.
Hæc igitur in animo agitans uidit in cæruleo ponto
Nauem uelocem:in ipſa ãt uiri erant multiq; & boni
Cretenſes ex Gnoſſo Minoiſa,qui utiq; Regi
Sacráq; faciunt & enunciant leges
Phœbi Apollinis aurienſis,quodcunque dixerit

Oracula edens ex lauro è uallibus Parnasi.
Hi qdẽ ad res gerẽdas ac pecuniarũ gratia cũ naui nigra
Ad pylum arenosam pyligeneosq; homines
Nauigabant. uerum hic his obuiam iuit Phœbus Apollo
In ponto autem impetum fecit corpore delphini similis
Naui ueloci, ac iacebat monstrum magnum graueq;.
Horum autem quicunq; ĩ animo excogitaret intelligere.
Vndecunq; commouebat, concutiebat autem nauis ligna.
Hi autem silentes in naui sedebant timentes.
Neque hi arma soluebant cauam super nauem nigram,
Neque soluebant uelum nauis habentis nigram pupim.
Sed quemadmodum hi à principio insisterent remis
Sic nauigabant. frequens autem notus à tergo excitabat
Nauem ualocẽ. primum autẽ prætær nauigarunt maleã.
Ad laconicam autem terram, ex mare coronatam urbem
Peruenere: & locum oblectantis homines solis
Tenarũ, ubicq; oues dẽsis uelleribus ĩsignes pascũtur sẽper
Solis regis. habet autem delectabilem locum.
Hi quidem hic uolebant nauium sistere, & egreßi
Dicere magnum miraculum, ac oculis uidere,
Si manet in nauis cauæ pauimento monstrum,
Vel ad undã marinã multorũ pisciũ aperte impetũ faciet
Cæterum non clauis obediebat nauis bene fabricata,
Sed ad peloponesum pinguem habens
Pergebat uiam, uento autem Rex longè iaculans Apollo
Facile dirigebat. hæc autem faciens uiam
Arenam peruenit ac Argifeam optabilem,
Et Thyrium Alphei meatum bene habitatum altum,
Ac Pylum arenosam, Pyligeneosq; homines.
Iuit autẽ ad Crunij accolas, & Chalcidem, & ad Dymẽ
Et ad Helidam diuam ubi imperant Epæi.

Benæq; feras transijt oblectata Iouis uento secundo
Et illis è nubibus Ithacæ mons altus apparebat
Dulichiumq; Samosq;,ac nemorosa zacynthus.
Sed quando iam Peloponesum præterijt omnem
Ac iam quoniam Crißæ apparebat sinus infinitus,
Quiq; Peloponesum pinguem separat
Venit uẽtus zephirus magnus serenus è Iouis consilio,
Impetuosus spirans ab æthera,ut celeriter
Nauis perficeret currens maris salsam aquam.
Retrogradi deinde ad ortumq; solemq;,
Nauigabant.dux autem erat rex Iouis filius Apollo.
Peruenere aũt ad Crissam trãquillã uitibus abundãtem
Ad portũ arenis ãt appropinquauit ĩ põtũ uias faciẽs na
Hic è naui impetum fecit Rex lõgè operãs Apollo,(uis
Astro similis medio in die,ab hoc autem multæ
Scintillæ euolabant,fulgor autem ad Cælum usq; uenit.
Ad adytum autem subijt ad tripodas ualde uenerandos.
Intus autem utiq; hic flamma accẽdit ostẽdens sua signa.
Totam autẽ Crissam occupauit splẽdidor.ulularunt ãt
Crissagorum mulieres,beneq; cinctæ filiæ,
Phœbi ab impetu.magnus enim timor cepit singulum.
Hinc iterum ad nauem ut mens saltu uolabat
Viro similis iuueniq;,fortiq;.
Existẽti ĩ patria pubertate coma inuolutus amplo.hume-
Ac illos allocutus uerba alata dixit. (ros.
O'Hospites qui estis,unde nauigatis udas uias,
Aut ad remgerendam,aut temere uagamini,
Qualiter latrones super mare uagantur
Animas depopulantes malum exteris afferentes.
Quid ita sedetis stupidi,neque in terram
Descendistis,neq; arma nigræ nauis deposuitis.

Hic.n.mos existit qui rerũ idagandarũ gratia uagantur
Vbi ex ponto ad terram cum naui nigra
Peruenerint labore defeßi.statim autem ipsos
Cibi dulcis mentem desiderium capit.
Sic dixit,ac illis audaciam in pectoribus posuit.
Cui & respondens Cretensium dux,econtra dixit.
Hospes,quoniam nõ quidem mortalibus similis,uideris;
Neque corpore,neque indole,uerum immortalibus dijs:
Salueq́; & ualde,Dei autem tibi felicia dent.
Et mihi hoc dic uerum ut recte sciam,
Quis populus,quæ terra,qui homines te genuerunt,
Aliud enim cogitantes nauigabamus magnam undam,
Ad pylum ex creta,unde genus gloriamur habere.
Nunc autem hic cum naui uenimus non uolentes
Reditus cupientes aliam uiam,alia itinera.
Sed quis mortalium huc duxit nolentes?
Hic respondens,dixit à longè operans Apollo
Hospites, qui Nossum nemorosum incolebatis
Antea,sed nunc non amplius reduces iterum eritis,
Ad urbemq́; amabilem & ad domos pulchras unusq́sq;
Ad charasq́; uxores,sed hic optimum templum
Habebitis meum multis honoratum hominibus.
Sum autem ego Iouis filius,Apolloq́; glorior esse.
Vos autem duxi huc super magnam undam maris,
Non mala sentiens,sed hic opimum templum
Habebitis meum omnibus ualde honoratum hominibus.
Consiliaq́; immortalium cognoscetis horum uoluntate,
Semper honorabitis omnino totos dies.
Sed agite ut ego dicam parete celerrime,
Vela quidem primum demittite soluentes retinacula,
Nauem postea uelocem in continentem trahite,

Et res afferte & arma ex naui æquali,
Et arma facite in littore maris,
Ignem incedentes, postea farinas albas sacrificantes,
Precamini postea propè stantes circum aram,
Sicut quidem ego primum in aëreo ponto
Aßimilatus Delphino uelocem ad nauem impetum feci,
Sic me precamini Delphinum, sed ara
Ipsa Delphia & uisenda erit semper.
Cœnate postea celerem apud nauem nigram,
Et libate beatis Dijs, qui cælum incolunt.
Sed postquam cibi dulcis amorem exemeritis,
Venite simul mecum & epæana canite
Vsq; dũ ad locũ pueneritis ut habeatis pingue templum.
Sic fatus est. hi autẽ illum ualde audierãt, et paruerunt,
Vela quidem primum demiserunt, soluerũtq; retinacula.
Malum autem ligno, quod ipsum continere solet, appro-pinquarunt rudentibus submittentes.
Egrediebantur autem & ipsi in littore maris.
Ex mari autẽ ad continens uelocẽ nauium attraxerunt,
Alte super arenas, sustentaculáq; longa extenderunt:
Et aram fecerunt in littore maris.
Ignẽ autẽ accendentes superq; farinas albas sacrificantes
Vota faciebant ut iubebat propè stantes apud aram.
Cœnam postea sumpserunt uelocem apud nauem nigram.
Et libarunt beatis Dijs, qui olympum habitant.
Sed postquam potus & cibi amorem exemerunt.
In uiã se dederũt. dux ãt erat illis Rex Iouis filius Apollo
Citharã præ manibus habens admirabile quoddã ludens,
Pulchre ac sublimiter. hi autem stupescentes sequebãtur
Cretenses ad Pythum, & se pæona canebant,
Vt sunt cretensium Pæones, quibusq; musa

In pectoribus impoſuit Dea ſuauem cantionem.
Indefeſti aũt collẽ aſcenderunt, pedibus cito ãt uenerũt
Ad Parnaſſum, & locum optabilẽ, ubi utiꝗ; futurus erat
Se habitaturum, à multis honore habitus hominibus.
Oſtendit autem duces hic ſolum. ac pingue templum.
Horum autem excitabatur animus in pectoribus charis.
Quorum cum interrogaſſet cretẽſium dux ecõtra dixit.
O Rex quoniam longè ab amicis & à patria terra
Duxiſti, ſic utiꝗ; tuo charum fuit animo:
Quorum pacto et nunc uiuemus hoc te dicere iubemus,
Neꝗ; uuæ ferax hæc amabilis, neꝗ; prætorum copioſa
Ita ut ex hac bene uiuamus, ſimulꝗ; homines ſequi.
His autem ſubridens dixit Iouis filius Apollo.
Iſantes homines ærumnoſi qui curas
Vultis difficilesꝗ; dolores, ac gemitus in animo.
Facile uerbum uobis dicam, ac in mente ponam.
Dextra ualde ſingulus habens in manu machæram
Iugulare ſemper oues, hæc autẽ affluenter omnia erunt.
Quæcunꝗ; mihi duxerint inclytæ gentes hominum.
Templum cuſtodite. ſuſcepite autem gentes hominum,
Hic congregatas, & meum conſilium maxime,
Siue quid incaſſum uerbum erit, ſiue quid opus.
Iniuriaꝗ; quæ fas eſt contra mortales homines.
Alij deinde uobis ſignificatores uiri erunt,
Quorum ex neceſſitate domiti eritis diebus in omnibus
Dicta ſunt tibi omnia: tu autem mente in tua ſerua.
Et tu quidem ſic ſalue Iouis, ac Latonæ fili.
Verum ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN MERCVRIVM

MERCVRIVM Laudat musa Iouis ac Maiæ filium,
Cellenen regnantem, & arcadiam pecoribus abundantem,
Nuncium immortalium quam utilem quem peperit Maia
Nympha pulchricoma, cum Ioue in amore mixta
Veneranda: beatorũ aũt Deorũ subduxit se è cõmercio,
Antrum intus habitans umbrosum, ubi Saturnius
Cum nympha pulchricoma miscebatur noctis in medio
Cum dulcis somnus haberet albicubitam Iunonem,
Latens immortalesq; Deos, mortalesq; homines.
Verum cum magni Iouis mens perficiebatur,
Huic iam decimus mensis in cælum transactus est,
Inq; lucem duxit, insigniaq; opera construebantur
Et tunc genuit filium uafrum, & blandiloquium,
Prædonem, abactorem boum ducem somniorum,
Noctis spectatorem ianitorem qui statim futurus erat
Ostendere inclyta opera cum immortalibus Dijs.
Mane natus medio in die citharam pulsabat
Vespertinus boues furatus est procul iaculãtis Apollinis
Quarta prima qua illum peperit ueneranda Maia.
Qui & quoniã ab matris immortalibus salijt membris,
Non amplius diu iacebat manens sacra in cuna.
Verum hic surgens querebat boues Apollinis,
Solum transgrediens prærupti antri.
Vbi testudinem inueniens, possedit infinitas opes.
Mercurius utiq; primum testudinem construxit canorã.
Quæ utique illi occurrit in auleis ianuis.

Se pascentem ante domibus exualde florida herba
Tarda pedibus incedens, Iouis autem quàm utilis filius
Inspiciens, risit, & statim uerbum dixit.
Signum nunc mihi ualde utile non iniuria afficio
Salue natura amabilis corifica conuiuij socia
Fausta quæ apparuisti, unde hic pulcher ludus,
Varium ostracum es testudo in montibus uiuens.
Sed feram te in domũ accipiens, utilitas q̃dã mihi eris,
Neque inhonorabo. tu autem me primum iuuabis,
Domi melius est esse: quoniam noxium quod foris
Certe enim pharmaco multinoxio es tellum
Viuens, si uero moriare, tunc utiq; pulchrius caneres.
Sic utiq; dixit, & manibus simul ambabus eleuatis
Continuo inter ibat domum, ferens amabile ludicrum.
Vbi scalpens scalpro cani ferri
Vitam eripuit montanæ testudinis.
Vt autem quando celere consilium per pectus transibit.
Viri, quem frementes uersant,
Quæ quando uoluerentur ab oculis flammæ.
Sic simul uerbũq; ac opus cõsulebat inclytus Mercurius
Fixit utiq; in mensuris secans arundines calami
Protendes per dorsa in pellem testudinis.
Circa autem pellem extendit bouis consilijs suis,
Ac cubitos imposuit. iugum autem aptauit ambobus.
Septem autem concinnas ouium extendit chordas.
Verum postquam construxit ferens amabile ludicrum.
Plectro commouebat partim. hæc autem à manu
Grauiter insonuit. Deus autem pulchræ canebat
Ab extemporaneo quo natus ueluti pueri
Floridæ ætatis in conuiuijs mutua conuitiant
De Ioue Saturnio, & Maia pulchra habẽte calciamenta

Quem antea obtrectabant scortali genitura
Suamq; ipsius nationem, nomen inclytum nominans.
Et famulosq; celebrauit & preclaras domos nymphæ,
Ac tripodas per domum. durabilesq; lebetes.
Et hæc quidem sciuit. hæc autem in mente cupiebat,
Et hanc quidem deposuit ferens sacra in cuna
Lyram cauam. hic autem carnes cupiens,
Saliit ad speculam odorifera ex domo
Mouens dolum altum in mente, quemadmodum homines
Insidiatores agitant obscuræ noctis in hora.
Sol quidem occidebat ad Oceanum
Cum ipsisq; equis ac curibus. uerum Mercurius
Pieriæ peruenit currens montes umbrosos,
Vbi deorum beatorum boues ĩmortales stabulũ habebant
Depascentes prata insecabilia optabilia.
Horum tunc Maiæ filius bene attentus Argicida,
Quinquaginta gregis segregauit boues ualde mugientes:
Vagas autem agitabat per arenosum locum,
Vestigia reflectens, dolosæ autem non oblitus est artis,
Contrario modo faciens ungulas priores posteriores,
Verum posteriores priores: cõtrario ãt mõ et ipse ĩcedebat.
Sandala ãt statim eiecit ad arenas marinas
Indicibilia et inexcogitabilia cõplicabat mirabilia opera
Commiscens myricas, & myricis similes ramos:
Ex his tunc colligans nuper florentis fasciculum syluæ
Absq; damno sub pedibus ligauit sandala leuia
Cum ipsis folijs, quæ inclitus Argicida
Auulsit pieria inter declinans,
Tanquam properans longam uiam se decens, ut
Hunc ãt senex cognouit domorum splẽdidum uiridarium
Petentem ad campum per Onchestum herbosum

Quem prior allocutus est Maiæ inclytæ filius.
O' senes quiq; plantas effodis incuruus humeris
Certē multū impetū facies qn̄ hæc oīa fructum tulerint
Atq; uidens non uidens esse, & surdus audiens,
Et tacere quando non quid nocuerit tuum ipsius.
Tantum dicens concutijt boum fortia capita.
Multos autem montes umbrosos, & uales sonoras,
Et campos optabiles transiit inclytus Mercurius.
Obscura autem adiutrix cessabat diuina nox
Plurima: forte aūt Aurora fiebat populos ad opera excitās
Nuper autem in speculam prodijt diua luna
Pallantis filia Megamidæ Regis.
Tunc in Alpheum autem Iouis poteus filius
Phæbi Apollinis boues agitauit latifrontes.
Indomitæ autem peruenere ad stabulum altum,
Et lacus ante ualde decori prati
Vbi deinde ex bona herba pauit boues ualde mugientes
Et has quidē simul egit ad stabulū congregatas existentes
Lotum comedentes & rosidum cyperum.
Simul autē ferebat ligna multa. ignis aūt inquirens artē
Lauriclarum ramum accipiens, attenuauit ferro
Aptum palmæ, circum autem spirabat ignis uapor.
Mercurius utiq; primum focum ignemq; dedit.
Multa autem sicca ligna in humili fouea
Densa accipiens imposuit longa: emicabat autem flamma
Procul crepitum mittens ignis ualde comburentis.
Quousq; autem ignem comburebat ui inclyti Vulcani,
Bousq; mugientes flexipedas boues traxit foras
Duas prope ignem, uis autem illi erat multa.
Ambas autem in terga humi eiecit spirantes.
Inclinans autem uoluebat atq; iugulans

Opus aũt operi præbebat ĩcidẽs carnes craſſa pĩguedine.
Aſſabat autem uerubus infixas ligneis,
Carnes ſimul ac terga uenerabilia, et nigrum ſanguinem
Detentũ in ĩteſtinis: hæc autem hic iacebãt ſuper terram
Pellæs autem extendit ſuper aſperam petram.
Sicut adhuc nunc ſectæ multi temporis genitæ fuere
Diu utiq; poſtea ac immenſo, uerum deinde
Mercurius gaudifer traxit pinguia opera
Leni in loco plano, & ſcindit duodecim partes
Sorte diſtribuẽdas. perfectũ aũt honorẽ addidit unicuiq;
Vbi ſacram carnium optauit inclytus Mercurius:
Odor enim illum affligebat et quamuis immortalis erat
Nouerat, uerum neq; ſic illi obediebat animus ſuperbus
Ac ualde cupienti tranſit per ſacrum collum,
Sed hæc quidem depoſuit ad ſtabulum altum
Pinguedinẽ, & carnes multas. arepta aũt ſtatim ſuſtulit
Signum nouæ cædis, ad hæc autem ligna ſicca arripiens,
Integros pedes, ĩtegraq; capita ignis prorſus conſumpſit
Sed poſtquam utiq; oĩa rite perfecit Deus, (uapore.
Sãdala qdẽ proiecit ĩ Alpheũ, pfundas reuolutiões habẽtẽ.
Ignem ãt floceſſit, puluerem ãt ad arenam redegit nigram
Tota nocte. pulchra autem lux ſplendebat lunæ.
Cyllenes autem rurſus adijt diuos uertices
Matutinus, neq; aliquis illi in longam uiam fuit obuius,
Neq; Deorum beatorum, neq; mortalium hominum.
Neq; canes latrarunt. Iouis aũt quàm utilis Mercurius
Incuruatus domus, per ianuam ingreſſus eſt,
Auræ autumnali ſimilis ueluti caligo.
Rectum autem ſe faciens antri peruenit pingue tẽplum,
Tacite pedibus incedens, neq; enim ſtrepebat ut in ſolo.
Feſtinanter autem ad cunam iuit inclytus Mercurius.

Fascia circa humeros inuolutus ueluti natus
Infans in palmis circa politis uelum ludens
Iacebat testudinem optabilem leua manu detinens.
Matrem ãt nõ utiq; latebat Deã Deus, dixit q; uerbũ.
Quare tu uersute unde hæc noctis in hora
Venis impudentia indute, nunc te ualde puto.
Profecto celeriter imensa uincula circa latera habentem.
Latonij à manibus fora transiturum,
Quàm te accipientem interim in ulnis osculaturum.
Pereas iterum magnam te pater plantauit solicitudinem,
Mortalibus hominibus, ac immortalibus Dijs.
Huic Mercurius respondit, uerbis frauduleutis.
Mater mea quid ita me obseruas tanquam natum
Infantem, qui ualde parua in mente mala nouit
Timidum, ac matris terruit mandata.
Verum ego artem aggrediar, quæ optima erit,
Consulens me & te omnino, neq; Deos
Nos inter immortales, sine muneribus & ieiuni
Hic manentes tolerabimus ut tu iubes,
Melius est omnibus diebus cum immortalibus uersari,
Diuitẽ copiosum multas segetes habentẽ, quã ad domum
Antro in aëreo conspicui. honorem autem
Et ego sacrum assequar quem Apollo.
Si autem utique non dederit pater meus, ego
Tentabo possum fraudibus princeps esse.
Si autem me exquirat Latonæ ualde inclytæ filius.
Aliud quid illi & maius puto occursurum.
Abibo enim in Pythona magnam domum.
Hinc sufficienter tripodas præclaros, & lebetes
Depopulabor, & aurum, sufficienter splendidũ ferrum,
Et multas uestes, tu autem uidebis si uolueris.

Sic hi quidem utiq; uerbis adinuicem dicebant,
Filiusq́; pellẽ capræ gestantis Iouis, ac ueneranda Maia
Aurora autem ex aëre genita lucẽ mortalibus afferens,
Excitabatur ab Oceão ꝓfunda fluẽta habẽte, uerũ Apollo
Onchestum peruenit iens multum amabilem lucum
Purum grauistrepi terram tenentis, ubi senem
Feram inuenit pascentem propè uiam septem uiridarij,
Quem prior allocutus est Latonæ ualde inclytus filius.
O senex onchestri rubos colligens herbosi
Boues à pieria quærens huc adsum
Omnes fœminas, omnes cornibus inuolutas
A grege taurus autem pascebatur solus seorsum ab alis
Niger. horrendi autem canes à tergo sequebantur
Quatuor tanquam hoïes unanimes. hi quidẽ relicti sunt
Canesq́; & taurus, quod utiq; mirum est.
Hæ autem abierunt Sole nuper occidente,
Ex molli prato à dulci pasculo.
Hæc mihi dic senex olim nate sicubi uidisti
Virum has ad boues facientem iter.
Huic senex uerbis respondens dixit.
O amice difficile quidem, quæcunq; oculis uiderit
Omnia dicere. multi enim uiam faciunt uiatores.
Quorũ alij qdẽ mala multa quærũt, alij uero ualde bona
Eunt. difficile autem discere est unumquodq;.
Verum ego totum diem usq; ad Solis occasum,
Fodiebam circa collem uiridarij uineæ.
Puerũ ãt uidi ò optime. manifestũ ãt nõ noui intelligere
Qui simul boues pulchricornuas sequebatur
Infans, tenebat autem uirgam, ac flexuose incedebat
A tergo autẽ cohibuit, caput ãt habebat contrarium sibi.
Dixit utiq; senex. hic ãt celerius uiã ibat Phœbus Apollo

Volucrē autē cognouit extensipenē: statim āt nouit
Impostorem natum Iouis filium Saturnij.
Impetuose autem se mouit Iouis filius Apollo.
Ad Pylum ualde diuinam quærens flexipedas boues,
Purpurea nebula coopertus amplis humeris.
Vestigiaq; nouit procul iaculans, dixitq; uerbum.
Pape certe magnum miraculum hoc oculis uideo.
Vestigia quidem hæc sunt boum recta cornua gerentium.
Verum iterum conuersæ sunt in affodelum pratum
Gressus autem neq; uiri hi sunt, neq; mulieris,
Neq; luporum canorum, neq; ursorum, neq; leonum,
Neq; utiq; tauri densæ ceruicis sunt similia,
Qui talia monstra facit pedibus uelocibus
Grauia quidem hinc uiæ, uerum grauiora hinc uiæ.
Sic dicens, iuit Rex Iouis filius Apollo.
Cyllene autem peruenit montem iacentem in sylua
Petræ in latibulum profundæ umbræ, ubiq; nympha
Ambrosia peperit Iouis filium saturnij.
Odor autem optabilis per montem ualde diuinum
Spargebatur. multæ āt oues extēsipedes pascebāt herbam,
Vbi tunc festinans descendit lapideum solum
Antrum in aëreum lungè iaculans ipse Apollo.
Hunc autem cum intellexisset Iouis ac Maiæ filius,
Iratum ob boues procul iaculantem Apollinem,
Fascias inter ingressus est odoriferas, ut multum
Ramorum carbonarium materie puluis circuntegit.
Sic Mercurius lōgè uidēs operātē subtraxit seipsum.
In breue autem coegit caput manusq; pedesq;
Vtiq;. nuper lotus prouocans dulcem somnum
Venationisq; recentis testudinem sub ala tenebat.
Cognouit autem neq; ignorauit Iouis, & Latonæ filius

Nympham montanam præclaram, & charum filium,
Puerum paruum dolosi inuolutum uersutijs.
Circumspiciens igitur omnem recessum magnæ domus
Tres adytus aperuit sumens clauem lucentem
Nectare plenos, & Ambrosia amabili.
Multum autem aurum, & argentum intus iacebat.
Multæ autem rubentes & albæ uestes Nymphæ,
Qual iter deorum beatorum sacræ domus intus habent.
Vbi postquam perscrutatus est recessus magnæ domus,
Laton ius uerbis allocutus est inclytum Mercurium.
O fili qui in cuna recubas, enuntia mihi boues
Citius: quoniã celeriter nos dißidemus nõ secũdũ decorũ
Eijciam enim te eijciens in tartarum aëreum.
In obscuriatẽ malæ mortis et intolerabilẽ, neq; te Mater
In lucem, neq; pater resoluet, sed sub terra
Peribis paucos in uiros dux existens.
Huic Mercurius uerbis respondebat uersutis,
Latonie quem hunc crudelem sermonem dixisti,
Et boues agrestes quærens huc peruenis
Non uidi, non audiui, non alterius uerbum audiui
Nõ utiq; nũciarẽ, nõ utiq; nũciatõis mercedẽ auferrem,
Neq; boum abactori forti homini similis sum:
Non meum opus hoc anteą uero mihi alia curæ sunt
Somnus mihi curæ est, ac nostræ matris lac,
Fußiasq; circa humeros habere, ac calida lauacra,
Ne quis hoc sentiat, unde hæc contentio orta est.
Et utiq; magnum miraculum inter immortales fieret,
Puerum nuper natum per uestibulum transire,
Bobus cum agrestibus. hoc autem in decore dicis.
Heri natus sum, molles ãt pedes, aspera aũt subest terra,
Si autem uis patris caput magnum iuramentum iuro,

Neq; quidem ego, neq; ipse promitto me authore esse,
Neq; aliquem alium inspexi boum furem uestrarum,
Quales nam boues sunt. famam autem solam audio.
Sic utiq; dixit, & frequenter à palpebris micans,
Supercilijs eijciebat inspiciens hinc, & hinc
Longè fistula sibilans uanum tanquam uerbum audiens.
Hūc āt molliter ridens allocutus est lōge operās Apollo.
O pepo, deceptor dolos cogitans, profecto te ualde puto
Sæpius penetrantem domos bene habitatas
Nocturnum non unum tantum in solo hominē collocare
Construentem per domum absq; strepitu, Qualia dicis.
Multos autem agrestes dolore afficies ouium pastores,
Montis in cauernis, quando carnes cupiens,
Occurres gregibus boum, & armentis ouium.
Sed age ne ultimum ac postremum somnum dormias
Ex cuna descende nigræ noctis socie.
Hunc. n. igitur, & postea inter īmortales honorem hēbis
Princeps imposterum uocaberis in diebus omnibus.
Sic effatus est et puerū capiēs ferebat Phœbus Apollo
Simulq; in animo cogitans tunc fortis Argicida,
Augurium emisit eleuatus in manus
Miserum uentris Erithaum fatuum nuncium,
Impetuose autem ipsum aduolauit. huius autem Apollo
Audiebat. à manibus aūt humi eiecit inclytū Mercuriū.
Sedit autem ante & impetuosus uia
Mercurium conuitians, ac illi uerbum dixit.
Confide fasciate Iouis, & Maiæ fili,
Inueniam & postea boum fortia capita
His auguribus recte āt rursus uiæ duxeris. (Mercurius
Sic dixit. hic āt rursus īpetū fecit celeriter Cyllenius
Studio incedens, ambas autem ad aures manus impellebat,

Fasciam circa humeros inuolutus.dixit autem uerbum
Quò me feres procul operās Deorū fortißime omnium?
Certe me boum causa sic iratus conturbas.
Papè utinam perijsset boum genus.neq; enim ego
Vestras furatus sum boues,neq; alium inspexi
Quales sunt boues.fama autem solam audio.
Da uero iudicium,& suscipe à Ioue Saturnio.
Verum postquam singula pro palam contendissent
Mercuriusq; Aruspes,& Latonæ præclarus filius.
Diuersam sententiam habentes,hic quidem uerā uocem
Non iniuste pro bobus capiebat inclvtum Mercurium.
Verum hic artibusq; & blandis sermonibus
Volebat decipere Cyllenius Argentiarcum.
Verum qu oniam callidus existens,uersutum inuenit.
Impetuose postea per arenam ibat
Ante,sed à tergo Iouis,& Latonæ filius,
Statim autem uenerunt ad uertices odoriferi olvmpi,
Ad patrem Saturnium iouis præclari nati.
Ibi enim ambobus iudicij posita erant talenta,
Rumor aūt hēbat olvmpū ualde niuosum.immortales āt
Incorruptibiles aggregabantur ad fastigia olvmpi.
Steterunt autem Mercuriusq; & Argentiarcus Apollo
Coram Iouis genibus.hic autem interrogauit fortē filium
Iupiter altitonans,ac illi uerbum dixit.
Phœbe unde hanc placabilem prædam agitas
Puerum nuper genitnm indolem præconis habentem.
Studiosa hæc res Deorum ad congeriem uenit.
Huic autem rursus dixit Rex procul operans Apollo.
O pater,profecto statim sermonem audies non inanem.
Conuicians tanquam si solus ego impostor essem.
Puerum quendam inueni hunc celebrem populatorem

Cyllenæ in montibus multum ſpatium metiens,
Conuiciatorem ſimilem ego Deorum non aliū inſpexi,
Neq; uirorū quotquot munere ueſcuntur ſunt ſup terrā.
Furatus autem à prato meas boue, abijt agitans
Veſpertinus apud littus multiſoni maris.
Ad rectā uiā agitās, hæc āt utiq; ueſtigia duplicia mōſtrua
Qualia ut admirentur et illuſtris dæmonis opera
Hiſce enim bobus ad æſſodelum pratum.
Contrarios greſſus habens puluis oſtendebat niger.
At ipſe hic præter modum callidus, neq; igitur pedibus
Neq; igitur manibus incedebat per arenoſum locum.
Verum aliud quoddā cōſilium hñs uerſabatur ad itinera
Talia mōſtra, tanquā ſiqs tenuibus quercubus īcederet.
Quoſq; quidem igitur ſectabatur per arenoſum locum
Facillime ueſtigia omnia uertebat in pulueribus.
Verum poſtquam arenæ magnum callem pertranſiuit
Indicibilis factus eſt celeriter boum callis atq; ſuiipſius
Locum ſuper fortem. hunc aūt animaduertit mortalis uir
Ad pylum ſtatim agentem boum genus latifrontium.
Verum poſtquam has quidem inquiete ſacrificauit
Et per ignē ualde metit uiæ, hoc quidē hic, hoc uero illic,
In cuna iacebat nigræ nocti ſimilis
Antro in aëreo ad tenebras, neq; utiq; ipſum
Aquila acute uidens inſpexiſſet. multum autem manibus
Splendores ciebat dolum curans.
Hic autem ſtatim uerbum uiolenter dicebat:
Non uidi, non audiui, non alterius uerbum audiui.
Neq; utiq; indicarem, neq; nuncij mercedem auferrem.
Sic utiq; dicens ſedit Phœbus Apollo.
Mercurius āt rurſus ab altera parte rñdēs uerbū dixit.
Oſtendit autem ad Saturnium Deorum iuſſorē omnium

Iupiter pater certe ego tibi ueritatem dicam,
Verus enim ſum & non noui mendax eſſe.
Venit ad nos quærens flexipedas boues
Hodie Sole nuper oriente,
Neq; Deorum beatorum duxit teſtes, neq; ſpeculatores.
Indicare autem iubebat neceßitate ex multa.
Multum aũt me minatus eſt eiecturũ ad tartarum latum,
Quoniã hic qdẽ mollẽ florẽ hẽt amãtis gloriã pubertatis
Verum ego heri natus ſum, hæcq; nouit & ipſe,
Neq; boum abactori forti ſimilis.
Crede etenim, meus pater charus gloriaris eſſe,
Quòd non domum abegi boues, ſic felix eſſem,
Neq; ſolum transij hoc autem manifeſte dico
Solem ualde in uerecundiam habeo, ac demonas alios.
Et te amo, & hunc obſeruo, noſti ipſe,
Quod non cauſa ſum magnum aũt cognoſco iuramentum
Non per hæc immortalium bene instructa ueſtibula,
Et aliquando ego retribuam crudelem uocem
Et forti exiſtente. tu autem iunioribus auxiliare.
Sic dixix innuens oculis Cyllenius Argicida,
Et faſciam habebat ſub ulna, ne q; eiecit.
Iupiter autem ualde arriſit uidens uerſutum puerum,
Recte, & ſcienter negantem quod circa boues dicebatur.
Ambos autem iußit concordem animum habentes,
Quærere. Mercurium autem nuncium ducem eſſe,
Ac oſtendere locum, præ innocentia animi.
Vbiq; celauit boum fortia capita.
Annuit ãt Saturnius, obediebat uero præclarus Mercu-
Faciliter enim ſuadebat Iouis mens Aegidiferi. (rius
Hi autem ambo feſtinabant Iouis præclari filij
Ad Pylum, arenoſum autem ad Alphei uadũ peruenere.

Ad agros autem peruenere & stabulum altum,
Illic,ubi utiq; opes nutriebantur noctis in tempore.
Tunc mercurius quidẽ deinde iens ad lapideum antrum,
In lucem egit boum fortia capita.
Latonius autem seorsum uidens,agnouit boum pelles
Petra in alta.cito aũt interrogauit ĩclytum Mercurium.
Quo pacto potuisti uersi pellis duorũ boũ ceruicẽ secare
Sic nuperrime natus existens,& infans,ipse ego
Miror à tergo tuam uim,neq; te oportet
Longè crescere Cyllenie Maiæ fili.
Sic utiq; dixit et manibus circũuertebat fortia uĩcula
Puri.hæ autem sub pedibus per terram statim hærebant,
Ibidem,mutuo uersæ ad inuicem.
Facileq́; & omnes ad agrestes boues
Mercurij consilijs uersuti.uerum Apollo
Admiratus est inspiciens,tunc utiq; fortis Argicida,
Locum torue inspexit ignem lucens.
Occultare cupiens,Latonæ autem ualde inclytus filius
Facillime sedauit longè iaculantem sicut uolebat ipse,
Et fortem existentem,capiens autem sinistra manu
Plectro tentabat cantum.hæc autem à manu
Horrende sonauit.risit autem Phœbus Apollo
Gauisus,amabilis autem ad mentem uenit uox
Cum animo audienti lyra autem amabilem ludens,
Canebat alternatim,amabilis autẽ illã sequebatur uox,
Miscens immortalesq; Deos,& terram tenebrosam.
Vt à principio facti fuere,et ut sortitus ẽ partẽ singulus
Mnemosynẽ quidẽ in primis Dearũ honorabat cantione
Matrem musarum,hæc enim sortita est Maiæ filium.
Alios autem secundum honorẽ,& ut geniti sunt singuli,
Immortales honorabat Deos,Iouis præclarus filius.

Omnia dicens ornate, & cubito citharam pulsans.
Huius autē desyderium ī pectore īmēsum uellebat aīum,
Et hunc allocutus uerba alata dixit
Bouicida uersute laborans conuiuij socie
Quinquaginta bobus digna hæc curæ habuisti
Quiete, & deinde dijudicari puto.
Nunc autem age mihi hoc dic uersute Maiæ filij.
Nūquid te à natiuitate hæc simul secuta sunt admirabilia
Vel quis immortalium aut mortalium hoīum (opera?
Donum illustre dedit & dixit diuinam cantionem?
Admirabilem enim hanc nouam uocem audio:
Quam nunquam dico didicisse, neq; aliquem uirorum,
Neq; aliquem immortalium qui olympicas domos habēt
Præter te impostor Iouis & Maiæ fili.
Quæ ars, quæ musa difficilium curarum.
Quod exercitium, uere enim simul tria adsunt
Lætitiam, & amorem, ac somnum accipere.
Etenim ego musarum olympiadarum sum sectator
His choreæq; curæ sunt & præclara uia cantionis,
Et cantus florens & amabilis strepitus tibiarum.
Sed nondum mihi cantus in mentem sic curæ fuit,
Qualia iuuenum conuiuij apta opera existunt.
Admiror Iouis fili hæc quā amabiliter citharam pulsas.
Nunc autem quoniā paruus existēs inclyta cōsilia nosti.
Tibiq; ipsi & matri hoc uere dicam,
Ne per hoc corneum telum, certe quidem ego te
Inclytum inter immortales, & beatum ducam:
Daboq; præclara munera, & tandem non decipiam.
Huic autem Mercurius uerbis respondebat astutis.
Interrogas me procul operans, uerum ego tibi
Artem nostram ascendree non inuideo.

Hodie scies, uolo autem tibi placidus esse
Consilio, & uerbis, tu autem in mente omnia nosti.
Primus enim Iouis fili inter immortales cognosces
Bonusq; fortisq;, amat utiq; te consultor Iupiter
Ex omni sanctitate. dedit autem tibi præclara dona,
Et honores te aiunt didicisse ex Iouis consilio
Vaticiniaq; procul operans à Ioue fata omnia.
Et nunc ipse ego te filium opulentum cognoui.
Tibi autem promptum est discere quodcunq; cupis.
Sed quoniam tibi animus mouetur citharam pulsare.
Cane & citharam pulsa, & gaudia tibi curæ sint,
Suscipiens à me. tu autem mihi chare gloriam præbe,
Recte cane præ manibus habens dulciuocam sociam,
Pulchre & bene ac ornate sciens dicere.
Securus quidem deinde ferre ad conuiuium floridum
Et choream amabilem & ad amantem gloriam ludum
Lætitiam noctisq; & diei, quicunq; igitur ipsam
Arte & sapientia edoctus interrogaret
Allocuta multa uariaq; mente grata docet.
Facile consuetudinibus ludens mollibus.
Operationem dicens infelicem quicunq; autem ipsam
Nescius existens primum uehementer interrogauit,
Stulte sic deinde sublimeq; perturbarent.
Tibi autem promptum est discere quodcunq; cupis
Et tibi ego tabo hanc Iouis præclare puer.
Nos autem rursus montisq; & ab equis pasculati Soli
Bobus pascula procul operans pascemus agrestibus.
Hinc satis parient boues cum tauris mixtæ
Mixtim fœminæq;, & masculi. neq; te oportet
Astutum licet existentem uehementer irasci.
  Sic dicens, præbuit, hic aũt suscepit Phœbus Apollo.

Mercurio autem præbuit habens ſcuticam preclaram.
Boum autem curas commiſit.ſuſcepit autem Maiæ filius
Lætus.citharam ſuſcipiens manu leua
Latonæ præclarus filius Rex procul operans Apollo,
Plectro excitabat cantum.hæc autem pulchræ
Amabiliterq; ſonuit deus autem cantum cecinit
Vbi boues quidem deinde ad ualde diuinum pratum
Verſæ ſunt.ipſi autem Iouis præclari filij
Retrogradi ad olympum ualde niuoſum contenderunt
Oblectati cithara:gauiſus aſt igitur cõſultor iupiter.
Ambo ãt in amicitiam cõduxit,& tũ quidẽ Mercurius
Latonium amauit omnino ſicuti adhuc & nunc,
Signum poſtquã citharam quidẽ procul iacięti præbuit
Amabilem cum didiciſſet,hic ſub ulna ſonabat.
Ipſe autem rurſus alterius ſapientiæ fingebat artem
Fiſtularum uocem fecit procul audibilem.
Et tunc Latonius Mercurium uerbis effatus eſt.
Metuo Maie fili nuncie uaria conſilia habens
Ne mihi furto auferas citharam,ac curuos arcus.
Honorem enim à Ioue habes alterna opera
Facere hominibus in terra multos nutrientem.
Verum ſi mihi ferres,Deorũ magnũ iuramẽtũ iurare,
Et capite annuens,uel per ſtigiæ fortem aquam,
Omnia utiq; meo in animo grata faceres.
Et tunc Maiæ filius promittens annuit
Nunquã ſe furaturũ quæcunq; procul iaciẽs poſſideret,
Neq; unquã appropinquare denſam domum.at Apollo
Latonius annuit in concordia,& amicicia,
Neminem ſibi magis charum inter mortales fore,
Neq; Deum,neq; uirum Iouis fœtum.perfectum autem
Signum immortalium faciam,ut præ omnibus

Fidum meo animo, & honorabilem, uerum postea
Felicitatis & diuitiarum dabo præclaram uirgam
Auream trium foliorum, ſynceram quæ te ſeruabit,
Omnes perficiens Deos, uerborumq́; & operum
Bonorum, quæcunq; dico didiciſſe ex Iouis conſilio.
Vaticinium autem optime à Ioue alite quam ſciſcitaris,
Neq; te fatatum eſt diſcere, neq; aliquem alium
Immortalium. hoc enim nouit Iouis mens. uerum ego
Fide habitus annui, ac iuraui forte iuſiurandum
Ne aliquem præter me Deorum immortalium
Alium ſcire Iouis ſapiens conſilium.
Et tu frater habens auream uirgam ne me iubeas
Fata detegere, quæcunq; cõſilio habet altiſonus Iupiter,
Hominum autem, alium nocebo, alium iuuabo.
Multa circumiens magnorum gentes hominum.
Atqui meo uaticinio iuuabitur, quicunq; utiq; uenerit
Voce, ac alijs, perfectorum auium.
Hic à meo uaticinio iuuabitur, neq; pretermittam.
Quicunq; autem uaniloquijs fretus auibus,
Vaticinium uoluerit præter mentem interrogare
Noſtram intelligere autem dijs plus ſemper exiſtẽtibus.
Dico procliuam uiam it. ego aũt utiq; dona ſuſciperem.
Aliud autem tibi dicam Maiæ ualde inclytę filij,
Et Iouis Aegidiferi Deorum ualde utilis dæmon.
Parcæ enim quædam ſunt ſorores natæ
Virgines uelocibus gaudentes alis
Tres. ſuper caput autem conſperſæ farina alba
Domunculas habitant ſub ualle Parnaſi
Vaticinio abſq; magiſtræ, quod in bobus (ciebat
Puer adhuc exĩs meditatus sũ, pater ãt meus curã nõ fa
Hinc deinde uolantes alias alibi

Fauos depaſcunt, & quæ perficiunt ſingula.
Hæ ãt quandoquidem inſanierint edentes mel uiridum,
Prompte uoluerint ueritatem dicere.
Si uero priuatæ fuerint Deorum ſuaue cibo,
Conantur deinde extra uiam ducere.
Has tibi poſtea do, tu autem uere inquirens.
Tui ipſius mentem oblecta etſi mortalẽ uirum cognoris
Sepius tuum uaticinium exaudiet ſi acciderit.
Hæc habe Maiæ fili, ac egreſtes flexipedas boues,
Equoſq; cura, & multos patientes laboris
Et horribiles leones, & albidentes ſues.
Et canes, & oues, quæcunq; nutrit ampla terra.
Omnibus autem in ouibus imperare inclytũ Mercuriũ,
Solum autem in infernum perfectum nuncium eſſe.
Quiq; indotatus licet exiſtẽs, dabit donum non minimũ
Sic Maiæ filium Rex amauit Apollo.
Omni amicicia, gratiam autem impoſuit Saturnius.
Cũ oĩbusq; hic mortalibus, & ĩmortalibus cõuerſabatur.
Parum quidem iuuat, ac indicibile decipit
Noctem per obſcuram, gentes mortalium hominum.
Et tu quidem ſic ſalue Iouis, & Maiæ fili.
Verum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN VENEREM.

MVSA mihi dic opera auræ ueneris
Cypridis q̃q; dijs dulcẽ amorẽ excitauit
Atq; domauit gentes mortaliũ hominũ
Auesq; aërias, ac feras omnes.
Quaſcunq; cõtinens multas nutrit, et quaſcunq; pontus.

Oibus ãt cure sunt opa pulchrã coronã hñtis cytheræ
Tres autem non ualet flectere animos, neq; decipere,
Puellamq; Aegidiferi, Iouis cæsiam Palladem.
Neque enim illi placuere opera auræ Veneris,
Sed utique illi belláq; placuerunt & officium Martis
Præliáq; pugnæq;, ac præclara opera curare.
Prima fabros lignarios uiros terrestres docuit
Facere scuta, & currus uarios ære.
Hecq; uirgines mollicarnes in domibus
Præclara opera docuit, in mentem ponens unicuique
Nunquam Dianam habentem aureum colum sonoram
Domat in amicitia subridens Venus.
Etenim huic placuere arcus, ac in montibus feras necare
Lyræq; choreæq; celebresq; ululatus
Luciq; umbrosi iustorumq; urbs uirorum,
Neque quidẽ uenerãdæ puellæ placuere opera Veneris
Vestæ, quam primam peperit. Saturnus uersutus,
Deinde autem postremam, consilio Iouis Aegidiferi
Venerandam quam procabantur Neptunus, & Apollo.
Hæc autem noluit uerum rigide respuit.
Iurauit aũt magnũ iuramẽtũ, quod utique perfectum est,
Tangens caput patris Iouis Aegidiferi
Virginem fore omnibus diebus diua Dearum.
Huic ãt pater Iupiter dedit pulchrũ domũ loco nuptiarũ
Atq; media in domo sedit pinguedinem capiens.
Omnibus autem in templis Deorũ primũ honorẽ habẽt,
Et ad omnes mortales Deorum honorabilis fuit.
Harum non ualet flectere mentes, neque decipere.
x alijs autem nemo est, qui fugit Venerem,
Neq; Deorum beatorum, neq; mortalium hominum,
Quin et Iouis mentem adimit qui oblectatur fulminibus

Quiq; maximus est maximumq; sortitus est honorem.
Et huius quando uoluerit sapientem mentem decipere,
Facile miscuit cum mortalibus mulieribus.
Iunone clam à sorore muliereq;.
Quæ magna forma pulcherrima inter immortales Deas.
Inclytißimam igitnr illam peperit Saturnus uersutus,
Materq; Rhea. Iupiter ãt ĩcorruptibilia consilia sciens,
Venerandam mulierem fecit inclyta scientem.
Huicq; ipsi Iupiter dulcem amorem imposuit animo
Viro cum mortali, ut misceretur, ut quàm celerime.
Ne & ipsa humano concubitu inexpers non sit,
Atq; aliquando iactans diceret inter omnes Deos,
Dulce subridens Venus
Quod utiq; Deos miscuit cum mortalibus mulieribus,
Et mortales filios peperit cum immortalibus,
Quare Deas immiscuit cum mortalibus hominibus.
Anchisæ igitur illi dulcem amorem imposuit animo,
Qui tum ĩ summis uersabatur montibus multifontis Idæ,
Custodiebat boues, corpore immortalibus similis.
Hunc autem postea cum uidisset subridens Venus
Amauit horrende autem mentem amor cepit.
Cyprum autẽ cũ uenisset, odoriferum templũ ingressa est
Paphi. ibi autem illi templum est araq; sacra:
Vbi hæc ingressa ianuas imposuit lucentes.
Ibi autem illam Gratiæ lauarunt & unxerunt oleo
Immortali, qualiter Deos conuenit semper existentes.
Ambrosio peplo, quod utiq; illi sacratum erat
Induta autem recte oĩa circa corpus uestimenta pulchra.
Aureo ornata subridens Venus
Contendebat Troiam derelinquens odoram Cyprum,
Alte per nubes uelociter faciens iter.

Idam autem peruenit multifontem matrem ferarum
Incedit aūt rectam uiā stabuli per montē. cum ipsa autē
Blandientes canesq; lupi, terribilesq; leones,
Vrsæ pardiq; ueloces, ceruorum insatiabiles
Iuerunt, hæc autem inspiciens in mente oblectabat aīum,
Et his in pectoribus imposuit amorē. hi autē simul oēs
Bini dormierunt circa opacos recessus.
Ipsa uero ad tabernacula pulchre facta peruenit.
Hunc autem inuenit in stabulis relictum solum ab alijs
Anchisen heroa, à dijs pulchritudinem habentem.
Alij autē oēs simul boues sequebātur per pascula pinguia
Omnes, hic autem ad stabulum relictus solus ab alijs,
Versabatur hinc, & hinc exim:e citharam pulsans.
Stetit autem ipso coram Iouis filia Venus,
Virgini indomitæ magnitudine, ac forma similis
Ne ipsum terreret ipsam ante oculis uidens.
Anchises autem uidens perpendebat, mirabaturq;
Formamq; magnitudinemq; & uestes:
Peplo etenim induta erat splendidiore ignis radio.
Habebat autem flexos capreolos, Calycasq; lucidas.
Catenæ autem circa mollem collum perpulchræ erant
Pulchræ aureæ, omniuariæ, tanquam autem Luna
Pectora circa mollia splendebant, mirum uideri.
Anchisen autem amor cepit, uerbum aūt illi econtra dixit
Salue Regina, quæcunq; beatorum has domos accedis
Diana, uel Latona, aut Aurea Venus,
Vel Themis generosa, ut cæsia Pallas,
Vel utique aliqua gratiarū huc uenisti quæque dijs
Omnibus sociantur, ac immortales uocantur.
Vel Aliqua Nympharum quæ lucos pulchros habitant,
Aut Nympharum quæ pulchrum montem hūc habitant.

Et fontes fluuiorum, & cauernas pingues,
Tibi autem ego in specula in loco apparenti
Aram faciam, sacrificabo autem tibi sacra pulchra,
Horis omnibus, tu autem sapientem animum habens,
Concede me inter Troians ualde decorum esse uirum.
Fac autem postea floridum fœtum, uerum me ipsum
Diu bene uiuere, & uidere lucem Solis,
Beatum inter populos, & senectutis in limine uenire.
Hic respondit postea Iouis filia Venus.
Anchise, inclytißime humigenitum hominum
Non aliqua Dea sum, quid me immortalibus æquas?
Sed mortalis. mulier autem me genuit mater.
Otreus autem est pater nomine si quando audis,
Qui omnem Phrygiam bene munitam regnat.
Linguam autem uestram, & nostram aperte noui.
Troiana enim in domo me nutrix alebat, hæc autem
Paruam filiam educauit chara à matre cum accepisset.
Sic utiq; lingam, & uestram bene noui.
Nunc autem me rapuit habēs auream uirgam Argicida,
Ex cœto Dianæ aureum collum habentis sonaræ.
Multa autem nymphæ, & uirgines Alphœsibeæ
Ludimus, circa aūt multitudo infinita coronata erat:
Inde me rapuit auream uirgam habens Argicida,
Multa autem duxit me ad opera mortalium hominum,
Multam autem exortem, & inædificatam, quam feræ
Crudiuoræ frequentantur, per umbrosas ualles,
Naq; pedibus tangere uidebar stantem uitam terram.
Anchisa autem me dicebat ad cubilia uocari
Puellam uxorem, abs te aūt perpulchros filios parere.
At postquam ostendit. & dixit, hic quidem rursus
Immortales ad gentes iuit fortis Argicida,

Verum ego ad te ueni, fortis autem mihi fuit neceßitas.
Sed te per Iouem oro, ac per parentes
Bonos, neq; enim mali talem peperiſſent,
Indomitam me ducens & inexpertam rei Venereæ
Patriq́; tuo oſtende, ac matri inclyta ſcienti
Tuisq́; fratribus. qui tecum ſimul geniti ſunt.
Non illis dißimilis nurus ero, ſed ſimilis.
Siquid dißimilis mulier ero, ſiue & non
Mittere ãt nũciũ celeriter ad phrygas uarios equos ha=
Dicere patriq́; meo, & matri licet illi ſic cure. (bentes
Hi autem aurum utiq; ſatis, ueſtemq́; textam
Mittent. tu autem multa & præclara accipies dona.
Hæc autem faciens celebra nuptias amabiles
Honorabiles hominibus, & immortalibus Dijs.
Sic cum dixiſſet Dea dulcem amorẽ impoſuit animo,
Anchiſen aũt amor cepit, uerbum aũt dixit atq; noĩabat,
Siquidem mortalis es, mulier autem te genuit mater
Otreus autem eſt pater nomine inclytus ut narras.
Immortalis autem cauſa nuncij huc peruenis
Mercurij. mea autem mulier uocaberis in diebus oĩbus,
Nemo deinde Deorum, neq; mortalium hominum
Huc me tenebit quominus tibi in amorem miſcear
Statim nunc, neq; ſi utiq; procul iaciens ipſe Apollo
Arcu ab argenteo emiſerit iacula triſtia.
Velim utiq; poſtea mulier ſimilis deabus
Tuum cubile aſcendens ingredi domum inferni.
Sic dicens cepit manum ſubridens Venus
Ibat uerſa oculos pulchros eijciens
Ad lectum bene ſtratum, ubi antea erat Regi
Veſtibus mollibus ſtratum: at inſuper
Vrſorum pelles iacebant, grauiuocumq́; leonum

Quos ipse occidit in montibus altibus.
Hi autem postquam lectos bene constructos ascenderunt
Ornamentum quidē illi primū à corpore abstulit lucidū,
Fibulasq́; flexibiles helicasq́;.
Soluit autem illius cincturam, & uestes stupendas
Exuebat. ac deposuit in sedem aureis clauis confixam
Anchises. hic autem postea Deorum sententia & fato
Cum immortali concubit Dea mortalis nō aperte sciens.
Quando autem rursus ad stabulum redeunt pastores
Bouesq; & generosos oues pasculis è florentibus.
Tunc utiq; Anchisæ quidē dulcem somnum effundebat
Suauem, ipsa uero corpore induebat uestes pulchras,
Induta autem recte omnia circa corpus diua Dearum,
Stetit igitur in lectum bene constructi domi
Sustulit caput. pulchritudo autem genarum splēdebat
Immortalis, qualisq́; est bene coronatæ Cytheræ,
A' somno autē excitauit, uerbumq́; dixit, atq; nominabat
Exurge dardanide, quare in expergibilē somnū dormis,
Ac dic siquid similis ego similor esse.
Qualem me primum oculis inspexisti.
Sic dixit, hic autem à somno ualde prompte exaudiuit
Vt autem uidit collum, & oculos pulchros Veneris
Timuitq́;, & oculos declinando uertit alibi.
Iterum autem retro ueste cooperit pulchram faciem,
Et illam precatus uerba alata dixit.
Statim te ut primum Dea uidi oculis
Cognoui, ut Dea eras. tu autem non uerum dixisti.
Verum te per Iouem oro Aegidiferum
Ne me uiuentem debilem inter homines sinas
Habitare, uerum miserere, quoniam non longæuus uir
Fit, quisquis cum Deabus concubit immortalibus.

Huic autem respondit deinde Iouis filia Venus.
Anchise inclytatißime mortalium hominum,
Confide, neq; tuo in animo temeas ualde.
Neque enim tibi aliquis timor malum pati ex me,
Neq; ex alijs beatis, quoniam amicus es dijs.
Tibi autem erit charus filius qui Troas regnabit
Et filijs filij omnino nascentur.
Huic autem & Aeneas nomen, erit quoniam me grauis
Habuit dolor, quòd mortalis uiri incidi ad lectum.
Propè dij autem maxime mortalium hominum
Semper à uestra natione formaq;, ingenioq;.
Hic quidem flauum Ganymedem consultor Iuppiter
Rapuit suã ꝑpter pulchritudinẽ, ut cũ dijs cõuersaretur,
Et Iouis in domo dijs uinum effunderet
Mirabile uisu, ab omnibus honoratus immortalibus.
Aurea ex cratera hauriens Nectar rubrum.
Troas uero luctus ꝑpetuus hẽbat præcordia, neq; noue=
Vbi illi charum filium rapuit diuina procella. (rat
Hunc deinde lugebat omnino in diebus omnibus,
Et illum Iuppiter misertus est, dedit autem illi filij dona
Equos uelocipedes, quiq; immortales ferunt,
Hos illi donum dedit habere, dixitq; singula
Iouis consilijs nuncius Argicida.
Quod esset immortalis et insenescibilis iu diebus oĩbus.
At postquam Iouis hic audiuit nuncium,
Nõ amplius postea lugebat, gauisus aũt est mẽtem intus
Lætus autem equis uelocibus uehebatur.
Vt aũt iterũ Tithona habẽs aureã sedem rapuit Aurora
Vestræ nationis similem immortalibus.
Dedit se ad uiam petitura nigri nubem Saturnium
Immortalemq; esse, ac uiuere in diebus omnibus.

Huic autem Iupiter annuit, & perfecit desyderium.
Insana, neq; intellexit in mente ueneranda Aurora
Heben petere, radereq; senectam perniciosam.
Hunc aũt quousq; quidẽ habebat à multis amata Hebe
Aurora oblectatus aurithrona ab aëre genita,
Habitabat apud oceani fluxum ad terminos terræ.
Verum postquam primi cani effundebantur capilli
Pulchro ex capite, & ex generosa barba,
Huius quidem à lecto abstinebat ueneranda Aurora.
Ipsum autem rursus nutriebat in domos habentem,
Ciboq; Ambrosiaq;, & uestes bonas cum dedisset
Verum quãdo utiq; oĩno ad odiosam senectã properabat,
Neq; aliquid membrorum mouere uolebat, neq; attollere.
Hoc autem illi in animo optimum uidebatur consilium,
In thalamum deposuit ianuas autem imposuit lucidas.
Huius utique uox fluit indicibilis, neq; uis
Est qualis antea fuit in flexilibus membris,
Non utiq; ego te talem in immortales caperem,
Immortalemq; esse, & uiuere in diebus omnibus.
Sed si quidem talis existens formaq;, corporesq;
Viueres, nosterq; uir uocatus esses,
Nõ utiq; deinde me luctus secũdũ dẽsã mẽtẽ cooperiret.
Nũc autem te quidem celeriter senectus similis cooperiet
Immisericors, quæ postea afflat hominibus
Perniciosa, laboriosa, quam & dij odio habent.
At mihi magna iniuria inter immortales Deos
Erit in diebus omnibus omnino causa tui.
Qui antequã meas cõuersationes, et cõsilia, qbus olĩ oẽs
Immortales commiscui cum mortalibus mulieribus
Timebant, omnes enim meum donabat consilium.
Nunc autem utiq; non amplius mihi licebit gemẽs nñare

Hoc inter ĩmortales ſiquidẽ ingenti multa multata ſum
Damno duro nec tolerando, aberraui autem mente mea.
Filium autem ſub cinctura poſui cum mortali mixta.
Hunc quidem ubi utiq; primum uiderit lucem Solis,
Nymphæ illũ nutrient montanæ profunda pectora hñtes
Quæ hunc habitant mõtem magnumq; ualde diuinumq;
Quæ utiq;, neq; mortales neq; immortales ſequuntur
Diu quidem uiuunt & immortalem cibum comedunt,
Atq; cum immortalibus pulchram choream inſtaurant.
Cum his autem Sileniq; & bonus explorator Argicida
Miſcebantur in amorẽ in receſſu ſpeluncarũ amabilium.
His autem ſimul, aut abietes, aut quercus alti capitis
Genitis nati fuere ſuper terram alentem uiros
Pulchræ florentes in montibus altis
Stant altæ. delubra autem uocant
Immortalium has autem non mortales ſecant ferro.
Sed quando utiq; parca aſtiterit mortis,
Siccantur quidem primum ſuper terrã arbores pulchræ.
Cortex autem circũquaq; corrũpitur, cadunt autẽ rami.
Horum autem ſimul anima relinquit lucem Solis.
Hæ quidem meum nutrient apud ſe filium habentes,
Hunc quidẽ cũ utiq; primũ ceperit à multis amata Hebe,
Ducent tibi hic Deæ oſtendentq; puerum.
Tibi autem ego ut hæc in mentem omnia narrem,
In quintum annum rurſus ueniam filium ducens,
Hunc quidem ubi utiq; primum uideris florem oculis
Gaudebis uidens, ualde enim dijs ſimili erit.
Duces autem ſtatim illum ad Troiam uentoſam.
Si autem aliquis interrogaſſet te mortalium hominum.
Quæ tibi charum filium ſub cinctura poſuit mater,
Huic tu dicere memor ſis ut te iubeo,

Dicunt tibi nymphæ uenustæ natum eſſe,
Quæ hunc habitant montem indutum materie.
Si autem utiq; rem ipſam diceres, & iactes dementi aĩo
In amorem mixtum eſſe cum bene coronata Cytherea,
Iupiter te iratus feriet ardenti fulmine.
Dicta ſunt tibi omnia, tu autem in mentẽ tuã intelligens
Choibe te, næq; nomina. Deorum autem obſerua iram.
Sic effata abijt ad cælum uentoſum.
Salue Dea Cyprum bene habitatam regnans,
À te autem ego incipiens tranſibo aliam ad laudem.

IN EANDEM.

VENERANDAM *Auream coronã habentem pulchrã Venerẽ (tita eſt Canã, quæ totius Cypri munimẽta ſor Maritimæ: ubi illã zephyri uis molliter ſpirantis*
Suſcitauit per undã multiſoni maris,
Spuma in molli. hanc autem auricuræ Horæ
Suſceperunt hilariter, immortales autem ueſtes induere,
Capite uero ſup ĩmortale coronã bene cõstructã poſuere
Pulchram auream. tribus autem anſis
Donum orichalchi auriq; honorabilis.
Collum autem mollem, ac pectora argentea
Monilibus aureis ornabant, quibus ipſæ
Horæ ornatæ fuere auricuræ, quando irent
Ad choream amabilem Deorum, & domos patris.
Verum poſtquã omne circa corpus ornamẽtum poſuere,
Duxere ad ĩmortales, hi autem amplectebantur uidẽtes
Manibusq; ſalutabant, & cupij unuſquiſq;
Eſſe puellam mulierem, & domum ducere,
Formã admirantes ex uiolis coronã habentis Cytheræ.

Salue enigras habēs palpebras,dulciloqua,da uero ī cer
Hoc uiſtoriā ferre.meā āt præpara cantionē. (tamine
At ego & tui,& alterius memor ero cantionis.

BACCHVS,AVT LATRONES.

DE DIONYSIO Semeles īclytæ filio
Memor ero,ut appauit apđ littus maris
Acta in lõga iuueni uiro ſiľis(capilli
Nup pubeſcēti pulchri āt cõcutiebātur
Cyanei.ueſtem autem circa ponderoſos
habebat humeros
Purpuream.cito autem uiri boliſcalma ex naui
Latrones peruenere uelociter ad nigrum pontum
Tyrreni.hos autem duxit mala mors.hi autem uidentes
Annuere adinuicem,cito aũt ſaliere, ſtatim aũt capiētes
Abiere ad ſuam nauem læti animo.
Filium enim illum dixere à Ioue nutritorum regum
Eſſe,ac uinculis uolebant ligare difficilibus.
Hunc āt nõ tenebāt uincula, uimina aũt procul cadebāt
À manibus,& à pedibus,hic autem ſubridens ſedebat
Oculis Cyanæis.gubernator autem intelligens
Statim ſuos ſocios hortatus eſt,dixitq;.
Miſeri qualem hunc Deum ligatis capientes
Fortem:neq; ferre illum poteſt nauis.
Aut enim Iupiter hic eſt,aut Argentiarcus Apollo,
Aut Neptunus,quoniam non mortalibus hominibus
Similis eſt,at Dijs qui olympicas domos habent.
Verum agite hunc dimittamus ad cõtinentem nigrũ
Statim.neq; in eum manus conijcite,ne iratus
Excitet difficiles uentos,ac turbonem multam.
Sic dixit.huic autem dux odioſo reſpondit uerbo.
Infelix,ſecundũ uentũ uide.ſimul aũt uelum trahe nauis,

Simul omnia arma capiens, hic autem uiris curæ erit.
Spero, aut Aegyptum ueniet, aut hic in Cyprum,
Vel ad hyperboreos, utroq; tandem autem,
Aliquando dicet suos amicos, & possessiones omnes,
Suosq; fratres, postquam nobis obtulit Deus.
Sic dicens, malumq;, & uelum trahebat nauis.
Flauit autem uentus in medio ueli. circum autem arma
Expediebāt. cito aūt illis apparebant admirabilia opera.
Vnum quidem primum uelocem per nauim nigram
Dulcipotum fluebat odorum, excitabatur autem odor
Immortalis. nautas aūt sepulchrum cepit omnes uidētes.
Statim autem in summitate ueli extensa est
Vitis, huc atq; huc, pendebant autem multæ
Vuæ: circa autem malum uoluebatur hedera
Floribus uirescens, gratus autem fructus excitabatur.
Omnes autem scalmi coronas habebant, uidentes autem
Non timuere. tunc deinde gubernatorem hortabantur
In terrā appropīquare. hic āt illis leo factus fuit īter nauī
Grauis ī summitate. ualde autem rugiebat, in media uero
Vrsum fecit hirsutum ceruice, signa ostendens
Surrexit autem acer. leo autem in sede summa
Grauiter torue uidens. hi autem in puppim timuere.
Circum autem gubernatorē sapientem animum habētem
Stetere utiq; stupefacti. hic autē repente impetum faciēs
Ducem cepit, hi autem foras malam mortem fugientes,
Omnes simul saliere cum uidissent in mare diuum.
Delphines aūt facti fuere gubernatorem aūt misertus,
Habuitq;, & illum fecit beatissimum, dixitq; uerbum.
Confide diue rector meo grate in animo.
Sum autem ego Bacchus magnisonus, quē peperit mater
Cadmea semele Iouis in amorem mixta.

Salue nate ſemeles pulchriocula,haudquaquam licet
Tui oblitum,ſuauem ornare cantionem.

IN MARTEM.

MARS Prærobuſte, grauiſtrepicur=
re,auream ſcuticam habens,
Magnanime,clypifer , urbium ſerua=
tor,armis inſtructe,
Fortimane,indefeſſe, haſta ualēs mœ
nia olympi,
Victoriæ felicis pater,auxiliator iuſtitiæ ,
Iniuſtis tyranne,iuſtißimorum dux hominum,
Fortitudinis ſceptrifer,ignitum circulum uoluens
Aetheris inter ſeptigrada aſtra,ubi te equi
Valde flammoſi tertio ſuper curru ſemper habent.
Audi mortalium auxiliator,dator audacis hebes,
Facile relucens lumen deſuper ad uitam
Noſtram,ac fortitudinem martialem.ſic utiq; poſſem
Depellere malum amarum à meo capite,
Et animæ deceptorium ſubflectere in mentæm impetum,
Animiq́; robur acutum cohibere,qui me excitauit
Pugnam horridam aggredi.ſed tu audaciam
Da beate,paciſq́; manere in illeſibilibus legibus,
Inimicorum fugientem laborem,fataq́; uiolenta.

IN DIANAM.

DIANAM Laudat muſa ſororem
procul iaculantis
Virginem ſagittis oblectantem,ſi=
mul nutritam cum Apolline :
Quæq́; equos paratos iuncis copio=
ſæ Meletæ

Impetuoſe

Impetuose per Smyrnam totum aureum currum agit,
Ad Clarum uitibus copiosam. uerũ Argentiarcus Apollo
Sedit expectans longè iaculantem sagittis oblectantem.
Et tu qnidem sic salue. Deæ autem simul omnes cantione
At ego te primum, & à te incipio cantare,
A'te autem ego incipiens transibo aliam ad laudem

IN VENEREM.

CYPRO GENITAM Cythercam, canam quæq;
mortalibus,
Blanda dona dat, amabili autem facie
Semper subridet, et amabilem fert florem.
Salue Dea Salaminã bene habitatam regnans,
Et totam Cyprum, da uero amabilem cantionem.
At ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM

PALLAdem Atticã patronã urbiũ incipio canere
Grauem, cui cum Marte curæ sunt bellica opera,
Dirutæq; ciuitates, clamorq;, bellaq;,
Quin & liberauit populum uenientemq; euntemq;.
Salue Dea, da uero nobis fortunam, felicitatemq;.

IN IVNONEM.

IVNONEM Cano Aurithronã, quã peperit Rhea,
Immortalem Reginam excelsam formam habentem
Iouis ualdisoni sororem mulieremq;
Inclytam, quam omnes beati per longum olympum
Læti honorant simul cum Ioue oblectante fulminibus.

HOMERI IN CEREREM.

CErerẽ pulchricomã uenerãdã Deã ĩcipio canere
Ipſam & puellam perpulchram Proſerpinam.
Salue Dea, & hanc ſerua ciuitatẽ, præſis autẽ cantioni.

IN MATREM DEORVM.

MATREM Mihi omniumq; Deorum, omniumq; hominum
Laudat muſa ſuauis Iouis filia magni:
Cui crotalorum tympanorumq; ſonus, ſimulq; tremor tibiarum
Placuit, ac luporum clangor terribiliumq; leonum.
Montesq; ſonori, & ſyluoſi receſſus.
Et tu quidem ſic ſalue, Deæ autem ſimul omnes cãtione,

IN HERCVLEM LEONINI ANIMI.

HERCVLEM Iouis filium canam, quem ual de fortiſsimum
Genuit terreſtrum thebæ in pulchris regionibus
Alcumena, mixta cum nigrinube Saturnio:
Qui antea quidem per terram indicibilem, ac mare
Errans iuſsibus Euriſtei regis
Multa quidem ipſe fecit iniuſta, & multa ſuſtulit.
Nunc autem in pulchro ſolo niuoſi olympi,
Habitat oblectatus, et habet pulchros talos habẽtẽ Hebẽ.
Salue rex Iouis fili, da uero uirtutemq;, & felicitatem.

IN AESCVLAPIVM.

MEDICVM Morborum Aeſculapium incipio canere,
Filium Apollinis, quem genuit diua Coronis
Dotio in campo, puella Phlegij regis
Gaudium hominibus malorum deliniatorem dolorũ.
Et tu quidem ſic ſalue rex, precor autem te cantione.

IN IOVIS PVEROS

CASTORA Et Pollucem cane musa suauis
Tyndaridas, qui à Ioue olympio geniti sunt.
Quos sub Taigeti uertice peperit ueneranda Leda,
Clam subdomita à nigri nube Saturnio,
Saluete Tyndaridæ, uelocium assessores equorum.

IN MERCVRIVM.

MERCVRIVM Cano Cylleniũ Argicidã
Cyllenen regnantem, & Arcadiam ouibus copiosam,
Nuncium immortalium ualde utilẽ, quem peperit Maia
Atlantis filia, Iouis in amorem mixta,
Verecunda. beatorum Deorum effugit commercium,
Antrum habitans opacum, ubi Saturnius
Cũ nympha pulchricoma miscebatur noctis in medio tpe
Quando dulcis somnus tenebat albiulnam Iunonem.
Latebat autem immortalesq; Deos mortalesq; homines.
Et tu quidem sic; salue Iouis & Maiæ fili.
A te autem ego incipiens transibo aliam ad laudem.
Salue Mercuri gratiarum dator nuncie dator bonorũ.

IN PANA.

DE Mercurij mihi charo filio dic musa,
Capripedo bicorno amatore strepitus, quique in Pissa
Arborosa simul incedit solitis coreis cum nymphis,
Quæq; prærupte petræ incedunt capita
Pana inuocantes pastoralem Deum præpulchridomum.
Squalidum qui omnem collem niuosum sortitus est.
Et uertices montium, & saxosa cacumina.

Frequentat autem, huc atq; illuc per uirgulta densa.
Interdum quidem fluentis pellectus mollibus.
Interdum iterum saxa altissima obambulans.
Summum uerticem ouium speculam ascendens.
Sepe autem capris frequentes percurrit montes longos.
Sæpe autem in colles digreditur feras mactans.
Acute cernens, tunc autem hesperus clanxit ut
Ex summitate egrediẽs arundinum, sub carmine ludens.
Suaue non hunc præcurreris in cantibus
Auis, quæ uere multifloro in folijs
Lamentum effundens emittit suauem cantum.
Cum ipsis autem tunc nymphæ montanæ suauiloquæ
Ambulantes frequeuter pedibus ad fontem nigræ aque
Canunt. uerticem autem resonat montis Echo.
Deus aũt huc atq; illuc chorearum tunc in mediũ serpẽs,
Frequẽter pedibus assequitur. pellẽ aũt ad terga cruẽtam
Lyncis habet, suauibus oblectans animum cantibus,
In molli prato, illic crocus & hyacinthus
Suauiter spirans uirẽs admiscetur in numerosam her bã.
Celebrant autem Deos beatos, & longum olympum.
Qualem Mercurium admodum utilem egregium omniuũ
Dicebam. quod hic omnibus Deis uelox nuncius est.
Et utiq; in Arcadiam copiosam fontibus matrem
Venit. ubi autem illi templum Cyllenium est.
Vbi hic & deus existens, gracili uellere oues parabat
Virũ apud mortalẽ. uirescebat. n. amormollis, q eũ ĩuasit
Cũ nympha pulchricoma Dryopis in amorẽ misceretur.
Perfecit aũt nuptias uirescentes, peperit aũt in domibus
Mercurium charum filium statim monstruosum uisu.
Capripedem bicornum, ac multi strepitus existentem, & dulce ridentem

Fugit autem ſurgens, reliquit autem puerum nutrix.
Metuit enim ut uidit faciem implacabilem hirſutam.
Hunc aũt ſtatim Mercurius ualde utilis ad manũ poſuit
Accipiens, gaudebat autem in animo admodum Deus.
Confeſtim autem ad immortalium ſedes cucurrit puerũ
cooperiens,
Pellibus in denſibus montani leporis,
Apud autem Iouem ſedit, & alios Deos.
Oſtendit aũt puerum ſuum, oẽs aũt animum oblectabant
Immortales. in cæteros autem Bacchius ille Dionyſus.
Panna aũt illũ uocarũt, quòd animũ oĩbus oblectauit.
Et tu quidem ſic ſalue, ò Rex litabo autem te cantu.
Nam ego & tui & alterius memor ero cantus.

IN VVLCANVM.

Vlcanum inclvti conſilij cane auſa ſuauis,
Qui cum Minerua cæſia preclara opera
Homines docuit in terra, qui antea
Antris habitabant in montibus ueluti feræ.
Nunc aũt per Vulcanũ inclvtũ in artibus opera docti,
Facile æuum finiferum ad annum,
Quieti degunt in ſuis domibus.
Sed ꝓpitius eſto Vulcane, da ãt uirtutem et felicitatem.

IN APOLLINEM.

Phœbe te quidẽ et Cygnus ſub alis ſuauiter cãtat,
In ripam inſiliens amnem apud uorticoſum
Peneum. te autem, cantor habens citharam ſuauem
Dulcicanus primumq́; & poſtremũ ſemper canit.
Et tu quidem ſic ſalue Rex, placo autem te cantu.

IN NEPTVNVM.

Neptunum deum magnum incipio canere,
Terræ motorem, ac immensi maris.
Pontium, qui Helicona, & latas habet ægas.
Dupliciter tibi ò terræ motor dij honorem diuiserunt.
Equorumq; domitorem esse, seruatoremq; nauium.
Salue Neptune terram habens cæruleis crinibus decore,
Et beate benignũ animũ habẽs, nauigãtibus auxiliare.

IN IOVEM.

Iouem Deorum optimum canam, et maximum,
Late sonantem, ualidißimum fructiferum, qui cum Themide
Seorsum sedente, crebros sermones miscet.
Sis propitius late sonans Saturnie inclvtißime maxime.

IN VESTAM.

Vesta quæ regis Apollinis procul iaculantis,
In Pytho ualde diuina sacram domũ circumuersaris,
Semper ex tuis crinibus distillat liquidum oleum.
Veni hanc super domum, accede animum habens
Cum Ioue sapiente: gratiam autem simul præbe carmini.

IN MVSAS, ET APOLLINEM.

A Musis incipio Appolineq; Iouéq;.
Ex enim Musis, & procul mittente Apolline,
Viri poëtæ sunt in terram & citharœdi.
Ex autem Ioue, Reges. hic autem felix quem Musæ

Diligunt, suauis illi ab ore fluit uos.
Saluete proles Iouis, & meum in honorē habete cantū,
At ego & uestri & alterius memor ero cantus,

IN BACCVM

HEdera coronatum Baccum ualde sonantem incipio canere,
Iouis ac Semeles ualde inclyte preclarum filium.
Quem alebant pulchricomæ Nymphæ à patre Rege
Suscipientes pectoribus, & accurate nutriebant
Nysæ in uallibus. hic autem crescebat à patre procul,
Antro in bene olenti in numero positus immortalium.
At post hunc Deæ multilaudem aluerunt,
Tunc ibat ad nemorosos recessus,
Hedera & lauro ornatus. hæ autem simul sequebantur
Nymphæ, hic āt dux erat, sonus āt hēbat maximā materiem.
Et tu quidem sic salue uuis copiose ò Bache.
Da autem nos gaudentes ad horas rursus uenire,
Ex horis autem rursus ad Multos annos.

IN DIANAM.

DIanam cano aureæ collus sonoram
Virginem uerecundam, ceruos iaculantem, sagittis oblectantem,
Legitimam sororem auriensis Apollinis:
Quæ per montes umbrosos, & promontoria uentosa,
Venatione oblectata, totum aureum arcum extendit,
Emittens gemituosa tela, tremunt autem capita
Altium montium, sonat autem hirsuta sylua

Grauiter à clangore ferarum.horret autem terra,
Pontusq; piscosus.at hæc fortem animum habens
Vbiq; se uertit ferarum perimens genus.
At postq̃ oblectata ẽ ferarũ speculatrix sagittis oblectãs
Delectauerit aũt animũ laxãs qui bene flectitur arcum
Venit in magna domo fratris sui chari
Phœbi Apollinis, Delphorum in pinguem populum,
Musarum, ac Gratiarum pulchram choream instaurans.
Vbi suspendens reflexum arcum, & sagittas,
Dux fit gratiosum circa corpus ornamentum habens,
Præcedens in choro, hæ aũt ambrosiam uocem emittẽtes
Laudant Latonã pulchros talos habẽtẽ ut peperit filios
Immortalium consilioq; & operibus longè optimos.
Saluete nati Iouis, & Latonæ pulchricomæ.
Verum ego uestrum, & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

PAlladdem atticam inclytam incipio canere,
Cæsiã, multi consilij, implacabilẽ animũ habentem,
Virginem uerecundam, patronam urbium, robustam,
Tritogenam, quam ipse genuit consultor Iupiter
Venerando ex capite, bellicosa arma habentem,
Aurea splendida.numen autem habebat omnes uidentes
Immortales.hæc autem ante Iouem Aegiochum
Impetuose exilijt ab immortali capite,
Cõcutiẽs acutum telũ, magnus aũt cõcutiebatur olympus
Grauiter à forti cæsia, circum autem terra
Fortiter sonuit.motus igitur est pontus
Vndis purpureis commotus.constitit autem mare

Repente, stetit autem Hyperionis præclarus filius
Equos uelocipedes multum tempus, donec puella
Cepit ab immortalibus humeris dijs similia arma
Pallas attica. gauisus est autem consultor Iupiter.
Et tu quidem sic salue Iouis nate Aegiochi.
Verum ego, & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN VESTAM.

VEsta Quæ omnium in domibus altis
Immortaliũ'que Deorũ humi ueniẽtiũq; hoĩum.
Sedem sempiternam sortita est, ac antiquũ honorem.
Pulchrum habens donum & honorem, neq; enim sine te
Conuiuia mortalibus, ubi non prima postremaq;
Vesta incipiens delibat suaue uinum.
Et tu mihi argicida Iouis, & maiæ fili
Nuncie, beatorum auriuirga dator bonorum,
Habitate domos bonas chara mentibus adinuicem,
Propitius existens, auxiliare cum uerecundaq; charaq;
Vesta ambo enim terrestrium hominum
Scientes opera pulchra, mentemq; sequimini & Heben.
Salue Saturni filia tuq;, & auriuirga Mercurius.
At ego uestrumq;, & alterius memor ero cantionis.

IN TERRAM MATREM OMNIVM.

TErram omnium matrem canã bene fundatam,
Honoratißimam: quæ nutrit in terra omnia quæ
cunque sunt:
Et quot terram diuam incedunt, & quot pontus,

Et quot uolunt, hæc nutriuntur ex tuis diuitijs.
Ex te aũt bonorum filiorũ, & bonorũ fructuũ existẽt
Veneranda in te aũt positum est dare uitam, & auferre
Mortalibus hominibus. at hic felix quẽ utiq; tu ĩ animo
Prompte honorabis: huicq; copiosa omnia sunt.
Abundat quidem illis aruum uitiferum, & per agros
Iumentis abundat, domus autem impletur bonis.
Ipsi aũt bonis legibus per urbẽ habẽtẽ pulchras mulieres
Dominantur, felicitas autẽ multa & diuitiæ sequũtur:
Filij autem lætitia iuuentute florentem gloriantur,
Virginesq; choreis festiuis læto animo
Ludentes, gaudent ad flores molles herbæ,
Quos utiq; tu honorabis ueneranda copiosa Dea,
Salue Deorum mater, uxor cæli stellati:
Prompta autem loco cantus uitam lætam præbe,
At ego, & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN SOLEM.

SOLEM Laudare rursus Iouis nata incipe musa
Calliope Phaëtontẽ, quẽ Euriphaëssa bouinos oculos habens
Peperit terræ filium et cæli stellati.
Duxit enim Euryphaëssam ualde inclytam Hyperion
Legitimam sororem, quæ illi peperit pulcherrimos filios
Auroráq; roseũ cubitũ habẽtem, pulchricomáq; Lunã,
Solemq; indefessum, similem immortalibus
Qui lucet mortalibus, & immortalibus Dijs,
Equos ascendens. horrendum autem hic inspicit oculis
Aurea è galea, clari autem radij ab ipso
Splendore relucent, ad tempora autem genæ

Clare à capite gratiosum tenent os
Lucidum: pulchra autem circa corpus fulget uestis,
Tenuiter contexta flatu uentorum. sub aũt masculi equi
Hic igitur hic sistens auri iugum currum, & equos,
Diuinus mittit per cælum in oceanum.
Salue Rex, prompte autem uitam lætam præbe:
A te autem incipiens, uocabo mortalium genus uirorum
Semideorum, quorũ opera Dij mortalibus ostenderunt.

IN LVNAM.

LVnam Canere extẽsipenẽ, dicite musæ
Suauiloquæ puellæ Saturnij Iouis, peritæ cãtus:
Ex qua splẽdor terrã inuoluit à cælo
Capite ex immortali, multũ ãt ornamentũ excitatũ est
Splendor splendente. enitescit autem tenebrosus aër
Aurea ex corona. radij autem uoluuntur
Quando ab oceano lauans corpus pulchrum,
Vestes induta procul lucentes diuina Luna,
Iungens polos longæ ceruicis fulgidos,
Impetuose prius agitarit pulchricomos equos,
Vespertina semimenstrua, qñ plenus est magnus globus,
Clarißimiq; splendores tunc aucta sunt
Cælitus. signum autem mortalibus, & indicium est
Cum qua olim Saturnius mixtus est amicicia & lecto.
Hæc autem prægnata omnifariam peperit filiam,
Decoram formam habens inter immortales Deos.
Salue regina Dea albiulna diua Luna,
Prompta, pulchricoma, à te enim incipiẽs laudes hominũ
Canam semideorum, quorum audiunt opera poëtæ,
Musarum ministri ab oribus amabilibus,

HOMERI HYMNI IN IOVIS PVEROS.

DE Iouis pueris nigrioculæ dicitæ musæ
Tyndaridis, Lęde pulchritalæ præclaros natos
Castoraq; equorũ domitorẽ, et irrepræhẽsibilẽ Pollucẽ,
Quos sub taygeti uertice montis magni,
Mixta in amorem cum nigrinube Saturnio
Seruatores peperit pueros terrestrium hominum,
Velociumq; nauium, quando sparguntur procellæ
Hyemales per pontum implacabilem. hi aũt è nauibus
Vota facientes uocant Iouis pueros magni
Agnis albis, ad littora exeuntes,
A' puppi. has autem uentusq; magnus, & unda maris
Fecerunt submersam. hi autem repente apparuerunt
Flauijs alis, per æthera uibrantes.
Statim autem difficilium uentorum cessarunt procellas,
Vndas autem strauerunt albi maris in pelagis
Nautis, signa bona laboris sui, hi autem uidentes,
Gauisi sunt. cessarunt autem ab ærumnoso labore.
Saluete Tyndaridæ uelocium assessores equorum,
At ego uestrum, & alterius memor ero cantionis:

IN HOSPITES.

VEneremini hospitijs utendem & domo,
Qui urbem excelsam Nymphæ amabiliooculæ
Iunonis
Habitatis in infernum, cuius pedem postremum alticomæ
Ambrosiam bibentes aquam flauij fluuij
Hebri pulchriflui, quem immortalis peperit Iupiter.

Finis Homeri Hymnorum.

INDEX RERVM SIMVL ET VERBORVM ODYSSEÆ HOMERI.

Ad indicem hunc intelligendum, scito lector candide, per a literam, primam faciem: per b vero, secundam intelligi.

FINIS.

p. 10

237

Venezia [Sessa . 1540?]

STC p. 331

? la sola 2ª Parte

ΟΡΘΩΣ·ΚΑΙ·ΜΗ·ΛΟΞΙΩΣ